

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវឿវ។ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះ ត្រៃបិដកបាលី

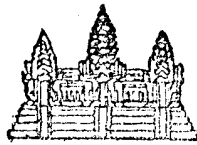
និង

សេចក្តីស្របច្បាប់នានាខ្មែរ

និងយបិដក បរិច្ឆារ

បឋមភាគ

១២

រោងពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៥០៤

វិធីយបិដកេ បរិវារោ

ធមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

មហាវិភង្គេ សោឡុស មហាវិវា

(១) យទ្កេន ភកវតោ ជាធាតុ បស្សតោ អរហតោ

សម្មាសម្ពុទ្ធនំ បឋមំ ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តំ ។ កំ

អារត្តំ ។ កំសី វត្តសី ។ អត្ត តត្ត បញ្ញត្តិ អនុប្ប-

ញត្តិ អនុប្បនប្បញ្ញត្តិ សព្វត្ត បញ្ញត្តិ បទេសប្បញ្ញត្តិ

សាធារណប្បញ្ញត្តិ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ឯកតោ បញ្ញត្តិ

ឧកតោ បញ្ញត្តិ ។ បញ្ញនំ ចានិមោក្ខន្ធសានិ កត្តោ-

កនំ កត្ត បរិយាបន្នំ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ

អាត្មត្តំ ។ ចត្តនំ វិបត្តនំ កតមា វិបត្តំ ។ សត្តនំ

អាបត្តិក្ខត្តានំ កតមោ អាបត្តិក្ខត្តោ ។ ចន្នំ អាបត្តិ-

សម្មដាណំ កតិហិ សម្មដានេហិ សម្មដាតិ ។ ចត្តនំ

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ

មហារិក្ខង្គ មហារិវរៈ ១២

(១) សួរថា បឋមបារាជិក ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ (នូវកាលនៃការបញ្ចតិសិក្ខាបទ) ឃើញ
ច្បាស់ (នូវប្រយោជន៍១០យ៉ាងនៃការបញ្ចតិសិក្ខាបទ) ទ្រង់បញ្ចតិក្នុង
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ (បញ្ចតិ
យ៉ាងគី) បញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ អនុប្បនុប្បញ្ញតិ ១ សព្វតប្បញ្ញតិ ១
បទេសប្បញ្ញតិ ១ សាធារណប្បញ្ញតិ ១ អសាធារណប្បញ្ញតិ ១ ឯកតោ
បញ្ញតិ ១ ទុកតោបញ្ញតិ ១ មានក្នុងបឋមបារាជិកនោះដែរឬទេ ។ បណ្តា
បាតិមោក្ខទ្ទេសទាំង ៥ បឋមបារាជិក ដាក់ចុះក្នុងទ្ទេសណា របស់បារាជ
ក្នុង ទ្ទេសណា មកកាន់ទ្ទេស ត្រង់ទ្ទេសណា ។ បណ្តារបត្តិ ៤ យ៉ាង
បឋមបារាជិកចាត់ជាអ្វី ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ បឋមបារាជិកចាត់
ចូលក្នុងក្នុងអាបត្តិណា ។ បណ្តាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង៦យ៉ាង បឋមបារា-
ជិកទាំងឡើងវាយសម្ពុទ្ធនៃបញ្ចតិយ៉ាង ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង

២

វិសយបិដកេ បរិវាពេ

អធិករណាធិ កតមំ អធិករណំ ។ សត្តន្ធិ សមថាធិ
កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។ កោ តត្ថ វិនយោ កោ
តត្ថ អភិវិនយោ កី តត្ថ ចាតិមោត្តំ កី តត្ថ អធិ-
ប្បាតិមោត្តំ កា វិបត្តិ កា សម្បត្តិ កា បដិបត្តិ ។ កតិ
អត្តវសេ បដិច្ច ភកវតា បឋមំ ចារាជិកំ បញ្ញត្តិ ។
កេ សិក្ខន្ធិ ។ កេ សិក្ខិតសិក្ខា ។ កត្ថ បិវិ ។
កេ ធាវន្តិ ។ កស្ស វិចមំ ។ កេនាភជន្តិ ។

(២) យទ្ធនន ភកវតា ជានតា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធន បឋមំ ចារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តិ ។
វេសាលិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ពាតិ ។ សុទិដ្ឋំ កលន្ត-
បុត្តំ អារព្ព ។ កស្ស វត្ថុស្សន្តិ ។ សុទិដ្ឋោ កលន្ត-
បុត្តោ បុរាណទុតិយិកាយ មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវិ តស្សី

វិនយបិដក បរិវារៈ

បឋមបារាជិក ចាត់ចូលក្នុងអធិករណ៍ណា ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ យ៉ាង
បឋមបារាជិក រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អ្វីជាវិន័យក្នុងបឋមបារា-
ជិកនោះ អ្វីជាអភិវិន័យក្នុងបឋមបារាជិកនោះ អ្វីជាបាតិមោក្ខក្នុងបឋមបា-
រាជិកនោះ អ្វីជាអធិប្បតិមោក្ខក្នុងបឋមបារាជិកនោះ អ្វីជាវិបត្តិ អ្វីជាសម្បត្តិ
អ្វីជាសេចក្តីប្រតិបត្តិ (ក្នុងបឋមបារាជិកនោះ) ។ បឋមបារាជិក ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិទុកមក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ជនពួកណា សិក្សា ។ ជនពួកណា ដែលមានសិក្ខាសិក្សា
ហើយ ។ បឋមបារាជិក បិតានៅក្នុងជនពួកណា ។ ជនពួកណាទ្រទ្រង់
ទុក ។ បឋមបារាជិក ជាពាក្យរបស់នរណា ។ នរណាទាំងមក ។

(២) សួរថា បឋមបារាជិក ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់
បញ្ញត្តិក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូបក្តលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នវសុខិនិក្ខេបក្នុងនគរលទ្ធសេដ្ឋី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាវដែលសុខិនិក្ខេបក្នុងនគរលទ្ធសេដ្ឋីសេពមេបុនធម្មនឹងបុរាណទុតិយិកា

៣

មហាវិវត្តេ សោឡុស មហាវិវ បឋមបារាជិកំ

វត្ថុស្មី ។ អត្ថ តត្ថ បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ-

ត ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ទ្រេ អនុប្បញ្ញត្តិយោ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ

តស្មី ធម្មត្ថ ។ សព្វត្ថ បញ្ញត្តិ បទេសប្បញ្ញត្តិត ។ សព្វត្ថ

បញ្ញត្តិ ។ សាដារណប្បញ្ញត្តិ អសាដារណប្បញ្ញត្តិត ។

សាដារណប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ទុកតោ បញ្ញត្តិ-

ត ។ ទុកតោ បញ្ញត្តិ ។ បញ្ញត្តិ ទានិមោក្ខទ្រេសាជំ

កត្តោកជំ កត្ត បរិយាចន្តំ ។ ជំនានោកជំ ជំនាន-

បរិយាចន្តំ ។ តតថេន ទុទ្ទេសេន ទុទ្ទេសំ អាកច្ឆត្តិត ។

ទុតិយេន ទុទ្ទេសេន ទុទ្ទេសំ អាកច្ឆត្តិត ។ ចត្តនំ វិបត្តនំ

មហាវិវត្ត មហាវិវៈ ១៦ បឋមបារាជិត

(ភិរិយារបស់ខ្លួនពីដើម) ។ បញ្ញា^(១) អនុប្បញ្ញាតិ^(២) អនុប្បនុប្បញ្ញាតិ^(៣) មានក្នុង
បឋមបារាជិតនោះដែរឬទេ ។ មានតែបញ្ញា^(១) ១ និងអនុប្បញ្ញាតិ^(២) ២
ឯអនុប្បនុប្បញ្ញាតិ^(៣) មិនមានក្នុងបឋមបារាជិតនោះទេ ។ បឋមបារាជិត
នោះ ជាសព្វត្ថប្បញ្ញាតិ^(៤) ឬជាបទេសប្បញ្ញាតិ^(៥) ។ ជាសព្វត្ថប្បញ្ញាតិ^(៤) ។
បឋមបារាជិតនោះជាសាធារណប្បញ្ញាតិ^(៦) ឬជាអសាធារណប្បញ្ញាតិ^(៧) ។
ជាសាធារណប្បញ្ញាតិ^(៦) ។ បឋមបារាជិតនោះជាឯកតោបញ្ញាតិ^(៨) ឬជាទកតោ
បញ្ញាតិ^(៨) ។ ជាទកតោបញ្ញាតិ^(៨) ។ បណ្តា បាតិមោក្ខទ្ទេសទាំង៥ យ៉ាង បឋម
បារាជិតដាក់ចុះក្នុងទសទ្ទេសណា រាប់បញ្ចូលក្នុងទទ្ទេសណា ។ បឋមបារាជិត
ដាក់ចុះក្នុងនិទាន រាប់បញ្ចូលក្នុងនិទាន ។ បឋមបារាជិតមកកាន់ទទ្ទេស
ត្រង់ទទ្ទេសណា ។ មកកាន់ទទ្ទេសត្រង់ទទ្ទេសទី ២ ។ បណ្តាវិបត្តិ៤យ៉ាង

១ អង្គកថាថា សេចក្តីបញ្ញាតិថា ភិក្ខុណាមួយសេពមេប៉ុនធម្ម ត្រូវបារាជិតគ្មានសំវាស
នេះជាបញ្ញាតិ ១ ។ ២ ពាក្យថា ភិក្ខុសេពមេប៉ុនធម្ម ដោយហោចទៅស្នម្បីតែនឹងសត្វតិរច្ឆាន
ក្តី មិនពោលណសិក្ខាត្តិ ទាំងនេះហៅជា អនុប្បញ្ញាតិ ។ ៣ សេចក្តីបញ្ញាតិមុនពើព្រឿងឡើង
ដួងជាទ្រង់បញ្ញាតិធម៌ ៨ ដល់ព្រះភិក្ខុនី នេះហៅជាអនុប្បញ្ញាតិ ។ នេះមិនមានក្នុងទី
ឯទៀតទេ ។ ៤ សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញាតិទៅទាំងបញ្ញាតិបទេស ទាំងបញ្ញាតិធម៌បទេស ហៅថា
សព្វត្ថប្បញ្ញាតិ ។ ៥ សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញាតិហោមក្នុងម្បីមបទេសមាន៤ សិក្ខាបទទី១មបស្ស-
ទាដោយគណសង្ឃ មានភិក្ខុជាតិយោធាទាំងបី ៥ ស្បែកជើង ៤ ដាន់ ស្រង់ទឹកដានិប្ប
កម្រាលស្បែក ហៅថា បទេសប្បញ្ញាតិ ។ ៦ សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញាតិទៅទាំងភិក្ខុទាំងភិក្ខុនី
ហៅថា សាធារណប្បញ្ញាតិ ។ ៧ សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញាតិចំពោះភិក្ខុ ឬចំពោះភិក្ខុនី
ម្នាក់ ហៅថា អសាធារណប្បញ្ញាតិ ។ ៨ ឯកតោបញ្ញាតិ មានសេចក្តីដូចអសាធារណប្បញ្ញាតិ
ទ្រង់គោបញ្ញាតិ មានសេចក្តីដូចសាធារណប្បញ្ញាតិ ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

កតមា វិបត្តិតំ ។ សំលវិបត្តិតំ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិត្តូ-
 ប្បាណំ កតមោ អាបត្តិត្តូប្បោតិ ។ ចារាជិកាបត្តិត្តូប្បោ ។
 ធន្តំ អាបត្តិសម្មដ្ឋាប្បាណំ កតំហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋា-
 ត្តិតំ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតំ កាយតោ ច
 ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតំ ន វា ចតោ ។ ចត្តន្តំ អធិករណាណំ
 កតមំ អធិករណាណ្តំ ។ អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្តំ
 សមថាណំ កតំហិ សមថេហិ សម្មត្តិតំ ។ ធូហិ
 សមថេហិ សម្មតំ សម្មទាវិទយេន ច បដិញ្ញាតករ-
 ណេន ច ។ កោ តត្ថ វិទយោ កោ តត្ថ អភិវិទ-
 យោតិ ។ បញ្ញាតិ វិទយោ វិភត្តិ អភិវិទយោ ។ កី
 តត្ថ ចាតមោត្តំ កី តត្ថ អធិប្បាតមោត្តន្តំ ។ បញ្ញាតិ
 ចាតមោត្តំ វិភត្តិ អធិប្បាតមោត្តំ ។ កា វិបត្តិតំ ។
 អសិវារោ វិបត្តិ ។ កា សម្បត្តិតំ ។ សិវារោ សម្បត្តិ ។
 កា បដិបត្តិតំ ។ ន ឯវុបំ ករិស្សម័តិ យាវដិវំ អាចា-
 ណាកោដិកំ សមាទាយ សិក្ខិតំ សិក្ខាបទេសុ ។

វិទយបិដក បរិវារៈ

បឋមបុរាណជីក ចាត់ជាវិបត្តិអ្វី ។ ចាត់ជាសីលវិបត្តិ ។ បណ្ណកងនៃអាបត្តិ
ទាំង ៧ បឋមបុរាណជីក ចាត់ចូលក្នុងកងនៃអាបត្តិណា ។ ចាត់ចូលក្នុងកង
នៃអាបត្តិបុរាណជីក ។ បណ្ណសម្ពុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង បឋមបុរាណជីក
តាំងឡើងដោយសម្ពុដ្ឋានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ តាំងឡើងដោយសម្ពុដ្ឋាន ១ គឺ
តាំងឡើងអំពីកាយនឹងបិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាទេ ។ បណ្ណាអធិករណ៍
ទាំង ៤ យ៉ាង បឋមបុរាណជីក ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ ចាត់ជាអាបត្តិ-
ធិករណ៍ ។ បណ្ណសមថៈទាំង ៧ យ៉ាង បឋមបុរាណជីករម្ងាប់ដោយសមថៈ
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ រម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺដោយសមុទារិន័យ ១
បដិញ្ញាតករណៈ ១ ។ អ្វីជារិន័យក្នុងបឋមបុរាណជីកនោះ អ្វីជាអភិវិន័យក្នុង
បឋមបុរាណជីកនោះ ។ បញ្ចតិ ជារិន័យ វិត្តិ (បទភាជនៈ) ជាអភិវិន័យ
ក្នុងបឋមបុរាណជីកនោះ ។ អ្វីជាបុរាតិមោក្ខក្នុងបឋមបុរាណជីកនោះ អ្វីជាអធិ-
ប្បាតិមោក្ខក្នុងបឋមបុរាណជីកនោះ ។ បញ្ចតិជាបុរាតិមោក្ខ វិត្តិ (បទ-
ភាជនៈ) ជាអធិប្បាតិមោក្ខ ។ អ្វីជាវិបត្តិ ។ សេចក្តីមិនសង្រួម ជា
វិបត្តិ ។ អ្វីជាសម្បត្តិ ។ សេចក្តីសង្រួម ជាសម្បត្តិ ។ អ្វីជាសេចក្តី
ប្រតិបត្តិ (ក្នុងបឋមបុរាណជីកនោះ) ។ ភិក្ខុសមាទានសិក្សាក្នុងសិកា-
បទទាំងឡាយដរាបអស់ជីវិត មានជីវិតជាទីបំផុតដោយគិតថា អាត្មា
អញនឹងមិនធ្វើអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះទេ (នេះជាសេចក្តីប្រតិបត្តិ) ។

៥

មហាវិវត្ត សោវ្យស មហាវិវា បឋមបារាជិក

កតិ អត្តវសេ បដិច្ច ភកវតា បឋមី ចារាជិក
បញ្ចក្ខន្ធិ ។ ទស អត្តវសេ បដិច្ច ភកវតា បឋម
ចារាជិក បញ្ចក្ខន្ធិ សង្ឃសង្គតាយ សង្ឃដាសុតាយ
ទម្មន្តំ បុគ្គលានិ និក្ខហាយ បេសលានិ ភិក្ខុនិ ដាសុ
វិហារាយ និដ្ឋធម្មីកានិ អាសវានិ សំវរាយ សុម្បរាយ
កានិ អាសវានិ បដិយាតាយ អប្បសន្តានិ បសា
នាយ បសន្តានិ ភិយ្យោភាវាយ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិធយា
និក្ខហាយ ។ កេ សិក្ខុន្តិ ។ សេក្ខា ច បុប្ផន
កល្យាណកា ច សិក្ខុន្តិ ។ កេ សិក្ខុនិសិក្ខានិ
អរហន្តោ សិក្ខុនិសិក្ខា ។ កត្ត បិណ្ឌិ ។ សិក្ខាភា
មេសុ បិណ្ឌិ ។ កេ ជារេដ្ឋិតិ ។ យេសិ វត្តតិ កេ
ជារេដ្ឋិ ។ កស្ស វបន្តិ ។ ភកវតោ វបន្តិ អរហតោ
សង្ឃសង្គទ្ធស្ស ។ កេនាភដ្ឋិ ។ បរម្បរកដ្ឋិ(១) ។

១ ១. ឃ. បរិបារាជិ ។

មហាវិកង្គ មហាវិរៈ១៦ បឋមបារាជិក

បឋមបារាជិក ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតទុកមក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ប៉ុន្មាន ។ បឋមបារាជិក ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាតទុកមកព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនអៀនខ្មាស ១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីកំរាំងអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីតាំងនៅមាំនៃព្រះសង្ឃ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ។ ជនពួកណាតែងសិក្សា ។ ពួកសេត្វៈនឹងពួកកល្យាណបុគ្គលនៃតែងសិក្សា ។ ជនពួកណាដែលមានសិក្ខាសិក្សាហើយ ។ ពួកព្រះអរហន្តមានសិក្ខាសិក្សាហើយ ។ បឋមបារាជិកនោះ បិតនៅក្នុងពួកជនណា ។ បិតនៅក្នុងពួកសិក្ខាកាមបុគ្គល (អ្នកប្រាថ្នាការសិក្សា) ។ ជនពួកណា រមែងទ្រទ្រង់ទុក ។ បឋមបារាជិកប្រព្រឹត្តទៅដល់ជនពួកណា ជនពួកនោះរមែងទ្រទ្រង់ទុក^(១) ។ បឋមបារាជិកជាពាក្យរបស់អ្នកណា ។ ជាពាក្យរបស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ អ្នកណា នាំមក ។ ព្រះថេរៈ(ដូចមាននាមតទៅនេះ) ទាំងៗ ក្នុងមក ។

១ អង្គិកថា ជា ពាក្យជាប្រទ្រង់ទុក គឺចាំស្តាប់ទាំងបាលីទាំងអង្គិកថា នៃបឋមបារាជិក ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(៣) ឧបាលំ ធាសកោ ចេវ

សោណាកោ សិទ្ធកោ តថា

មោក្កលីបុត្តន បញ្ចមា

ឯតេ ជម្ពុសិរិយេ^(១) ។

តតោ មហិដ្ឋោ ឥដ្ឋិយោ

ឧត្តិយោ ចេវ សម្ពុលោ^(២)

កន្ទុណមោ ច បណ្ឌិតោ

ឯតេ ធាតា មហាបញ្ញា

ជម្ពុទិមា ឥធាតតា

វិនយំ តេ វិនយំសុ

បិដកំ តម្ពុបណ្ឌិយោ

និកាយេ បញ្ច វិនេសុ

សត្ត ចេវ បករណោ ។

តតោ អរិដ្ឋោ មេធាវី

តិស្សុនតោ ច បណ្ឌិតោ

វិសារនោ កាឡសុមេនោ

១ ជម្ពុសិរិយេតិ កត្តបិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ឧត្តិយោ សម្ពុលោ តថា ។ ម. ឧត្តិយោ
សម្ពុលោ តថា ។

វិធីបិដក បរិវារ:

(៣) ព្រះថេរៈឈ្មោះឧបាលី ១ ទាសកៈ ១ សោណកៈ ១

សិក្ខវៈ ១ នឹងព្រះមោក្ខលីបុត្រ ១ អង្គទៀត ជាតំរប់ ៥ ព្រះ

ថេរៈទាំងនេះបិតានៅក្នុងទ្វីបមានឈ្មោះ ថា ជម្ពូ ដ៏មានសិរី ។

តំរប់ព្រះថេរៈទាំងនោះមក ព្រះមហាមហិន្ទ ១ ព្រះឥដ្ឋិយៈ ១

ព្រះទុត្តិយៈ ១ ព្រះសម្ពុលៈ ១ ព្រះកទ្ធាមជាបណ្ឌិត ១ ព្រះ

នាគត្តោទាំងនេះមានប្រាជ្ញាច្រើន មកតំរប់ជម្ពូ ហើយបាន

មកនៅក្នុងលង្កាទ្វីប ព្រះថេរៈទាំងនោះ បានបង្រៀនវិន័យ.

បិដក បានបង្រៀននិកាយទាំង ៥ គម្ពីរ ព្រះអភិធម្មទាំង ៧

គម្ពីរ ក្នុងតម្កបណ្ឌិត្យ (ព្រះលង្កា) ។ តំរប់នោះមក (មាន

ព្រះថេរៈច្រើនអង្គទៀតគឺ) ព្រះអរិដ្ឋជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ១ ព្រះ

តិស្សទ្រត្តជាបណ្ឌិត ១ ព្រះកាឡសុមនត្តោជាអ្នកភ្ញៀវក្លា ១

៧

មហារិកន្តោ សោឡុស មហារិក ថេរីនាមាភិ

ថេរោ ច ទីយនាមកោ

ទីយសុមនោ ច បណ្ឌិតោ

បុណ្យោ កាឡសុមនោ

នាគត្រោ ច ពុទ្ធត្រិតោ

តិស្សត្រោ ច មេធាវី

នេរត្រោ(១) ច បណ្ឌិតោ

បុណ្យោ សុមនោ មេធាវី

វិនយោ ច វិសារនោ

ពហុស្សតោ ច្ចុឡនាតោ

គរោ ធុប្បជំសិយោ

ធម្មនាលំភនាមោ ច

រោហណោ សាធុប្បជិតោ

តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ

ខេមនាមោ តិបេជតី

ទិបេ តារត្តករោ

បញ្ញាយ អតិរោចតិ(២)

១ ម. វេរត្រោ ។ ២ ឧ. ម. អតិរោចតិ ។

មហាវិក្ខង្គ មហាវារៈ ១៦ នាមរបស់ព្រះថេរៈទាំងឡាយ

ព្រះទ័យនាមកៈ ១ ព្រះទ័យសុមនៈ ជាបណ្ឌិត ១ ព្រះ

កាឡសុមនៈ ១ ព្រះនាគតេជ ១ ព្រះពុទ្ធកិត ១ ព្រះភិ-

ស្សតេជអ្នកមានប្រាជ្ញា ១ ព្រះទេវតេជបណ្ឌិត ១ ព្រះ

សុមនៈមានប្រាជ្ញារក្សាវិទ្យាក្នុងវិទ័យ ១ ព្រះចូឡនាគជាត-

ហុស្សត ១ ព្រះគរុតេជអ្នកកំចាត់បង់ទោសដ៏ពាក្រក់ ១

ព្រះថេរៈឈ្មោះធម្មបាលិត ដែលគេបូជាហើយដោយប្រវ័ត

ក្នុងពេហាលាជនបទ ១ សិស្សរបស់ព្រះធម្មបាលិតនោះ

ឈ្មោះខេម ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ទ្រទ្រង់ព្រះវត្តប័ដក

រុងរឿងដោយបញ្ញាក្នុងទ្វីបដូចព្រះចន្ទ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះ

៧

វិទ្យាបិដក បរិវារ

ឧបតិស្ស្ក ច មេធាវី
 បុស្សនេរោ មហាកថី
 បុនរោ សុមនោ មេធាវី
 បុប្ផនាមោ ពហុស្ស្កតោ
 មហាកថី មហាសីរោ
 បដិកេ សព្វត្ថ កោវិទោ
 បុនរោ ឧបាលី មេធាវី
 វិទ្យេ ច វិសារនោ
 មហានតោ មហាបញ្ញោ
 សទ្ធម្មវិសកោវិទោ
 បុនរោ អគយោ មេធាវី
 បដិកេ សព្វត្ថ កោវិទោ
 តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី
 វិទ្យេ ច វិសារនោ
 តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ
 បុស្សនាមោ(១) ពហុស្ស្កតោ
 សាសនិ អនុវត្តនោ

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

ទុបតិស្សៈ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ១ ព្រះបុស្សទេវៈ ដែលជាមហា-

ធម្មកថិក ១ ព្រះសុមនៈ អ្នកមានប្រាជ្ញា ១ ព្រះបុប្ផៈ ជាពហុ-

ស្ស្ត ១ ព្រះមហាសីវៈ ជាមហាធម្មកថិក ល្ងាសវ័រ ក្នុង

បិដកទាំងអស់ ១ ព្រះទុបាលិ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ក្លៀវក្លា ក្នុង

វិន័យ ១ ព្រះមហានាគ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ច្រើន ល្ងាសវ័រ ក្នុង

វិទ្យាព្រះសទ្ធម្ម ១ ព្រះអភ័យ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ល្ងាសវ័រ ក្នុង

បិដកទាំងអស់ ១ ព្រះតិស្សត្ថេរ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ក្លៀវក្លា

ក្នុងវិន័យ ១ សិស្សរបស់ព្រះតិស្សត្ថេរនោះ ឈ្មោះបុស្សៈ

ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ច្រើន ជាពហុស្ស្ត ជាអ្នករក្សាព្រះសាសនា

មហាវិកង្កេ សោឡស មហាវិកា ទុតិយបារាជីក

ជម្ពូទីបេ បតិដ្ឋិតោ
ច្ចុទ្ធាកយោ ច មេធាវី
វិនយេ ច វិសារាទោ
តិស្សត្តោ ច មេធាវី
សទ្ធិម្ភិសកោវិទោ
ច្ចុទ្ធាទេវោ ច មេធាវី
វិនយេ ច វិសារាទោ
សិវត្តោ ច មេធាវី
វិនយេ សព្វត្ត កោវិទោ
ឯតេ ធាតា មហាបញ្ញា
វិនយញ្ញ មគ្គកោវិទា
វិនយំ ទីបេ បកាសេសិ
បិដកំ តម្កបណ្ឌិយាតិ ។

(២) យទ្ធផល ភក្កវតា ជានតា បស្សតា អរហត
សម្មាសម្ពុទ្ធន ទុតិយំ បារាជីកំ កត្ត បញ្ញត្តនិ
រាជកហេ បញ្ញតិ ។ កំ អារញ្ញតិ ។ ធនិយំ កក្កកា
រថតិ អារញ្ញ ។ កិស្មី វត្តស្មិនិ ។ ធនិយោ កក្កកា

មហាវិវាទ មហាវិរៈ ១៦ ទុតិយបារាជិក

ប្រតិស្ថានទុកក្នុងដម្ពីប ១ ព្រះចូឡាភ័យជាអ្នកមានប្រាជ្ញា
ក្បៀវក្បាតក្នុងវិន័យ ១ ព្រះតិស្សត្ថេរជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ឈ្លាសវៃ
ក្នុងវិន័យព្រះសង្ឃ ១ ព្រះចូឡាទេវៈជាអ្នកមានប្រាជ្ញាក្បៀវក្បា
ក្នុងវិន័យ ១ ព្រះសិវត្ថេរជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ឈ្លាសវៃក្នុងវិន័យ
ទាំងអស់ ១ ព្រះនាគត្ថេរទាំងនេះ សុទ្ធតែជាអ្នកមានប្រាជ្ញា
ច្រើន ចេះវិន័យស្ងាត់ក្នុងមគ្គ បានប្រកាសវិន័យបិដកទុក
ក្នុងតម្ពបណ្ឌិត្យ (លក្ខិត្យ) ។

(៤) សួរថា ទុតិយបារាជិកដែលព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្ម

សម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ជាត្រកូនទីណា

ធ្វើយថា ទុតិយបារាជិក ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាត្រកូននៃគារាជគ្រឹះ ។ ១១

ប្រារព្ធរប្បកលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរប្បធនិយភិក្ខុជាកូននៃសុនឆាំង

ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលធនិយភិក្ខុជាកូននៃសុនឆាំង

វិនយបិដក បរិវារៈ

យកឈើរបស់ព្រះរាជាដែលទ្រង់មិនបានប្រទាន ។ ទុតិយបារាជិកនោះ
មានតែបញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ឯអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិមិនមានឡើយ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង ទុតិយបារាជិកទាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ៣ យ៉ាង គឺទាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនទាំងឡើងអំពីវាចា ១
ទាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនទាំងឡើងអំពីកាយ ១ ទាំងឡើងអំពីកាយ
អំពីវាចានឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

(៥) សួរថា តតិយបារាជិកព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយ
ថា ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រាព្ធនូវភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងវាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងវាដែលភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ផ្តាច់ជីវិតគ្មានឹងគ្នា ។ តតិយ-
បារាជិកនេះមានតែបញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ឯអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិមិនមាន
ឡើយ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង ទុតិយបារាជិកទាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង គឺទាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនទាំង
ឡើងអំពីវាចា ១ ទាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនទាំងឡើងអំពីកាយ ១
ទាំងឡើងអំពីកាយ អំពីវាចានឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

មហានិរង្កេ សោធូស មហានិរា ចក្ខុវិញ្ញាណដ៏កំ ឧទាមពាថា

(៦) ចតុត្ថ ចារាដិកំ កត្ត បញ្ចត្ថំ ។ វេសាលំយា

បញ្ចត្ថំ ។ កំ អារាញតិ ។ វត្ថុមនាតិវិយេ កិក្ខុ អារាញ ។

កំសិ វត្ថុសិ ។ វត្ថុមនាតិវិយា កិក្ខុ កំហិ អញ ញ

ស្ស ទុត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណិ កាសិស្ស តស្ស វត្ថុស្ស ។

ឯកា បញ្ចត្ថំ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ធាតុ អនុប្បនុប្បញ្ញតិ ។

ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ

សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន វាចតោ សិ-

យា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន កាយតោ សិ-

យា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។ បេ។

ចត្តារោ យារិកា តិដ្ឋិតា ។

តស្សនាធិ

(៧) មេតិយាទិវុទ្ធានញ

មនុស្សវិក្ខហាវិ

ចារាដិកាធិ ចត្តារិ

ធម្មវត្ថុ អសិសយាតិ ។

មហានិទ្ទេស មហាវារៈ ១៦ បារាជិត ទី ៤ ឧទ្ទានតាថា

(៦) សួរថា ចតុត្ថបារាជិតព្រះអង្គបញ្ចត្តកងទ័ណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នូវភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុតា ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុទាំងឡាយអ្នកនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុតា នាំគ្នាពោល
អួតនូវគុណ នៃទុតិមនុស្សធម៌នៃគ្នានឹងគ្នា ដល់គ្រូហស្តទាំងឡាយ ។
ចតុត្ថបារាជិតនោះមានបញ្ចត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ឯអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិមិនមាន
ឡើយ ។ បណ្ណសម្មដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង ចតុត្ថបារាជិតទាំងឡើង
ដោយសម្មដ្ឋាន ៣ យ៉ាង គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើង
អំពីវាចា ១ តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីកាយ ១ តាំង
ឡើងអំពីកាយ អំពីវាចានឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

ចប់ បារាជិត ៤ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃបារាជិតនោះដូច្នោះ

(៧) បារាជិត ៤ គឺ សេនាបតី ១ ល្អចម្រៀម ១ សម្លាប់
មនុស្ស ១ ពោលអ្នកទុតិមនុស្សធម៌ ១ ជាគេជ្រុត (វត្តជា-
ហេតុឲ្យដាច់ចាកភិក្ខុភារៈ) បណ្ឌិតមិនត្រូវសង្ឃឹយឡើយ ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(៨) យទ្ធផល ភកវតា ជាននា បស្សតា អរហន្តា

សម្មាសម្ពុទ្ធន ឱបត្តមីត្តា អស្មនី មោចន្តស្ស

សង្ឃនិសេសោ កត្តបញ្ញតោ ។ កំ អារត្ត ។ កំស្មី

វត្ថសី ។ អត្ត តត្ត បញ្ញតិ អនុប្បញ្ញតិ អនុប្បនុប្បញ្ញតិ

សព្វត្ត បញ្ញតិ បទេសប្បញ្ញតិ សាដារណប្បញ្ញតិ អសា-

ដារណប្បញ្ញតិ ឯកតោ បញ្ញតិ ឧកតោ បញ្ញតិ ។ បញ្ញតិ

ចាតិមោក្ខទ្ធសានំ កត្តោកដំ កត្ត បរិយាបដ្ឋំ កត-

មេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆតិ ។ បត្តដ្ឋំ វិបត្តិដ្ឋំ

កត្តហិ វិបត្តិ ។ សត្តដ្ឋំ អាបត្តិកុមារំ កត្តមោ អាបត្តិ-

ត្តោ ។ ដដ្ឋំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ កត្តហិ សម្មដ្ឋានេហិ

សម្មដ្ឋានិ ។ បត្តដ្ឋំ អនករណានំ កត្តមិ អដិករណី ។

សម្មដ្ឋំ សមថានំ កត្តហិ សមថេហិ សម្មតិ ។ កោ

តត្ត វិទយោ កោ តត្ត អភិវិទយោ កំ តត្ត ចាតិមោក្ខ

កំ តត្ត អភិប្បតិមោក្ខំ កា វិបត្តិ កោ សម្មតិ

កំ តត្ត អភិប្បតិមោក្ខំ កា វិបត្តិ កោ សម្មតិ

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

(៨) សូមថា ព្រះបាទព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
 ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ជាក់សង្ឃទិសេសចំពោះភិក្ខុព្យាយាម
 បរាញ្ញាអស្សុប្បិ ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់ប្រោសប្រាប់បុគ្គលណា ។ ព្រោះរឿង
 រ៉ាំរ៉ៃចម្រើន ។ បញ្ជាក់ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ១ សព្វត-
 ប្បញ្ញត្តិ ១ បទេសប្បញ្ញត្តិ ១ សាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ១
 ឯកតោបញ្ញត្តិ ១ ទុកតោបញ្ញត្តិ ១ មានក្នុងបឋមសង្ឃទិសេសនោះ ដែរ
 ឬទេ ។ បណ្តាបាតិមោកទ្កេសទាំង ៥ យ៉ាង បឋមសង្ឃទិសេសចាត់
 ដាក់ប៉ុន្មានទ្កេសណា រាប់បញ្ចូលក្នុងទ្កេសណា មកកាន់ទ្កេសគ្រង
 ទ្កេសណា ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង បឋមសង្ឃទិសេស ចាត់ជា
 វិបត្តិអ្វី ។ បណ្តា អធិករណ៍ទាំង ៧ យ៉ាង បឋមសង្ឃទិសេសចាត់ចូល
 ក្នុងកងវិបត្តិណា ។ បណ្តាសម្ពោធនៃវិបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង បឋមសង្ឃ-
 ទិសេសចាត់រៀងរាល់បេសចង្កេះប៉ុន្មានយ៉ាង ។ បណ្តាអធិករណ៍ ទាំង ៤
 យ៉ាង បឋមសង្ឃទិសេសចាត់ជាអធិករណ៍អ្វី ។ បណ្តាសម្របៈទាំង ៧
 យ៉ាង បឋមសង្ឃទិសេសចាត់ជាសម្របៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អ្វីជាវិន័យ
 ក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីជាវិន័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីជាបាតិមោកក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ អ្វីជាវិបត្តិវិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីជាវិបត្តិ អ្វីជាសម្បត្តិ

មហាវិរត្តេ សោឡុស មហាវិរា បឋមសង្ឃទិសេសោ

កោ បដិបត្តិ ។ កតតិ អត្តវេសេ បដិច្ច កកវតា ឧបក្កមិ ត្រា
អស្មចិ មោចេន្តស្ស សង្ឃា ទិសេសោ បញ្ញត្តោ ។ កេ
សិក្ខន្ធិ ។ កេ សិក្ខិតសិក្ខា ។ កត្ត បិសិ ។ កេ
ណារន្តិ ។ កស្ស វិចនិ ។ កេ ភាគដន្តិ ។

(៧) យន្តន កកវតា ជានតា បស្សតា អវហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធន ឧបក្កមិ ត្រា អស្មចិ មោចេន្តស្ស សង្ឃា
ទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តិតិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញត្តោ ។
កិ អារព្ភិតិ ។ អាយស្មន្តិ សេយ្យសកិ អារព្ភ ។ កស្មី
វត្ថស្មន្តិ ។ អាយស្មា សេយ្យសកោ ហន្តេន ឧបក្កមិ ត្រា
អស្មចិ មោចេសិ តស្មី វត្ថស្មី ។ អត្ត តត្ត បញ្ញត្តិ
អនប្បពាតិ អនប្បនប្បពាតិ វិសិ វិសិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា
អនប្បពាតិ អនប្បនប្បពាតិ តស្មី វិសិ ។ សត្វត្ត បញ្ញត្តិ
ចនេសប្បពាតិ ។ សត្វត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាណាណាប្បពាតិ
អនប្បពាតិ ។ អនប្បពាតិ ។ ឯកា
កេ បញ្ញតិ ឯកា បញ្ញតិ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ទី ១

សេចក្តីប្រតិបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនោះ) ដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់បញ្ចត្តសង្ឃទិសេសចំពោះភិក្ខុអ្នកព្យាយាមបញ្ចេញអសុចិ តើព្រោះ
អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ជនពួកណាតែងសិក្សា ។
ជនពួកណាមានសិក្ខាសិក្សាហើយ ។ សិក្ខាបទនោះបិតនៅក្នុងជនពួក
ណា ។ ជនពួកណាតែងទ្រទ្រង់ទុក ។ សិក្ខាបទនោះជាពាក្យរបស់
នរណា ។ នរណានាំមក ។

(៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គជ្រាប
ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ចត្តសង្ឃទិសេសចំពោះភិក្ខុអ្នកព្យាយាម
បញ្ចេញអសុចិ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់
ប្រាព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនូវសេយ្យសកភិក្ខុមានអាយុ ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលសេយ្យសកភិក្ខុមានអាយុព្យា-
យាមបញ្ចេញអសុចិដោយដៃ ។ បញ្ចត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ
១ មានក្នុងសិក្ខាបទនោះដែរឬទេ ។ មានតែបញ្ចត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១
ឯអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិមិនមានក្នុងសិក្ខាបទនោះទេ ។ សិក្ខាបទនោះ ជាសព្វត្ថ-
ប្បញ្ញត្តិ ឬជាបទេសប្បញ្ញត្តិ ។ ជាសព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះជាសាធារ-
ណប្បញ្ញត្តិ ឬជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខា-
បទនោះ ជាឯកតោបញ្ញត្តិ ឬជាឧកតោបញ្ញត្តិ ។ ជាឯកតោបញ្ញត្តិ ។

វិន័យប្រដំពេ បរិវារពោ

បញ្ជូន្និ ចាត់មោក្ខុទ្ធីស្និ កត្តោកដំ កត្ត បរិយោ
 បន្និ ។ និទាពោកដំ និទាណបរិយោបន្និ ។ កត្ត
 មេន ឧទ្ទេសន ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆតិ ។ តតិយេន
 ឧទ្ទេសន ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆតិ ។ ចត្តន្និ វិបត្តន្និ កត្តម
 វិបត្តតិ ។ សីលវិបត្ត ។ សត្តន្និ អាបត្តក្ខត្តាណិ
 កត្តមោ អាបត្តក្ខត្តោតិ ។ សង្ឃទិសេសាបត្តក្ខត្តោ
 ន្និ អាបត្តសម្មដ្ឋានានិ កតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋា
 តិ ។ ឃិកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ កាយតេ
 ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ ន វាចតោ ។ ចត្តន្និ អដិករ
 ណានិ កតមិ អដិករណានិ ។ អាបត្តាដិករណំ ។
 សត្តន្និ សម្មថានិ កតិហិ សម្មថេហិ សម្មតិ ។ ធូហិ
 សម្មថេហិ សម្មតិ សម្មទាវិទយេន ច បដិញ្ញាតក
 រណេន ច ។ កោ តត្ត វិទយោ កោ តត្ត អភិវិទ
 យោតិ ។ បញ្ចត្ត វិទយោ វិភត្តិ អភិវិទយោ ។ កី តត្ត
 ចាត់មោក្ខុ កី តត្ត អដិប្បាតមោក្ខុន្និ ។ បញ្ចត្ត ចាត់
 មោក្ខុ វិភត្តិ អដិប្បាតមោក្ខុ ។ កា វិបត្តតិ ។ អសិវេ

វិនយបិដក បរិវារៈ

បណ្ណាបាតិមោក្ខទ្ទេសទាំង ៥ យ៉ាង សិទ្ធិសាបទនោះ ដាក់ចុះក្នុងទ្ទេសណា
 រាប់បញ្ចូលក្នុងទ្ទេសណា ។ ដាក់ចុះក្នុងនិទាន រាប់បញ្ចូលក្នុងនិទាន ។
 សិទ្ធិសាបទនោះមកកាន់ទ្ទេស ត្រង់ទ្ទេសណា ។ មកកាន់ទ្ទេស ត្រង់
 ទ្ទេសទី ៣ ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ សិទ្ធិសាបទនោះចាត់ជាវិបត្តិអ្វី ។ ចាត់ជា
 សីលវិបត្តិ ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ សិទ្ធិសាបទនោះចាត់ចូលក្នុងក្នុងនៃ
 អាបត្តិណា ។ ចាត់ចូលក្នុងក្នុងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេស។ បណ្ណាសម្បជាននៃ
 អាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិសាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានប៉ុន្មានយ៉ាង ។
 តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនតាំងឡើង
 អំពីវាចាឡើយ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ សិទ្ធិសាបទនោះចាត់ចូលក្នុងអ-
 ធិករណ៍ណា ។ ចាត់ចូលក្នុងអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសម្បជានទាំង ៧
 សិទ្ធិសាបទនោះរម្ងាប់ដោយសម្បជានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ រម្ងាប់ដោយសម្បជានពីរយ៉ាង
 គឺ សម្បទាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ ។ អ្វីជាវិន័យក្នុងសិទ្ធិសាបទនោះ អ្វីជា
 អភិវិន័យក្នុងសិទ្ធិសាបទនោះ ។ បញ្ញត្តិជាវិន័យ វិភត្តិជាអភិវិន័យ ។ អ្វីជា
 បាតិមោក្ខ ក្នុងសិទ្ធិសាបទនោះ អ្វីជាអធិប្បតិមោក្ខក្នុងសិទ្ធិសាបទនោះ ។
 បញ្ញត្តិជាបាតិមោក្ខ វិភត្តិជាអធិប្បតិមោក្ខ ។ អ្វីជាវិបត្តិ ។ ការមិនសង្រួម

១៥

មហានិក្ខេ លោក្ខ័យ មហានិក្ខេ បរិមសង្ឃទិសេសោ

វិបត្តិ ។ កា សម្បត្តិ ។ សិវរោ សម្បត្តិ ។ កា បដិ
បត្តិ ។ ឧ ឯវ្យុបិ កវិស្សា មីតិ យាវដិ អាចារណ កោដិ
សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ កតិ អត្តរស
បដិច្ច កតវតា ឧបក្កមិត្តា អសុចិ មោចេន្តស្ស សង្ឃទិ
សេសោ បញ្ញត្តតិ ។ ឧស អត្តរសេ បដិច្ច កតវតា ។
បក្កមិត្តា អសុចិ មោចេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ បញ្ញត្ត
សង្ឃសុដតាយ សង្ឃជាសុតាយ ឧត្តដ្ឋនិ បុគ្គលា
និក្ខហាយ បេសលានិ កិក្ខនិ ជាសុវិហារាយ ធិដ្ឋនិ
កានិ អាសវានិ សិវរាយ សម្បរាយ កានិ អាសវា
បដិយាតាយ អប្បសង្កានិ បសាទាយ បសង្កានិ ក
យ្យោ ភាវាយ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុក្កហាយ
កេ សិក្ខតិ ។ សេក្ខា ច បុប្ផនលក្ខ
ណាកា ច សិក្ខតិ ។ កេ សិក្ខតិសិក្ខតិ
អរហន្តោ សិក្ខតិសិក្ខា ។ កត្ត បិវត្ត

មហានិក្ខេប មហាវិវាទៈ ១២ សង្ឃទីសេស ទី ១

ជាវិបត្តិ ។ អ្វីជាសម្បត្តិ ។ ការសង្រួមជាសម្បត្តិ ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិ (ក្នុង
សិទ្ធិសាមាគមនោះ) ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុសមាទានសិក្សាក្នុងសិទ្ធិសាមាគមទាំងឡាយ
ដរាបដល់អស់ដីវិត មានដីវិតជាទីបំផុត ដោយគិតថា អញនឹងមិនធ្វើកម្ម
យ៉ាងនេះទេ(នេះជាសេចក្តីប្រតិបត្តិ) ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចាតសង្ឃ
ទិសេសចំពោះភិក្ខុព្យាយាមបញ្ចេញអសុចិ តើព្រោះអស្រ័យអំណាចប្រ
យោជន៍ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចាតសង្ឃទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុព្យាយាមបញ្ចេញអសុចិ ព្រោះអស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១ យ៉ាង
គឺដើម្បីសេចក្តីរុករានដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ដើម្បី
សន្តត់សន្តិទន្ធរូបគុណទាំងឡាយដែលមិនមានអៀនខ្មាស់ ១ ដើម្បីភិរិយា
នៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១
ដើម្បីរារាំងនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បង្កនូវភាសវ
ធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក ១ ដើម្បីញ៉ាំងជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន
ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំងជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីកំលំនៅឋាននៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុ
គ្រោះដល់វិន័យ ១ ។ ពួកជនណាតែងសិក្សា ។ សេតុបុគ្គលនឹងកល្យាណ
បូជជនតែងសិក្សា ។ ជនពួកណាដែលមានសិទ្ធិសិក្សាហើយ ។ ព្រះអរ
ហានមានសិទ្ធិសិក្សាហើយ ។ សិទ្ធិសាមាគមនោះបិតនៅក្នុងបុគ្គលពួកណា ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

សិក្ខាកាណាមេស្ស បិទ្គិ ។ កេ ណារេន្តិទ្គិ ។ យេសិ
វិទ្គិ តេ ណារេន្តិ ។ កស្ស វិទនបិ ។ កកវតោ
វិទនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កេណាភជ្ជិ
បរម្យារកដំ ។

ឧបាលំ ណាសកោ ចេវ
សោណាកោ សិក្ខវោ តថា
មោក្ខលីបុត្តេន បញ្ចមា
ឯតេ ជេម្ពសិវិហិយេ ។
តតោ មហិដ្ឋោ ឥដ្ឋិយោ
ឧត្តិយោ ចេវ សម្ពុលោ ។ បេ ។
ឯតេ ជាតា មហាបញ្ញា
វិទយញ្ញ មក្ខកោវិទា
វិទយំ ជីវេ បកាសេសិ
បិដកំ តម្ពបណ្ឌិយានិ ។

[១០] យេន្តេន កកវតោ ជានតោ បស្សតោ អរហតោ

សម្មាសម្ពុទ្ធន មោក្ខតោយេន សន្និ កាយសិសិក្ខិ ស

មាបជ្ជន្តស្ស សម្មាធិសេសោ កក្ខ បញ្ញតោតិ ។ ស

ឥតិយោ បញ្ញតោ ។ តិ អារពាតិ ។ កាយសនិ ឧបាល

វិនយវិធិក បរិវារៈ

បិតានៅក្នុងពួកសិទ្ធិកាតាមបុគ្គល ។ ជនពួកណាតែងទ្រទ្រង់ទុក ។ សិទ្ធិ-
បទនោះតែងប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ជនពួកណា ជនពួកនោះតែងទ្រទ្រង់ទុក ។
សិទ្ធិបទនោះ ជាពាក្យរបស់នរណា ។ ជាពាក្យរបស់ព្រះមានព្រះ
ភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សិទ្ធិបទនោះ លោកអង្គណានាំមក ។
(ព្រះថេរៈដែលមាននាមដូចតទៅនេះ) នាំត ។ គ្នាមក ។

ព្រះថេរៈឈ្មោះឧបាលី ១ ពាសកៈ ១ សោណកៈ ១ សិគ្គវៈ ១
ព្រះមោគ្គលីបុត្រ ១ អង្គទៀត ជាគំរប់៥ ព្រះថេរៈទាំងនេះ
បិតានៅក្នុងទ្វីបមានឈ្មោះថាជម្រង់មានសិរី ។ តអំពីនោះមក
ព្រះមហិន្ទត្រេត ១ ព្រះឥន្ទ័រិយៈ ១ ព្រះទត្តិយៈ ១ ព្រះសម្ពុលៈ ១
។ បេ ។ ព្រះនាគត្រេតទាំងនេះ មានប្រាជ្ញាច្រើន ជាអ្នកបេះ
ព្រះវិន័យ ឈ្លាសក្នុងមគ្គ បានប្រកាសវិនយបិដកទុក ក្នុង
គម្ពបណ្ឌិតិប ។

(១០) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
ជ្រាបច្បាស់ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ជាសន្យាទិសេសចំពោះភិក្ខុដែលស្តាប់
អង្គីលកាយមាតុគ្រាបក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាសន្យាទិសេសចំពោះភិក្ខុ ។
ទ្រង់ប្រាជ្ញាច្រើនបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាជ្ញា ទ្វីព្រះឧទាយិ មានអាយុ ។

មហាវិវត្តោ សោឡុស មហារិកា ពតិយចតុត្ថសង្ខទិសេសា

អាវត្ត ។ កិស្ថំ វត្ថុស្ថំ ។ អាយស្មា ឧទាយ មាតុត្តា-
មេន សង្ខំ កាយសីសត្តំ សមាបជ្ជំ តស្មំ វត្ថុស្មំ ។
ឯកា បញ្ញត្តំ ។ ធម្មំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកេន ស-
ម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច ស-
ម្មដ្ឋានំ ន វាចតោ ។ មេ ។

(១១) មាតុត្តាមិ ធម្មលាហិ វាចាហិ ឌីកាសន្តស្ស
សង្ខទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោត ។ សាវត្តយា
បញ្ញត្តោ ។ កំ អាវត្តាត ។ អាយស្មន្តំ ឧទាយំ អាវត្ត ។
កិស្ថំ វត្ថុស្ថំ ។ អាយស្មា ឧទាយំ មាតុត្តាមិ
ធម្មលាហិ វាចាហិ ឌីកាសំ តស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឯកា
បញ្ញត្តំ ។ ធម្មំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋានំ សីយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ
ន វាចតោ សីយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ
ន កាយតោ សីយា កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។ មេ ។

(១២) មាតុត្តាមស្ស សង្ខតេ អត្តកាមចារិចរិ-
យាយ វត្ថុស្ថំ កាយន្តស្ស សង្ខទិសេសោ កត្ត

មហាវិវត្ត មហាវារៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ទី ៣-៤

ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទុទាយមានអាយុ ស្នាម
អង្គែលកាយមាតុគ្រាម ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណ
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាងសិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។

(១១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេស ចំពោះ

ភិក្ខុដែលនិយាយចែងចង់មាតុគ្រាមក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទុទាយ
មានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទុទាយ
មានអាយុនិយាយចែងចង់មាតុគ្រាម ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើង ដោយ
សម្បជាន ៣ យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចា ។
តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីកាយ ។ តាំងឡើងអំពីកាយ
អំពីវាចានឹងចិត្ត ។ បេ ។

(១២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេស ចំពោះ

ភិក្ខុ ដែលនិយាយលេងសឹកចាប់បើកយកមេដើម្បីទូកក្នុងសំណាក់មាតុ-

វិន័យបិដក បរិវារ

បញ្ចត្តោតិ ។ សាវត្ថយោ បញ្ចត្តោ ។ តិ ភារញ្ចតិ ។ អា-
យស្មន្តំ ឧទាយី ភារញ្ច ។ តិស្ម វត្ថស្មន្តំ ។ អាយស្មា
ឧទាយី មាតុតាបស្ម វត្ថស្មន្ត អត្តតាបទាវចរិយាយ
វណ្ណំ អភាសិ វត្ថស្ម វត្ថស្ម ។ ឯតា បញ្ចតិ ។ ជន្ត
អាបត្តិសម្មជ្ជាមារិ វហិ សម្មជ្ជាធមហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

[១៣] សញ្ជាតិ សមាបជ្ជន្តស្ម វត្ថស្មន្តិ បេសោ

តត្ថ បញ្ចត្តោតិ ។ សាវត្ថយោ បញ្ចត្តោ ។ តិ
ភារញ្ចតិ ។ អាយស្មន្តំ ឧទាយី ភារញ្ច ។ តិស្ម
វត្ថស្មន្តំ ។ អាយស្មា ឧទាយី សញ្ជាតិ សមាបជ្ជ
វត្ថស្ម វត្ថស្ម ។ ឯតា បញ្ចតិ ឯតា អនុប្បញ្ញតិ ។
ជន្ត អាបត្តិសម្មជ្ជាមារិ វហិ សម្មជ្ជាធមហិ សម្មជ្ជាតិ
សិយា កាយតោ សម្មជ្ជាតិ ធម វិចតោ ធម ចិត្តតោ
សិយា វិចតោ សម្មជ្ជាតិ ធម កាយតោ ធម ចិត្តតោ
សិយា កាយតោ ច វិចតោ ច សម្មជ្ជាតិ ធម ចិត្តតោ
សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ធម វិចតោ
សិយា វិចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ធម កាយតោ
សិយា កាយតោ ច វិចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ

វិទ្យានិទិក បរិវារ:

គ្រាមកនឹងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាក់កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវ
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទទាយមានអាយុ និយាយសរសើរ
ការបំរើដោយតាម ដើម្បីខ្លួនកងសំណាក់មាតុគ្រាម ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ជាក់ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃនគរត្ថិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

(១៣) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាក់សង្ឃទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំ កងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាក់កង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទទាយ
មានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទទាយ
មានអាយុ និយាយដឹកនាំ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជាក់ ១ អនុប្ប-
ញាតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃនគរត្ថិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង គឺ តាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំង
ឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីវាចា មិនតាំងឡើងអំពីកាយនឹង
ចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ តាំងឡើង
អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចា ១ តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តមិន
តាំងឡើងអំពីកាយ ១ តាំងឡើងអំពីកាយអំពីវាចា នឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

មហាវិភង្គេ សោឡុស មហាវិភា ធម្មិសុត្តមសង្ឃទិសេសា

(១៤) សញ្ញាចិកាយ កុដិ កាវាបេន្តស្ស សង្ឃ
និសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ អាឡិយា បញ្ញត្តោ
កំ អាវត្តាតិ ។ អាឡិកេ(១) កិក្ខុ អាវត្ត ។ កិស្សិ
វត្តស្មិដ្ឋិ ។ អាឡិកា កិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ
កាវាបេសិ វស្មិ វត្តស្មិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មិ
អាបត្តិសុប្បដ្ឋានិ ធម្មិ សុប្បដ្ឋានេហិ សុប្បដ្ឋានិ
។ បេ ។

(១៥) មហាស្មតំ វិហារំ កាវាបេន្តស្ស សង្ឃនិ
សេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ កោសម្ពិយា បញ្ញត្តោ
កំ អាវត្តាតិ ។ អាស្មិដ្ឋិ ធម្មិ អាវត្ត ។ កិស្សិ
វត្តស្មិដ្ឋិ ។ អាស្មិ ធម្មិ វិហារវត្តំ សេសេនោ កត្ត
តំ កេតិយវត្តំ ធម្មិ អាបត្តិសុប្បដ្ឋានិ ធម្មិ សុប្បដ្ឋានេហិ
បញ្ញត្តិ ។ ធម្មិ អាបត្តិសុប្បដ្ឋានិ ធម្មិ សុប្បដ្ឋានេហិ
សុប្បដ្ឋានិ ។ បេ ។

១ ឱ. ឧ. អាឡិកេ ។

បហារវង្ស មហារាជៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ទី ៦-៧

(១៤) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើកុដី (មិនមានទាយកជាម្ចាស់របស់) ដោយការសូម
គ្រឿងឧបករណ៍របស់គេមកដោយខ្លួនឯង ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់
បញ្ញត្តិក្នុងនគរអាឡាវី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុ
តាំងឡាយដែលទៅក្នុងនគរអាឡាវី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាវដែលភិក្ខុតាំងឡាយនៅក្នុងនគរអាឡាវី ឲ្យគេធ្វើកុដី (មិនមានទាយកជា
ម្ចាស់របស់) ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍របស់គេមកដោយខ្លួនឯង ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជានៃនករាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះតាំងឡើង ដោយសម្មជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(១៥) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើវិបារាធំ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរកោ-
សម្ពី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះនន្ទមានអាយុ ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះនន្ទមានអាយុ ជម្រះ
ទិវិហារ បានប្រើគេឲ្យកាប់រំលឹមលើ ដែលគេសន្មតថាជាចេតីយ៍ដើម ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជានៃនករាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះតាំងឡើង ដោយសម្មជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

(១៦) ភិក្ខុ អម្ពលកេន ចារាជីកេន ធម្មេន អនុជ្ជិ

សេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ រាជកហោ
បញ្ញត្តោ ។ កំ អារក្កាតិ ។ មេត្តិយភុម្មជកេ ភិក្ខុ អា
រា ។ កិស្មី វត្តសិរិ ។ មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ អាយ
សិរិ ទត្ថំ មល្លបតិ អម្ពលកេន ចារាជីកេន ធម្មេន
អនុជ្ជិសេសំ តស្មី វត្តសិរិ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបតិ
សម្មដាណំ តិហិ សម្មដាណេហិ សម្មដាតិ ។ មេ

(១៧) ភិក្ខុ អញ្ញកាកិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ច

ទេសំ លេសមតិ ឧបាទាយ ចារាជីកេន ធម្មេន អ
នុជ្ជិសេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។
រាជកហោ បញ្ញត្តោ ។ កំ អារក្កាតិ ។ មេត្តិយភុម្មជកេ
ភិក្ខុ អារា ។ កិស្មី វត្តសិរិ ។ មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ
អាយសិរិ ទត្ថំ មល្លបតិ អញ្ញកាកិយស្ស អធិករណស្ស
កិញ្ច ទេសំ លេសមតិ ឧបាទាយ ចារាជីកេ
ធម្មេន អនុជ្ជិសេសំ តស្មី វត្តសិរិ ។ ឯកា បញ្ញតិ

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

(១៦) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចាតសង្ឃាទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុដែលចោទ (បន្តិច) ភិក្ខុផងគ្នាដោយ អាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល ក្នុង
ទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគររាជគ្រិះ ។ ទ្រង់ប្រាព្វនូវបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនូវមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុចោទ (បន្តិច) ព្រះ
ទេពមល្លបុត្តមានអាយុ ដោយ អាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទ
នោះទាំងឡើង ដោយសម្បជាន ៧ យ៉ាង ។ បេ ។

(១៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចាតសង្ឃាទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុដែលចោទ (បន្តិច) ភិក្ខុផងគ្នាដោយ អាបត្តិបារាជិក ព្រោះអាស្រ័យ
ហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ ជាប់ណែកដៃមេកង្កែបគ្រឿងអាង ក្នុងទី
ណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគររាជគ្រិះ ។ ទ្រង់ប្រាព្វនូវបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រាព្វនូវមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុចោទ (បន្តិច) ព្រះទេពមល្លបុត្តមាន
អាយុ ដោយ អាបត្តិបារាជិក ព្រោះអាស្រ័យហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការ-
ណ៍ ជាប់ណែកដៃមេកង្កែបគ្រឿងអាង ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។

មហាវិវត្តន្ត លោក្យស មហាវិវ ទសមឯកាទសមសង្ឃទិសេសា

ឆដ្ឋំ អាមត្តិសម្មដ្ឋានាមំ តំហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាន

។ បេ ។

(១៨) សង្ឃកេទិកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សម
មុកាសនាយ(១) ធម្មដិទិស្សជ្ជនស្ស សង្ឃទិសេសេ
កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ វជនហេ បញ្ញត្តោ ។ តំ អា
វញ្ញតិ ។ ទេវទត្តំ អាវត្ត ។ តស្មី វត្តស្មី ។ ទេវទត្ត
សមត្តស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរកមិ តស្មី វត្តស្មី
ឯកា បញ្ញតិ ។ ឆដ្ឋំ អាមត្តិសម្មដ្ឋានាមំ ឯកេន ស
ម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច វាចិតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

(១៩) កេនាមុត្តកាមំ ភិក្ខុនំ យាវតតិយំ ស
មុកាសនាយ ធម្មដិទិស្សជ្ជនាមំ សង្ឃទិសេសេ
កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ វជនហេ បញ្ញត្តោ ។ តំ អា
វញ្ញតិ ។ សម្មហុលេ ភិក្ខុ អាវត្ត ។ តស្មី វត្ត
ស្មី ។ សម្មហុលា ភិក្ខុ ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេនាយ
បរកមិ តស្មី វត្តស្មី ។ ទេវទត្តំ អាវត្ត ។ តស្មី វត្តស្មី ។

១ សមុកាសនាយនាមាតិ ពុទ្ធិបិ បោធករ ទីស្នាក់ ។ ២ ។ ម. ឯបុគ្គល វិញ្ញាណ
កំរី វិញ្ញាណ ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ទី ១១-១១

បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

(១៨) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុអ្នក(ព្យាយាម)បំបែកសង្ឃ ដែលសង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់
វារៈ៣ដងហើយនៅតែមិនលះបង់ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុង
នគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបក្កលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូភិក្ខុឈ្មោះទេវ-
ទត្ត ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលទេវទត្តភិក្ខុព្យាយាម
ដើម្បីបំបែកសង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នា ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយវចាចិត្ត ។ បេ ។

(១៩) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយអ្នកប្រព្រឹត្តតាមនូវភិក្ខុដែល (ព្យាយាម) បំបែកសង្ឃ សង្ឃ
បានសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈ ៣ ដង នៅតែមិនលះបង់ ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបក្កលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធយូភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុ
ទាំងឡាយច្រើនរូបប្រព្រឹត្តតាមទេវទត្តជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។

វិទយបីដំណេក បរិវារោ

ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

[២០] ធិត្ថេយ្យំ កិក្ខុយោ យាវតតិយំ សមនុកា
សនាយ នប្បដិទិស្សន្តន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ កោសម្ពិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវាសនំ ។
អាយស្មំ ធម្មំ អាវាសនំ ។ កិស្មំ វត្ថុស្មំ ។ អាយស្មំ
ធម្មំ កិក្ខុយា សហជប្បកំ វត្ថុមាយោ អត្ថានំ អាវាស
នំ អកាសំ កស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ
អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ កាយ
តោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

[២០] កុលទ្ធិសកស្ស កិក្ខុយោ យាវតតិយំ
សមនុកាសនាយ នប្បដិទិស្សន្តន្តស្ស សង្ឃាទិសេ
សោ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ
អាវាសនំ ។ អស្សនិប្បនព្វសុកោ កិក្ខុ អាវាសនំ ។
កិស្មំ វត្ថុស្មំ ។ អស្សនិប្បនព្វសុកា កិក្ខុ សង្ឃាទិសេ

វិនយបិដក បរិវារៈ

សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនអាបត្តិទាំង៦ យ៉ាងសិក្ខា
បទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយវាចាចិត្ត ។ បេ ។

(២០) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេសចំពោះ
ពោះភិក្ខុអ្នក (វិន័យ) ប្រដៅបានដោយក្រ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្ម
អស់វារៈ ៣ ដង នៅតែមិនលះបង់ ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកង
នគរកោសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធស្របគុលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធស្របព្រះឆន្ទៈមាន
អាយុ ។ ព្រោះរឿងវាវដ្តចម្លេច ។ ព្រោះរឿងវាវដែលព្រះឆន្ទៈមានអាយុ
កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយពោលទូន្មានប្រកបដោយធម៌ បានធ្វើខ្លួនឲ្យជា
អ្នកគេ ប្រដៅមិនបាន ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្បជានៃនអាបត្តិទាំង៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយវាចាចិត្ត ។ បេ ។

(២១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិសង្ឃទិសេសចំពោះ
ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូល សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈ ៣ ដង នៅ
តែមិនលះបង់ ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងនគរសារវត្តី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធស្រប
គុលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធស្របស្ស្សជីភិក្ខុនឹងបុនព្វសុកភិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងវាវដ្តចម្លេច ។ ព្រោះរឿងវាវដែលអស្ស្សជីភិក្ខុនឹងបុនព្វសុកភិក្ខុ សង្ឃ

មហានិកម្ពីរ សោឡុស មហារិក ខត្តនគាថា

បញ្ចជន្មិយ កម្មកតា កិក្ខុ ធន្តតា មីតា នោសតា មីតា
មោហតា មីតា កយតា មីតា ទាមេស្មំ តស្មី វត្តស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ អាមត្តស បុដ្ឋា ធានិ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

ឆេស សង្ឃទិសេសា និដ្ឋិតា ។

តស្មី ខានិ

(២២) វិសដ្ឋំ កាយសំសត្តោ(១)

ធុដ្ឋល្លំ អត្តកាមតិ(២)

សញ្ញាវត្តំ តត្ថំ បេ

វិហារោ ច អម្បលតិ

កត្តំ ទេសញ្ច តេនោ ច

តថេវ អនុវត្តកា

ធុត្ថចំ កុលធុសញ្ញា(៣)

សង្ឃទិសេសា(៤) តេសាតិ ។

១ ឧ.ម. កាយសំសត្តំ ។ ២ ឧ. ម. អត្តកាមតិ ។ ៣ កុលធុសង្ឃិ ជាថេ បញ្ញាយតិ ។
៤ ឧ. ម. សង្ឃទិសេសា ។

មហាវិភង្គ មហាវិវរៈ ១៦ ឧទានតាថា

បានធ្វើបញ្ជាជន័យកម្មហើយ (ត្រឡប់ដេរព្រលោម) ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីស្រឡាញ់ លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីស្អប់ លុះក្នុង
អំណាចសេចក្តីល្ងង់ លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីខ្លាច ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំង
ឡើងដោយសម្មដាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ វាចា ចិត្ត ។ បេ ។

ចប់ សង្ឃទិសេស ១៣ ។

ឧទាន គឺបញ្ជីរឿង នៃសង្ឃទិសេសនោះដូច្នោះ

- (២២) សង្ឃទិសេសទាំង ១៣ គឺ សុក្កវិសង្ក័យ ១ កាយ-
សំសគ្គៈ ១ ទ្រង់ល្អវាចៈ ១ អត្តកាមបារិចរិយៈ ១ សញ្ញាវត្តៈ ១
កុដិការៈ ១ មហាលូកវិហារៈ ១ អម្មលកៈ ១ កិញ្ចិទេស (អញ្ញា-
ភាគិយៈ) ១ សង្ឃកេទកៈ ១ កេទានវត្តកៈ ១ ទ្រព្វចៈ ១
កុលទូសកៈ ១ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(២៣) យទ្កេន កក្កតា ជានតា បស្សតា អ-

រហតា សទ្ធាសទ្ធានេន បឋមោ វរិយោតោ កក្ក
បញ្ញតោ ។ កក្ក អារត្ត ។ កក្ក វត្ត ។ អត្ត តត
បញ្ញត្ត អនុប្បញ្ញត្ត អនុប្បនុប្បញ្ញត្ត សព្វត បញ្ញត្ត
បទេសប្បញ្ញត្ត សាធារណប្បញ្ញត្ត អសាធារណប្បញ្ញត្ត
ឯកតោ បញ្ញត្ត ទុកតោ បញ្ញត្ត ។ បញ្ញត្ត ចាត្រ
មោក្កទ្កេសាដំ កតោកដំ កត្ត បរិយាបដ្ឋំ កតមេន
ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆត ។ ចត្ត វិបត្តំ កតហ
វិបត្ត ។ សត្ត អាបត្តក្កតាដំ កតមោ អាបត្តក្កតោ ។
ចដ្ឋំ អាបត្តសម្មជាតាដំ កតហំ សម្មជាតេហំ ស
ម្មជាតិ ។ ចត្ត អដិករណាដំ កតមំ អដិករណំ ។
សត្ត ភមជាដំ កតហំ សមមេហំ សម្មត ។
កោ តត វិនយោ កោ តត អភិវិនយោ ។ ក
តត ចាតមោក្កំ កក្ក តត អដិប្បតមោក្កំ ។ ក
វិបត្ត កា សម្បត្ត កា បដិបត្ត ។ កតិ អត្តវេស
បដិបត្ត កក្កតា បឋមោ អនិយតោ បញ្ញតោ ។ ក

វិធីយុទ្ធសាស្ត្រ បរិវារៈ

(២៣) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ អវហន្តសម្មាសមុទ្រ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ជាអនិយតៈទី ១ ក្នុងទីណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធយូបត្ថមណា ។ ព្រោះរឿងក៏ដូចម្តេច ។ បញ្ជាទី ១ អនុប្ប-
ញាទី ១ អនុប្បទប្បញ្ញាទី ១ សព្វតប្បញ្ញាទី ១ បទេសប្បញ្ញាទី ១ សាធារ-
ណប្បញ្ញាទី ១ អសាធារណប្បញ្ញាទី ១ ឯកតោបញ្ញាទី ១ ទុកតោបញ្ញាទី ១
មានក្នុងអនិយតៈទី ១ នោះវែងឬទេ ។ បណ្តាបាតិមោក្ខទ្ទេសទាំង ៥ យ៉ាង
សិទ្ធិបទនោះ ដាក់ចុះក្នុងទ្ទេសណា រាប់បញ្ចូលក្នុងទ្ទេសណា មកកាន់
ទ្ទេស ត្រង់ទ្ទេសណា ។ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះ
ចាត់ជាវិបត្តិអ្វី ។ បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះចាត់
ចូលក្នុងអាបត្តិកងណា ។ បណ្តាសម្ពោននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិ-
បទនោះ តាំងឡើងដោយសម្ពោនប៉ុន្មានយ៉ាង ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤
យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះ ចាត់ជាអធិករណ៍អ្វី ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ យ៉ាង
សិទ្ធិបទនោះ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អ្វីជាវិន័យក្នុងសិទ្ធិបទ
នោះ អ្វីជាអភិវិន័យក្នុងសិទ្ធិបទនោះ ។ អ្វីជាបាតិមោក្ខក្នុងសិទ្ធិបទនោះ
អ្វីជាអធិប្បតិមោក្ខក្នុងសិទ្ធិបទនោះ ។ អ្វីជាវិបត្តិ អ្វីជាសម្បត្តិ សេចក្តី
ប្រតិបត្តិ (ក្នុងសិទ្ធិបទនោះ) ដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជា
អនិយតៈទី ១ ព្រោះពេស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ជនពួក

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិក បរមោ អនិយតោ

សិ ក្ខន្ធំ ។ កេ សិ ក្ខន្ធំ តសិ ក្ខា ។ កត្ត វិ តិ ។ កេ
នារ ក្ខន្ធំ ។ កស្ស វ ចន្ធំ ។ កេនា កដ ក្ខន្ធំ ។

(២២) យន្តេន កកវតា ជានតា បស្សតា

អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន បរមោ អនិយតោ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វតិ ។
អាយស្មន្ធំ ឧទាយី អារព្វ ។ កស្មី វត្តស្មន្ធំ ។ អា-
យស្មា ឧទាយី មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ
រហោ បដិច្ចន្តេ អាសនេ អលង្កម្មនិយេ និសន្និ
កប្បសិ តស្មី វត្តស្មី ។ អតិ តត្ត បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ
អនុប្បន្នប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកោ បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បន្ន-
ប្បញ្ញត្តិ តស្មី នតិ ។ សព្វត្ត បញ្ញត្តិ បទេសប្បញ្ញត្តិ-
តិ ។ សព្វត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាធារណប្បញ្ញត្តិ អសាធារណ-
បញ្ញត្តិ ។ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ឧក-
តោ បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ។ បញ្ញន្ន ចាតិ-
មោក្ខន្ធសានិ កត្តាភជិ កត្ត បរិយាប្បន្នន្នំ ។ និទា-
នោភជិ និទានបរិយាប្បន្នន្នំ ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន

មហាវិញ្ញាណ មហាវិញ្ញាណ ១៦ អនិយតៈ ទី ១

ណាតែងសិក្សា ។ ជនពួកណា មានសិក្ខាសិក្សាហើយ ។ សិក្ខាបទនោះ
បិតនៅក្នុងជនពួកណា ។ ជនពួកណាតែងទ្រទ្រង់ទុក ។ សិក្ខាបទនោះ
ជាពាក្យរបស់នរណា ។ សិក្ខាបទនោះនរណា នាំមក ។

(២២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជ្រាប
ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ជាក់អនិយតៈទី ១ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូបកុលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូប
ព្រះទទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល
ព្រះទទាយមានអាយុ តែម្នាក់ឯងសម្រេចរូបការអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់
កំបាំងល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ចបាន) ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់ ។ បញ្ជាក់ ១
អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ក្នុងអនិយតៈ ទី ១ នោះ មានដែរ
ឬទេ ។ មានតែបញ្ជាក់ ១ ឯអនុប្បញ្ញត្តិ នឹងអនុប្បញ្ញត្តិ មិនមាន
ក្នុងសិក្ខាបទនោះទេ ។ សិក្ខាបទនោះ ជាសព្វតប្បញ្ញត្តិ ឬជាបទេស-
ប្បញ្ញត្តិ ។ ជាសព្វតប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទ នោះ ជាសាធារណប្បញ្ញត្តិ
ឬជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះ
ជាឯកតោបញ្ញត្តិ ឬជាទុកតោបញ្ញត្តិ ។ ជាឯកតោបញ្ញត្តិ ។ បណ្ណបុត្តិ-
មោក្ខទេសទាំង ៥ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះដាក់ចុះក្នុងទេសណា រាប់បញ្ចូល
ក្នុងទេសណា ។ ដាក់ចុះក្នុងនិទាន រាប់បញ្ចូលក្នុងនិទាន ។ សិក្ខាបទ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ឧទ្ទេសំ អាភិច្ឆតិកំ ។ ចតុត្ថេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាភិច្ឆ
តិ ។ ចតុនំ វិបត្តិនំ កតតមា វិបត្តិកំ ។ សីយា សីលវិបត្ត
សីយា អាចារិបត្តំ ។ សត្តនំ អាបត្តិក្ខត្តានំ កត
មោ អាបត្តិក្ខត្តោតិ ។ សីយា ចារាជីកាបត្តិក្ខត្តោ
សីយា សង្ឃទិសេសាបត្តិក្ខត្តោ សីយា ពាចិត្តិយា
បត្តិក្ខត្តោ ។ ចន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ កតតហិ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិកំ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន
វាចតោ ។ ចតុនំ អធិករណានំ កតតមំ អធិករណានំ ។
អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តនំ សម្មដ្ឋានំ កតតហិ សម
ថេហិ សម្មតិកំ ។ តិហិ សម្មថេហិ សម្មតិ សីយា
សម្មទាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សីយា
សម្មទាវិនយេន ច តិណាវត្តាកេន ច ។ កោ តត
វិនយោ កោ តត អភិវិនយោតិ ។ ចញ្ញត្តិ វិនយោ វិភត្ត
អភិវិនយោ ។ កី តត មាតិហោត្តិ តត អធិប្បតិ
មោត្តនំ ។ ចញ្ញតិ មាតិហោត្តិ វិភត្តិ អធិប្បតិមោត្តិ ។
កា វិបត្តិកំ ។ អសវិរោ វិបត្តិ ។ កា សម្មតិកំ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

នោះ មកកាន់ទុទ្ទេស ត្រង់ទុទ្ទេសណា ។ មកកាន់ទុទ្ទេសត្រង់ទុទ្ទេស
ទី៤ ។ បណ្តាវិបត្តិតាំង ៤ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះចាត់ជាវិបត្តិអ្វី ។ សិក្ខា
បទនោះ ចាត់ជាសីលវិបត្តិក៏មាន ជាអាចារ្យវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្តាកងវិ
អាបត្តិតាំង ៧ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ ចាត់ជាកងវិបត្តិណា ។ ចាត់ជាកង
វិបត្តិបាព្វាជីកក៏មាន ចាត់ជាកងវិបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន ចាត់ជ
កងវិបត្តិបាបិត្តិយៈក៏មាន ។ បណ្តាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិតាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្ពុទ្ធនៃបុព្វនាយ៉ាង ។ តាំងឡើងដោយ
សម្ពុទ្ធនៃ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាទេ ។
សួរថា បណ្តាអធិករណ៍តាំង ៤ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះចាត់ជាអធិករណ៍អ្វី ។
ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្តាសម្ពុទ្ធនៃតាំង ៧ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះរម្ងាប់
ដោយសម្ពុទ្ធនៃបុព្វនាយ៉ាង ។ រម្ងាប់ដោយសម្ពុទ្ធនៃ ៧ យ៉ាង គឺដោយសម្ពុទ្ធនៃ
វិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ សម្មាវិន័យនឹងនិរណវត្តារកៈ ១ ។ អ្វី
ជានិយមក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីជាអភិវិន័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ បញ្ញត្តិ
ជានិយម វិត្តិជាអភិវិន័យ ។ អ្វីជាបាតិមោក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីជា
អធិប្បដិមោក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ បញ្ញត្តិជាបាតិមោក្នុង វិត្តិជាអធិប្បដិ
មោក្នុង ។ អ្វីជាវិបត្តិ ។ សេចក្តីមិនសម្រមជាវិបត្តិ ។ អ្វីជាសម្បត្តិ ។

មហាវិញ្ញាណ សោឡស មហាវិញ្ញាណ បរិមោ អនិយតោ

សិវំ ពោ សម្បត្តិ ។ កោ បដិបត្តតិ ។ ធន ឯវ្យាបិ
ករិស្ស្ហមិតិ យាវដិវិ អាចារណា កោដិកិ សមាទាយ
សិក្ខតិ សិក្ខាបទេស្យ ។ កតិ អត្តវសេ បដិច្ច
កកវតា បឋមោ អនិយតោ បញ្ញត្តិ ។ ធន អត្ត
វសេ បដិច្ច កកវតា បឋមោ អនិយតោ បញ្ញត្តិ
សង្ឃសុដតាយ សង្ឃជាសុតាយ ធម្មដ្ឋនិ បុគ្គលានិ
និក្ខហាយ បេសលានិ ភិក្ខុនិ ជាសុវិហារាយ និដ្ឋធម្ម
កានិ អាសវានិ សិវំ ពាយ សម្បពាយ កានិ អាសវានិ
បដិយាតាយ អប្បសន្នានិ បសាទាយ បសន្នានិ
ភិយ្យោកាវាយ សន្តុដ្ឋដ្ឋិតិយា វិនយានុក្ខហាយ
កោ សិក្ខតិ ។ សេក្ខា ច បុត្តដ្ឋនិកល្យាណកា
សិក្ខតិ ។ កោ សិក្ខតិ សិក្ខតិ ។ អរហន្តោ សិក្ខតិ
សិក្ខា ។ កត្ត វិតន្ត ។ សិក្ខាការមេស្យ វិត

មហាវិវាដ្ឋ មហាវិវា: ១៦ អនិយត: ទី ១

សេចក្តីសង្ខេបជាសម្បត្តិ ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនោះ) ដូច
មេច ។ ភិក្ខុសមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដរាបដល់អស់
ដីវិត មានដីវិតជាទីបំផុតដោយសេចក្តីកំណត់ក្នុងចិត្តថា អញនឹងមិនធ្វើកម្ម
មានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ (នេះជាសេចក្តីប្រតិបត្តិ) ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់បញ្ជាតអនិយត: ទី១ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ប៉ុន្មានយ៉ាង ។
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតអនិយត: ទី ១ ព្រោះអាស្រ័យអំណាច
ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺ ដើម្បីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយ
ដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិនបុគ្គលដែលមិនអៀនខ្មាស ១ ដើម្បីនៅ
ជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីរំលឹកអាសវៈ
ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បំផ្លាញអាសវៈ
ទាំងឡាយដែលកើតឡើងក្នុងបរលោក ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែល
ជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីធានាទៅទាំងព្រះសង្ឃ ១
ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ។ ពួកជនណាតែងសិក្សា ។ ពួកសេក្ខ-
បុគ្គលនឹងកល្យាណបុគ្គលនៃតែងសិក្សា ។ ពួកជនណាមានសិក្ខាសិក្សា
ហើយ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយមានសិក្ខាសិក្សាហើយ ។ សិក្ខា-
ទេវនោះបិតនៅក្នុងជនពួកណា ។ បិតនៅក្នុងពួកសិក្ខាតាមបុគ្គល ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

កេ ជារដ្ឋតិ ។ យេសំ វត្តតិ តេ ជារដ្ឋតិ
កស្ស វេទន្តិ ។ ភគវតោ វេទនំ អរហតោ សម្ម
សម្មទស្ស ។ កេណភដ្ឋិ ។ បរម្បរកដិ ។

ឧបាលី ជាសកោ ចេវ

សោណាកោ សិក្កកោ តថា

មោត្តលីយុត្តេន បញ្ចមា

ឯតេ ជម្ពសិវិយេ ។

តតោ មហិដ្ឋោ ឥដ្ឋិយោ

ឧត្តិយោ ចេវ សម្មលោ ។ បេ ។

ឯតេ ណតា មហាបញ្ញា

វិនយញ្ញ មត្តកោវិទា

វិនយំ ជីបេ បកាសេសុំ

បិដកំ តម្កបណ្ឌិយាតិ ។

(២៥) យទ្ធននិ ភគវតោ ជានតា បស្សតា អរហតោ

សម្មាសម្មទ្ធននិ ឧត្តិយោ អនិយតោ កត្ត បញ្ញត្តិ ។

សាវត្តិយោ បញ្ញតោ ។ តិ អារញ្ញតិ ។ អាយស្ស

ឧបាយំ អារញ្ញ ។ កស្ស វត្តសិវិយេ ។ អាយស្ស ឧបាយំ

វិន័យបិដក បរិវារៈ

ជនពួកណាវតែងទ្រទ្រង់ទុក ។ សិក្ខាបទនោះប្រព្រឹត្តទៅដល់ពួកជន ណា
ពួកជននោះវតែងទ្រទ្រង់ទុក ។ សិក្ខាបទនោះជាពាក្យរបស់នរណា ។
ជាពាក្យរបស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សិក្ខាបទនោះ នរ
ណា នាំមក ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ(ដូចមាននាមតទៅនេះ) នាំតៗគ្នាមក ។

- ព្រះឧបាលី ១ ព្រះទោសកៈ ១ ព្រះសោណកៈ ១ ព្រះសិក្ខវៈ ១
- នឹងព្រះមោគ្គលីបុត្ត ១ អង្គទៀតជាកំរប់ ៥ ព្រះថេរៈទាំងនេះ
- នៅក្នុងទ្វីបមានឈ្មោះថាជម្ពូ ដ៏មានសិរី ។ តំអំពីនោះមក
- ព្រះមហិន្ទ ១ ព្រះឥន្ទ័យៈ ១ ព្រះទុត្តិយៈ ១ ព្រះសម្ពុលៈ ១
- ។ បេ ។ ព្រះនាគតេរទាំងឡាយនេះមានបញ្ញាច្រើន ចេះ
- ព្រះវិន័យ ស្មាត់ដំនាញក្នុងមគ្គ បានប្រកាសវិន័យបិដកទុក
- ក្នុងតម្កល្យ ។

(២៥) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ចត្តអនិយតៈទី ២ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយ
ថា ទ្រង់បញ្ចត្តក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធធកិច្ចាប្រតិបត្តិណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធធកិច្ចាព្រះទោយ័មានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ

មហានិរោធិ៍ សោវ្យាស មហារាវា ទុតិយោ អនិយតោ

មាតុត្តាមេធ សុទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ និស្ស
 កាយសិ តស្ថី វតស្ថី ។ អត្ត តត្ត បញ្ចត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ
 អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកោ បញ្ចត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ
 អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ តស្ថី ធាតុ ។ សព្វត្ត បញ្ចត្តិ បទេស
 ប្បញ្ញត្តិ ។ សព្វត្ត បញ្ចត្តិ ។ សុខាណុប្បញ្ញត្តិ
 អសុខាណុប្បញ្ញត្តិ ។ អសុខាណុប្បញ្ញត្តិ ។ ឯក
 តោ បញ្ចត្តិ ឧកតោ បញ្ចត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ចត្តិ
 បញ្ចត្តិ ចាតិមោក្ខន្តសាមិ កត្តោកដិ កត្ត បរិយាប
 ដ្ឋន្តិ ។ និទានោកដិ និទានបរិយាបដ្ឋន្តិ ។ កតមេធ
 ឧទ្ទេសេធ ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆតិ ។ ចតុត្តេធ ឧទ្ទេសេធ
 ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆតិ ។ ចតុត្តំ វិបត្តិធំ កតមា វិបត្តិធំ
 សិយា សិលវិបត្តិ សិយា អាចារិបត្តិ ។ សុត្តន្ត
 អាបត្តិក្ខន្ធានិ កតមា អាបត្តិក្ខន្ធាតិ ។ សិយា
 សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធា សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធា
 ធំ អាបត្តិសម្មជ្ឈានិ កតមា សម្មជ្ឈានេហិ សម្មជ្ឈ
 តិ ។ តិហិ សម្មជ្ឈានេហិ សម្មជ្ឈតិ សិយា

មហាវិក័ត្ត មហាវិរៈ ១៦ អធិយតៈ ទី ២

ឡើងពីវិវេល ទទាយិកិកុមារាយ តែម្នាក់ឯង សម្រេចការអង្គុយកងទី
កំបាំងជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ ។ បញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ អនុប្បន-
ប្បញ្ញតិ ១ មានកងសិក្ខាបទនោះដែរឬទេ ។ មានតែបញ្ចតិ ១ ឯអនុប្ប-
ញ្ញតិ នឹងអនុប្បនប្បញ្ញតិ មិនមានកងសិក្ខាបទនោះទេ ។ សិក្ខាបទ
នោះ ជាសព្វតប្បញ្ញតិ ឬជាបទេសប្បញ្ញតិ ។ ជាសព្វតប្បញ្ញតិ ។
សិក្ខាបទនោះ ជាសាធារណប្បញ្ញតិ ឬជាអសាធារណប្បញ្ញតិ ។ ជា
អសាធារណប្បញ្ញតិ ។ សិក្ខាបទនោះ ជាឯកតោបញ្ញតិ ឬជាទកតោ-
បញ្ញតិ ។ ជាឯកតោបញ្ញតិ ។ បណ្ណបាតិមោក្ខទ្ទេសទាំង ៥ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ ជាកំច្ចះកងទ្ទេសណា រាប់បញ្ចលកងទ្ទេសណា ។ ជាកំ
ច្ចះកងនិទានរាប់បញ្ចលកងនិទាន ។ សិក្ខាបទនោះ មកកាន់ទ្ទេស ត្រង់
ទ្ទេសណា ។ មកកាន់ទ្ទេសត្រង់ទ្ទេសទី ៤ ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ ចាត់ជាវិបត្តិអ្វី ។ ចាត់ជាសីលវិបត្តិក៏មាន ចាត់ជាអាចារិ-
បត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ សិក្ខាបទនោះ ចាត់ជាកងនៃអា-
បត្តិណា ។ ជាកងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន ជាកងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ក៏មាន ។ បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្មដានបីនាមយ៉ាង ។ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ៣ យ៉ាង

វិសយចិដិកេ បរិវារោ

កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន វាចតោ សិយា
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន កាយតោ សិយា
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។
ចត្តន្តំ អដិករណានំ កតមំ អដិករណានំ ។ អាបត្តា-
ដិករណំ ។ សត្តន្តំ សមថានំ កតីហិ សមថេហិ
សម្មត្តិ ។ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ សិយា សម្មខា-
វិទយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មខាវិទ-
យេន ច តិណាវត្តារតេន ច ។

ទេ អនិយតា និដ្ឋិតា ។

តស្សន្តានំ

(២៦) អលង្កម្មនិយញ្ញាវ
តថេវ ច ន ហេវ ខោ
អនិយតា សមញ្ញតា
ពុទ្ធសេដ្ឋេន តាទិណតិ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវេទនា ១ តាំងឡើងអំពីវេទនា
នឹងចិត្តមិនតាំងឡើងអំពីកាយ ១ តាំងឡើងអំពីកាយអំពីវេទនានឹងចិត្ត ១ ។
បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះចាត់ជាអធិករណ៍ ណា ។ ចាត់
ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះរម្ងាប់
ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ រម្ងាប់ដោយសមថៈ៣យ៉ាង គឺដោយសមថៈ
វិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ ដោយសមថៈវិន័យ នឹងតិណវត្ថុភារកៈ ១ ។

ចប់អធិយតៈ ទាំងពីរ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃអនិយតៈនោះដូច្នោះ

(២៦) អនិយតៈ (ទាំងពីរ) គឺ អលន្តមនិយៈ ១ នាលន្តម-
និយៈ ១ ដែលព្រះពុទ្ធប្រសើរ មានគុណធម៌ដ៏មាំមួន

ទ្រង់បញ្ជាក់ទុកហើយ ដោយល ។

មហានិក្ខេ វេទស្យស មហាវិហារ និស្សត្តិយកល្លោ កម្រិវិញ្ញា

(២៧) យន្តោន កក្កវតា ជានតា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធន អតិវេកចិវិ ទស្សហិ អតិក្កាមេនស្ស

និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលិយា

បញ្ញតិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ធាត្តិយេ កិក្ក អារព្វ ។

កិស្មី វត្ថុស្មិ ។ ធាត្តិយា កិក្ក អតិវេកចិវិ^(១) ជាវេស្មី

តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធាត្តិ

អាបតិសម្មជានិ ធូហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ សិយា

កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មជានិ ធាត្តតោ សិយា

កាយតោ ច វាចតោ ច ធាត្តតោ ច សម្មជានិ

។ ថេ ។

(២៨) ឯកាវត្តិ តិចិវេន វិប្បវសន្តស្ស និស្សត្តិយំ

ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញតិ ។ កំ

អារព្វាតិ ។ សម្មហាលេ កិក្ក អារព្វ ។ កិស្មី វត្ថុស្មិ ។

សម្មហាលា កិក្ក កិក្កនំ ហត្ថេ ចិវិ និក្កិចិវា សន្ត

វត្ថុវេន ជនបទចារិកំ បក្កមិស្ស តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា

បញ្ញតិ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធាត្តិ អាបតិសម្មជានិ

។ ថេ ។

១ ឯត្តនេ វេសិហាតិក្កនិ កត្តិ ពេត្តពេ បញ្ញាយតិ ។

មហានិក្ខេប មហាវិវរៈ ១៦ និស្សន្ទិយកណ្ណ កបិទវត្ថុ

(២៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ អវហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ជាក់និស្សន្ទិយបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុដែល
ទុកអតិរេកចំរើរឲ្យកន្លងហួសពី ១០ ថ្ងៃទៅ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់
បញ្ជាក់ក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវ
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងកំរើរដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងកំរើរដែលពួកឆព្វគ្គិ-
យភិក្ខុទ្រទ្រង់អតិរេកចំរើរ (ទុកឲ្យកន្លង ១០ ថ្ងៃទៅ) ។ សិក្ខាបទនោះមាន
បញ្ជាតិ ១ អនុប្បញ្ញាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខា-
បទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មាសម្ពុទ្ធ ២ យ៉ាង គឺតាំងឡើងរំពើកាយនឹងវាចា
មិនតាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ តាំងឡើងរំពើកាយ វាចា នឹងចិត្ត ១ ។ លេ ។

(២៨) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាក់និស្សន្ទិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលនៅប្រាសចាកគ្រូចំរើរអស់មួយយប់ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយ
ថា ទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងកំរើរដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងកំរើរ
ដែលភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើចំរើរក្នុងដៃនៃភិក្ខុទាំងឡាយហើយ (ស្ងៀកដណ្តប់)
តែស្នូននឹងចំពារចេញរើរទៅកាន់ជនបទចារិក ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ជាតិ ១ អនុប្បញ្ញាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង

វិសយបិដកេ បរិវារេ

ទ្ធិហំ សម្មជ្ជានេហំ សម្មជ្ជានំ សិយា កាយតោ ច
វាចតោ ច សម្មជ្ជានំ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជានំ ។ បេ ។

(២៧) អកាលចរិវំ បដិក្កហេត្វា មាសំ អតិក្កាមេ

នុស្សំ និស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញក្កន្តំ ។ សាវត្តិ
យា បញ្ញក្កំ ។ កំ អារព្វានំ ។ សម្មហុលេ ភិក្ក
អារព្វ ។ កិស្មី វត្តសិទ្ធិ ។ សម្មហុលា ភិក្ក អកា
លចរិវំ បដិក្កហេត្វា មាសំ អតិក្កាមេសិ វត្តសិ វត្តសិ ។
ឯកា បញ្ញក្កំ ។ ធន្តំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ ទ្ធិហំ ស
សម្មជ្ជានេហំ សម្មជ្ជានំ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច សម្មជ្ជានំ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជានំ ។ បេ ។

(៣០) អញ្ញាតិកាយ ភិក្កនិយា បុរាណចរិវំ ជោ

វាចនុស្សំ និស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញក្កន្តំ ។
សាវត្តិយា បញ្ញក្កំ ។ កំ អារព្វានំ ។ អាយស្មន្តំ ឧ
ទាយី អារព្វ ។ កិស្មី វត្តសិទ្ធិ ។ អាយស្មា ឧទាយី
អញ្ញាតិកាយ ភិក្កនិយា បុរាណចរិវំ ជោវាចនុស្សំ វត្តសិ

វិនយបិដក បរិវារៈ

សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹង
វាចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីកាយ វាចា នឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

[២៧] សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុទទួលអកាលចីវរហើយទុកឲ្យកន្លងមួយខែទៅ ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូវបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធយូវភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលភិក្ខុច្រើនរូបទទួលអកាលចីវរហើយ ទុកឲ្យកន្លងហួសមួយខែទៅ ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពីកាយ
នឹងវាចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីកាយ វាចា នឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

[៣០] សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលប្រើនាងភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិឲ្យលាងចីវរចាស់ ក្នុងទី
ណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូវបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូវទុទាយភិក្ខុមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទុទាយ មានអាយុ ប្រើភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ

៣៣

មហានិក្ខេ ហេតុស មហានិក ជំនួយកណ្តោ កបិសិក្ខោ

វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ធម្មំ
សម្មជ្ជាណេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

[៣០] អញ្ញត្តិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចរិវិ ប
ដិក្ខណេនស្ស ជំនួយកណ្តោ ចាត្រិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
វាជកហោ បញ្ញត្តិ ។ តំ អារាហិត ។ អាយស្មនំ ឧ
ទាយី អារា ។ តស្មី វត្ថុស្មី ។ អាយស្ម ឧទាយ
អញ្ញត្តិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចរិវិ បដិក្ខហេស
តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ
អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ធម្មំ សម្មជ្ជាណេហិ សម្មជ្ជាតិ
។ បេ ។

[៣២] អញ្ញត្តិ កហាបតិ វា កហាបតាដិ វា ចរិវិ
វិញ្ញាបេនស្ស ជំនួយកណ្តោ ចាត្រិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ តំ អារាហិត ។ អាយស្មនំ
ឧបទម្ពំ សត្យប្បត្តិ អារា ។ តស្មី វត្ថុស្មី ។
អាយស្ម ឧបទម្ពោ សត្យប្បត្តោ អញ្ញត្តិ សេដ្ឋ-
ប្បត្តិ ចរិវិ វិញ្ញាបេសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ

មហោវិញ្ញាណ មហាវិញ្ញាណ ១៦ និស្សន្ទិយកណ្ត កបិនវត្ត

ឲ្យលាងចីវរោស' ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្មជានៃ
អាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន ៦ យ៉ាង
។ បេ ។

(៣១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញតិសិក្ខាបទបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុអកុទ្ទេលចីវរអំពីដៃភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយ
ថា ទ្រង់បញ្ញតិក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវព្រះទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលព្រះទាយមានអាយុ ទ្ទេលចីវរអំពីដៃភិក្ខុនី មិនមែនជា
ញាតិ ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ញតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្មជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានទាំង ៦
យ៉ាង ។ បេ ។

(៣២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញតិសិក្ខាបទបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលសូមចីវរនឹងគហបតី ឬគហបតានី ដែលមិនមែនជាញាតិ
ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញតិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវ
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទបនន្តជាសក្យបុត្តមានអាយុ ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទបនន្តជាសក្យបុត្តមានអាយុ
សូមចីវរនឹងសេដ្ឋី ក្នុងដែលមិនមែនជាញាតិ ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ញតិ ១

វិទ្យាបិដក បរិវាណ

ឯកា អនុប្បត្តាន្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណនំ ធម៌
សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជានិ ។ បេ ។

[៣៣] អញ្ញាតតិ កហាបតិ វា កហាបតានី វា
តទុក្ខំ បីវំ វិញ្ញាបេនស្ស ធិស្សត្ថយំ ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាននំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញានំ ។ កំ អារញ្ញានិ ។
ធាត្ថិយេ ភិក្ខុ អារព្ភ ។ កិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ ធាត្ថិ
យា ភិក្ខុ ន មត្តំ ជានិត្តា ពហំ បីវំ វិញ្ញាបេស្ស តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញានំ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណនំ
ធម៌ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជានិ ។ បេ ។

[៣៤] បុព្វេ អប្បវារិតេន(១) អញ្ញាតតិ កហាបតិកំ
ឧបសង្កមិត្តា បីវេ វិកប្បំ អាបជ្ជនស្ស ធិស្សត្ថយំ
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាននំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញានំ ។
កំ អារញ្ញានិ ។ អាយស្មិនំ ឧបនន្នំ សក្យបុត្តិ អារព្ភ ។
កិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ អាយស្មា ឧបនន្នោ សក្យបុត្តោ
បុព្វេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតតិ កហាបតិកំ ឧបសង្កមិត្តា

១ ម. អប្បវារិតស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

អនុប្បពាតិ ១ ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទ
នោះ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៣៣) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលសូមថវរទ័ន្ទិគហបតី ឬគហបតានីដែលមិនមែនជាញាតិឱ្យ
លើសជាងកំណត់ដែលគេប្រគេននោះទៅ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់
បញ្ជាតក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួក
ធម្មគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកធម្មគ្គិយ-
ភិក្ខុមិនស្គាល់ប្រមាណ(ក្នុងការសូម)ហើយសូមថវរជាច្រើន ។ សិទ្ធិបទ
នោះមានតែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទ
នោះ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៣៤) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុអ្នកចូលទៅរកគហបតីមិនមែនជាញាតិ ដែលគេមិនបានបរ-
រណាទុកមុនទេ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងថវរ ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទបនន្ត ជាសក្យបុគ្គមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទបនន្ត ជាសក្យបុគ្គមានអាយុ គេ
មិនបានបររណាទុកមុន ហើយចូលទៅរកគហបតីដែលមិនមែនជាញាតិ

៣៥

មហានិក្ខេ លោក្ខណ មហានិក្ខេ និស្សន្ទិយកល្យោ រមីវរត្តោ

ចរិយេ វិកតច្បំ អាបជ្ជំ តស្មី វតស្មី ។ ឯកា បញ្ចតិ ។

ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ធម៌ា សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ

។ បេ ។

(៣៥) បុព្វេ អប្បវរិតេន^(១) អញ្ញាតតោ ក

ហបតិកោ ឧបសម្ព័ន្ធា ចរិយេ វិកតច្បំ អាបជ្ជនស្ម

និស្សន្ទិយំ ចាតិវិយំ តត្ថ បញ្ចតិ ។ សាវត្ថយ

បញ្ចតិ ។ តំ អារាតិ ។ អាយស្មនំ ឧបនិ

សក្យបតិ អារា ។ តស្មី វតស្មី ។ អាយស្ម

ឧបនេត្តា សក្យបតោ បុព្វេ អប្បវរិតោ អញ្ញាតតោ

កហបតិកោ ឧបសម្ព័ន្ធា ចរិយេ វិកតច្បំ អាបជ្ជំ តស្មី

វតស្មី ។ ឯកា បញ្ចតិ ។ ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ធម៌ា

សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

១ ម. អប្បវរិតស្ស ។

មហាភិក្ខុ មហាវិរា: ១៦ និស្ស្ទិមពណ្ណ រាបិសវត្ថុ

ដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងវិវរ^(១) ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។
បណ្ណាសម្មជាន់នៃអាចត្តតាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្មជាន់ ៦ យ៉ាង ។ លេ ។

(៣៥) សូម្បី ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញតិសិស្សគ្រិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុ ដែលចូលទៅរកគហបតីតាំងឡាយមិនមែនជាញាតិ ដែលគេ
មិនបានចរិវរណាទុកមុន ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងវិវរ ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញតិសិស្សគ្រិយបាចិត្តិយៈ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវព្រះទុបនម្តងសក្យបុគ្គមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទុបនម្តងសក្យបុគ្គមានអាយុ គេមិនបានចរិវរណា
ទុកមុន ហើយចូលទៅរកគហបតីតាំងឡាយដែលមិនមែនជាញាតិ ដល់
នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងវិវរ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណា
សម្មជាន់នៃអាចត្តតាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន់
តាំង ៦ យ៉ាង ។ លេ ។

១ រំលងព្រះវិទ្យាបិដក បិដក លោកបិដក អាចដែលខ្លួនពេញចិត្ត ដំបង់បានឲ្យល្អហួសហេតុ ។

វិទយចំដំពេ បរិវារោ

[៣ ៦) អតិរេកតត្ថក្ខត្តំ ចោទនាយ អតិរេកន ក្ខត្ត
ហនេន ចរិ អភិជំន្វាទេន្តស្ស ជំស្សត្តិយំ ចាចត្តិយំ កត្ត
បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញត្តិ ។ តិ អារត្តាតិ ។
អាយស្មនំ ឧបននំ សក្យបត្តិ អារត្ត ។ តិស្មី វត្ត
ស្មនំ ។ អាយស្មា ឧបននោ សក្យបត្តោ ឧបាសកេន
អជ្ឈណោ ភន្តោ អាគមេហិតិ វត្តមាណោ ណគមេសិ តស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ អាបតិសម្មជាតានំ
នហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ ។ បេ ។

កបិវារោ បរិមោ ។

តស្សន្នានំ

[៣ ៧) អតិរេកេករត្តក្ខ
អកាលចោរណាជានំ
បដិគ្គហណាបញ្ចមញ្ជោវ
វិញ្ញត្តិ ច តទុត្តិ
ទ្វេវ អប្បវារិតា ចេវ
តត្ថក្ខត្តំ ចោទនាយ ចាតិ(១) ។

១ បដិគ្គហញ្ចមញ្ជោវ វិញ្ញត្តិ ច តទុត្តិ ទ្វេ អប្បវារិតាចេវ តត្ថក្ខត្តំ ចោទនាយ វាគីតិបិ
កត្តចំ ណេត្តកេ វិស្សតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៣៦) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលញ៉ាំងចីវរឲ្យសម្រេច ដោយការតឹងទារហ្គសកំណត់បីដង
ដោយឈរហ្គសកំណត់ ៦ ដង ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាតក្នុង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះឧបនន្ទជា
សក្យបុត្រមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះ
ឧបនន្ទជាសក្យបុត្រមានអាយុ ដែលទបាសកនិយាយ (អង្វរ) ថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់រង់ចាំក្នុងវិថូនេះ ១ ថ្ងៃសិន ហើយមិន
បានបង្អង់ចាំ ។ សិទ្ធិកាបទនោះមានតែបញ្ជា ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិកាបទនោះទាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ

ចប់ រាជវង្សទី ១ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿង នៃកបិណ្ឌវគ្គនោះដំបូង

(៣៧) អតិរេកចីវរ ១ ចីវរដែលភិក្ខុនៅ ប្រាសចាក
មួយរាត្រី ១ អកាលចីវរ ១ ការប្រើភិក្ខុនិមន្តមែនជាញាតិ
ឲ្យគក់លាងចីវរចាស់ ១ ទទួលចីវរអំពីដៃភិក្ខុនី ១ ទៀត ជា
គំរប់ប្រាំ ការសូមចីវរអំពីគ្រហស្ថមិនមែនជាញាតិ ១ ការ
សូមឲ្យលើសពីស្បង់ចីវរ ១ ភិក្ខុដែលគេមិនបានបរវណា
មានពីរយ៉ាង ១ ការតឹងទារចីវរឲ្យហ្គសកំណត់បីដង ១ ។

៣៧

មហារិក្ខេ សោឡស មហារិក ឱស្សត្តិយកណ្ណោ កោសិយរិក្ខោ

[៣៨] កោសិយរិក្ខោ ឱស្សត្តិ កោសិយរិក្ខោ ឱស្សត្តិ កោសិយរិក្ខោ

បេត្តិស្ស ឱស្សត្តិយំ ចានិក្ខយំ កត្ត បញ្ចក្ខន្ធ ។

អាឡិយា បញ្ចក្ខន្ធ ។ កំ អាវក្ខន្ធ ។ ធាត្តិយេ

កិក្ខ អាវក្ខ ។ កិស្មី វិក្ខសិ ។ ធាត្តិយោ កិក្ខ

កោសិយការកេ ឧបស្ម័ត្តិមត្តា ឯវមាហំសុ ពហុ

អាវសោ កោសិយការកេ (១) បទេ អម្បានិមិ ធាត្តិយេ

មយិមិ ឯវមាម កោសិយរិក្ខោ ឱស្សត្តិ កោសិយរិក្ខោ

បេត្តិ (២) កស្មី វិក្ខសិ ។ ឯកា បញ្ចក្ខន្ធ ។ ធាត្តិ

អាបត្តិសម្មជានិ ធាត្តិ សម្មជានិ ធាត្តិ សម្មជានិ

។ បេ ។

[៣៩] សុត្តិកោឡកានិ ឯវមាម ឱស្សត្តិ កោសិយរិក្ខោ

កោសិយរិក្ខោ ឱស្សត្តិយំ ចានិក្ខយំ កត្ត បញ្ចក្ខន្ធ ។

វេសាលិយា បញ្ចក្ខន្ធ ។ កំ អាវក្ខន្ធ ។ ធាត្តិយេ

កិក្ខ អាវក្ខ ។ កិស្មី វិក្ខសិ ។ ធាត្តិយោ កិក្ខ

សុត្តិកោឡកានិ ឯវមាម ឱស្សត្តិ កោសិយរិក្ខោ

បេស្មី កស្មី វិក្ខសិ ។ ឯកា បញ្ចក្ខន្ធ ។ ធាត្តិ អាបត្តិ

សម្មជានិ ធាត្តិ សម្មជានិ សម្មជានិ ។ បេ ។

មហាវិញ្ញាណ មហាវិញ្ញាណ ១៦ និស្សន្ទិយកល្យាណ កោសិយវគ្គ

(៣៨) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ
ចំពោះភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើសន្តិកាលាយដោយសូត្រ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរអាឡាវី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធធបូបស្តកលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធបូបស្ត
ទៅពួកឆត្វតិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួក
ឆត្វតិយភិក្ខុចូលទៅរកពួកអ្នកធ្វើសូត្រហើយនិយាយថា ម្ចាស់អ្នកមាន
អាយុទាំងឡាយ សូមអ្នកទាំងឡាយ ស្សោរនាងឲ្យច្រើនហើយឲ្យមកក្បែរ
អាត្មាខ្លះ ឯអាត្មាចង់ឲ្យគេធ្វើសន្តិកាលាយដោយសូត្រ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៣៩) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយចំ
ពោះភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើសន្តិកាលាយដោយសូត្រ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធធបូបស្តកលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធបូបស្ត
ទៅពួកឆត្វតិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលពួកឆត្វតិយភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសន្តិកាលាយដោយសូត្រ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

វិនយបិដកេ បរិករោ

(៤០) អនាទយិត្វា តុលំ ឌីនាតានំ តុលំ តោចរិយា-
នំ នំ សន្តតំ កាកាថេន្តស្ស និស្សត្តយំ ចាចិត្តយំ
កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតិ ។
ធាត្តយេ ភិក្ខុ អារព្វ ។ កត្តី វត្តស្មិនំ ។ ធាត្តយា
ភិក្ខុ ថោកិយេវ ឌីនាតានំ^(១) អន្តេ អនាទយិត្វា តថេវ
សុទ្ធកាឡាកានំ ឯន្សកលោមាទំ សន្តតំ កាកាថេស្ស
តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ នន្តំ អាបត្តិសម្មដ្ឋា-
នានំ ធម៌ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ បេ ។

(៤០) អនុវស្សិ សន្តតំ កាកាថេន្តស្ស និស្សត្តយំ
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តំ ។ កំ
អារព្វាតិ ។ សម្មហាលេ ភិក្ខុ អារព្វ ។ កត្តី វត្តស្មិនំ ។
សម្មហាលា ភិក្ខុ អនុវស្សិ សន្តតំ កាកាថេស្ស តស្មី វត្ត-
ស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុវស្សញ្ញត្តិ ។ នន្តំ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានានំ ធម៌ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. ថោកញ្ជាវ ឌីនាតំ ។

វិទយបិដក បរិវារៈ

(៤០) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ
ចំពោះភិក្ខុដែល (ធ្វើឯង) ឬប្រើឱ្យគេធ្វើនូវសន្តតប្តី មិនលាយរោមចៀ
សមួយដញ្ជឹង រោមចៀមក្រហមមួយដញ្ជឹង (១ ភាគ) ក្នុងទីណា
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រ
ប្រារព្ធនូវពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល
ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តត ដោយរោមចៀមមានពណ៌ខ្មៅសុទ្ធយ៉ា
នោះដែរ តែលាយដោយរោមចៀមសបន្តិចត្រង់ដោយ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាប
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៤១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ
ចំពោះភិក្ខុដែលឱ្យគេធ្វើសន្តតរាល់ឆ្នាំ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញ
ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុច្រើនរូបឱ្យគេ
ធ្វើសន្តតរាល់ឆ្នាំ ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

មហេរិកង្កេ សោឡុស មហាវិហារ និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវិញ្ញោ

(៤២) អនាទយិត្វា បុរាណសន្តតស្ស សាមន្តា
សុតតវិនិត្តំ ធម៌ំ ធិសីទនសន្តតំ កាវារមេន្តស្ស ធិស្សត្តិ-
យំ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។
កំ អារព្ភាត ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អារព្ភ ។ កត្តស្មី វត្ត-
ស្មំ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ សន្តតា ធិ ឧធឿនា អារព្ភាតត្ថិ(១)
បណ្ឌ ចាតតត្ថិ បិសុត្ត លីតត្ថិ សុញ្ញយស្ម តស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម៌ំ អាបតិសម្ពដ្ឋានាធិ
ធម៌ា សម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋាតិ ។ បេ ។

(៤៣) ឯឡកលោមាធិ បដិក្កហេត្វា តិយោជនិ
អតិក្កាមេន្តស្ស ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ភាត ។ អញ្ញាតិ ភិក្ខុ
អារព្ភ ។ កត្តស្មី វត្តស្មំ ។ អញ្ញាតិ ភិក្ខុ ឯឡក-
លោមាធិ បដិក្កហេត្វា តិយោជនិ អតិក្កាមេសី តស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម៌ំ អាបតិសម្ពដ្ឋានាធិ
ធម៌ា សម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ស-
ម្ពដ្ឋាតិ ធិ វាចតោ ធិ ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្ពដ្ឋាតិ ធិ វាចតោ ។ បេ ។

១ អារព្ភាតត្ថិ កត្តស្មី យេន្តកេ ទិស្សតិ ។

មហានិទ្ទេស មហាវិរៈ ១៦ និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវេន្ត

(៤២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើសន្តតសម្រាប់ប្រាប់អង្គុយប្តីមិនលាយសន្តតចាស់
មួយចំអាយព្រះសុគតដោយដំរិញ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធក្នុង
នគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រាជ្ញានូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាជ្ញានូវភិក្ខុច្រើនរូប ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុច្រើនរូបលះខោលសន្តត
ហើយសមាទាននូវការពាក់កង់ធុតង បិណ្ឌបាតកង់ធុតង បំសុក្កលិកង់-
ធុតង ។ សិទ្ធិសាបទនោះមានតែបញ្ចក្ខន្ធទេ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង
៦ យ៉ាង សិទ្ធិសាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៤៣) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលទទួលរោមចៀមនាំឲ្យកន្លងហួស ៣ យោជន៍ទៅ ក្នុងទី
ណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រាជ្ញានូវបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រាជ្ញានូវភិក្ខុមួយរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុមួយរូបទទួលរោមចៀម (នាំទៅ) ឲ្យកន្លងហួស ៣ យោ-
ជន៍ ។ សិទ្ធិសាបទនោះមានតែបញ្ចក្ខន្ធទេ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
យ៉ាង សិទ្ធិសាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន៧យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពី
កាយ មិនតាំងឡើងអំពីវារីចានីចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិន
តាំងឡើងអំពីវារី ១ ។ បេ ។

វិទយបិដកេ បរិវារេ

(៤៤) អញ្ញាកតិកាយំ ភិក្ខុនិយា ឯឡុកលោមាជំ
ដោវាបេន្តស្ស ជំស្សតិយំ ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សក្កេស្ស បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ធាតុនិយេ ភិក្ខុ
អារព្វ ។ តិស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុ អញ្ញាតិ-
កាហិ ភិក្ខុនិហិ ឯឡុកលោមាជំ ដោវាបេស្មី តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
ធម៌ា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

(៤៥) រូបិយំ បដិគ្គណាន្តស្ស ជំស្សតិយំ ទាចិត្តយំ
កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វាជគហោ បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។
អាយស្មនំ ឧបននំ សក្យបុត្តិ អារព្វ ។ តិស្មី វត្ថុស្មីនិ ។
អាយស្មា ឧបននោ សក្យបុត្តោ រូបិយំ បដិគ្គហោសិ
តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
ធម៌ា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

(៤៦) ធានប្បការកំ រូបិយសិវេហារំ សមា-
បដន្តស្ស ជំស្សតិយំ ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។

វិទយបិដក បរិវារៈ

(២៤) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចត្តនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ
ចំពោះភិក្ខុដែលប្រើភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិទ្យេលាងរោមចៀម ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តក្នុងសក្កជនបទ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវពួកឆព្វត្តិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលពួកឆព្វត្តិយភិក្ខុប្រើភិក្ខុទីទាំងឡាយ មិនមែនជាញាតិ ទ្យេលាងរោម
ចៀម ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង
៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(២៥) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចត្តនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលទទួលរូបិយៈ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តក្នុងនគរ
រាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទុបនន្តជាសក្យ-
បុត្តមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទុបនន្ត
ជាសក្យបុត្តមានអាយុទទួលរូបិយៈ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្មជាន ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(២៦) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចត្តនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយ មានប្រការផ្សេងៗក្នុងទីណា ។

មហាវិញ្ញាណ សោឡស មហាវិញ្ញាណ និស្សន្ទិយកណ្តោ កោសិយវិញ្ញា

សាវត្ថយា បញ្ញាតិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ ធាតុតិយេ ភិក្ខុ
អាវត្ត ។ តិស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ ធាតុតិយា ភិក្ខុ នាធម្ម
ការកំ រូបិយសំរោហារិ សមាបជ្ជិស្មី តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មិ អាបត្តិសម្មជាតានិ ធម៌ សម្មជា
ធម៌ សម្មជាតិ ។ ថេ ។

(៤៧) នាធម្មការកំ កយវិញ្ញយំ សមាបជ្ជ
និស្សន្ទិយំ និស្សន្ទិយំ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាតនិ ។
សាវត្ថយា បញ្ញាតិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ អាយស្មនិ
ឧបទន្ធិ សក្យបតិ អាវត្ត ។ តិស្មី វត្ថុស្មីនិ ។
អាយស្មា ឧបទន្ធា សក្យបត្តោ បរិញ្ញាជកេន សន្តិ
កយវិញ្ញយំ សមាបជ្ជ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។
ធម្មិ អាបត្តិសម្មជាតានិ ធម៌ សម្មជាធម៌ សម្មជាតិ
។ ថេ ។

កោសិយវិញ្ញា ទុតិយោ ។

មហានិក្ខេប មហានិក្ខេប ១៦ និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវិទ្ណ

ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុប្រព្រឹត្តការទិញដូរដោយរូបិយៈមានប្រការផ្សេងៗ ។
សិទ្ធិបទនោះមានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃនអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិទ្ធិបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៤៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចត្តនិស្សត្តិយបាបិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តការទិញនឹងការលក់មានប្រការផ្សេងៗក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវ ដែលព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ ប្រព្រឹត្តការទិញ
នឹងការលក់ជាមួយនឹងបរិវារជក ។ សិទ្ធិបទនោះមានតែបញ្ចត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃនអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

ចប់ កោសិយវិទ្ណ ទី ២ ។

វិសយចិន្តោ បរិវារោ

តស្សន្តានំ

(៤៨) មិស្សនំ សុទ្ធកញ្ញោ

តុលញ្ច អនុស្សនំ

បុរណាសុទ្ធកញ្ញោ

លោមាដំ ហារលោម ច

ជោដំ រូបិយញ្ញោ

ទ្វេ ច ជាធម្មការកន្តំ ។

(៤៩) អតិវេកបត្តំ ទិសាហំ អតិក្កាមេនស្ស

និស្សន្តិយំ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា

បញ្ញត្តិ ។ តំ អារត្តិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អារត្តិ ។

តស្សី វត្តស្សី ។ ធម្មតិយា ភិក្ខុ អតិវេកបត្តំ ជាវេស្ស

តស្សី វត្តស្សី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។

ធម្មំ អាបត្តសម្មជាតានំ ទ្ធិហំ សម្មជាតេហំ សម្មជាតិ

សិយា កាយតោ ច វាចិតោ ច សម្មជាតិ ន ចិត្ត-

តោ សិយា កាយតោ ច វាចិតោ ច ចិត្តតោ ច

សម្មជាតិ ។ បេ ។

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

ឧទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃកោសិយវិត្តនោះជួប្តែង

(៤៨) ភិក្ខុធ្វើសន្តតដោយរោមចៀមលាយសូត្រ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តត
ដោយរោមចៀម មានពណ៌ខ្មៅស្កូវ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តតលាយ
រោមចៀមសម្បយដំរើង ក្រហមម្បយដំរើង ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តត
រាល់ឆ្នាំ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តតថ្មីត្រូវលាយនឹងសន្តតចាស់ ១ ភិក្ខុ
ទទួលរោមចៀមនាំទៅបានតែត្រឹមបីយោជន៍ ១ ភិក្ខុប្រើភិក្ខុនិ
ឱ្យលាយរោមចៀម ១ ភិក្ខុទទួលរូបិយៈ ១ ភិក្ខុទិញលក់ដូរស្រ
បរដោយរូបិយវត្ថុមានប្រការផ្សេង ៗ មានពីរសិទ្ធិតាបទ ១ ។

(៤៩) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាតនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលទុកអតិរេកបាត្រឱ្យកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃទៅ ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនូវបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រាព្ធនូវពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាវដែលពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុទ្រទ្រង់អតិរេកបាត្រ ។ សិទ្ធិតាបទនោះមានបញ្ជាតិ ១
អនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិតាបទនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវេទា មិនតាំង
ឡើងអំពីចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីកាយ វេទា នឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

មហានិទ្ទេស លោកុស្ត បរាវិហារ ខិស្សន្តិយសញ្ញា បុគ្គលោ

(៥០) ទ្កនបញ្ញាតាម្លាទេន វេត្តន អញ្ញំ ធូរំ បត្តំ កេ
តាបេន្តស្ស ធិស្សន្តិយំ វាចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញាតនំ ។
សត្តេស្ស បញ្ញាតំ ។ កំ អារាហិតំ ។ ធាត្តិយា
កិក្ខ អារាហំ ។ កត្តស្ស វត្តស្សនំ ។ ធាត្តិយា កិក្ខ
អប្បបត្តកេនធមិ កិណ្ណេន អប្បបត្តកេនធមិ ខណ្ឌេន វិល្ល-
ខិតមត្តេនធមិ តាហ្វ បត្តេ វិញ្ញាបេស្សំ កត្តស្ស វត្តស្សំ ។
ឯកា បញ្ញាតំ ។ ធម្មំ អាចត្តិសម្មជានានំ ធម្មំ សម្ម-
ជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតំ ។ បេ ។

(៥១) កេសជ្ជានំ បដិក្កហេត្វា សត្តាហំ អតិក្កាមេ-
នស្ស ធិស្សន្តិយំ វាចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញាតនំ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញាតំ ។ កំ អារាហិតំ ។ សម្មហាលោ កិក្ខ អារាហំ ។
កត្តស្ស វត្តស្សនំ ។ សម្មហាលោ កិក្ខ កេសជ្ជានំ បដិក្ក-
ហេត្វា សត្តាហំ អតិក្កាមេស្សំ កត្តស្ស វត្តស្សំ ។ ឯកា
បញ្ញាតំ ។ ធម្មំ អាចត្តិសម្មជានានំ ធម្មំ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជាតំ (កមីនកេ) ។ បេ ។

បណ្ឌិត មហាវិរៈ ១៦ និស្ស័យកណ្ត បត្តវត្ត

(៥០) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចត្តនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលមានបាត្រមានចំណង គឺស្នាមប្រែបែកមិនទាន់ដល់ប្រាំ
អន្លើ ហើយឱ្យគេទិញបាត្រថ្មីទៀត ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្ត
ក្នុងសក្កជនបទ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកធម្មត្ថិយ-
ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមាន
បាត្រគ្រាន់តែបែកបន្តិចបន្តួចខ្លះ គ្រាន់តែដាច់បន្តិចបន្តួចខ្លះ គ្រាន់តែមាន
ស្នាមប្រែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ហើយសូមបាត្រជាច្រើន ។ សិក្ខាបទនោះមាន
តែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៥១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចត្តនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលទទួលរកេសជ្ជៈ ហើយទុកឱ្យទទួលហួស៧ថ្ងៃ៧ ក្នុង
ទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តក្នុងមគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល
ភិក្ខុច្រើនរូបទទួលរកេសជ្ជៈហើយទុកឱ្យកទួលហួស៧ថ្ងៃ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៦ យ៉ាង (ដូចក្នុងកថិនិសិទ្ធិសិក្ខាបទ, ។ បេ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

(៥២) អតិរក្សាសេស សេសេ កិញ្ញាណិ^(១) វស្ស័យ

កសាដិកចរិ បរិយេសន្តស្ស ជិស្សក្កយំ ចាចិត្តយំ
កត្ត បញ្ញាតន្ត ។ សាវត្តយា បញ្ញាត ។ កំ អារព្វាត ។
ធាតុតិយេ កិក្ខុ អារព្វ ។ កសិ វត្តស្និ ។ ធាតុតិយា
កិក្ខុ អតិរក្សាសេស សេសេ កិញ្ញាណិ វស្ស័យកសាដិក-
ចរិ បរិយេសីស្ស តស្ស វត្តស្និ ។ ឯកា បញ្ញាត ។ ធម្ម
អាបត្តិសម្មជានាណិ ធម្មា សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។ បេ ។

(៥៣) កិក្ខុស្ស សាមិ ចរិ ទត្តា កុបតោ

អនត្តមនោ អច្ឆន្តស្ស ជិស្សក្កយំ ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតន្ត ។ សាវត្តយា បញ្ញាត ។ កំ អារព្វាត ។
អាយស្និ ឧបន្និ សក្យបុត្ត អារព្វ ។ កសិ
វត្តស្និ ។ អាយស្នា ឧបនោ សក្យបុត្តោ កិក្ខុស្ស
សាមិ ចរិ ទត្តា កុបតោ អនត្តមនោ អច្ឆន្ត តស្ស
វត្តស្និ ។ ឯកា បញ្ញាត ។ ធម្ម អាបត្តិសម្មជានាណិ
តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. កិញ្ញាណិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៥២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាតនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលស្វែងរកវិស្សកសាដិកចីវរ សម្រាប់ឆ្លុតទឹកភ្លៀងក្នុងកាល
ដែលហួសពីខែជាខាងចុងនៃរដូវក្តៅទៅ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជា
ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបត្ថម្ភលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបត្ថម្ភត្រិយ-
ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកឆត្រត្រិយភិក្ខុទាំង
ស្វែងរកវិស្សកសាដិកចីវរ សម្រាប់ឆ្លុតទឹកភ្លៀងក្នុងកាលដែលហួសពីខែ
ជាខាងចុងនៃរដូវក្តៅ ។ សិទ្ធិបទនោះមានតែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្តា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន
ទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ។

(៥៣) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាតនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលបានឱ្យបិវរខ្លួនឯងដល់ភិក្ខុផងគ្នា ហើយមានចិត្តទ័ង្គាក់
អន់ដណ្តើមយកវិញ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាតនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់ប្រារព្ធយូបត្ថម្ភលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបត្ថម្ភព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមាន
អាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះឧបនន្ទជាសក្យ-
បុត្តមានអាយុ បានឱ្យបិវរខ្លួនឯងដល់ភិក្ខុផងគ្នា ហើយមានចិត្តទ័ង្គាក់អន់
ដណ្តើមយកវិញ ។ សិទ្ធិបទនោះមានតែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៧ យ៉ាង ។ បេ។

មហាវិវត្ត លោឡស មហាវិវា ធិស្សន្តិយកណ្ត បុត្តវិញ្ញា

(៥៤) សាមី សុត្តិ វិញ្ញាបេត្តា តន្តវាយេហិ បីវរ

វាយាបេត្តស្ស ធិស្សន្តិយំ ទាចិច្ចិយំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។

រាជកថោ បញ្ញាតិ ។ កំ អារាតិ ។ ធាតុតិយេ

កិក្ខុ អារាតិ ។ កិស្ថី វត្ថុស្ថិរំ ។ ធាតុតិយោ កិក្ខុ

សាមី សុត្តិ វិញ្ញាបេត្តា តន្តវាយេហិ បីវរ វាយាបេស្ស

តស្ថី វត្ថុស្ថិរំ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធាតុ រាបតិសមដ្ឋា-

នានំ ធម៌ា សមដ្ឋានេហិ សមដ្ឋាតិ ។ បេ ។

(៥៥) បុត្រេ អប្បវរិវតេន(១) អញ្ញាតកស្ស កហាបតិ-

កស្ស តន្តវាយេ ឧបសង្កមិត្តា បីវរ វិកប្បំ អាបជ្ជន្តស្ស

ធិស្សន្តិយំ ទាចិច្ចិយំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញាតិ ។

កំ អារាតិ ។ អាយស្ថិរំ ឧបនិម្មំ សក្យបុត្តំ អារាតិ ។

កិស្ថី វត្ថុស្ថិរំ ។ អាយស្ថា ឧបនិម្មោ សក្យបុត្រោ បុត្រេ

អប្បវរិវតោ អញ្ញាតកស្ស កហាបតិកស្ស តន្តវាយេ

ឧបសង្កមិត្តា បីវរ វិកប្បំ អាបជ្ជំ តស្ថី វត្ថុស្ថិរំ ។

អប្បវរិវតោតិ សព្វត្ថ ធម្មតោ ទិប្បតិ ។

មហាវិកង្គ មហាវិរៈ ១៦ និស្សត្តិយកណ្ណ បត្តវត្ត

(៥៤) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សត្តិយ បាចិត្តិយៈ

ចំពោះភិក្ខុដែលសូមអម្បោះ (អំពីគ្រហស្ថ) ដោយខ្លួនឯងយកមកឲ្យជាង
ដម្បញ្ញត្តិញច័វរ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុសូមអម្បោះ (អំពី
គ្រហស្ថ) ដោយខ្លួនឯងហើយឲ្យជាងដម្បញ្ញត្តិញច័វរ ។ សិក្ខាបទ
នោះមានវគ្គបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខា-
បទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៥៥) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សត្តិយ បាចិត្តិយៈ

ចំពោះភិក្ខុដែលគេមិនបានបរវរណា ជាមុន ហើយចូលទៅរកជាងដម្បញ្ញ
របស់គហបតីដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងច័វរ
(ចង់បានឲ្យល្អសហេតុ) ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសា-
វត្ត ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះឧបនទ្ធជាសក្យបុត្ត
មានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលព្រះឧបនទ្ធជា
សក្យបុត្តមានអាយុដែលគេមិនបានបរវរណា ទុកជាមុន ហើយចូលទៅរក
ជាងដម្បញ្ញរបស់គហបតីមិនមែនជាញាតិដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងច័វរ ។

វិទ្យបិដកេ បរិវារោ

ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ធម៌
សម្មជ្ជាណេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

(៥៦) អច្ឆេកចីវរំ បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ
អតិក្កាមេន្តស្ស ិន្ស្សក្កយំ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាតិ ។
សាវត្តយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហាតិ ។ សម្មហុលេ
ភិក្ខុ អារាហ ។ កំសី វត្តសី ។ សម្មហុលា ភិក្ខុ
អច្ឆេកចីវរំ បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេន្ត
តសី វត្តសី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ
ធិហិ សម្មជ្ជាណេហិ សម្មជ្ជាតិ (កម៌នកេ) ។ បេ ។

(៥៧) តណ្ហំ ចីវរនំ អញ្ញាតិ ចីវរំ អន្តរយវេ ធិត្តិបត្តា
អតិវេកោនាតិ វិប្បវស្សន្តស្ស ិន្ស្សក្កយំ ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតិ ។ សាវត្តយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហាតិ ។
សម្មហុលេ ភិក្ខុ អារាហ ។ កំសី វត្តសី ។ សម្ម-
ហុលា ភិក្ខុ តណ្ហំ ចីវរនំ អញ្ញាតិ ចីវរំ អន្តរយវេ
ធិត្តិបត្តា អតិវេកោនាតិ វិប្បវស្សន្តស្ស តសី វត្តសី ។

វិធីយចិណ្ឌិក បរិវារៈ

សិទ្ធិស្ថាបនានោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិទ្ធិស្ថាបនានោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៥៦) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលទទួលអប្ចេកថវិរ ហើយទុកឲ្យកន្លងសម័យនៃថវិរកាលទៅ
ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុ-
គ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុច្រើនរូបទទួលអប្ចេកថវិរ ហើយទុកឲ្យកន្លងសម័យ
នៃថវិរកាលទៅ ។ សិទ្ធិស្ថាបនានោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃ
អាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិស្ថាបនានោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង
(ដូចក្នុងកថិនិសិទ្ធិសិទ្ធិស្ថាបនា) ។ បេ ។

(៥៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលទុកថវិរ បណ្ណាថវិរទាំង ៣ ថវិរណាមួយ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ហើយនៅប្រាសចាក (ថវិរនោះ) លើស ៦ រាត្រីទៅ ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាវដែលភិក្ខុច្រើនរូបទុកថវិរ បណ្ណាថវិរទាំង ៣ ថវិរណាមួយ ក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ហើយនៅប្រាសចាក (ថវិរនោះ) លើសពី ៦ រាត្រីទៅ ។

មហាវិញ្ញាណ សោឡស មហាវិញ្ញាណ និស្សត្តយកណ្តោ បញ្ជវិញ្ញាណ

ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ត្រីហិ សមុដ្ឋា-
នេហិ សមុដ្ឋាតិ (កវិណកេ) ។ បេ ។

(៥៨) ជាតិ សង្ឃកំ លាភំ បរិណាតំ អន្តរោ បរិ-

ណាមេន្តស្ស និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។

សាវត្តយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ

អារព្ភ ។ កសិ វត្តសិ ។ ធម្មតិយោ ភិក្ខុ ជាតិ

សង្ឃកំ លាភំ បរិណាតំ អន្តរោ បរិណាមេសិ វត្តសិ

វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ

ត្រីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ បេ ។

បញ្ជវិញ្ញាណ ពតិយោ ។

តស្សន្ទានំ

(៥៩) អតិវេកញ្ច បត្តញ្ច

ឡានេន ពន្ធនេន ច

កេសន្ទិ សាដកេញ្ចវ

កុបិទេន អប្បន្ទិ

ទុវេ តន្តវាយា កេវ

បញ្ចក្ខន្ធ បញ្ចវារៈ ១២ និស្សត្តិយកណ្ណ បន្តវិធី

សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ចក្ខន្ធ ១ ។ បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង (ដូចកងកបិនកសិក្ខា-
បទ) ។ បេ ។

(៥៨) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ចំពោះភិក្ខុដែលដឹងថាលាភវេបង្កើនទៅ ដើម្បីសង្ស័យ ហើយបង្កើនមក
ដើម្បីខ្លួនវិញ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកឆ្មត្តិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលពួកឆ្មត្តិយភិក្ខុដឹងថាលាភវេបង្កើន
បង្កើនទៅ ដើម្បីសង្ស័យ ហើយក៏គ្រឿងបង្កើនមក ដើម្បីខ្លួនវិញ ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ចក្ខន្ធ ១ ។ បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

ចប់ បន្តវិធី ទី ៣ ។

ឧទាន ភិបត្តិរឿង នៃបន្តវិធីនោះដំបូង

(៥៩) ភិក្ខុទុកអតិរេកបាត្រ ១ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណង
មិនទាន់ដល់ប្រាំអន្លើ ១ ភិក្ខុទុកកេសជ្ជៈ ១ ភិក្ខុស្វែងរកសំពត់
ស្អិតទឹកភ្លៀង ១ ភិក្ខុឲ្យបីវេរដល់ក្នុងទៀតហើយមានបិត្ត
អាក់អន់ដណ្តើមយកវិញ ១ ភិក្ខុសូមឲ្យជាងតម្បាញត្បាញបីវេរ

វិទ្យាបិដក បរិវារ

អង្កេតកថាវេទ ច

បារតិ វិញ្ញាណសេដ

អត្តនោ បរិណាមនាទិ(១) ។

តំស និស្សន្ទិយា បាចិញ្ចយា និដ្ឋិតា(២) ។

(២០) យទ្ធនេ កកវតា ជាជន បស្សតា

អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធនេ សម្មជាជនមុសាវារេ បាចិ-
តិយំ កត្ត បញ្ញតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញតិ ។ កំ-
អាវត្តាតិ ។ ហត្តតិ សក្យបុត្តិ អាវត្ត ។ កំស្មី-
វត្តស្មី ។ ហត្តកោ សក្យបុត្តោ តត្តិយេហិ សម្មិ-
សល្យបន្តោ អវជានិត្វា បដិជានិ តស្មី វត្តស្មី ។
ឯកា បញ្ញតិ ។ ជន្មំ អាបត្តិសម្មជាតានិ តិហិ-
សម្មជាតេហិ សម្មជ្ជាតិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជ្ជាតិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជ្ជាតិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាច-
តោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

១ គេសំ គេសំ វិញ្ញាណំ អសោនេ ឧទ្ធានិ ឧបេយិយោត្តពេ ន ទិស្សន្តិ ។ ២ និវេ-
បរំ គេសំ គេសំ វិញ្ញាណំ ឧទ្ធានំ ទស្សិតំ តិ បន វិសទិសំ ហោតិ ។ ពិច្ឆន្តេន
គត្ត ឧណពេត្តំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

មានពីរសិក្ខាបទ ១ ភិក្ខុទទួលអប្បធម៌វិវត្តកិច្ចកន្លងសម័យ
នៃចីវរកាល ១ ភិក្ខុទទួលវិវណាមួយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ហើយនៅ
ប្រាសចាកចីវរលើស ៦ រាត្រី ១ ភិក្ខុបង្ហាត់សង្ឃលាភមក
ដើម្បីខ្លួនឯង ១ ។

ចប់ ស្សុត្តិយបិដកវិញ្ញ័យៈ ៣៦ ។

(៦០) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទ្រង់បញ្ជាក់បាចិត្តិយៈ ព្រោះពោលពាក្យកុហក
ដោយដឹងខ្លួន ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវហត្ថកភិក្ខុ ជាសក្យបុត្ត ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលហត្ថកភិក្ខុជាសក្យបុត្តនិយាយចរ-
ចាជាមួយនឹងភិក្ខុយ ទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយត្រឡប់ទទួលប្តេជ្ញា ប្តេជ្ញា
ហើយបែរជាគេចកែសំដីវិញ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តា
សម្មាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មាសម្ពុទ្ធន ៣
យ៉ាង គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវត្ថុ ១ តាំងឡើង
អំពីវត្ថុនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីកាយ ១ តាំងឡើងអំពីកាយអំពីវត្ថុ
នឹងចិត្ត ១ ។ ហេ។

មហានិក្ខេ លោក្ខន្ធ មហានិក្ខេ បាចិត្តិយកល្លោ មុសាវិទវគ្គោ

(២០) ឌីមសវនេ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។

សាវត្តិយា បញ្ញាតំ ។ កំ អារាហិតំ ។ ធម្មតិយេ កិក្ខុ

អារាហិតំ ។ កត្តិ វត្តស្មិនំ ។ ធម្មតិយា កិក្ខុ បេសលេ-

ហិ កិក្ខុហិ សន្និ កល្លានា បេសលេ កិក្ខុ ឌីមសីស្ម

តសី វត្តសី ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជាតានំ

តហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ ។ បេ ។

(២២) កិក្ខុបេសុត្តោ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។

សាវត្តិយា បញ្ញាតំ ។ កំ អារាហិតំ ។ ធម្មតិយេ កិក្ខុ

អារាហិតំ ។ កត្តិ វត្តស្មិនំ ។ ធម្មតិយា កិក្ខុ កិក្ខុនំ

កល្លាននិកានំ កលហានិកានំ វិវាទាបន្តានំ បេសុត្តោ

ឌីមសីហរីស្ម តសី វត្តសី ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។ ធម្មំ អា-

បត្តិសម្មជាតានំ តហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ ។ បេ ។

មហានិក្ខ មហានិក្ខ:១៦ បាចិណ្ណិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ

(៦១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិណ្ណិយៈ ព្រោះ
ពោលពាក្យចាក់ដោត (ដេវប្រទេចភិក្ខុផងគ្នា) ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធបុគ្គល
ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួក
ឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ទាស់ទែងនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់
ហើយពោលចាក់ដោត (ដេវប្រទេច) ភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

(៦២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិណ្ណិយៈ ព្រោះ
ពោលពាក្យព្រះញាតិភិក្ខុផងគ្នា ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិ
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធបុគ្គល
ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ
នាំពាក្យព្រះញាតិរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលប្តឹងហេតុឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

(៦៣) អនុបសម្បជ្ជំ បទសោ ធម្មំ វាចេន្តស្ស
 ចាចិត្តយំ កក្ក បញ្ចត្តនំ ។ សាវត្ថិយា បញ្ចត្តំ ។
 តំ អារព្ភាតិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អារព្ភ ។ តិស្មំ
 វត្ថុស្មំ ។ ធម្មតិយា ភិក្ខុ ឧបាសកេ បទសោ ធម្មំ
 វាចេស្មំ តស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឯកា បញ្ចត្តំ ។ ធម្មំ អាបត្តិ-
 សម្មដ្ឋានំ ធូហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋានិ សិយា
 វាចតោ សម្មដ្ឋានិ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា
 វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន កាយតោ ។ បេ ។

(៦៤) អនុបសម្បជ្ជេន ឧត្តវិជ្ជវត្តនិវត្តំ^(១) សហ
 សេយ្យំ កក្កេន្តស្ស ចាចិត្តយំ កក្ក បញ្ចត្តនំ ។
 អាជ្ឈវិយា បញ្ចត្តំ ។ តំ អារព្ភាតិ ។ សម្មហាល
 ភិក្ខុ អារព្ភ ។ តិស្មំ វត្ថុស្មំ ។ សម្មហាល ភិក្ខុ
 អនុបសម្បជ្ជេន សហ សេយ្យំ កក្កេស្មំ តស្មំ វត្ថុស្មំ ។
 ឯកា បញ្ចត្តំ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិ-
 សម្មដ្ឋានំ ធូហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋានិ សិយា
 កាយតោ សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា
 កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។ បេ ។

១ ឧត្តវិជ្ជវត្តនិវត្តំ ព្រះវិទ្យា បិដក ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៦៣) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលបង្រៀនធម៌ដោយបទ ដល់អនុបសម្ប័ន្ធ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនូវ
នូវពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួក
ឆត្វគ្លីយភិក្ខុបង្រៀនធម៌ដោយបទដល់ពួកទុបាសក ។ សិក្ខាបទនោះមាន
តែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពីវេទា មិនតាំងឡើងអំពីកាយ
នឹងចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីវេទានឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីកាយ ១ ។ បេ ។

(៦៤) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលសម្រេចការដេកនៅជាមួយនឹងអនុបសម្ប័ន្ធ ឲ្យលើសជាងពីរបីកត្រី
ឡើងទៅ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរអាឡារី ។ ទ្រង់
ប្រាព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនូវភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកភិក្ខុច្រើនរូបសម្រេចការដេកនៅជាមួយនឹង
អនុបសម្ប័ន្ធ ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ចាតិ ១ ធម្មបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណា
សម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពីវេទានឹងចិត្ត ១ តាំងឡើង
អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវេទា ១ ។ បេ ។

មហាវិភង្គ សោឡស មហាវារា បាចិញ្ជិយកណ្តោ មុសាវាទវគ្គោ

(៦៥) មាតុត្តាមេន សហ សេយ្យំ កប្បេន្ទស្ស

នាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញាតិ ។

កំ អារាហិត ។ អាយស្មនំ អនុវទ្ធំ អារា ។ កស្ម

វត្ថស្មនំ ។ អាយស្មា អនុវទ្ធោ មាតុត្តាមេន សហ

សេយ្យំ កប្បេសិ តស្មំ វត្ថស្មំ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។

ធម្មំ អាចត្តិសម្មដ្ឋានំ ធ្វីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ

(ឯឡកលោមកេ) ។ ថេ ។

(៦៦) មាតុត្តាមស្ស ទុត្តវិធប្បវារាចាហិ ធម្ម

ទេសេន្ទស្ស នាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតិ ។ សាវត្ថយា

បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហិត ។ អាយស្មនំ ទុនាយំ

អារា ។ កស្មំ វត្ថស្មនំ ។ អាយស្មា ទុនាយំ មាតុត្តា-

មស្ស ធម្មំ ទេសេសិ តស្មំ វត្ថស្មំ ។ ឯកា បញ្ញាតិ

ទ្វេ អនុប្បវារាតិយោ ។ ធម្មំ អាចត្តិសម្មដ្ឋានំ ធ្វីហិ

សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ (បទលោមកេ) ។ ថេ ។

មហានិទ្ទេស មហាវិវា ១៦ បាចិន្តិយកណ្ណា មុសាវាវរត្ត

(៦៥) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលសម្រេចការដេកនៅជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវ
ព្រះអនុរុទ្ធមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល
ព្រះអនុរុទ្ធមានអាយុ សម្រេចការដេកនៅ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃនាមបុគ្គតិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន ២ យ៉ាង (ដូចក្នុងឯកទ្បកលោមក-
សិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(៦៦) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលសំដែងធម៌ដល់មាតុគ្រាមឲ្យលើសជាងប្រាំ - ប្រាំមួយប៉ាត់ឡើងទៅ
ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវ
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទទាយមានអាយុ សំដែងធម៌ដល់មាតុ-
គ្រាម ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ២ ។ បណ្ណាសម្មជាន
នៃនាមបុគ្គតិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន ២ យ៉ាង
(ដូចក្នុងបទសោធម្មសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

វិស័យបិដកេ បរិវាហ

(៦៧) អនុបសម្បជ្ជន្តស្ស ទុត្តរមនុស្សធម៌ ក្ខត្ត

អាហោចេន្តស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តនិ ។ សោសិយា
បញ្ញតិ ។ កំ អារាតិ ។ វត្ថុមនាតិវយេ កិក្ខ អារា ។
កស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ វត្ថុមនាតិវយា កិក្ខ តិហំនិ អញ្ញ-
មញ្ញស្ស ទុត្តរមនុស្សធម៌ស្ស វណិ ភាសីស្ស តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្បដ្ឋានំ
តិហិ សម្បដ្ឋានេហិ សម្បដ្ឋានិ សិយា កាយតោ
សម្បដ្ឋានិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ
សម្បដ្ឋានិ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយ-
តោ ច វាចតោ ច សម្បដ្ឋានិ ន ចិត្តតោ ។ បេ ។

(៦៨) កិក្ខុស្ស ធម្មល្លំ អាបតិ អនុបសម្បជ្ជន្តស្ស

អាហោចេន្តស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តនិ ។ សាវតិយា
បញ្ញតិ ។ កំ អារាតិ ។ ធម្មតិយេ កិក្ខ អារា ។
កស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ ធម្មតិយា កិក្ខ កិក្ខុស្ស ធម្មល្លំ
អាបតិ អនុបសម្បជ្ជន្តស្ស អាហោចេស្មី តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្បដ្ឋានំ តិហិ សម្បដ្ឋា-
នេហិ សម្បដ្ឋានិ (អទិដ្ឋានានសម្បដ្ឋានេ) ។ បេ ។

និយមន័យ បរិវារៈ

[៦៧] សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលប្រាប់ទុតិមនុស្សធម្ម័យដែលមានពិតដល់អនុបសម្បន្ន ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះវត្តមុតា ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកភិក្ខុអ្នកនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះវត្តមុតា
ពោលអ្នកទុតិមនុស្សធម្ម័យនឹងគ្នាដល់គ្រហស្ថតាំងឡាយ ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនគរភាគតាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទ
នោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង គឺ តាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំង
ឡើងអំពីវចា នឹងចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីវចា មិនតាំងឡើងអំពីកាយនឹង
ចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ ។ លេ ។

[៦៨] សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលប្រាប់ទុដល្យាបតិរបស់ភិក្ខុផងគ្នាដល់អនុបសម្បន្ន ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយ
ថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវ
ពួកធម្មគិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួក
ធម្មគិយភិក្ខុប្រាប់ទុដល្យាបតិរបស់ភិក្ខុផងគ្នាដល់អនុបសម្បន្ន ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនគរភាគតាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង (ដូចសម្បជានៃនគរទិស្វា ៣) ។ លេ ។

៥៣

មហាវិរង្គេ សោឡុស មហាវិរា បាចិញ្ជិយកណ្ណោ មុសាវិទវិញ្ញោ ឧទ្ធានតាបិ

(៦៧) បឋវី ខនន្តស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ
អាឡិវិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាឡិវិកេ
ភិក្ខុ អារព្វ ។ កិស្មី វត្ថស្មិ ។ អាឡិវិកា ភិក្ខុ បឋវី
ខន្តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ អាបត្តិ-
សម្មជានានិ តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។ បេ ។

មុសាវិទវិញ្ញោ បឋមោ ។

តស្សនានិ

(៧០) មុសា ឌិមស បេសញ្ញ
បទសោ ទ្វេ និបជ្ជាន
ទេសនារោចនា បេវ
ទុដ្ឋន្តំ បឋវីខនេតិ ។

(៧១) ភូតតាមថាតព្យតាយ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញ-
ត្តិ ។ អាឡិវិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាឡិវិ-
កេ ភិក្ខុ អារព្វ ។ កិស្មី វត្ថស្មិ ។ អាឡិវិកា

១ ឱ. ម. អាឡិវិកេ ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ បាចិន្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ នឹងឧទានជាង

(៦៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលដឹកដី ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគរអាឡវី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកភិក្ខុនៅក្នុងនគរអាឡវី ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលពួកភិក្ខុនៅក្នុងនគរអាឡវីនាំគ្នាដឹកដី ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ជាតិ ។ បណ្ណសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

ចប់ មុសាវាទវគ្គទី ១ ។

ឧទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃមុសាវាទវគ្គនោះដំបូង

(៧០) ភិក្ខុពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យចាក់ដោត ១
ពោលពាក្យញុះញង់ ១ បង្រៀនធម៌ដោយបទ ១ ដេករួមនឹង
អនុបសម្បទមានពីរសិក្ខាបទ ១ ការសំដែងធម៌ ១ ការអត
ទុក្តិមនុស្សជ្រមុជ ការប្រាប់ទ្រង់ល្ងាបត្តិ ១ ការដឹកដី ១ ។

(៧១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលធ្វើកូតតាមឲ្យវិនាសក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគរអាឡវី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកភិក្ខុអកនៅក្នុងនគរអាឡវី ។
ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលពួកភិក្ខុអកនៅក្នុងនគរអាឡវី

វិធីយបិដកេ បរិវារោ

កិក្ខុ រក្ខ ធន្និស្ថ តស្ថ វត្ថស្ថ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ
ធន្និ អាបត្តិសម្មជានាមិ តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ
។ បេ ។

(៧២) អញ្ញាវាទកេ វិហោសកេ ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ កោសម្មិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាញតិ ។
អាយស្ថនិ ធន្និ អារាញ ។ កិស្ថ វត្ថស្ថនិ ។ អាយ
ស្ថា ធន្នោ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អនុយញ្ញាយមាណោ
អញ្ញាទញ្ញ បដិចរិ តស្ថ វត្ថស្ថ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា
អនុប្បញ្ញតិ ។ ធន្និ អាបត្តិសម្មជានាមិ តិហិ សម្មជាន
នេហិ សម្មជានិ ។ បេ ។

(៧៣) ឧជ្ឈបនកេ ទិយនកេ ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ វាជគហោ បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាញតិ ។
មេត្តយកមជ្ឈកេ កិក្ខុ អារាញ ។ កិស្ថ វត្ថស្ថនិ ។
មេត្តយកមជ្ឈកា កិក្ខុ អាយស្ថនិ ទត្ថិ មល្លត្តិ កិក្ខុ
ឧជ្ឈបេសិ តស្ថ វត្ថស្ថ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា

វិទយនីជិត បរិវារៈ

តាប់ដើមឈើ ។ សិទ្ធិបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាប្ប
ទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ

(៧២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ

ពោលពាក្យដទៃធ្វើឲ្យសង្ឃលំបាក ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិ

ក្នុងនគរកោសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបក្កលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបព្រះឆន្ទ

មានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះឆន្ទៈមាន

អាយុ កាលត្រូវសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ហើយត្រូវ

ឡប់ពោលបិទបាំងពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃវិញ ។ សិទ្ធិបទនោះមាន

បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិ

បទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣យ៉ាង ។ បេ ។

(៧៣) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះ

ភិក្ខុដែលបង្គាប់ភិក្ខុដទៃឲ្យពោលទោសតិះដៀល (ភិក្ខុផង្កា) ក្នុងទី

ណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបក្កល

ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធយូបមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូច

ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុ ប្រើភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ

ពោលទោសព្រះទ្រព្យមល្លបុត្រមានអាយុ ។ សិទ្ធិបទនោះមានបញ្ញត្តិ ១

មហាវិវត្តេ សោឡ័ស មហាវិវា បាចិត្តិយកល្លោ ភូតតាមវិញ្ញោ

អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ អាបត្តិសម្មជ្ជាណនំ តិហិ ស
ម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

(៧៤) សឡ័កំ មញ្ញំ វា បិបិ វា ភិសី វា កោច្ឆិ

វា អដ្ឋោកាសេ សន្តវិត្តា អនុទ្ធវិត្តា អនាប្បញ្ញា បក្ក
មន្តស្ស មាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។
កំ អារញ្ញតិ ។ សម្មហុលេ ភិក្ខុ អារញ្ញ ។ កិស្ស
វត្តស្និ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុ សឡ័កំ សេនាសនិ
អដ្ឋោកាសេ សន្តវិត្តា អនុទ្ធវិត្តា អនាប្បញ្ញា បក្កមីស
តស្សី វត្តស្សី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ
អាបត្តិសម្មជ្ជាណនំ ទ្ធិហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ
(កថិនកេ) ។ បេ ។

(៧៥) សឡ័កេ វិហារេ សេយ្យំ សន្តវិត្តា អនុទ្ធវិត្តា

អនាប្បញ្ញា បក្កមន្តស្ស មាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារញ្ញតិ ។ សន្តវត្តសវត្តិយេ

មហាវិភង្គ មហាវិវា: ១៦ បាចិត្តិយ។ណូ ពូតតាមវត្ថុ

អនុប្បបញ្ញាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

(៧៤) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលយកគ្រែក្តី តាំងក្តី តូកក្តី កៅរក្តី ជារបស់សង្ឃទៅក្រាលទុកក្នុង
ទីវាលមិនសាយកមកទុកដោយខ្លួនឯង (ក្តី) មិនប្រើអ្នកដទៃឲ្យយកមកទុក
(ក្តី) ហើយដើរចៀសចេញទៅ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាភិក្ខុ
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុច្រើនរូប ។
ព្រោះរឿងវាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងវាដែលភិក្ខុច្រើនរូបក្រាលសេនា-
សនៈរបស់សង្ឃក្នុងទីវាល មិនសាយកមកទុកដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រាប់
(អ្នកដទៃឲ្យសាយកមកទុក) ហើយដើរចៀសចេញទៅ ។ សិទ្ធិបទនោះ
មានបញ្ញាតិ១អនុប្បបញ្ញាតិ ១។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាងសិទ្ធិ-
បទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង (ដូចក្នុងកថិនិសិទ្ធិបទ) ។ បេ ។

(៧៥) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលក្រាលកម្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហារជារបស់សង្ឃ មិនសាយកមក
ទុកដោយខ្លួនឯង (ក្តី) មិនប្រាប់ (អ្នកដទៃឲ្យសាយកមកទុកក្តី) ហើយ
ដើរចៀសចេញទៅ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ជាភិក្ខុនគរសា-
វត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកសក្កសវត្ថិយ-

វិធីយប់ដំណេក បរិវារ

កិក្ខុ អារាព្ភ ។ កិស្មី វត្ថុស្មីធំ ។ សុត្តរសុវត្ថុយា កិក្ខុ
សង្ឃិកោ វិហារេ សេយ្យំ សន្និវត្តា អនុន្និវត្តា អនាប្បដ្ឋា
បត្តាមិស្ម វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានានំ ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (កប្បិណកោ)
។ បេ ។

(៧៦) សង្ឃិកោ វិហារេ ជានំ បតបតនំ កិក្ខុ
អនុប្បឌ្ឆ វេយ្យំ កល្យានស្ស ទាមិភ្នយំ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ សុវត្ថុយា បញ្ញត្តិ ។ កិ អារាព្ភ ។
ធម្មតិយេ កិក្ខុ អារាព្ភ ។ កិស្មី វត្ថុស្មីធំ ។ ធម្មតិយា
កិក្ខុ ថេរ កិក្ខុ អនុប្បឌ្ឆ វេយ្យំ កល្យានស្ស វត្ថុស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។ បេ ។

វិទ្យុយបិដក បរិវារៈ

ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកសត្វសេវគ្គិយភិក្ខុ
ក្រាលកម្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហារជារបស់សង្ឃ មិនសាយកមកទុក
វិញ ទាំងមិនបានប្រាប់ (អ្នកដទៃឲ្យសាយកមកទុក) ហើយដេក
ចៀសចេញទៅ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃ
នៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង
(ដូចក្នុងកបិនកសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(៧៦) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលដឹងថាមានភិក្ខុចូលទៅនៅមុនហើយចូលទៅច្រៀតបៀតសម្រេចការ
ដេកនៅក្នុងវិហារជារបស់សង្ឃ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិ
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុ
ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុ
ចូលទៅច្រៀតបៀតភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចការដេកនៅ
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
សិក្ខាបទនោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺ ទាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត
មិនទាំងឡើងអំពីវាចា ។ បេ ។

មហាវិវត្ត សោឡុស មហាវិវា បាចិគ្គិយកណ្ណោ ភូតតាមវិញ្ញោ

(៧៧) ភិក្ខុ^១ កុប្បិកោ អនត្តមនេន សង្ឃិកា
វិហារា ធិត្តឡនស្ស ទាចិគ្គិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ^២ ។
សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ^២ ។ កំ អារត្តាតិ^៣ ។ ធាត្តិយេ
ភិក្ខុ^១ អារត្ត ។ កិសី^៤ វត្តសិ^៥ ។ ធាត្តិយា ភិក្ខុ^១
កុប្បិកា អនត្តមនា ភិក្ខុ^១ សង្ឃិកា វិហារា ធិត្ត
ឡនស្ស តសី^៦ វត្តសិ^៥ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ^២ ។ ធម្មំ អាបត្តិ^៧
សម្មដ្ឋានានំ តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ^៨ ។ បេ ។

(៧៨) សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបវវេហាសក្កដិយា
អាហាត្ថទាទកំ មញ្ញំ វា បិបំ វា អភិធិសីទនស្ស
ទាចិគ្គិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ^២ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ^២ ។
កំ អារត្តាតិ^៣ ។ អញ្ញាទិវិ ភិក្ខុ^១ អារត្ត ។ កិសី^៤ វត្តសិ^៥ ។
អញ្ញាទិវេ ភិក្ខុ^១ សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបវវេហាសក្កដិយា
អាហាត្ថទាទកំ មញ្ញំ^(១) សហសា អភិធិសីទិ តសី^៦
វត្តសិ^៥ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ^២ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ តិហិ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ^៨ សិយា កាយតោ សម្មដ្ឋានិ^៨ ធា
វាចតោ ធា ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មដ្ឋានិ^៨ ធា វាចតោ ។ បេ ។

១ មញ្ញំ វា បិបំ វាទិ កត្តិ យោគេ ទិស្សតិ ។

មហាវិក័ង្គ មហាវារៈ ១៦ ពិបត្តិយកល្ហ ភូតភាមវិគ្គ

(៧៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចត្តបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ

ដែលមានចិត្តខឹងអាក់អន់ហើយ ចាប់ទង់ពាញភិក្ខុផងគ្នាឲ្យចេញចាក
វិហារជារបស់សង្ឃ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តក្នុងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធរូបគុលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូបវត្ថុគ្រិយភិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកវត្ថុគ្រិយភិក្ខុមានចិត្តខឹងអាក់
អន់ចាប់ទង់ពាញភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យចេញចាកវិហារជារបស់សង្ឃ ។ សិទ្ធិ
បទនោះមានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាងសិទ្ធិ
បទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

(៧៨) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចត្តបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ

ដែលអង្គុយសង្កត់គ្រែ ឬតាំងដែលមានជើងគ្រាន់តែផុតក្នុងដំបូកខាងលើ
ក្នុងវិហារជារបស់សង្ឃក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចត្តក្នុងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធរូបគុលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូបភិក្ខុ ១ រូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុ ១ រូប អង្គុយសង្កត់គ្រែក្នុងដំបូកដែលមានជើងគ្រាន់
តែផុតក្នុងដំបូកខាងលើ ក្នុងវិហារជារបស់សង្ឃ ។ សិទ្ធិបទនោះមាន
តែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិទ្ធិបទនោះតាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ២ យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពី
វេទន៍និងចិត្ត ១ តាំងឡើងអំពីកាយ និងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវេទន៍ ។ បេ ។

វិសយបិដកេ បរិវាពេ

(៧៧) ទ្ធិត្តិបរិយាយេ អធិដ្ឋហិត្វា តទ្ធិត្តិ អធិដ្ឋ

ហន្តស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ កោសម្មិយា បញ្ញ
ត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាយស្មន្តិ ធន្តិ អារព្វ ។ កត្ត
វត្តស្មន្តិ ។ អាយស្មា ធន្តោ កត្តបរិយោសិតំ វិហារ
បុណ្យនិ ធានាបេសិ បុណ្យនិ លម្បាបេសិ អតិភារិកោ
វិហារោ បរិបតិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្តិ
អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ធម៌ា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ បេ ។

(៨០) ដានិ សប្បណាកំ ឧទកំ តិណំ វា មត្តិកំ

វា សិញ្ញនស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ អាឡិវិយ
បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាឡិវិកោ កិក្ខុ អារព្វ
កត្តស្មី វត្តស្មន្តិ ។ អាឡិវិកោ កិក្ខុ ដានិ សប្បណាកំ
ឧទកំ តិណាម្បិ មត្តិកម្បិ(១) សិញ្ញស្ម តស្មី វត្តស្មី
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ធម៌ា សម្មដ្ឋា
នេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ បេ ។

ភូតតាមរិកោ ទុតិយោ ។

១ តិណំ វា មត្តិកំ វិសិមិ កត្តិចិ ធាន្តិ ។ ទិស្សតិ ។

វិនយចំណីក បរិវារៈ

(៧៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុដែល បូកដម្បូលពីរបីជាន់ ហើយនៅតែបូកថែមឲ្យលើសពីនោះទៅទៀត ក្នុង ទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរកោសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គល ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះឆន្ទមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះឆន្ទមានអាយុ ឲ្យគេលាប ឲ្យគេបូករឿយៗ នូវវិហារដែលខ្លួនធ្វើជាស្រេចហើយ វិហារធ្លន់ពេកក៏រលំបាក់ទៅ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន់នៃអាចត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន់ទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

(៨០) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ ដែលដឹងថា ទឹកមានសត្វ ហើយយកទៅចាក់ស្រោចស្មៅឬដីក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរអាឡវី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ ប្រារព្ធនៅពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងដែនអាឡវី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ រឿងរ៉ាវដែលពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងដែនអាឡវីដឹងថា ទឹកមានសត្វ ហើយ យកទៅស្រោចស្មៅឬដី ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា សម្បជាន់នៃអាចត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន់ ៧យ៉ាង ។ បេ ។

៥៧

មហាវិវត្ត សេឡុស មហាវិវា បាចីណ្ណកណ្ណេ ទិវាទិវត្តោ

តស្សនាទំ

(៨០) វុត្តុបត្រេននោវ

បេស្សនាជ្ឈាបនេន ច

អន្លោកាសោ វិហារោ ច

អនុបខជ្ជនិក ឱវតា

វេហាសក្កដិលេបនា

សប្បាលាករិសំព្វាននំ ។

(៨២) អសម្មតេន កិក្ខុនិយោ ឱវន្តស្ស ចាចិត្តយំ

កក្ក បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារញ្ញត្តិ ។

នព្វតិយេ កិក្ខុ អារញ្ញ ។ កិសី វុត្តសិទ្ធិ ។ នព្វតិយា

កិក្ខុ អសម្មតា កិក្ខុនិយោ ឱវន្តស្ស កសី វុត្តសី ។ អត្ត

តត បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកា

បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ កសី

នត្តិ ។ នន្តិ អាចត្តិសម្មដ្ឋានំ ធូហិ សម្មដ្ឋានេហិ

សម្មដ្ឋានំ សិយា វិចតោ សម្មដ្ឋានំ ន កាយតោ ន

ចិត្តតោ សិយា វិចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន

កាយតោ ។ បេ ។

មហាវិវត្ត មហាវារៈ ១៦ បាចិន្ទិយកណ្ត ឧវាទវគ្គ

ឧទ្ធានគីបញ្ជីរឿងនៃភ្នតតាមវគ្គនោះដំបូង

(៨១) ភិក្ខុកាបដើមឈើ ១ ភិក្ខុញ្ញៈញ្ញន៍ភិក្ខុផងគ្នា ១ ភិក្ខុ
ពោលទោសគ្នា ១ ភិក្ខុយកសេនាសនៈទៅតាំងទុកកងទី
វល្ល ១ យកកម្រាលទៅក្រាលក្នុងវិហារ ១ ភិក្ខុបួលទៅដេក
ជ្រៀតបៀត ១ ភិក្ខុទង់ពាញភិក្ខុផងគ្នា ១ ភិក្ខុអង្គុយសង្កត់គ្រែ
ឬតាំងដែលគេទុកពូជ្ជដំបូក់ខាងលើ ១ ភិក្ខុបូកលាបដម្បូល ១
ភិក្ខុដឹងថា ទឹកមានសត្វ ហើយស្រោច (ស្មៅឬដី) ១ ។

(៨២) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចាតបាចិន្ទិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតហើយទៅទូន្មានភិក្ខុនី ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរបត្តលណា ។ ទ្រង់ប្រា-
ព្វនិវាសនព្រឹត្តិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល
ព្រឹត្តិយភិក្ខុ សង្ឃមិនបានសន្មតហើយទៅទូន្មានភិក្ខុនី ។ បញ្ចាត
អនុប្បវេណី អនុប្បវេណី សិក្ខាបទនោះមានដែរឬទេ ។ មានតែ
បញ្ចាត ១ អនុប្បវេណី ១ ឯអនុប្បវេណីមិនមានក្នុងសិក្ខាបទនោះទេ ។
បណ្តាសម្ភារៈនៃពាចិន្ទិយ ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះរាំងឡើង ដោយ
សម្ភារៈ ២ យ៉ាង គឺតាំងឡើងអំពីវេលា បិទតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត ១
តាំងឡើងអំពីវេលា និងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីកាយ ១ ។ បេ ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

(៨៣) អត្តផ្លេតេ សុរិយេ ភិក្ខុនិយោ ឌីវទន្ធស្ស ចា
ចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។ សាវត្តយា បញ្ញាតំ ។ កំ អា
រញ្ញាតំ ។ អាយស្មនំ ច្ចុឡបន្តកំ អារព្វ ។ កស្មី
វត្តស្មនំ ។ អាយស្មា ច្ចុឡបន្តកោ អត្តផ្លេតេ សុរិយេ
ភិក្ខុនិយោ ឌីវទំ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។ ឆ
នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ទ្ធិហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋាតំ
(បទសោធម្ម) ។ បេ ។

(៨៤) ភិក្ខុន្ទបស្សយំ ទុបសង្កមិត្តា ភិក្ខុនិយោ
ឌីវទន្ធស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។ សកេស្ម
បញ្ញាតំ ។ កំ អារញ្ញាតំ ។ ឆត្តនិយេ ភិក្ខុ អារព្វ ។
កស្មី វត្តស្មនំ ។ ឆត្តនិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុន្ទបស្សយំ ទុប
សង្កមិត្តា ភិក្ខុនិយោ ឌីវទំសុ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញាតំ ឯកា អនុប្បញ្ញាតំ ។ ឆនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានា
នំ ទ្ធិហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋាតំ (កថិនកេ) ។ បេ ។

វិទ្យបិណ្ឌ បរិវារ:

(៨៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលទូន្មានភិក្ខុនីក្នុងវេលាដែលព្រះអាទិត្យ អស្ថន្តតហើយ ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះច្បងបន្តកៈមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលព្រះច្បងបន្តកៈមានអាយុ ទៅទូន្មានភិក្ខុនីក្នុងវេលាព្រះអាទិត្យ
អស្ថន្តតទៅ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពដាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះទាំងឡើងដោយសម្ពដាន ២ យ៉ាង
(ដូចក្នុងបទសោធម្មសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(៨៨) សួរថាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុដែល
ចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនីហើយទូន្មានភិក្ខុនី ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់
បញ្ញត្តិក្នុងសកដនបទី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធរូបុគ្គ
នព្វគ្រិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកនព្វគ្រិយភិក្ខុ
ចូលទៅកាន់សំណាក់នៃភិក្ខុនីហើយទូន្មានភិក្ខុនី ។ សិក្ខាបទនោះមាន
បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទ
នោះទាំងឡើងដោយសម្ពដាន ២ យ៉ាង (ដូចក្នុងកបិណ្ឌសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

មហាវិភង្គិ សោឡស មហាវិភា ធាបិណ្ឌិយកណ្ណោ វេរិវិញ្ញោ

(៨៥) អាមិសហោតុ កិក្ខុនិយោ ឌីវទន្ធិតិ កណ្ណិស្ស

នាបិណ្ឌិយំ កត្ត បញ្ញាតិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញាតិ ។

កំ អារាហិតិ ។ ធាតុនិយោ កិក្ខុ អារាហិតិ ។ កិស្សិ

វត្តសិទ្ធិ ។ ធាតុនិយោ កិក្ខុ អាមិសហោតុ កិក្ខុ កិក្ខុ

និយោ ឌីវទន្ធិតិ កណ្ណិស្ស កសិ វត្តសិ ។ ឯកា

បញ្ញាតិ ។ ធាតុ អាបតិសម្មជាណាមិ តិហិ សម្មជាណេហិ

សម្មជាតិ ។ បេ ។

(៨៦) អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុនិយោ ធីរិ ទេន្ធិស្ស

នាបិណ្ឌិយំ កត្ត បញ្ញាតិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញាតិ ។

កំ អារាហិតិ ។ អញ្ញាតិ កិក្ខុ អារាហិតិ ។ កិស្សិ

វត្តសិទ្ធិ ។ អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុនិយោ

ធីរិ អនាសិ កសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ឯកា

អនុប្បញ្ញាតិ ។ ធាតុ អាបតិសម្មជាណាមិ ធីហិ សម្ម

ជាណេហិ សម្មជាតិ ។ បេ ។

មហាវិវត្ត មហាវារៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ ទី១១វគ្គ

(៨៥) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចកបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុដែល
ពោលថា ភិក្ខុទាំងឡាយទូន្មានពួកភិក្ខុនីព្រោះហេតុតែអាមិស ក្នុងទីណា ។
ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចកក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនូវពួកឆត្វគ្លិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល
ពួកឆត្វគ្លិយភិក្ខុពោលថា ភិក្ខុទាំងឡាយទូន្មានពួកភិក្ខុនីព្រោះហេតុតែអា-
មិស ។ សិក្ខាបទនោះមានវគ្គបញ្ចក១ ។ បណ្ណសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦
យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើងដោយសម្មដាន ៧ យ៉ាង ។ បេ ។

(៨៦) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចកបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចក
ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវភិក្ខុមួយ
រូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុមួយរូបបានឲ្យចីវរ
ដល់ភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ចក១ អនុប្ប-
ញាតិ ១ ។ បណ្ណសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះតាំងឡើង
ដោយសម្មដានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

(៨៧) អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចរិវិ សិព្វេន្តស្ស
ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។
កំ អារាញាតិ ។ អាយស្សនិ ឧទាយិ អារាញ ។ កត្តស្ស វត្តស្ស
ស្សនិ ។ អាយស្សា ឧទាយិ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
ចរិវិ សិព្វេសិ តស្ស វត្តស្ស ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មិ អា
បតិសម្មជាតានិ ធម្មិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ ។ បេ ។

(៨៨) ភិក្ខុនិយា សុទ្ធិ សិវិជាយ ឯកទ្វានមក្ខ
បដិបដ្ឋន្តស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតនិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញាតិ ។ កំ អារាញាតិ ។ ធម្មិក្ខយេ ភិក្ខុ អារាញ ។
កត្តស្ស វត្តស្សនិ ។ ធម្មិក្ខយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិហិ សុទ្ធិ សិវិ
ជាយ ឯកទ្វានមក្ខ បដិបដ្ឋន្តស្ស តស្ស វត្តស្ស ។ ឯកា
បញ្ញាតិ ឯកា អនុប្បញ្ញាតិ ។ ធម្មិ អាបតិសម្មជាតានិ
ធម្មិហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ សិយា កាយតោ សម្ម
ជាតិ ន វិចតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វិចតោ
ច សម្មជាតិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជាតិ ន វិចតោ សិយា កាយតោ ច វិចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ។ បេ ។

វិទយបិដក បរិវារៈ

[៨៧] សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលដេរបីវឌ្ឍនភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចាត
ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទាយិ
មានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទាយិ
មានអាយុ ដេរបីវឌ្ឍនភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ចក ១ ។ បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះទាំង
ឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

[៨៨] សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
ដែលបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវ
ពួកឆត្វត្តិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួក
ឆត្វត្តិយភិក្ខុបបួលពួកភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ។ សិក្ខាបទ
នោះមានបញ្ចក ១ អនុប្បញ្ញក ១ ។ បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
យ៉ាង សិក្ខាបទនោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ៤ យ៉ាង គឺទាំងឡើងអំពី
កាយមិនទាំងឡើងអំពីវារីនឹងចិត្ត ១ ទាំងឡើងអំពីកាយនឹងវារី មិន
ទាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ ទាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនទាំងឡើងអំពីវារី ១
ទាំងឡើងអំពីកាយអំពីវារីនឹងចិត្ត ១ ។ បេ ។

មហានិក្ខេ ហោឡស មហានិក្ខេ បាចិនិយកៈល្អា ឱវិទ្យា

(៨៧) កិក្ខុនិយា សុទ្ធិ សិវិជាយ ឯកំ ធារិ

អភិវហន្តស្ស(១) ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តយា
បញ្ញត្ត ។ កំ អារព្វាត ។ ធម្មត្តិយេ កិក្ខុ អារព្វ ។
កស្មី វត្តស្មីនំ ។ ធម្មត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុនិហំ សុទ្ធិ
សិវិជាយ ឯកំ ធារិ អភិវហំសុ វត្តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្ត ឯកា អនុប្បព្វាតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
ចត្តហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋាតិ ។ បេ ។

(៨៨) ជាជំ កិក្ខុនិបរិចាចិតំ បិណ្ឌាចាតិ កុញ្ញ

នស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ រាជកហោ បញ្ញត្ត ។
កំ អារព្វាត ។ ទេវទត្តំ អារព្វ ។ កស្មី វត្តស្មីនំ ។
ទេវទត្តោ ជាជំ កិក្ខុនិបរិចាចិតំ បិណ្ឌាចាតិ កុញ្ញ
វត្តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្ត ឯកា អនុប្បព្វាតិ ។
ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន ធម្មដ្ឋានេន ស-
ម្មដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ ធម្ម-
វាចតោ ។ បេ ។

១ អភិវហន្តស្សតិបិ កត្តិ បោត្តវេ ទិស្សតិ ។

មហានិក្ខេប មហាវារៈ ១៦ បាចិណ្ឌិយកណ្ណ ឧភិវរត្ត

(៨៧) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិណ្ឌិយៈចំពោះភិក្ខុ

ដែលបបួលភិក្ខុនីឡើងជិះទូកមួយជាមួយគ្នា ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់

បញ្ចាតកងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវពួក

ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកឆព្វគ្គិយ

ភិក្ខុ បបួលពួកភិក្ខុនីឡើងជិះទូកមួយជាមួយគ្នា ។ សិទ្ធិបទនោះ

មានបញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជ្ឈននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង

សិទ្ធិបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជ្ឈន ៤ យ៉ាង ។ បេ ។

(៨៨) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចាតបាចិណ្ឌិយៈចំពោះភិក្ខុ

ដែលទីងហើយធាន់បិណ្ណបាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែងឲ្យ ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយ

ថា ទ្រង់បញ្ចាតកងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គលណា ។ ទ្រង់

ប្រារព្ធនូវទេវទត្ត ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល

ទេវទត្តដឹងហើយធាន់បិណ្ណបាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែងឲ្យ ។ សិទ្ធិបទនោះ

មានបញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជ្ឈននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង

សិទ្ធិបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជ្ឈន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត

មិនតាំងឡើងអំពីវារៈឡើយ ។ បេ ។

វិទ្យាបិដកេ បរិវារោ

(៧០) ភិក្ខុនិយា សន្និ ឯកោ ឯកាយ រហោ

និសន្និ កប្បន្តស្ស មាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។

សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ តំ អារញ្ញត្តិ ។ អាយស្ននិ

ឧទាយំ អារញ្ញ ។ កស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ អាយស្ន

ឧទាយំ ភិក្ខុនិយា សន្និ ឯកោ ឯកាយ រហោ

និសន្និ កប្បសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកោ បញ្ញត្តិ ។

ចន្និ អាចត្តិសម្មជានិ ឯកេន សម្មជានេន សម្មជានិ

កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជានិ ន វាចតោ

។ បេ ។

ឱវារតោ ពតិយោ

តស្មីនានិ

(៧២) អសម្មតោ វ ឱវារោ

អត្ថជ្ជតំ ឧបស្សយំ

អាមិសហេតុ នេនស្ស

ចំរិ សិព្វនេន ច

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧១) សួរថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាចិត្តិយៈចំពោះភិក្ខុ
មួយរូប ដែលសម្រេចការអង្គុយនៅក្នុងទីកំបាំង ជាមួយនឹងភិក្ខុនីមួយរូប
ក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវព្រះទុទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលព្រះទុទាយមានអាយុ សម្រេចការអង្គុយនៅ ក្នុងទី
កំបាំងជាមួយនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តា
សម្មជាន់នៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង សិក្ខាបទនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន់ ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវចារឡើយ ។ បេ ។

ចប់ វេទវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃឧទានវិញ្ញាណៈដំបូង

(៧២) ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានសន្មតហើយ ទូន្មានភិក្ខុនី ១
ភិក្ខុចូលទៅទូន្មានភិក្ខុនី ក្នុងវេលាដែលព្រះអាទិត្យអស្តង្គត ១
ភិក្ខុចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនីដើម្បីទូន្មាន ១ ភិក្ខុពោលថា
ភិក្ខុទាំងឡាយទំទូន្មានភិក្ខុនីព្រោះហេតុតែអាមសៈ ១ ភិក្ខុឱ្យ
បីដែលភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ១ ភិក្ខុដេរបីវេទ្យភិក្ខុនីមិនមែន

មហាវិវត្តេ សោឡស មហានិក ពាច្ឆិយកល្លោ ភោជនវត្តោ

សិវិទាយ កមនេន

នាវាយ អភិវហនេ

បរិចារិទ្ធំ កត្តញ្ច

រហោ វិចិ ធិសីននន្តំ ។

(៧៣) តទុត្តរី អាវសថបំណុំ កុញ្ញស្ស ចាចិត្តយំ
កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។
ធម្មតិយេ កិក្ខ អារព្វ ។ កេសី វត្តសិទ្ធិ ។ ធម្មតិយា
កិក្ខ អនុវសិត្តា អនុវសិត្តា អាវសថបំណុំ កុញ្ញស្ស តសី
វត្តសី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មិ អាបតិ-
សម្មដ្ឋាននំ ធម្មិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ឯឡកលោ-
មកេ) ។ ថេ ។

(៧៤) កណារោជនេ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
វជគហោ បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ទេវទត្ត
អារព្វ ។ កេសី វត្តសិទ្ធិ ។ ទេវទត្តោ សបរិសោ
កុលេស្ស វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញ តសី វត្តសី ។

មហាវិវាង មហាវិវា: ១៦ រាជីត្តិយកណ្ណ រោងទវត្ត

ជាញាតិ ១ ភិក្ខុបបលភិក្ខុនី ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយ
គ្នា ១ ភិក្ខុបបលភិក្ខុនីឡើងជិះទូកមួយជាមួយគ្នា ១ ភិក្ខុដឹង
ហើយឆាន់ចង្កាន់ដែលភិក្ខុនីចាត់ចែងឲ្យ ១ ភិក្ខុអង្គុយនៅក្នុង
ទឹកបាំងជាមួយនឹងភិក្ខុនី ១ ។

(៧៧) ភិក្ខុបរិភោគដុំបាយក្នុងផ្ទះសំណាក់ (រោងឆាន់) លើស
កំណត់ម្តងប៉ុណ្ណោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ជាតក្នុង
ណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនៅឆាន់ដុំបាយក្នុងផ្ទះសំណាក់រឿយ ។ ។ សិក្ខាប
នោះមានបញ្ជាតិ ១ រាជប្បញ្ញាតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាន់នៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង
អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន់ ៦ យ៉ាង (ដូចក្នុងឯកទ្បករលាមសិក្ខា
បទ) ។ បេ។

(៧៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះឆាន់គណកោជន ទ្រង់បញ្ជាត
ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុឈ្មោះទៅទត្ត ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ទៅទត្តព្រមទាំងបរិស័ទ ដើរស្វ័យគេគ្រប់ត្រកូលហើយយកមកឆាន់ ។

វិនយបិដក បរិវារ

ឯកា បញ្ញត្តិ សត្ត អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ ធន្នំ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានានំ ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ឯឡុកលោ-
មកេ) ។ បេ ។

(៧៥) បរម្បរកោជនេ ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
វេសាលិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វានិ ។ សម្មហាល
ភិក្ខុ អារព្វ ។ កិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ សម្មហាល ភិក្ខុ
អញ្ញត្រ ធម៌និពា អញ្ញត្រ ភិក្ខុស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ វិស្សោ អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ ធន្នំ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានានំ ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (កថិន-
កេ) ។ បេ ។

(៧៦) ទ្ធិត្តបត្តប្បវេ ប្បវេ បដិទ្ធិហេត្វា វទុត្តិ ប-
ដិទ្ធិយានស្មី ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វានិ ។ សម្មហាល ភិក្ខុ អារព្វ ។
កិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ សម្មហាល ភិក្ខុ ធម៌និ ជាទិព្វា
បដិទ្ធិហេស្មី វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានានំ ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

វិនយចំណី បរិវារ:

សិទ្ធិស្តាប់ទេវនោះមានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ៧ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានពីរ (ដូចក្នុងឯកសារសម្បជាន-
សិទ្ធិស្តាប់ទេ) ។ បេ ។

(៧៥) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះឆាន់បរម្យកោដន ទ្រង់
បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងក្រុងវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងភិក្ខុច្រើនរូប គេនិមន្តទៅក្នុងទីដទៃហើយបែរជាទៅឆាន់ក្នុងទីឯទៀត
វិញ (ក្រៅអំពីទីនិមន្តនោះ) ។ សិទ្ធិស្តាប់ទេវនោះមានបញ្ញត្តិ ១ មាន
អនុប្បញ្ញត្តិ ៧ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្បជានពីរ (ដូចក្នុងកបិទសិទ្ធិស្តាប់ទេ) ។ បេ ។

(៧៦) ភិក្ខុទទួលទំកំណត់ត្រឹមពេញពីរបាត្របូបបាត្រ គួរ តែបើ
ទទួលឲ្យលើសកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលដូចម្តេច ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុ
ច្រើនរូបមិនដឹងប្រមាណហើយចេះតែទទួល ។ សិទ្ធិស្តាប់ទេវនោះមានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បជានទាំង ៦ ។ បេ ។

មហាវិវត្តន៍ សោឡស បហវាវេ ជាវិទ្ធិយកល្ហោ ភោជនេត្តោ

(៧៧) ភុត្តារីតា បវារិតេន អនតិវិត្តំ ខាទដិយំ វា
ភោជនិយំ វា ភុត្តានុស្ស ទាបិតិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារត្តាតិ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
អារត ។ កំសី វត្ថុសិ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ ភុត្តារី ប-
វារិតា អញ្ញត្រ(១) ភុត្តារីសុ វត្ថុសិ វត្ថុសិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ
ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ម្ហិហិ ស-
ម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ (កមិណេតេ) ។ បេ ។

(៧៨) ភិក្ខុំ ភុត្តារី បវារិតំ អនតិវិត្តេន ខាទដិយេន វា
ភោជនិយេន វា អភិហជ្ជំ បវារេនុស្ស ទាបិតិយំ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារត្តាតិ ។ អញ្ញ-
តិ ភិក្ខុ អារត ។ កំសី វត្ថុសិ វត្ថុសិ ។ អញ្ញតេវ ភិក្ខុ
ភិក្ខុ ភុត្តារី បវារិតំ អនតិវិត្តេន ភោជនិយេន(២) អភិហជ្ជំ
បវារេសិ វត្ថុសិ វត្ថុសិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិស-
ម្មជ្ជាណំ ម្ហិហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

---

១ ឯក្ខន្ធវេ អនតិវិត្តំ ភោជនត្តំ កត្តចិ យោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ ខាទនិយេន វា ភោជនិ-
យេន វា ។

មហាវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាចិញ្ជិយកណ្ណ ភោជនវគ្គ

(៧៧) ភិក្ខុឆាន់រួចហើយ ហាមភោជនហើយ ឆាន់ខាទនីយៈ ឬ
ភោជនីយៈ ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ឬមិនមែនសល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ
ត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ជិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរ
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូប ឆាន់រួចហើយ ហាម
ភោជនហើយ គ្រោកទៅឆាន់កងទីឯទៀតវិញ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ចតិ ១ មានអនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណសម្ពុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្ពុដ្ឋានពីរ (ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។ លេ ។

(៧៨) ភិក្ខុនាំយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយ-
កម្ម ឬមិនមែនសល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ ទៅបង្ខំភិក្ខុដែលឆាន់រួចហើយ ហាម
ភោជនហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ជិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត
កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុមួយ
រូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុមួយរូប នាំយកភោជ-
នីយៈដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ឬមិនមែនសល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ ទៅ
បង្ខំភិក្ខុដែលឆាន់រួចហើយ ហាមភោជនហើយ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណសម្ពុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្ពុដ្ឋានបី ។ លេ ។

វិសយបិដកេ បរិវាហេ

(៧៧) វិកាលេ ខាទដិយំ វា កោជនិយំ វា

កុញ្ញនស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ រាជកហេ
បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ សន្តរសវ័ក្ខិយេ កិក្ខុ អារព្វ ។
កិស្មី វ័ក្ខស្មិ ។ សន្តរសវ័ក្ខិយា កិក្ខុ វិកាលេ
កោជនិ(១) កុញ្ញស្ស កស្មី វ័ក្ខស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្ម
អាបត្តិសម្មជានិ ធម្មិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ (ឯឡ-
កលោមកេ) ។ បេ ។

(១០០) សន្និធិការកំ ខាទដិយំ វា កោជនិយំ វា

កុញ្ញនស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សារត្តិយា
បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាយស្មិ វេលដ្ឋស័សំ(២)
អារព្វ ។ កិស្មី វ័ក្ខស្មិ ។ អាយស្មា វេលដ្ឋស័សោ
សន្និធិការកំ កោជនិ កុញ្ញ កស្មី វ័ក្ខស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ធម្ម អាបត្តិសម្មជានិ ធម្មិហិ សម្មជានេ-
ហិ សម្មជានិ (ឯឡកលោមកេ) ។ បេ ។

១ កោជនីយំ ។ ២ ឧ. ម. ពេលដ្ឋស័សំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧៧) ភិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ ក្នុងពេលមិនគួរ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរពេជ្រគ្រឹះ ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ ឆាន់កោជន
ក្នុងពេលមិនគួរ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មង្គាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មង្គានពីរ (ដូចក្នុង
ឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(១០០) ភិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ ដែលខ្លួនសន្សំទុក ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះវេលដ្ឋសីសៈមាន
អាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះវេលដ្ឋសីសៈមាន
អាយុឆាន់កោជនដែលខ្លួនសន្សំទុក ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្មង្គាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មង្គានពីរ
(ដូចក្នុងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

មហាវិញ្ញាណ សោឡស មហាវិញ្ញាណ ពាចិត្តិយករណ្ណ ហោជនវិញ្ញាណ

(១០១) បណ្ឌិតកោដនាដិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាណ
បេត្តា កុញ្ញានុស្ស ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។ សា-
វត្តិយា បញ្ញាតំ ។ តំ អារព្វាតំ ។ ធាតុតិយេ កិក្ខុ
អារព្វ ។ តំសិ វត្តសិ ។ ធាតុតិយា កិក្ខុ បណ្ឌិត
កោដនាដិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាណ បេត្តា កុញ្ញានុស្ស
តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញាតំ ឯកា អនុប្បត្តាតំ(១) ។
ធាតុ អាចត្តិសម្មដ្ឋានាដិ ចត្តហិ សម្មដ្ឋានេហិ ស-
ម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

(១០២) អនិច្ចារិ មុខន្ទារិ អាហារិ អាហារនុស្ស ទាចិត្តិ-
យំ កត្ត បញ្ញាតនំ ។ វេសានិយា បញ្ញាតំ ។ តំ អារព្វា-
តំ ។ អត្តាតិ កិក្ខុ អារព្វ ។ តំសិ វត្តសិ ។ អញ្ញាតហ
កិក្ខុ អនិច្ចារិ មុខន្ទារិ អាហារិ អាហារេសិ តសិ វត្តសិ ។
ឯកា បញ្ញាតំ ឯកា អនុប្បត្តាតំ ។ ធាតុ អាចត្តិសម្មដ្ឋា-
នាដិ ច្ចហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ (ឯឡកលោមកេ)
។ បេ ។

ហោជនវិញ្ញាណ ចតុត្ថោ ។

១ ឯកា អនុប្បត្តាតិ កត្តិ ហោត្តកេ តតិ ។

មហានិក្ខេប មហាវិញ្ញាណ ១៦ ជាបិក្ខិយកណ្ណ ភោជនវត្ថុ

(១០១) ភិក្ខុសូមបណីតភោជន^(១)ចំពោះខ្លួនឯង ហើយឆាន់ត្រូវ
អាបត្តិបាបិក្ខិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាលី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុ សូមបណីតភោជន
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១
មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ៤ ។ បេ ។

(១០២) ភិក្ខុឆាន់អាហារដែលសម្រាប់ឆាន់តាមទ្វារមាត់ ដែលគេ
មិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាត
កងនគរសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុ
មួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុមួយរូប ឆាន់
អាហារសម្រាប់ឆាន់តាមទ្វារមាត់ ដែលគេមិនបានប្រគេន ។ សិក្ខាបទ
នោះ មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន៧ (ដូចកងឯឡកលោម-
សិក្ខាបទ) ។ បេ ។

ចប់ ភោជនវត្ថុ ទី ៤ ។

១ បណីតភោជននោះគឺ វត្ថុឧត្តម ៧ យ៉ាង គឺទឹកដោះរាវ ទឹកដោះខាប់ ប្រេង
ទឹកឃ្មុំ ទឹកអំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះផ្លិវ ។

វិនយបិដកេ បរិវារិកេ

តស្សៈខ្នាតំ

(១០៣) អាវស្មេតណាញោវ

បរម្បវត្តា ច កោជនី

ទ្វេបត្តបវារីតា ចេវ

វិកាលេ ខាទនេន ច

សន្និធិបណ្ឌិតញោវ

អនិទ្ធិ ធារកេន ចាតិ ។

(១០៤) អចេលកស្ស វា បរិព្វាជិតស្ស វា

បរិព្វាជិតកាយ វា សហត្ថា ខាទនីយំ វា កោជនីយំ

វា ទេនស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលីយា

បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ អាយស្សនំ អាទនំ អា-

វត្តំ ។ កិស្មី វត្តស្សនំ ។ អាយស្សា អាទនោ អញ្ញាត-

វិស្សា បរិព្វាជិតកាយ ឯកំ បញ្ញាមាតោ ទ្វេ បូវេ អនា-

សិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ នន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋា-

នានំ ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ (ឯឡកលោមកេ)

។ ចេ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

ឱទ្ធាននៃភោជនវិគ្គនោះ ដូច្នោះ

(១០៣) រឿងភិក្ខុធាន់ដុំបាយក្នុងផ្ទះសំណាក់ ១ រឿងភិក្ខុ
ធាន់គណកោជន ១ រឿងភិក្ខុធាន់បរម្សរកោជន ១ រឿងភិក្ខុ
ទទួលនំបានតែត្រឹមពីរបុត្រប្តីបុត្រ ១ រឿងភិក្ខុហាមកោ-
ជន ១ រឿងភិក្ខុហាមកោជនហើយភិក្ខុឯទៀតនាំយកកោជន
ទៅបង្ខំឲ្យធាន់ ១ រឿងភិក្ខុធាន់កងវេលាវិកាល ១ រឿងភិក្ខុ
ធាន់កោជនដែលខ្លួនសន្សំទុក ១ រឿងភិក្ខុសូមបណ៌តកោជន
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ១ រឿងភិក្ខុធាន់អាហារសម្រាប់ធាន់
តាមទារមាត់ដែលគេមិនបានប្រគេន ។

(១០៤) ភិក្ខុឲ្យខាទន័យៈឬកោជន័យៈ ដល់អចេលក៏ក្តី ដល់បរិព្វា-
ជកក្តី ដល់បរិព្វាជីកាភិក្តី ដោយដៃខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុ ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះអានន្ទមានអាយុ ឲ្យនំពីរដុំដល់បរិ-
ព្វាជីកាម្នាក់ តែសំគាល់ថាឲ្យនំតែមួយដុំទេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជ្ជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជ្ជានពីរ (ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

មហារិក្ខេ សោឡស មហារិក បាចិត្តិយកណ្ណោ អចេលរិក្ខោ

(១០៥) ភិក្ខុំ ឯហារុសោ តាមិ វា ធិតមិ វា
បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស ទាបេត្តា វា អនា-
បេត្តា វា ឧយ្យោដេន្តស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្ថយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាយស្មនំ
ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ អារព្វ ។ កំស្មី វុត្តស្មីនំ ។
អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ ភិក្ខុំ ឯហារុសោ
តាមិ(១) បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាបេត្តា
ឧយ្យោដេសិ តស្មី វុត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធិនំ
អាបតិសម្មជ្ជាននំ តិហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ
។ បេ ។

(១០៦) សកោជនេ កុលេ អនុប្បឧជ្ជំ ធិសន្តិ
កយ្យេន្តស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញ-
ត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាយស្មនំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ
អារព្វ ។ កំស្មី វុត្តស្មីនំ ។ អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យ
បុត្តោ សកោជនេ កុលេ អនុប្បឧជ្ជំ ធិសន្តិ កយ្យេសិ
តស្មី វុត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធិនំ អាបតិសម្មជ្ជាននំ

១ ឯត្តន្តរេ ធិមិ វា ធិតមិ វា បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ កត្តបិ ពោត្តេ ទិស្សតិ ។

មហាវិញ្ញាណ មហាវិញ្ញាណ ១៦ បាច្ឆិយកណ្ណ អបេលកវត្ថុ

(១០៥) ភិក្ខុបបួលភិក្ខុផងគ្នាថា នៃលោកមានអាយុ មក យើង
នឹងចូលទៅកាន់ស្រុកបួនគម ដើម្បីបិណ្ឌបាតជាមួយគ្នា ហើយបានឲ្យភិក្ខុ
មិនបានឲ្យភិក្ខុ នូវបិណ្ឌបាតដល់ភិក្ខុនោះ ហើយបញ្ជូនភិក្ខុនោះទៅវិញ
ត្រូវអាបត្តិបាច្ឆិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមាន
អាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្ត
មានអាយុ បបួលភិក្ខុផងគ្នាថា នៃលោកមានអាយុ មក យើងនឹងចូលទៅ
កាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាតជាមួយគ្នា ហើយមិនបានឲ្យបិណ្ឌបាតដល់ភិក្ខុ
នោះ ហើយក៏បញ្ជូនទៅវិញ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្តា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានបី ។ បេ ។

(១០៦) ភិក្ខុចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានតែជនពីរ
នាក់បីប្រពន្ធ ត្រូវអាបត្តិបាច្ឆិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឧបនន្ទជា
សក្យបុត្តមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះឧបនន្ទជា
សក្យបុត្តមានអាយុចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូល ដែលមានតែជន
ពីរនាក់ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦

វិន័យបិដក បរិកិរោ

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋានិ ច វាចតោ ។ មេ ។

[១០៧] មានត្ថានាមេន សុទ្ធិ រហោ បដិច្ចន្តោ អាសវេ
និសដ្ឋិ កេយ្យន្តស្ស ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សា-
វត្ថុយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារត្តានិ ។ អាយស្មន្តិ ឧបនន្តិ
សក្យបុត្តិ អារត ។ តិស្មី វត្ថុស្មិ ។ អាយស្មា ឧប-
នន្តោ សក្យបុត្តោ មានត្ថានាមេន សុទ្ធិ រហោ បដិច្ចន្តោ
អាសវេ និសដ្ឋិ កេយ្យសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធន្ធិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ
កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ច វាចតោ ។ មេ ។

[១០៨] មានត្ថានាមេន សុទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ
និសដ្ឋិ កេយ្យន្តស្ស ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សា-
វត្ថុយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារត្តានិ ។ អាយស្មន្តិ ឧបនន្តិ
សក្យបុត្តិ អារត ។ តិស្មី វត្ថុស្មិ ។ អាយស្មា ឧប-
នន្តោ សក្យបុត្តោ មានត្ថានាមេន សុទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ
រហោ និសដ្ឋិ កេយ្យសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងដោយកាយនឹងចិត្ត
មិនតាំងឡើងដោយវតារឡើយ ។ បេ ។

(១០៧) ភិក្ខុសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈដែលស្ងាត់កំបាំងជាមួយ
នឹងមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្ត
កងនគរសារវត្តិ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឧបនន្ទ
ជាសក្យបុត្តមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះ
ឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ សម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈ ដែលស្ងាត់
កំបាំងជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្តា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំង
ឡើងដោយកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងដោយវតារឡើយ ។ បេ ។

(១០៨) ភិក្ខុសម្រេចការអង្គុយ ក្នុងទីស្ងាត់តែម្នាក់នឹងម្នាក់ជាមួយ
នឹងមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្ត កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្ត
កងនគរសារវត្តិ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះ
ឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់តែ
ម្នាក់នឹងម្នាក់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។

៧៣

មហាវិវត្តោ សោឡស មហាវិវា ពាច្ឆិយកល្លោ អថេសកវិញ្ញោ

ធម្មំ អាចត្តិសម្មជ្ជានាមំ ឃិកេន ធម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជានិ
កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជានំ ន វាចតោ ។ បេ ។

(១០៧) និមន្តិនេន សកត្តេន សន្តំ កិក្ខុំ អនាថត្ថា
បុរេកតំ វា បច្ឆាកតំ វា កុលេសុ ចារិតំ អាចជ្ជនស្ស
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញានំ ។ វាជកហោ បញ្ញានំ ។ កំ
អារក្ខានំ ។ អាយស្មនំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ អារក្ខ ។
កិស្មំ វត្តស្មនំ ។ អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ
និមន្តិតោ សកត្តោ សមាណោ បុរេកតំ បច្ឆាកតំ កុលេសុ
ចារិតំ អាចជ្ជិតស្មំ វត្តស្មំ ។ ឃិកោ បញ្ញានំ ចតស្សោ
អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ ធម្មំ អាចត្តិសម្មជ្ជានាមំ ទ្ធិហិ
សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជានំ (កថិនកេ) ។ បេ ។

(១១០) តទុក្ខំ កេសន្តំ វិញ្ញាបេនស្ស ចាចិត្តយំ
កត្ត បញ្ញានំ ។ សកេសុ បញ្ញានំ ។ កំ អារក្ខានំ ។
ធម្មតិយេ កិក្ខុ អារក្ខ ។ កិស្មំ វត្តស្មនំ ។ ធម្មតិយោ
កិក្ខុ មហានាមេន សកេន អន្តរោ កន្ត អារក្ខ-

មហានិទ្ទេស មហាវិវាទៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ អចេលកវត្ត

បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋាន ១ តាំង
តាំងឡើងដោយកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងដោយវាចាឡើយ ។ បេ ។

(១០៩) ភិក្ខុដែលគេនិមន្តរួចហើយ ឈ្មោះថាប្រកបដោយភក្តិ មិន
បានលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ (កងវត្ត) ហើយស្រាប់តែគ្រាប់ទៅក្នុងត្រ-
កូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនបាយក្តី ក្រោយបាយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ជាក់កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះទុបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះទុបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ
គេនិមន្តរួចហើយ ឈ្មោះថាភិក្ខុប្រកបដោយភក្តិ ហើយគ្រាប់ទៅក្នុង
ត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលមុនបាយ នឹងក្រោយបាយ ។ សំគ្លាបទនោះ
មានបញ្ជាក់ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ៤ ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានតវ (ដូចកងកបិនសិទ្ធិកាបទ) ។ បេ ។

(១១០) ភិក្ខុសូមរកសង្ខេបលើសកំណត់ដែលគេបរាណនោះ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាក់កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កងដែនសក្កៈ ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកធម្មតិយភិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងពួកធម្មតិយភិក្ខុ ដែលមហានាមសក្យរាជ
អង្គរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្កើតចំក្នុងវិច្ឆ័យនេះ ទ្រង់ស្រឡាត

វិន័យប្រដក បរិវារ

មេដាតិ វត្តមានា ធានាមេតិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញតិ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានាមិ
ធម៌ា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

(១១១) ឧយ្យ្គតិ សេនិ ធម្មនាយ តត្ថនស្ម
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញតិ ។ សារត្ថយោ បញ្ញតិ ។
កំ អាវត្តានិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អាវត្ត ។ តស្មី
វត្តស្មី ។ ធម្មតិយោ ភិក្ខុ ឧយ្យ្គតិ សេនិ ធម្មនាយ
អភមសុ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ឯកា
អនុប្បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានាមិ ម្លីហិ សម្ម-
ដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ឯឡុក្កលោមកេ) ។ បេ ។

(១១២) អតិវេកតិវត្តិ សេនាយ វត្តស្មី ចាចិ-
ត្តយំ កត្ត បញ្ញតិ ។ សារត្ថយោ បញ្ញតិ ។ កំ
អាវត្តានិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អាវត្ត ។ តស្មី វត្តស្មី
ធម្មតិយោ ភិក្ខុ អតិវេកតិវត្តិ សេនាយ វត្តស្មី តស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានាមិ
ម្លីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ឯឡុក្កលោមកេ)

វិធីយមវិធីក បរិវារៈ

ហើយមិនព្រមបង្កើនចាំ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ មាន
អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានទាំង ៦ ។ បេ ។

(១១១) ភិក្ខុទៅដើម្បីមើលកងទ័ព ដែលគេលើកចេញទៅ (អំពី
ប្រុក) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាគកងទ័ពណា ។ ទ្រង់បញ្ជាគកងនគរ
សារវត្តិ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្លីយ-
ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុនាំគ្នាទៅ
ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ (អំពីប្រុក) ។ សិក្ខាបទនោះមាន
បញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានពីរ (ដូចក្នុងឯកសារលោមសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(១១២) ភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ពហួសអំពីកំណត់ព្យាគ្រីទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាគកងទ័ពណា ។ ទ្រង់បញ្ជាគកងនគរសារវត្តិ ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ពហួសអំពីកំណត់
ព្យាគ្រីទៅ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានពីរ (ដូចក្នុងឯកសារ-
លោមសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

មហាវិញ្ញាណសោឡុស មហាវិញ្ញាណ ចាបិគ្គិយកណ្តោ អចេលកវិញ្ញោ ឧភូតតាមិ

[១១៣] ឧយ្យោជិតំ កុច្ឆន្តស្ស ទាតិភ្នំយំ កក្ក
បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្ថយា បញ្ញត្តំ ។ កំ អារាហិតំ ។
ធាតុភ្នំយេ កិក្ក អារាហិតំ ។ កេសិ វត្ថុស្នំ ។
ធាតុភ្នំយា កិក្ក ឧយ្យោជិតំ អកមិស្ស កេសិ វត្ថុស្នំ ។
ឯកា បញ្ញត្តំ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានិ ធម្មំ
សម្មជានេហិ សម្មជានិ (ឯឡកលោមកេ) ។ បេ ។

អចេលកវិញ្ញោ បញ្ញោ ។

តស្ស្យានិ

[១១៤] អចេលកស្ស ទានេន
កិក្ក ឧយ្យោជនេន ច
សកោជនំ កុលោបេ
ទេ ច រហោ ជិសននំ
សនំ កិក្កញ្ច កេសនំ
ឧយ្យតិ ធម្មនេន ច
អតិវេកតិវត្តោ
ឧយ្យោជិតកមនេន ទាតិ ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ បាចិន្ទិយកណ្ណ អចេលវរិត្ត ឧទ្ទានតាថា

(១១៣) ភិក្ខុទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ជាក់កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វត្ថិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលពួកឆត្វត្ថិយភិក្ខុ នាំគ្នាទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំងគ្នា ។ សិទ្ធិបទ
នោះ មានតែបញ្ជាក់ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯឡកលោមសិទ្ធិបទ) ។ បេ ។

ចប់ អចេលវរិត្ត ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃអចេលវរិត្តនោះ គឺ

(១១៤) រឿងភិក្ខុឲ្យខាទន័យភោជន័យៈដែលអចេលក៍ ១ រឿង
ភិក្ខុបញ្ជាក់ភិក្ខុផងគ្នា ១ រឿងភិក្ខុអង្គុយកងត្រកូលដែលមានតែ
ជនពីរនាក់បីប្រពន្ធ ១ រឿងភិក្ខុអង្គុយកងទីស្ងាត់មានពីរសិទ្ធិ-
បទ ១ រឿងភិក្ខុមិនបានលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅកងវត្ត ១
រឿងភិក្ខុសូមកេសជ្ជៈ ១ រឿងភិក្ខុទៅមើលកងទ័ពដែលគេ
លើកចេញទៅអំពីស្រុក ១ រឿងភិក្ខុនៅកងកងទ័ពហួសអំពី
កំណត់ ៣ រាត្រីទៅ ១ រឿងភិក្ខុទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំងគ្នា ១ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

(១០៥) សុភវមេរុយថាទេ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្ត
នំ ។ កោសត្តិយា បញ្ញត្ត ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាយស្គនំ
សាកតិ អារព្វ ។ កំស្គី វត្តស្គី ។ អាយស្គា សាកតោ
មជ្ឈិ បរិ តស្គី វត្តស្គី ។ ឯកា បញ្ញត្ត ។ ជន្មិ អាបត្តិស-
ម្មដ្ឋានំ ជ្ជហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ សំយា កាយ-
តោ សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សំយា កាយតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។ បេ ។

(១០៦) អន្តលំបតោទកេ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។
សាវត្តិយា បញ្ញត្ត ។ កំ អារព្វាតិ ។ ជត្តនិយេ កត្ត
អារព្វ ។ កំស្គី វត្តស្គី ។ ជត្តនិយា កត្ត វត្តនិ អន្តលំ-
បតោទកេ ន ហារស្គី តស្គី វត្តស្គី ។ ឯកា បញ្ញត្ត ។
ជន្មិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេ ន សម្មដ្ឋានេ ន សម្មដ្ឋានិ
កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។ បេ ។

(១០៧) ទុទកេ ហស្ស្រដ្ឋេ^(១) ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្ត ។ កំ អារព្វាតិ ។

១ ខ. ហស្ស្រដ្ឋេ ។

វិទ្យុបិដក កញ្ចប់

(១១៥) ភិក្ខុត្រូវពាលត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះផឹកសុភវន្តិមេរិយ ទ្រង់
បញ្ចកកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកងនគរកាសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងព្រះហេតុតៈមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច
ព្រោះរឿងដែលព្រះសោតតៈមានអាយុផឹកទឹកស្រវឹង ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ចក ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្បជាននៃ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពី
វាចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា
ក៏មាន ។ បេ ។

(១១៦) ភិក្ខុត្រូវបាចិត្តិយៈ ព្រោះចាក់ដោយដទ្ធិញ្ញត្តិម្រាម
ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកងនគរកាសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងព្រះហេតុតៈមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលព្រះសោតតៈមានអាយុផឹកទឹកស្រវឹង ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពី
កាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។

(១១៧) ភិក្ខុត្រូវពាលត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះលេងទឹក ទ្រង់បញ្ចកកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកងនគរកាសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។

៧៧

មហារិក្ខេ សោឡុស មហារិកា ឃាច្ឆិយកណ្តោ សុរាមេរយវិញ្ញោ

សត្តរសវ័ត្តិយេ កិក្ខុ អារព្ភ ។ តិស្មី វ័ត្តស្មីន្នំ ។ សត្ត-
រសវ័ត្តិយា កិក្ខុ អចរវ័ត្តិយា នទិយា ឧទិកេ កិធិស្មី
តស្មី វ័ត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានិ
ឯកេន សម្មជានេន សម្មជានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជានិ ន វាចតោ ។ បេ ។

(១១៨) អនាទិរយេ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តន្នំ ។ កោ-
សម្មយា បញ្ញត្តិ ។ តំ អារព្ភតិ ។ អាយស្មីន្នំ ធម្មំ អា-
រព្ភ ។ តិស្មី វ័ត្តស្មីន្នំ ។ អាយស្មា ធម្មោ អនាទិរយំ
អកាសំ តស្មី វ័ត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិ-
សម្មជានិ តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។ បេ ។

(១១៩) កិក្ខុ កិសាបេន្នស្មី ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញ-
ត្តន្នំ ។ សាវ័ត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ តំ អារព្ភតិ ។ ធម្មត្តិយេ
កិក្ខុ អារព្ភ ។ តិស្មី វ័ត្តស្មីន្នំ ។ ធម្មត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុ
កិសាបេស្មី តស្មី វ័ត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាប-
ត្តិសម្មជានិ តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។ បេ ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ បាពិគ្គិយកណ្ណ សុវារោមយវត្ត

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាលេងទឹកកងស្ទឹងអចិរវតី ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអតីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអតី
វចារឡើយ ។ បេ ។

[១១៨] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះមិនអើពើ ទ្រង់បញ្ញត្តកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តកងនគរកោសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឆន្ទៈមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលព្រះឆន្ទៈមានអាយុធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ៣ ។ បេ ។

[១១៩] ភិក្ខុបន្ទាចភិក្ខុផង្គតា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តកងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួក
ឆត្វគ្គិយភិក្ខុបន្ទាចភិក្ខុផង្គតា ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

វិសយបិដកេ ចារិកេ

(១២០) ជោតិ សមាទហិត្វា វិសិញ្ញេនស្ស ទាចិត្តិ-
យំ កត្ត បញ្ញាតិ ។ កត្តេសុ បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហិតិ ។
សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អារា ។ កត្តិ វត្តសិ ។ សម្ពហុ-
លា ភិក្ខុ ជោតិ សមាទហិត្វា វិសិញ្ញេសិ កត្តិ វត្តសិ ។
ឯកា បញ្ញាតិ ទេ អនុប្បញ្ញាតិយោ ។ ធនំ អាបត្តិស-
ម្ពជាទានំ ធម៌ សម្ពជ្ជានេហិ សម្ពជ្ជាតិ ។ បេ ។

(១២១) ឌីវនឌ្យមាសំ ញាយន្តស្ស ទាចិត្តិយំ កត្ត
បញ្ញាតិ ។ វជគហេ បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហិតិ ។ សម្ព-
ហុលេ ភិក្ខុ អារា ។ កត្តិ វត្តសិ ។ សម្ពហុលា
ភិក្ខុ វជានិបិ បស្សត្វា ន មតិ ជានិត្វា ញាយិស្ស
កត្តិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន អនុប្បញ្ញាតិយោ ។
សព្វត បញ្ញាតិ បទេសប្បញ្ញាតិ ។ បទេសប្បញ្ញាតិ ។
ធនំ អាបត្តិសម្ពជាទានំ ធម៌ សម្ពជ្ជានេហិ សម្ពជ្ជាតិ
(ឯឌ្យកលោមកេ) ។ បេ ។

(១២២) អនាទយិត្វា តំណំ ទុព្វលាភរណានំ
អញ្ញាតិ ទុព្វលាភរណំ ធនំ បរិ បរិកុញ្ញេនស្ស ទាចិត្តិយំ
កត្ត បញ្ញាតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហិតិ ។

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

(១២០) ភិក្ខុបណ្ឌិតភ្នំកាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីដទៃក្នុងៈ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូបបណ្ឌិត
ភ្នំកាំង ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចក្ខណ៍ មានអនុប្បញ្ញាតិពីរ ។ បណ្ណាសម្ម-
ជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានទាំង ៦ ។ បេ ។

(១២១) កំណត់វិថ្យាមិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុធម្មតទឹក ត្រូវអាបត្តិបា-
ចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូបបានឃើញព្រះរាជាហើយនាំគ្នាធូតទឹកមិនដឹង
ប្រមាណ ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ចក្ខណ៍ ។ មានអនុប្បញ្ញាតិ ៦ ។ សិក្ខា-
បទនោះ ជាសព្វតប្បញ្ញាតិឬជាបទេសប្បញ្ញាតិ ។ សិក្ខាបទនោះជាបទេស-
ប្បញ្ញាតិ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្មជានពីរ (ដូចកងឯឡែកលោមសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(១២២) បណ្ណាវត្តសម្រាប់ធ្វើវិវាទមានពណ៌ក្រក់ ៗ យ៉ាង
ភិក្ខុមិនយកវត្តសម្រាប់ធ្វើវិវាទមានពណ៌ក្រក់ណាមួយ មកធ្វើកប្ប-
ពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់វិវាទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។

មហាវិរគ្គេ សោឡស មហាវិរា បាចិញ្ជិយកណ្តោ សុរាមោយវិញ្ញោ

សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អារាហ ។ ភិក្ខុ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ សម្ពហុលេ
ភិក្ខុ អត្តនោ ចីវរំ ន សញ្ញា និស្ស តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញាតិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ធូហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋានិ (ឯឡកលោមកេ) ។ បេ ។

(១២៣) ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា សិក្ខុមាណយ វា
សាមណោស្ស វា សាមណោរិយា វា សាមិ ចីវរំ វិក្កេប្ប-
ត្វា អប្បច្ឆន្ទារកំ បរិកុញ្ញា នស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញា-
តនិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហាតិ ។ អាយ ស្ម-
នំ ឧបននំ សក្យបុត្តិ អារាហ ។ ភិក្ខុ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។
អាយស្មា ឧបននោ សក្យបុត្តោ ភិក្ខុស្ស សាមិ ចីវរំ
វិក្កេប្បត្វា អប្បច្ឆន្ទារកំ បរិកុញ្ញា តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញាតិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ធូហិ សម្មដ្ឋា-
នេហិ សម្មដ្ឋានិ (កបិណកេ) ។ បេ ។

(១២៤) ភិក្ខុស្ស បត្តិ វា ចីវរំ វា និសីទនិ វា
ស្វចិយរំ វា កាយពន្ធនំ វា អបនិទេន្តស្ស ចាចិត្តយំ ។
កត្ត បញ្ញាតនិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារាហាតិ ។

មហាវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ សុពមេរយវត្ត

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែល
ភិក្ខុច្រើនរូបមិនស្គាល់ចីវររបស់ខ្លួន ។ សិទ្ធិបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចក្នុងឯកសារសិទ្ធិបទ) ។ បេ ។

(១២៣) ភិក្ខុវិកប្បចីវរដោយខ្លួនឯង ចំពោះភិក្ខុភី ភិក្ខុនីភី សិទ្ធិមា-
នាភី សាមណេរភី សាមណេរីភី មិនបានដកវិកប្បចេញ ហើយ
ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកង
នគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះទុបនន្ទ
សក្យបុត្តមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះទុបនន្ទ
ជាសក្យបុត្តមានអាយុ វិកប្បចីវរដោយខ្លួនឯង ចំពោះភិក្ខុផង្កា មិនបាន
ដកវិកប្បចេញ ហើយប្រើប្រាស់ ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចក្នុងកបិទសិទ្ធិបទ) ។ បេ ។

(១២៤) ភិក្ខុលាក់បាត្រភី ចីវរភី និសីទនៈភី បំពង់មូលភី វត្តពន្ធ
ចង្កើភី របស់ភិក្ខុផង្កា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ញត្តិកងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង

វិធីយបិដក បរិវារ

ឆត្វក្កិយេ កិក្ខុ អារត្តំ ។ កិស្មី វត្តស្មិទ្ធំ ។ ឆត្វក្កិយា
កិក្ខុ កិក្ខុនំ បតិប ចរិប ធម៌និប ស្វិយរិប កា-
យ វាធូនិប អបនិធសំ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ឆដ្ឋំ អាបត្តិសម្មជានិ តិហិ សម្មជានិ ឯហិ សម្មជានិ
។ បេ ។

ស្ការមេយវត្តោ ធម្មោ ។

តិស្ស្យទានំ

(១២៥) សុរិ អត្ថលិបតោនេ
ឧទតោ ច អនាទរ
កិក្ខុ វា កិសាបនញ្ច
ជោតញ្ច ចានធិត្វណា-
ករណំ វិតច្ឆតោវ
ចរិ អបនិធស ចានិ ។

(១២៦) សញ្ញត្ត ចាលំ ជីវិតា វោរោមេន្តស្ស
ចានិក្កិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញត្តិ ។ តំ អា-
វញ្ញត្តិ ។ អាយស្មិទ្ធំ ឧទាយំ អារត្តំ ។ កិស្មី វត្តស្មិទ្ធំ ។

វិទយបិណ្ឌ បរិវារៈ

នឹងពួកធម្មតិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយ
ភិក្ខុលាក់បាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ ទិស័នខ្លះ បំពង់មូលខ្លះ វត្តពន្លឺចង្កេះខ្លះ
ជារបស់ភិក្ខុផងគ្នា ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ។ បណ្តាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

ចប់ សុរាមេរយវត្ត ទី ៦ ។

ឧទ្ធាននៃសុរាមេរយវត្តនោះដំបូង៖

(១២៥) រឿងភិក្ខុដឹកសុរា ១ រឿងភិក្ខុចាក់ក្រឡេកគ្នាដោយ
ចន្ទញ្ញត្តិម្រាមដៃ ១ រឿងភិក្ខុលេងទឹក ១ រឿងភិក្ខុមិន
អើពើ ១ រឿងភិក្ខុបន្ទាបភិក្ខុផងគ្នា ១ រឿងភិក្ខុបង្កាត់ភ្លើង
តាំង ១ រឿងភិក្ខុឆ្កែទឹក ១ រឿងភិក្ខុមិនយកវត្ថុសម្រាប់ធ្វើ
ចីវរឲ្យមានពណ៌អាក្រក់ មកធ្វើកប្បពិន្ទុ ១ រឿងភិក្ខុវិកប្ប
ចីវរ ១ រឿងភិក្ខុលាក់ចីវរ ១ ។

(១២៦) ភិក្ខុត្រង់ធ្វើសត្វឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ជាភិក្ខុនីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាភិក្ខុនីគរសារវត្តិ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងទាយ័មានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។

៨១

បញ្ចវគ្គ លោក្ខស មហាវារ បាចិន្ទិយកណ្តែក សប្បណកវគ្គោ

អាឃេស្មា ឧបាយ សញ្ញត្ត ចានំ ជីវិតា វោវោបេសិ
តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋាណ-
នំ តីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

[១២៧] ជាង សប្បណកំ ឧទកំ បរិកុញ្ញន្តស្ស

ចាចិន្ទិយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្ថយោ បញ្ញត្តិ ។
តំ អារាហិត ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អារាព្ធ ។ តស្មី
វត្ថុស្មិនំ ។ ធម្មតិយោ ភិក្ខុ ជាង សប្បណកំ ឧទកំ
បរិកុញ្ញស្ម តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ
អាបត្តិសម្មដ្ឋាណនំ តីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ
។ បេ ។

[២២៨] ជាង យថាធម្មំ មីហិតាធិករណំ បុណ្ណម្ហា-

យ ឧកោដេន្តស្ស ចាចិន្ទិយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្ថ-
យោ បញ្ញត្តិ ។ តំ អារាហិត ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អារាព្ធ ។
តស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ ធម្មតិយោ ភិក្ខុ ជាង យថាធម្មំ មីហិ-
តាធិករណំ បុណ្ណម្ហាយ ឧកោដេស្មី តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋាណនំ តីហិ សម្មដ្ឋា-
នេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

មហានិក្ខេប មហានិក្ខេបៈ ១៦ បារិវាសិយកណ្ណ សប្បណ្ណារវិត្ត

ព្រោះរឿងដែលទាយមានអាយុក្លែងធ្វើសត្វឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ។ សិក្ខា-
បទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនិកាយតំណ ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

(១២៧) ភិក្ខុដឹងហើយប្រើប្រាស់ទឹកដែលមានសត្វ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងពួកនព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកនព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងហើយប្រើប្រាស់ទឹកដែល
មានសត្វ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនិកា-
បត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

(១២៨) ភិក្ខុដឹងហើយសេវីអធិការណ៍ដែលសង្ឃបានរម្ងាប់តាម
ធម៌ហើយដើម្បីកម្មប្តីទៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹង
ពួកនព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកនព្វគ្គិយភិក្ខុ
ដឹងហើយសេវីអធិការណ៍ដែលសង្ឃបានរម្ងាប់តាមធម៌ហើយ ដើម្បីកម្មប្តី
ទៀត ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនិកាយតំណ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

វិទយបិដកេ បរិវាច

(១២៧) ភិក្ខុស្ស ជាដំ ធុដល្ហំ អាបត្តិ បដិច្ចាទេន្តស្ស
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្តនំ ។ សារត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ កំ
អាវព្រាតិ ។ អញ្ញតំ ភិក្ខុំ អាវព្រ ។ កិស្មី វត្តស្មីនំ ។
អញ្ញតោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ជាដំ ធុដល្ហំ អាបត្តិ បដិច្ចាទេ-
សំ វត្តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ នន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋា-
នានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ កាយតោ ច
វាច តោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

(១៣០) ជាដំ ឡានីសតិវស្សំ បុត្តលី ឧបសម្ពាទេន្ត-
ស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្តនំ ។ វាជគហោ បញ្ចត្តិ ។ កំ
អាវព្រាតិ ។ សម្មហាលេ ភិក្ខុ អាវព្រ ។ កិស្មី វត្តស្មីនំ ។
សម្មហាលា ភិក្ខុ ជាដំ ឡានីសតិវស្សំ បុត្តលី ឧបសម្ពា-
ទេន្ទំ វត្តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ នន្ទំ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានានំ តិហិ សម្មដ្ឋានេហ សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

វិធីយបិដក បរិវារៈ

(១២៧) ភិក្ខុដឹងហើយបិទបាំងទុផល្យាបត្តិរបស់ភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុមួយរូប ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុមួយរូបដឹងហើយបិទបាំងទុផល្យាបត្តិ
របស់ភិក្ខុផងគ្នា ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានតែ ១ គឺតាំងឡើង
អំពីកាយនឹងវចានឹងចិត្ត ។ បេ ។

(១៣០) ភិក្ខុដឹងហើយឲ្យទបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលមានវស្សាមិន
គ្រប់ ២០ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុង
នគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូបបានដឹងហើយ
ឲ្យទបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។ បេ ។

៨៣

មហាវិវត្ត គោឡុយ មហាវិវា ពិច្ឆិយករណ្ណ ឈ្មោះណាវិវត្ត

(១៣១) ជាដំ ខេយ្យសត្តោន សុទ្ធិ សិវិជាយ

ឯកទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋនស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។

សាវត្ថយា បញ្ញត្តំ ។ កំ អារាហ្មតំ ។ អញ្ញតំ កំ ក្ក

អារា ។ កំ ក្ក វត្ថស្ថំ ។ អញ្ញតំ កំ ក្ក ជាដំ

ខេយ្យសត្តោន សុទ្ធិ សិវិជាយ ឯកទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋ

តស្ថំ វត្ថស្ថំ ។ ឯកា បញ្ញត្តំ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជា

នាដំ ទ្ធិហិ សម្មជាធម្មិ សម្មជាតិ សិយា កាយតោ

ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន វាចតោ សិយា កាយតោ ច

វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ។ បេ ។

(១៣២) មាតុត្តាមេន សុទ្ធិ សិវិជាយ ឯកទ្វា

នមក្កំ បដិបដ្ឋនស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។

សាវត្ថយា បញ្ញត្តំ ។ កំ អារាហ្មតំ ។ អញ្ញតំ កំ ក្ក

អារា ។ កំ ក្ក វត្ថស្ថំ ។ អញ្ញតំ កំ ក្ក ចាតុ

ត្តាមេន សុទ្ធិ សិវិជាយ ឯកទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋ តស្ថំ

វត្ថស្ថំ ។ ឯកា បញ្ញត្តំ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជា

នាដំ ទ្ធិហិ សម្មជាធម្មិ សម្មជាតិ ។ បេ ។

មហាវិវត្ត បណាវៈ ១៦ ពាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណារវត្ត

(១៣១) ភិក្ខុដឹងហើយបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយតែមួយ ជា
មួយនឹងពួកជនដែលមានថេយ្យចិត្ត (គិតនឹងរាងសួយព្រះរាជធានីជាដើម)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវតី ។
ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុមួយរូប ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុមួយរូបបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
មួយ ជាមួយនឹងពួកជនដែលមានថេយ្យចិត្ត ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចត ១ ។ បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានពីរ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពី
វចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចានឹងចិត្តក៏មាន ។ បេ ។

(១៣២) ភិក្ខុបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយ ជាមួយនឹងមាតុ-
ត្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរ
សាវតី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុមួយរូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុមួយរូបបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវ
ឆ្ងាយមួយ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត ១ ។
បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន
៤ ។ បេ ។

វិន័យបិដក បរិវាណ

(១៣៣) ចាប័កាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុ-

ភាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋនស្ស ចាប័តិយំ កក្ក បញ្ញត្តិ-

ន្តិ ។ សាវត្ថិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារញ្ញតិ ។ អរិដ្ឋ ភិក្ខុ

កន្ធានិប្បត្តិ អារញ្ញ ។ កសិ វត្ថសិ ។ អរិដ្ឋា ភិក្ខុ

កន្ធានិប្បត្តោ ចាប័កំ ទិដ្ឋិ យាវតតិយំ សមនុភាសនា-

យ នប្បដិទិស្សដ្ឋន តសិ វត្ថសិ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធនិ

អាបត្តិសម្មជានំ ឯកេន សម្មជានេន សម្មជានិ

កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជានិ ។ បេ ។

(១៣៤) ជានំ តថាវាទិនា ភិក្ខុនា អកជាទុដ្ឋម្មន

នំ ទិដ្ឋិ អប្បដិទិស្សដ្ឋន សម្មិ សមញ្ញស្ស ចាប័តិយំ

កក្ក បញ្ញត្តិ ។ សាវត្ថិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារញ្ញតិ ។

ធាត្ថិយេ ភិក្ខុ អារញ្ញ ។ កសិ វត្ថសិ ។ ធាត្ថិយា

ភិក្ខុ ជានំ តថាវាទិនា អរិដ្ឋន ភិក្ខុនា អកជាទុដ្ឋម្មន

នំ ទិដ្ឋិ អប្បដិទិស្សដ្ឋន សម្មិ សមញ្ញស្ស តសិ វត្ថសិ ។

ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធនិ អាបត្តិសម្មជានំ តថា សម្មជា-

នេហិ សម្មជានិ ។ បេ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(១៣៣) កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មជាគំរប់បីដងហើយ

ភិក្ខុមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទ្រង់បញ្ជាក់កងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ជាក់កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
អវិជ្ជកិក្ខុ មានបុព្វបុរសជាអ្នកសម្លាប់ត្រាត ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលអវិជ្ជកិក្ខុ មានបុព្វបុរសជាអ្នកសម្លាប់ត្រាត កាលបើសង្ឃសូត្រ
សមនុភាសនកម្មជាគំរប់បីដងហើយ មិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ សិក្ខា-
បទនោះ មានតែបញ្ជាក់ ១ ។ បណ្តាសម្ពាសននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្ពាសន៍ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ វាចា នឹងចិត្ត ។ បេ ។

(១៣៤) ភិក្ខុដឹងហើយបរិភោគជាមួយនឹងភិក្ខុដែលមានវេទៈដូច្នោះ
ដែលជាអ្នកមិនធ្វើតាមអនុធម៌^(១) ទាំងមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈទ្រង់បញ្ជាក់កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកនព្វគ្រិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលពួកនព្វគ្រិយភិក្ខុ ដឹងហើយ បរិភោគជាមួយនឹងអវិជ្ជកិក្ខុ
ដែលមានវេទៈដូច្នោះ មិនធ្វើតាមអនុធម៌ ទាំងមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ជាក់ ១ ។ បណ្តាសម្ពាសននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើងដោយសម្ពាសន៍ ៧ ។ បេ ។

១ ភិក្ខុឃើញរាងត្រីដី មិនសំដែងអាបត្តិដី មិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ។ សង្ឃលើកវត្ត
ដោយត្រឹមត្រូវតាមធម៌តាមវិន័យ ហើយសង្ឃបាទឃើញភិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តវត្តត្រឹមត្រូវធ្វើស្តី
ទិសរណាមួយត្រូវតែសំដែងអាបត្តិនោះចេញ (ប្រហែលគ្នានឹងអញ្ញរាជក្ស) ហៅថា អនុធម៌ ។

៨៥

មហាវិរដ្ឋេ សោឡុស មហាវិរា ពាចិន្តិយកណ្ណោ សប្បណារវត្តោ ខ្មោឌជាថា

(១៣៥) ជាដំ តថាជាសិវំ សមណ្ឌុទ្ទេសំ ឧបលា

បេន្តស្ស ចាចិន្តិយំ កក្ក បញ្ញាតំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតំ ។
កំ អារញ្ញាតំ ។ ធាតុនិយេ កិក្ក អារញ្ញ ។ កសិវត្តិ
សិវំ ។ ធាតុនិយា កិក្ក ជាដំ តថាជាសិវំ កណ្ណាកំ
សមណ្ឌុទ្ទេសំ ឧបលាបេសំ តសិវតសិវំ ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។
ធាតុ អាបតិសម្មជាដំ តហិ សម្មជាដំ ។ សម្មជាតិ
។ បេ ។

សប្បណារវត្តោ សត្តមោ ។

តស្សទានំ

(១៣៦) សញ្ញិច្ច ចាលាំ ដីវិតា

បរិភោគញ្ច សប្បណាកំ
យថាធម្មញ្ច ដីបាតំ
ជាដំ ឧដ្ឋល្ហាតំ
ឡដីសតិវេយ្យញ្ច
មាតុត្តាមេធជ វិវិតា

មហាវិវត្ត មហាវិវៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាកវិគ្គ ឧទ្ទានពាថា

(១៣៥) ភិក្ខុដ៏ងើយសង្រ្គោះសមណុទ្ទេស (សាមណេរ) ដែល
សង្ឃបានធ្វើនាសនកម្មដូច្នោះហើយ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកង
ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធត្រកងត្រក្លិយកិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលត្រក
ត្រក្លិយកិក្ខុដ៏ងើយសង្រ្គោះសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ណកៈ ដែលសង្ឃធ្វើ
នាសនកម្មដូច្នោះហើយ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាស-
មដ្ឋាននៃអាចត្តិទាំង ៦ អាចត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជ្ឈាន ៣ ។ បេ ។

ចប់ សប្បណាកវិគ្គ ទី ៧ ។

ឧទ្ទាននៃសប្បណាកវិគ្គនោះដំបូង៖

(១៣៦) រឿងភិក្ខុក្នុងក្រុងធ្វើសត្វឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ១ រឿង
ភិក្ខុប្រើប្រាស់ទឹកដែលមានសត្វ ១ រឿងភិក្ខុសើរអធិករណ៍
ដែលសង្ឃរម្ងាប់គ្រឹមត្រូវតាមធម៌ហើយ ១ រឿងភិក្ខុដ៏ងើយ
បិទបាំងទុដល្លាបត្តិ ១ រឿងភិក្ខុឲ្យទុបសម្បទាដល់បុគ្គលមាន
ឆ្មាំមិនគ្រប់វែក ១ រឿងភិក្ខុដើរផ្លូវឆ្ងាយទៅជាមួយនឹងពួកជន
ដែលមានថេយ្យចិត្ត ១ រឿងភិក្ខុដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងមាតុ-

វិន័យបិដក បរិវាត

សទ្ធិ សុភត្តានា បេ

នាសតិ ឧបលាមនិទ្ធិ ។

(១៣៧) ភិក្ខុហិ សហជម្ពតិ វុត្តមាលោ(១)

ន តាវហិ អាវសោ ឯតស្មី សត្តាបទេ សត្តស្សាមិ

យាវនញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យតិ វិនយជំ បរិបុត្តាមិតិ ភណ្ឌស្ស

មាតិយំ កត្ត បញ្ញតិ ។ កោសមិយោ បញ្ញតិ ។

កំ អាវត្តាតិ ។ អាយស្មិ ចន្ទំ អាវត្ត ។ កស្មី

វុត្តស្មិ ។ អាយស្មា ធម្មោ ភិក្ខុហិ សហជម្ពតិ

វុត្តមាលោ ន តាវហិ អាវសោ ឯតស្មី សត្តាបទេ

សត្តស្សាមិ(២) យាវនញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យតិ វិនយជំ បរិបុត្តា-

មិតិ ភណ្ឌ តស្មី វុត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ចន្ទំ អា-

បតិសម្មជ្ជានា នីហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

១ វុត្តមាទស្សតិ បាលី បុត្តតោយេ ។ ២ សិទ្ធិប្បន្តិ កត្តបិ លោក្ខេ ទំស្សតិ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

គ្រាមដោយបច្ចុលក្តា ១ (រឿងភិក្ខុមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់) ១ រឿង
ភិក្ខុបរិភោគជាមួយ (នឹងភិក្ខុដែលមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់) ១ រឿង
ភិក្ខុសង្រ្គោះសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃធ្វើនាសនកម្មហើយ ១ ។

(១៣៧) ភិក្ខុកាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយតាមសិក្ខាបទដែល
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចតទុក ហើយពោលតបវិញថា នៃអាវុ-
សោ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុ
ឯទៀត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតក្នុងនគរកោសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឆន្ទៈមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលព្រះឆន្ទៈមានអាយុ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយតាម
សិក្ខាបទដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចតទុក ក៏ពោលតបវិញថា ម្ចាស់
អាវុសោ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បាន
សាកសួរភិក្ខុឯទៀត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ចត ១ ។ បណ្តាសម្ភារៈនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះកាំងឡើង
ដោយសម្បទាន ៣ ។ ថេ ។

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិក ពាចិក្ខិយកល្លោ សហធម្មិកវិញ្ញោ

(១៣៨) វិនយំ វិវណ្ណោនុស្ស ចាចិក្ខិយំ កក្ក បញ្ញា

តន្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ភាត ។ ធាតុនិយេ
កិក្ខ អារព្ភ ។ កស្មី វត្ថស្មិន ។ ធាតុនិយោ កិក្ខ វិនយំ
វិវណ្ណោស្មី តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិ
សម្មដ្ឋានានិ តតិ ។ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

(១៣៩) មោហណិកេ ចាចិក្ខិយំ កក្ក បញ្ញតន្តិ ។

សាវត្ថយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ភាត ។ ធាតុនិយេ កិក្ខ
អារព្ភ ។ កស្មី វត្ថស្មិន ។ ធាតុនិយោ កិក្ខ មោហោស្មី
តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋា
នានិ តតិ ។ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

(១៤០) កិក្ខស្ស កុប្បតេន អនត្តមនេន បហារិ

នេនុស្ស ចាចិក្ខិយំ កក្ក បញ្ញតន្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញ
ត្តិ ។ កំ អារព្ភាត ។ ធាតុនិយេ កិក្ខ អារព្ភ ។ កស្មី
វត្ថស្មិន ។ ធាតុនិយោ កិក្ខ កុប្បតា អនត្តមនា កិក្ខនិ
បហារិ អនិស្ស តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។

មហានិក្ខ មហាវិវរៈ ១៦ ពាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ

(១៣៨) ភិក្ខុពោលតិះដៀលវិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ពោលតិះដៀលវិន័យ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
តែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

(១៣៩) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះសង្ឃលើកមោហារាប-
នកម្មរបហើយ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើជាវង្វែងមិនស្គាល់
សិក្ខាបទ (ពើ) ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

(១៤០) ភិក្ខុឲ្យនូវការប្រហារដល់ភិក្ខុផងគ្នាដោយសេចក្តីខឹងអាក់អន់
ចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសា-
វត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយ
ឲ្យនូវការប្រហារដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ចតិ ១ ។

វិទ្យបិដកេ បរិវារេ

ធួនំ អាបត្តិសម្មជានាមំ ឯកេន សម្មជានេន សម្មជានិ
កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជានិ ន វាចតោ ។ បេ ។

(១៤១) ភិក្ខុស្ស កុប៌តេន អនត្តមនេន វលសត្តិ
កំ ឧត្តរន្តស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តយា
បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតំ ។ ធម្មត្តិយេ ភិក្ខុ អារព្វ ។
កត្តស្មី វត្តស្មីនំ ។ ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ កុប៌តា អនត្តមនា
ភិក្ខុនំ វលសត្តិកំ ឧត្តរស្ម វត្តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តំ ។ ធួនំ អាបត្តិសម្មជានាមំ ឯកេន សម្មជានេ-
ន សម្មជានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជានិ ន
វាចតោ ។ បេ ។

(១៤២) ភិក្ខុំ អម្បលកេន សង្ឃាទិសេសេន
អនុទិសេន្តស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តយា
បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតំ ។ ធម្មត្តិយេ ភិក្ខុ អារព្វ ។
កត្តស្មី វត្តស្មីនំ ។ ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុ អម្បលកេន
សង្ឃាទិសេសេន អនុទិសេស្មី វត្តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តំ ។ ធួនំ អាបត្តិសម្មជានាមំ តីហិ សម្មជានេហិ
សម្មជានិ ។ បេ ។

វិទ្យុបិដក បរិវារៈ

បណ្ណាសម្មដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មដ្ឋានតែ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។

(១៤១) ភិក្ខុលើកនូវលំពែងគឺបាតវែងជន្ទុកភិក្ខុផងគ្នា ដោយសេចក្តី
ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត
កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វ-
គ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុខឹង
អាក់អន់ចិត្តហើយលើកនូវលំពែងគឺបាតវែង ជន្ទុកភិក្ខុទាំងឡាយ ។ សិក្ខា-
បទនោះមានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្មដ្ឋានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិន
បានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។

(១៤២) ភិក្ខុចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសដែលគ្មាន
មូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរ
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុ ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុ ចោទភិក្ខុផងគ្នា
ដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសដែលគ្មានមូល ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្មដ្ឋាន ៣ ។ បេ ។

មហានិក្ខេ រសេឡុស មហានិក បាចិន្ទិយករណ្ណេ សហធម្មិកវិញ្ញោ

(១៤៣) ភិក្ខុស្ស សញ្ញាច្ច កក្កក្ខំ ឧបន្ននេនស្ស

ចានិច្ចិយំ កក្ក បញ្ញាតនំ ។ សាវត្ថយោ បញ្ញាតំ ។

កំ អាវក្កាតំ ។ ធាតុនិយោ ភិក្ខុ អាវក្ក ។ កស្មី

វត្ថុស្មីនំ ។ ធាតុនិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ សញ្ញាច្ច កក្កក្ខំ

ឧបន្នហិស្ម តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកោ បញ្ញាតំ ។ ធម្មំ

អាបត្តិសម្មជ្ជាជានំ តហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតំ ។ បេ ។

(១៤៤) ភិក្ខុនំ កណ្ណានជានំ កលហជានំ វិវា-

ទាបន្នានំ ឧបស្ស័តិ តន្ននេនស្ស ចានិច្ចិយំ កក្ក បញ្ញាត-

នំ ។ សាវត្ថយោ បញ្ញាតំ ។ កំ អាវក្កាតំ ។ ធាតុនិយោ

ភិក្ខុ អាវក្ក ។ កស្មី វត្ថុស្មីនំ ។ ធាតុនិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ

កណ្ណានជានំ កលហជានំ វិវាទាបន្នានំ ឧបស្ស័តិ

តន្និស្ម តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកោ បញ្ញាតំ ។ ធម្មំ អាបត្តិស-

ម្មជ្ជាជានំ តហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតំ សិយោ កាយ-

តោ ច ចិន្តតោ ច សម្មជ្ជាតំ ច វិចតោ សិយោ កាយ-

តោ ច វិចតោ ច ចិន្តតោ ច សម្មជ្ជាតំ ។ បេ ។

មហាវិភង្គ បហាវិរៈ ១៦ ពាចិភិរៈកណ្ណ សហធម្មិកវិភង្គ

(១៤៣) ភិក្ខុក្នុងបណ្ណាលសេចក្តីរង្សៀសឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
ផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិភិយៈ ទ្រង់បញ្ចកកន៍ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកន៍នគរ
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ក្នុងបណ្ណាល
សេចក្តីរង្សៀសឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចក ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ៣ ។ បេ ។

(១៤៤) ភិក្ខុឈរអបស្តាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលបង្កហេតុ ឈ្មោះ
ទាស់ទែងកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិភិយៈ ទ្រង់បញ្ចកកន៍ទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ចកកន៍នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងពួក
ឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ
ឈរអបស្តាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលបង្កហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងកើត
ឡើង ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ
នឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយវាចា
នឹងចិត្តក៏មាន ។ បេ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(១៤៥) ធម្មីកាណំ កក្កាណំ ធន្នំ ទត្តា បច្ឆា ខ័យន-
ធម្មំ អាបជ្ជន្តស្ស ចាចិត្តយំ កក្កុ បញ្ញត្តន្តំ ។ សាវត្តិ-
យា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ពាតិ ។ ធាត្តិយេ ភិក្ខុ អារព្ព ។
កស្មី វត្តស្មីន្តំ ។ ធាត្តិយា ភិក្ខុ ធម្មីកាណំ កក្កាណំ
ធន្នំ ទត្តា បច្ឆា ខ័យនធម្មំ អាបជ្ជស្មី កស្មី វត្តស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជ្ជានាណំ តីហិ សម្មជ្ជា-
នេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

(១៤៦) សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាណាយ ធន្នំ
អទត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តស្ស ចាចិត្តយំ កក្កុ បញ្ញ-
ត្តន្តំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ពាតិ ។ អញ្ញត្តិ
ភិក្ខុ អារព្ព ។ កស្មី វត្តស្មីន្តំ ។ អញ្ញត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃេ
វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាណាយ ធន្នំ អទត្តា ឧដ្ឋាយាសនា
បក្កម កស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិស-
ម្មជ្ជានាណំ ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ កាយតោ
ច វិចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ។ បេ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(១៤៥) ភិក្ខុបានឲ្យឆន្ទៈ គាំសង្ឃឹយល់ត្រម ដល់កម្មវិសេសប្រកប
ដោយធម៌ ហើយត្រឡប់តិរៈ រៀបជាខាងក្រោយវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ចត្តិ ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តិ ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ នឹងពួកឆន្ទៈភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆន្ទៈភិក្ខុ បានឲ្យឆន្ទៈ ដល់កម្មវិសេសប្រកប
ដោយធម៌ ហើយត្រឡប់តិរៈរៀបជាខាងក្រោយវិញ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។ បេ។

(១៤៦) ភាគរវិនិច្ឆ័យកំពុងតែប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសង្ឃ ភិក្ខុមិនបានឲ្យ
ឆន្ទៈហើយក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចត្តិក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តិក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលភិក្ខុមួយរូប កាលបើភាគរវិនិច្ឆ័យកំពុងតែប្រព្រឹត្ត ទៅក្នុងសង្ឃ មិន
បានឲ្យឆន្ទៈ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្មជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយវេទនានឹងចិត្ត ។ បេ។

មហាវិញ្ញាណប្បដិសន្ធិ មហាវិញ្ញាណ បរិញ្ញាប្បដិសន្ធិ មហាវិញ្ញាណ

(១៤៧) សមត្ថេន សង្ខេប ចំរើ ឧត្តា បដ្ឋា ទ័យ-

ននម្ហំ អាបដ្ឋេនស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បដ្ឋានន្តំ ។ វជគ-

ហេ បញ្ចតំ ។ កំ អាវត្តានំ ។ ធម្មត្ថិយេ ភិក្ខុ អាវត្ត ។

កំស្មី វត្ថុស្មីនំ ។ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សមត្ថេន សង្ខេប

ចំរើ ឧត្តា បដ្ឋា ទ័យននម្ហំ អាបដ្ឋេនស្ស កំស្មី វត្ថុស្មី ។

ឯកា បញ្ចតំ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ តីហិ សម្មដ្ឋា-

នេហិ សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

(១៤៨) ជាដំ សង្ខីកំ លាភិ បរិណាតិ បុត្តលស្ស

បរិណាមេនស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បដ្ឋានន្តំ ។ សាវត្ថិយា

បញ្ចតំ ។ កំ អាវត្តានំ ។ ធម្មត្ថិយេ ភិក្ខុ អាវត្ត ។

កំស្មី វត្ថុស្មីនំ ។ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ជាដំ សង្ខីកំ លាភិ

បរិណាតិ បុត្តលស្ស បរិណាមេស្មំ កំស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា

បញ្ចតំ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ តីហិ សម្មដ្ឋានេហិ

សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

បរាហិត្ត បរាហិត្ត ១៦ ចារប៊ុនិយោណ្ណ សហធម្មិកវដ្ត

(១៤៧) ភិក្ខុឲ្យបីវារដោយមានសង្ឃប្រមាញ់៧គ្នា ហើយត្រឡប់
តិះដៀលជាខាងក្រោយវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចកកដ៏ទីណា ។
ទ្រង់បញ្ចកកដ៏ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកដ៏ទីណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងពួកធម្មតិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយ-
ភិក្ខុ បានឲ្យបីវារដោយមានសង្ឃប្រមាញ់៧គ្នា ហើយត្រឡប់តិះដៀលជា
ខាងក្រោយវិញ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន
នៃអាបត្តិបាចិត្ត ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។ បេ ។

(១៤៨) ភិក្ខុដឹងថាលាភរបស់សង្ឃដែលគេបង្កោន ដើម្បីសង្ឃ
ហើយ ក៏ត្រឡប់បង្កោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចកកដ៏ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកដ៏ទីណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងពួកធម្មតិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលពួកធម្មតិយភិក្ខុ ដឹងថាលាភរបស់សង្ឃដែលគេបង្កោន ដើម្បី
សង្ឃហើយ ត្រឡប់បង្កោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចក ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិបាចិត្ត ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ៣ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ពិស្សុទ្ធានំ

(១៤៧) វុត្តមាណោ សមាធម្មោ

វិនយញ្ច វិវណាយិ

មោមោនោ បហារំ ធនោ

តលសត្តកំ អម្បលកំ

កកកញ្ច ធមស្សតញ្ច

ធម្មកានំ វិនច្ឆយំ

សមគុស ធឿនាធន

បុគ្គលបរិណាមនាតិ ។

(១៥០) បុព្វេ អប្បជិសិវិទិនេន រតោ អន្តេបរិ

បរិសុទ្ធស្ស ចារិសិ តសិ បញ្ចតិ ។ សារតិយា

បញ្ចតិ ។ តំ អារពាតិ ។ អាយស្សនំ អាននំ អារព ។

តិសិ វត្តសិ ។ អាយស្ស អាននោ បុព្វេ អប្បជិសិវិទិ-

តោ រតោ អន្តេបរិ ចារិសិ តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ចតិ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ:

ឧទាននៃសហធម្មិកវិគ្គនោះ ជ្រើស:

(១៤៧) រឿងភិក្ខុដែលគេប្រដៅដោយសហធម៌ (សិក្ខា-
បទ) ១ រឿងភិក្ខុពាលតិះវៀលវិន័យ ១ រឿងភិក្ខុក្លែងធ្វើ
ជាមិនដឹងសិក្ខាបទ ១ រឿងភិក្ខុប្រហារភិក្ខុផងគ្នា ១ រឿងភិក្ខុ
លើកលំពែងគឺបាតវែង ១ រឿងភិក្ខុចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអា-
បត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូល ១ រឿងភិក្ខុក្លែងញ៉ាំងសេចក្តី
រក្សាសឱ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុផងគ្នា ១ រឿងភិក្ខុអែបស្តាប់ភិក្ខុ
ដែលឈ្មោះគ្នា ១ រឿងភិក្ខុឱ្យឆន្ទៈដល់កម្មដែលប្រកបដោយ
ធម៌ ១ រឿងភិក្ខុមិនបានឱ្យឆន្ទៈហើយក្រោកចាកទីវិនិច្ឆ័យ ១
រឿងសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឱ្យបីវដល់ភិក្ខុ ១ រឿងភិក្ខុបង្កាន
លាកសង្ឃ ដើម្បីបុគ្គលវិញ ១ ។

(១៤៨) ភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រះរាជវាំងរបស់ព្រះរាជាដោយមិនបាន
ថ្វាយដំណឹងជាមុន ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាគងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ជាគងទីគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ព្រះអានន្តមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលព្រះអានន្តមានអាយុ មិនបានថ្វាយដំណឹងជាមុន ហើយចូលទៅ
កាន់ព្រះរាជវាំងរបស់ព្រះរាជា ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។

៧៣

មហាវិញ្ញាណ សោឡស មហាវិញ្ញាណ ជាចិត្តិយកណ្តែក រាជវិញ្ញាណ

នង្គំ អាចត្តិសម្មជ្ជានិ ដ្ឋហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជានិ

(កថវិទកេ) ។ បេ ។

(១៥០) រតនំ ទុត្តន្តិយំ ធម្មំ ចាចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញា-
ត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាហិតិ ។ អញ្ញាតិ
កិក្ខុ អារាហិតិ ។ កិសិ វត្តសិ ។ អញ្ញាតិ កិក្ខុ រតនំ
ទុត្តហេសិ វត្តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ទ្វេ អនុប្បញ្ញត្តិ-
យោ ។ នង្គំ អាចត្តិសម្មជ្ជានិ នហិ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជានិ ។ បេ ។

(១៥២) សង្គំ កិក្ខុ អនាប្បញ្ញា វិកាលេ តាមិ បរិស-
នស្ស ចាចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញាតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។
កំ អារាហិតិ ។ នង្គិយេ កិក្ខុ អារាហិតិ ។ កិសិ វត្តសិ ។
នង្គិយា កិក្ខុ សង្គំ កិក្ខុ អនាប្បញ្ញា វិកាលេ តាមិ
បរិសិស្ស វត្តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ តិស្សោ អនុប្ប-
ញ្ញត្តិយោ ។ នង្គំ អាចត្តិសម្មជ្ជានិ ដ្ឋហិ សម្មជ្ជានេ-
ហិ សម្មជ្ជានិ (កថវិទកេ) ។ បេ ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ បាបិគ្គិយកណ្ណ រាជវត្ត

បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(១៥១) ភិក្ខុវេសរតនវត្ថុ ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុមួយ
រូបបានវេសរតនវត្ថុ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជាតិ ១ មានអនុប្បញ្ញាតិ
២ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជានទាំង ៦ ។ បេ ។

(១៥២) ភិក្ខុមិនបានលាភិក្ខុផងត្រាដែលមាននៅ ហើយចូលទៅ
កាន់ស្រុកកងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងពួកឆត្វតិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួក
ឆត្វតិយភិក្ខុ មិនបានលាភិក្ខុផងត្រាដែលមាននៅ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុក
កងវេលាវិកាល ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជាតិ ១ មានអនុប្បញ្ញាតិ ៣ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

វិន័យប័ណ្ណ បរិវារី

(១៥៣) អដ្ឋមយំ វា ទទ្ធមយំ វា វិសាលាមយំ

វា ស្សុំយំ កាវារេន្តស្សុំ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។
សក្កេស្ស បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតំ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
អារព្វ ។ កត្តស្ស វុត្តស្សនំ ។ សម្ពហុលា ភិក្ខុ ធម៌ត្ត
ជាតិក្ខា ពហុ ស្សុំយេវ វិញ្ញាបេស្ស កត្តស្ស វុត្តស្ស ។ ឯកា
បញ្ញត្តំ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ធម៌ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជាតំ ។ បេ ។

(១៥៤) បមាលាភិក្ខុនំ មញ្ញំ វា បីបំ វា កា-

វារេន្តស្សុំ ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តយា
បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតំ ។ អាយស្សនំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្ត
អារព្វ ។ កត្តស្ស វុត្តស្សនំ ។ អាយស្សា ឧបនន្តោ សក្យ-
បុត្តោ ឧច្ឆិ មញ្ញំ កាវារេស្ស(១) កត្តស្ស វុត្តស្ស ។ ឯកា
បញ្ញត្តំ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ធម៌ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជាតំ ។ បេ ។

(១៥៥) មញ្ញំ វា បីបំ វា ត្វលោទម្ពំ កាវារេន្តស្សុំ

ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តំ ។

១ ឧ. ម. ឧក្កេ មក្កេ សយំ ។

វិធម្មបិណ បរិវារៈ

(១៥៣) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើបំពង់មូលនឹងផ្លូវក្តី នឹងភូកក្តី នឹងស្មន់ក្តី

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងដែនសក្កៈ ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូបមិនដឹងប្រមាណ ដើរសូមបំពង់
មូលគេជាច្រើន ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្តាសមុដ្ឋាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានទាំង ៦ ។ បេ ។

(១៥៤) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី តាំងក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ ត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្តមានអាយុ ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្តមានអាយុ
ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្តាសមុដ្ឋាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានទាំង ៦ ។ បេ ។

(១៥៥) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី តាំងក្តី ដែលញាតិដោយសំឡី ត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។

មហាវិវត្តេ សោឡស មហាវិវា ពាចិត្តិយកណ្ណោ វាដវិញ្ញោ

កំ អាវព្រាតិ ។ ធាតុយេ កិក្ខុ អាវព្រា ។ កស្មី
វត្ថុស្មិន ។ ធាតុយា កិក្ខុ មញ្ញបិ បិបិ វុលោនន្ទ
កាវបេសិ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធន្ទ
អាបត្តិសម្មជានិ ធម៌ សម្មជានិ សម្មជានិ ។ បេ ។

(១៥៦) បមាណាតិកន្តិ ធន្ទនិ កាវបេន្ទស្ស

ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញតិ ។
កំ អាវព្រាតិ ។ ធាតុយេ កិក្ខុ អាវព្រា ។ កស្មី
វត្ថុស្មិន ។ ធាតុយា កិក្ខុ អប្បមាណិកានិ ធន្ទនិ-
និ កាវបេសិ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ឯកា
អនុប្បញ្ញតិ ។ ធន្ទ អាបត្តិសម្មជានិ ធម៌ សម្មជានិ-
និ សម្មជានិ ។ បេ ។

(១៥៧) បមាណាតិកន្តិ កណ្ណាប្បដិទ្ធានិ កាវ-

បេន្ទស្ស ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញតិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញតិ ។ កំ អាវព្រាតិ ។ ធាតុយេ កិក្ខុ អាវព្រា ។
កស្មី វត្ថុស្មិន ។ ធាតុយា កិក្ខុ អប្បមាណិកាយោ
កណ្ណាប្បដិទ្ធានិយោ កាវបេសិ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញតិ ។ ធន្ទ អាបត្តិសម្មជានិ ធម៌ សម្មជានិ និ
សម្មជានិ ។ បេ ។

មហានិក្ខំ មហារាវៈ ១៦ បាចិដ្ឋិយេកណ្ណ រាជវត្ត

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុឱ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះដែល
ញាត់ដោយសំឡី ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពង្ខន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ពង្ខនទាំង ៦ ។ បេ ។

(១៥៦) ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈឱ្យកន្លងហួសប្រមាណ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិដ្ឋិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរសាវត្ថី ។

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈមិនត្រូវ
ខ្នាត ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពង្ខន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ពង្ខនទាំង ៦ ។ បេ ។

(១៥៧) ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសំពត់គ្របកម ឬដំបៅឱ្យកន្លងហួសប្រមាណ
ត្រូវអាបត្តិបាចិដ្ឋិយៈទ្រង់បញ្ជាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរសាវត្ថី ។

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុប្រើប្រាស់សំពត់គ្របកម
ឬដំបៅមិនត្រូវខ្នាត ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពង្ខន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ពង្ខនទាំង ៦ ។ បេ ។

វិន័យប័ណ្ណេ បរិវារោ

(១៥៨) បមាណាភិក្ខុនំ វស្សុកសាដិកំ កាវា

បេន្តស្ស ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចក្ខនំ ។ សាវត្ថយា
បញ្ចតំ ។ កំ អារព្ភាតំ ។ ធាត្ថនិយេ ភិក្ខុ អារព្ភ ។
កស្មី វត្ថស្មីនំ ។ ធាត្ថនិយា ភិក្ខុ អប្បមាលីកាយោ
វស្សុកសាដិកាយោ ជារេសី តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា
បញ្ចតំ ។ ធនំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ធម៌ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

(១៥៩) សុកតចីវរប្បមាលី ចីវរំ កាវាបេន្តស្ស

ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចក្ខនំ ។ សាវត្ថយា បញ្ចតំ ។
កំ អារព្ភាតំ ។ អាយស្មនំ ធនំ អារព្ភ ។ កស្មី
វត្ថស្មីនំ ។ អាយស្មា នន្តោ សុកតចីវរប្បមាលី
ចីវរំ ជារេសី តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ចតំ ។ ធនំ អាប-
ត្តសម្មដ្ឋានំ ធម៌ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(១៥៨) ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសំពត់ភ្នំតទឹកភ្លៀង កន្លងហួសប្រមាណ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្រិយភិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្រិយភិក្ខុប្រើប្រាស់សំពត់ភ្នំតទឹក
ភ្លៀងមិនត្រូវខ្មាត ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មដានទាំង ៦ ។ បេ ។

(១៥៩) ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើបីវរប្តូនគ្នានឹងបីវរប្រះសុគត ត្រូវអាបត្តិបា-
ចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រា-
រព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះនន្ទមានអាយុ ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះនន្ទមានអាយុប្រើប្រាស់បីវរប្តូនគ្នានឹង
បីវរប្រះសុគត ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មដានទាំង ៦ ។ បេ ។

៧៧

មហាវិកង្កេ លោឡស បាចិត្តិយករណ្ណ ខុទ្ទកនិកាយៈ

តិស្សុទ្ធានិ
ប្បដ

(១៦០) អន្តេប្បវត្ត ខុទ្ទកលោ

អនាមុទ្ធា បវេសនេ

ស្វតិយវត្ត មញ្ញវត្ត

តុលានន្ទិ ជិសីននិ

កក្កុវស្សិកសាជិកិ

បមាលិ បិរិ ជារយិទិ(១) ។

ទ្វេនុតិ បាចិត្តិយា និដ្ឋិតា ។

តេសំ វិគ្គានិ ខុទ្ធានិ

(១៦១) មុសា ក្ខតញ្ច(២) ឌីវានោ

កោជនាចេលកេន ត

សុវា សប្បណាកា ធម្មោ

រាជវគ្គេន តេ នវតិ ។

---

១ តេសំ តេសំ វិគ្គានិ អវិសានេ ខុទ្ធានិ ធម្មបិយកោត្តកេ ន ទិស្សន្តិ ធីតេវ
ទស្សិយន្តិ កានិ បម វិសទិសនិ ហោន្តិ ។ ធិប្បន្តេន តន្ត ខណេកេតព្វំ ។ ២ ឧ. ក្ខណ ច ។

មហានិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ បាចិណ្ឌិយកណ្ណ ឧទ្ទានតាថា

ឧទ្ទាននៃវាជិវិគ្គនោះដ៏ប្លែកៗ

[១៦០] រឿងភិក្ខុបួលទៅកាន់ព្រះរាជវាំង ១ រឿងភិក្ខុរើស
រតនវត្ត ១ រឿងភិក្ខុមិនបានលាភិក្ខុផងគ្នាហើយបួលទៅកាន់
ស្រុក ១ រឿងភិក្ខុឲ្យគេធ្វើបំពង់មូលៗ រឿងភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែ ១
រឿងភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែញាត់ដោយសំឡី ១ រឿងភិក្ខុឲ្យគេធ្វើ
សំពត់និស័នៈ ១ រឿងភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់គ្របកម្មប្តូរដំបៅ ១
រឿងភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់ដូតទឹកភ្លៀង ១ រឿងភិក្ខុប្រើប្រាស់
ចីវរម៉ូនគ្មានដំបៅព្រះសុគត ១ ។

ចប់ បាចិណ្ឌិយៈ ៧៦ តែប៉ុណ្ណោះ។

ឧទ្ទាននៃវិគ្គទាំងនោះ ដ៏ប្លែកៗ

[១៦១] វត្តទាំងនោះ មាន ៧ គឺ មុសាវត្ត ១
ភូតតាមវត្ត ១ ឧវត្ត ១ កោដនវត្ត ១ អបេលកវត្ត ១ សុរា-
បាណកវត្ត ១ សហ្សាណកវត្ត ១ សហធម្មកវត្ត ១ រាជវត្ត ១ ។

វិធីបិណ្ឌពេ បរិវារ

(១២២) យទ្កេន កកវតា ជាទតា បស្ស្តតា អរ-
ហតា សម្មាសម្ពុទ្ធកេន អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរ-
យរិ បរិជ្ជាយ ហត្ថតោ ខាទនិយិ វា កោជនិយិ វា
សហត្ថា បដិក្កហត្ថា កុញ្ញនស្ស ចាដិទេសនិយិ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ សាវត្ថិយា បញ្ញត្តិ ។ តិ អារញ្ញតិ ។
អញ្ញាតិ ភិក្ខុ អារញ្ញ ។ តិស្មី វត្ថុស្មី ។ អញ្ញាតិ
ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរយរិ បរិជ្ជាយ
ហត្ថតោ អាមសិ បដិក្កហតិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ទ្ធិហិ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជាតិ សិយា កាយតោ ប សម្មជ្ជាតិ ន វាចតោ
ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ប ចិត្តតោ ប សម្មជ្ជាតិ
ន វាចតោ ។ បេ ។

(១២៣) ភិក្ខុនិយា វេសាសនិយា ន វេសាសនា
កុញ្ញនស្ស ចាដិទេសនិយិ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វាជកហ
បញ្ញត្តិ ។ តិ អារញ្ញតិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អារញ្ញ ។

វិទ្យបិដក បរិវារៈ

(១៦២) សួរថា សិទ្ធិសាបទណាមានឈ្មោះថាបាដិទេសនីយៈ ដែល

ព្រះមានព្រះភាគ អហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែល

គូរនឹងបញ្ចាតនូវសិទ្ធិសាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវវិណាចប្រយោជន៍ទាំង១០) បាន

បញ្ចាតហើយ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលខាទនីយៈ ឬកោដនីយៈដោយដែលរបស់

ខ្លួនអំពីដៃភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅចន្លោះស្រុក សិទ្ធិ

បទនោះ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវតី ។

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូច

ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុមួយរូប ទទួលអាមិសៈ អំពីដៃភិក្ខុនីមិនមែន

ជាញាតិ ដែលចូលទៅចន្លោះស្រុក ។ សិទ្ធិសាបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។

បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២

គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវារនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើង

អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវារក៏មាន ។ បេ ។

(១៦៣) ភិក្ខុមិនបានយាតភិក្ខុនីដែលកំពុងបញ្ចប់បញ្ជា ហើយនាន់

ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរ

រាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុ

៧៧

មហាវិកិត្តេ សេចក្តីស មហាវិកិត ធម្មបទដ្ឋកថា

កិស្សំ វត្តស្សំ ធម្មតិយា កិក្ខុ កិក្ខុនិយា ហិសាសន្តិ-
យា ន ជិវិតស្សំ កស្សំ វត្តស្សំ ។ ឃីកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្ម-
អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ដ្ឋីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ សិយា
កាយតោ ច វិចតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន ចិត្តតោ សិយា
កាយតោ ច វិចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ។ បេ ។

(១៦៤) សេត្តុសម្មតេស្ស តុលេស្ស ទាទដិយំ វិ

កោទដិយំ វិ សហត្តា បដិក្កហេត្តា កុញ្ញត្ត ឃ្ម ទាទ-
ទេសដិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវតិយា បញ្ញត្តិ ។ កិ-
អាវត្តា តិ ។ សម្មហុលេ កិក្ខុ អាវត្ត ។ កិស្សំ វត្តស្សំ ធម្ម ។
សម្មហុលា កិក្ខុ ន បត្តិ ជានិក្ខា បដិក្កហេស្សំ តស្ស័
វត្តស្សំ ។ ឃីកា បញ្ញត្តិ ទេ អាទិស្សត្តិយោ ធម្ម អា-
បត្តិសម្មដ្ឋានំ ដ្ឋីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ សិយា
កាយតោ សម្មដ្ឋានិ ន វិចតោ ន ចិត្តតោ សិយា
កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វិចតោ ។ បេ ។

(១៦៥) អាវត្តតេស្ស សេយាសនេស្ស បុព្វេ អប្បដិ-

សិវិនិកំ ទាទដិយំ វិ កោទដិយំ វិ កុញ្ញកិកេ កេសត្តា

បញ្ចក្ខន្ធិ មហាវិហារ ៤៦ បាដិទេសនីយកណ្ណ

ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកគេពួកគ្នាភិក្ខុមិនបានយាត់ភិក្ខុនី ដែលកំពុងបង្ហាបំបញ្ជា (ឲ្យប្រគេនបាយសម្បជ័យភិក្ខុ) ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជ័យនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង ដោយសម្បជ័យ ៦ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវេចា មិនបានតាំងឡើងអំពី ចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន ។ បេ ។

(១៦២) វិក្ខុទទួលខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈដោយវែងរបស់ខ្លួន ក្នុង ត្រកូលដែលសង្ឃបានសម្មតឲ្យជាសេតុត្រកូល ឆាន់ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ បាដិទេសនីយ ទ្រង់បញ្ជាភក្កនីទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាភក្កនីនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿង ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូប មិនដឹងប្រមាណហើយទទួល ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ មានវេទប្បញ្ញត្តិ ២ ។ បណ្ណាសម្បជ័យនៃ អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជ័យ ៦ គឺតាំងឡើងអំពី កាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវេចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹង ចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវេចាក៏មាន ។ បេ ។

(១៦៤) ភិក្ខុនាវក្កនីសេនាសនៈក្នុងវិគ្រ ទទួលខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដែលតាមរយៈពួកគេឲ្យវែងវិញជាមុន ដោយវែងរបស់ខ្លួនក៏អាចហើយ

វិទ្យបិដកេ បរិវាពេ

បដិគ្គហេត្វា កុញ្ញនស្ស ចាដិទេសនីយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។
សត្តេស្ស បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតំ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
អារព្វ ។ កសិ វត្ថុស្មំ ។ សម្ពហុលា ភិក្ខុ អារាម
ចោរ បដិវសន្តោ នារោចសិ តសិ វត្ថុសិ ។ ឯកា បញ្ញត្ត
ឯកា អនុប្បញ្ញត្តំ ។ ចម្ពំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ទ្ធិហំ
សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋានំ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច សម្មដ្ឋានំ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។ បេ ។

បត្តារោ បាដិទេសនីយា និដ្ឋិតា ។

តិស្សុទ្ធានំ

(១៦៦) អញ្ញាតិកាយ វេសាសិ

សេត្តិអារព្វាកេន ច

ចាដិទេសនីយា ចត្តារោ

សម្មទ្កេន បកាសិតាតិ^(១) ។

---

១ អញ្ញាតិកាយ បរិដ្ឋាយ វេសាសិតំ ន វិវារយ សេត្តសម្មតដានេន អារព្វារោជនេន
បាតិ កត្តចំ យេត្តកេ វិស្សតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកង
ដែនសក្កៈ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូប កាលបើចោរនៅ
អាស្រ័យក្នុងអាវាម ក៏មិនបានប្រាប់គេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១
មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងរាង មិនបានតាំងឡើង
អំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។ បេ ។

ចប់ ពោធិទេសនីយៈ ៤ តែប៉ុណ្ណោះ ។

ឧទ្ទាននៃបាដិទេសនីយៈនោះជ្រើសរើស

[១៦៦] រឿងភិក្ខុទទួលខាទនីយភោជនីយាហារ អំពីភិក្ខុ-
នីដែលមិនមែនជាញាតិ ១ រឿងភិក្ខុមិនយាត់ភិក្ខុនីដែល
កំពុងបង្ហាបបញ្ជា ១ រឿងភិក្ខុទទួលខាទនីយភោជនីយាហារ
ក្នុងសេក្ខត្រកូល ១ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈក្នុងព្រៃ ១
បាដិទេសនីយៈទាំង ៤ ដូច្នោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនៃវិនយហើយ ។

មហាវិរដ្ឋេ សោឡុស មហាវិវា សេរុយកល្លោ បរិសណ្ឋលវិញ្ញោ

(១៦៧) យទ្គេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធន អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា

ឡីលម្ពេនេន ជិវសេន្តស្ស ធុក្កដំ កត្ត បញ្ញាភដំ ។

សាវត្ថយា បញ្ញាតិ ។ តិ អារព្វាតិ ។ ធាត្វិយេ ភិក្ខុ

អារព្វ ។ កស្មី វត្ថុស្មីនំ ។ ធាត្វិយា ភិក្ខុ បុរតោបិ

បច្ឆតោបិ ឡីលម្ពេនា ជិវសេសុំ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា

បញ្ញាតិ ។ ធាត្វិ អាបតិសម្មជ្ជាតាមិ ឯកេន សម្មជ្ជា-

នេន សម្មជ្ជាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ច

វា ចតោ ។ បេ ។

(១៦៨) អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា

ឡីលម្ពេនេន បារបន្តស្ស ធុក្កដំ កត្ត បញ្ញាភដំ ។

សាវត្ថយា បញ្ញាតិ ។ តិ អារព្វាតិ ។ ធាត្វិយេ ភិក្ខុ

អារព្វ ។ កស្មី វត្ថុស្មីនំ ។ ធាត្វិយា ភិក្ខុ បុរតោបិ

បច្ឆតោបិ ឡីលម្ពេនា បារបន្តសុំ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា

មហានិក្ខេប មហាវិវាទ ១៦ សេដ្ឋីយកណ្ត បរិមណ្ឌលវគ្គ

(១៦៧) សួរថា អាបត្តិទុកដណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលគួរនឹងបញ្ចកសិក្ខាបទ)
ទ្រង់ឃើញ (វណ្ណចប្រយោជន៍ទាំង ១០) បានបញ្ចកហើយដល់ភិក្ខុ
ដែលអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ស្ងៀករយ័ករយាកខាងមុខខាងក្រោយ
អាបត្តិទុកដនោះ ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ឆ្លើយថា ទ្រង់បញ្ចកកងនគរ
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយ-
ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្ងៀកស្ងៀង
រយ័ករយាកខាងមុខខ្លះខាងក្រោយខ្លះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក ១ ។
បណ្តាសម្មាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មាសម្ពុទ្ធនៃ ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវចនាឡើយ ។ បេ ។

(១៦៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដណ្តប់ចីពរ រយ័ករយាក
ខាងមុខភិក្ខុ ខាងក្រោយភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ចកកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ដណ្តប់ចីពររយ័ករយាកខាងមុខខ្លះខាងក្រោយខ្លះ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន

វិសយបិដកេ បរិវាព

បញ្ចាត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋា-
នេន សម្មដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ
ន វាចតោ ។ បេ ។

(១៦៧) អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវិត្តា អន្តរយេ
កច្ឆន្ទស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ធាតុយា ភិក្ខុ កាយំ
វិវិត្តា អន្តរយេ កច្ឆន្ទស្ស តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចាត្តិ ។
ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ
(បឋមចារាជិកេ) ។

(១៦៨) អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវិត្តា អន្តរយេ
និសីទ្ទន្ទស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ធាតុយា ភិក្ខុ កាយំ
វិវិត្តា អន្តរយេ និសីទ្ទស្ស តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ចាត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋាតិ (បឋមចារាជិកេ) ។

(១៦៩) អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា ចានំ វា តិទ្ធក្ក-
បេនេន អន្តរយេ កច្ឆន្ទស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ធាតុយា

វិនយបិដក បរិវារៈ

តែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីវាចា ។ បេ ។

(១៦៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកកាយដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុបើក
កាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ សិទ្ធិសាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១
(ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិទ្ធិសាបទ) ។

(១៧៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បើកកាយអង្គុយក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុបើកកាយ
អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ សិទ្ធិសាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចក្នុង
បឋមបារាជិកសិទ្ធិសាបទ) ។

(១៧១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ក្រមាច់ដៃក្តី ជើងក្តី ដើរ
ចូលទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លីយ-

មហាវិវត្តេ សោឡុយ មហាវិវា សេត្តិយកណ្តោ បរិមណ្ឌលវិញ្ញោ

ភិក្ខុ ហត្ថម្បី ចានម្បី កឺឡាបេន្តា អន្តរយេ កច្ឆស្ថ
តស្ថី វត្ថស្ថី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ចន្ទំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ
ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧២) អនាទិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា ចានំ វា
កឺឡាបេន្តេន អន្តរយេ ជិស័ទ្ធន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។
ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ ហត្ថម្បី ចានម្បី កឺឡាបេន្តា អន្តរយេ
ជិស័ទ្ធន្តស្ថី តស្ថី វត្ថស្ថី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ចន្ទំ
អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ
(បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧៣) អនាទិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោ-
កេន្តេន អន្តរយេ កច្ឆន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ចត្វត្ថិយា
ភិក្ខុ តហំ តហំ ឌីលោកេន្តា អន្តរយេ កច្ឆស្ថ តស្ថី
វត្ថស្ថី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ចន្ទំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ
ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧៤) អនាទិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោកេន្តេន
អន្តរយេ ជិស័ទ្ធន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ

មហានិក្ខន្ធ មហាវិរៈ១៦ សេតិយកណ្ណ បរិមណ្ឌលវគ្គ

ភិក្ខុក្រមាចរដៃខ្លះ ជើងខ្លះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ

បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ

សម្បជានតែ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៧២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ក្រមាចរដៃក្តី ជើងក្តី អង្គុយ

ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ

ក្រមាចរដៃខ្លះ ជើងខ្លះ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ

បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង

ដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៧៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ក្រឡេកមើលពីសពាស

ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយ

ភិក្ខុ ក្រឡេកមើលពីសពាស ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ

មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំង

ឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៧៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ក្រឡេកមើលពីសពាសអង្គុយ

ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ

វិនយចំណីពេ បរិវារ

តហំ តហំ ឡិលោកេត្តា អន្តរយេវ និស័ទិស្សុ តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឆន្ទំ អាចត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេ-
ន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ (បឋមទារាជិកេ) ។ មេ ។

(១៧៥) អនាទរិយំ បដិក្ខុ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេវ

តត្ថនិស្សុ ទុក្ខនំ ។ មេ ។ ឆត្វត្តិយា ភិក្ខុ ទុក្ខត្ត-
កាយ អន្តរយេវ តត្ថនិស្សុ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ឆន្ទំ អាចត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋា-
នេន សម្មដ្ឋានំ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧៦) អនាទរិយំ បដិក្ខុ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេវ

និស័ទនិស្សុ ទុក្ខនំ ។ មេ ។ ឆត្វត្តិយា ភិក្ខុ ទុក្ខត្ត-
កាយ អន្តរយេវ និស័ទិស្សុ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ឆន្ទំ អាចត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានំ (បឋមទារាជិកេ) ។

វិធីយបិដក បរិវារៈ

ក្រឡេកមើលពីសព្វាស អង្គុយកងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ

បញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្ភារៈនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង

ដោយសម្ភារៈតែ ១ (ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(១៧៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សើយចីវរ ដើរទៅកង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លិយ ភិក្ខុ សើយ

ចីវរ ដើរទៅកងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណ

សម្ភារៈនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្ភារៈតែ ១ (ដូច

កងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៧៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សើយចីវរ អង្គុយកងចន្លោះ

ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លិយភិក្ខុសើយចីវរ

អង្គុយកងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្ភារៈ

នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្ភារៈតែ ១ (ដូចកង

(បឋមបារាជិកសិក្ខាបទ)

មហាវិកង្កេ សោឡស មហាវិកា សេត្តិយកណ្តេ ឧដ្ឋត្ស្រិកាយោ

(១៧៧) អនាទិរិយំ បដិច្ច ឧដ្ឋត្ស្រិកាយោ អន្តរយវេ

កច្ឆន្ទស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឆត្វត្តិយោ ភិក្ខុ មហាហា-
សំនំ ហសន្តា អន្តរយវេ កច្ឆិស្ស តស្សី វត្តស្សី ។ ឯកា
បញ្ចត្តិ ។ ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានំ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មដ្ឋានំ ។

(១៧៨) អនាទិរិយំ បដិច្ច ឧដ្ឋត្ស្រិកាយោ អន្តរយវេ

និសីទ្ធិស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ បេ ។
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។

(១៧៩) អនាទិរិយំ បដិច្ច ឧប្បាសទ្ធិ មហាសទ្ធិ

ករោន្តេន អន្តរយវេ កច្ឆន្ទស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឆត្វ-
ត្តិយា ភិក្ខុ ឧប្បាសទ្ធិ មហាសទ្ធិ ករោន្តា អន្តរយវេ
កច្ឆិស្ស តស្សី វត្តស្សី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ឆន្ទំ អាបត្តិ
សម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ

(សម្មដ្ឋានាយ) ។

មហានិក្ខ បណារិះ ១៦ សេដ្ឋីយកល្អ ទុដ្ឋិឃ្លីកវត្ត

(១៧៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះដោយ
សំណើចខ្លាំង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
សើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន
តែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយវេទនាចិត្ត ។

(១៧៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះដោយ
សំណើចខ្លាំង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានតែ ១ គឺ តាំងឡើងអំពី
កាយវេទនាចិត្ត ។

(១៧៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើសំឡេងហោ ិ សំឡេង
ខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើសំឡេងហោ ិ សំឡេងខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានតែ ១ (ដូចកងសមនុភាសនសិក្ខាបទ) ។

វិនយបិដក បរិវារ

(១៨០) អនាធិរិយំ បដិច្ច ទុច្ឆាសង្កំ មហាសង្កំ
កកោន្តេន អន្តរយេ វិសីទន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ
(សមទុកាសនាយ) ។

(១៨១) អនាធិរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ
អន្តរយេ កច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ធិត្តិយា ភិក្ខុ
កាយប្បចាលកំ អន្តរយេ កច្ឆស្ថ តស្ថំ វតស្ថំ ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ
(បឋមនាវាជីកេ) ។

(១៨២) អនាធិរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរ-
យេ វិសីទន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវាជីកេ) ។

(១៨៣) អនាធិរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរ-
យេ កច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវាជីកេ) ។

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

(១៨០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើសំឡេងរហឹ រហើ សំឡេង

ខ្លាំង អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន

តែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃត ១ (ដូច

ក្នុងសមនុភាសនសិក្ខាបទ) ។

(១៨១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរគ្រវែលងកាយទៅក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកគត្យត្តិយភិក្ខុ ដើរគ្រ-

វែលងកាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។

អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(១៨២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយគ្រវែលងកាយ ក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១

។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណ-

និកសិក្ខាបទ) ។

(១៨៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរវាសវែងទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ

ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិ

នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

១០៧

មហានិទ្ទេ លោឡស មហានិក លេខ៧៧៧ ទុដ្ឋិក្រិញ្ច

(១៨២) អនាទិយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរ-
យវេ និសីទន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។
ឯកេន សមុជ្ឈានេន សមុជ្ឈាតិ (បឋមចារាដិកេ) ។

(១៨៣) អនាទិយំ បដិច្ច សិសប្បចាលកំ អន្តរ-
យវេ កច្ឆនស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។
ឯកេន សមុជ្ឈានេន សមុជ្ឈាតិ (បឋមចារាដិកេ) ។

(១៨៤) អនាទិយំ បដិច្ច សិសប្បចាលកំ អន្តរ-
យវេ និសីទន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។
ឯកេន សមុជ្ឈានេន សមុជ្ឈាតិ (បឋមចារាដិកេ) ។

ទុដ្ឋិក្រិញ្ច ទុតិយោ ។

(១៨៥) អនាទិយំ បដិច្ច ទុប្បកេនេន អន្តរយវេ
កច្ឆនស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។
ឯកេន សមុជ្ឈានេន សមុជ្ឈាតិ (បឋមចារាដិកេ) ។

មហានិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ សេដ្ឋិយកណ្ណ ឧដ្ឋិស្សិកវគ្គ

(១៨៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយពសវដៃកងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។

(១៨៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរគ្រលែងក្បាលទៅកង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបុរាណ-
ដឹកសិក្ខាបទ) ។

(១៨៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយគ្រលែងក្បាលកង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបុរាណ-
ដឹកសិក្ខាបទ) ។

ចប់ ឧដ្ឋិស្សិកវគ្គ ទី ២ ។

(១៨៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរស្ទើមចង្កេះទៅកងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។

វិស័យបិដកេ បរិវារេ

(១៨៨) អនាទិយំ បដិច្ច ខុទ្ទក្ខន្ធន អន្តរយវេ
និសីទន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៨៩) អនាទិយំ បដិច្ច ឌីកុណ្ណ័នេន អន្តរយវេ
កច្ឆន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ធាតុកិយា កិក្ខុ សសីសកិ
ទារុបត្តា អន្តរយវេ កច្ឆសុ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៩០) អនាទិយំ បដិច្ច ឌីកុណ្ណ័នេន អន្តរយវេ
និសីទន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៩១) អនាទិយំ បដិច្ច ខុក្ខដំកាយ អន្តរយវេ
កច្ឆន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

(១៨៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយស្តីមិចន្លេះកងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៨៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរទទួរក្បាលទៅកងចន្លោះ
ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆន្ទគ្លីយភិក្ខុ ដណ្តប់គ្រូ-
លំកាយព្រមទាំងក្បាលដើរទៅកងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៩០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយទទួរក្បាលនៅកង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបារាជិក-
សិក្ខាបទ) ។

(១៩១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរចំអើតជើងទៅកងចន្លោះ
ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

១០៧

មហាវិវត្តោ សោឡុស មហាវិវា វេទ្ធិយេកណ្ណោ ឧត្តតរវិញ្ញោ

(១៧២) អនាទិរិយំ បដិច្ច បល្ល័ត្តិកាយ អន្តរយ

និសីទន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧៣) អនាទិរិយំ បដិច្ច អសក្កក្ខំ បណ្ឌាទានិ

បដិក្កណ្ណាន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧៤) អនាទិរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោកេន្តេន

បណ្ឌាទានំ បដិក្កណ្ណាន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ

។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារា

រាជិកេ) ។

(១៧៥) អនាទិរិយំ បដិច្ច សូចញោវ តហំ បដិក្កណ្ណ

ន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន

សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

មហាវិវត្ត មហាវិវៈ ៤៦ សេរីយកណ្ណ ទម្ពកតវគ្គ

(១៧២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្រូវបាមក្បាលជង្គង់

នៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិទ្ធិបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បទានតែ ១ (ដូចក្នុង
បឋមបារាជិកសិទ្ធិបទ) ។

(១៧៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទទួលបិណ្ឌបាតមិនគោរព

ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បទានតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិទ្ធិបទ) ។

(១៧៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ក្រឡេកមើលពីសពាស

ទទួលចង្កាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិទ្ធិបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បទានតែ ១ (ដូចក្នុង
បឋមបារាជិកសិទ្ធិបទ) ។

(១៧៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទទួលសម្បទ្យច្រើន (លើស

បាយ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បទានតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិទ្ធិបទ) ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

(១៧៧) អនាទិវយំ បដិច្ច វ្យាប័កតំ បណ្ណាទាតំ បដិ

កុញ្ញាទុស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

ទម្ពករវត្តោ ភតិយោ ។

(១៧៧) អនាទិវយំ បដិច្ច អសក្កត្តំ បណ្ណាទាតំ

កុញ្ញាទុស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧៨) អនាទិវយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោកេន្តេន

បណ្ណាទាតំ កុញ្ញាទុស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(១៧៧) អនាទិវយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីមសន្តេន

បណ្ណាទាតំ កុញ្ញាទុស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

(១៧៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យកំពុង
(ហួសមាត់បាត្រ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារា-
ជិកសិក្ខាបទ) ។

ចប់ ១ម្ភកតវគ្គ ទី ៣ ។

(១៧៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគបិណ្ឌបាតមិនគោរព
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៧៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ក្រឡេកមើលពីសពាស
បរិភោគបិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារា-
ជិកសិក្ខាបទ) ។

(១៧៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កកាយបាយឲ្យខ្លាំង ក្នុងទី
នោះ ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
តែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុង
បឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

មហាវិវត្តេ សោឡុស មហាវិវា សេត្តិយកណ្តោ បិណ្ឌបាតវិញ្ញា

(២០០) អនាទិវយំ បដិច្ច ស្វបតោវ ពហំ កុញ្ញនស្ស

ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋា-

នេន សម្មដ្ឋាតិ (បឋមនាវាជីកេ) ។

(២០១) អនាទិវយំ បដិច្ច ស្វបតោ(១) ឌីមទ្ធិត្វា បិណ្ឌ-

បាតំ កុញ្ញនស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ (កឋមនាវាជីកេ) ។

(២០២) អនាទិវយំ បដិច្ច ស្វបំ វា ព្យញ្ញំ វា ឌីនេនេន

បដិច្ចានេនស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ (បឋមនាវាជីកេ) ។

(២០៣) អនាទិវយំ បដិច្ច ស្វបំ វា ឌីនេនំ វា អត្តោ

អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញនស្ស ទុក្ខដំ ។ កត្ត បញ្ចត្តិ ។

សាវត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ កំ អារ្យាតិ ។ ធាត្វិយេ ភិក្ខុ

អារ្យ ។ កេសិ វត្តសិដិ ។ ធាត្វិយា ភិក្ខុ ស្វបម្បិ

មហាវិភង្គ មហាវិវា: ៤៦ សេដ្ឋីសេកណ្ណ បិណ្ណបាតវិញ

(២០០) ភិក្ខុភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគសម្បូរប្រើនវា
កំពូលបាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញា ១

។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បុរនៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០១) ភិក្ខុភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បិណ្ណបាតច្របចុះអំពី
កំពូលបាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញា ១

។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បុរនៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០២) ភិក្ខុភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កតាយបាយលុបសម្បូរ
ម្តង ម្តង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញា ១ ។ បេ ។ អាបត្តិ

នោះតាំងឡើងដោយសម្បុរនៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០៣) ភិក្ខុភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សុំសម្បូរបាយបម្រុងខ្លួន
ឯង ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកធម្មតិយ-

ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយភិក្ខុទៅសុំសម្បូរខ្លួន

នោះតាំងឡើងដោយសម្បុរនៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០៤) ភិក្ខុភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សុំសម្បូរបាយបម្រុងខ្លួន
ឯង ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកធម្មតិយ-

ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយភិក្ខុទៅសុំសម្បូរខ្លួន

នោះតាំងឡើងដោយសម្បុរនៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០៥) ភិក្ខុភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សុំសម្បូរបាយបម្រុងខ្លួន
ឯង ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកធម្មតិយ-

ភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយភិក្ខុទៅសុំសម្បូរខ្លួន

នោះតាំងឡើងដោយសម្បុរនៃត ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០៦) ភិក្ខុភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សុំសម្បូរបាយបម្រុងខ្លួន
ឯង ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកធម្មតិយ-

វិសយបិណ្ឌកេ បរិវារកេ

ឌីននម្បី អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញីស្ស តស្មី
វត្ថុសី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ចន្ទិ
អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឌីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ សិ-
យា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ
សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ។

(២០៤) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧដ្ឋានសញ្ញាណំ(១) បរេសំ
បត្តិ ឌីលោកេន្តស្ស ធុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ
។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋម-
ចារាជិកេ) ។

(២០៥) អនាទរិយំ បដិច្ច មហន្តំ កតធឿ ក-
រោន្តស្ស ធុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមចារាជិកេ) ។

(២០៦) អនាទរិយំ បដិច្ច ទីយំ អាណាបិ ករោន្ត-
ស្ស ធុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមចារាជិកេ) ។

បិណ្ឌុបាតវត្តោ បតុត្តោ ។

១ ឌ. ឧដ្ឋានសញ្ញាតោ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

បាយខ្លះ បម្រុងខ្លួនឯងហើយឆាន់ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១
មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីវចនាមាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចនានឹងចិត្តក៏មាន ។

(២០៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំគាល់ដោយការលើកទោស
គេ វិវាទមើលបាត្រភិក្ខុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ១ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះមាន
តែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូច
ក្នុងបឋមបារាជកសិក្ខាបទ) ។

(២០៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើពុទ្ធបាយឲ្យធំ^(១) ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជកសិក្ខាបទ) ។

(២០៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើពុទ្ធបាយឲ្យវែង ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជកសិក្ខាបទ) ។

បញ្ចប់ បិណ្ឌបាតវត្ត ទី ៤ ។

១ អាហារចម្អិនមួយហែត ។ កំហៅកាត់ទូតវែង ។

១១៣

មហាវិភង្គុ សោឡុស មហាវិភា សេត្តិយកណ្តោ កតឡុវិញ្ញោ

(២០៧) អនាទិវយំ បដិច្ច អនាហដេ កតតឡោ មុ

ខន្ធារំ វិវរន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវាជិតេ) ។

(២០៨) អនាទិវយំ បដិច្ច កុញ្ញមាណេន សត្វំ ហត្ថិ

មុខេ បត្តិបន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវាជិតេ) ។

(២០៩) អនាទិវយំ បដិច្ច សកតឡោ មុខេ

ស្យាហរន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។

ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ក វាចតោ

ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ។

(២១០) អនាទិវយំ បដិច្ច ចំណុះត្រូវបតិ កុញ្ញន្តស្ស

ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។ ឯកេន

សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវាជិតេ) ។

មហាវិញ្ញាណ មហាវិញ្ញាណ ១៦ សេចក្តីយកល្អ កត្តាវិញ្ញាណ

(២០៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កាលដែលពុទ្ធកថាយមិន
បានដល់មាត់ ក៏ហាមាត់ចាំ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃ ១ (ដូចក្នុង
ក្នុងបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគញាត់ម្រាមដៃទាំង
អស់នៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញតិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃ ១ (ដូចក្នុង
បឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

(២០៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ និយាយទាំងពុទ្ធកថាយ
នៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានៃ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ
នឹងវាចានឹងចិត្ត ។

(២១០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគបោះដុំបាយទៅ
ក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១
។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃ ១ (ដូចក្នុងបឋម-
បុរាណិកសិក្ខាបទ) ។

វិន័យបិដក បរិវាហ

(២០១) អនាទិវ័យំ បដិច្ច កតាទ្ធការវច្ឆនកំ

កុញ្ញនស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវជីកេ) ។

(២០២) អនាទិវ័យំ បដិច្ច អវកណ្ណការកំ កុញ្ញ-

នស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវជីកេ) ។

(២០៣) អនាទិវ័យំ បដិច្ច ហត្ថនិទ្ធកំ កុញ្ញនស្ស

។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវជីកេ) ។

(២០៤) អនាទិវ័យំ បដិច្ច សិក្ខាវការកំ កុញ្ញនស្ស

ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋា-
នេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវជីកេ) ។

(២០៥) អនាទិវ័យំ បដិច្ច ជិញ្ញនិច្ឆារកំ កុញ្ញនស្ស

ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋា-
នេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមនាវជីកេ) ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

- (២១១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគខាំកាត់ពន្ធត្រូវ
 បាយត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ អាបត្តិ
 នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។
- (២១២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគបៀមទុលថ្កាស់
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ
 អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណដឹក-
 សិក្ខាបទ) ។
- (២១៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគលោសដៃ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ អាបត្តិ
 នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។
- (២១៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគឲ្យជ្រុះគ្រាប់បាយ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ អាបត្តិ
 នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ)
- (២១៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគលៀនអណ្តាត ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ៗ បេ ៗ អាបត្តិ
 នោះតាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ (ដូចក្នុងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។

មហានិក្ខេ លោក្យស មហាវិហារ លោក្យយកណ្តោ សុវស្សនវិញ្ញា

(២០៦) អនាទិយំ បដិច្ច កុញ្ញត្ថុក្ការតំ កុញ្ញ

នុស្សំ ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។ ឯកេន

សម្មជានេន សម្មជានិ (បឋមចារាដិកេ) ។

កត្តវិញ្ញា បញ្ចមេ ។

(២០៧) អនាទិយំ បដិច្ច សុវស្សក្ការតំ កុញ្ញនុស្ស

នុក្ខដំ កត្ត បញ្ញតិ ។ កោសម្មិយា បញ្ញតិ ។ កិ

វារតានិ ។ សម្មហាលេ ភិក្ខុ វារតា ។ កិសី វត្ថុសុដំ ។

សម្មហាលា ភិក្ខុ សុវស្សក្ការតំ ចំរំ បរិសុ តស្មិ

វត្ថុសី ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ជនំ អាបនិសម្មជានិ

ឯកេន សម្មជានេន សម្មជានិ (បឋមចារាដិកេ) ។

(២០៨) អនាទិយំ បដិច្ច ហត្ថនិល្លេហតំ កុញ្ញ

នុស្សំ ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ បេ ។ ឯកេន

សម្មជានេន សម្មជានិ (បឋមចារាដិកេ) ។

មហាវិភង្គ មហាវិវា: ១៦ សេចក្តីយកណ្ណា សុរុស្សវត្ត

(២១៦) ភិក្ខុកាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគឲ្យព្រួចប៉ប់ ។ ត្រូវ

អាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ

តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចកងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។

ចប់ ពពទ្ធសុត្ត ទី ៥

(២១៧) ភិក្ខុកាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគឲ្យព្រួសុរុស្ស

(ត្រក ។) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងនគរ

កោសម្ពី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។

ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងភិក្ខុច្រើនរូបដឹកទឹកដោះស្រស់ឲ្យព្រួ

សុរុស្ស (ត្រក ។) ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន

នៃអាបត្តិតាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋម-

បុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។

(២១៨) ភិក្ខុកាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគឲ្យព្រួចដ ត្រូវអាបត្តិ

ទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ តាំង

ឡើងដោយសម្បជានតែ ១ (ដូចកងបឋមបុរាណដឹកសិក្ខាបទ) ។

វិន័យបិដកេ បរិវារេ

(២១៧) អនាធរិយំ បដិច្ច បត្តនិល្លេហកំ កុញ្ញនស្ស
ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន ស-
ម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(២២០) អនាធរិយំ បដិច្ច ឱដ្ឋនិល្លេហកំ កុញ្ញនស្ស
ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ឯកេន ស-
ម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាជិកេ) ។

(២២១) អនាធរិយំ បដិច្ច សាមិសេន ហត្ថេន ចានិ-
យថាលកំ បដិកុហានស្ស ទុក្ខដំ កត្ត បញ្ញត្តិ
កត្តេស្ស បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាញតិ ។ សម្មហុលេ ភិក្ខុ អា-
រាញ ។ កំស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុ សាមិសេន ហ-
ត្ថេន ចានិយថាលកំ បដិកុហាសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។

(២២២) អនាធរិយំ បដិច្ច សសិត្តកំ បត្តិជានំ
អន្តរយរេ ធម្មេនស្ស ទុក្ខដំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
កត្តេស្ស បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាញតិ ។ សម្មហុលេ
ភិក្ខុ អារាញ ។ កំស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុ

វិធីបិណ្ឌិក បរិវារៈ

(២១៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគលិទ្ធិបាត្រ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជានៃត ១ (ដូចកងបឋមបុរាណដ៏កសិក្ខាបទ) ។

(២២០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បរិភោគលិទ្ធិបបូមាត់ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បេ ។ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជានៃត ១ (ដូចកងបឋមបុរាណដ៏កសិក្ខាបទ) ។

(២២១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទទួលសៀវភៅ ដោយ
ដៃដែលប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ញត្តិ កងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ញត្តិកងដៃនកគ្គៈ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ព្រោះរឿងភិក្ខុច្រើនរូប ទទួល
សៀវភៅដោយដៃដែលប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បជានៃត ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវចា ។

(២២២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាក់ទឹកលាងបាត្រ ទាំង
គ្រាប់បាយកងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ញត្តិ កងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ញត្តិកងដៃនកគ្គៈ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុ
ច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងភិក្ខុច្រើនរូបចាក់ទឹកលាង

មហាវិវត្ត សោឡស មហាវិវា សេត្តិយកណ្តូ សុវស្សវត្តោ

សស្ត្រតិ បត្តិណោរិម អន្តរាយេ ធម្មស្ថិតិ វត្តស្ថិតិ ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មដ្ឋាតិ ន វាចតោ ។

(២២៣) អនាទិរិយំ បដិច្ច ធន្តាចារិស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វតិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អារព្វ ។
កស្ថិ វត្តស្ថិតិ ។ ធម្មតិយា ភិក្ខុ ធន្តាចារិស្ស ធម្មំ
ទេសេស្ថិ វត្តស្ថិ វត្តស្ថិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា
អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មដ្ឋាតិ ន កាយតោ ។

(២២៤) អនាទិរិយំ បដិច្ច ទណ្ឌាចារិស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា
អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មដ្ឋាតិ ន កាយតោ ។

មហារិក្ខុ បហារិកៈ ១៦ :សក្ខិយកណ្ណ សុរុស្សវគ្គ

បាត្រតាំងគ្រាប់បាយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវេទ ។

(២២៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសំដែងធម៌ដល់

មនុស្សដែលមានឆត្រកងវែង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ចតិ កងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ចតិកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងពួកឆត្រគ្លឹយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆត្រគ្លឹយ
ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែលមានឆត្រកងវែង ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ចតិ ១ មានអនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវេទនឹងចិត្ត មិនបាន
តាំងឡើងអំពីកាយ ។

(២២៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស

ដែលមានដំបងកងវែង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ចតិ ១ មានអនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវេទនឹងចិត្ត មិនបាន
តាំងឡើងអំពីកាយ ។

វិន័យបិដកេ បរិវារេ

(២២៥) អនាធិវ័យំ បដិច្ច សុត្តនាលិស្ស្គ ធម្មំ ទេ-

សេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្ប-

ញាតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន

សម្មដ្ឋានិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន កាយតោ ។

(២២៦) អនាធិវ័យំ បដិច្ច អាវុធិនាលិស្ស្គ ធម្មំ

ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុ-

ប្បញ្ញាតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន

សម្មដ្ឋានិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន កាយតោ ។

ស្សស្សវត្តោ ឆន្ទោ ។

(២២៧) អនាធិវ័យំ បដិច្ច ចាទុក្ខារ្យឱ្យស្ស ធម្មំ ទេ-

សេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញ-

តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន

សម្មដ្ឋានិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន កាយតោ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(២២៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
ដែលមានគ្រឿងសស្ត្រាក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទ
នោះមានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ គឺទាំងឡើងអំពីវា
នឹងចិត្ត មិនបានទាំងឡើងអំពីកាយ ។

(២២៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
ដែលមានគ្រឿងអាវុធ^(១) ក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ គឺទាំងឡើងអំពីវា
នឹងចិត្ត មិនបានទាំងឡើងអំពីកាយ ។

ចប់ សុរុស្សវត្ត ទី ៦

(២២៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែល
ពាក់ទ្រនាប់ជើង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១
មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំង
ឡើងដោយសម្បជានៃតែ ១ គឺទាំងឡើងអំពីវា នឹងចិត្ត មិនបានទាំង
ឡើងអំពីកាយ ។

១ គ្រឿងប្រហារដែលប្រយោល មានម្សៅមិនមុតក្លិបកាំភ្លើងឆ្នួល នឹងដំបងដាង្រើម ហៅ
ថា អាវុធ ។

មហាវិកង្កេ សោឡស មហាវិកា សេដ្ឋិយកណ្តោ ពាទុការញ្ចោ

(២២៨) អនាទិរិយំ បដិច្ច ទុតាហាធារ្យឡស្ស ធម្មំ

ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ឯកា អនុប្ប

ញាតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មជាតានំ ឯកេន សម្មជាទេន

សម្មជាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន កាយតោ ។

(២២៩) អនាទិរិយំ បដិច្ច យានភក្កស្ស ធម្មំ ទេសេន្ត

ស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ឯកា អនុប្បញ្ញាតិ ។

ធម្មំ អាបតិសម្មជាតានំ ឯកេន សម្មជាទេន សម្មជាតិ

វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន កាយតោ ។

(២៣០) អនាទិរិយំ បដិច្ច សយនភក្កស្ស ធម្មំ

ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ឯកា

អនុប្បញ្ញាតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មជាតានំ ឯកេន ស

ម្មជាទេន សម្មជាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ

ន កាយតោ ។

មហាវិក័ង្គ មហាវិរៈ ១៦ សេតិយកណ្ណ ជាទុការិក្ខុ

(២២៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែល
ពាក់ស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចក
មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មង្គានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្មង្គានៃតៃ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីកាយ ។

(២២៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
ដែលបិតានៅលើយាន ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ចក ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មង្គានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្មង្គានៃតៃ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបាន
តាំងឡើងអំពីកាយ ។

(២២៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
ដែលនៅលើដំណេក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ចក ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មង្គានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្មង្គានៃតៃ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបាន
តាំងឡើងអំពីកាយ ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

(២៣០) អនាទិវ័យំ បដិច្ច បល្ល័ត្តិកាយ និស្សន្ទ
ស្ស ធម្មំ នេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ
ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ ឯកេន
សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច ស
ម្មជ្ជាតិ ន កាយតោ ។

(២៣២) អនាទិវ័យំ បដិច្ច វេហិតសីសស្ស ធម្មំ
នេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា
អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ ឯកេន ស
ម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ
ន កាយតោ ។

(២២៣) អនាទិវ័យំ បដិច្ច ឡុត្តរិយសីសស្ស
ធម្មំ នេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯ
កា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ ឯកេន
សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ
ន កាយតោ ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

(២៣១) ភិក្ខុកាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
ដែលអង្គុយត្រចោមក្បាលដង្កឹង ត្រូវរាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បទានៃរាបត្តិទាំង ៦
រាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បទានៃតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវាចា នឹងចិត្ត
មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយ ។

(២៣២) ភិក្ខុកាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
ដែលដួតក្បាល ត្រូវរាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១
មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បទានៃរាបត្តិទាំង ៦ រាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្បទានៃតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនតាំងឡើង
អំពីកាយ ។

(២៣៣) ភិក្ខុកាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
ដែលទទួរក្បាល ត្រូវរាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១
មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បទានៃរាបត្តិទាំង ៦ រាបត្តិនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្បទានៃតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំង
ឡើងអំពីកាយ ។

មហាវិវត្ត្ត សោឡស មហាវិវ វេត្តិយកណ្តោ ពាទុការត្តោ

(២៣៤) អនាទិវយំ បដិច្ច ធមាយំ និស័ទិត្តា

អាសនេ និស័ទិត្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ

។ បេ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ

អាបត្តិសម្មជាតានំ ឯកេន សម្មជាតេន សម្មជាតិ

វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន កាយតោ ។

(២៣៥) អនាទិវយំ បដិច្ច ដិបេ អាសនេ និស័ទិ-

ត្តា ទុក្ខេ អាសនេ និស័ទិត្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ

។ បេ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ

អាបត្តិសម្មជាតានំ ឯកេន សម្មជាតេន សម្មជាតិ

វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន កាយតោ ។

(២៣៦) អនាទិវយំ បដិច្ច វិគេនេ និស័ទិត្តស្ស ធម្មំ

ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ឯកា

អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជាតានំ ឯកេន ស-

ម្មជាតេន សម្មជាតិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ

ន កាយតោ ។

មហាវិវាង្គ មហាវិវា: ១៦ សេក្ខិយកណ្ណ បាទុការត្ត

(២៣២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយលើដៃនដីសំដែង

ធម៌ដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទ

នោះមានបញ្ចត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មង្គានៃអាបត្តិទាំង ៦

អាបត្តិនោះ កាំងឡើងដោយសម្មង្គានៃត ១ គឺកាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត

មិនបានកាំងឡើងអំពីកាយ ។

(៣២៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយលើអាសនៈទាប

សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ជាង ត្រូវអាបត្តិទុកដ

។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា

សម្មង្គានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះកាំងឡើងដោយសម្មង្គានៃត ១ គឺ

កាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានកាំងឡើងអំពីកាយ ។

(២៣៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឈរលើដៃនធម៌ ដល់

មនុស្សដែលអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចត្តិ ១

មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មង្គានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ កាំង

ឡើងដោយសម្មង្គានៃត ១ គឺកាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានកាំង

ឡើងអំពីកាយ ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(២៣៧) អនាទិវយំ បដិច្ច បច្ឆតោ កច្ឆន្តោ បច្ឆតោ
តោ កច្ឆន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិស
បុដ្ឋានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ
ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។

(២៣៨) អនាទិវយំ បដិច្ច ទុប្បថេន កច្ឆន្តោ
បថេន កច្ឆន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិស
បុដ្ឋានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ
ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។

(២៣៩) អនាទិវយំ បដិច្ច វិភេន ទុច្ឆារិវា បស្ស
រិវា កកេន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា
អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសបុដ្ឋានំ ឯកេន ស
មុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ
ច វាចតោ ។

វិធីបិដក បរិវារ:

(២៣៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរពីខាងក្រោយសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សដែលដើរអំពីមុខ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិទ្ធិបទនោះ
មានតែបញ្ចតិ ១ មានអនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹង
វាចានឹងចិត្ត ។

(២៣៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរក្រៅផ្លូវសំដែងធម៌
ដល់មនុស្សដែលដើរតាមផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិទ្ធិបទនោះ
មានបញ្ចតិ ១ មានអនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹង
វាចានឹងចិត្ត ។

(២៣៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឈររមន្តោបង់ទូលារ: ឬ
បស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ បេ ៗ សិទ្ធិបទនោះ មានបញ្ចតិ ១ មានអ-
នុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីវាចា ។

មហាវិកង្កេ សោឡស មហាវិក សេត្តិយវណ្ណ បាទុការវង្កោ

(២៤០) អនាទិវយំ បដិច្ច ហិរតេ ឧត្តារិ វា បស្សរិ
វា ខេឡិ វា ករោន្តស្ស ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ឯកា បញ្ញាតិ
ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច ស-
ម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។

(២៤១) អនាទិវយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧត្តារិ វា បស្សរិ
វា ខេឡិ វា ករោន្តស្ស ទុក្ខដំ កត្ត បញ្ញាតិ ។ សា-
វត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ ធម្មតិយេ ភិក្ខុ អា-
រាហ ។ កិស្មី វត្តសិដំ ។ ធម្មតិយា ភិក្ខុ ឧទកេ ឧត្តា-
រម្មិ បស្សរម្មិ ខេឡម្មិ អកិស្ម តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញាតិ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មដ្ឋានំ
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។

បាទុការវង្កោ សត្តមេ ។

បញ្ចសត្តតិ សេត្តិយា និដ្ឋិតា ។
មហាវិកង្កេ កត្តបញ្ញាតិវិរិ និដ្ឋិតំ ។

មហាវិកង្គ មហាវិរៈ ១៦ សេច្ចិយកណ្ណ បាទុកវត្ត

(២៤០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាបនឹងទុច្ចារៈក្តី បស្សវៈក្តី
ស្មោះទឹកមាត់ក្តី ដាក់លើ (ក្រូជាតិដើមឈើ) ដែលមានពណ៌ខៀវស្រស់
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្មជាន់នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន់តែ ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។

(២៤១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាបនឹងទុច្ចារៈក្តី បស្សវៈ
ក្តី ស្មោះទឹកមាត់ក្តី ដាក់ក្នុងទឹក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងពួកឆព្វគ្លិយភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងពួកឆព្វគ្លិយភិក្ខុ
បានបន្ទាបនឹងទុច្ចារៈខ្លះ បស្សវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់ក្នុងទឹក ។
សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាន់នៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន់តែ ១ គឺតាំងឡើង
អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។

ចប់ បាទុកវត្ត ទី ៧ ។

សេច្ចិយវត្ត តំវត្តដែលភិក្ខុត្រូវសិក្សា មាន ៧៥ ចប់តែប៉ុណ្ណោះ ។

ចប់ កត្តបណ្ឌិតិវិរៈ ក្នុងមហាវិកង្គ ។

វិទយបិដកេ បរិវាហេ

តិស្ស្យទ្ធានំ

(១២២)

បរិមណ្ណាលំ បដិច្ចនំ

សុសំរុតោ ក្កិ ត្ថ ច ក្ក ធា

ឱ ក្កិ ត្ថោ ជ្ជ ក្ក កា ស ធា

ត យោ ចេវ ប ចាល ធា

ខ ម្ហំ ឱ កុ ណ្ណិ តោ ចេវ

ក្ក ដំ ប ល្អ ត្ថ កាយ ច

ស ក្ក កំ ប ត ស ញ ច

ស ម ស្វ បំ ស ម ត ត កំ

ស ក្ក កំ ប ត ស ញ ច

ស ប ធា នំ ស ម ស្វ ប កំ

ជ្ជ ប តោ ១) ច ប ដិ ច្ច នំ

វិ ញ ត ជ្ជ ណ ធា ស ញ ធា

ន ម ហ នំ ម ណ្ណាលំ ធា វិ

វិធីយបិដក បរិវារៈ

ឱវាណនៃលោកិយវិត្តនោះដូច្នោះ

(២២២) រឿងភិក្ខុត្រូវស្ងៀកដណ្តប់ ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ១
រឿងភិក្ខុចិញ្ចឹមកាយ ១ រឿងភិក្ខុសង្រួមឲ្យល្អ ១ រឿងភិក្ខុ
មានភ្នែកដាក់ចុះ ១ រឿងភិក្ខុសើយចំរើរ ១ រឿងភិក្ខុធ្វើសំឡេង
ខ្លាំង ១ រឿងភិក្ខុគ្រវែលជ័រយវៈប័យ៉ាង ១ រឿងភិក្ខុស្គឹមចង្កេះ ១
រឿងភិក្ខុទទួរក្បាល ១ រឿងភិក្ខុចំអើតជើង ១ រឿងភិក្ខុ
អង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ ១ រឿងភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតដោយ
គោរព ១ រឿងភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតមានសេចក្តីសំគាល់តែកង
បាត ១ រឿងភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាត ឲ្យមានសម្បស្មីតា ១
រឿងភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាត ឲ្យត្រឹមស្មើមាត់បាត ១ រឿងភិក្ខុ
ឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ១ រឿងភិក្ខុឆាន់បិណ្ឌបាតមាន
សេចក្តីសំគាល់តែកងបាត ១ រឿងភិក្ខុឆាន់បិណ្ឌបាតវាចឲ្យ
ស្មើ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់សម្បឲ្យស្មើនឹងបាយ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់
ប្រមចុះអំពីកំពូលបាយ ១ រឿងភិក្ខុកកាយបាយលុបសម្ប
បូប ១ រឿងភិក្ខុសុំបិណ្ឌបាត ១ រឿងភិក្ខុសំគាល់គិតនឹងលើក
ទោស ១ រឿងភិក្ខុមិនធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យធំហួសប្រមាណ ១
រឿងភិក្ខុធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យបរិមណ្ឌល ១ រឿងភិក្ខុហាមាត់ចាំ

១២៥

មហារីកង្កែ សោឡស មហារីក សេត្វិយកណ្ណោ ឧទ្ទានជាថា

សព្វហត្ថំ ន ព្យាហារេ

ឧក្រោចោ ធននា កណ្ណោ

ជ្ជំ សិស្តាវការកំ

ជីវាជំន្មារកោរោ

ចប្បចប្ប សរសរ

ហត្ថោ បត្ថោ ច ឌីដ្ឋោ ច

សាមិសំ សិស្តាកេន ច

ធន្តចាណិស្ស សន្តិម្ពំ

ន ទេសេន្តំ តថាគតា

ឯវមេវ ទណ្ណចាណិស្ស

សត្តការុធនាណិជំ

នាទុកា ឧទាហនា ចេវ

យានសេយ្យាគតស្ស ច

បល្លត្ថកានិសិទ្ធស្ស

វេវិតោគុណិតស្ស ច

ធនានិពាសនេ វានេ

មហាវិវត្ត មហាវិវៈ ១៦ សេតិយកណ្ណ ឧទានពាថា

តំនូតបាយ ១ រឿងភិក្ខុញាត់ម្រាមវែងទាំងអស់ទៅក្នុងមាត់ ១
រឿងភិក្ខុនិយាយទាំងអាហារនៅក្នុងមាត់ ១ រឿងភិក្ខុបោះដុំ
បាយបរិភោគ ១ រឿងភិក្ខុទាំកាត់តំនូតបាយ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់
អាហារបៀមទុលថ្កល់ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់រលាស់វែង ១ រឿង
ភិក្ខុឆាន់ឲ្យជ្រះគ្រាប់បាយ ១ រឿងភិក្ខុលៀនអណ្ណាត ១ រឿង
ភិក្ខុឆាន់ធូស្មរចបបប ១ ធូស្មរស្មរស្មរ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់
លិទ្ធុវែង ១ រឿងភិក្ខុឆាន់លិទ្ធុបាត្រ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់លិទ្ធុបបូរ
មាត់ ១ រឿងភិក្ខុយកវែងវែងលប្រឡាក់អាមិសទៅទទួលភាជន៍
ទឹក ១ រឿងភិក្ខុចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយ ១ ព្រះត-
ថាគតទាំងឡាយ មិនបានសំដែងព្រះសទ្ធម្មដល់មនុស្សដែល
មានឆត្រក្នុងវែង និងមនុស្សដែលមានជម្ងឺក្នុងវែង និងមនុស្ស
មានគ្រឿងសស្រា និងអាវុធក្នុងវែង និងមនុស្សពាក់ទ្រនាប់
ជើង ពាក់ស្បែកជើងបិតនៅលើយាននិងលើដំណែក អង្គុយ
គ្របបាមក្បាលជង្គង់ ជួតក្បាល ទទួរក្បាល និងមិនអង្គុយលើ
ផែនដី សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែលអង្គុយនៅលើអាសនៈ
មិនអង្គុយលើអាសនៈទាបសំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែលអង្គុយ
លើអាសនៈខ្ពស់ មិនឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែលអង្គុយ

វិទ្យបិដកេ បរិវាពេ

បច្ឆតោ ឧប្បដេន ច
វិតតោន ធន កាតត្បំ
ហរិតេ ទុនកម្មំ ចាតិ ។

តេសំ វិគ្គានំ ឧទានំ

(១២៤៣) បរិមណ្ឌលំ ឧដ្ឋក្សំ
ឧម្ពំ បណ្ណំ តថេវ ច
កតទ្យា ស្សស្ស ច
ចាទ្យកេន ច សត្តមាតិ ។

[២២៤] មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ កតិ អាបត្តិយោ
អាបដ្ឋតិ ។ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបដ្ឋតិ អក្ខាយតេ សរីរេ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស យេកុយ្យេន ខាយតេ សរីរេ មេដុនំ
ធម្មំ បដិសេវតិ អាបត្តិ ដុល្លច្ចយស្ស វិជកតេ^(១) មុខ
អច្ចបន្តំ អង្គជាតិ បវេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស មេដុនំ
ធម្មំ បដិសេវន្តោ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ។

១ ឧ. វិគ្គកតេ ។ ម. វិគ្គកតេ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

មិនដើរក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែលដើរមុន មិនដើរ
ក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដែលដើរតាមផ្លូវ រឿងភិក្ខុមិន
ត្រូវឈររបន្ទាបដ៏ទុច្ចារៈបួបស្ស្យវៈនឹងមិនត្រូវបន្ទាបដ៏ទុច្ចារៈ
បួបស្ស្យវៈលើវត្ថុស្រស់នឹងទឹក ។

ឧទ្ធាននៃវិគ្គទាំងនោះ ជំរុះ

(២៤៣) បរិមណ្ឌលវត្ថុ ១ ធម៌វត្ថុ ១ ឧមកតវត្ថុ ១ បណ្ណា-
បាតវត្ថុ ១ កតទ្យវត្ថុ ១ សុរសវត្ថុ ១ បាទុកាវត្ថុទីប្រាំពីរ ១ ។

(២៤៤) ភិក្ខុសេពមេដ្ឋនធម្ម ត្រូវអាបត្តិប្តីនានយ៉ាង ។ ភិក្ខុ
សេពមេដ្ឋនធម្ម ត្រូវអាបត្តិ ៣ យ៉ាង គឺសេពមេដ្ឋនធម្មចំពោះសវ័រៈដែល
សត្វមិនទាន់ស៊ី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក សេពមេដ្ឋនធម្មចំពោះសវ័រៈដែលសត្វ
ស៊ីហើយដោយច្រើន ត្រូវអាបត្តិប័ល្លច័យ បញ្ចាលអង្គដាតទៅក្នុងមាត់
ដែលហាតែមិនឱ្យប៉ះ ត្រូវអាបត្តិទេកដ ភិក្ខុសេពមេដ្ឋនធម្ម ត្រូវអាបត្តិ
៣ យ៉ាងនេះឯង ។

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិកា បញ្ញារោ ញាណិកា

(២៤៥) អនិច្ចំ អាទិយន្តោ កតិ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ។ អនិច្ចំ អាទិយន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា
អក្សនកំ អនិច្ចំ វេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស អតិវេកមាសកំ វា ឧបញ្ចមាសកំ វា
អក្សនកំ អនិច្ចំ វេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ អាបត្តិ
ឝុល្លត្ថយស្ស មាសកំ វា ឧបមាសកំ វា អក្សនកំ
អនិច្ចំ វេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស
អនិច្ចំ អាទិយន្តោ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

(២៤៦) សញ្ញត្ថ មនុស្សវិត្តហិ ជីវិតា វេរោមេន្តោ
កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ សញ្ញត្ថ មនុស្សវិត្តហិ
ជីវិតា វេរោមេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
មនុស្សំ ឝិទិស្ស ឝិទានំ ឧនតិ បបតត្វា មរិស្សត្តតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស បបតតេ ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ
អាបត្តិ ឝុល្លត្ថយស្ស មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
សញ្ញត្ថ មនុស្សវិត្តហិ ជីវិតា វេរោមេន្តោ ឥមា តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

មហានិក្ខេប មហាវិរៈ ១៦ បារាជិក ៤

(២៤៥) ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឱ្យ ត្រូវអាបត្តិប្តីនានា
ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឱ្យត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ កាន់យកទ្រព្យ
ដែលគេមិនឱ្យគួរដល់ថ្ងៃ ៥ មាសកក្កី លើសពី ៥ មាសកក្កី ដោយថេយ្យ
ចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបារាជិក កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឱ្យ គួរដល់ថ្ងៃលើស
ពី ១ មាសកក្កី ខ្លះពី ៥ មាសកក្កី ដោយថេយ្យចិត្ត ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ
កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឱ្យ គួរដល់ថ្ងៃ ១ មាសកក្កី ខ្លះពី ១ មាសកក្កី
ដោយថេយ្យចិត្ត ត្រូវអាបត្តិទុកៗ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឱ្យ ត្រូវ
អាបត្តិ ៣ នេះឯង ។

(២៤៦) ភិក្ខុក្វែងផ្តាច់បង់រាងកាយ របស់មនុស្សឱ្យធ្លាក់ចុះចាក
ដីវិតត្រូវអាបត្តិប្តីនានា ។ ភិក្ខុក្វែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឱ្យធ្លាក់
ចុះចាកដីវិត ត្រូវអាបត្តិ ៣ យ៉ាង គឺ ដឹករណ្តៅចំពោះមនុស្ស ដោយ
ប្តីនបង់ថា អ្នកណានិមួយនឹងធ្លាក់ស្លាប់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកៗ កាលបើ
មនុស្សនោះធ្លាក់ទៅហើយកើតទុក្ខវេទនាឡើង ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ (បើ)
មនុស្សនោះស្លាប់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុក្វែងផ្តាច់បង់ដីវិតរបស់មនុស្ស
ត្រូវអាបត្តិ ៣ នេះឯង ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(២២៧) អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរមនុស្សធម៌ំ ឧល្លបន្តោ
កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរ-
មនុស្សធម៌ំ ឧល្លបន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ពាបន្តោ វេញាបកតោ អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរមនុស្សធម៌ំ
ឧល្លបតិ អាបត្តិ ពារាជិកស្ស យោ តេ វិហារេ វសតិ
សោ ភិក្ខុ អរហនិ កណានិ បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
វុល្លត្ថយស្ស ឧបវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឱក្កជស្ស
អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរមនុស្សធម៌ំ ឧល្លបន្តោ វេញា
តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

ចន្ទោ ពារាជិកា និដ្ឋិតា ។

(២២៨) ឧបក្កមិត្តា អស្មតិ មោចេន្តោ កតិ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ ឧបក្កមិត្តា អស្មតិ មោចេន្តោ
តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ចេតេតិ ឧបក្កមិតិ មុត្តតិ
អាបត្តិ សង្ឃាជិសេសស្ស ចេតេតិ ឧបក្កមិតិ ឧ
មុត្តតិ អាបត្តិ វុល្លត្ថយស្ស បយោតេ ឱក្កជំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(២៤៧) ភិក្ខុពោលអត្តទុត្តរិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន ដែលមិនពិត
ត្រូវអាបត្តិប្បន្នាន ។ ភិក្ខុពោលអត្តទុត្តរិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន
ដែលមិនពិត ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសន្តត់ហើយ ពោលអត្តទុត្តរិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន
ដែលមិនពិត ត្រូវអាបត្តិបាណដឹក ភិក្ខុនិយាយកុហកថា ភិក្ខុណានៅក្នុង
វិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជាព្រះអរហន្ត កាលបើអ្នកស្តាប់ដឹងច្បាស់ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្ងួយ បើពុំដឹងច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុពោលអត្តទុត្តរិ-
មនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន ដែលមិនពិត ត្រូវអាបត្តិ ៣ នេះឯង ។

ចប់ បារាជិត ៤ ។

(២៤៨) ភិក្ខុព្យាយាមបញ្ចេញអសុចិ ត្រូវអាបត្តិប្បន្នាន ។ ភិក្ខុ
ព្យាយាមបញ្ចេញអសុចិ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ភិក្ខុព្យាយាមទាល់តែអសុចិ
ឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុព្យាយាម តែអសុចិមិនឃ្នាត
ចេញ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងួយ គ្រាន់តែព្យាយាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

មហាវិញ្ញាណ សោឡុយ មហាវិញ្ញាណ គោស សង្ឃទិសេសា

(២២៧) មាតុត្តាមេន សង្ឃិ កាយសំសង្កំ សមា-
បជ្ជន្តោ តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ កាយេន កាយំ
អាមសតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស កាយេន កាយ-
ប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ អាមត្តិ វុល្លក្ខយស្ស កាយប្បដិ-
ពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

(២២៨) មាតុត្តាមំ ធុត្តល្ហាហិ វិចារិ ឱកាសន្តោ
តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ វុត្តមត្តំ បស្សវមត្តំ អា-
ទិស្ស វណ្ណាម្បិ កណាតិ អវណ្ណាម្បិ កណាតិ អាមត្តិ សង្ឃ-
ទិសេសស្ស វុត្តមត្តំ បស្សវមត្តំ វេបេត្វា អធិត្តតិ ឧត្ត-
ជានុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណាម្បិ កណាតិ អវណ្ណាម្បិ ក-
ណាតិ អាមត្តិ វុល្លក្ខយស្ស កាយប្បដិពទ្ធំ អាទិស្ស
វណ្ណាម្បិ កណាតិ អវណ្ណាម្បិ កណាតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

(២២៩) អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសន្តោ
តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ មាតុត្តាមស្ស សង្ឃិកេ
អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាមត្តិ សង្ឃទិ-
សេសស្ស បណ្ណកស្ស សង្ឃិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ

មហានិទ្ទេស បញ្ចវារៈ ១៥ សង្ខេបទិសេស ១៣

(២៤៧) ភិក្ខុវេល'ព្រមនូវកាយសំសគ្គៈ មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម
ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ភិក្ខុស្ថាបអវ័ន្តលកាយ (ស្រី) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ស្ថាបអវ័ន្តលវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយ (ស្រី)
ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយ ស្ថាបអវ័ន្តលវត្ថុដែលជាប់
ដោយកាយ (ស្រី) ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៤៨) ភិក្ខុនិយាយចែចង់មាតុគ្រាមដោយសំដីអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិ
៣ គឺ ភិក្ខុនិយាយសរសើរក្តី និយាយតិះដៀលក្តី ចំពោះវច្ចមគ្គបុ
បស្សាវមគ្គ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស និយាយសរសើរក្តី និយាយតិះដៀល
ក្តី ចំពោះអវយវៈត្រីមជ្ឈកំបិតចុះមកខាងក្រោម តិមណ្ឌលដង្កង់ឡើង
ទៅខាងលើ រៀវរលងវត្ថុវច្ចមគ្គនឹងបស្សាវមគ្គចេញ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយ
និយាយសរសើរក្តី និយាយតិះដៀលក្តី ចំពោះវត្ថុជាប់នឹងកាយ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

(២៤៩) ភិក្ខុនិយាយសរសើរការបម្រើកាមដើម្បីខ្លួន ត្រូវអាបត្តិ
៣ គឺ និយាយសរសើរការបម្រើកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់មាតុ-
គ្រាម ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស និយាយសរសើរការបម្រើកាមដើម្បីខ្លួន

វិនយបិដកេ បរិវារោ

វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ឪល្លក្ខយស្ស តិរច្ឆាននកតស្ស
សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

(២៥២) សញ្ជារតិ សមាបជ្ជន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ បដិក្កណាតិ រឹមិសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស បដិក្កណាតិ រឹមិសតិ ន បច្ឆា-
ហរតិ អាបត្តិ ឪល្លក្ខយស្ស បដិក្កណាតិ ន រឹមិសតិ
ន បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(២៥៣) សញ្ជាចិកាយ កុដិ កាភមេន្តោ តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាភមេតិ បយោតេ ទុក្ខដិ ឯ-
កិបិណ្ណោ អនាគតេ អាបត្តិ ឪល្លក្ខយស្ស តស្មី បិណ្ណោ
អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៥៤) មហល្លកំ វិហារំ កាភមេន្តោ តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាភមេតិ បយោតេ ទុក្ខដិ ឯក-
បិណ្ណោ អនាគតេ អាបត្តិ ឪល្លក្ខយស្ស តស្មី បិណ្ណោ
អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

កងសំណាកបណ្ឌិត ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ វិនិយាយសរសើរការបម្រើកាម
ដើម្បីខ្លួនកងសំណាកត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៥២) ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការដឹកនាំ (ពាក្យប្រុសស្រី) ត្រូវអាបត្តិ ៣
គឺ ទទួលពាក្យខាង (ប្រុស) ហើយទៅវិនិយាយល្បួងមើល (នឹងស្រី)
ហើយត្រឡប់មកប្រាប់ (ខាងប្រុសវិញ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ទទួលពាក្យហើយទៅវិនិយាយល្បួងមើល តែមិនត្រឡប់មកប្រាប់វិញ
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ ទទួលពាក្យហើយ តែមិនទៅវិនិយាយល្បួងមើល
មិនត្រឡប់មកប្រាប់វិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៥៣) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដ ដោយការសូមគ្រឿងទុបករណ៍ពីគេមក
ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ឲ្យគេធ្វើត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
(ដែលធ្វើ) កាលបើមិនទាន់បូកលាបដុំកំបោរ ឬដីស្អិតមួយដុំនៅឡើយ
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ កាលបើបានបូកលាបដុំកំបោរ ឬដីស្អិតមួយដុំនោះ
ស្រេចហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២៥៤) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើវិហារធំ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ឲ្យគេធ្វើ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ (ដែលប្រើគេឲ្យធ្វើ) កាលបើមិនទាន់បូក
លាបដុំកំបោរ ឬដីស្អិតមួយដុំ នៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ កាល
បើបានបូកលាបដុំកំបោរ ឬដីស្អិតមួយដុំនោះ ស្រេចហើយ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

មហាវិវត្តោ សោឡស មហាវិវ រោស សង្ឃវិសេសា

(២៥៥) ភិក្ខុំ អម្បលកេន ន ចារាជីកេន ន ធម្មេន
អនុទ្ធិសេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អនោកាសំ កាកា-
បេត្វា ពាវេនាជិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
សេសេន ទុក្កជស្ស ឡិកាសំ កាកាបេត្វា អក្កោសា-
ជិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ ឡិមសវាទស្ស ។

(២៥៦) ភិក្ខុំ អញ្ញាភាតិយស្ស អធិករណស្ស តិញ្ញា
នេសំ លេសមត្តិ ឧបាទាយ ចារាជីកេន ន ធម្មេន អនុទ្ធិ-
សេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អនោកាសំ កាកា-
បេត្វា ពាវេនាជិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
ទុក្កជស្ស ឡិកាសំ កាកាបេត្វា អក្កោសាជិប្បាយោ
វទេតិ អាបត្តិ ឡិមសវាទស្ស ។

(២៥៧) សង្ឃកេនកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុ-
កាសិយមាទោ នប្បដិដិស្សជ្ជន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្កដិ ឌីហិ កម្មវាចាហិ ឪល្យច្ចយា
កម្មវាចាហិយោសារេន អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

មហានិទ្ទេស មហាវិរៈ ១៦ សង្ខេបទិសេស ១៣

(២៥៥) ភិក្ខុចោទភិក្ខុផង្គតា ដោយអាបត្តិបារាជិក មិនមានមូល
ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ មិនសូមទុកាសជាមុនសិន ហើយចោទ ដោយមាន
ប្រាថ្នា ដើម្បីឲ្យយូតចាកព្រហ្មចារ្យ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស នឹង
ទុកដ ភិក្ខុសូមទុកាសជាមុនហើយទើបចោទ ដោយមានប្រាថ្នានឹងដេរ
ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយៈ ព្រោះពោលពាក្យចាក់ដោត ។

(២៥៦) ភិក្ខុចោទភិក្ខុផង្គតា ដោយអាបត្តិបារាជិក ព្រោះ
អាស្រ័យគ្រឿងអាណិណាមួយ គ្រាន់តែជាលេសនៃអធិករណ៍ជាចំណែក
ដទៃ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ភិក្ខុមិនសូមទុកាស (ជាមុន) ហើយចោទ
ដោយមានប្រាថ្នា ដើម្បីឲ្យយូតចាកព្រហ្មចារ្យ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស នឹង ទុកដ សូមទុកាស (ជាមុន) ហើយចោទ ដោយមានប្រាថ្នា
នឹងដេរ ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយៈ ព្រោះពោលពាក្យចាក់ដោត ។

(២៥៧) ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ កាលបើសង្ឃបានសូត្រសមនុកា-
សនកម្មអស់ពីរៈ ៣ វេទហើយ នៅតែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងខណៈសូត្រញាតិ (ដំបូង) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ
ដោយសូត្រកម្មវិចារីវដង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ក្នុងខណៈសូត្រ
កម្មវិចារីវ ។

១. ៣២

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(២៥៨) កេនកោនុវត្តកា ភិក្ខុ យាវតតិយំ សម
នុកាសិយមាណោ នប្បដិទិស្សដ្ឋន្តោ តិស្សោ អាមត្តិយោ
អាមជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្កដំ ឌីហិ កម្មវាចាហិ វុល្លច្ច
យា កម្មវាចាបរិយោសារោ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៥៩) ទុព្វោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុកាសិយ
មាណោ នប្បដិទិស្សដ្ឋន្តោ តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ
ញត្តិយា ទុក្កដំ ឌីហិ កម្មវាចាហិ វុល្លច្ចយា កម្មវា
ចាបរិយោសារោ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៦០) កុលទ្ធសកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុ
កាសិយមាណោ នប្បដិទិស្សដ្ឋន្តោ តិស្សោ អាមត្តិយោ
អាមជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្កដំ ឌីហិ កម្មវាចាហិ វុល្លច្ចយា
កម្មវាចាបរិយោសារោ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(២៥៨) ពួកភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃ កាលបើ
សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្ម អស់វារៈជាគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅ
តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ ក្នុងខណៈសូត្រ
ញត្តិ (ជាដំបូង) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច ដោយសូត្រកម្មវាចាពីរដង ត្រូវ
សង្ឃទិសេស ក្នុងខណៈសូត្រកម្មវាចាបំប៉ ។

(២៥៩) ភិក្ខុដែលគេប្រដៅបានដោយក្រ កាលបើសង្ឃបាន
សូត្រសមនុភាសនកម្ម អស់វារៈជាគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់
ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ ក្នុងខណៈសូត្រញត្តិ (ជាដំបូង)
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច ដោយសូត្រកម្មវាចាពីរដង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ក្នុងខណៈសូត្រកម្មវាចាបំប៉ ។

(២៦០) ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូល កាលបើសង្ឃបានសូត្រសមនុភាសន-
កម្ម អស់វារៈជាគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ ៣
គឺ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ ក្នុងខណៈសូត្រញត្តិ (ដំបូង) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច
ដោយសូត្រកម្មវាចាពីរដង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ក្នុងខណៈសូត្រ
កម្មវាចាបំប៉ ។

១៣៣

មហាវិកង្កេ លោឡស មហាវិកា ធិស្សត្តិយកណ្តោ រាបី១វិញ្ញោ

(២៦០) អតិរេកចីវរំ ទសាហំ អតិក្ការមេន្តោ ឯកំ

អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៦២) ឯករត្តិ តិចីវរេន វិប្បវសន្តោ ឯកំ អា

បត្តិ អាបជ្ជតិ ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៦៣) អកាលចីវរំ បដិក្កហេត្វា មាសំ អតិក្ការ

មេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៦៤) អណាតិកាយ ភិក្ខុនិយា បុរណាចីវរំ

ដោវមេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ដោវមេតិ បយោ-
គេ ទុក្ខដំ ដោវមេតេ ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៦៥) អណាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចីវរំ

បដិក្កហេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ គណាតិ បយោ-
គេ ទុក្ខដំ គហិតេ ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៦៦) អណាតកំ គហបតិ វា គហបតានិ វា ចីវរំ

វិណាមេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វិណាមេតិ បយោ-
គេ ទុក្ខដំ វិណាមេតេ ធិស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។

មហានិក្ខេប មហាវិវាទៈ ១៦ និស្សត្តិយកណ្ណ កបិនវត្ត

(២៦១) ភិក្ខុទុកអតិរេកចីវរឲ្យកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១

គឺ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៦២) ភិក្ខុនៅប្រាសចាកវត្តចីវរ អស់មួយពត្រី ត្រូវអាបត្តិ ១

គឺ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៦៣) ភិក្ខុទទួលអកាលចីវរ ហើយទុកឲ្យកន្លងហួសមួយខែទៅ

ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៦៤) ភិក្ខុប្រើភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិឲ្យលាងចីវរចាស់ ត្រូវ

អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដក ក្នុងប្រយោគដែលប្រើឲ្យលាង លុះឲ្យ
លាងរួចហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៦៥) ភិក្ខុទទួលចីវរអំពីភិក្ខុនី ដែលមិនមែនជាញាតិ ត្រូវ

អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដក ក្នុងប្រយោគដែលទទួល លុះទទួលបានមក
ហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៦៦) ភិក្ខុសូមចីវរនឹងគហបតីក្តី គហបតីនីក្តី ដែលមិនមែនជា

ញាតិ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺភិក្ខុកំពុងសូម ត្រូវអាបត្តិទុកដក ក្នុងប្រយោគ
ដែលសូម លុះសូមបានមកហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

(២៦៧) អញ្ញាតកំ កហបតី វា កហបតាដី វា ត
ទុក្ខំ ចរិវំ វិញ្ញាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វិញ្ញាបេ
តិ បយោគេ ទុក្ខដំ វិញ្ញាបេតេ ជិស្សុក្ខិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៦៨) បុព្វេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកំ កហបតីកំ
ឧបសង្កមិត្តា ចរិវេ វិកប្បំ អាបជ្ជេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ វិកប្បំ អាបជ្ជតិ បយោគេ ទុក្ខដំ វិកប្បំ
អាបន្នេ ជិស្សុក្ខិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៦៩) បុព្វេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកេ កហបតីកេ
ឧបសង្កមិត្តា ចរិវេ វិកប្បំ អាបជ្ជេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ វិកប្បំ អាបជ្ជតិ បយោគេ ទុក្ខដំ វិកប្បំ
អាបន្នេ ជិស្សុក្ខិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៧០) អតិវេកតិក្ខុក្ខំ ចោទោយ អតិវេកតិក្ខុក្ខំ
វាទេន ចរិវំ អភិជិញ្ញាទេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
អភិជិញ្ញាទេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ អភិជិញ្ញាទេតេ ជិស្សុក្ខិ-
យំ ចាចិត្តិយំ

វិធីបិណ្ឌ ចរិកា:

(២៦៧) ភិក្ខុសូមចម្រើននឹងគហបតីភិក្ខុ នឹងគហបតានីភិក្ខុ ដែលមិនមែន ជាញាតិ ឲ្យច្រើនលើសពីស្បង់នឹងចំពារនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងសូម លុះសូមបានមកហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ: ។

(២៦៨) ភិក្ខុដែលគេមិនបានបវរណាទុកជាមុន ហើយចូលទៅ រកគហបតី ដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងចម្រើន (ចង់បានឲ្យល្អហួសហេតុ) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុង ប្រយោគដែលដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងចម្រើន លុះកំណត់ចម្រើនបានហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ: ។

(២៦៩) ភិក្ខុដែលគេមិនបានបវរណាទុកជាមុន ហើយចូលទៅរក គហបតីទាំងឡាយ ដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ ក្នុងចម្រើន ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលដល់នូវកិរិយា កំណត់ក្នុងចម្រើន លុះកំណត់ក្នុងចម្រើនហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ: ។

(២៧០) ភិក្ខុឲ្យចម្រើនសម្រេចបានដោយការគឺនិទានឲ្យលើសអំពី ៣ ដង ដោយការឈរឲ្យលើសអំពី ៦ ដង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិ ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យចម្រើនសម្រេច កាលបើចម្រើនសម្រេចហើយ ត្រូវ និស្សត្តិយបាចិត្តិយ: ។

១៣៥

មហេរិកង្កេ លោឡស មហារិកា និស្សត្តិយកណ្ណោ កោសិយវត្តោ

(២៧០) កោសិយមិស្សត្តិ សន្តតិ កាកាមេន្តោ ទ្វេ

អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ កាកាមេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ

កាកាមេតេ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៧២) សុទ្ធកាឡកាណំ ឯឡតលោមាណំ សន្តតិ

កាកាមេន្តោ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ កាកាមេតិ

បយោគេ ទុក្ខដំ កាកាមេតេ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៧៣) អនាទយិត្វា តុលំ ឌីនាតាណំ តុលំ តោច

រិយាណំ នំ សន្តតិ កាកាមេន្តោ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ

កាកាមេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ កាកាមេតេ និស្សត្តិយំ

ទាចិត្តិយំ ។

(២៧៤) អនុស្សំ សន្តតិ កាកាមេន្តោ ទ្វេ អាមត្តិ-

យោ អាមជ្ជតិ កាកាមេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ កាកាមេតេ

និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៧៥) អនាទយិត្វា បុរាណសន្តតស្ស សាមត្តា

សុគតវិនិច្ឆ័យំ នំ និសំទនសន្តតិ កាកាមេន្តោ ទ្វេ អាមត្តិ-

យោ អាមជ្ជតិ កាកាមេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ កាកាមេតេ

និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

មហាវិវត្ត មហាវិវៈ ១៦ និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវត្ត

(២៧១) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសន្តត លាយដោយសូត្រ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យគេធ្វើស្រេចហើយ
ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៧២) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសន្តត ដោយរោមចៀមមានពណ៌ខ្មៅសុទ្ធ
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យគេ
ធ្វើស្រេចហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៧៣) ភិក្ខុធ្វើសន្តតថ្មី មិនលាយរោមចៀមស ឲ្យមួយដំបូង
រោមចៀមក្រហម ឲ្យមួយដំបូង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យគេធ្វើរួចហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបា-
ចិត្តិយៈ ។

(២៧៤) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសន្តតរាល់ ៗ ឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យគេធ្វើរួចហើយ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៧៥) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសន្តតសម្រាប់អង្គុយថ្មី មិនលាយសន្តតចាស់
មួយចំណាមព្រះសុគត ដោយជុំវិញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលប្រើឲ្យគេធ្វើ លុះប្រើឲ្យគេធ្វើរួចហើយ ត្រូវនិស្ស-
ត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

១៣៦

វិទយបិដកេ បរិវាហេ

(២៧៦) ឯឡុកកលោមាជិ បដិក្កហេត្វា តិយោជនំ

អតិក្កាមេត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បឋមំ ចានិ
តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ទុតិយំ
ចានិ អតិក្កាមេតិ ទិស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៧៧) អញ្ញាតិកាយ ភិក្កុនិយា ឯឡុកកលោ

មាជិ ដោវាមេត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ដោវាមេតិ
បយោគេ ទុក្ខដំ ដោវាមេតិ ទិស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៧៨) រូបិយំ បដិក្កណ្ណោ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ កណ្ណាតិ បយោគេ ទុក្ខដំ កហិតេ ទិស្សតិយំ
ចាចិត្តិយំ ។

(២៧៩) វាណប្បការកំ រូបិយសំវេហារំ សមាប

ជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ សមាបជ្ជតិ បយោគេ
ទុក្ខដំ សមាបន្នេ ទិស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៨០) វាណប្បការកំ កយវិក្កយំ សមាបជ្ជន្តោ

ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ សមាបជ្ជតិ បយោគេ ទុក្ខដំ
សមាបន្នេ ទិស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

វិធីយបិដក បរិវារៈ

(២៧៦) ភិក្ខុទទួលរោមចៀម ហើយនាំយកឲ្យកន្លងហួស ៣
យោជន៍ទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ឈានដំហានដំបូងឲ្យកន្លងហួស ៣
យោជន៍ទៅ ត្រូវអាបត្តិទក្ស ឈានដំហានទី ២ ឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៧៧) ភិក្ខុប្រើភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ឲ្យលាងរោមចៀម
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទក្ស ក្នុងប្រយោគដែលប្រើឲ្យគេលាង លុះ
ប្រើឲ្យគេលាងរួចហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៧៨) ភិក្ខុទទួលរូបិយៈ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទក្ស
ក្នុងប្រយោគដែលទទួល លុះទទួលរួចហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៧៩) ភិក្ខុប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយៈ មានប្រការផ្សេង ៗ
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទក្ស ក្នុងប្រយោគដែលប្រព្រឹត្ត (ការ
លក់ដូរ) លុះប្រព្រឹត្តរួចហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៨០) ភិក្ខុប្រព្រឹត្តទិញដូរ របស់មានប្រការផ្សេង ៗ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទក្ស ក្នុងប្រយោគដែលខ្លួនប្រព្រឹត្ត លុះប្រព្រឹត្តរួច
ហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

១៣៧

មហារិកង្កេ សោឡុស មហារិកា និស្សត្តិយកណ្ណេ បត្តវិញ្ញោ

(២៨០) អតិវេកបត្តិ ទសាហំ អតិក្កាមេត្តោ ឯកំ
អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ជិស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៨២) ឱនបញ្ចាពន្ធនេន បត្តេន អញ្ញំ ជំ បត្តិ
ចេតាមេត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ចេតាមេតិ
បយោគេ ទុក្កដំ ចេតាបិគេ ជិស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៨៣) ភេសដ្ឋានិ បដិក្កហេត្វា សត្តាហំ អតិក្កា-
មេត្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ជិស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៨៤) អតិវេកមាសេ សេសេ តិញ្ញាជំ(១) វិស្សក្ក-
សាដិកចីវំ បរិយេសេត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
បរិយេសតិ បយោគេ ទុក្កដំ បរិយេជ្ជេ ជិស្សក្កិយំ
ទាចិត្តិយំ ។

(២៨៥) ភិក្ខុស្សសាមំ ចីវំ ទត្វា កុបិតោ អនត្ត-
មថោ អច្ឆន្ទេត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អច្ឆន្ទតិ
បយោគេ ទុក្កដំ អច្ឆន្ទេ ជិស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៨៦) សាមំ សុតំ វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហំ ចីវំ
វាយាមេត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វាយាមេតិ
បយោគេ ទុក្កដំ វាយាបិគេ ជិស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។

មហាវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ និស្សត្តិយកណ្ណ បត្តវត្ត

[២៨១] ភិក្ខុទុកអតិរេកបាត្រ ឲ្យកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃទៅ ត្រូវ
អាបត្តិ ១ គឺ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

[២៨២] ភិក្ខុមានបាត្រ មានចំណង់មិនទាន់ដល់ ៥ អន្លើ ហើយ
សូមបាត្រប្លង់ទៅទៀត ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលសូម លុះសូមបានមកហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៣] ភិក្ខុទទួលភេសជ្ជៈទាំងឡាយហើយ ទុកឲ្យកន្លងហួស ៧
ថ្ងៃទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៤] ភិក្ខុស្វែងរកស្សិកសាដឹកចិវរសម្រាប់ធូតទឹកភ្លៀង ក្នុង
កាលដំលើសអំពីខែខាងចុងនៃដូវក្តៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលស្វែងរក លុះស្វែងរកបានមកហើយ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៥] ភិក្ខុឲ្យចិវរដល់ភិក្ខុផងគ្នាដោយខ្លួនឯង ហើយក្រោយពាក់អន់
ចិត្ត ក៏ដេណ្ឌីមយកវិញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលដេណ្ឌីម លុះដេណ្ឌីមបានមកហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៦] ភិក្ខុសូមអំបោះដោយខ្លួនឯង យកមកឲ្យជាងតំប្បាញ
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលប្រើគឲ្យ
ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

វិទ្យាបិដក បរិវាណ

(២៨៧) បុត្រ អប្បវរិក្ខតា អណាតកស្ស កហាបតិ
កស្ស កត្តវាយេ ឧបសម្ព័ន្ធិត្វា បិវេរ វិតតប្បំ អាបជ្ជន្ត
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជនិ វិតតប្បំ អាបជ្ជនិ បយោគ
ទុក្កដំ វិតតប្បំ អាបន្នេ ជិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៨៨) អន្តេកតិវិ បដិក្កហេត្វា បិវេកាលស
មយំ អតិក្កាមេន្តោ ឯតិ អាបត្តិ អាបជ្ជនិ ជិស្សត្តិយំ
ទាចិត្តិយំ ។

(២៨៩) តិណ្ឌំ បិវាដំ អណាតិវិ បិវិ អន្តរយ
ជិត្តិបិត្វា អតិវេកធារត្តិ វិប្បវសន្តោ ឯតិ អាបត្តិ អា
បជ្ជនិ ជិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៩០) ជាដំ សម្ប័កំ លាវិ បរិណាតិ អត្តនេ
បរិណាមេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជនិ បរិណាមេតិ
បយោគ ទុក្កដំ បរិណាបិវេត ជិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

បត្តវន្តោ តតិយោ ។

តិស ជិស្សត្តិយោ បាបិត្តិយោ ជិដ្ឋិតា ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(២៨៧) ភិក្ខុដែលគេមិនបានបរវរណាទុកជាមុន ហើយចូលទៅ
រកជាន់តម្បាញរបស់គុហបតីមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់
ក្នុងបីវេ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលកំណត់
លុះកំណត់រួចហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៨៨) ភិក្ខុទទួលអច្ឆេកបីវេទុកឲ្យកន្លងហួសសម័យនៃបីវេកាល
ទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

(២៨៩) បណ្ឌាបីវេទាំង ៣ ភិក្ខុទុកបីវេណាមួយ ក្នុងបន្ទោះផ្ទះ
ហើយនៅប្រាសចាកលើស ៦ រាត្រីទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺនិស្សគ្គិយ-
បាចិត្តិយៈ ។

(២៩០) ភិក្ខុដឹងថាលាភ របស់សង្ឃដែលគេបង្ហាត់ទៅ (ដើម្បី
សង្ឃ) ត្រឡប់បង្ហាត់មក ដើម្បីខ្លួនវិញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលបង្ហាត់មក លុះបង្ហាត់បានមកហើយ ត្រូវ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

១៣៧

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិក ចាចិត្តិយកណ្ណេ បុសាវិទិវត្តោ

(២៧១) សឡដាធម្មសា កាសន្តោ កតិ អាបត្តិ-
យោ អាបជ្ជតិ ។ សឡដាធម្មសា កាសន្តោ បញ្ច អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ចាបិន្តោ ឥន្ទាបកតោ អសន្តិ អក្ក-
តិ ឧត្តរិមន្តស្សធម្មំ ឧល្លបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
កិក្ខុ អម្បលកេន ចារាជិកេន ធម្មេន អនុម្ពិសេតិ
អាបត្តិ សឡដិសេសស្ស យោ តេ វិហារេ វសតិ សោ
កិក្ខុ អរហតិ កណាតិ បដិវិជាធន្តស្ស អាបត្តិ វុល្ល-
ត្ថយស្ស ធម្មដិវិជាធន្តស្ស អាបត្តិ ធិក្កដស្ស សឡ-
ដាធម្មសារាទេ ចាចិត្តិយំ សឡដាធម្មសា កាសន្តោ
ឥហ បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

(២៧២) ឌីមសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ឧប-
សឡដ្ឋំ ឌីមសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស អនុបសឡដ្ឋំ
ឌីមសតិ អាបត្តិ ធិក្កដស្ស ។

(២៧៣) បេសុញ្ញំ ឧបសំហរន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ឧបសឡដ្ឋស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស អនុបសឡដ្ឋស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ
អាបត្តិ ធិក្កដស្ស ។

បហវិរត្តិ មហោវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ

(២៧១) ភិក្ខុពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ត្រូវអាបត្តិប្រាំនាទី ។

ភិក្ខុពោលពាក្យកុហក ដោយដឹងខ្លួន ត្រូវអាបត្តិ ៥ គឺ ភិក្ខុមាន

សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយ ពោលអួត

ទុក្ខវិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន ដែលមិនពិត ត្រូវអាបត្តិបុរាណជីក ភិក្ខុចោទ

ភិក្ខុផង្កា ដោយអាបត្តិបុរាណជីកមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស

ភិក្ខុពន្យល់គេថា ភិក្ខុណា នៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជាព្រះអរហន្ត

បើគេដឹងច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបល្ល័យ បើគេមិនដឹងច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ

និយាយកុហក (តាមធម្មតា) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះពោលសម្បជាន-

មុសាវាទ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទាំង ៥ នេះឯង ។

(២៧២) ភិក្ខុពោលពាក្យចាក់ដោត ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ពោលចាក់

ដោតទុបសម្បទ័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ពោលចាក់ដោតអនុបសម្បទ័ន្ធ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៧៣) ភិក្ខុបង្កពាក្យញ្ជះញង់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុបង្កពាក្យ

ញ្ជះញង់ ដល់ទុបសម្បទ័ន្ធផង្កា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ បង្កពាក្យញ្ជះ

ញង់ដល់អនុបសម្បទ័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

(២៧៤) អនុបសម្បជ្ជំ បទសោ ធម្មំ វាចេន្តោ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វាចេតិ បយោភេ ទុក្កដំ បទេ
បទេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៥) អនុបសម្បជ្ជន្ត ឧត្តរិទ្ធិវត្តនិវត្តំ សហសេយ្យំ
កេច្ឆេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ និបជ្ជតិ បយោភេ
ទុក្កដំ និបទេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៦) មាតុត្តាមេន សហសេយ្យំ កេច្ឆេន្តោ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ និបជ្ជតិ បយោភេ ទុក្កដំ និបទេ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៧) មាតុត្តាមស្ស ឧត្តរិបទ្ធិញ្ញវាចាហិ ធម្មំ
ទេសេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ទេសេតិ បយោភេ
ទុក្កដំ បទេ បទេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៨) អនុបសម្បជ្ជស្ស ឧត្តរិមទ្ធិស្សធម្មំ ក្ខតិ
អាហេចេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អាហេចេតិ ប-
យោភេ ទុក្កដំ អាហេចេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

(២៧៤) ភិក្ខុបង្រៀនធម៌ជាបទចំពោះអនុបសម្ប័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលបង្រៀន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
គ្រប់ ៗ បទ ។

(២៧៥) ភិក្ខុសម្រេចការដេក ជាមួយនឹងអនុបសម្ប័ន្ធ លើស
២-៣ រាត្រីឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលប្រាសដេក លុះដេកស៊ប់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(២៧៦) ភិក្ខុសម្រេចការដេកជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលប្រាសដេក លុះដេកស៊ប់ហើយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(២៧៧) ភិក្ខុសដែលធម៌ដល់មាតុគ្រាមដោយវាចាលើសអំពី ៥.៦
ម៉ាត់ឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែល
កំពុងសំដែង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រាល់ ៗ បទ ។

(២៧៨) ភិក្ខុប្រាប់ទុក្ខរិមនុស្សធម្ម ដែលមានពិតប្រាកដដល់អនុប-
សម្ប័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងប្រាប់
លុះប្រាប់រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

មហាវិវត្តន្ត សោឡស មហាវិវា បាចិន្ទិយកណ្តោ ភូតតាមវិញ្ញោ

(២៧៧) ភិក្ខុស្ស ធិដល្វំ អាបត្តិ អនុបសម្បទ្ធស្ស

អាហោចេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អាហោចេតិ ប-
យោគេ ធិក្កដំ អាហោចិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣០០) បឋវី ខនន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ

ខនតិ បយោគេ ធិក្កដំ បហារេ បហារេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

មុសាវិទវិញ្ញោ បឋមោ ។

(៣០១) ភូតតាមិ ទាតេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ ទាតេតិ បយោគេ ធិក្កដំ បហារេ បហារេ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣០២) អញ្ញោនញ្ញំ បដិចរន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ អនាហេចិតេ អញ្ញោនញ្ញំ អញ្ញោនញ្ញំ បដិច-
រតិ អាបត្តិ ធិក្កដំស្ស អាហោចិតេ អញ្ញោនញ្ញំ អញ្ញោ-
នញ្ញំ បដិចរតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

មហាវិវត្ត មហាវិវៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ ភូតតាមវត្ត

(២៧៧) ភិក្ខុប្រាប់ទុដល្យាបតិរបស់ភិក្ខុផងត្នា ដល់អនុបសម្បទ័ន

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងប្រាប់ លុះ
ប្រាប់រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣០០) ភិក្ខុដឹកដី ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
(ដែលផ្តងនឹងដឹក) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ វារៈដែលដឹក ។

ចប់ មុសាវាទវត្ត ទី ១ ។

(៣០១) ភិក្ខុធ្វើភូតតាមឲ្យយូរតចាកទី ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ (ដែលផ្តងនឹងធ្វើឲ្យយូរតចាកទី) ត្រូវអាបត្តិ-
បាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ វារៈដែលប្រហារ ។

(៣០២) ភិក្ខុពោលបិទបាំងពាក្យដទៃ ដោយពាក្យដទៃ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ កាលបើអញ្ជាវទេកកម្ម ដែលសង្ឃមិនទាន់លើកឡើងទេ
ភិក្ខុពោលបិទបាំងពាក្យដទៃ ដោយពាក្យដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ កាល
បើអញ្ជាវទេកកម្មដែលសង្ឃបានលើកឡើងហើយ ភិក្ខុនៅតែពោលបិទ
បាំងពាក្យដទៃ ដោយពាក្យដទៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិទយបិដកេ បរិវាពា

(៣០៣) ភិក្ខុំ ឧដ្ឋាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបដ្ឋតិ ឧដ្ឋាបេតិ បយោភេ ទុក្ខដំ ឧដ្ឋាបិភេ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣០៤) សង្ឃិកំ មញ្ចំ វា បឺមំ វា ភិសី វា
កោត្តំ វា អន្លោកោសេ សន្តិភិ អនុភិ អនាប្បា
បត្តមន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ បឺមំ ចាទិ លេខុ-
ចាតិ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ទុតិយំ ចាទិ
អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣០៥) សង្ឃិកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្តិភិ អនុ-
ភិ អនាប្បា បត្តមន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ
បឺមំ ចាទិ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
ទុតិយំ ចាទិ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣០៦) សង្ឃិកេ វិហារេ ជាទំ បុព្វបតិ ភិក្ខុំ
អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ
និបដ្ឋតិ បយោភេ ទុក្ខដំ និបន្នេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

(៣០៣) ភិក្ខុឲ្យភិក្ខុដទៃពោលទោសភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេពោលទោស លុះឲ្យគេ
ពោលទោសហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣០៤) ភិក្ខុលាត្រក្តី តាំងក្តី ពូកក្តី កៅអ៊ីក្តី ជារបស់សង្ឃ
ទុកក្នុងទីវាល មិនសាយកមកទុកវិញ ទាំងមិនបានប្រាប់ (អ្នកឯទៀត
ឲ្យសាយកមកទុកវិញ) ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ឈាន
ដំហានជាដំបូង ឲ្យកន្លងហួសលេខបុត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈានដំហាន
ទី ២ ឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣០៥) ភិក្ខុក្រាលកម្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ
ហើយមិនសាយកមកទុកវិញ ទាំងមិនបានប្រាប់ (អ្នកឯទៀតឲ្យសាយក
មកទុកវិញ) ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ឈានដំហានជា
ដំបូង ឲ្យកន្លងផុតរបងទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈានដំហានទី ២ ឲ្យ
កន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣០៦) ភិក្ខុដឹងថា មានភិក្ខុផងគ្នាចូលទៅមុន ក្នុងវិហារជាប់របស់
សង្ឃ ហើយចូលជ្រៀតប្រៀតទៅ សម្រេចការដេក ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបដេក លុះដេកស៊ប់ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

១៤៣

មហាវិរុទ្ធិ សោឡុស មហាវិរា បាបិទ្ធិយកណ្តោ ភូតធាមវិញ្ញោ

(៣០៧) ភិក្ខុំ កុបិតោ អនត្តមនោ សង្ឃិកោ

វិហារា ធិក្កឡន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ធិក្កឡតិ
បយោកេ ទុក្កដំ ធិក្កឡតេ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

(៣០៨) សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបរិ វេហាសក្កដិយា

អាហត្ថវាទកំ មញ្ញំ វា បិបិ វា អភិធិសីទន្តោ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អភិធិសីទតិ បយោកេ ទុក្កដំ
អភិធិសីន្នេ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

(៣០៩) ទ្ធិត្តិបរិយាយេ អធិដ្ឋហិត្វា តទុត្តរិ អធិដ្ឋ-

ហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អធិដ្ឋតិ បយោកេ
ទុក្កដំ អធិដ្ឋតេ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

(៣១០) ជានិ សប្បាលាកំ ឧទកំ តិណំ វា

មត្តិកំ វា សិញ្ញន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ សិញ្ញតិ
បយោកេ ទុក្កដំ សិញ្ញតេ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ ពាក្យិយកណ្ណ ពូតពាមវិគ្គ

[៣០៧] ភិក្ខុក្រោធអាករំសនិច្ចំ កំទង់ទាញភិក្ខុផងន្ទាបាករិហារ

ជារបស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែល
រៀបទង់ទាញ លុះទង់ទាញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៨] ភិក្ខុអង្គុយសង្កត់គ្រែក្តី តាំងក្តី ដែលមានជើងគ្រាន់តែ

ផ្នែក ឮដីថ្នាក់ខាងលើ ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបទង់អង្គុយសង្កត់ លុះអង្គុយសង្កត់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៩] ភិក្ខុធ្វើការប្រក់បានត្រឹមតែ ២-៣ ជាន់ កាលបើប្រក់ឲ្យ

លើសអំពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលរៀបទង់ប្រក់ លុះប្រក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១០] ភិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វហើយ ស្រោចស្មៅក្តី ដីក្តី ត្រូវ

អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបទង់ស្រោច លុះ
ស្រោច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិធម្មចំណីពេ បរិវារេ

[៣០១] អសម្មតោ កិក្ខុនិយោ ឡីទន្លោ ទ្វេ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ឡីទតិ បយោភេ ទុក្ខដំ ឡីទិតេ
អាបត្តិ ទាចត្តិយស្ស ។

[៣០២] អត្ថង្គតេ សុរិយេ កិក្ខុនិយោ ឡីទន្លោ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ឡីទតិ បយោភេ ទុក្ខដំ
ឡីទិតេ អាបត្តិ ទាចត្តិយស្ស ។

[៣០៣] កិក្ខុធូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា កិក្ខុនិយោ
ឡីទន្លោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ឡីទតិ បយោភេ
ទុក្ខដំ ឡីទិតេ អាបត្តិ ទាចត្តិយស្ស ។

[៣០៤] អាមិសហេតុ កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឡីទន្លោ
កណ្ឌោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កណ្ឌតិ បយោភេ
ទុក្ខដំ កណ្ឌតេ អាបត្តិ ទាចត្តិយស្ស ។

[៣០៥] អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុនិយោ ចរិំ ទន្លោ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ទេតិ បយោភេ ទុក្ខដំ ទិដ្ឋេ
អាបត្តិ ទាចត្តិយស្ស ។

វិនយបដិក បរិវារៈ

(៣១១) ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានសន្ទត ហើយទៅទូន្មានភិក្ខុនិ

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលទូន្មាន លុះទូន្មាន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣១២) ភិក្ខុទូន្មានពួកភិក្ខុនី ក្នុងវេលាព្រះអាទិត្យអស្ថន្តិត ត្រូវ

អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងទូន្មាន លុះ ទូន្មាន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣១៣) ភិក្ខុចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនី ហើយទូន្មានពួកភិក្ខុនី

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងទូន្មាន លុះទូន្មាន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣១៤) ភិក្ខុនិយាយថា ភិក្ខុទាំងឡាយទូន្មានពួកភិក្ខុនី ព្រោះ

ហេតុតែអាមិសៈ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែល រៀបនឹងនិយាយ លុះនិយាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣១៥) ភិក្ខុឲ្យបរិវេលភិក្ខុនី ដែលមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិ

២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងឲ្យ លុះឲ្យ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

មហាវិវត្ត លោក្យស មហាវិវា ពាចិត្តិយកណ្ណ ឱវាទវិញ្ញោ

[៣១៦] អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុនិយា បិវិ សិព្វោ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ សិព្វតិ បយោភេ ទុក្ខដំ
អាវាបថេ អាវាបថេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៧] កិក្ខុនិយា សុទ្ធិ សិវិជាយ ឯកទ្វាទមក្ខ
បដិបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បដិបជ្ជតិ ប
យោភេ ទុក្ខដំ បដិបន្នេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៨] កិក្ខុនិយា សុទ្ធិ សិវិជាយ ឯកិ ធាវិ
អកិរូហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អកិរូហតិ បយោ
ភេ ទុក្ខដំ អកិរូទ្វេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៩] ជាមិ កិក្ខុនិបវិទាចិតិ បិណ្ណទាតិ កុញ្ញ
ន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមិចិ បដិកុណា
តិ អាបត្តិ ទុក្ខដំស្ស អដ្ឋេហារេ អដ្ឋេហារេ អា
បត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣២០] កិក្ខុនិយា សុទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ
និសិដ្ឋិ ករោច្យន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ និសិទតិ
បយោភេ ទុក្ខដំ និសិទ្ធនេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ

[៣១៦] ភិក្ខុវេទីវេទិកុំភិក្ខុនី ដែលមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ ដែលរៀបនឹងដេរ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ថ្មេរ ដែលដេរ) ។

[៣១៧] ភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីដើរទៅ កាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងដើរទៅ
លុះដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៨] ភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីឡើងជិះទូកមួយជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងឡើងជិះ លុះឡើងជិះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៩] ភិក្ខុដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែង ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ពរដែលលេបចូលទៅ ។

[៣២០] ភិក្ខុមួយរូបសម្រេចការអង្គុយ ក្នុងទីកំបាំង ជាមួយនឹង
ភិក្ខុនីតែមួយរូប ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលរៀបនឹងអង្គុយ លុះអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិនយបិដក បរិវារ

(៣២១) តុទុត្តរំ អាវសេថបណ្ឌិ កុញ្ញោ ទ្វេ អា
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិក្កហានិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិ
យស្ស ។

(៣២២) កណាកោជំ កុញ្ញោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិក្កហានិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស
អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣២៣) បរម្មរកោជំ កុញ្ញោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិក្កហានិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស
អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣២៤) ទុត្តិបត្តប្បវេ ប្បវេ បដិក្កហោត្វា តុទុត្តរំ
បដិក្កហោត្វោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បដិក្កហានិ
បយោភេ ទុក្ខជំ បដិក្កហោតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣២៥) កត្តារិ បរិវារោ អនតិវត្តំ ខាទដិយំ វា
កោជិយំ វា កុញ្ញោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញ
ស្សមីតិ បដិក្កហានិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស អដ្ឋោហារេ
អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៣២១) ភិក្ខុនាវំបិណ្ណបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ឬកេងឆាន់ ឲ្យលើស
អំពីម្កត់ទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួលដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់
ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ ៗ វារៈ ដែលលេប
ចូលទៅ ។

(៣២២) ភិក្ខុនាវំគណាកោជន ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល
ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៣២៣) ភិក្ខុនាវំបរម្សរកោជន ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួលដោយ
គិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៣២៤) ភិក្ខុទទួលនំបានត្រឹម ២-៣ បាត កាលបើទទួលឲ្យលើស
ពីនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀប
នឹងទទួល លុះទទួល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣២៥) ភិក្ខុនាវំរូបហើយ ហាមកត្តហើយ បែរទៅឆាន់ខាង
និយៈ ឬកោជនិយៈ ដែលជាអនតិវត្តៈ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល
ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

១៤៧)

មហាវិវត្តសោឡស មហាវិវត បាចិញ្ចិយករោ កោជនវិញ្ញោ

(៣២៦) ភិក្ខុំ ភិក្ខុវី បវាវិទំ អនចិវិវត្តេន ខាទនិ-
យេន វា កោជនិយេន វា អភិបាដ្ឋំ បវាវេន្ណោ ទ្វេ អា-
បត្តិយោ អាបដ្ឋតិ តស្ស វេនេន ខាទិស្សាមិ ភុញ្ញ-
ស្សាមិទិ បដិកុណាទិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស កោជនបរិ-
យោសានេ អាបត្តិ ទាចិញ្ចិយស្ស ។

(៣២៧) វិកាលេ ខាទនិយំ វា កោជនិយំ វា
ភុញ្ញោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ភុញ្ញស្សាមិទិ បដិ-
កុណាទិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ
អាបត្តិ ទាចិញ្ចិយស្ស ។

(៣២៨) សង្ខិដការទិ ខាទនិយំ វា កោជនិយំ
វា ភុញ្ញោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ភុញ្ញស្សាមិទិ
បដិកុណាទិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
ហារេ អាបត្តិ ទាចិញ្ចិយស្ស ។

(៣២៩) បណ្ឌិតកោជនាទិ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញា-
បេត្តា ភុញ្ញោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ភុញ្ញស្សាមិទិ
បដិកុណាទិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
ហារេ អាបត្តិ ទាចិញ្ចិយស្ស ។

មហានិទ្ទេស មហាវារៈ ១៦ បាចិច្ឆិយកណ្ណ ភោជនវគ្គ

[៣២៦] ភិក្ខុបវរណាបង្ខំភិក្ខុផងតាដែលឆាន់រួចហើយ ហាមកត្តា
ហើយ ដោយខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដែលជាអនតិវត្តៈ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺ ភិក្ខុទទួលដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស្មីនឹងឆាន់ តាមពាក្យ
របស់ភិក្ខុនោះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឆាន់រួចស្រេចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិច្ឆិយៈ ។

[៣២៧] ភិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិច្ឆិយៈ គ្រប់ ១ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៣២៨] ភិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដែលខ្លួនធ្វើឲ្យជាសន្និធិ
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួលដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិច្ឆិយៈ គ្រប់ ១ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៣២៩] ភិក្ខុសូមចណ័តភោជន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯងមក
ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹង
ឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិច្ឆិយៈ គ្រប់ ១ វារៈដែល
លេបចូលទៅ ។

វិទ្យាបិដក បរិវាណ

[៣៣០] អទិដ្ឋិ មុខខ្លាវិ អាហារិ អាហារន្តោ ទ្រេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សាមិតិ បដិកុណាតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិ
យស្ស ។

ភោជនវិញ្ញោ ចតុញ្ញោ ។

[៣៣១] អចេលកិស្ស វា បរិញ្ញាជកិស្ស វា បរិ-
ញ្ញាជកាយ វា សហត្តា ខាទដិយំ វា ភោជនិយំ វា
ទេន្តោ ទ្រេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ទេតិ បយោគេ ទុក្ខ-
ដំ ទិដ្ឋេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣២] ភិក្ខុំ ឯហារុសោ តាមិ វា ជិកមិ វា
បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស ទាយេត្វា វា អទា-
បេត្វា វា ឧយ្យោដេន្តោ ទ្រេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ឧយ្យោដេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ ឧយ្យោដិទេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣៣] សភោជនេ កុលេ អនុប្បវិជ្ជ ជិសដ្ឋិ
កប្បន្តោ ទ្រេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ជិសីទតិ ប-
យោគេ ទុក្ខដំ ជិសីទេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៣៣០) ភិក្ខុលេខអាហារ ដែលគេមិនបានប្រគេន ឲ្យចូល
តាមមុខទ្វារ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល ដោយគិតថា អាត្មាអញ
នឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ព្រះដែល
លេបចូលទៅ ។

ចប់ ពោធិនវគ្គ ទី ៤ ។

(៣៣១) ភិក្ខុឲ្យខាទន័យៈឬកោជន័យៈ ដល់អចេលកក្កី បរិពាជក
កក្កី បរិពាជកកក្កី ដោយដៃខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុង
ប្រយោគដែលរៀបនឹងឲ្យ លុះឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៣២) ភិក្ខុនិយាយនឹងភិក្ខុផងឆ្នាំថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរ
មក យើងនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ឬនិគម ដើម្បីបិណ្ឌបាត (លុះថាដូច្នោះ
ហើយ) ក៏ឲ្យគេឲ្យ ឬមិនឲ្យគេឲ្យ (អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ ហើយបញ្ជូន
ឲ្យត្រឡប់មកវិញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលរៀបនឹងបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់វិញ លុះបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់វិញ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៣៣៣) ភិក្ខុចូលទៅអង្គុយក្នុង (ផ្ទះ) នៃគ្រូកូលដែលមានជន
តែពីរនាក់ (គឺស្វាមីនឹងភរិយា) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុង
ប្រយោគដែលរៀបនឹងអង្គុយ លុះអង្គុយហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិក ពាបិភ្នំយកណ្ណោ អចេយកវិញ្ញោ

(៣៣២) មាតុត្តាមេន សទ្ធិ រហោ បដិច្ចន្នោ អា
សនេ ជិសជ្ជិ កប្បន្នោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ជិ-
សីនតិ បយោកេ ទុក្ខដំ ជិសិន្នោ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣៣) មាតុត្តាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ
រហោ ជិសជ្ជិ កប្បន្នោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ជិសីនតិ បយោកេ ទុក្ខដំ ជិសិន្នោ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។

(៣៣៤) ជិមជ្ជិតោ សកត្តោ សុបាដោ បុរេកតិ
វា បច្ឆាកតិ វា សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបច្ឆា កុលេសុ
ចារិតិ អាបជ្ជន្នោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បឋមំ
ចានំ ឧបារិ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ទុតិយំ
ចានំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣៥) តទុក្ខី ភេសជ្ជិ វិញ្ញាបេន្នោ ទ្វេ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ វិញ្ញាបេតិ បយោកេ ទុក្ខដំ វិញ្ញាបេត
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

មហាវិភង្គ មហាវិវា: ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ អចេលវក្ក

(៣៣៤) ភិក្ខុសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈ ជាទីស្ងាត់កំបាំងភ្នែក

ជាមួយនឹងមាតុត្រាមត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែល

រៀបនឹងអង្គុយ លុះអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៣៥) ភិក្ខុមួយរូបសម្រេចការអង្គុយ ក្នុងទីស្ងាត់ (កំបាំង

ត្រចៀក) ជាមួយនឹងមាតុត្រាមត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ

ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងអង្គុយ លុះអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៣៦) ភិក្ខុមកទទួលនិមន្តគេហើយ ឈ្មោះថាជាអ្នកមានកត្ត

ហើយ មិនលាក់ក្នុងផ្ទះ ដែលមាននៅ ហើយចៀសចេញទៅក្នុង

ត្រកូលទាំងឡាយ (ឯទៀត) ក្នុងកាលមុនកត្តគឺ ក្រោយកត្តគឺ ត្រូវអាបត្តិ ២

គឺ ឈានដំហានទី ១ កន្លងហួសធរណីទ្វារទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈាន

ដំហានទី ២ ឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៣៧) ភិក្ខុសូមកេសជ្ជៈឲ្យលើសកំណត់ខែ ដែលគេបរវារណា

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលសូម លុះសូមបានមក

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិសយចំណីពេ បរិវារពេ

(៣៣៨) ឧយ្យុត្តំ សេនំ ទស្សនាយ កច្ចនោ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស យត្ត
បីតោ បស្សតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣៩) អតិរកតិវត្តំ សេនាយ វសនោ ទ្វេ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ វសតិ បយោកេ ទុក្ខដំ វសិតេ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៤០) ឧយ្យោធិកំ កច្ចនោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អា-
បជ្ជតិ កច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស យត្ត បីតោ បស្សតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

អចេលវិញ្ញោ បព្វមោ ។

(៣៤១) មជ្ជិ បិវនោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
បិវស្សាមីតិ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោ-
ហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៤២) ភិក្ខុំ អដ្ឋលិបតោទកេន ហាសេនោ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ហាសេតិ បយោកេ ទុក្ខដំ ហា-
សិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិធីបំណិក ចារិកៈ

[៣៣៨] ភិក្ខុទៅដើម្បីមើលកងទ័ពដែលលើកចេញទៅ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ កង
ទ័ពដែលឈរមើល ។

[៣៣៩] ភិក្ខុទៅនៅក្នុងកងទ័ពឲ្យលើសជាង ៣ ៣ត្រីទៅ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងនៅ លុះនៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤០] ភិក្ខុទៅកាន់ទ័ពដែលគេត្រួតពាល ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺដើរចេញ
ទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ កងទ័ពដែលឈរមើល ។

ចប់ អបេលកវិញ ទី ៥ ។

[៣៤១] ភិក្ខុផឹកទឹកស្រវឹង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួលដោយ
គិតថា អាត្មាអញនឹងផឹក ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
គ្រប់ ៗ ប្រយោគដែលផឹកលេបចូលទៅ ។

[៣៤២] ភិក្ខុធ្វើភិក្ខុផង់គ្នាឲ្យសើចដោយជុំញាតិម្រាមវែង (ចាក់
ក្រឡេក) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើឲ្យ
គេសើច លុះគេសើច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

មហាវិវត្តេ សោឡុស មហាវិវា បាចិត្តិយកល្លោ សុរាមេយវត្តោ

(៣៤៣) ឧទកេ ក៏ឡូត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ

ហេដ្ឋាតោធួកេ ឧទកេ ក៏ឡូតិ អាបត្តិ ទុក្ខដំ

ឧបរិតោធួកេ ឧទកេ ក៏ឡូតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៤៤) អនាទរិយំ ករោត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ ករោតិ បយោតេ ទុក្ខដំ កតេ អាបត្តិ

ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៤៥) ភិក្ខុំ ភិសាបេត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ ភិសាបេតិ បយោតេ ទុក្ខដំ ភិសាបេត

អាបត្តិទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៤៦) ដោតិ សមាទហិត្វា វិសិទ្ធភ្លោ ទ្វេ

អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ សមាទហិតិ បយោតេ ទុក្ខដំ

សមាទហិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៤៧) ឱវេទឡុមាសំ ញាយត្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ ញាយតិ បយោតេ ទុក្ខដំ ញាទបរិយោសានេ

អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

មហាវិកង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាមេយវត្ត

(៣៤៣) ភិក្ខុលេងទឹក ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុលេងទឹកពាក់ក្រោម
ភ្នែកគោរ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុលេងទឹកជ្រៅ លើភ្នែកគោរ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៣៤៤) ភិក្ខុធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ (នឹងបុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌ ឬ
ធម៌) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងធ្វើ
សេចក្តីមិនអើពើ លុះធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៤៥) ភិក្ខុបន្ទាចភិក្ខុផងគា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងបន្ទាច លុះបន្ទាចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៤៦) ភិក្ខុបង្គាត់ភ្លើងអាំង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងបង្គាត់ លុះបង្គាត់ស្រេចហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៣៤៧) មិនទាន់ដល់កន្លះវ័ង ភិក្ខុ (អ្នកនៅក្នុងមជ្ឈិមទេស)
ងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលងូត លុះ
ងូតរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ឈប់ ពេ បរិវារ

(៣៤៨) អនាទិយត្វា តិណ្ឌី ទុព្វណ្ឌករណាជំ
អញ្ញាតំ ទុព្វណ្ឌករណំ ធូរំ ចីរំ បរិកុញ្ញោ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បរិកុញ្ញតិ បយោកេ ទុក្កជំ
បរិកុត្តេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៤៩) ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា សិក្ខុមាធាយ
វា សាមណោស្ស វា សាមណោរិយា វា សាមី ចីរំ
វិកេប្បត្វា អបច្ឆន្ទារកំ បរិកុញ្ញោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ បរិកុញ្ញតិ បយោកេ ទុក្កជំ បរិកុត្តេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៥០) ភិក្ខុស្ស បត្តិ វា ចីរំ វា វិសិទ្ធជំ វា ស្វ-
ចិយំ វា កាយពន្ធជំ វា អបនិធរោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ អបនិធរតិ បយោកេ ទុក្កជំ អបនិធរេ អា-
បត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

សុរាមេយវិញ្ញោ ឆន្ទោ ។

វិសយចំណី បរិវារ:

(៣៤៨) ភិក្ខុមិនកាន់យកវត្ថុសម្រាប់ធ្វើពណ៌ឲ្យខូច ៣ យ៉ាង
វត្ថុសម្រាប់ធ្វើពណ៌ឲ្យខូចឯណានីមួយ ក៏ប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងប្រើប្រាស់ លុះប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៤៩) ភិក្ខុវិកប្បចីវររបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុក៏ ភិក្ខុនីក៏ សិក្ខុមានា
ក៏ សាមណេវក៏ សាមណេវីក៏ មិនបានដកវិកប្បជាមុន ហើយប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងប្រើប្រាស់
លុះប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៥០) ភិក្ខុលាក់បាត្រក៏ ចីវរក៏ និស័ននៈក៏ បំពង់មូលក៏ វត្ថុពន្ល
ចង្កេះក៏ របស់ភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលរៀបនឹងលាក់ លុះលាក់រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ចប់ សុរាមេរយវគ្គ ទី ៦ ។

១៥៣

មហាវិរង្គេ សោឡុស មហាវិរា បាចិវ្តិយកណ្តោ សប្បណារវង្គោ

(៣៥០) សញ្ញាច្ច ចាលំ ជីវិតា វេរោបេន្តោ កតិ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ សញ្ញាច្ច ចាលំ ជីវិតា វេរោ-
បេន្តោ ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អនោទិស្ស
ឡីនាតំ ខនតិ យោ កោចិ បបតត្វា មរិស្សតិ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស មនុស្សោ តស្មី បបតត្វា មរិតិ អាបត្តិ ចា-
រាជិតស្ស យក្ខោ វា បេតោ វា តិរច្ឆានកតមនុស្ស-
វិត្តហោ វា តស្មី បបតត្វា មរិតិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស
តិរច្ឆានកតោ តស្មី បបតត្វា មរិតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស
សញ្ញាច្ច ចាលំ ជីវិតា វេរោបេន្តោ ឥមា ចតស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

(៣៥២) ជាទំ សប្បណារកំ ឧទកំ បរិកុញ្ញោ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បរិកុញ្ញតិ បយោភេ ទុក្កដ
បរិកុត្ត អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៥៣) ជាទំ យថាជន្មំ ជីវិតាជិតរាលំ បុន-
កម្មាយ ឡក្កោដេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ឡក្កោដេតិ បយោភេ ទុក្កដ ឡក្កោដេតេ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

មហាវិញ្ញាណ មហាវិរៈ ១៦ ចាចិញ្ញិយកណ្ណ សប្បណារវត្ត

(៣៥១) ភិក្ខុក្នុងផ្តាច់បំបង់សត្វឲ្យឃ្នាតចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិ

ប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុក្នុងផ្តាច់បំបង់សត្វឲ្យឃ្នាតចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិ ៤ គឺ ភិក្ខុជីក
រណ្តៅមិនចំពោះ (សត្វឬមនុស្ស) ដោយគិតថា អ្នកណាមួយនឹង
ធ្លាក់ស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ មនុស្សធ្លាក់ក្នុងរណ្តៅនោះហើយ
ស្លាប់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក យក្សក្តី ប្រេតក្តី គឺវាមានមានរាងកាយដូច
មនុស្សក្តី ធ្លាក់ក្នុងរណ្តៅនោះស្លាប់ ត្រូវអាបត្តិមុល្លត្ថយ គឺវាមានធ្លាក់ក្នុង
រណ្តៅនោះស្លាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយៈ ភិក្ខុក្នុងផ្តាច់បំបង់សត្វឲ្យឃ្នាតចាក
ជីវិត ត្រូវអាបត្តិ ៤ នេះឯង ។

(៣៥២) ភិក្ខុជើងថាទឹកមានសត្វហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ ២

គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងប្រើប្រាស់ លុះប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយៈ ។

(៣៥៣) ភិក្ខុជើងថា ពន្លឺរណ្តៅដែលសង្ឃឲ្យរម្ងាប់សមគ្គរតាមធម៌

ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាប្តីទៀត ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលសើរើ លុះសើរើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយៈ ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(៣៥៤) ភិក្ខុស្ស ជានិ ទុដ្ឋល្បំ អាបត្តិ បដិច្ចា-
ទេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទាចិត្តយំ ។

(៣៥៥) ជានិ ឡានីសតវស្សំ បុគ្គលំ ឧបសម្មា-
ទេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ឧបសម្មាទេតិ
បយោភេ ទុក្កដំ ឧបសម្មាទេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តយស្ស។

(៣៥៦) ជានិ ខេយ្យសត្តេន សទ្ធិំ សិវិជាយ
ឯកទ្វានមក្កំ បដិបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
បដិបជ្ជតិ បយោភេ ទុក្កដំ បដិបន្នេ អាបត្តិ ទា-
ចិត្តយស្ស ។

(៣៥៧) មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ សិវិជាយ ឯកទ្វា-
នមក្កំ បដិបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បដិបជ្ជតិ
បយោភេ ទុក្កដំ បដិបន្នេ អាបត្តិ ទាចិត្តយស្ស ។

(៣៥៨) ទាចិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុ-
ភាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អា-
បជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្កដំ កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ
ទាចិត្តយស្ស ។

វិទ្យបិដក បរិវារ:

(៣៥៤) ភិក្ខុដឹងហើយបិទបាំងទ្រង់ល្ងាចត្រូវ របស់ភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវ

អាបត្តិ ១ គឺ បាចិត្តិយៈ ។

(៣៥៥) ភិក្ខុដឹងថា បុគ្គលមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ហើយឲ្យទបសម្បទា

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទបសម្បទា

លុះឲ្យទបសម្បទាហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៥៦) ភិក្ខុដឹងហើយបបួលដើរផ្លូវន្លាយមួយជាមួយគ្នា នឹងពួក

ឈ្នួញដែលគេចរាំងឲ្យរួបពន្ធ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុង

ប្រយោគដែលរៀបនឹងដើរ លុះដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៥៧) ភិក្ខុបបួលដើរផ្លូវន្លាយមួយជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ត្រូវ

អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងដើរ លុះ

ដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៥៨) ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលសង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្ម

អស់វារៈ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិ

ទុកដ ក្នុងខណៈសូត្រញាតិ លុះចប់កម្មវាចា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១៥៥

មហាវិវត្តោ សោឡស មហាវិវា ពាចិត្តិយវណ្ណោ សហធម្មិវត្តោ

[៣៥៧] ជាដំ តថាវាទិណ ភិក្ខុណា អកតជាទុ-
ធម្មេន តំ ទិដ្ឋី អប្បជនិស្សដ្ឋេន សម្មិ សម្មញ្ញោ ទ្វេ
អាចត្តិយោ អាចជ្ជតំ សម្មញ្ញតំ បយោកេ ទុក្កដំ
សម្មតេ អាចត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៦០] ជាដំ តថាណសំតំ សមណ្ឌោសំ ឧប-
លាបេន្តោ ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតំ ឧបលាបេតិ
បយោកេ ទុក្កដំ ឧបលាបេតេ អាចត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

សប្បណារវត្តោ សត្តមោ ។

[៣៦១] ភិក្ខុ(១) ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆមាណោ
ន តាវាហិ អាសោ វុតស្មិ សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ
យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យតំ វិនយធរំ បរិបត្តាមតិ កណាខ្លោ
ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតំ កណាតិ បយោកេ ទុក្កដំ
កណាតេ អាចត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ឧ. ម. វិកុស្តោ ទុតិ ។

មហានិក្ខន្ធ មហាវារៈ ១៦ បាបិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវន្ត

(៣៥៧) ភិក្ខុដឹងហើយបរិភោគរួមជាមួយគ្នា នឹងភិក្ខុដែលពោល
ដូច្នោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះទិដ្ឋិនោះបេញ ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងបរិភោគរួម លុះបរិភោគ
រួម ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

(៣៦០) ភិក្ខុដឹងថាសាមណេរដែលភិក្ខុឯទៀតឲ្យវិនាសទៅដូច្នោះ
ហើយទៅប្រលោមយកមក ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុង
ប្រយោគដែលរៀបនឹងប្រលោម លុះនិយាយប្រលោមហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាបិត្តិយៈ ។

ចប់ សប្បណកវន្ត ទី ៧ ។

(៣៦១) ភិក្ខុដែលភិក្ខុទាំងឡាយពោលជាសំភៀន ប្រកបដោយ
ធម៌ហើយនិយាយ (នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់អាវុសា
ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះនៅឡើយ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុ
ដទៃជាអ្នកល្អាស ជាអ្នកទ្រទ្រង់រឹនយ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងនិយាយ លុះនិយាយ ត្រូវអាបត្តិ
បាបិត្តិយៈ ។

វិន័យបិណ្ឌ បរិវារ

(៣៦២) វិនយំ វិវណ្ណោនោ ទ្វេ អាថត្តិយោ អា-
បជ្ជតិ វិវណ្ណតិ បយោកេ ទុក្កដំ វិវណ្ណតេ អាថត្ត
នាចិត្តិយស្ស ។

(៣៦៣) មោហេនោ ទ្វេ អាថត្តិយោ អាថជ្ជតិ
អនារោចិតេ មោហេ មោហេតិ អាថត្តិ ទុក្កដស្ស
អារោចិតេ មោហេ មោហេតិ អាថត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

(៣៦៤) ភិក្ខុស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ បហារិ
ទេនោ ទ្វេ អាថត្តិយោ អាថជ្ជតិ បហារិ បយោកេ
ទុក្កដំ បហាដេ អាថត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

(៣៦៥) ភិក្ខុស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ តលសត្តិ-
កំ ឧត្តរោនោ ទ្វេ អាថត្តិយោ អាថជ្ជតិ ឧត្តរតិ បយោកេ
ទុក្កដំ ឧត្តរតេ អាថត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

(៣៦៦) ភិក្ខុំ អម្ពលកេន សង្ឃានិសេសេន
អនុទ្ធិសេនោ ទ្វេ អាថត្តិយោ អាថជ្ជតិ អនុទ្ធិសេតិ
បយោកេ ទុក្កដំ អនុទ្ធិសិតេ អាថត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

(៣៦២) ភិក្ខុពោលបង្គាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងពោលបង្គាប់ លុះពោលបង្គាប់ហើយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៦៣) ភិក្ខុក្នុងធ្វើជារវង្វេង (ក្នុងពេលធ្វើជាមិនដឹង) ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ កាលបើមោហារោបនកម្ម សង្ឃមិនទាន់សូត្រប្រកាស
ទេ ភិក្ខុក្នុងធ្វើជារវង្វេង ត្រូវអាបត្តិទុកដ កាលបើមោហារោបនកម្ម
សង្ឃបានសូត្រប្រកាសហើយ នៅតែក្នុងធ្វើជារវង្វេង ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៣៦៤) ភិក្ខុក្រោធអាក់អន់ចិត្ត ឲ្យប្រហារភិក្ខុផង្គា ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងប្រហារ លុះប្រហារ
ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៦៥) ភិក្ខុក្រោធអាក់អន់ចិត្ត ដឹងជន្មលំពែងគឺបាតដែលភិក្ខុ
ផង្គា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀប
នឹងដឹងជន្ម លុះដឹងជន្ម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៦៦) ភិក្ខុចោទភិក្ខុផង្គា ដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេស មិនមាន
មូល ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹង
ចោទ លុះចោទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១៥៧

មហាវិរាង្គេ សោឡស មហាវិរា បាបិក្ខិយកណ្ណោ ហធម្មិកវិញ្ញោស

(៣៦៧) ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុស្ស សញ្ញាច្ច កក្កច្ចំ ឧបទហន្តោ
ទ្វេ អាថត្តិយោ អាថជ្ជតិ ឧបទហតិ បយោភេ ទុក្កដំ
ឧបទហិតេ អាថត្តិ ទាថត្តិយស្ស ។

(៣៦៨) ភិក្ខុនំ កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ
វិវាទាបដ្ឋានំ ឧបស្សតិ តិដ្ឋន្តោ ទ្វេ អាថត្តិយោ អា-
បជ្ជតិ សោស្សាមិតិ កច្ឆតិ អាថត្តិ ទុក្កដស្ស យត្ត
មិតោ សុណាតិ អាថត្តិ ទាថត្តិយស្ស ។

(៣៦៩) ធម្មិកានំ កម្មានំ ធម្មំ ទត្តា បច្ឆា
ទ័យនធម្មំ អាថជ្ជន្តោ ទ្វេ អាថត្តិយោ អាថជ្ជតិ ទ័យ-
តិ បយោភេ ទុក្កដំ ទ័យិតេ អាថត្តិ ទាថត្តិយស្ស ។

(៣៧០) សង្ខេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាណយ
ធម្មំ អទត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តោ ទ្វេ អាថត្តិយោ
អាថជ្ជតិ បរិសាយ ហត្ថចាសំ អវិជហន្តស្ស អាថត្តិ
ទុក្កដស្ស វិជហិតេ អាថត្តិ ទាថត្តិយស្ស ។

មហានិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ

(៣៦៧) ភិក្ខុក្នុងបង្គំសេចក្តីរក្សាសឱ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុផងគ្នា
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងបង្កហេតុ
លុះបង្ក (ហេតុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៦៨) កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ កំពុងប្រកួតប្រកាន់ឈ្នះ
ទាស់ទែងគ្នា ភិក្ខុឈរវែងចាំស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទៅដោយគិត
ថា អញនឹងចាំស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក្នុងទី
ដែលឈរស្តាប់ ។

(៣៦៩) ភិក្ខុបានឱ្យឆន្ទៈចំពោះកម្មទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
ធម៌ លុះមកខាងក្រោយ ត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងតិះដៀល លុះតិះដៀល
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៧០) កាលបើពាក្យវិនិច្ឆ័យ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងជំនុំសង្ឃ ភិក្ខុ
មិនឱ្យឆន្ទៈហើយស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺ កាលបើមិនទាន់លះបង្គំហត្ថបាសបរិស័ទទៅទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
លុះលះ (ហត្ថបាស) ចេញទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[៣៧១] សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវរំ ទត្តា បញ្ញា
ខ័យនធម្មំ អាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ខ័យតិ
បយោភេ ទុក្ខដំ ខ័យតេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៧២] ជានិំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាតំ បុត្ត-
លស្ស បរិណាមេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បរិ-
ណាមេតិ បយោភេ ទុក្ខដំ បរិណាមិតេ អាបត្តិ ចា-
ចិត្តិយស្ស ។

សហធម្មិកវិញ្ញោ អន្តិមោ ។

[៣៧៣] បុព្វេ អប្បដិសិវិទិតោ រញ្ញោ អន្តេបុរិ
បរិសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បឋមំ ចានិំ
ឧម្មារិ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ទុតិយំ ចានិំ
អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៧៤] រតនិំ ទុក្ខណ្ណេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អា-
បជ្ជតិ កណ្ណាតិ បយោភេ ទុក្ខដំ កហិតេ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

(៣៧១) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យបរិវារ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយភិក្ខុ
ណាមួយ ត្រឡប់តិះដៀលជាខាងក្រោយ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងតិះដៀល លុះតិះដៀល ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៣៧២) ភិក្ខុដឹងថាលោកដារបស់សង្ឃ គេបង្ហាន់ទៅដើម្បីសង្ឃ
រួចហើយ ត្រឡប់បង្ហាន់មកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងបង្ហាន់ទៅ លុះបង្ហាន់ទៅ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ចប់ សហធម្មកវគ្គទី ៨ ។

(៣៧៣) ភិក្ខុដែលមិនទាន់បានទូលស្មើព្រះបរមក្សត្រឡឡើងជ្រាប
ជាមុនទេ ហើយស្រាប់តែចូលទៅកាន់ខាងក្នុងព្រះរាជដំណាក់ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ឈានជំហានទី ១ ឲ្យកន្លងធរណីទ្វារទៅ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ឈានជំហានទី ២ ឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៧៤) ភិក្ខុរើសយករតនវត្ថុ (គ្រឿងប្រើប្រាស់របស់គ្រូហស្ថ)
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងរើសយក
លុះរើសយក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

មហាវិរង្គេ សោប្បស មហាវិរា បាចិត្តិយកណ្ណេ វាជិវង្គេ

(៣៧៥) សុទ្ធិំ ភិក្ខុំ អនាបុត្រា វិកាលេ តាមិ
បរិសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បឋមំ ទានំ បរិ-
ត្នេបិ បរិសន្តោ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កដិ ឥស្ស ទុតិយំ
ទានំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៧៦) អដ្ឋមយំ វា ទន្ធមយំ វា វិសាលាមយំ
វា ស្វចិយរិ កាវាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កា-
វាបេតិ បយោភេ ទុក្កដិ កាវាបេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។

(៣៧៧) បមាលាភិក្កុន្តំ មញ្ញំ វា បីមំ វា កា-
វាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ បយោភេ
ទុក្កដិ កាវាបេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៧៨) មញ្ញំ វា បីមំ វា តូលោទន្ធិ កាវាបេន្តោ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ បយោភេ ទុក្កដិ
កាវាបេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៧៩) បមាលាភិក្កុន្តំ ជិសីទនំ កាវាបេន្តោ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ បយោភេ ទុក្កដិ
កាវាបេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ បាចិត្តិយកណ្ណ រាជវត្ត

(៣៧៥) ភិក្ខុបិនលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក
ក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ឈានដំហាន ទី ១ ឲ្យកន្លងហួស
រមងទៅ ត្រូវអាបត្តិទីក្នុង ឈានដំហាន ទី ២ ឲ្យកន្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៣៧៦) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើបំពង់មូលនឹងឆ្នឹងក្តី ភ្នកក្តី ស្មែងក្តី ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទីក្នុង ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យ
គេធ្វើហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៧៧) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី តាំងក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទីក្នុង ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យគេ
ធ្វើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៧៨) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី តាំងក្តី ញាត់ដោយសំឡី^(១) ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទីក្នុង ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យគេ
ធ្វើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៧៩) ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើនិស័ទនៈ ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទីក្នុង ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យគេធ្វើ លុះឲ្យគេធ្វើរួច
ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១ មើលក្នុងមហាវិវត្តរាជវត្ត ព្រង្រពនរវត្ត សិក្ខាបទទី ៦ បញ្ចៈ ៣៧៧ ទំព័រ ៣៩០ ។

វិទ្យាបិដកេ បរិវារោ

[៣៨០] បមាណាភិក្កន្តំ កុណ្ណាប្បដិច្ចាទី កាវា

បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ បយោគេ

ទុក្កដំ កាវាបេតេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៨១] បមាណាភិក្កន្តំ វស្សុកសាដិកំ កាវា

បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ បយោគេ

ទុក្កដំ កាវាបេតេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៨២] សុគតចីវប្បមាណំ ចីវំ កាវាបេន្តោ

កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ សុគតចីវប្បមាណំ ចី-

វំ កាវាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ

បយោគេ ទុក្កដំ កាវាបេតេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស

សុគតចីវប្បមាណំ ចីវំ កាវាបេន្តោ ឥមា ទ្វេ អា-

បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

រាជវិញ្ញោ វិមោ ។

ទុក្ខា និដ្ឋិតា ។

វិសយបិដក បរិវារ:

(៣៨០) ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម្មប្តូរដំបៅ ឱ្យកន្លងហួស

ប្រមាណ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ ក្នុងប្រយោគដែលកំពុង

ឱ្យគេធ្វើ លុះឱ្យគេធ្វើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៨១) ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសំពត់សម្រាប់ឆ្លុតទឹកភ្លៀង ឱ្យកន្លងហួស

ប្រមាណ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឱ្យគេ

ធ្វើ លុះឱ្យគេធ្វើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៣៨២) ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើបីវរ ប៉ុនបីវរព្រះសុគត ត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ។

ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើបីវរ ប៉ុនបីវរព្រះសុគត ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ ក្នុង

ប្រយោគដែលកំពុងឱ្យគេធ្វើ លុះឱ្យគេធ្វើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើបីវរ ប៉ុនបីវរព្រះសុគត ត្រូវអាបត្តិ ២ នេះឯង ។

ចប់ រាជវគ្គ ទី ៩ ។

ចប់ ពួកទុទ្ធកសិក្ខាបទ ។

មហាវិវត្តោ សោឡស មហាវិវា បាដិទេសនីយកណ្តោ

(៣ ៨៣) អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ អន្តរយរំ

បរិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា កោជនីយំ វា សហត្ថា
បដិក្កហេត្វា កុញ្ញោ នោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។
អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ អន្តរយរំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថតោ
ខាទនីយំ វា កោជនីយំ វា សហត្ថា បដិក្កហេត្វា
កុញ្ញោ នោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមិតិ បដិ-
ក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អន្លោហារេ អន្លោហារេ
អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ
អន្តរយរំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា កោជនីយំ វា
សហត្ថា បដិក្កហេត្វា កុញ្ញោ នោ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ។

(៣ ៨៤) ភិក្ខុនិយោ វេសាសនិយោ ន និវេត្តា

កុញ្ញោ នោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមិតិ
បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អន្លោហារេ អន្លោ-
ហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ ប៉ាដិវេសនីយកណ្ណ

[៣៧៧] ភិក្ខុទទួលខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយវ័ដ្ឋខនឯង

អំពីវ័ដ្ឋភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកធាន់

ត្រូវអាបត្តិប្តាន ។ ភិក្ខុទទួលខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយវ័ដ្ឋខន

ឯង អំពីវ័ដ្ឋភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមក

ធាន់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល ដោយគិតថា ពាក្យាអញ្ជើងធាន់

ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិប្តានដទេសនីយៈគ្រប់ ។ វារៈដែលលេប

ចូលទៅ ភិក្ខុទទួលខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយវ័ដ្ឋខនឯង អំពីវ័ដ្ឋ

ភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកធាន់ ត្រូវ

អាបត្តិ ២ នេះឯង ។

[៣៧៨] ភិក្ខុមិនហាមឃាត់ភិក្ខុនីដែលបង្គាប់ (តាយកឲ្យប្រគេន

របស់នេះ របស់នោះ) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួល ដោយគិតថា

ពាក្យាអញ្ជើងធាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិប្តានដទេសនីយៈ

គ្រប់ ។ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(៣៨៥) សេត្តុសម្មតេសុ កុលេសុ ខានធីយំ
វា ភោជនីយំ វា សហត្តា បដិក្កហេត្វា កុញ្ញោ
ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតិ កុញ្ញស្សាមីតិ បដិក្កណាតិ
អាចត្តិ ទុក្កជស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាចត្តិ
ចាដិទេសនីយស្ស ។

(៣៨៦) អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ បុព្វេ អប្ប-
ដិសិវិទិនំ ខានធីយំ វា ភោជនីយំ វា អដ្ឋារមេ ស-
ហត្តា បដិក្កហេត្វា កុញ្ញោ កតិ អាចត្តិយោ អា-
ចជ្ជតិ ។ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ បុព្វេ អប្បដិ-
សិវិទិនំ ខានធីយំ វា ភោជនីយំ វា អដ្ឋារមេ ស-
ហត្តា បដិក្កហេត្វា កុញ្ញោ ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតិ
កុញ្ញស្សាមីតិ បដិក្កណាតិ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស អដ្ឋោ-
ហារេ អដ្ឋោហារេ អាចត្តិ ចាដិទេសនីយស្ស អារញ្ញ-
កេសុ សេនាសនេសុ បុព្វេ អប្បដិសិវិទិនំ ខានធីយំ
វា ភោជនីយំ វា អដ្ឋារមេ សហត្តា បដិក្កហេត្វា
កុញ្ញោ វេហ ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតិ ។

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

(៣៨៥) ភិក្ខុទទួលខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ក្នុងត្រកូលដែល
សង្ឃសន្មតថាជាសេតុត្រកូល ដោយដែលខ្លួនឯងមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺ ភិក្ខុទទួល ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ត្រូវបាដិទេសនីយៈ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេចចូលទៅ ។

(៣៨៦) ភិក្ខុ (ទៅ) ក្នុងសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃហើយ
ទទួលខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងមកជាមុន
ដោយដែលខ្លួនឯង យកមកឆាន់ខាងក្នុងអារាម ត្រូវអាបត្តិបីនានា ។ ភិក្ខុ
(ទៅ) ក្នុងសេនាសនៈ ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ហើយទទួលខាទនីយៈក្តី
ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងមកជាមុនដោយដែលខ្លួនឯង យក
មកឆាន់ខាងក្នុងអារាម ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ភិក្ខុទទួលដោយគិតថា អាត្មា
អញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ៗ
វារៈដែលលេចចូលទៅ ភិក្ខុ (ទៅ) ក្នុងសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ
ទទួលខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងមកជាមុន
ដោយដែលខ្លួនឯង យកមកឆាន់ខាងក្នុងអារាម ត្រូវអាបត្តិ ២ នេះឯង ។

១៦៣

មហាវិវត្ត លេខ១៧៧ មហាវិវត្ត សេដ្ឋីយកល្ខោ បឋមោ វិញ្ញា

(៣៨៧) អនាទិវយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា
ឌីលម្ពេន្តោ ធិវសេន្តោ ឃតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។
អនាទិវយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឌីលម្ពេន្តោ ធិ-
វសេន្តោ ឃតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ អនាទិវយំ
បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឌីលម្ពេន្តោ ធិវសេន្តោ
ឥមំ ឃតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ។

(៣៨៨) អនាទិវយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា
ឌីលម្ពេន្តោ ចារុបន្តោ ឃតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(៣៨៩) អនាទិវយំ បដិច្ច កាយំ វិវិត្តា អន្តរ-
យេវ កច្ឆន្តោ ឃតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(៣៩០) អនាទិវយំ បដិច្ច កាយំ វិវិត្តា អន្តរយេវ
ធិសីន្តោ ឃតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(៣៩១) អនាទិវយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា ចានិ វា ក្ក-
ឡាបេន្តោ អន្តរយេវ កច្ឆន្តោ ឃតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ
ទុក្ខដំ ។

(៣៩២) អនាទិវយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា ចានិ វា ក្កឡាបេន្តោ
អន្តរយេវ ធិសីន្តោ ឃតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

មហានិក្ខង្គ មហាវិវា: ១៦ សេន្ទិយបណ្ណ វគ្គទី១

(៣៨៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ស្ងៀកស្ងៀងស្ងួយមុខ ឬ
ស្ងួយក្រោយ ត្រូវអាបត្តិបីនាទ ។ ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ស្ងៀកស្ងៀងស្ងួយមុខ ឬស្ងួយក្រោយ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ភិក្ខុ
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ស្ងៀកស្ងៀងស្ងួយមុខ ឬស្ងួយក្រោយ ត្រូវ
អាបត្តិ ១ នេះឯង ។

(៣៨៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឃុំចីពរឲ្យស្ងួយមុខ ឬ
ស្ងួយក្រោយ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៣៨៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បើកកាយដើរទៅកង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៣៩០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បើកកាយស្ងួយនៅកង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៣៩១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរគ្រវាសដៃឬជើងទៅកង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៣៩២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយគ្រវាសដៃឬជើងកង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

(៣៧៣) អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ
អន្តរយេ កច្ចន្តោ ឯកំ អាចត្តិ អាចជ្ជតំ ទុក្កដំ ។

(៣៧៤) អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេ
ន្តោ អន្តរយេ និស័ទន្តោ ឯកំ អាចត្តិ អាចជ្ជតំ ទុក្កដំ ។

(៣៧៥) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧត្តត្តកាយ អន្តរយេ
កច្ចន្តោ ឯកំ អាចត្តិ អាចជ្ជតំ ទុក្កដំ ។

(៣៧៦) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧត្តត្តកាយ អន្តរយេ
និស័ទន្តោ ឯកំ អាចត្តិ អាចជ្ជតំ ទុក្កដំ ។

បរិមេ វិញ្ញោ(១) ។

(៣៧៧) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ជក្សកាយ អន្តរ
យេ កច្ចន្តោ ឯកំ អាចត្តិ អាចជ្ជតំ ទុក្កដំ ។

(៣៧៨) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ជក្សកាយ អន្តរ
យេ និស័ទន្តោ ឯកំ អាចត្តិ អាចជ្ជតំ ទុក្កដំ ។

(៣៧៩) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧប្បាសន្តិ មហាសន្តិ
កោន្តោ អន្តរយេ កច្ចន្តោ ឯកំ អាចត្តិ អាចជ្ជតំ
ទុក្កដំ ។

១ ឧ. ម. បរិមណ្ឌលវិញ្ញោ បរិមេ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

[៣៧៧] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរផ្កាកម្រើលពីសព្វាស
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៣៧៨] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយផ្កាកម្រើលពីសព្វាស
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៣៧៩] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សើយចីវរដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៣៨០] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សើយចីវរអង្គុយក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

ចប់ វគ្គទី ១ ។

[៣៨១] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ដោយសំណើចខ្លាំង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៣៨២] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះដោយ
សំណើចខ្លាំង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៣៨៣] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើសំឡេងហោរី សំឡេង
ខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

មហាវិវត្ត សោឡស មហាវិវា សេត្តិយកណ្ណោ ទុតិយោ វិញ្ញោ

(២០០) អនាទិវយំ បដិច្ច ទុត្តាសទ្ធិំ មហាសទ្ធិំ
ករោនោ អន្តរយរេ និសីទនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ
ទុក្ខដំ ។

(២០១) អនាទិវយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរ-
យរេ ភច្ឆនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២០២) អនាទិវយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរ-
យរេ និសីទនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២០៣) អនាទិវយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរ-
យរេ ភច្ឆនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២០៤) អនាទិវយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរ-
យរេ និសីទនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២០៥) អនាទិវយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ អន្តរ-
យរេ ភច្ឆនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២០៦) អនាទិវយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ អន្តរ-
យរេ និសីទនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

ទុតិយោ វិញ្ញោ(១) ។

មហេវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ សេក្ខិយកណ្ណ វគ្គទី ២

[៤០០] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើសំឡេងហោ ិ សំឡេង

ខ្លាំង អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៤០១] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរត្រូវលែងកាយទៅក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៤០២] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្រូវលែងកាយក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៤០៣] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរត្រូវស្រវែងទៅក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៤០៤] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្រូវលែងក្នុងចន្លោះផ្ទះ

ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៤០៥] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរធ្វើក្បាលលើកនោកទៅ

ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

[៤០៦] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយធ្វើក្បាលលើកនោក

ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

វិទយបិដកេ ចរិវិពោ

(២០៧) អនាទរិយំ បដិច្ច ខុម្ពកតោ អន្តរយវេ
ភត្តនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២០៨) អនាទរិយំ បដិច្ច ខុម្ពកតោ អន្តរយវេ
និស័ទនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២០៩) អនាទរិយំ បដិច្ច ឌីតុណ្ណតោ អន្តរយវេ
ភត្តនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១០) អនាទរិយំ បដិច្ច ឌីតុណ្ណតោ អន្តរយវេ
និស័ទនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១១) អនាទរិយំ បដិច្ច ទុក្ខដំកាយ អន្តរយវេ
ភត្តនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១២) អនាទរិយំ បដិច្ច បល្លត្តកាយ អន្តរយវេ
និស័ទនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១៣) អនាទរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បណ្ឌានតំ
បដិកុណ្ឌនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១៤) អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោកេ-
នោ បណ្ឌានតំ បដិកុណ្ឌនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ
ទុក្ខដំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៤០៧) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរស្គមបង្កើនទៅក្នុងចន្លោះ

ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤០៨) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយស្គមបង្កើនក្នុងចន្លោះ

ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤០៩) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរទទួរក្បាលទៅក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤១០) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយទទួរក្បាលក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤១១) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរចំអើតជើងទៅក្នុង

ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤១២) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់

ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤១៣) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទទួលបិណ្ឌបាតដោយ

មិនគោរព ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤១៤) ភិក្ខុ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ផ្អាកមើលពីសព្វសទទួល

បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

១៦៧

មហាវិរដ្ឋ លោក្យស មហាវិរា សេច្ឆិយកណ្ណោ ចតុត្តោ វិញ្ញោ

(២១៥) អនាទិរិយំ បដិច្ច សូបញ្ញោ តហំ បដិច្ច
ល្អាតោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១៦) អនាទិរិយំ បដិច្ច ប្បប័ត្តតំ បិណ្ឌាទាតំ
បដិច្ចល្អាតោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

គតិយោ វិញ្ញោ(១) ។

(២១៧) អនាទិរិយំ បដិច្ច អសុត្តិច្ចំ បិណ្ឌាទាតំ
កុញ្ញោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១៨) អនាទិរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោកេត្តោ
បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២១៩) អនាទិរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីមសុត្តា
បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២២០) អនាទិរិយំ បដិច្ច សូបញ្ញោ តហំ កុញ្ញោ
ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២២១) អនាទិរិយំ បដិច្ច វុបតោ ឌីមទ្ធិត្តា បិណ្ឌា-
ទាតំ កុញ្ញោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

មហាវិញ្ញាណ មហាវិញ្ញាណ: ១៦ សេក្ខិយកណ្ណ វិញ្ញាណ ៤

[៤១៥] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទទួលសម្មច្រើន (ជាង
បាយ) ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤១៦] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យកំពុង
ហួសពីកណ្តាប់បាត្រទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។
ចប់ វិញ្ញាណ ៣ ។

[៤១៧] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បិណ្ឌបាតដោយមិន
គោរព ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤១៨] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បិណ្ឌបាតដាក់មើល
ពីសព្វាស ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤១៩] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កកាយ (បាយ) ត្រង់ទី
នោះ ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤២០] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់សម្មច្រើន (ជាង
បាយ) ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤២១] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ច្រមចុះអំពីកំពូលបាយ
ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(៤២២) អនាទរិយំ បដិច្ច ស្វបំ វា ព្យញ្ញំ វា
ឌីដនេន បដិញ្ញាទេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(៤២៣) អនាទរិយំ បដិច្ច ស្វបំ វា ឌីទនំ វា អតិ-
លានោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញន្តោ ឯកំ
អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(៤២៤) អនាទរិយំ បដិច្ច ឌុជ្ឈានសញ្ញំ បរេសំ
បត្តិ ឌីលោកេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(៤២៥) អនាទរិយំ បដិច្ច មហន្តំ កតទ្បំ ករោន្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(៤២៦) អនាទរិយំ បដិច្ច ទិយំ អាលោបំ ករោន្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

បតុញ្ញោ វញ្ញោ^(១) ។

(៤២៧) អនាទរិយំ បដិច្ច អនាហដេ កតទ្បំ
មុខទ្បារំ វិវរន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(៤២៨) អនាទរិយំ បដិច្ច កុញ្ញន្តោ សត្វំ ហត្តិ
មុខេ បត្តិបន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

---

១ ឌី ម. បណ្ណយនវញ្ញោ បតុញ្ញោ ។

វិទយបិណ្ឌ បរិវារៈ

(៤២២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កកាយបាយលុបសម្ប ឬ
ម្ហូបក្រៀម ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤២៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ខ្លួនមិនឈឺ សូមសម្ប
ឬបាយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤២៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ មានសេចក្តីសំគាល់ដើម្បី
លើកទោស ហើយសំឡឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤២៥) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើពុទ្ធបាយឲ្យធំ (ពេក)
ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤២៦) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធ្វើពុទ្ធបាយ ឲ្យវែង
(ពេក) ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

ចប់ ធួរី ៤ ។

(៤២៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កាលដែលពុទ្ធបាយ
មិនទាន់ដល់មាត់ ហាមាត់ចាំ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤២៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ញាត់ម្រាមដៃទាំង
អស់ទៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

១៦៧

មហាវិវត្តេ សោឡុស មហាវិវា សេក្ខិយកណ្ណេ បញ្ចមោ វិញ្ញោ

(២២៧) អនាទរិយំ បដិច្ច សកតទ្យោន មុខេន
ព្យាហរត្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(២៣០) អនាទរិយំ បដិច្ច បណ្ឌិត្យោបកំ កុញ្ញត្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(២៣១) អនាទរិយំ បដិច្ច កតទ្យោវច្ឆេនកំ កុញ្ញត្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(២៣២) អនាទរិយំ បដិច្ច អវតណ្ណាការកំ កុញ្ញត្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(២៣៣) អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថនិទ្ធិនកំ កុញ្ញត្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(២៣៤) អនាទរិយំ បដិច្ច សិក្ខាវការកំ កុញ្ញត្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(២៣៥) អនាទរិយំ បដិច្ច ជីវ្ហនិច្ឆារកំ កុញ្ញត្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(២៣៦) អនាទរិយំ បដិច្ច ចប្បចប្បការកំ កុញ្ញត្តោ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

បញ្ចមោ វិញ្ញោ (១)។

១ ឱ ម. ករតទ្យោវច្ឆេន បញ្ចមោ ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ សេដ្ឋិយកណ្ណ វគ្គទី ៥

(៤២៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ និយាយទាំងពុទ្ធបាយ
នៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤២៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅ
ក្នុងមាត់) ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤២៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ទាំកាត់ពុទ្ធបាយ
ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៣០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បៀមពុទ្ធបាយឱ្យ
ទុលថ្គាល់ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៣១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់រលាស់ដៃបណ្តើរ
ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៣២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ធ្វើគ្រាប់បាយឱ្យ
ជ្រះរោយរោយ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៣៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់លៀនអណ្តាត ត្រូវ
អាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៣៤) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ពួស្មូរដុប ។ ត្រូវ
អាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

វិនយបិដក បរិវារ

(២៣៧) អនាធិរិយំ បដិច្ច សុវសុវត្ថារតំ កុញ្ញោ
ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២៣៨) អនាធិរិយំ បដិច្ច ហត្ថនិល្លេហតំ កុញ្ញោ
ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២៣៩) អនាធិរិយំ បដិច្ច បត្តនិល្លេហតំ កុញ្ញោ
ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២៤០) អនាធិរិយំ បដិច្ច ឌីដ្ឋនិល្លេហតំ កុញ្ញោ
ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២៤១) អនាធិរិយំ បដិច្ច សាមិសេន ហេត្តន ចា
នីយថាលកំ បដិកុញ្ញោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ
ទុក្ខដំ ។

(២៤២) អនាធិរិយំ បដិច្ច សសិត្តតំ បត្តិដោរិ
អន្តរយវេ ឆឌ្ឍោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២៤៣) អនាធិរិយំ បដិច្ច ឆត្តចាលិស្ស ធម្ម
នេសេនោ ឯកំ អាចត្តំ អាចជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៤៣៧) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ព្រួសូរគ្រុក ។ ត្រូវ

អាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៣៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់លិទ្ធិវែង ត្រូវ

អាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៣៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់លិទ្ធិបាត្រ ត្រូវ

អាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៤០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់លិទ្ធិបបូរមាត់ ត្រូវ

អាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៤១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ មានវែងប្រឡាក់ដោយ

អាមិសៈ ទទួលផ្តល់ទឹក ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៤២) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាក់ទឹកលាងបាត្រ ទាំង

គ្រាប់បាយ ចោលក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៤៣) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស

មានឆត្រក្នុងវែង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

មហាវិភង្គេ សេដ្ឋស មហាវិភង្គេ សេដ្ឋិយកល្លោ សន្តមោ វិញ្ញា

(២២២) អនាទិវយំ បដិច្ច ទណ្ឌចារណីស្ស ចម្ម
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តំ អាបជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២២៣) អនាទិវយំ បដិច្ច សន្តចារណីស្ស ចម្ម
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តំ អាបជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២២៤) អនាទិវយំ បដិច្ច អាវុធហោណីស្ស ចម្ម
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តំ អាបជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

ឆដ្ឋោ វិញ្ញា(១) ។

(២២៥) អនាទិវយំ បដិច្ច ចានុការ្យុទ្ធស្ស ចម្ម
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តំ អាបជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២២៦) អនាទិវយំ បដិច្ច ឧបាហារ្យុទ្ធស្ស ចម្ម
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តំ អាបជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២២៧) អនាទិវយំ បដិច្ច យាធិកតស្ស ចម្ម
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តំ អាបជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

(២២៨) អនាទិវយំ បដិច្ច សយេធិកតស្ស ចម្ម
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តំ អាបជ្ជតំ ទុក្ខដំ ។

មហានិក្ខន្ធ បរាភារៈ ១៦ សេចក្តីយកពន្ធ វត្តទី ៧

[៤៤៤] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស

មានដំបងកងវែង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤៤៥] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស

មានគ្រឿងសស្រ្តាកងវែង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤៤៦] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស

មានគ្រឿងអាវុធកងវែង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

ចប់ វត្តទី ៦ ។

[៤៤៧] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស

ពាក់ទ្រនាប់ជើង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤៤៨] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស

ពាក់ស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤៤៩] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស

ដែលនៅលើយាន ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

[៤៥០] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស

ដែលនៅលើដំណេក ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

វិសេសបិដក បរិវារ

(២៥០) អនាធុរិយំ បដិច្ច បល្ល័ត្តិកាយំ និស័ន្ទស្ស
ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(២៥២) អនាធុរិយំ បដិច្ច វេហិតសីសស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(២៥៣) អនាធុរិយំ បដិច្ច ឡិក្កុណ្ណិកសីសស្ស
ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(២៥៤) អនាធុរិយំ បដិច្ច ធម្មាយំ និស័ទិត្តា
អាសនេ និស័ន្ទស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ
អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(២៥៥) អនាធុរិយំ បដិច្ច និចេ អាសនេ និស័ទិត្តា
ឡច្ចេ អាសនេ និស័ន្ទស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ
អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(២៥៦) អនាធុរិយំ បដិច្ច វិហិតា និស័ន្ទស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្ខដំ ។

(២៥៧) អនាធុរិយំ បដិច្ច បច្ឆតោ កច្ឆន្តោ បុរ
តោ កច្ឆន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ
ទុក្ខដំ ។

វិនយចិដិក បរិវារៈ

- [៤៥១] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស
ដែលអង្គុយត្រចោមក្បាលជង្គង់ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។
- [៤៥២] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស
ដែលជួតក្បាល ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។
- [៤៥៣] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្ស
ដែលទទួរក្បាល ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។
- [៤៥៤] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយលើផែនដី សំដែង
ធម៌ ដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។
- [៤៥៥] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយលើអាសនៈចាប
សំដែងធម៌ ដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។
- [៤៥៦] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឈរសំដែងធម៌ ដល់
មនុស្សដែលអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។
- [៤៥៧] ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរពីខាងក្រោយ សំ-
ដែងធម៌ ដល់មនុស្សដែលដើរពីខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

១.៧៣

មហោវិរាដ្ឋេ សោឡុស មហារិកា សេតិយកណ្ណោ សត្តមោ វិញ្ញោ

(៤៥៨) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧប្បវេណ កង្កន្តោ
បវេណ កង្កន្តស្ស ធម៌ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តិ
អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(៤៥៩) អនាទរិយំ បដិច្ច បិតោ ឧច្ចារំ វា ប.
ស្សារំ វា កកោន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដំ ។

(៤៦០) អនាទរិយំ បដិច្ច ហរិទេ ឧច្ចារំ វា ប.
ស្សារំ វា ខេឡំ វា កកោន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ
ទុក្កដំ ។

(៤៦១) អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា
បស្សារំ វា ខេឡំ វា កកោន្តោ កតិ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា
បស្សារំ វា ខេឡំ វា កកោន្តោ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ
ទុក្កដំ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សារំ វា
ខេឡំ វា កកោន្តោ ឥមំ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ។

សត្តមោ វិញ្ញោ(១) ។

បញ្ចសត្តតិ សេតិយា និដ្ឋិតា(២) ។

កកោន្តោវំ និដ្ឋិតំ ទតិយំ ។

---

១ ម បាទុកវិញ្ញោ សត្តមោ ។ ២ សេតិយា និដ្ឋិតា ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ សេចក្តីយកន្ត វិញ្ញី ៧

(៤៥៨) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរក្រាម្លូវ សំដែងធម៌

ដល់មនុស្សដែលដើរតាមផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺទុកដ ។

(៤៥៩) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឈរបន្ទោទ្បារៈ ឬបស្សៈ

ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤៦០) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទ្បារៈ បស្សៈ ឬ

ស្មោះទឹកមាត់ដាក់លើវត្ថុខៀវស្រស់ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ ។

(៤៦១) ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទ្បារៈ បស្សៈ ឬ

ស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ត្រូវអាបត្តិបីនាទ ។ ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ

បន្ទោទ្បារៈ បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ ទុកដ

ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទ្បារៈ បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់

ក្នុងទឹក ត្រូវអាបត្តិ ១ នេះឯង ។

ចប់ វិញ្ញី ៧ ។

ចប់ ពួកសេចក្តីយវិញ្ញី ៧៥ ។

ចប់ កតាបត្តិវិរៈ ទី ២ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(៤៦២) មេឃុំនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ
ចតុន្ណំ វិបត្តិនំ កតតិ វិបត្តិយោ កជន្តំ ។ មេឃុំនំ ធម្មំ
បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ចតុន្ណំ វិបត្តិនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ
កជន្តំ សិយា សីលវិបត្តិ សិយា អាចារិវិបត្តិ ។ បេ ។
អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ឆារិ វា បស្សរិ វា
ខេឡិ វា កកោន្តស្ស អាបត្តិ ចតុន្ណំ វិបត្តិនំ កតតិ
វិបត្តិយោ កជតិ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ឆារិ វា
បស្សរិ វា ខេឡិ វា កកោន្តស្ស អាបត្តិ ចតុន្ណំ វិបត្តិនំ
ឯកំ វិបត្តិ កជតិ អាចារិវិបត្តិ ។

វិបត្តិវារិ និរុត្តំ ពតិយំ ។

(៤៦៣) មេឃុំនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ
សត្តន្ណំ អាបត្តិក្ខត្តាន្ណំ កតតិហិ អាបត្តិក្ខត្តោហិ សង្កហិ-
តា ។ មេឃុំនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ សត្តន្ណំ
អាបត្តិក្ខត្តាន្ណំ តិហិ អាបត្តិក្ខត្តោហិ សង្កហិតា សិ-
យា ចារាជិកាបត្តិក្ខត្តោន សិយា វុល្លុក្ខយាបត្តិក្ខត្តោ-
ន សិយា ទុក្ខជាបត្តិក្ខត្តោន ។ បេ ។ អនាទរិយំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៤៦៤) បណ្ណាវិបត្តិតាំង ៤ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែលសេពាមេ

ថ្ងៃធម្ម រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិបន្ទាន ។ បណ្ណាវិបត្តិតាំង ៤ អាបត្តិរបស់

ភិក្ខុដែលសេពាមេថ្ងៃធម្ម រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ៤ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន

អាចារិវិបត្តិក៏មាន ។ បេ ។ បណ្ណាវិបត្តិតាំង ៤ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែល

អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាទច្បារៈ បស្សវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក

រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិបន្ទាន ។ បណ្ណាវិបត្តិតាំង ៤ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ

ដែលអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាទច្បារៈ បស្សវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់

ក្នុងទឹក រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិ ១ គឺ អាចារិវិបត្តិ ។

ចប់ វិបត្តិវារៈ ទី ៣ ។

(៤៦៥) បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិតាំង ៧ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែល

សេពាមេថ្ងៃធម្ម លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិបន្ទាន ។ បណ្ណា

ក្នុងនៃអាបត្តិតាំង ៧ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែលសេពាមេថ្ងៃធម្ម លោក

សង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ ៣ ក្នុង គឺ ក្នុងនៃបាវជិកាបត្តិក៏មាន ក្នុងនៃ

ថ្ងៃធម្មយាបត្តិក៏មាន ក្នុងនៃទុកដាបត្តិក៏មាន ។ បេ ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិ

មហាវិវត្តេ សោឡុស មហាវិវា សង្កហិតវិវា សមុដ្ឋាទវិវា

បដិច្ច ឧទកេ ឧទ្ធារិ វា បស្សរិ វា ខេឡិ វា កកោន្តស្ស
អាបត្តិ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខត្តានិ កត្តហិ អាបត្តិក្ខត្តេ
ហិ សង្កហិតា ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧទ្ធារិ
វា បស្សរិ វា ខេឡិ វា កកោន្តស្ស អាបត្តិ សត្តន្តិ
អាបត្តិក្ខត្តានិ ឯកោន អាបត្តិក្ខត្តេន សង្កហិតា ទិក្ខ-
ជាបត្តិក្ខត្តេន ។

សង្កហិតវិវា និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ ។

(៤៦៤) មេឡនិ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ
នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ កត្តហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្ម-
ដ្ឋហន្តិ ។ មេឡនិ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ នន្តិ
អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ឯកោន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋហន្តិ
កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ
។ បេ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧទ្ធារិ វា បស្សរិ វា
ខេឡិ វា កកោន្តស្ស អាបត្តិ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ
កត្តហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ០៦ សង្គហិតវិរៈ ខ័នសមុដ្ឋានវិរៈ

ទាំង ៧ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែល អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទច្បារៈ

បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក លោកសង្គ្រោះដោយកង នៃអាបត្តិ

ប្តីនាន ។ បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែល អាស្រ័យ

សេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទច្បារៈ បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក លោក

សង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិ ១ គឺទុកជាបត្តិ ។

ចប់ សង្គហិតវិរៈ ទី ៤ ។

(៤៦៤) បណ្តាសមុដ្ឋាន នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ

ដែលសេពមេដុនធម្ម តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានប្តីនាន ។ បណ្តា

សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែលសេពមេដុនធម្ម តាំង

ឡើងដោយសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើង

អំពីវារៈឡើយ ។ បេ ។ បណ្តាសមុដ្ឋាន នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិរបស់

ភិក្ខុដែល អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទច្បារៈ បស្សៈ ឬស្មោះ

ទឹកមាត់ក្នុងទឹក តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានប្តីនាន ។ បណ្តាសមុដ្ឋាន

នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែល អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ

វិទ្យាបិដក បរិវារ

ឧទកេ ឧត្តារំ វា បស្សរំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស
អាបត្តិ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានាមំ ឯកេន សម្មជានេន
សម្មជានិ កាយនោ ច ចិត្តនោ ច សម្មជានិ ន វា ចតោ ។

សមុទ្ទិសារំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ ។

(៤៦៥) មេធានំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ
ចត្តន្តំ អធិករណាមំ កតមំ អធិករណំ ។ មេធានំ ធម្មំ
បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ អធិករណាមំ អាបត្តា-
ធិករណំ ។ បេ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧត្តារំ វា
បស្សរំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ ចត្តន្តំ អធិ-
ករណាមំ កតមំ អធិករណំ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច
ឧទកេ ឧត្តារំ វា បស្សរំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ
ចត្តន្តំ អធិករណាមំ អាបត្តាធិករណំ ។

អធិករណារំ និដ្ឋិតំ ធម្មំ ។

(៤៦៦) មេធានំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ
សត្តន្តំ សមមាមំ កតហិ សមថេហិ សម្មន្តំ ។ មេធានំ

វិទយបិដក បរិវារៈ

បន្ទាទូចារៈ បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក តាំងឡើងដោយសម្បជាន

១ គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។

ចប់ សមុធិនារិះ ទី ៥ ។

(៤៦៥) បណ្ណាអធិករណ៍ ទាំង ៤ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែល

សេពមេឫនធម្ម ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤

អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែលសេពមេឫនធម្ម ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ បេ ។

បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើ

ពើ បន្ទាទូចារៈ បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ចាត់ជាអធិករណ៍

ណា ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែលអាស្រ័យ

សេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាទូចារៈ បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ចាត់ជា

អាបត្តាធិករណ៍ ។

ចប់ អធិករណារិះ ទី ៦ ។

(៤៦៦) បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែលសេព

មេឫនធម្ម រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧

១៧៧

មហារិក្ខេ សោឡស មហារិក មមថវិរិ

ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយា សត្តន្តំ សមថាជំ តតិហិ

សមថេហិ សម្មតិ សិយា សម្មាទិយេន ច បដិញ្ញាត

ករណោន ច សិយា សម្មាទិយេន ច តិណាវត្តារកេន

ច ។ បេ ។ អនាទិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារិ វា បស្ស

វា ខេធឿ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ សត្តន្តំ សមថាជំ កតិហិ

សមថេហិ សម្មតិ ។ អនាទិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារិ វា

បស្សរិ វា ខេធឿ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ សត្តន្តំ សម

ថាជំ តតិហិ សមថេហិ សម្មតិ សិយា សម្មាទិយេន

ច បដិញ្ញាតករណោន ច សិយា សម្មាទិយេន ច

តិណាវត្តារកេន ច ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ សមថវិរៈ

អាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ដែលសេពាមថ្ងៃធម្ម រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ
សមទារិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ សមទារិន័យនឹងតិណវត្តារកៈ
ក៏មានខ្លះ (១) ។ បេ ។ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ អាបត្តិរបស់ភិក្ខុដែល
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទច្បារៈ បស្សវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់ក្នុង
ទឹក រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ អាបត្តិរបស់
ភិក្ខុដែលអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទច្បារៈ បស្សវៈ ឬស្តោះ
ទឹកមាត់ក្នុងទឹក រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ សមទារិន័យនឹងបដិញ្ញាត-
ករណៈក៏មានខ្លះ សមទារិន័យតិណវត្តារកៈក៏មានខ្លះ ។

ចប់ សមថវិរៈ ទី ៧ ។

---

១ ក្នុងទីនេះ បើនិយាយតាមឈ្មោះសមថៈ ឃើញថា ៣ តែបើនិយាយតាមសេចក្តីរួមនៅ
តែ ២ វិញ ដូចសេចក្តីដែលប្រែហើយនេះ ។ ព្រោះក្នុងសុមម្ពន្តលវិណសីនិកាយនិកាយ
ត្រង់សន្តិសុត្រ ពន្យល់ថា អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្មុទារិន័យតែម្យ៉ាងមិនបានទេ
ដូចយ៉ាងភិក្ខុសំដែងលហុកាបត្តិក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ១ រួម ឬកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ឬគណៈ ក្នុង
កាលណា ទើបហៅថា អាបត្តាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសម្មុទារិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈ ក្នុង
កាលនោះ ។ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានដឹងលោកពោលថា អាបត្តាធិករណ៍តែងរម្ងាប់ដោយន័យ
២ យ៉ាង គឺដោយសម្មុទារិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ ដោយសម្មុទារិន័យនឹងតិណ-
វត្តារកៈក៏មានខ្លះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

វិទ្យុបិដកេ បរិវាហ

(៤៦៧) មេឃុំនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ កតិ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ។ មេឃុំនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អក្កាយតេ សវីរេ មេឃុំនំ ធម្មំ
បដិសេវតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស យេកុយ្យេន ខាយតេ
សវីរេ មេឃុំនំ ធម្មំ បដិសេវតិ អាបត្តិ វុល្លក្ខយស្ស
វិវេជកតេ មុខេ អច្ចុប្បនំ អង្គជាតិ បវេសតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស មេឃុំនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ វេហា តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុនំ វិបត្តិនំ
កតិ វិបត្តិយោ កជនំ ។ សត្តនំ អាបត្តិក្ខន្ធនំ
កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធមហិ សង្កហិតា ។ ធម្មំ អាបត្តិស-
ម្មជាតានំ កតិហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតានំ ។ ចតុនំ
អជិករណានំ កតមំ អជិករណំ ។ សត្តនំ សមថានំ
កតិហិ សមថេហិ សម្មនំ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុនំ
វិបត្តិនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ កជនំ សិយា សិលវិបត្តិ សិយា
អាចារិបត្តិ ។ សត្តនំ អាបត្តិក្ខន្ធនំ តិហិ អាបត្តិក្ខ-
ន្ធមហិ សង្កហិតា សិយា ចារាជិកាបត្តិក្ខន្ធមហិ សិយា
វុល្លក្ខយេហិ បត្តិក្ខន្ធមហិ សិយា ទុក្ខជាបត្តិក្ខន្ធមហិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៤៦៧) ភិក្ខុសេពាមេប្តុនធម្ម ត្រូវអាបត្តិប្តីនាន ។ ភិក្ខុសេព
 មេប្តុនធម្ម ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ សេពាមេប្តុនធម្មនឹងសរិរៈ ដែលសត្វមិន
 ទាន់ទំពាស្តី ត្រូវអាបត្តិប្រារាជិក សេពាមេប្តុនធម្មនឹងសរិរៈដែលសត្វទំពា-
 ស្តីហើយដោយច្រើន ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ បណ្តាលអង្គជាតទៅក្នុងទ្វារ
 មាត់ដែលហា តែមិនឲ្យប៉ះពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុសេពាមេប្តុនធម្ម
 ត្រូវអាបត្តិ ៣ នេះឯង ។ បណ្តារិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ
 រាប់បញ្ចូល ក្នុងរិបត្តិណា ។ បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ លោក
 សង្គ្រោះ ដោយកងនៃអាបត្តិប្តីនាន ។ បណ្តាសម្ពុជាន នៃអាបត្តិ
 ទាំង ៦ អាបត្តិទាំងនោះ តាំងឡើងដោយសម្ពុជានប្តីនាន ។ បណ្តា
 អធិករណ៍ ទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះចាត់ចូល ក្នុងអធិករណ៍ណា
 បណ្តាសមថៈទាំង ៧ អាបត្តិទាំងនោះ រម្ងាប់ដោយសមថៈប្តីនាន ។
 បណ្តារិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងរិបត្តិ ២ គឺសីល-
 រិបត្តិក៏មាន អាចារិបត្តិក៏មាន ។ បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ អាបត្តិ
 ទាំងនោះ លោកសង្គ្រោះ ដោយកងនៃអាបត្តិ ៣ គឺ កងនៃ
 ប្រារាជិកាបត្តិក៏មាន កងនៃថ្មល្ងាច្នៃបត្តិក៏មាន កងនៃទុកដាបត្តិក៏មាន ។

មហានិក្ខេ ភោជនីយ៍ មហានិក្ខេ សមុប្បាយវិ

ឆ្នំ អាបត្តិសមុប្បាយាធិ ឃិកេន សមុប្បាយេន សមុប្ប
 ហន្តិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុប្បហន្តិ ន វាច-
 តោ ។ ចតុឆ្នំ អធិករណាធិ អាបត្តិធិករណិ ។
 សត្តឆ្នំ សមថាធិ កតិហិ សមថេហិ សមុប្បិ សិយា សម-
 ទារិយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម-
 ទារិយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ បេ ។ អនាទ-
 រិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧទ្ធារំ វា បស្សារិ វា ខេឡិ វា
 ករោនោ កតិ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ។ អនាទរិយំ
 បដិច្ច ឧទកេ ឧទ្ធារំ វា បស្សារិ វា ខេឡិ វា
 ករោនោ ឃិកំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ ឧកដិ ។ អនាទរិយំ
 បដិច្ច ឧទកេ ឧទ្ធារំ វា បស្សារិ វា ខេឡិ វា
 ករោនោ ឥមំ ឃិកំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ ។ សា អាបត្តិ
 ចតុឆ្នំ វិបត្តិធិ កតិ វិបត្តិយោ កដតិ ។ សត្តឆ្នំ
 អាបត្តិក្ខត្តាធិ កតិហិ អាបត្តិក្ខត្តេហិ សដ្ឋហិតា ។
 ឆ្នំ អាបត្តិសមុប្បាយាធិ កតិហិ សមុប្បាយេហិ
 សមុប្បាតិ ។ ចតុឆ្នំ អធិករណាធិ កតមិ អធិករណិ ។
 សត្តឆ្នំ សមថាធិ កតិហិ សមថេហិ សមុប្បតិ ។

មហាវិកង្គ មហាវិរៈ ១៦ សមុច្ចយវិរៈ

បណ្ណាសម្ពង្គនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិទាំងនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្ពង្គ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវារ្យឡើយ ។
បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ២ អាបត្តិទាំងនោះ ចាត់ជាអាបត្តិធិករណ៍ ។
បណ្ណាសម្មថៈទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រម្ងាប់ដោយសម្មថៈ ៣ គឺសម្មា-
វិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ សម្មាវិន័យនឹងតិណវត្ថុករណៈក៏មាន
ខ្លះ ។ បេ ។ ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ថោទច្នោះ បស្សៈ
ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ត្រូវអាបត្តិប្បនាន ។ ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ បន្ថោទច្នោះ បស្សៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺ
ទុកដ ។ ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ថោទច្នោះ បស្សៈ ឬ
ស្មោះទឹកមាត់ក្នុងទឹក ត្រូវអាបត្តិ ១ នេះឯង ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤
អាបត្តិនោះរាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិប្បនាន ។ បណ្ណាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧
អាបត្តិនោះ លោកសង្រ្គោះដោយកងនៃអាបត្តិប្បនាន ។ បណ្ណាសម្ពង្គ
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង ដោយសម្ពង្គប្បនាន ។
បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ២ អាបត្តិនោះ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។
បណ្ណាសម្មថៈទាំង ៧ អាបត្តិនោះ រម្ងាប់ដោយសម្មថៈប្បនាន ។

វិនយបិណ្ឌកេ បរិវារោ

សា អាចត្តិ ចតុន្ទ្រិ វិបត្តិ ឯកំ វិបត្តិ កជតិ អាចា-
រិបត្តិ ។ សត្តន្ទំ អាចត្តិក្ខត្តាន្ទំ ឯកេន អាចត្តិក្ខត្តេន
សង្កហិតា ទុក្ខជាបតិក្ខត្តេន ។ ធន្ទំ អាចត្តិសម្មដ្ឋា-
នានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ កាយតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។ ចតុន្ទ្រិ អធិក-
រណានំ អាចត្តាធិករណំ ។ សត្តន្ទំ សមថានំ តិហិ
សមថេហិ សម្មតិ សិយា សម្មទារិយេន ច បដិញ្ញា-
តករណេន ច សិយា សម្មទារិយេន ច តិណារិ-
ត្តារកេន ច ។

សម្មច្ចយវារំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ ។

និមេ អដ្ឋិ វិវា សដ្ឋិយមត្តេន លិទិតា ។

តិស្ស្យទានំ

(២៦៨) កត្ត បញ្ញត្តិ កតិ ច
វិបត្តិសង្កហេន ច
សម្មដ្ឋាធិករណា
សមថោ ច សម្មច្ចយោតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិនោះ រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិ ១ គឺ អាចារៈ
វិបត្តិ ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ អាបត្តិនោះ លោកសង្គ្រោះដោយ
ក្នុងនៃអាបត្តិ ១ គឺក្នុងនៃទេកដាបត្តិ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង
៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹង
ចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តិ
នោះ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសម្មថៈទាំង ៧ អាបត្តិនោះ
រម្ងាប់ដោយសម្មថៈ ១ គឺ សម្មាវិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈ ក៏មានខ្លះ
សម្មាវិន័យនឹងតិណវត្ថុរកៈ ក៏មានខ្លះ ។

ចប់ សមុច្ចយវិវារៈ ទី ៨ ។

វិវារៈទាំង ៨ ប្រការនេះ លោករាត់ត្រាទុកសម្រាប់ស្វាធាយ ។

ឧទាស គឺចញ្ជីរឿងនៃមហាវិវារៈគោះដួប្រេះ

(៤៦៨) រឿងព្រះមានព្រះភាគ (ទ្រង់បញ្ជាតសិក្ខាបទ
នោះ ។) ក្នុងទីណា ១ រឿងបញ្ជាតិទាំង ៧ យ៉ាង ១ រឿងព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាតវិន័យ ព្រោះអាស្រ័យប្រយោជន៍
ប៉ុន្មានយ៉ាង ១ រឿងសង្គ្រោះអាបត្តិចូលនឹងវិបត្តិ ១ សម្មជាន
នឹងអធិករណ៍ ១ សម្មថៈ ១ សមុច្ចយៈ (ការរួបរួម) ១ ។

មហារិកង្កេ សោឡស មហារិក កត្តប្បញ្ញត្តិវារំ

(២២៧) យន្តោន កកវតា ជានតា បស្សតា អរ

ហតា សម្មាសម្ពុទ្ធនោ មេធានំ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា

ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាព្ភ ។ កស្មី វត្តស្មី

។ បេ ។ កេនាភជន្តំ ។ យន្តោន កកវតា ជានតា

បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធនោ មេធានំ ធម្មំ បដិ

សេវនប្បច្ចយា ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលយា

បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាព្ភ ។ សុទ្ធិន្តំ កលន្តប្បត្តិ អារាព្ភ ។

កស្មី វត្តស្មី ។ សុទ្ធិន្តោ កលន្តប្បត្តោ បុរណ

ទុតិយកាយ មេធានំ ធម្មំ បដិសេវ តស្មី វត្តស្មី ។

អត្ថ តត្ថ បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ។

ឯកា បញ្ញត្តិ ទ្រេ អនុប្បញ្ញត្តិយោ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ

តស្មី ធាតុ ។ សព្វតប្បញ្ញត្តិ បទេសប្បញ្ញត្តិ ។ សព្វត

ប្បញ្ញត្តិ ។ សាធារណប្បញ្ញត្តិ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។

មហាវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវិវរៈ

(៤៦៧) បារាជិកសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ អរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចកសិក្ខាបទ)
ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ទ្រង់បញ្ចក ព្រោះ
បច្ច័យ គឺសេពមេបុនធម្ម បារាជិកសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ
បុគ្គលណាបាននាំមក ។ បារាជិកសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចក
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ទ្រង់បញ្ចក
ព្រោះបច្ច័យ គឺសេពមេបុនធម្ម បារាជិកសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចកកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកងក្រុងវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុទិនិក្ខុ ជាកូននៃកលទ្ធកសេដ្ឋី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលសុទិនិក្ខុ ជាកូននៃកលទ្ធកសេដ្ឋី សេពមេបុនធម្មនឹងស្រី
ជាប្រពន្ធពីដើម ។ កងសិក្ខាបទនោះមានបញ្ចក អនុប្បញ្ញត្តិ នឹង
អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិបួន ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ចក ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ២
ឯអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ មិនមានកងសិក្ខាបទនោះឡើយ ។ សិក្ខាបទនោះ ជា
សព្វត្រូវបញ្ចក ឬជាបទសប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះ ជាសព្វត្រូវបញ្ចក ។
សិក្ខាបទនោះ ជាសាធារណប្បញ្ញត្តិ ឬជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

សាណារណាប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ឧកតោ បញ្ញត្តិ
ត្តិ ។ ឧកតោ បញ្ញត្តិ ។ បញ្ញត្តិ មាតិមោក្ខទ្ធ
សាទំ កត្តាករំ កត្ត បរិយាបដ្ឋានំ ។ និទានោករំ
និទានបរិយាបដ្ឋានំ ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ
អាភច្ឆតិ ។ ទុតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆតិ ។
ចត្តំ វិបត្តំ កតមា វិបត្តិ ។ សីលវិបត្តិ ។ សត្តំ
អាបត្តិក្ខណ្ឌំ កតមោ អាបត្តិក្ខណ្ឌតិ ។ មារជិ-
កាបត្តិក្ខណ្ឌ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ កតិហិ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានតិ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានតិ ន វាចតោ
។ បេ ។ កេតាកដ្ឋានំ ។ បរម្យាករំ ។

ឧទាលំ ទាសកោ ចេវ
សោណាកោ សិក្ខកោ តថា
មោក្ខលំបុត្តេន បញ្ចមា
ឯតេ ជម្ពុសិវិយេ^(១) ។
តតោ មហិណ្ណោ ឥដ្ឋិយោ
ឧតិយោ ចេវ សម្ពុលោ ។ បេ ។

១ ជម្ពុសិវិយេតិបិ បាលី ។

វិទ្យបិដក បរិវារៈ

សិទ្ធិកាបទនោះ ជាសាធារណប្បពាក្យ ។ សិទ្ធិកាបទនោះ ជាឯកតោបពាក្យ ។
 ជាទុកតោបពាក្យ ។ សិទ្ធិកាបទនោះ ជាទុកតោបពាក្យ ។ បណ្តាបុត្រមោក្ខ-
 ទ្ទេសទាំង៥សិទ្ធិកាបទនោះ ចាត់ចូលក្នុងទ្ទេសណា រាប់បញ្ចូលក្នុងទ្ទេស
 ណា ។ សិទ្ធិកាបទនោះចាត់ចូលក្នុងនិទាន រាប់បញ្ចូលក្នុងនិទាន ។ សិទ្ធិ-
 កាបទនោះ មកកាន់ទ្ទេស ត្រង់ទ្ទេសទីបីនាន ។ សិទ្ធិកាបទនោះ មកកាន់
 ទ្ទេសត្រង់ទ្ទេសទី២ ។ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ សិទ្ធិកាបទនោះ ជាវិបត្តិអ្វី ។
 សិទ្ធិកាបទនោះ ជាសីលវិបត្តិ ។ បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ សិទ្ធិកាបទនោះ
 ជាកងនៃអាបត្តិអ្វី ។ សិទ្ធិកាបទនោះ ជាកងនៃអាបត្តិបុរាណ ។ បណ្តា
 សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានបីនាន ។
 អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងបិត្ត មិន
 បានតាំងឡើងអំពីវាឡើយ ។ បេ ។ សិទ្ធិកាបទនោះ បុគ្គលណា បាននាំ
 មក ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ ដូចមានឈ្មោះខាងក្រោមបាននាំត ។ គ្នាមក ។
 គឺព្រះថេរៈឈ្មោះទុបាលី ១ ទាសកៈ ១ សោណកៈ ១ សិគ្គវៈ ១
 នឹងព្រះមោក្ខលីបុត្រជាតំរាប់៥ អង្គ ១ ឯព្រះថេរៈទាំងនេះ នៅ
 ក្នុងទីបណ្តោះដម្រងមានសិរី ។ តពីនោះមកព្រះអរហន្តទាំង
 ឡាយ គឺព្រះថេរៈឈ្មោះមហិន្ទ ១ ផង្គិយៈ ១ ទុតិយៈ ១ សម្ពលៈ ១

១៨៣

មហាវិរង្គេ សោឡស មហាវិរា កត្តយ្យញ្ញត្តិវិ

ឯតេ ជាតា មហាបញ្ញា

វិទយញ្ញ មត្តកោវិទា

វិទយំ ធីមេ បកាសេស្សី

បិដកំ តត្តបណ្ឌិយាតិ ។

(៤៧០) យទ្ធន ភកវតា ជាតតា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធន អធិដ្ឋំ អាទិយនប្បវត្តយា ចារាជិកំ កត្ត

បញ្ញត្តិ ។ វាជកមេ បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាតិ ។ ធីយំ

កុមារាបតិ អារា ។ កស្សី វត្តស្សី ។ ធីយោ កុម-

ការាបតោ រញ្ញា ទារិ អធិដ្ឋានំ អាទិយំ តស្សី វត្តស្សី ។

ឯកា បញ្ញតិ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធីដ្ឋំ អាបតិស-

ម្មដ្ឋានំ តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ សិយា កាយ-

តោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ

ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ

ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវិរៈ

ព្រះនាគត្រូវទាំងនេះ លោកមានប្រាជ្ញាច្រើន ស្គាល់ច្បាស់
នូវព្រះវិន័យ លោកឈ្លាសក្នុងមគ្គ បាននាំគ្នាប្រកាស នូវ
ព្រះវិន័យបិដក ទុកក្នុងតម្កបណ្ឌិត្យ គឺកោះលង្កា ។

(៤៧០) បារាជិកសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ជា
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចក
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ហើយទ្រង់
បញ្ចក ព្រោះបច្ច័យ គឺកាន់យកនូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ បារាជិក
សិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងធនិយកិក្ខុ ជាកូននៃសុទ
ឆ្នាំង ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលធនិយកិក្ខុ ជាកូននៃ
សុទឆ្នាំង យកឈើព្រះរាជទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានបញ្ចក ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត
មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំង
ឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

(៤៧០) សញ្ញាច្ច មនុស្សវ័ន្តហំ ជីវិតា វេរោមនប្បវត្ត-
យា ចារាជិកំ កត្ត បញ្ចក្កនំ ។ វេសាលិយា បញ្ចក្ក-
កំ អារព្ភាតំ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អារព្ភ ។ កិស្សី-
វ័ន្តស្មំ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អញ្ញាមញ្ញំ ជីវិតា វេរោម-
សំ កស្សី វ័ន្តស្មំ ។ ឯកា បញ្ចក្ក ឯកា អនុប្បញ្ញក្ក ។
ធនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ភិហំ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាន-
សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន វាចតោ
សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន កាយតោ
សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។

(៤៧២) អសន្តំ អក្ខនំ ឧត្តរិមនុស្សធម៌ ឧល្លបន-
ប្បវត្តយា ចារាជិកំ កត្ត បញ្ចក្កនំ ។ វេសាលិយា បញ្ច-
ក្ក ។ កំ អារព្ភាតំ ។ វ័ន្តមនាតិវិយេ ភិក្ខុ អារព្ភ ។ កិស្សី-
វ័ន្តស្មំ ។ វ័ន្តមនាតិវិយា ភិក្ខុ ភិហំ អញ្ញាមញ្ញ ។
ឧត្តរិមនុស្សធម៌ស្ស វណិ កាសិស្ស កស្សី វ័ន្តស្មំ ។ ឯកា
បញ្ចក្ក ឯកា អនុប្បញ្ញក្ក ។ ធនំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
ភិហំ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ សិយា កាយតោ ច

វិទយបិដក បរិវារៈ

(៤៧១) បារាជិកសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺ
ក្លែងធ្វើរាងកាយមនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ញត្តិក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូបញ្ជាង
គ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ មាន
អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ៣ គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីវចនាមាន តាំងឡើងអំពីវចននឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយ
ក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចននឹងចិត្តក៏មាន ។

(៤៧២) បារាជិកសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺពោល
អ្នកទុក្ខរិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន មិនពិត ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលនៅប្របន្តរស្មឹងវត្តមុតា ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកភិក្ខុនៅប្របន្តរស្មឹងវត្តមុតា ពោលសរ-
សើរគុណទុក្ខរិមនុស្សធម្មនៃគ្នានឹងគ្នាដល់ពួកគ្រូហស្ថ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹង

១៨៥

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិវា វត្តប្បញ្ញត្តិវិ

ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ វ

ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ

ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ។

(២៧៣) យន្តន កកវតា ជានតា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធន ឧបកកមិត្តា អស្មិច មោចនប្បច្ចយា

សង្ឃទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តា ។ កំ អារព្វ ។ កសិ

វត្តសិ ។ បេ ។ កេណាភជនិ ។ យន្តន កកវតា ជានតា

បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឧបកកមិត្តា អស្មិច

មោចនប្បច្ចយា សង្ឃទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តា ។

សាវត្តយា បញ្ញត្តា ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាយស្មនិ

សេយ្យសកំ អារព្វ ។ កសិ វត្តសិ ។ អាយស្ម

សេយ្យសកោ ឧបកកមិត្តា អស្មិច មោចេសិ តសិ

វត្តសិ ។ អត្ត តត្ត បញ្ញត្តា អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បន្ត-

មហាវិក័ត្ត មហាវារៈ ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវារៈ

ចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាបានឹងចិត្ត មិនបាន
តាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាបានឹងចិត្តក៏មាន ។

(៤៧) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ
ជាអវហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចក
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង) ទ្រង់
បញ្ចកព្រោះបច្ច័យ គឺ ព្យាយាមញ្ញាំងអសុចិទ្យឃ្លាតចេញ សង្ឃទិសេស-
សិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ បុគ្គលណាបាននាំមក ។
សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ជាអវហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចកសិក្ខាបទ) ទ្រង់
ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង) ទ្រង់បញ្ចក ព្រោះបច្ច័យ
គឺ ព្យាយាមញ្ញាំងអសុចិទ្យឃ្លាតចេញ សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់
បញ្ចកកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះសេយ្យសកៈមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងព្រះសេយ្យសកៈមានអាយុ ព្យាយាមញ្ញាំងអសុចិទ្យ
ឃ្លាតចេញ ។ កងសិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចក អនុប្បញ្ញត្តិ និងអនុប្បន្ន-

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ
ប្បញ្ញត្តិ តស្មី នត្តិ ។ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ បទេសប្បញ្ញត្តិ ។
សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ។ សាធារណប្បញ្ញត្តិ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ
ត្តិ ។ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ឧកតោ
បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ។ បញ្ញត្តិ ពានិមោក្ខន្ត
សាដំ កតោកដំ កត្ត បរិយាប្បដ្ឋន្តិ ។ វិនាសោកដំ វិ-
នាសបរិយាប្បដ្ឋន្តិ ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆ-
ត្តិ ។ តតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆត្តិ ។ ចត្តដ្ឋ-
វិបត្តដំ កតមា វិបត្តត្តិ ។ សិលវិបត្តិ ។ សត្តដ្ឋ អា-
បត្តិក្ខន្ធាដំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធាត្តិ ។ សង្ឃាទិសេសា-
បត្តិក្ខន្ធា ។ ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានាដំ កតមា សម្មដ្ឋា-
នេហិ សម្មដ្ឋាត្តិ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាត្តិ
កាយតោ ច ចត្តតោ ច សម្មដ្ឋាត្តិ នវាចតោ ។ បេ ។
កេនាភដ្ឋន្តិ ។ បរម្យរាភដ្ឋន្តិ ។

ឧបាលិ ពាសកោ បេវ

សោណាកោ សិក្ខវោ តថា

មោក្ខលិប្បត្តេន បញ្ចមា

វិនយបិដក បរិវារៈ

ប្បញ្ញត្តិ ដែរឬទេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ១
ឯអនុប្បញ្ញត្តិ មិនមានកងសិក្ខាបទនោះឡើយ ។ សិក្ខាបទនោះ ជា
សព្វគប្បញ្ញត្តិ ឬជាបទេសប្បញ្ញត្តិ ។ ជាសព្វគប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះ
ជាសាធាវណប្បញ្ញត្តិ ឬជាអសាធាវណប្បញ្ញត្តិ ។ ជាអសាធាវណ-
ប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះ ជាឯកតោបញ្ញត្តិ ឬជាទតតោបញ្ញត្តិ ។ ជាឯក-
តោបញ្ញត្តិ ។ បណ្ណាបាតិមោកុទ្ទេសទាំង ៥ សិក្ខាបទនោះ ចាត់ចូលកង
ទុទ្ទេសណា រាប់បញ្ចូលកងទុទ្ទេសណា ។ ចាត់ចូលកងនិទាន រាប់
បញ្ចូលកងនិទាន ។ សិក្ខាបទនោះមកកាន់ទុទ្ទេស ត្រង់ទុទ្ទេសទីបួន ។
មកកាន់ទុទ្ទេសត្រង់ទុទ្ទេសទី៣ ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ សិក្ខាបទនោះ
ជាវិបត្តិអ្វី ។ ជាសីលវិបត្តិ ។ បណ្ណាកងអាបត្តិទាំង ៧ សិក្ខាបទនោះ
ជាកងនៃអាបត្តិអ្វី ។ ជាកងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បណ្ណាសម្មជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានបួន ។ តាំង
ឡើងដោយសម្មជាន ១ គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីវចនាឡើយ ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ បុគ្គលណាបាននាំមក ។
ព្រះថេរៈទាំងឡាយ ដូចមាននាមខាងក្រោម បាននាំតៗ គ្នាមក ។

គឺ ព្រះថេរៈឈ្មោះទបាលី ១ ទាសកៈ ១ សោណកៈ ១ សិក្កវៈ ១
និងព្រះមោគ្គលីបុត្តជាគំរប់ ៥ អង្គ ១ ព្រះថេរៈទាំងនេះ បិត

១៨៧

មហារិកង្កេ សោឡ័ស មហារិក កត្តប្បញ្ញត្តិវិវ

ឃតេ ជម្ពសិវិយេ ។

តតោ មហិមោ ឥដ្ឋិយោ

ឧត្តិយោ ចេវ សម្ពុលោ

។ បេ ។

ឃតេ ធាតា មហាមញ្ញ

វិជយញ្ញា មត្តកោវិទា

វិជយំ ធិបេ បកាសេសំ

បិដកំ តម្ពុបណ្ឌិយាតិ ។

[៤៧៤] មាតុត្តាមេន សុទ្ធិ កាយសំសត្តំ សមា-

បជ្ជនប្បវត្តយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។

សាវត្តិយា បញ្ញត្តោ ។ កំ អារព្វាតិ ។ អាយស្មុន្តិ

ឧទាយំ អារព្វ ។ កំស្មី វត្តស្មុន្តិ ។ អាយស្មា ឧទាយំ

មាតុត្តាមេន សុទ្ធិ កាយសំសត្តំ សមាបជ្ជំ តស្មី

វត្តស្មី ។ ឃកា បញ្ញត្តិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មជាណំ

ឃកេន សម្មជាណេន សម្មជាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ

ច សម្មជាតិ ន វិចតោ ។

មហាវិកង្គ មហាវារៈ ១៦ កល្យាណញ្ញត្តិវារៈ

នៅក្នុងទ្វីបឈ្មោះជម្ពុជ័មានសិរី ។ តំអំពីនោះមកមានព្រះ

អរហន្តទាំងឡាយទៀតគឺ ព្រះថេរៈឈ្មោះមហិន្ទ្រ ១ ឥដ្ឋិយៈ ១

ទុតិយៈ ១ សម្ពលៈ ១

។ បេ ។

ព្រះនាគវត្តទាំងនេះមានប្រាជ្ញាច្រើន ចេះដឹងនូវព្រះវិន័យ

ឈ្មោះសក្កន្តមគ្គ នាំគ្នាប្រកាសព្រះវិន័យបិដក ទុកក្នុង

តម្របណ៍ទីប ។

(៤៧៤) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ជាព្រះបច្ច័យ

គឺដល់នូវកាយសំសគ្គៈជាមួយនឹងមាតុគ្រាម (ប៉ះពាល់កាយមាតុគ្រាមជា

ដើម) ទ្រង់បញ្ជាតក្កន្តទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្កន្តនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាញ

នឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាញនឹងព្រះទទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿង

ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងព្រះទទាយមានអាយុ ដល់នូវកាយសំសគ្គៈជា

មួយនឹងមាតុគ្រាម ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្ណសម្ពដាន

នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ពដាន ១ គឺតាំងឡើង

អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។

១៨៨

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

(៤៧៥) មាតុត្តាមី ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឌីកាសន-

ប្បវុទ្ធយោ សង្ឃាធិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ សាវត្ថយោ
បញ្ញត្តោ ។ កិ អារត្តាតិ ។ អាយស្មន្តិ ទុទាយី អារត្ត ។
កស្មី វត្ថស្មីនិ ។ អាយស្មា ទុទាយី មាតុត្តាមី ទុដ្ឋ-
ល្លាហិ វាចាហិ ឌីកាសិ តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ អាបត្តិសម្មជានានិ តិហិ សម្មជានេហិ
សម្មជានិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជានិ
ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជានិ
ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មជានិ ។

(៤៧៦) មាតុត្តាមី វត្ថស្មីនិ កស្មី កាមាមចារិចរិយាយ

វស្មី កាសនប្បវុទ្ធយោ សង្ឃាធិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោ-
តិ ។ សាវត្ថយោ បញ្ញត្តោ ។ កិ អារត្តាតិ ។ អាយស្មន្តិ
ទុទាយី អារត្ត ។ កស្មី វត្ថស្មីនិ ។ អាយស្មា
ទុទាយី មាតុត្តាមី វត្ថស្មីនិ កស្មី កាមាមចារិចរិយាយ
វស្មី អកាសិ តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ
អាបត្តិសម្មជានានិ តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៤៧៥) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យគឺ
និយាយលោមមាតុគ្រាមដោយសំដីចៃចង់ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ញត្តិកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ព្រះទទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងព្រះទទាយ
មានអាយុ និយាយលោមមាតុគ្រាមដោយសំដីចៃចង់ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពង្គនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្ពង្គ ៣ គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពី
វាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន
តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

(៤៧៦) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យគឺ
និយាយសរសើរការបម្រើដោយកាមចំពោះខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃមាតុគ្រាម
ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះទទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងព្រះទទាយមានអាយុ និយាយសរសើរការបម្រើ
ដោយកាមចំពោះខ្លួនក្នុងសំណាក់នៃមាតុគ្រាម សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពង្គនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្ពង្គ ៣ ។

មហាវិរង្គេ សោឡស មហាវិរា កត្តប្បញ្ញត្តិវិ

[២៧៧] សញ្ញាវត្តិ សមាបជ្ជនប្បច្ចយា សង្ឃាទិ-

សេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តោ ។ កិ
អារញ្ញតិ ។ អាយស្មន្តិ ឧទាយិ អារញ្ញ ។ កិស្ម វត្ត-
ស្មន្តិ ។ អាយស្មា ឧទាយិ សញ្ញាវត្តិ សមាបជ្ជ វត្តស្ម-
វត្តស្ម ។ ឯកា បញ្ញតិ ឯកា អនប្បញ្ញតិ ។ ជន្ន
អាបត្តិសម្មជាតានិ ធិហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ
សិយា កាយតោ សម្មជាតិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ
សិយា វាចតោ សម្មជាតិ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ
សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មជាតិ ន ចិត្តតោ
សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន
វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន
កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជាតិ ។

[២៧៨] សញ្ញាចិកាយ កុដិ កាវាបនប្បច្ចយា

សង្ឃាទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ អាឡវិយា បញ្ញ-
តោ ។ កិ អារញ្ញតិ ។ អាឡវិកេ ភិក្ខុ អារញ្ញ ។ កិស្ម
វត្តស្មន្តិ ។ អាឡវិកា ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវិរៈ

(៤៧៧) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ចាតព្រោះបច្ច័យ
គឺប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រ្តីដើម្បីបុរស ដឹកនាំបុរសដើម្បីស្រ្តីទ្រង់បញ្ចាត
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះទទាយមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងព្រះទទាយមានអាយុ ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រ្តីដើម្បីបុរស ។
សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចាតិ ១ មានអនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ គឺតាំង
ឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពី
វាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹង
វាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិន
បានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

(៤៧៨) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ចាតព្រោះបច្ច័យ
គឺការប្រើគេឲ្យធ្វើកុដិ ដោយការសូមគ្រឿងទប់ករណ៍ដោយខ្លួនឯង ទ្រង់
បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងដែនអាឡវី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងកិក្ខុទាំងឡាយ ដែលនៅក្នុងដែនអាឡវី ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកកិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវី ប្រើគេឲ្យធ្វើកុដិ

វិសយបិដកេ បរិវាហេ

កាកាបេស្មំ តស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឃកា បញ្ញត្តិ ។ ឆន្ទំ អា-
បត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឆហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋានំ ។

(៤៧៧) មហាល្លតំ វិហារំ កាកាបេស្មំ ឆន្ទំ យា សម្ម-
ដ្ឋានេសេសោ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ កោសម្មិយា បញ្ញត្តិ ។

កំ អាវត្តានំ ។ អាយស្មំ ឆន្ទំ អាវត្ត ។ កស្មំ វត្ថុស្មំ ។
អាយស្មំ ឆន្ទំ វិហារវត្ថុ សោធនេសោ អញ្ញត្តិ មេត្តិយវត្ថុ
នេនាបេសិ តស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឃកា បញ្ញត្តិ ។ ឆន្ទំ អា-
បត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឆហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋានំ ។

(៤៧៨) ភិក្ខុំ អម្ពលកេន ចារាជិកេន ឆម្មេន
អនុទ្ធិសេសំ ឆន្ទំ យា សម្មដ្ឋានេសេសោ កត្ត បញ្ញត្តិ ។

រាជគហេ បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តានំ ។ មេត្តិយវត្ថុដ-
កេ ភិក្ខុំ អាវត្ត ។ កស្មំ វត្ថុស្មំ ។ មេត្តិយវត្ថុដកា
ភិក្ខុំ អាយស្មំ ឆន្ទំ មល្លបត្តិ អម្ពលកេន ចារាជិកេន
ឆម្មេន អនុទ្ធិសេសំ តស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឃកា បញ្ញត្តិ ។
ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឆហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋានំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ដោយការសូមគ្រឿងទុបករណ៍ដោយខ្លួនឯង ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
តែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជានៃនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្មជានទាំង ៦ ។

(៤៧៧) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យ
គឺការប្រើគេឱ្យធ្វើវិហារធំ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីគរ
កោសម្ភី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឆន្ទៈមាន
អាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលព្រះឆន្ទៈមានអាយុ កាល
នឹងជំរះទីដីនៃវិហារ ក៏ប្រើគេឱ្យកាប់ដើមឈើដែលជាទីការពារ ១ ដើម ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជានៃនៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានទាំង ៦ ។

(៤៨០) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យគឺ
ចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ញត្តិកងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ភិក្ខុឈ្មោះមេត្តិយៈនឹងកុម្មុជកៈ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងភិក្ខុ
ឈ្មោះមេត្តិយៈ នឹងកុម្មុជកៈ បានចោទព្រះទេពមូលបុគ្គលមានអាយុ ដោយ
អាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្មជានៃនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជានទាំង ៦ ។

មហាវិកង្កេ សោឡស មហាវិរា កត្តប្បញ្ញត្តិវិ

(៤៨០) ភិក្ខុំ អញ្ញាកាភិយស្ស អធិករណស្ស

កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្តំ ឧទាទាយ ទារាជិកេន ធម្មេន
អនុទ្ធិសនប្បច្ចយា សង្ឃទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តាតិ ។
រាជគហេ បញ្ញត្តា ។ កំ អារព្វាតិ ។ មេត្តយក្សជកេ
ភិក្ខុ អារព្វ ។ កំស្មី វត្តស្មិនំ ។ មេត្តយក្សជកា
ភិក្ខុ អាយស្មិនំ ទំ មល្លបត្តិ អញ្ញាកាភិយស្ស អធិក-
រណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្តំ ឧទាទាយ ទារាជិកេន
ធម្មេន អនុទ្ធិសេសំ តស្មី វត្តស្មិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ
អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។

(៤៨២) សង្ឃកេនកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ

សមនុកាសនាយ នប្បជិនិស្សជនប្បច្ចយា សង្ឃទិសេ-
សោ កត្ត បញ្ញត្តាតិ ។ រាជគហេ បញ្ញត្តា ។ កំ
អារព្វាតិ ។ ទេវទត្តំ អារព្វ ។ កំស្មី វត្តស្មិនំ ។ ទេវ-
ទត្តោ សមក្កស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កម តស្មី
វត្តស្មិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ ។

មហានិក្ខ មហាវិរៈ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវិរៈ

(៤៨១) សង្ឃទិសេសសិទ្ធិបទ ដែលទ្រង់បញ្ជា ព្រោះបច្ច័យ
គឺការកាន់យកនូវលេសជាគ្រឿងអាងបន្តិចបន្តួច របស់អធិករណ៍ ជាចំ-
ណែកដទៃ ហើយចោទកិក្ខុវេទនាដោយអាបត្តិបាណ័យ ទ្រង់បញ្ជា
ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាគងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងកិក្ខុឈ្មោះមេត្តិយៈ នឹងកុម្មជកៈ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងកិក្ខុឈ្មោះមេត្តិយៈ នឹងកុម្មជកៈ យកលេសជាគ្រឿងអាង
បន្តិចបន្តួច របស់អធិករណ៍ ជាចំណែកដទៃ ហើយចោទព្រះទព្វមល្មបុគ្គ
មានអាយុ ដោយអាបត្តិបាណ័យ ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ជា ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៤៨២) សង្ឃទិសេសសិទ្ធិបទ ដែលទ្រង់បញ្ជា ព្រោះបច្ច័យ
គឺកិក្ខុអកបំបែកសង្ឃ កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម)
ជាគំរប់បីដង ក៏នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ទ្រង់បញ្ជាគងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ជាគងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រា-
រព្ធនឹងកិក្ខុឈ្មោះទេវទត្ត ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងកិក្ខុ
ឈ្មោះទេវទត្ត ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នា ។ សិទ្ធិ-
បទនោះមានតែបញ្ជា ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្ត ។

វិធីយបិដក បរិវារ

(៤៨៣) ភេទានុវត្តកាណិ ភិក្ខុនិ យាវតតិយំ

សមនុភាសនាយ នប្បដិដិស្សន្តនប្បច្ចយា សង្ឃានិ-
សេសោ កត្ត បញ្ចត្តានិ ។ រាជកហោ បញ្ចត្តានិ ។
កំ អាវត្តានិ ។ សមហាលេ ភិក្ខុ អាវត្ត ។ កិស្មី វត្ត-
សិទ្ធិ ។ សមហាលា ភិក្ខុ ទេវទិត្តស្ស សង្ឃកេនាយ
បរត្តមន្តស្ស អនុវត្តកា អហោសិ វត្តវិនិកា តស្ម
វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ចត្តានិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជានិ
ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជានិ កាយតោ ច វិនតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជានិ ។

(៤៨៤) ទុព្វចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុ-

ភាសនាយ នប្បដិដិស្សន្តនប្បច្ចយា សង្ឃានិសេសោ
កត្ត បញ្ចត្តានិ ។ កោសម្ពិយា បញ្ចត្តានិ ។ កំ អា-
វត្តានិ ។ អាយស្មិទិ ធម្មំ អាវត្ត ។ កិស្មី វត្តសិទ្ធិ ។
អាយស្មា ធម្មោ ភិក្ខុហិ សហធម្មកំ វត្តមានោ អត្តានិ
អវចនិយំ អកាសិ តស្មី វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ចត្តានិ ។

វិនយបិណ្ឌ បរិភារៈ

(៤៨៣) សង្ឃទិសសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ជាត្រោះបច្ច័យ គឺភិក្ខុទាំងឡាយអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ កាលថេសង្ឃសូត្រ សមនុភាសនកម្ម ជាគំរប់បីដង ក៏នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ទ្រង់ បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ រឿងដែលភិក្ខុច្រើនរូបប្រព្រឹត្តតាមទេវទេត្ត ដែលជាអ្នកព្យាយាមដើម្បី បំបែកសង្ឃ ហើយជាអ្នកពោលពាក្យប្រមូលពួក ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំង ឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវារនឹងចិត្ត ។

(៤៨៤) សង្ឃទិសសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ជាត្រោះបច្ច័យ គឺភិក្ខុដែលគេប្រដៅបានដោយក្រ កាលថេសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ជាគំរប់បីដង ក៏នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគរកោសត្តិ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ ប្រារព្ធនឹងព្រះឆន្ទៈមានអាយុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង ដែលព្រះឆន្ទៈមានអាយុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយប្រដៅតាមធម៌ ក៏ធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីថាមិនបាន ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ជាតិ ១ ។

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិវា កត្តយុញ្ញត្តិវារិ

ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មជ្ជានាធិ ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ។

[២៨៥] កុលទ្ធិសកស្ស កិក្ខុនោ យាវតតិយំ
សមទុកាសនាយ ធម្មជិចិស្សជ្ជនប្បក្ខយា សង្ឃានិសេ-
សោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តោ ។ កិ
អាវត្តោ ។ អស្សជិប្បនព្វសុកេ កិក្ខុ អាវត្ត ។ កិស្មី
វត្តស្មីនិ ។ អស្សជិប្បនព្វសុកា កិក្ខុ សង្ឃេន បព្វាជ-
និយកម្មតតា កិក្ខុ ធម្មតាមិតា នោសតាមិតា មោហា-
តាមិតា ភយតាមិតា^(១) ចាបេសុំ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មជ្ជានាធិ ឯកេន សម្មជ្ជានេន
សម្មជ្ជាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ
។ បេ ។

[២៨៦] យន្តេន កកវតា ជានតា បស្សតា អរហតា
សម្មាសម្ពុទ្ធន អនាទិវយំ បដិក្ខ ឧទកេ ឧទ្ធារិ វា
បស្សារិ វា ខេឡិំ វា កេរណាប្បក្ខយា ទុក្កដំ កត្ត

១ ធម្មតាមិតោ ។ ល ។ ភយតាមិតោតិ កត្តចិ បោត្តកេ ទំស្សតិ ។

មហាវិភង្គ មហាវិវះ ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវិវះ

បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋាន
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្ត ។

(៤៨៥) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺ
ភិក្ខុអកទ្រុសត្រកូល កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មជាតំរប់បីដង ក
នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទ័ណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិ
កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងអស្សជិ
ភិក្ខុនឹងបុរេព្វសុកភិក្ខុ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលអស្ស
ដីភិក្ខុនឹងបុរេព្វសុកភិក្ខុ សង្ឃបានធ្វើបញ្ចាជនីយកម្មហើយ ត្រឡប់ជា
បន្ទោសសង្ឃថា សង្ឃលុះកងនគរភិក្ខុ លុះកងទោសភិក្ខុ លុះកង
មោហភិក្ខុ លុះកងភិយាភិក្ខុ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសមុដ្ឋាន ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្ត ។ បេ ។

(៤៨៦) អាបត្តិទុកដណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ) ទ្រង់
ឃើញ(នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០)ទ្រង់បញ្ញត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនរើរើ បន្ទោចចារ្យភិក្ខុ បស្សវិភិក្ខុ ទឹកមាត់ភិក្ខុនិងទឹក

វិទយបិណ្ឌពេ បរិវារ

បញ្ចាត្តិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ចាត្តិ ។ តិ អារព្ភាតិ ។
ធាត្តិយោ ភិក្ខុ អារព្ភ ។ តិស្សី វត្តស្សី ។ ធាត្តិយោ
ភិក្ខុ ឧទកេ ឧទ្ធារម្បិ បស្ស្យវម្បិ ខេឡ្យម្បិ អតិស្ស
តស្សី វត្តស្សី ។ ឯកា បញ្ចាត្តិ ឯកា អនុប្បពាតិ ។
ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ឯកេន សម្មជ្ជានេន ស
ម្មជ្ជាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ន វាចតោ ។

កត្តប្បញ្ញត្តិវិ វិជ្ជិតំ បរមំ ។

(២៨៧) មេឡំ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយោ កតិ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ មេឡំ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយោ
ចតស្ស្យោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អត្តាយតេ សរិរេ មេ
ឡំ ធម្មំ បដិសេវតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស្យ យេកុយ្យេន
ខាយតេ សរិរេ មេឡំ ធម្មំ បដិសេវតិ អាបត្តិ ឡុល្ល
ច្ចយស្ស្យ វិជកតេ មុខេ អន្តបត្តំ អន្តជានំ បរិសេតិ
អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស្យ ជនុមជ្ជតេ ចាចិត្តិយំ មេឡំ ធម្មំ
បដិសេវនប្បច្ចយោ វេទា ចតស្ស្យោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

អាបត្តិទឹកដនោះ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្រិយកិក្ខុ ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្រិយកិក្ខុបានបន្ទោទចារ្យខ្លះ
បស្សរៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ ក្នុងទឹក ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជាតិ ១
មានអនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងបត្តិ មិនបានតាំងឡើង
អំពីវាចាឡើយ ។

ចប់ កត្តប្បញ្ញត្តិវារៈ ជាបឋម ។

(៤៨៧) កិក្ខុ កិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិបន្ទាន ព្រោះបច្ច័យគឺការសេព
មេប៉ុនធម្ម ។ កិក្ខុ កិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិ ៤ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេប៉ុនធម្ម
គឺកិក្ខុសេពមេប៉ុនធម្ម នឹងសវៈសេព ដែលសត្វមិនទាន់ទំពាស្សី ត្រូវ
អាបត្តិបាណ្ឌិក កិក្ខុសេពមេប៉ុនធម្ម នឹងសវៈសេព ដែលសត្វទំពាស្សី
ដោយច្រើន ត្រូវអាបត្តិថល្លប្ច័យ កិក្ខុបញ្ចាលអង្គជាត (ខន) ទៅក្នុងមុខ
ទ្វារដែលបើកហា តែមិនឲ្យប៉ះពាល់ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ កិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ព្រោះអង្គជាតដែលធ្វើដោយដំរឈើ ឬកាកលាក់ កិក្ខុ កិក្ខុនី
ត្រូវអាបត្តិទាំង ៤ នេះ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេប៉ុនធម្ម ។

១៧៥

មហាវិវត្ត គោឡុស មហាវិវា គោឡុសិវិ

(៤៨៨) អង្គិដ្ឋិ អាទិយនប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិ
យោ អាបជ្ជតិ ។ អង្គិដ្ឋិ អាទិយនប្បច្ចយា តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ច-
មាសកំ វា អក្កនកំ អង្គិដ្ឋិ ថេយ្យសម្មាទិ អាទិយ-
តិ អាបត្តិ ទារាជិកស្ស អតិវេកមាសកំ វា ឧបញ្ច-
មាសកំ វា អក្កនកំ អង្គិដ្ឋិ ថេយ្យសម្មាទិ អាទិយតិ
អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស មាសកំ វា ឧបមាសកំ វា អក្កន-
កំ អង្គិដ្ឋិ ថេយ្យសម្មាទិ អាទិយតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស
អង្គិដ្ឋិ អាទិយនប្បច្ចយា វេហ តិស្សោ អាបត្តិយោតិ
អាបជ្ជតិ ។

(៤៨៩) សត្វិច្ច បទុស្សិវិគហិ ជីវិតា វេហេបនប្បច្ច-
យា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ សត្វិច្ច បទុស្សិវិគហិ
ជីវិតា វេហេបនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
បទុស្សិ ឌីទិស្ស ឌីទាទំ ឧបតិ បបតិទ្វា មរិស្សតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស បបតិទេ ទុក្កា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ
អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស អតិ អាបត្តិ ទារាជិកស្ស

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ កតាចត្តិវិរៈ

(៤៨៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្បដ្ឋាន ព្រោះបច្ច័យ គឺការកាន់យកទ្រព្យ
ដែលគេមិនបានឲ្យ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺការកាន់
យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ គឺភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តកាន់យកទ្រព្យមាន
តម្លៃ ៥ មាសក ឬច្រើនជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ដែលគេមិនបានឲ្យ
ត្រូវអាបត្តិបាវជិក ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត កាន់យកទ្រព្យ មានតម្លៃច្រើន
ជាង ១ មាសក ឬថយទំហំ ៥ មាសកមក ដែលគេមិនបានឲ្យ ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងប្ច័យ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត កាន់យកទ្រព្យមានតម្លៃ ៤ មាសក ឬ
ថយចុះទំហំ ១ មាសកមក ដែលគេមិនបានឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុត្រូវអា-
បត្តិទាំង ៣ នេះ ព្រោះបច្ច័យ គឺការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ។

(៤៨៩) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្បដ្ឋាន ព្រោះបច្ច័យ គឺការកែងញាំង
រាងកាយនៃមនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះ
បច្ច័យ គឺការកែងញាំងរាងកាយនៃមនុស្ស ឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត គឺ
ភិក្ខុដឹករណ្តៅ ចំពោះមនុស្ស ដោយតាំងចិត្តថា មនុស្សនឹងស្លាប់
ត្រូវអាបត្តិទុកដ កាលបើមនុស្សធ្លាក់ទៅហើយ មានទុក្ខវេទនាកើត
ឡើង ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងប្ច័យ បើមនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាវជិក

វិន័យបិដកេ បរិវារេ

សភ័ក្ត្រ បន្ទុស្សីវត្តហំ ជីវិតា វេរោមនប្បច្ចយោ ឥមា
តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។

(៤៧០) អសន្តំ អក្ខតំ ទុត្តរិមនុស្សធម្មំ ទុល្លប-
នប្បច្ចយោ កតិ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។ អសន្តំ អក្ខ-
តំ ទុត្តរិមនុស្សធម្មំ ទុល្លបនប្បច្ចយោ តិស្សោ អាមត្តិ-
យោ អាមជ្ជតិ ជាបិប្រោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អក្ខតំ
ទុត្តរិមនុស្សធម្មំ ទុល្លបតិ អាមត្តិ ចារាដកស្ស យោ
តេ វិហារេ វសតិ សោ កិក្ខុ អរហតិ កណាតិ បដិវិ-
ដានន្តស្ស អាមត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស នប្បជីវិដានន្តស្ស
អាមត្តិ ទិក្ខដស្ស អសន្តំ អក្ខតំ ទុត្តរិមនុស្សធម្មំ ទុល្ល-
បនប្បច្ចយោ ឥមា តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។

(៤៧១) ទុបក្កមិត្តា អសុបិ មោចនប្បច្ចយោ
កតិ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។ ទុបក្កមិត្តា អសុបិ
មោចនប្បច្ចយោ តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ចេតេតិ
ទុបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ចេតេតិ
ទុបក្កមតិ ន មុច្ឆតិ អាមត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស បយោកេ
ទិក្ខដំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំង ៣ នេះ ព្រោះបច្ច័យ គឺការក្លែងញ្ឆាំងរាងកាយនៃ
មនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ។

(៤៧០) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបីនានា ព្រោះបច្ច័យ គឺកិរិយាពោលអួត
ទុក្ខវិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន មិនពិត (កងខ្លួន) ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣
ព្រោះបច្ច័យ គឺកិរិយាពោលអួតទុក្ខវិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន មិនពិត
(កងខ្លួន) គឺភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាថ្នាអាគ្រក់ មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់
កំពោលអួតទុក្ខវិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន មិនពិត (កងខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ភិក្ខុពោលថា ភិក្ខុណា នៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជាព្រះ
អរហន្ត កាលបើគេដឹងសេចក្តីប្លាស់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើង កាលបើគេមិន
ដឹងសេចក្តីប្លាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ទាំង ៣ នេះ ព្រោះបច្ច័យ
គឺកិរិយាពោលអួតទុក្ខវិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន មិនពិត (កងខ្លួន) ។

(៤៧១) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបីនានា ព្រោះបច្ច័យ គឺការព្យាយាម
បញ្ចេញអសុចិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺព្យាយាមបញ្ចេញ
អសុចិ គឺភិក្ខុគិតនឹងបញ្ចេញអសុចិ ក៏ព្យាយាមញ្ឆាំងអសុចិឲ្យយូតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុគិតនឹងបញ្ចេញអសុចិ ក៏ព្យាយាម ប៉ុន្តែ
ទឹកអសុចិមិនយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ កង
ប្រយោគដែលព្យាយាម ។

មហាវិញ្ញ័យ សោឡុស មហាវិញ្ញ័យ កតាបត្តិវារំ

(២៧២) កាយសំសត្តិ សមាបជ្ជនប្បក្ខយា បញ្ច
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អវស្សុតា ភិក្ខុនិ អវស្សុតស្ស
បុរិសប្បក្ខយស្ស អធិក្ខតំ ឧត្តជាមុច្ឆាលំ កហាលំ
សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ភិក្ខុ កាយេន កាយ
អាមសតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស កាយេន កាយ
ប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ អាបត្តិ វុល្លក្ខយស្ស កាយប្បដិ
ពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
អង្គលំបតោទិកេ ចាចត្តិយំ កាយសំសត្តិ សមា
បជ្ជនប្បក្ខយា វេមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

(២៧៣) មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឌុកាសន
ប្បក្ខយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វុត្តមត្តំ បស្ស
វមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណាម្បិ កណាតិ អវណ្ណាម្បិ កណាតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស វុត្តមត្តំ បស្សវមត្តំ វេបេត្តា
អធិក្ខតំ ឧត្តជាមុច្ឆាលំ អាទិស្ស វណ្ណាម្បិ កណាតិ
អវណ្ណាម្បិ កណាតិ អាបត្តិ វុល្លក្ខយស្ស កាយប្បដិពទ្ធិ
អាទិស្ស វណ្ណាម្បិ កណាតិ អវណ្ណាម្បិ កណាតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

មហានិក្ខេប មហាវិវាទៈ ១៦ ពតាបត្តិវិវាទៈ

(៤៧២) ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិ ៥ ព្រោះបច្ច័យ គឺការដល់នូវ
កាយសំសគ្គៈ គឺភិក្ខុនីមានតម្រេក ហើយត្រេតអរនឹង ការចាប់ ពាល់
សរីរេប្រទេស ខាងក្រោមដងកាំបិតប៉ះមក ខាងលើមណ្ឌលនៃដង្កន់ឡើង
ទៅនៃបុរសបុគ្គល ដែលមានតម្រេកដូចគ្នា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុប៉ះ
ពាល់កាយស្រីដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុប៉ះ
ពាល់នូវវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយស្រី ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងច័យ ភិក្ខុប៉ះពាល់នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រី ដោយវត្ថុដែលជាប់
នឹងកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទិកដ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះជនព្យា
គឺម្រាមដៃ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិទាំង ៥ នេះ ព្រោះបច្ច័យ គឺការដល់នូវ
កាយសំសគ្គៈ ។

(៤០៣) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺការនិយាយល្បួងមាតុ-
គ្រាមដោយសំដីអាក្រក់ គឺភិក្ខុពោលសរសើរភិ ពោលបង្ហាប់ភិ ចំពោះ
វច្ចមគ្គ ឬបស្សវមគ្គ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុមិនពោលចំពោះវច្ចមគ្គ
នឹងបស្សវមគ្គ គ្រាន់តែពោលសរសើរភិ ពោលបង្ហាប់ភិ ចំពោះខាង
ក្រោមដងកាំបិតប៉ះមក ខាងលើមណ្ឌលនៃដង្កន់ឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងច័យ ភិក្ខុពោលសរសើរភិ ពោលបង្ហាប់ភិ ចំពោះវត្ថុដែលជាប់
ដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទិកដ ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(២៧៤) អត្តកោមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសនប្បច្ចយា
តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ មាតុត្តាមស្ស សន្តិកេ
អត្តកោមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ សង្ឃទិ-
សេសស្ស បណ្ឌិតស្ស សន្តិកេ អត្តកោមចារិចរិយា-
យ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស វិចារិទ្ធិកតស្ស
សន្តិកេ អត្តកោមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ
ទិកេជស្ស ។

(២៧៥) សញ្ជាតិ សមាបជ្ជនប្បច្ចយា តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បដិក្កណាតិ វីមិសតិ បច្ចាហាតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស បដិក្កណាតិ វីមិសតិ ន
បច្ចាហាតិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស បដិក្កណាតិ ន វីមិ-
សតិ ន បច្ចាហាតិ អាបត្តិ ទិកេជស្ស ។

(២៧៦) សញ្ជាតិកាយ កុដិ កាវាបនប្បច្ចយា
តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ បយោតេ
ទិកេដិ ឯកបិណ្ណោ អនាគតេ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស
តស្មី បិណ្ណោ អនាគតេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិធីយបិដក ចវិវារៈ

(៤៧៤) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៧ ព្រោះបច្ច័យ គឺការពោលនូវគុណនៃ
ការបម្រើដោយ កាមចំពោះខ្លួន គឺភិក្ខុពោលនូវគុណនៃការបម្រើដោយ
កាមចំពោះខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុ
ពោលនូវគុណនៃការបម្រើដោយ កាមចំពោះខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃបណ្ឌក
(ឡើយ) ត្រូវអាបត្តិច្បុប្បយ ភិក្ខុពោលនូវគុណនៃការបម្រើដោយ កាម
ចំពោះខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃសត្វតិរចាន (ញី) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៤៧៥) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៧ ព្រោះបច្ច័យ គឺការប្រព្រឹត្តិនិយាយ
ដឹកនាំស្រីឲ្យបុរស ដឹកនាំបុរសឲ្យស្រី គឺភិក្ខុទទួលពាក្យផង ទៅនិយាយ
ប្រាប់ផង ត្រឡប់មកប្រាប់វិញផង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុទទួល
ពាក្យផង ទៅនិយាយប្រាប់ផង តែមិនត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវ
អាបត្តិច្បុប្បយ ភិក្ខុគ្រាន់តែទទួលពាក្យ តែមិនបានទៅនិយាយប្រាប់ផង
មិនបានត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញផង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៤៧៦) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៧ ព្រោះបច្ច័យ គឺការប្រើគេឲ្យធ្វើកុដ
ដោយសូមគ្រឿងឧបករណ៍ដោយខ្លួនឯង គឺភិក្ខុកំពុងប្រើគេឲ្យធ្វើ ក្នុង
ប្រយោគដែលប្រើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ កាលបើបាយអមួយដុំមិនទាន់មក
ដល់ ត្រូវអាបត្តិច្បុប្បយ កាលបើដុំបាយអនោះមកដល់ហើយ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

មហាវិរង្គេ លោឡស មហាវិរា កតាបត្តិវិ

(២៧៧) មហាល្ងកំ វិហារិ កាវាបនប្បត្តយា តិស្សោ

អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ
ឯកបិណ្ណោ អនាគតេ អាបត្តិ វុល្លត្តយស្ស តស្ស
បិណ្ណោ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

(២៧៨) ភិក្ខុំ អម្បលកេន ចារាជិកេន ធម្មេន

អនុទ្ធិសនប្បត្តយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អនោ
កាសិ កាវាបេត្វា ចារាជិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខដស្ស ឱកាសិ កាវាបេត្វា
អក្កោសាធិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ ឱមសវនស្ស ។

(២៧៩) ភិក្ខុំ អញ្ញកាតិយស្ស អធិកវណស្ស

កត្វា ទេសិ លេសមត្តំ ឧបាទាយ ចារាជិកេន
ធម្មេន អនុទ្ធិសនប្បត្តយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
អនោកាសិ កាវាបេត្វា ចារាជិប្បាយោ វទេតិ អា
បត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខដស្ស ឱកាសិ កាវាបេត្វា
អក្កោសាធិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ ឱមសវនស្ស ។

មហាវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ ពតាបត្តិវិរៈ

(៤៧៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺការប្រើគេឱ្យធ្វើវិហារធំ
គឺភិក្ខុកំពុងប្រើគេឱ្យធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលប្រើ កាល
បើបាយអម្បយដុំមិនទាន់មកដល់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច កាលបើដុំបាយអ
នោះមកដល់ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៤៧៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺការចោទភិក្ខុផង្គតា
ដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល គឺភិក្ខុមានបំណងដើម្បីឱ្យគេឃ្លាតចាក
ព្រហ្មចរិយធម៌ មិនបានសូមឧកាសហើយចោទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ព្រម
ទាំងសង្ឃទិសេស ភិក្ខុមានបំណងដើម្បីដេរ តែបានសូមឧកាសហើយ
ចោទ ត្រូវអាបត្តិឧមសវាទបាចិត្តិយៈ ។

(៤៧៩) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺការកាន់យកនូវលេស
ជាគ្រឿងអាងបន្តិចបន្តួចរបស់អធិករណ៍ ជាចំណែកដទៃ ហើយចោទភិក្ខុ
ផង្គតា ដោយអាបត្តិបារាជិក គឺភិក្ខុមានបំណងដើម្បីឱ្យគេឃ្លាតចាក
ព្រហ្មចរិយធម៌ មិនបានសូមឧកាសហើយចោទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ព្រម
ទាំងសង្ឃទិសេស ភិក្ខុមានបំណងដើម្បីដេរ តែសូមឧកាសហើយចោទ
ត្រូវអាបត្តិឧមសវាទបាចិត្តិយៈ ។

វិទ្យបិដក បរិវារ

(៥០០) សង្ឃកេទិកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុ-

ភាសនាយ នប្បដិទិស្សន្តនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ធ្វើហំ កម្មវាចាហំ វុល្លច្ចយា
កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(៥០១) កេទានុវត្តកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុ-

ភាសនាយ នប្បដិទិស្សន្តនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ធ្វើហំ កម្មវាចាហំ វុល្លច្ចយា
កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(៥០២) ទុព្វចោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ

នប្បដិទិស្សន្តនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ញត្តិយា ទុក្ខដំ ធ្វើហំ កម្មវាចាហំ វុល្លច្ចយា កម្ម-
វាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

[៥០០] ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺ
កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ជាគំរប់បីដង ហើយនៅតែមិនលះ
បង់កម្មនោះចេញ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ដោយសូត្រញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ
ទាំងឡាយ ដោយកម្មវាចាពីរលើក លុះចប់កម្មវាចា ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

[៥០១] ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកប្រព្រឹត្តតាមនូវភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ
ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺកាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ជា
គំរប់បីដង ហើយនៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ដោយសូត្រញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យទាំងឡាយ ដោយកម្មវាចាពីរលើក
លុះចប់កម្មវាចា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[៥០២] ភិក្ខុដែលគេប្រដៅក្រ ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យ គឺ
កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មជាគំរប់បីដង ហើយនៅតែមិនលះបង់
នូវកម្មនោះចេញ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ដោយសូត្រញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ
ទាំងឡាយ ដោយកម្មវាចាពីរលើក លុះចប់កម្មវាចា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ។

មហាវិភង្គេ សោឡុយ មហាវិភា កតាបត្តិវិវា វិបត្តិវិវា

[៥០៣] កុល្យ ធូស កោ ភិក្ខុ យាវ ភតិ យំ សម ធូស
សនាយ ធម្មជំនិស្សជ្ឈនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ឈតិ ញត្តិយា ធូក្កដំ ធូហិ កម្មវា ចាហិ ធូល្លច្ចយា
កម្មវា ចាហិ យោ សារេ អាបត្តិ សឿនិសេសស្ស ។ បេ។

[៥០៤] អនាធុរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារិ វា បស្សុវិ
វា ខេឡិវា ករណាប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ឈតិ។
អនាធុរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារិ វា បស្សុវិ វា ខេឡិ វា
ករណាប្បច្ចយា ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ឈតិ ធូក្កដំ អនាធុរិយំ
បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារិ វា បស្សុវិ វា ខេឡិ វា ករណា-
ប្បច្ចយា សមិ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ឈតិ ។

កតាបត្តិវិវា វិជ្ជិតំ ទុតិយំ ។

[៥០៥] មេធានំ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិ-
យោ ចតុន្ទំ វិបត្តនំ កតិ វិបត្តិយោ កជន្តិ ។ មេធានំ
ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្ទំ វិបត្តនំ ទេ

មហាវិភង្គ មហាវារៈ ១៦ ពតាបត្តិវារៈ វិបត្តិវារៈ

(៥០៣) ភិក្ខុអក្ខត្រៃស្រុក្ខល ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យគីតាល
បើសង្ឃសូត្រសមនកាសនកម្ម ជាតំរប់បីដង ហើយនៅតែមិនលះបង់កម្ម
នោះចេញ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ដោយសូត្រញត្តិ ត្រូវអាបត្តិច្បូច្បយទាំង
ឡាយ ដោយកម្មវាចាពីរលើក លុះចប់កម្មវាចា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ
ទិសេស ។ បេ។

(៥០៤) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបីនាន ព្រោះបច្ច័យ គីតារាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទ្ធារៈក្តី បស្សវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី កងទឹក ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ ១ ព្រោះបច្ច័យ គី តារាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
បន្ទោទ្ធារៈក្តី បស្សវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី កងទឹក ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ នេះឯង
ព្រោះបច្ច័យ គីតារាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទ្ធារៈក្តី បស្សវៈក្តី
ទឹកមាត់ក្តី កងទឹក ។

ចប់ ពតាបត្តិវារៈ ទី ២ ។

(៥០៥) ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គីតារាសេនមេប្តុនធម្ម បណ្ណា
វិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូល កងវិបត្តិបីនាន ។ ពួកអាបត្តិ ព្រោះ
បច្ច័យ គីតារាសេនមេប្តុនធម្ម បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលកងវិបត្តិ ២

វិទ្យុបិដក បរិវារ

វិបត្តិយោ ភជន្តិ សិយា សិលវិបត្តិ សិយោ អាចារិបត្តិ
។ បេ ។ អនាធិវយំ បដិច្ច ទុទេកេ ទុច្ឆារំ វា បស្សារំ
វា ខេឡិ វា ករណាប្បច្ចយា អាបត្តិ ចតុន្តិ វិបត្តិនិ
កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ ។ អនាធិវយំ បដិច្ច ទុទេកេ
ទុច្ឆារំ វា បស្សារំ វា ខេឡិ វា ករណាប្បច្ចយា អាបត្តិ
ចតុន្តិ វិបត្តិនិ ឯកំ វិបត្តិ ភជន្តិ អាចារិបត្តិ ។

វិបត្តិវា និដ្ឋិតំ តតិយំ ។

(២០៦) មេឡនិ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ
សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធហិ សង្កហិ-
តា ។ មេឡនិ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្តិ
អាបត្តិក្ខន្ធានិ ចតុហិ អាបត្តិក្ខន្ធហិ សង្កហិតា សិយា
ចារាជិកាបត្តិក្ខន្ធន សិយា វេល្លច្ចយា បត្តិក្ខន្ធន
សិយា ចាចិត្តិយា បត្តិក្ខន្ធន សិយា ធិក្កដាបត្តិក្ខន្ធន
។ បេ ។ អនាធិវយំ បដិច្ច ទុទេកេ ទុច្ឆារំ វា បស្សារំ វា
ខេឡិ វា ករណាប្បច្ចយា អាបត្តិ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារិវិបត្តិក៏មាន ។ បេ ។ អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការ
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទចារៈក៏ បស្សវៈក៏ ទឹកមាត់ក៏ ក្នុងទឹក
បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺ
ការអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទចារៈក៏ បស្សវៈក៏ ទឹកមាត់ក៏ ក្នុង
ទឹក បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺអាចារិវិបត្តិ ។

ចប់ វិបត្តិវារៈ ទី ៣ ។

(៥០៦) ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេប៉ុនធម្ម បណ្ណ
កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ សង្រ្គោះដោយកងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន ។ ពួកអាបត្តិ
ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេប៉ុនធម្ម បណ្ណកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ សង្រ្គោះ
ដោយកងនៃអាបត្តិ ៤ គឺកងនៃអាបត្តិបារាជក៏មាន កងនៃអាបត្តិថ្មល្ង-
ច័យក៏មាន កងនៃអាបត្តិបារាជិក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុកដក៏មាន ។ បេ ។
អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទចារៈក៏
បស្សវៈក៏ ទឹកមាត់ក៏ ក្នុងទឹក បណ្ណ កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ សង្រ្គោះដោយ

មហាវិវត្តេ សោឡស មហាវិវា សម្មដ្ឋានិវិ

កតីហិ អាបត្តិក្ខត្តោហិ សង្កហិតា ។ អនាទិរិយំ បដិច្ច
ឧទកេក ឧទ្ធារិ វា បស្សារិ វា ខេទ្យិ វា ករណាប្បច្ចយា
អាបត្តិ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខត្តានិ ឯកេន អាបត្តិក្ខត្តោន
សង្កហិតា ទុក្ខជាបត្តិក្ខត្តោន ។

សង្កហិតារិ ធិដ្ឋិវិ បព្ពត្តិ ។

[៥០៧] មេដ្ឋនិ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ
ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ កតីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋ-
ហានិ ។ មេដ្ឋនិ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ
ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋ-
ហានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហានិ ន វាចតោ
។ បេ ។ អនាទិរិយំ បដិច្ច ឧទកេក ឧទ្ធារិ វា បស្សារិ វា
ខេទ្យិ វា ករណាប្បច្ចយា អាបត្តិ ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ
កតីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិតិ ។ អនាទិរិយំ បដិច្ច
ឧទកេក ឧទ្ធារិ វា បស្សារិ វា ខេទ្យិ វា ករណាប្បច្ចយា
អាបត្តិ ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋានិតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិតិ ន វាចតោ ។

សម្មដ្ឋានិវិ ធិដ្ឋិវិ បព្ពត្តិ ។

មហាវិក័ត្ត មហាវិរៈ ១៦ សមុជ្ជានវិរៈ

កងនៃអាបត្តិប្បនាន ។ អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ បន្ទាទចារៈក៏ បស្សវៈក៏ ទឹកមាត់ក៏ កងទឹក បណ្ណាកងនៃអាបត្តិ
ទាំង ៧ សង្រ្គោះដោយកងនៃអាបត្តិ ១ គឺកងនៃអាបត្តិទឹកដ ។

ចប់ សង្គហិរវិរៈ ទី ៤ ។

[៥០៧] ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេដុនធម្ម បណ្ណា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជានប្បនាន ។ ពួកអាបត្តិ
ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេដុនធម្ម បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។ អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ បន្ទាទចារៈក៏ បស្សវៈក៏ ទឹកមាត់ក៏ កងទឹក បណ្ណាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជានប្បនាន ។ អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ
គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាទចារៈក៏ បស្សវៈក៏ ទឹកមាត់ក៏
កងទឹក បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺ
តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។

ចប់ សមុជ្ជានវិរៈ ទី ៥ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

(៥០៨) មេឃុំនិ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ
ចត្តន្តំ អធិករណានិ កតមំ អកធិករណំ ។ មេឃុំនិ
ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ អធិករណានិ
អាបត្តាធិករណំ ។ បេ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ
ឧច្ចារិ វា បស្សរិ វា ខេឡិ វា ករណាប្បច្ចយា អាបត្តិ
ចត្តន្ត អធិករណានិ កតមំ អធិករណំ ។ អនាទរិយំ
បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារិ វា បស្សរិ វា ខេឡិ វា ករណា-
ប្បច្ចយា អាបត្តិ ចត្តន្តំ អធិករណានិ អាបត្តាធិករណំ ។

អធិករណារិ ឱត្តិ ធម្មំ ។

(៥០៩) មេឃុំនិ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ
សត្តន្តំ សមថានិ កតមំ សមថេហិ សម្មន្តំ ។ មេឃុំ-
និ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្តំ សមថា-
និ តមំ សមថេហិ សម្មន្តំ សិយា សម្មទារិយេន
ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មទារិយេន ច
តិណវត្តារកេន ច ។ បេ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ
ឧច្ចារិ វា បស្សរិ វា ខេឡិ វា ករណាប្បច្ចយា អាបត្តិ

វិធីបិដក បរិវារៈ

(៥០៨) ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេថុនធម្ម បណ្តា
អធិករណ៍ទាំង ៤ ជាអធិករណ៍អ្វី ។ ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេព
មេថុនធម្ម បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តិ
ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទចារ្យៈក្តី បស្សវៈក្តី
ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ជាអធិករណ៍អ្វី ។ អាបត្តិ
ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោទចារ្យៈក្តី បស្សវៈក្តី
ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។

ចប់ អធិករណ៍វិវារៈ ទី ៦ ។

(៥០៩) ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេពមេថុនធម្ម បណ្តា
សមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការ
សេពមេថុនធម្ម បណ្តាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយ
សមទារិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមទារិន័យ នឹងតិណវត្ថា-
រកៈក៏មាន ។ បេ ។ អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ បន្ទោទចារ្យៈក្តី បស្សវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក បណ្តាសមថៈ

មហាវិវត្ត សោឡស មហាវិវា សមុច្ចយវិវា

សត្តន្តំ សមថានំ កតិហំ សមថេហំ សម្មតំ ។ អនា-
នរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧទ្ធារំ វា បស្សរំ វា ខេឡំ វា
ករណាប្បច្ចយា អាបត្តិ សត្តន្តំ សមថានំ តិហំ សមថេ-
ហំ សម្មតំ សិយា សម្មទាវនិយេន ច បដិញ្ញាតករណេ-
ន ច សិយា សម្មទាវនិយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។
សមថវិវំ និធិតំ សត្តមំ ។

[៥០០] មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា កតិ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតំ ។ មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា
ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតំ អក្ខាយតេ សវីរេ
មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវតិ អាបត្តិ ហារាជិកស្ស យេ-
ក្សយ្យន ខាយតេ សវីរេ មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវតិ អាបត្តិ
បុណ្ណច្ចយស្ស វិជកេ មុខេ អច្ឆន្តំ អង្គជានិ បរេ-
សេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ជនុមដកេ ចាចតិយំ មេត្តនំ
ធម្មំ បដិសេវនប្បច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អា-
បជ្ជតំ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តនំ វិបត្តិនំ កតិ វិបត្តិយោ
កជ្ជនំ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខត្តានំ កតិហំ អាបត្តិក្ខត្តេហំ

មហាវិភង្គ មហាវិវះ ១៦ សមុប្បយវិវះ

ទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាទុចារៈក៏ បស្សៈក៏ ទឹកមាត់ក៏ ក្នុងទឹក បណ្តា
សមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈទាំង ៧ គឺដោយសមុទារិវ័យ នឹង
បដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមុទារិវ័យ នឹងតិណវត្តារកៈក៏មាន ។

ចប់ សមថិវិវះ ទី ៧ ។

[៥១០] ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេត
មេមុនធម្ម ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ៤ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេតមេមុនធម្ម
គឺ ភិក្ខុសេតមេមុនធម្ម នឹងសវៈ (សត) ដែលសត្វមិនទាន់ទំពាស្សី
ត្រូវអាបត្តិបាណិ។ ភិក្ខុសេតមេមុនធម្ម នឹងសវៈ (សត) ដែល
សត្វទំពាស្សីដោយច្រើន ត្រូវអាបត្តិបច្ច័យ ភិក្ខុបញ្ចូលអង្គជាត
(ខួន) ទៅក្នុងមុខទ្វារ ដែលបើកហា តែមិនឲ្យប៉ះពាល់ ត្រូវ
អាបត្តិទឹកដ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះអង្គជាតដែលធ្វើ
ដោយជ័រឈើ ឬកាកលាក់ដំលើនឹង(១) ភិក្ខុ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទាំង ៤
នេះ ព្រោះបច្ច័យ គឺការសេតមេមុនធម្ម ។ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤
អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិ
ទាំង ៧ អាបត្តិទាំងនោះ សង្រ្គោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន ។

១ មើលវិភង្គបញ្ចកោសិកា ៥ បញ្ចៈ ១៦៦ ទំព័រ ១២៦ ។

វិធីយបិដកេ បរិវារោ

សង្កហិតា ។ ធួន្នំ អាបត្តិសម្មជានាណំ កតហិ សម្មជ្ជា-
 ធម្មហិ សម្មជ្ជហន្តំ ។ ចតុន្នំ អធិករណាណំ កតមិ
 អធិករណំ ។ សត្តន្នំ សមថាណំ កតហិ សមថេហិ
 សម្មន្នំ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តិនំ ទ្វេ វិបត្តិ-
 យោ កជន្នំ សិយា សីលវិបត្តិ សិយា អាចារ្យវិបត្តិ ។
 សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខត្តានាណំ ចត្វហិ អាបត្តិក្ខត្តោហិ សង្កហិ-
 តា សិយា ចារាជិកាបត្តិក្ខត្តោន ធួន្នំ ធួន្នំ ធួន្នំ ធួន្នំ ធួន្នំ
 ក្ខត្តោន សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខត្តោន សិយា ទុក្ខជា-
 បត្តិក្ខត្តោន ។ ធួន្នំ អាបត្តិសម្មជានាណំ ឃិកេន សម្ម-
 ជ្ជានេន សម្មជ្ជហន្តំ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហ-
 ន្តំ ន វាចតោ ។ ចតុន្នំ អធិករណាណំ អាបត្តិអធិករណំ ។
 សត្តន្នំ សមថាណំ តហិ សមថេហិ សម្មន្នំ ។ យា
 សមខារីនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្ម-
 ខារីនយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ បេ ។ អនាទិយំ
 បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សារំ វា ខេឡិ វា ករណាប្បច្ច-
 យា កតិ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។ អនាទិយំ បដិច្ច
 ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សារំ វា ខេឡិ វា ករណាប្បច្ចយា

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិទាំងនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន
 ប្តីនាង ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ ជាអធិករណ៍អ្វី ។ បណ្ណាសម្បជានៈទាំង
 ៧ រម្ងាប់ដោយសម្បជានៈប្តីនាង ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់
 បញ្ចាលកងវិបត្តិ ២ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារិវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាកងនៃ
 អាបត្តិទាំង ៧ អាបត្តិទាំងនោះ សង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិ ៤ គឺកងនៃ
 អាបត្តិបារាជិកក៏មាន កងនៃអាបត្តិថេរ្យប្បយ័ក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាបត្តិយៈ
 ក៏មាន កងនៃអាបត្តិទឹកដក៏មាន ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
 ទាំងនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តមិន
 បានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ
 ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ បណ្ណាសម្បជានៈទាំង ៧ អាបត្តិទាំងនោះ រម្ងាប់ដោយ
 សម្បជានៈ ៣ គឺដោយសម្បទានន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសម្បទា-
 ន័យនឹងតិណាវត្តារកៈក៏មាន ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្តីនាង ព្រោះ
 ប្បយ័ គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បនោទចារៈក៏ បស្សវៈក៏ ទឹក
 មាត់ក៏ កងទឹក ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទឹកដក៏មាន ព្រោះប្បយ័ គឺការអាស្រ័យ
 សេចក្តីមិនអើពើ បនោទចារៈក៏ បស្សវៈក៏ ទឹកមាត់ក៏ កងទឹក

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិហា សមុប្បយវិរិ

ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ធុក្កនិ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទេកេ
 ឧច្ចារិវា បស្សរិវា ខេឡិវា កេរណាប្បច្ចយា ឥបំ ឯកំ
 អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ។ សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តនំ កត្ត
 វិបត្តិយោ កជតិ ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កត្តហិ
 អាបត្តិក្ខន្ធលោហិ សន្និហិតា ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
 កត្តហិ សម្មដ្ឋានលោហិ សម្មដ្ឋានិ ។ ចតុន្នំ អធិករណា
 កតមិ អធិករណំ ។ សត្តន្នំ សមថានំ កត្តហិ
 សមថេហិ សម្មតិ ។ សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តនំ ឯកំ
 វិបត្តិ កជតិ អាចារិបត្តិ ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឯ-
 កេន អាបត្តិក្ខន្ធលោហិ ធុក្កនិ អាបត្តិក្ខន្ធលោហិ ។
 ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានលោហិ សម្មដ្ឋានិ
 កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ។ ចតុន្នំ
 អធិករណា អាបត្តិអធិករណំ ។ សត្តន្នំ សមថានំ
 ត្តហិ សមថេហិ សម្មតិ សិយា សម្មទាវិនយេន ច
 បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មទាវិនយេន ច
 តិណាវត្តារកេន ចាតិ ។

សមុប្បយវិរិ និដ្ឋិតំ អន្តិមំ ។

អន្តិ បុប្ផយវិហា និដ្ឋិតា ។

មហាវិកង្កេ សោឡុស មហាវិហា និដ្ឋិតា ។

មហាវិភង្គ មហាវិវា: ១៦ សមុប្បយវិវា:

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ នេះឯង ព្រោះបច្ច័យ គឺការអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
បរទាច្ចារៈក្តី បស្សវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក ។ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤
អាបត្តិនោះ រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧
សង្រ្គោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
តាំងឡើងដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ជា
អធិករណ៍អ្វី ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្តា
វិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺអាចារវិបត្តិ ។ បណ្តាក្នុង
នៃអាបត្តិទាំង ៧ សង្រ្គោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ ១ គឺក្នុងនៃអាបត្តិទឹកដ ។
បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើង
អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បណ្តាអធិករណ៍
ទាំង ៤ ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ៣
គឺដោយសមុទារិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមុទារិន័យ នឹង
តិណវត្តារកៈក៏មាន ។

ចប់ សមុប្បយវិវា: ទី ៧ ។

ចប់ ច្បយវិវា:ទាំង ៧ ។

ចប់ មហាវិវា: ១៦ ក្នុងមហាវិភង្គ ។

ភិក្ខុធីតវង្សេ សោឡស មហាវិរា

(៥០០) យទ្ធនេ កកវតា ជាទតា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធនេ កិក្ខុធីតំ បញ្ចមំ ចារាជិកំ កត្ត

បញ្ចត្តំ ។ កំ អារាមំ ។ កិក្ខុធីតំ វត្តសំ ។ អត្តំ តត្ត បញ្ចត្តំ អនំ ។

ប្បញ្ញត្តំ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តំ សព្វតប្បញ្ញត្តំ បទេសប្បញ្ញត្តំ

សាធារណប្បញ្ញត្តំ អសាធារណប្បញ្ញត្តំ ឯកតោ បញ្ចត្តំ

ឧកតោ បញ្ចត្តំ ។ ចត្តន្តំ ចានមោក្ខន្តំ ទេសានំ កត្តោកុដំ

កត្ត បរិយាប្បន្តំ កត្តមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆតំ ។

ចត្តន្តំ វិបត្តន្តំ កត្តមា វិបត្តំ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិកុញ្ញានំ

កត្តមោ អាបត្តិកុញ្ញោ ។ ចន្តំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ

កត្តហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជានំ ។ ចត្តន្តំ អធិករណានំ

កត្តមំ អធិករណំ ។ សត្តន្តំ សម្មជ្ជានំ កត្តហិ

សម្មេហិ សម្មតំ ។ កោ តត្ត វិនយោ កោ តត្ត

អភិវិនយោ កី តត្ត ចានមោក្ខំ កី តត្ត អធិប្បត្តិ-

មោក្ខំ កោ វិបត្តំ កោ សម្មតំ កោ បដិបត្តំ ។

កិច្ចសន្យា មហាវិញ្ញាណ ១២

(៥១១) បញ្ចមបារាជិកសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគូរនឹងបញ្ចក
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង១០) ទ្រង់បញ្ចក
ដល់ពួកកុកុនី បញ្ចមបារាជិកសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងទីណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ចក អនុបញ្ចក អនុប្បនុបញ្ចក សព្វតប្បញ្ចក បទេសប្បញ្ចក សា-
ធារណប្បញ្ចក អសាធារណប្បញ្ចក ឯកតោបញ្ចក ទុកតោបញ្ចក ដែរឬ ។
បណ្តាបុគ្គលម្នាក់ទៀតទាំង ៤ សិក្ខាបទនោះចាត់ចូលក្នុងទទេសណា រាប់
បញ្ចកក្នុងទទេសណា មកកាន់ទទេសត្រង់ទទេសទីប៉ុន្មាន ។ បណ្តា
វិបត្តិទាំង ៤ សិក្ខាបទនោះ ជាវិបត្តិអ្វី ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧
សិក្ខាបទនោះជាក្នុងនៃអាបត្តិអ្វី ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើងដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តិ
នោះ ជាអធិករណ៍អ្វី ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ អាបត្តិនោះរម្ងាប់ដោយ
សមថៈប៉ុន្មាន ។ អ្វីដែលហៅថាវិន័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីដែលហៅ
ថាអភិវិន័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីដែលហៅថាបុគ្គលក្នុងសិក្ខាបទនោះ
អ្វីដែលហៅថាអធិប្បតិមោក្ខក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីដែលហៅថាវិបត្តិ អ្វី
ដែលហៅសម្បត្តិ អ្វីដែលហៅថាបដិបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនោះ) ។

ភ័ក្ត្រធីរិកង្កេ សោឡុស មហាវិរា អដ្ឋ បារាជិកា

កតំ អក្កវសេ បដិដ្ឋ កកវតា កិក្កនិដិ បញ្ចមិ ចារា-
ដិកំ បញ្ញតំ ។ កា សិក្កនិ ។ កា សិក្កតសិក្កា ។
កត្ត បិកំ ។ កា ធាវន្តិ ។ កស្ស វចនំ ។ កេ-
ធាកដន្តិ ។

(២០២) យទ្ធន កកវតា ជាធាត បស្សតា អរ-

ហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន កិក្កនិដិ បញ្ចមិ ចារាដិកំ កត្ត
បញ្ញតន្តិ ។ សាវត្តយា បញ្ញតំ ។ កំ អារញ្ញតំ ។
សុវរន្តិ កិក្កនិ អារញ្ញ ។ កស្ស វត្តសិក្កនិ ។ សុវរ-
នន្តា កិក្កនិ អវស្សតា អវស្សតស្ស បវសបកលស្ស
កាយសំសក្កិ សាទិយ តស្ស វត្តស្ស ។ អត្ត តត្ត
បញ្ញតំ អនុប្បញ្ញតំ អនុប្បនុប្បញ្ញតំ ។ ឯកា បញ្ញតំ
អនុប្បញ្ញតំ អនុប្បនុប្បញ្ញតំ តស្ស នត្តិ ។ សព្វតប្បញ្ញតំ
បទេសប្បញ្ញតំ ។ សព្វតប្បញ្ញតំ ។ សាធារណប្បញ្ញតំ

ភិក្ខុនីវិន័យ មហាវិវះ ១៦ បាណិក ៧

បញ្ចមបារាជិកសិក្ខាបទ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាដល់ពួកភិក្ខុនី
ព្រោះអាស្រ័យអំណាចនៃប្រយោជន៍ប៉ុន្មាន ។ ស្រីពួកណាសិក្សា ។
ស្រីពួកណា ដែលឈ្មោះថាមានសិក្ខាសិក្សាស្រេចហើយ ។ សិក្ខាបទ
នោះបិតនៅក្នុងពួកស្រីណា ។ ពួកស្រីណាទ្រទ្រង់ ។ សិក្ខាបទនោះ
ជាពាក្យរបស់បុគ្គលណា ។ សិក្ខាបទនោះ បុគ្គលណាបាននាំមក ។

[៥១២] បញ្ចមបារាជិកសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសមាសមុទេអ័ន្ទនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ជា
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ទ្រង់បញ្ជា
ដល់ពួកភិក្ខុនី បញ្ចមបារាជិកសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ជាភិក្ខុនីណា ។
ទ្រង់បញ្ជាភិក្ខុនីនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងសុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែល
សុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនីជាស្រីមានតម្រេកដោយរាគៈ ក៏ត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់
កាយនៃបុរសបុគ្គល ដែលមានតម្រេកដោយរាគៈ (ដូច្នោះដែរ) ។ ក្នុង
សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជា អនុប្បញ្ញត្តិ និងអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិដែរ ។
សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជា ១ ឯអនុប្បញ្ញត្តិ និងអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិមិនមានក្នុង
សិក្ខាបទនោះឡើយ ។ សិក្ខាបទនោះ ជាសព្វតប្បញ្ញត្តិ ឬជាបទេស-
ប្បញ្ញត្តិ ។ ជាសព្វតប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះ ជាសាធារណប្បញ្ញត្តិ

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

អសា ជារណា ប្បញ្ញត្តិ ។ អសា ជារណា ប្បញ្ញត្តិ ។ ឯក
តោ បញ្ញត្តិ ឧកតោ បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ។ ចតុន្ទ
ចាតិមោក្ខិ ឧសានំ កត្តោ កដំ កត្ត បរិយាបដ្ឋន្តិ ។
និទានោ កដំ និទានបរិយាបដ្ឋន្តិ ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ ធុតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ
អាគច្ឆតិ ។ ចតុន្ទ វិបត្តនំ កតមា វិបត្តតិ ។ សីល-
វិបត្តិ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្កយានំ កតមា អាបត្តិក្កយោ-
តិ ។ ចារាជិកា បត្តិក្កយោ ។ ធុន្តំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
កតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ ឯកេន សម្មដ្ឋា-
នេន សម្មដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ
ន វាចតោ ។ ចតុន្ទ អដិករណានំ កតមំ អដិករ-
ណានំ ។ អាបត្តិដិករណំ ។ សត្តន្តំ សមដ្ឋានំ កតិហិ
សមដេហិ សម្មតិ ។ ធុហិ សមដេហិ សម្មតិ
សម្មទាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច ។ កោ
តត្ត វិនយោ កោ តត្ត អភិវិនយោតិ ។ បញ្ញត្តិ វិនយោ
វិភត្តិ អភិវិនយោ ។ កី តត្ត ចាតិមោក្ខិ កី តត្ត
អដិប្បាតិមោក្ខន្តិ ។ បញ្ញត្តិ ចាតិមោក្ខិ វិភត្តិ អដិប្បា-

វិន័យបិដក ចរិវារៈ

ឬជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះ
 ជាឯកតោបញ្ញត្តិ ឬជាទុកតោបញ្ញត្តិ ។ ជាឯកតោបញ្ញត្តិ ។ បណ្តា
 បាតិមោក្ខទេសទាំង ៤ សិក្ខាបទនោះតើចាត់ចូលក្នុងទទេសអ្វី រាប់បញ្ចូល
 ក្នុងទទេសអ្វី ។ ចាត់ចូលក្នុងនិទាន រាប់បញ្ចូលក្នុងនិទាន ។ សិក្ខាបទ
 នោះមកកាន់ទទេស ត្រង់ទទេសទីប៉ុន្មាន ។ មកកាន់ទទេស ត្រង់ទទេស
 ទី២ ។ បណ្តាវិបត្តិទាំង៤ សិក្ខាបទនោះ ជាវិបត្តិអ្វី ។ ជាសីលវិបត្តិ ។
 បណ្តាកងវិន័យអាបត្តិទាំង ៧ សិក្ខាបទនោះ ជាកងវិន័យអាបត្តិអ្វី ។ ជាកងវិន័យ
 អាបត្តិបាវជ័ក ។ បណ្តាសម្បជានវិន័យអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
 ដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ តាំងឡើងដោយសម្បជាន១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ
 នឹងចិត្តមិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង៤ អាបត្តិ
 នោះជាអធិករណ៍អ្វី ។ ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ អាបត្តិ
 នោះរម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺដោយសម្មា-
 វិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ១ ។ អ្វីហៅថាវិន័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីហៅថា
 អភិវិន័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ បញ្ញត្តិហៅថាវិន័យ ការចែកបទមាតិកាហៅ
 ថាអភិវិន័យ ។ អ្វីហៅថាបាតិមោក្ខក្នុងសិក្ខាបទនោះ អ្វីហៅថាអធិប្បតិមោក្ខ
 ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ បញ្ញត្តិហៅថាបាតិមោក្ខ ការចែកបទមាតិកាហៅថា

ភិក្ខុមរិកន្ត្រៃ សោឡុស មហាវិហារ អង្គ បារាណិក

និមោត្តំ ។ កា វិបត្តិតំ ។ អសិវោ វិបត្តិតំ ។ កា
សម្បត្តិតំ ។ សិវោ សម្បត្តិតំ ។ កា បដិបត្តិតំ ។ ធម៌
ឃ្លាបំ ករិស្សាមិតំ យាវជិវំ អាណាណោជិតិ សមា-
នាយ សិក្ខិតំ សិក្ខាបទេសុ ។ កតិ អត្តវសេ បដិច្ច
កកវតា ភិក្ខុដំនំ បញ្ចមិ ចារាជិតិ បញ្ចន្តិ ។ ធម៌
អត្តវសេ បដិច្ច កកវតា ភិក្ខុដំនំ បញ្ចមិ ចារាជិតិ
បញ្ចន្តិ សម្បសុដតាយ សម្បសុសុតាយ ធម៌ដំនំ
ភិក្ខុដំនំ ធម៌ហាយ ថេសលាដំនំ ភិក្ខុដំនំ ជាសុវិហា-
រាយ ធម៌ដំនំ អាសវាដំនំ សិវោយ សម្បវាយំ កាដំនំ
អាសវាដំនំ បដិយាតាយ អប្បសន្នាដំនំ បសាទាយ ប-
សន្នាដំនំ ភិយ្យោកាវាយ សម្បដំនំ វិទយា ធម៌ហា-
យ ។ កា សិក្ខិតំ ។ សេក្ខា ប បដិជ្ជនកល្យា-

ភិក្ខុវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ បារាជិត ៨

អធិប្បតិមោក្ខ ។ អ្វីហៅថាវិបត្តិ ។ ការមិនសង្រួមហៅថាវិបត្តិ ។ អ្វី
ហៅថាសម្បត្តិ ។ ការសង្រួមហៅថាសម្បត្តិ ។ អ្វីហៅថាបដិបត្តិ ។ ភិក្ខុនី
សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដរាបដល់អស់ជីវិត មានជីវិតជា
ទីបំផុត ដោយគិតថា អញនឹងមិនធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ (ហៅថាបដិបត្តិ) ។
បញ្ចមបារាជិតសិក្ខាបទ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាដល់ពួកភិក្ខុនី
ព្រោះអាស្រ័យអំណាចនៃប្រយោជន៍ប៉ុន្មាន ។ បញ្ចមបារាជិតសិក្ខាបទ
ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាដល់ពួកភិក្ខុនី ព្រោះអាស្រ័យអំណាច
នៃប្រយោជន៍ទាំង ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តី
សប្បាយដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីការសង្កត់សង្កិនពួកភិក្ខុនីដែលមិនអៀនខ្លា ស ១
ដើម្បីការនៅជាសុខ ប្រួលដល់ពួកភិក្ខុនី ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១
ដើម្បីរារាំងអាសវធម៌ទាំងឡាយដែលមានក្នុងចចប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បង់នូវ
អាសវធម៌ទាំងឡាយដែលមានក្នុងបរលោក ១ ដើម្បីញ៉ាំងពួកជនដែលមិន
ទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹង
រិតតែជ្រះថ្លាប្រើឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃឲ្យតាំងនៅមាំ ១ ដើម្បី
អនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ។ ស្រីពួកណាសិក្សា (ក្នុងសិក្ខាបទនោះ) ។ ពួកស្រី
ដែលនៅជាសេតុបុគ្គល និងពួកស្រីដែលជ្រះថ្លាក្នុងកុសលធម៌តែជាបុគ្គល

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ណាកា ប សិក្ខន្ធិ ។ កា សិក្ខិតសិក្ខានិ ។
អរហន្តិយោ សិក្ខិតសិក្ខា ។ កត្ត បិតន្តិ ។ សិក្ខា-
កាមាស្ស បិត ។ កា ជារន្តិត ។ យាសិ វត្តតិ តា
ជារន្តិ ។ កស្ស វចនន្តិ ។ កត្តវតោ វចនំ អរហិតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កេតាកដន្តិ ។ បរម្បរកដំ ។

ឧបាលំ ណាសកោ ចេវ

សោណាកោ សិក្ខេវេ តថា

មោក្កលំបុត្តេន បញ្ចមា

ឯតេ ជម្ពុសិរិយេ^(១) ។

តតោ មហិទ្ធោ វដ្តិយោ

ឧត្តិយោ ចេវ សម្ពុលោ

។ ចេ ។

ឯតេ ណតា មហាបញ្ញា

វិនយេញ មត្តកោវិទា

វិនយំ ដិបេ បកាសេស្សិ

ចិដកំ តម្ពុបណ្ឌិយានិ ។

---

១ ជម្ពុសិរិយេតិបិ បាលី ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

រមែងសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ ពួកស្រីណោះឈ្មោះថាមានសិក្ខាសិក្សា
ហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីដែលជាព្រះអរហន្តឈ្មោះថាមានសិក្ខាសិក្សាហើយ ។
សិក្ខាបទនោះ បិតនៅក្នុងពួកស្រីណា ។ បិតនៅក្នុងពួកភិក្ខុនីដែលមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ។ ពួកភិក្ខុនីណាទ្រទ្រង់ ។ សិក្ខាបទនោះប្រព្រឹត្ត
ទៅក្នុងពួកភិក្ខុនីណា ពួកភិក្ខុនីនោះតែងទ្រទ្រង់ (នូវសិក្ខាបទនោះ) ។
សិក្ខាបទនោះជាពាក្យរបស់បុគ្គលណា ។ ជាពាក្យរបស់ព្រះមានព្រះ
ភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សិក្ខាបទនោះ បុគ្គលណាបាននាំមក ។
(ព្រះថេរៈទាំងឡាយដូចមាននាមខាងក្រោមនេះ) នាំត ។ ក្លាមក ។

- គឺព្រះថេរៈឈ្មោះទុបាលិ១ ទាសកៈ១ សោណកៈ ១ សិក្ខវៈ ១
- ព្រះមោគ្គលីបុត្តជាតិរបស់អង្គ ១ ឯព្រះថេរៈទាំងនេះ បិត
- នៅក្នុងទ្វីបឈ្មោះដំបងមានសិរី ។ តអំពីនោះមក មានព្រះថេរៈ
- ទាំងឡាយគឺ ព្រះថេរៈឈ្មោះមហិន្ទ ១ ឥន្ទ្រិយៈ ១ ទុត្តិយៈ ១
- សម្មលៈ ១

។ បេ ។

ព្រះមោគ្គលីបុត្តទាំងនេះ មានប្រាជ្ញាច្រើន ចេះដឹងព្រះវិន័យ
ឈ្លាសក្នុងមគ្គ បានប្រកាសនូវព្រះវិនយបិដកទុកក្នុងតម្ក-
វណ្ណទ្វីប គឺកោះលង្កា ។

កិច្ចវិវាទ លោក្យស មហាវិវា ឧដ្ឋិ បាណិកា

(៥០៣) យ ឆ្មេង កក្កតា ជានតា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធនំ កិក្ខុនំ ឆដ្ឋំ ចារាជីកំ កក្កត បញ្ញាតនំ ។
សាវត្ថយា បញ្ញាតំ ។ កំ អារាញាតំ ។ វល្លនដ្ឋំ កិក្ខុនំ
អារាញំ ។ កសិ វត្ថុស្មំ ។ វល្លនដ្ឋំ កិក្ខុនំ ជាដំ ចារា-
ជីកំ ឆមំ អដ្ឋបដ្ឋំ កិក្ខុនំ ទេវ អត្តនា បដិចោទេសំ ទ
កណាស្ស អាហារេចសំ តស្មិ វត្ថុស្មិ ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។
ឆដ្ឋំ អាបត្តសម្មជាតានំ ឯកេន សម្មជាតេន សម្មជាត
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតំ ។

(៥០៤) កិក្ខុនំ សត្តមំ ចារាជីកំ កក្កត បញ្ញាតនំ ។

សាវត្ថយា បញ្ញាតំ ។ កំ អារាញាតំ ។ វល្លនដ្ឋំ កិក្ខុនំ
អារាញំ ។ កសិ វត្ថុស្មំ ។ វល្លនដ្ឋំ កិក្ខុនំ សមត្តេន
សង្ឃេន ទុក្ខតំ អវិជ្ជំ កិក្ខុ កុល្យាណិបតំ អនវតំ តស្មិ
វត្ថុស្មិ ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។ ឆដ្ឋំ អាបត្តសម្មជាតានំ ឯកេ-
ន សម្មជាតេន សម្មជាតំ (ធានីកេច) ។

កិក្ខុនីវិក្ខុ មហាវិវា: ១៦ បារាជិត ៨

(៥១៣) ឆដ្ឋបារាជិតសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ

ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគូរនឹងបញ្ចក
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ទ្រង់បញ្ចក
ដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ឆដ្ឋបារាជិតសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ចកក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងកិក្ខុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទា ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងថុល្លនន្ទា-
កិក្ខុនីដឹងហើយមិនចោទកិក្ខុនី ដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិតដោយខ្លួនឯង ទាំង
មិនបានប្រាប់ដល់គណៈ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក ១ ។ បណ្តា
សម្មាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្មាសម្ពុទ្ធន ១ គឺទាំង
ឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្ត ។

[៥១៤] សត្តមបារាជិតសិក្ខាបទសម្រាប់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ទ្រង់
បញ្ចកក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុឈ្មោះអវិដ្ឋ: មានបញ្ចកសម្មាសម្ពុទ្ធន
សម្រាប់គ្នា ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ចក ១ ។ បណ្តាសម្មាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ ទាំង
ឡើងដោយសម្មាសម្ពុទ្ធន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(៥១៥) ភិក្ខុនិទំ អដ្ឋមិ ពារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្ថយោ បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាត ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុនិ-
យោ អាវត្ត ។ កិស្មី វត្តសិទ្ធិ ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុនិយោ
អដ្ឋមិ វត្ត បរិបូរេសិ តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធនំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋា-
តិ (ធុរេនិក្ខេបេ) ។

អដ្ឋ ពារាជិកា ខិដ្ឋិតា ។

តិស្ស្យទានំ
ប្រដ

(៥១៦) មេថនាទិទ្ធានញ្ច

មនុស្សវត្តហត្ថវ

កាយសំសត្តំ ពារទេតិ

ឧត្តតា អដ្ឋវត្តកា

បញ្ញបេសិ មហាវិរោ

នេជ្ជវត្ត អសិសយាតិ ។

វិធីបិដក បរិវារៈ

(៥១៥) អដ្ឋមបារាជិកសិក្ខាបទសម្រាប់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ទ្រង់
បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្លិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលពួកឆត្វគ្លិយាភិក្ខុនីបំពេញវត្តតំរប់ ៨ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ចក្ខី ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ១ (ដូចកងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

ចប់ បារាជិក ៨ ។

ឧទ្ធាននៃបារាជិកសិក្ខាបទនោះដំបូង៖

(៥១៦) រឿងភិក្ខុនីសេពាមេឫនធម្ម ១ ភិក្ខុនីល្អចទ្រព្យគេ ១
ភិក្ខុនីសម្លាប់មនុស្ស ១ ភិក្ខុនីពោលអួតទត្តិមនុស្សធម្ម ១
ភិក្ខុនីត្រេកអរនឹងកាយសំសគ្គៈ ១ ភិក្ខុនីបិទបាំងទោសរបស់
ភិក្ខុនីផងគ្នា ១ ភិក្ខុនីប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្ត ១
ភិក្ខុនីបំពេញវត្តទាំង ៨ មានត្រេកអរនឹងចាប់ដៃនៃបុរសជា
ដើម^(៦) ១ ព្រះពុទ្ធជាមហាវិរៈ (មានព្យាយាមធំ) ទ្រង់
បញ្ចត្តបារាជិកទាំង ៨ ហៅថាឆេដ្ឋវត្ត គឺវត្តដាច់ចាកការៈជា
ភិក្ខុនី ដោយឥតសង្ឃវ័យ ។

១ មើលភិក្ខុនីរក្សបញ្ចកោតទី ៥ តាំងពីបញ្ចៈ ២៥ ទំព័រ ៣០ ដល់បញ្ចៈ ២៨ ទំព័រ ៣៤ ។

កិច្ចនីវិកង្កេ សោធិស មហារិកា ទស សង្ឃទិសេសា

(៥០៧) យន្តោន ភក្កវតា ជាធាតា បស្សតា អរហ

តា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឧស្សយវាទិកាយ (១) ភិក្ខុនិយា អន្ត

ករោនិយា សង្ឃទិសេសោ កត្ត បញ្ញតោ ។ ក

អារត្ត ។ កស្មី វត្ថស្មី ។ បេ ។ កេណាភដន្តិ ។

(៥០៨) យន្តោន ភក្កវតា ជាធាតា បស្សតា អរ

ហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឧស្សយវាទិកាយ ភិក្ខុនិយា

អន្ត ករោនិយា សង្ឃទិសេសោ កត្ត បញ្ញតោតិ ។

សាវត្ថិយា បញ្ញតោ ។ ក អារត្តាតិ ។ ប័ល្លនន្តិ ភិក្ខុនិ

អារត្ត ។ កស្មី វត្ថស្មីនិ ។ ប័ល្លនន្តា ភិក្ខុនិ ឧស្សយវា-

ទិកា វិហារី តស្មី វត្ថស្មី ។ អត្ត កត្ត បញ្ញតិ អនុប្បញ្ញតិ

អនុប្បន្បញ្ញតិ ។ ឯកា បញ្ញតិ អនុប្បញ្ញតិ

១ ឧ. ម. ឧស្សយវាទិកាយ ។

ភិក្ខុវិភង្គ បញ្ចវារៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ១០

(៥១៧) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចាត
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ទ្រង់បញ្ចាត
ដល់ភិក្ខុនី ដែលពោលពាក្យដោយសេចក្តីប្រណែន បានធ្វើនូវដំណើរ
កើតក្តី សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ
បុគ្គលណាបានទាំមក ។

(៥១៨) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចាតសិក្ខា-
បទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ទ្រង់បញ្ចាតដល់ភិក្ខុនី
ដែលពោលពាក្យដោយសេចក្តីប្រណែន បានធ្វើនូវដំណើរកើតក្តី សង្ឃ-
ទិសេសសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីប្រព្រឹត្តពោលពាក្យដោយ
សេចក្តីប្រណែន (ផ្តឹងផ្តល់) ។ កងសិក្ខាបទនោះមានបញ្ចាតិ អនុប្បញ្ញាតិ
នឹងអនុប្បញ្ញាតិដែរឬ ។ កងសិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ចាតិ ១ ឯអនុប្បញ្ញាតិ

វិទយបដិកេ បរិវារោ

អនុប្បន្នប្បញ្ញត្តិ តស្មី នត្តិ ។ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ បទេស.
 ប្បញ្ញត្តិ ។ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ។ សាដារណប្បញ្ញត្តិ អសា-
 ដារណប្បញ្ញត្តិ ។ អសាដារណប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ
 បញ្ញត្តិ ឧកតោ បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ។ ចតុន្ទ
 ពានិមោក្ខន្តសានិ កតោកដិ កត្ត បរិយាបន្នន្តិ ។
 និទានោកដិ និទានបរិយាបន្ន ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន
 ឧទ្ទេសំ អាភត្ថត្តិ ។ តតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ
 អាភត្ថត្តិ ។ ចតុន្ទ វិបត្តនិ កតមា វិបត្តត្តិ ។
 សំលវិបត្តិ ។ សត្តន្ទ អាបត្តក្ខន្ធនិ កតមោ អាបត្ត-
 ក្ខន្ធត្តិ ។ សជ្ឈានិសេសាបត្តក្ខន្ធត្តិ ។ ធន្និ អាបត្ត-
 សម្មដ្ឋានិ កតមា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាត្តិ ។
 ធន្និហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាត្តិ សំយា កាយតោ ច
 វាចតោ ច សម្មដ្ឋាត្តិ ន ចិត្តតោ សំយា កាយតោ
 ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាត្តិ ។ បេ ។ កេ-
 ណាភជន្តិ ។ បរម្យកភជិ ។ បេ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

នឹងអនុប្បន្សប្បញ្ញត្តិ មិនមានក្នុងសិក្ខាបទនោះឡើយ ។ សិក្ខាបទនោះជា
សព្វតប្បញ្ញត្តិ ឬជាបទេសប្បញ្ញត្តិ ។ ជាសព្វតប្បញ្ញត្តិ ។ សិក្ខាបទនោះជា
សាធារណប្បញ្ញត្តិ ឬជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។
សិក្ខាបទនោះជាឯកតាបញ្ញត្តិ ឬជាទុកតាបញ្ញត្តិ ។ ជាឯកតាបញ្ញត្តិ ។
បណ្ណបាតិមោក្ខទេសទាំង ៤ សិក្ខាបទនោះ ចាត់ចូលក្នុងទេសណា
រាប់បញ្ចូលក្នុងទេសណា ។ ចាត់ចូលក្នុងនិទាន រាប់បញ្ចូលក្នុងនិទាន ។
សិក្ខាបទនោះមកកាន់ទេស ត្រង់ទេសទីបួន ។ មកកាន់ទេស
ត្រង់ទេសទី៧ ។ បណ្ណវិបត្តិទាំង ៤ សិក្ខាបទនោះ ជាវិបត្តិអ្វី ។
ជាសីលវិបត្តិ ។ បណ្ណកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ សិក្ខាបទនោះ ជាកងនៃ
អាបត្តិអ្វី ។ ជាកងនៃអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បណ្ណសម្ពុដ្ឋាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ពុដ្ឋានបួន ។ តាំងឡើង
ដោយសម្ពុដ្ឋាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពី
ចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។ បេ ។ សិក្ខាបទនោះ
បុគ្គលណា បាននាំមក ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ បាននាំតា ក្តាមក ។ បេ ។

២១៧

វិញ្ញាណក្ខេប សោឡុយ បញ្ញាវិញ្ញាណ ទស សង្ឃទិសេសា

(៥០៧) ចោរី វុដ្ឋាបេន្តិយា សង្ឃទិសេសោ កត្ត

បញ្ញាតោតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតោ ។ កំ អារព្វាតិ ។
បល្ល័ង្កំ កិក្កន្តិ អារព្វ ។ កសិ វត្តសិ ។ បល្ល័-
ន្តោ កិក្កន្តិ ចោរី វុដ្ឋាបេន្តិ តសិ វត្តសិ ។ ឯកា
បញ្ញាតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ធូហំ សម្មដ្ឋានេហំ
សម្មដ្ឋាតិ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ ធម
កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋាតិ ។

(៥២០) ឯកាយ តាមន្តិ កត្តនិយា សង្ឃទិ-

សេសោ កត្ត បញ្ញាតោតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតោ ។ កំ
អារព្វាតិ ។ អញ្ញាតិ កិក្កន្តិ អារព្វ ។ កសិ វត្តសិ ។
អញ្ញាតិ កិក្កន្តិ ឯកា តាមន្តិ កត្ត តសិ វត្តសិ ។
ឯកា បញ្ញាតិ តិស្សោ អនុប្បញ្ញាតិយោ ។ ធម្មំ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ (បឋម-
ចារាជតោ) ។

ភិក្ខុនីវង្ស មហាវិរៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ១០

(៥១៧) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុនីដែលបំបួសស្រីជាចោរ
ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថ្មលូនភ្នាក់ភ្នំ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងថ្មលូនភ្នាក់ភ្នំ បានបំបួសស្រីជាចោរ ។ សិក្ខាបទនោះមាន
តែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីវាបាននឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពី
កាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាបាននឹងចិត្តក៏មាន ។

(៥២០) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុនីដែលដើរទៅកាន់ចន្លោះ
ស្រុកតែម្នាក់ឯង ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីមួយរូប ដើរទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែ
ម្នាក់ឯង ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចត្តិ ១ មានអនុបញ្ចត្តិ ៣ ។ បណ្ណ
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូច
កងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

វិនយបិដក បរិវារ

(៥២០) សមាគ្គន ្ន សង្ឃន ្ន ឧត្តន្តិ ្ន កិក្ខុនិ ្ន

ធម្មន វិនយន សក្កសាសនេន អនបលោកេត្វា ការ-
កសង្ឃំ អនញាយ កលាស្ស ធនំ ឌីសារេន្តិយា សង្ឃ-
ទិសេសោ កត្ត បញ្ចត្តេតិ ។ សារត្តិយា បញ្ចត្តេ ។
តិ អារព្ភាតិ ។ បល្លននំ កិក្ខុនិ អារព្ភ ។ កសិ
វត្ថុសិ ។ បល្លននា កិក្ខុនិ សមាគ្គន សង្ឃន ឧត្តន្តិ
កិក្ខុនិ ធម្មន វិនយន សក្កសាសនេន អនបលោកេ-
ត្វា ការកសង្ឃំ អនញាយ កលាស្ស ធនំ ឌីសារេន្តិ-
តសិ វត្ថុសិ ។ ឯកា បញ្ចតិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មជាតានិ
ឯកេន សម្មជាតេន សម្មជាតិ (ធានិក្ខេប) ។

៥២២) អវស្សតាយ កិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស បុរិ-
សប្បក្កលស្ស ហត្ថតោ ខានិយំ វ កោជិយំ វ
សហត្ថា បដិក្កហេត្វា កិក្ខុនិយា សង្ឃទិសេសោ កត្ត
បញ្ចត្តេតិ ។ សារត្តិយា បញ្ចត្តេ ។ តិ អារព្ភាតិ ។
សុនននំ កិក្ខុនិ អារព្ភ ។ កសិ វត្ថុសិ ។ សុន-
ននា កិក្ខុនិ អវស្សតា អវស្សតស្ស បុរិសប្បក្កលស្ស
ហត្ថតោ អាមិសិ បដិក្កហេតិ តសិ វត្ថុសិ ។ ឯកា

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៥២១) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រាប់ការក-
សង្ស័យ មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើ ហើយធ្វើឧសារណា-
កម្មចំពោះភិក្ខុនី ដែលសង្ស័យព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ
តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ទ្រង់បញ្ចតកងវិណា ។ ទ្រង់
បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុរសនាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលបុរសនាភិក្ខុនី
មិនប្រាប់ការកសង្ស័យ មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើ ហើយ
ធ្វើឧសារណាកម្មចំពោះភិក្ខុនី ដែលសង្ស័យព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌
តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចកងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

(៥២២) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុនីដែលមានតម្រេក ទទួល
ខានន័យៈ ឬកោជន័យៈដោយវែងរស់ខ្លួនឯង អំពីវែងនៃបុរសបុគ្គលដែល
មានតម្រេកវែងហើយឆាន់ ទ្រង់បញ្ចតកងវិណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរ
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុនរិននាភិក្ខុនី ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលសុនរិននាភិក្ខុនីជាស្រីមានតម្រេក
ទទួលអាមិសៈអំពីវែងនៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកវែង ។ សិក្ខាបទនោះ

កិច្ចសិរិវង្ខេ សោឡុស បហាវាវា វស សង្ខ័យចិសេនា

បញ្ញតិ ។ ធម្មិ អាបតិសម្មជ្ជា យាមិ ឃីកេនេ សម្មជ្ជានេន
សម្មជ្ជាតិ (បឋមនាវាជីកេ) ។

(២២៣) កិច្ចេ អយ្យេ ឃីសោ បុរិសបុត្តលោ ក-
រិស្សតិ អវស្សតោ វា អនវស្សតោ វា យតោ ភិ អន-
វស្សតា ឥឡ្បយ្យេ យន្តេ ឃីសោ បុរិសបុត្តលោ ទេតិ
ខាទដិយំ វា កោដដិយំ វា ភិ ភិ សហត្តា បដិក្កហេ-
ត្តា ខាទ វា កុញ្ញ វាតិ ឧយ្យោដេដ្ឋិយា សង្ខ័យទិសេ-
សោ កត្ត បញ្ញតោតិ ។ សារតិយា បញ្ញតោ ។ កិ
អាវត្តាតិ ។ អញ្ញាតិ ភិក្ខុដិ អាវត្ត ។ កិស្មី វិក្ខុយ្យិដ្ឋិ ។
អញ្ញាតិ ភិក្ខុដិ កិច្ចេ អយ្យេ ឃីសោ បុរិសបុត្តលោ
ករិស្សតិ អវស្សតោ វា អនវស្សតោ វា យតោ ភិ
អនវស្សតា ឥឡ្បយ្យេ យន្តេ ឃីសោ បុរិសបុត្តលោ ទេតិ
ខាទដិយំ វា កោដដិយំ វា ភិ ភិ សហត្តា បដិក្កហេត្តា

ភិក្ខុនីវិន័យ មហាវិញ្ញ័យ ១៦ សង្ឃទិសេស ១០

មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

[៥២៣] សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុនីដែលបញ្ជូន (បង្ខិត
បង្ខំ) ភិក្ខុនីផងគ្នា ដោយពាក្យថា នៃលោកម្ចាស់ បុរសបុគ្គលន្តះ
ទុកជាមានតម្រេកភ្នំ មិនមានតម្រេកភ្នំ នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកម្ចាស់បាន
នៃលោកម្ចាស់ ល្ហើយចុះ កាលណាបើលោកម្ចាស់ មិនមានតម្រេក
ទេ បើបុរសបុគ្គលន្តះឲ្យវត្តណា ជាខានីយៈភ្នំ ភោជនីយៈភ្នំ ដល់
លោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ចូរទទួលយកវត្តនោះ ដោយដៃខ្លួនឯងហើយ
ទំពាស្តី ឬបរិភោគចុះ ទ្រង់បញ្ជាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរ
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីមួយរូបបញ្ជូនភិក្ខុនីផងគ្នា
ដោយពាក្យថា នៃលោកម្ចាស់ បុរសបុគ្គលន្តះទុកជាមានតម្រេកភ្នំ មិន
មានតម្រេកភ្នំ នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកម្ចាស់បាន នៃលោកម្ចាស់ ល្ហើយចុះ
កាលណាបើលោកម្ចាស់មិនមានតម្រេកទេ បើបុរសបុគ្គលន្តះឲ្យវត្តណា
ជាខានីយៈភ្នំ ភោជនីយៈភ្នំ ដល់លោកម្ចាស់ ។ ចូរទទួលយកវត្តនោះ

វិសយចិដិពេ បរិវារោ

ខាទ វា កុញ្ញ វាតិ ទុយ្យោដេសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជានាមិ តិហិ សម្មជ្ជា-
នេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(៥២៤) កុប្បិតាយ ភិក្ខុនិយោ យាវតតិយំ សម-
ទុកាសនាយ ធម្មដិដិស្សដ្ឋនិយោ សង្ឃានិសេសោ កត្ត
បញ្ញតោតិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញតោ ។ កំ អារព្វា-
តិ ។ ចណ្ណកាលំ ភិក្ខុនិ អារព្វ ។ កស្មី វត្ថុស្មី ។
ចណ្ណកាលំ ភិក្ខុនិ កុប្បិតា អនត្តមនា ឃិ អវច តុទ្ធ
បច្ចាចិត្តាមិ(១) ធម្មំ បច្ចាចិត្តាមិ សង្ឃំ បច្ចាចិត្តាមិ
សត្តំ បច្ចាចិត្តាមិតិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ ។
ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជានាមិ ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ
(នុវទិក្ខេបេ) ។

(៥២៥) កស្មីត្ថានិទេវ អនិករណោ បច្ចាតតា-
យ(២) កុប្បិតាយ ភិក្ខុនិយោ យាវតតិយំ សមទុកា-
សនាយ ធម្មដិដិស្សដ្ឋនិយោ សង្ឃានិសេសោ កត្ត
បញ្ញតោតិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញតោ ។ កំ អារព្វាតិ ។

១ បច្ចុប្បីតិ កត្តិ យោគ្គេ ទិស្សតិ ។ ២ ម. បច្ចាតតា ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ដោយដៃខ្លួនឯង ហើយទំពាស្តី ឬបរិភោគចុះ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ៣ ។

(៥២៤) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុដែលខឹងអាក់អន់ចិត្ត
កាលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ជាគំរប់បីដងហើយនៅតែមិនលះបង់កម្ម
នោះចេញ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងចណ្ឌកាលភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលចណ្ឌកាលភិក្ខុនីខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយពោល
ពាក្យយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំលាព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលា
សិក្ខា ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

(៥២៥) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុដែលសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះ
អំពើករណ៍ណានីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុ-
ភាសនកម្ម ជាគំរប់បីដងហើយនៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ទ្រង់បញ្ញត្តិ
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។

កិច្ចសិរិវង្កេ សោឡស មហារាវា វស សង្ឃិទិសេសា

ចណ្ណាកាលំ កិក្ខុនិ អារព្ភ ។ កិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។
ចណ្ណាកាលំ កិក្ខុនិ កិស្មីញ្ចុនេវ អនិករណោ បច្ឆា-
កតា កុប្បតា អនត្តមតា ឃិវំ អវច ធន្ធិតាមិនិយោ
ច កិក្ខុនិយោ នោសតាមិនិយោ ច កិក្ខុនិយោ មោ-
ហតាមិនិយោ ច កិក្ខុនិយោ កយតាមិនិយោ ច
កិក្ខុនិយោតិ តស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ ឯកា បញ្ចត្ត ។ ធន្ធិ
អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ
(ធារនិក្ខេប) ។

(២២៦) សំសដ្ឋានិ កិក្ខុនិ យាវតតិយំ សមនុកា-
សនាយ នប្បដិទ្ធិស្សដ្ឋនិំ សដ្ឋានិសេសោ កត្ត
បញ្ចត្តានិ ។ សាវត្ថយោ បញ្ចត្តោ ។ កិ អារព្ភានិ ។
សមហុលា កិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។
សមហុលា កិក្ខុនិយោ សំសដ្ឋា វិហាវិស្មី តស្មី វត្ថុស្មិនំ ។
ឯកា បញ្ចត្ត ។ ធន្ធិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (ធារនិក្ខេប) ។

កញ្ចប់ទីកង្ក មហាវិរៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ១០

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងចណ្ឌកាលីកិកុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលចណ្ឌកាលីកិកុនី ដែលសង្ឃឲ្យចាញ់ ព្រោះអធិករណ៍ណានីមួយ
ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្តពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា ពួកកិកុនីលំអៀងដោយ
សេចក្តីស្រឡាញ់ផង ពួកកិកុនីលំអៀងដោយសេចក្តីស្អប់ផង ពួកកិកុនី
លំអៀងដោយសេចក្តីល្ងង់ផង ពួកកិកុនីលំអៀងដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

[៥២៦] សង្ឃទិសេសរបស់ពួកកិកុនី ដែលនៅច្រឡកច្រឡំ
(ដោយគ្រហស្ថ) កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មជាតំរប់ដឹងហើយ
នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ទ្រង់បញ្ជាក់កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងកិកុនីច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលកិកុនីច្រើនរូបនៅច្រឡក
ច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូច
ក្នុងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(២២៧) សំសដ្ឋារយ្យេ តុម្ភេ វិហារថ មា តុម្ភេ
នាណា វិហារិត្តាតិ ឧយ្យោដេន្តិយា យាវតតិយំ សមនុ-
ភាសនាយ នប្បដិទិស្សន្តន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ត
បញ្ញត្តាតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តា ។ កំ អារត្តាតិ ។
ថុល្លនន្តិ កិក្កនិ អារត្ត ។ កំស្មី វត្តស្មីនិ ។ ថុល្លនន្តា
កិក្កនិ សំសដ្ឋារយ្យេ តុម្ភេ វិហារថ មា តុម្ភេ នាណា
វិហារិត្តាតិ ឧយ្យោដេសិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន ស-
ម្មដ្ឋាតិ (នុរនិក្ខេបេ) ។

វស សង្ឃទិសេសា និដ្ឋិតា ។

តិស្សទ្ធានំ

(២២៨) ឧស្សយោវេ កាមន្តិ
ឧត្តិកំ ខាទនេន ថ

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៥២៧) សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុនីដែលបរាភក្កិកម្មផ្លូវ
គ្នាដោយពាក្យថា ម្ចាស់នាងម្ចាស់ នាងទាំងឡាយចូរនៅច្រឡំកច្រឡំ
(ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ កុំបីនៅបែកខ្វែកគ្នាឡើយ កាលបើសង្ឃសូត្រ
សមនុភាសនកម្ម ជាគំរប់បីផងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ
ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុល្លននាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលបុល្លននាភិក្ខុនីបញ្ជូន (ភិក្ខុនីផងគ្នា) ដោយពាក្យថា
ម្ចាស់នាងម្ចាស់ នាងទាំងឡាយចូរនៅច្រឡំកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ)
ចុះ នាងទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្វែកគ្នាឡើយ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បវាទនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្បវាទ ១ (ដូចក្នុងធុរនិកេបសិក្ខាបទ) ។

ចប់ សង្ឃទិសេសទាំង ១០ ។

ឧទាននៃសង្ឃទិសេសនោះដូច្នោះ

(៥២៨) សង្ឃទិសេសទាំង ១០ នោះ គឺ ភិក្ខុនីពាល
ពាក្យដោយសេចក្តីច្រណែន ១ ភិក្ខុនីបំបួសស្រីហោរ ១ ភិក្ខុនី
ដើរទៅក្នុងចន្លោះស្រែកតែម្នាក់ឯង ១ ភិក្ខុនីធ្វើឱសារណាកម្ម
ចំពោះភិក្ខុនីដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្ត ១ ភិក្ខុនីមាន

២២៣

ភិក្ខុនីវិរុទ្តេ សោឡុស មហារិក ទ្វាទស និស្សត្តិយា បាចិត្តិយា

កិ ទ្តេ កត បតា កស្មី ញា

សំសុដ្ឋា អញ្ញាយ តេ ទសាតិ ។

(២២៧) យទ្ធលោ កកវតា ជាធានា បស្សតា អរហតា

សម្មាសម្ពុទ្ធលោ បត្តសម្ពុចយំ ករោទ្ធិយោ និស្សត្តិយំ

បាចិត្តិយំ កត បញ្ញតិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញតិ ។ ក

អារព្វតិ ។ ធម្មត្តិយោ ភិក្ខុនិយោ អារព្វ ។ កស្មី

វត្តសិ ។ ធម្មត្តិយោ ភិក្ខុនិយោ បត្តសម្ពុចយំ អកសិ

តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបត្តសម្ពុដ្ឋា បាចិ

ដ្ឋិ ហិ សម្ពុដ្ឋានេហិ សម្ពុដ្ឋាតិ (កបិណកេ) ។

កិច្ចនីវិក្ខុ មហាវិារ: ១៦ និស្សត្តិយបាចិត្តិយ: ១២

កម្រកទទួលខាទនីយកោដនីយាហារ អំពីដៃគ្រហស្ថដែល
មានតម្រកដៃរហើយឆាន់ ១ ភិក្ខុនីបញ្ជានភិក្ខុនីផងគ្នាថា នៃ
លោកម្ចាស់ បុរសបុគ្គលនោះនឹងធ្វើអ្វីលោកបានជាដើម ១
ភិក្ខុនីខឹងអាក់អន់ចិត្ត ១ ភិក្ខុនីដែលសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះអធ្ា-
ករណ៍ណានីមួយ ១ ភិក្ខុនីនៅច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ១
ភិក្ខុនីបញ្ជានភិក្ខុនីផងគ្នាថា ឲ្យនៅច្រឡកច្រឡំចុះ កុំនៅ
បែកខ្ញែកគ្នា ១ ។

[៥២៧] និស្សត្តិយបាចិត្តិយសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះ
ភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគូរនឹងបញ្ចត
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង១០) ទ្រង់
បញ្ចតដល់ភិក្ខុនីដែលធ្វើនូវការសន្សំបាត្រទុក និស្សត្តិយបាចិត្តិយសិក្ខា-
បទនោះ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្លិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្លិយាភិក្ខុនីធ្វើនូវការសន្សំបាត្រទុក ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាន់នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះទាំងឡើងដោយសម្មជាន ២ (ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។

វិទយបំណិព បរិវារព

(៥៣០) អកាលចរិវិ កាលចរិវិន្ទិ អធិដ្ឋហិត្តា
ភាជាបេន្ទិយា និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតន្ទិ ។
សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ វុល្លន្ទិ ភិក្ខុនិ
អារព្ភ ។ កិស្មី វត្តស្មិនិ ។ វុល្លន្ទា ភិក្ខុនិ អកា-
លចរិវិ កាលចរិវិន្ទិ អធិដ្ឋហិត្តា ភាជាបេសិ តស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន្ទិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ
តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

(៥៣១) ភិក្ខុនិយា សន្ទិ ចរិវិ បរិវេន្ទា អច្ឆន្ទិ-
និយា និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតន្ទិ ។
សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ វុល្លន្ទិ
ភិក្ខុនិ អារព្ភ ។ កិស្មី វត្តស្មិនិ ។ វុល្លន្ទា ភិក្ខុនិ
ភិក្ខុនិយា សន្ទិ ចរិវិ បរិវេន្ទា អច្ឆន្ទិ តស្មី វត្តស្មី ។
ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន្ទិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ តិហិ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

(៥៣២) អញ្ញំ វិញ្ញាបេន្ទា អញ្ញំ វិញ្ញាបេន្ទិយា
និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតន្ទិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញាតិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ វុល្លន្ទិ ភិក្ខុនិ អារព្ភ ។

វិធីបដិសេធ បរិវារៈ

(៥៣០) ភិក្ខុនីអធិដ្ឋានអកាលចិវរឲ្យជា កាលចិវរ ហើយប្រើគ
ឲ្យចែក (ចិវរនោះ) ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ចកកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លនន្ទា-
ភិក្ខុនីអធិដ្ឋានអកាលចិវរឲ្យជា កាលចិវរ ហើយឲ្យគេចែក (ចិវរនោះ) ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក៌ ១ ។ បណ្ណាសម្មដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្មដ្ឋាន ៣ ។

(៥៣១) ភិក្ខុនីផរចិវរនឹងភិក្ខុនីផងត្នា ហើយដណ្តើមយកវិញ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីផរចិវរនឹងភិក្ខុនីផងត្នា ហើយ
ដណ្តើមយកវិញ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក៌ ១ ។ បណ្ណាសម្មដ្ឋាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្មដ្ឋាន ៣ ។

(៥៣២) ភិក្ខុនីសូមរបស់ដទៃ ហើយត្រឡប់សូមរបស់ឯទៀតវិញ
ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចកកងនគរសា-
វត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។

វិញ្ញាណក្ខណៈ សោឡស មហាវិហារ ព្រះសិវ ទិស្សត្ថិយោ បាចិត្តិយោ

ក៏ស្មី វត្ថុស្មីន្ត ។ បុល្លនន្តា កិក្ខុនិ អញ វិញ្ញាបេត្តា
អញ វិញ្ញាបេសិ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្ម
អាបត្តិសម្មជានាមិ ធម៌ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។

(៥៣៣) អញ វេតាបេត្តា អញ វេតាបេត្តិយោ

និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្តិយោ
បញ្ចត្តិ ។ កិ អារព្វតិ ។ បុល្លនន្តា កិក្ខុនិ អារព្វ ។
ក៏ស្មី វត្ថុស្មីន្ត ។ បុល្លនន្តា កិក្ខុនិ អញ វេតាបេត្តា
អញ វេតាបេសិ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្ម
អាបត្តិសម្មជានាមិ ធម៌ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។

(៥៣៤) អញ ទត្តិកេន បរិក្ខារេន អញ ទិសិកេន

សង្ឃិកេន អញ វេតាបេត្តិយោ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ
កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ចត្តិ ។ កិ អារព្វតិ ។
សម្មហាលា កិក្ខុនិយោ អារព្វ ។ ក៏ស្មី វត្ថុស្មីន្ត ។
សម្មហាលា កិក្ខុនិយោ អញ ទត្តិកេន បរិក្ខារេន អញ
ទិសិកេន សង្ឃិកេន អញ វេតាបេសិ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។

វិក្កុនីវិកង្គ មហាវិរៈ ១៦ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ១២

ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លនន្ទាកិក្ខុនី បានសូមរបស់
ដទៃ ហើយត្រឡប់សូមរបស់ឯទៀតវិញ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

(៥៣៣) កិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញរបស់ដទៃ ហើយបែរជាប្រើឲ្យទិញ
របស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ជា ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងថុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លនន្ទា-
កិក្ខុនីបានប្រើគេឲ្យទិញរបស់ដទៃ ហើយបែរជាប្រើឲ្យទិញរបស់ឯទៀត
វិញ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

(៥៣៤) កិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញរបស់ដទៃដោយបរិក្ខាររបស់សង្ឃដែល
ទាយកប្រគេនមកដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុដទៃ ត្រូវនិស្សត្តិយ-
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជា ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងកិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលកិក្ខុនីច្រើនរូបប្រើគេឲ្យទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខាររបស់
សង្ឃដែលទាយកប្រគេនមកដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុដទៃ ។

វិទ្យុយបិដកេ បរិវារោ

ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជាណាមំ ធម្មំ សម្មជា-
នេហិ សម្មជាតិ ។

(៥៣៥) អញ្ញទត្តិកេន បរិច្ចារេន អញ្ញទិសិកេន
សង្ឃិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញោ ចេតាបេនិយោ និស្សត្តិ-
យំ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្តយោ បញ្ចត្តិ ។
កំ អារព្ភាតិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។
កិសី វត្តសិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ អញ្ញទត្តិកេន
បរិច្ចារេន អញ្ញទិសិកេន សង្ឃិកេន សញ្ញាចិកេន
អញ្ញោ ចេតាបេសិ តសី វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្មំ
អាបត្តិសម្មជាណាមំ ធម្មំ សម្មជានេហិ សម្មជាតិ ។

(៥៣៦) អញ្ញទត្តិកេន បរិច្ចារេន អញ្ញទិសិកេន
មហាជនិកេន អញ្ញោ ចេតាបេនិយោ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិ-
យំ កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្តយោ បញ្ចត្តិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។
សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កិសី វត្តសិ ។ សម្ម-

វិទ្យាបិដក បរិវារ:

សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះទាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានទាំង ៦ ។

(៥៣៥) ភិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់សង្ឃដែល
ទាយកប្រគេនមកដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុដទៃ នឹងដោយវត្ថុ
ដែលសូមបានដោយខ្លួនឯង ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែល
ភិក្ខុនីច្រើនរូប ប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់សង្ឃដែលទាយក
ប្រគេនមកដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុដទៃ នឹងដោយវត្ថុដែលសូម
បានដោយខ្លួនឯង ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានទាំង ៦ ។

(៥៣៦) ភិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខាររបស់មហាជន
គឺបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដល់គណៈដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បី
វត្ថុដទៃត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុនីច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបប្រើគេឲ្យ

កិច្ចវិវត្តន្ត លោក្យស មណវិញ ទ្រាស ទិស្សន្តិយា ពិចិគ្គិយា

ហ្មលា កិក្ខុនិយោ អញ ធីត្តិកេន បរិក្ខារេន អញ ធីសិ
កេន មហាជនិកេន អញ ចេតាបេសិ តសិ វត្តសិ ។
ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មិ អាបតិសម្មដាណិ ធមិ សម្មដា-
នេហិ សម្មដាតិ ។

(២៣៧) អញ ធីត្តិកេន បរិក្ខារេន អញ ធីសិកេន

មហាជនិកេន សញ្ញាចិកេន អញ ចេតាបេនិយា
និស្សតិយិ ពាចិតិយិ កត្ត បញ្ញតិ ។ សាវតិយា
បញ្ញតិ ។ កំ អាវតាតិ ។ សម្មហ្មលា កិក្ខុនិយោ
អាវតា ។ តសិ វត្តសិ ។ សម្មហ្មលា កិក្ខុនិយោ
អញ ធីត្តិកេន បរិក្ខារេន អញ ធីសិកេន មហាជនិកេន
សញ្ញាចិកេន អញ ចេតាបេសិ តសិ វត្តសិ ។ ឯកា
បញ្ញតិ ។ ធម្មិ អាបតិសម្មដាណិ ធមិ សម្មដានេហិ
សម្មដាតិ ។

វិញ្ញាណក្ខន្ធ មហាវិរៈ ១២ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ១២

ទិញ្ញាត្តដទៃដោយបរិក្ខាររបស់មហាជន គឺបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដល់
គណៈដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុដទៃ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

(៥៣៧) ភិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់មហាជន

គឺបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដល់គណៈដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុ
ដទៃនឹងដោយវត្ថុដែលសូមបានមកដោយខ្លួនឯង ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ជាភក្កនីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាភក្កននគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់មហាជន
គឺបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដល់គណៈដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បី
វត្ថុដទៃ នឹងដោយវត្ថុដែលសូមបានមកដោយខ្លួនឯង ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(២៣៨) អញ្ញាទត្ថិកេន បរិក្ការោន អញ្ញាទិសិកេន
 បុគ្គលិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញា ចេតាបេន្តិយា ជិស្សុក្កិ
 យំ មាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។
 កំ អារព្វាតិ ។ ឥល្លន្តិ ភិក្ខុនិ អារព្វ ។ កស្មី
 វត្ថុស្មី ។ ឥល្លន្តិ ភិក្ខុនិ អញ្ញាទត្ថិកេន បរិក្ការោន
 អញ្ញាទិសិកេន បុគ្គលិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញា ចេតា-
 បេសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្ត-
 សម្មដ្ឋានានិ ធម្មា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

(២៣៩) អតិវេកចត្តក្កិសបរមំ ករុណាបុរណំ ចេ-
 តាបេន្តិយា ជិស្សុក្កិយំ មាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
 សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ឥល្លន្តិ ភិក្ខុនិ
 អារព្វ ។ កស្មី វត្ថុស្មី ។ ឥល្លន្តិ ភិក្ខុនិ រាជានិ
 កត្តលំ វិញ្ញាបេសិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្នំ
 អាបត្តសម្មដ្ឋានានិ ធម្មា សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៥៣៨) ភិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់បុគ្គលដែល
ពាយកប្រគេនមកដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុដទៃ នឹងដោយ
វត្ថុដែលសូមបានមកដោយខ្លួនឯង ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្ត
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែល
ថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខាររបស់បុគ្គលដែលពាយក
ប្រគេនមកដើម្បីវត្ថុដទៃ គេទទួលមកដើម្បីវត្ថុដទៃ នឹងដោយវត្ថុដែល
សូមបានមកដោយខ្លួនឯង ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្តា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

(៥៣៩) ភិក្ខុនីសូមសំពត់ដណ្តប់មានសាច់ក្រាស់ (ក្នុង) មាន
តម្លៃលើសពី ៤ កហាបណៈ ៤ ដង (១៦ កហាបណៈ) ឡើងទៅ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនីសូមសំពត់កម្ពស់អំពីព្រះ
រាជ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

ភិក្ខុវិញ្ញ័យ សោឡស បញ្ចវារ ទ្វាទស និស្សន្ទិយា បាច្ឆិយា

(៥២០) អតិវេក អឡុតយ្យកំស បរមី ល ហុតា ប

រណំ ចេតា បេន្ទិយា ជំស្សក្ខិយំ ទាច្ឆិយំ កត្ត បញ្ច

តនំ ។ សាវត្តិយា បញ្ចតំ ។ កំ អារព្វតិ យុល្លនន្ទ

ភិក្ខុនំ អារព្វ ។ តិស្មី វត្តស្មីនំ ។ យុល្លនន្ទ ភិក្ខុនំ

រណំ ខោមី វិញ្ញាបេសិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចតំ ។

នន្ទ អាបត្តសម្មជ្ជានំ នហំ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតំ ។

ទ្វាទស និស្សន្ទិយា បាច្ឆិយា និដ្ឋិតា ។

តិស្សន្ទានំ

(៥២១) បត្តិ អកាលកាលញ្ច

បរិវេន្ទ ច វិញ្ញាបេ

ចេតា បេតា អញ្ញនតិ

ភិក្ខុនិរិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ១២

(៥៤០) ភិក្ខុនិស្សមសំពត់មានសាច់ស្មើនឹង (នៃស្ស) មានតម្លៃ

ច្រើនលើសអំពី ៤ បីដងដោយកន្លះនៃកហាបណៈគឺ ១០ កហាបណៈ ឡើង
ទៅ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកង
នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លនន្ទា-
ភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនិស្សមសំពត់
សំបកឈើអំពីព្រះរាជា ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្តា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

ចប់ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ១២ ។

ឧទ្ធាននៃនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈនោះដំបូង

(៥៤១) រឿងភិក្ខុនិសន្សំបាត្រទុក ១ ភិក្ខុនិអធិដ្ឋានអកាល-
ចរិវឲ្យជាកាលចរិវេទ ភិក្ខុនិផរចរិវេនឹងភិក្ខុនិផងគ្នា ១ ភិក្ខុនិ
សូមរបស់ដទៃហើយសូមរបស់ឯទៀតវិញ ១ ភិក្ខុនិប្រើគេឲ្យ
ទិញរបស់ដទៃហើយបែរជាប្រើគេឲ្យទិញរបស់ឯទៀតវិញ ១
ភិក្ខុនិ ប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេន
មកដើម្បីវត្ថុដទៃ ១ ភិក្ខុនិឲ្យទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារ

២៣០

វិទយបិដកេ បរិវារេ

ស ឆ្ល័ក ញ ម ហា ជ ជិ

ស ញា ច កា ប ត ល កា
ញ

ប ត ក ិ ស ឡ តេ យ កា ត ។

(២២២) យ ឆ្លួន ក ត វ តា ជា ឆ តា ប ស ញ តា អ រ ហ តា

ស ម ា ស ម ឆ្លួន ល ស ុ ណ ំ ខា ឆ ឆ្លួ យា ចា ច ត យ ក ត

ប ញ ត ឆ ។ សា វ ត យា ប ញ ត ។ ក ិ អា វ តា ត ។ ប ល ។

ឆ ឆ ក ក ឆ ិ អា វ ត ។ ក ិ ស វ ត ស ឆ ឆ ។ ប ល ឆ ចា ក ក ឆ ឆ

ឆ ម ត ជា ឆ តា ល ស ុ ណ ំ ហ រ បេ ស ិ ត ស វ វ ត ស វ ។ ឯ កា

ប ញ ត ។ ឆ ឆ ិ អា ប ត ស ម ជា ចា ឆ ឆ ិ ហ ិ ស ម ជា ឆ ឆ ិ

ស ម ជា ត ិ (ឯ ឆ្លួ ក លោ ម កេ) ។

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

របស់សង្ឃ ១ ភិក្ខុនីប្រើគេឲ្យទិញវត្ថុដទៃដោយបរិការរបស់
មហាជនគឺគណៈ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិការដែល
សូមបានមកដោយខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយ
បរិការរបស់បុគ្គល ១ ភិក្ខុនីសូមសំពត់ដណ្តប់មានសាច់
ក្រាស់មានតម្លៃច្រើនជាង ១៦ កហាបណៈឡើងទៅ ១ ភិក្ខុនី
សូមសំពត់ដណ្តប់មានសាច់ស្មើ មានតម្លៃច្រើនជាង ១០
កហាបណៈឡើងទៅ ១ ។

[៥២២] បាចិត្តិយសិក្ខាបទណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប (នូវកាលដែលគួរនឹងបញ្ចាញ
សិក្ខាបទ) ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ទាំង ១០) ទ្រង់បញ្ចាញ
ដល់ភិក្ខុនីដែលទំពោស្ម័យ បាចិត្តិយសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ចាញ ក្នុងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចាញ ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែល
ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី មិនដឹងប្រមាណ ក៏ប្រើគេឲ្យនាំយកខ្ចីមមក ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ចាញ ១ ។ បណ្ណាសម្មាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្មាសម្ពុទ្ធ ២ (ដូចក្នុងឯកសារលោមសិក្ខាបទ) ។

អំពូក្ខន្ធិវិវត្ត លោក្ខ័យ មហាវិញ្ញាណ បារមីយុទ្ធិ លស្មណវិញ្ញាណ

(៥៤៣) សម្មាសេដ្ឋនិយមំ សំហារាបេន្តិយោ ចានិក្ខយំ
កត្ត បញ្ញាតន្តិ ។ សាវត្ថយោ បញ្ញាតំ ។ តំ អារាហិតំ ។
នព្វតិយោ កិក្ខនិយោ អារាព្ធ ។ តំស្មី វត្ថស្មីន្តិ ។ នព្វតិ-
យោ កិក្ខនិយោ សម្មាសេដ្ឋនិយមំ សំហារាបេន្តិ កស្មី វត្ថ-
ស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។ នន្តំ អាបន្តិសុច្ឆយានិ នត្ថហិ
សុច្ឆយានិ សុច្ឆយានិ ។

(៥៤៤) តលយាតកេ ចានិក្ខយំ កត្ត បញ្ញាតន្តិ ។
សាវត្ថយោ បញ្ញាតំ ។ តំ អារាហិតំ ។ ទ្វេ កិក្ខនិយោ
អារាព្ធ ។ តំស្មី វត្ថស្មីន្តិ ។ ទ្វេ កិក្ខនិយោ តលយាត-
កេ កស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។ នន្តំ អាបន្តិ-
សុច្ឆយានិ ឯកេន សុច្ឆយានេន សុច្ឆយានិ (បវេ-
ចារាជិកេ) ។

(៥៤៥) ជតុមជ្ឈកេ ចានិក្ខយំ កត្ត បញ្ញាតន្តិ ។
សាវត្ថយោ បញ្ញាតំ ។ តំ អារាហិតំ ។ អនាគរំ កិក្ខនិ-
យោ អារាព្ធ ។ តំស្មី វត្ថស្មីន្តិ ។ អនាគរា កិក្ខនិ-
យោ ជតុ-
មជ្ឈកំ អាជិយំ កស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។

ភិក្ខុនីវិភង្គ មហោភិរៈ ១៦ បាពិគ្គិយៈ លសុណវត្ត

(៥៥៣) ភិក្ខុនីប្រើគេឱ្យដករោមក្នុងទីបង្អួត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសារីត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកនព្វគ្គិយោភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលពួកនព្វគ្គិយោភិក្ខុនី ប្រើគេឱ្យដករោមក្នុងទីបង្អួត ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៤ ។

(៥៥៤) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះប្រហារនូវផ្លែននិមិត្ត
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសារីត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនី ៤ រូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីទាំងពីររូប បានប្រហារនូវផ្លែននិមិត្ត ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិៈនោះតាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(៥៥៥) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះអង្គជាតិដែលធ្វើដោយ
ដំរីឈើឬកាកល៍ខ័ន៍លើដី ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរ
សារីត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីមួយរូបកាន់យកអង្គជាតិដែល
ធ្វើដោយដំរីឈើឬកាកល៍ខ័ន៍លើដី ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញតិ ១ ។

២៣២

វិនយបិដកេ បរិវារេ

ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឃកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ
(បឋមទារាជិកេ) ។

(៥៤៦) អតិរកទ្ធិដ្ឋលបព្វបរមំ ឧទកស្មុទ្ធិកំ
អាទិយន្តិយា ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។ សក្កេស្ម
បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតំ ។ អញ្ញត្តំ កិក្កនំ អារព្វ ។
ក្កេស្ម វត្ថុស្មំ ។ អញ្ញត្តារា កិក្កនំ អតិកម្មំ ឧទក-
ស្មុទ្ធិកំ អាទិយំ វត្ថុស្មំ ។ ឃកា បញ្ញត្តំ ។
ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឃកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានំ
(បឋមទារាជិកេ) ។

(៥៤៧) កិក្កស្មុ កុញ្ញនស្មុ ចានិយេន វា វិជ្ជ-
បនេន វា ឧបត្ថដ្ឋនិយា ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនំ ។
សាវត្ថយា បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្វាតំ ។ អញ្ញត្តំ កិក្កនំ
អារព្វ ។ ក្កេស្ម វត្ថុស្មំ ។ អញ្ញត្តារា កិក្កនំ កិក្កស្មុ
កុញ្ញនស្មុ ចានិយេន ច វិជ្ជបនេន ច ឧបត្ថដ្ឋ វត្ថុ-
ស្មំ ។ ឃកា បញ្ញត្តំ ។ ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ
ធូហំ សម្មដ្ឋានេហំ សម្មដ្ឋានំ (ឃធូកលោមកេ) ។

វិនិយមិពិក បរិវារៈ

បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន ១
(ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(៥៤៦) ភិក្ខុនីកាន់យកនូវការជម្រះអង្គជាតដោយទឹកមានជម្រា
លើសជាន់ ២ ប៉ុន្តែម្រាមដែលឡើងទៅត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងដែនសក្កៈ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនី
មួយរូបកាន់យកនូវការជម្រះអង្គជាត ដោយទឹកជ្រៅពេក ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(៥៤៧) ភិក្ខុកំពុងឆាន់ ភិក្ខុនីទៅបម្រើដោយទឹកក្តី ដោយផ្លិតក្តី
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីមួយរូប កាលដែលភិក្ខុកំពុងឆាន់បាន
ទៅបម្រើដោយទឹកផង ដោយផ្លិតផង ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន ២
(ដូចកងឯឡកាលាមសិក្ខាបទ) ។

២៣៣

ភិក្ខុវិញ្ញាណំ សោធម្មំ មហាវិហារំ បាចិញ្ញិយេ លស្សណវិញ្ញោ

(៥៤៨) អាមកេ ជញ្ញំ វិញ្ញា បេត្តា កុញ្ញនិយោ

នាចិញ្ញិយំ កត្ត បញ្ញត្តនិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញត្ត ។ តំ
អារាត្ត ។ សម្មហលា ភិក្ខុនិយោ អារាត្ត ។ តំសិ
វត្តសិ ។ សម្មហលា ភិក្ខុនិយោ អាមកេ ជញ្ញំ វិញ្ញា-
បេត្តា កុញ្ញិសិ តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញត្ត ។ ធនិ
អាមត្តសម្មជ្ជានិ ចត្តហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(៥៤៩) ឧច្ចារិ វា បស្សារិ វា ខេឡិ វា សង្ការិ

វា វិយាសំ វា តំរោត្តុខេ ធម្មនិយោ នាចិញ្ញិយំ កត្ត
បញ្ញត្តនិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញត្ត ។ តំ អារាត្ត ។
អញ្ញតំ ភិក្ខុនិ អារាត្ត ។ តំសិ វត្តសិ ។ អញ្ញតក
ភិក្ខុនិ ឧច្ចារិបិ បស្សារិបិ ខេឡិបិ សង្ការិបិ វិយាសិបិ
តំរោត្តុខេ ធម្មនិ តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញត្ត ។
ធនិ អាមត្តសម្មជ្ជានិ ចត្តហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(៥៥០) ឧច្ចារិ វា បស្សារិ វា ខេឡិ វា សង្ការិ

វា វិយាសំ វា ហារតេ ធម្មនិយោ នាចិញ្ញិយំ កត្ត
បញ្ញត្តនិ ។ សាវត្តិយោ បញ្ញត្ត ។ តំ អារាត្ត ។

១ ឧ. ម. បេត្តបេសុ ខេឡិ វិភិ បាលិ ឧ បញ្ញាយតិ ។

ភិក្ខុនីវិភង្គ មហេវារៈ ១៦ បាចិណ្ណិយៈ លុសុណវត្ត

(៥៤៨) ភិក្ខុនីសូមស្រូវស្រស់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិណ្ណិយៈ ទ្រង់
បញ្ជាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលភិក្ខុនី ច្រើនរូបសូមស្រូវស្រស់ហើយឆាន់ ។ សិទ្ធិបទនោះ
មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្បជាន ៤ ។

(៥៤៩) ភិក្ខុនីចោលទុច្ចារៈក្តី បស្សវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី សម្រាមក្តី របស់
សំណលក្តី ខាងក្រៅជញ្ជាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិណ្ណិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនី
មួយរូបចោលទុច្ចារៈខ្លះ បស្សវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ សម្រាមខ្លះ របស់សំ-
ណលខ្លះ ខាងក្រៅជញ្ជាំង ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជានទាំង ៦ ។

(៥៥០) ភិក្ខុនីចោលទុច្ចារៈក្តី បស្សវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី សម្រាមក្តី របស់
សំណលក្តី លើឈើឬស្នៅដែលស្រស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិណ្ណិយៈ ទ្រង់បញ្ជាត
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារាព្ភ ។ តិស្មី វត្ថុស្មីនិ ។
សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឧទ្ធារម្បិ បស្សវម្បិ ខេឡម្បិ
សង្ការម្បិ វិយាសម្បិ ហារតេ ធម្មស្មី តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានានិ ធម្មិ
សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។

(៥៥០) ធម្មំ វា ភិក្ខុ វា វាធិតំ វា ទស្សនាយ

កច្ចនិយា ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្តនិ ។ វាជកហោ
បញ្ចត្តិ ។ កំ អារាព្ភតិ ។ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុនិយោ
អារាព្ភ ។ តិស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុនិយោ
ធម្មម្បិ ភិក្ខុម្បិ វាធិតម្បិ ទស្សនាយ អភមិស្ម តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានានិ
ធម្មិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ (ឯឡកលោមកេ) ។

លសុណវត្តោ បរិមោ ។

(៥៥២) វត្តនុការេ អច្ឆនិមេ ចុវិសេន សិទ្ធិ ឯកេ-

នេកាយ សន្តិជន្តិយា ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្តនិ ។

វិនិយមិជិត បរិវារៈ

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែល
ភិក្ខុនីច្រើនរូបចោលទុកខ្លះ បស្សរៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ សម្រាមខ្លះ របស់
សំណល់ខ្លះ លើឈើឬស្មៅដែលស្រស់ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បជានទាំង ៦ ។

(៥៥១) ភិក្ខុនីដើរទៅមើលរាជានិក្ខិ ស្តាប់ចម្រៀងក្តី ភ្លេងប្រគំក្តី ត្រូវ
អាបត្តិបាបិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរពេជ្រគ្រឹះ ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកនព្វគ្រិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកនព្វគ្រិយាភិក្ខុនី បានដើរទៅមើល
រាជានិក្ខិ ស្តាប់ចម្រៀងខ្លះ ភ្លេងប្រគំខ្លះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៦
(ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

ចប់ លសុណវន្ត ទី ១ ។

(៥៥២) ភិក្ខុនីបិតនៅជាមួយនឹងបុរសតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ក្នុងវេលា
យប់នឹងតដតមានប្រទីប ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។

វិក្កុសិរិក្កេ សោវុស មហារិកា ពាបិច្ឆិយេ វគ្គនិកាយោ

សាវត្ថយា បញ្ចត្ថំ ។ តំ អារពាតំ ។ អញ្ញាតំ ភិក្ខុនិ
អារពំ ។ តិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ អញ្ញាតំ ភិក្ខុនិ វគ្គនិកាយោ
អប្បដិបេ បុរិសេន សទ្ធិ ឯកេនេកា សន្និដ្ឋំ តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្ថំ ។ ធម្មំ អាចត្ថិសម្មដ្ឋានានិ
ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ខេយ្យសត្តកេ) ។

(៥៥៣) បដិច្ឆន្នេ ឡិកាសេ បុរិសេន សទ្ធិ ឯកេ-

នេកាយ សន្និដ្ឋនិយា ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្ថំ ។
សាវត្ថយា បញ្ចត្ថំ ។ តំ អារពាតំ ។ អញ្ញាតំ ភិក្ខុនិ
អារពំ ។ តិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ អញ្ញាតំ ភិក្ខុនិ បដិច្ឆន្នេ
ឡិកាសេ បុរិសេន សទ្ធិ ឯកេនេកា សន្និដ្ឋំ តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្ថំ ។ ធម្មំ អាចត្ថិសម្មដ្ឋានានិ
ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ខេយ្យសត្តកេ) ។

(៥៥៤) អដ្ឋេកាសេ បុរិសេន សទ្ធិ ឯកេនេកា-

យ សន្និដ្ឋនិយា ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្ថំ ។ សាវត្ថយា
បញ្ចត្ថំ ។ តំ អារពាតំ ។ អញ្ញាតំ ភិក្ខុនិ អារពំ ។

ភិក្ខុវិញ្ញាណ មហាវិវា: ១៦ បិដក្ខិយ: រត្តន្តការវគ្គ

ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វ
នឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងភិក្ខុនីមួយរូបបិត
នៅជាមួយនឹងបុរសតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ក្នុងវេលាយប់នឹងតតមានប្រទីប ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្តា សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ) ។

(៥៥៣) ភិក្ខុនីបិតនៅជាមួយនឹងបុរសតែម្នាក់នឹងម្នាក់ក្នុងទីឧកាស
ដក់បាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ: ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរ
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងភិក្ខុនីមួយរូប បិតនៅជាមួយនឹងបុរស
តែម្នាក់នឹងម្នាក់ក្នុងទីឧកាសដក់បាំង ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញតិ ១ ។
បណ្តា សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចកងថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ) ។

(៥៥៤) ភិក្ខុនីបិតនៅជាមួយនឹងបុរសតែម្នាក់នឹងម្នាក់ក្នុងទីវាល
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ: ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសា-
វត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

កក្កស្ថំ វត្ថុស្ថំ និ ។ អញ្ញាតា កក្កុំ អន្លោកាសេ
បរិសេន សន្ធិំ ឯកេនេកាយ សន្ធិដ្ឋន្តិ វត្ថុស្ថំ វត្ថុស្ថំ ។ ឯកា
បញ្ញាតំ ។ នន្នំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ ទ្ធិហំ សម្មជ្ជានេហំ
សម្មជ្ជាតំ (ខេយ្យសត្តកេ) ។

(៥៥៥) វិន័យាយ វំ ព្យុហេ វំ សិដ្ឋាដកេ វំ
បរិសេន សន្ធិំ ឯកេនេកាយ សន្ធិដ្ឋន្តិយា បាចិត្តយំ
កត្តំ បញ្ញាតន្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញាតំ ។ កំ អា-
រញ្ញាតំ ។ វត្ថុស្ថំ វត្ថុស្ថំ និ ។ វត្ថុស្ថំ វត្ថុស្ថំ និ ។ វត្ថុស្ថំ វត្ថុស្ថំ និ ។
កក្កុំ វិន័យាយ វំ ព្យុហេ វំ សិដ្ឋាដកេ វំ បរិសេន
សន្ធិំ ឯកេនេកាយ សន្ធិដ្ឋន្តិ វត្ថុស្ថំ វត្ថុស្ថំ ។ ឯកា
បញ្ញាតំ ។ នន្នំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ ទ្ធិហំ សម្មជ្ជានេហំ
សម្មជ្ជាតំ (ខេយ្យសត្តកេ) ។

(៥៥៦) បុរេកត្តំ កុលានំ ឧបសម្ព័ន្ធិត្ថា អាសនេ
និសិទ្ធិត្ថា សាមិកេ អនាបថា បក្កមន្តិយា បាចិត្ត-
យំ កត្តំ បញ្ញាតន្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញាតំ ។ កំ អា-
រញ្ញាតំ ។ អញ្ញាតំ កក្កុំ អញ្ញាតំ ។ កក្កុំ វត្ថុស្ថំ វត្ថុស្ថំ និ ។

វិនយចិនិក បរិវារៈ

ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីមួយរូប បិតនៅជាមួយនឹង
បុរសតែម្នាក់នឹងម្នាក់ក្នុងទីវាល ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្បជានៃនអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចក្នុង
ថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ) ។

(៥៥៥) ភិក្ខុនីបិតនៅជាមួយនឹងបុរសតែម្នាក់នឹងម្នាក់ក្នុងប្រករហូត
ក្តី ប្រកទាលក្តី ផ្លូវបែកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងថុល្លននាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លននា-
ភិក្ខុនីបិតនៅជាមួយនឹងបុរសតែម្នាក់នឹងម្នាក់ក្នុងប្រករហូតខ្លះ ប្រកទាល
ខ្លះ ផ្លូវបែកខ្លះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចក្នុងថេយ្យ-
សត្តសិក្ខាបទ) ។

(៥៥៦) ភិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលក្នុងវេលាមុនបាយ ហើយអង្គុយ
លើអាសនៈ មិនបានប្រាប់ម្ចាស់គេហើយក៏ចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។

២៣៧

ភិក្ខុនីវិក័ង្កេ លោក្ខុស មហាវិហ បាចិត្តិយេ រត្តនុការវិញ្ញោ

អញ្ញាតវា ភិក្ខុនី បរេកត្ត កុលានិ ឧបសង្កមិត្តា អា-
សនេ និស័ទិត្តា សាមិកេ អនាបថា បក្កាមី វត្ថុស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន្និ អាបត្តសម្មដ្ឋានានិ
ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ (កម្រឹនកេ) ។

[២២៧] បច្ឆាកត្ត កុលានិ ឧបសង្កមិត្តា សាមិកេ

អនាបថា អាសនេ និស័ទិត្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត
បញ្ញាតនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារព្វាតិ ។
បល្លននិ ភិក្ខុនី អារព្វ ។ កស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ បល្លននា
ភិក្ខុនី បច្ឆាកត្ត កុលានិ ឧបសង្កមិត្តា សាមិកេ
អនាបថា អាសនេ និស័ទិ វត្ថុស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា
បញ្ញាតិ ។ ធន្និ អាបត្តសម្មដ្ឋានានិ ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេ-
ហិ សម្មដ្ឋាតិ (កម្រឹនកេ) ។

[២២៨] វិកាលេ កុលានិ ឧបសង្កមិត្តា សាមិកេ

អនាបថា សេយ្យំ សន្តវិត្តាវា សន្តវាបេត្តាវា អភិនិស័-
ទិត្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។
កំ អារព្វាតិ ។ សម្មហរណ ភិក្ខុនិយោ អារព្វ ។ កស្មី
វត្ថុស្មីនិ ។ សម្មហរណ ភិក្ខុនិយោ វិកាលេ កុលានិ

ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិរៈ ១៤ បិដក្ខិយៈ រត្តន្តការវត្ត

ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីមួយរូប ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងវេលាមុនបាយ ហើយ
អង្គុយលើអាសនៈ មិនប្រាប់ម្ចាស់គេក៏ចៀសចេញទៅ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពុដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំង
ឡើងដោយសម្ពុដាន ២ (ដូចក្នុងកបិនសិក្ខាបទ) ។

(៥៥៧) ភិក្ខុនីចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងវេលាក្រោយបាយ ហើយ

អង្គុយលើអាសនៈ ដោយឥតមានប្រាប់ម្ចាស់គេ ត្រូវអាបត្តិបាបិដក្ខិយៈ
ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថ្មលូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលថ្មលូនន្ទាភិក្ខុនី ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងវេលាក្រោយបាយ មិន
បានប្រាប់ម្ចាស់គេក៏ស្រាប់តែអង្គុយលើអាសនៈ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ពុដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយ
សម្ពុដាន ២ (ដូចក្នុងកបិនសិក្ខាបទ) ។

(៥៥៨) ភិក្ខុនីចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងវេលាវិកាលហើយមិនប្រាប់

ម្ចាស់គេ ស្រាប់តែក្រាលឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យក្រាលខ្លះ ឬវេសនាសនៈសម្រាប់
ក្រាលដេកហើយក៏អង្គុយ ត្រូវអាបត្តិបាបិដក្ខិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងនគរសាវតី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប

២៣៨

វិសយបិពេ បរិវារេ

ឧបសគ្គមិត្តា សាមិកេ អនាប្បត្តា សេយ្យំ សន្តវិត្តា(១)
អភិទិស្តិស្ថ ភស្តិ វត្តស្ថិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ
អាបត្តិសម្មជាតានិ ធិហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ
(កបិណកេ) ។

(២២៧) ទុកហិតេន ទ្ធិបដារិតេន បរិ ឧជ្ឈបេស្ថិ-
យា ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។
កំ អារព្វាតិ ។ អញ្ញតិ ភិក្ខុនិ អារព្វ ។ កស្ថិ
វត្តស្ថិ ។ អញ្ញតិ ភិក្ខុនិ ទុកហិតេន ទ្ធិបដារិតេន
បរិ ឧជ្ឈបេស្ថិ ភស្តិ វត្តស្ថិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ
អាបត្តិសម្មជាតានិ ធិហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ ។

(២២០) អត្តានិ វិ បរិ វិ និរយេន វិ ព្រហ្មច-
រិយេន វិ អភិសម្មត្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ចណ្ណកាលំ
ភិក្ខុនិ អារព្វ ។ កស្ថិ វត្តស្ថិ ។ ចណ្ណកាលំ

១. ម សន្តវិត្តា វិ បន្តវិត្តា វិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ចូលទៅកាន់ត្រកូល ក្នុងវេលាវិកាលហើយមិនប្រាប់ម្ចាស់គេ ស្រាប់តែ
ក្រាលសេនាសនៈសម្រាប់ក្រាលដេកហើយអង្គុយ ។ សិទ្ធិបទនោះ មាន
តែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ព័ន្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្ព័ន្ធ ២ (ដូចកងកបិនសិទ្ធិបទ) ។

(៥៥៧) ភិក្ខុនិពោលទោសភិក្ខុនិដទៃ ដោយកិរិយាប្រកាន់

អាក្រក់ នឹងដោយពិចារណាខុស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនិមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនិ
មួយរូបពោលទោសភិក្ខុនិដទៃ ដោយកិរិយាប្រកាន់អាក្រក់ នឹងដោយ
ពិចារណាខុស ។ សិទ្ធិបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណសម្ព័ន្ធ
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ព័ន្ធ ៣ ។

(៥៦០) ភិក្ខុនិប្រទេចខ្លួនឯងក្តី ប្រទេចភិក្ខុនិដទៃក្តី ដោយនរក ឬ

ដោយព្រហ្មចរិយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ញត្តិកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ចណ្ណកាលភិក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលចណ្ណកាលភិក្ខុនិ

២៣៧

ភិក្ខុនិកម្ពុំ សោវុស មហារិក បាបិក្ខិយេ រត្តន្តការវិញ្ញោ មហាវិញ្ញោ

ភិក្ខុនិ អត្តានម្បិ បរម្បិ និរយេនបិ ព្រហ្មចរិយេនបិ
អភិសបិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិ-
សម្មជានានំ តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។

(៥២០) អត្តានំ វជិត្តា វជិត្តា រោទន្តិយា ចាចិត្តិយំ

កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ កំ អា-
រញ្ចត្តិ ។ ចណ្ណកាលំ ភិក្ខុនិ អារព្ព ។ កស្មី វត្ត-
ស្មី ។ ចណ្ណកាលំ ភិក្ខុនិ អត្តានំ វជិត្តា វជិត្តា រោទិ-
តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជានានំ
ឯកេន សម្មជានេន សម្មជានិ (ជានិក្ខេបេ) ។

រត្តន្តការវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

(៥២២) នត្តាយ នហាយន្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត

បញ្ចត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ កំ អារញ្ចត្តិ ។ សម្ម-
ហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ព ។ កស្មី វត្តស្មី ។ សម្ម-
ហុលា ភិក្ខុនិយោ នត្តា នហាយសុ តស្មី វត្តស្មី ។
ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជានានំ ទ្ធិហិ
សម្មជានេហិ សម្មជានិ (ឯឡកលោមកេ) ។

ភិក្ខុធិវិវត្ត មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ រត្តន្តការវត្ត នឹងសហានវត្ត

ប្រទេចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រទេចភិក្ខុនឹងខ្លះ ដោយនរកក៏មាន ដោយ
ព្រហ្មចរិយៈក៏មាន ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ បណ្ណាសម្មដាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ៣ ។

(៥៦១) ភិក្ខុនី វាយទះតប់ខ្លួនឯងហើយយំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងចណ្ណកាលភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលចណ្ណកាលភិក្ខុនី វាយទះតប់ខ្លួនឯងហើយយំ ។
សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
ទាំងនោះ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ១ (ដូចក្នុងច្បាប់និក្ខេបសិក្ខាបទ) ។
ចប់ រត្តន្តការវត្ត ។ ២ ។

(៥៦២) ភិក្ខុនីឫតទឹកអាគ្រាត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុង
ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងភិក្ខុនី
ច្រើនរូប អាគ្រាតឫតទឹក ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ២
(ដូចក្នុងឧទ្យកលោមសិក្ខាបទ) ។

វិទយបិដកេ បរិវាព

[២២៣] បមាណាភិក្កុន្តំ ឧទកសាដិកំ កាវា

បេន្តិយា ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាត្តំ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញាត្តំ ។ កំ អារញ្ញាតិ ។ ធម្មត្តិយា ភិក្កុន្តិយោ
អារញ្ញ ។ កត្តិ វត្តិ ។ ធម្មត្តិយា ភិក្កុន្តិយោ
អប្បមាណិកាយោ ឧទកសាដិកាយោ ជាវស្មំ វត្តិ
វត្តិ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជ្ជានាមិ
ធម៌ា សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

[២២៤] ភិក្កុន្តិយោ បិវិ វិសិព្វេត្តា វិ វិសិព្វាបេត្តា

វា នេវ សិព្វេត្តិយោ^(១) ន សិព្វាបនាយ ឧស្សុក្កិ
ករោន្តិយា ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាត្តំ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញាត្តំ ។ កំ អារញ្ញាតិ ។ បុល្លន្តិ ភិក្កុន្តិ អារញ្ញ ។
កត្តិ វត្តិ ។ បុល្លន្តិ ភិក្កុន្តិ ភិក្កុន្តិយោ បិវិ
វិសិព្វាបេត្តា^(២) នេវ សិព្វេត្តិ ន សិព្វាបនាយ ឧស្សុក្កិ
អកាសិ វត្តិ វត្តិ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មំ អា
បត្តិសម្មជ្ជានាមិ ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ
(ធម្មនិក្ខេបេ) ។

១ ឧ. សិព្វេត្តិយា ។ ម. សិព្វេត្តិយា ។ ២ ម. វិសិព្វេត្តា វិ វិសិព្វាបេត្តា វិ

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

(៥៦៣) ភិក្ខុនិទ្យោគេធ្វើសំពត់សម្រាប់ភិក្ខុទឹកកន្ទួនហួសប្រមាណ

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ប្រើប្រាស់សំពត់
សម្រាប់ភិក្ខុទឹកមិនត្រូវប្រមាណ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន
ទាំង ៦ ។

(៥៦៤) ភិក្ខុនិរុទ្ធនឯងក៏ ឱ្យគេរុក្ខី ឬចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា

ហើយមិនឱ្យគេដេរ ទាំងមិនធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីឱ្យគេដេរ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ឱ្យភិក្ខុនីផងគ្នារុក្ខី
ចីវរ ហើយមិនដេរឱ្យ ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឱ្យគេដេរឱ្យ ។
សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

ភិក្ខុនិកាយ គោត្តយ មហាវិហារ បាបិក្ខុយេ ឧហាទវិញ្ញា

(២២៥) បញ្ចាហិតិ សុដ្ឋាដិវារិ អតិក្កាមេន្តិយា

បាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ចាតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចាតិ ។ កិ

អារព្ភាតិ ។ សម្មហុលា កិក្កនិយោ អារព្ភ ។ កិស្មី

វត្តសិទ្ធិ ។ សម្មហុលា កិក្កនិយោ កិក្កនិយោ ហិត្ត

ចិវិ ជិត្តិបិត្តា សន្តតរេន ជនបទចារិកំ បក្កមិស្ម

តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចាតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មដ្ឋា

នាជំ ធូហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ (កវិជកេ) ។

(២២៦) ចិវសុដ្ឋមនិយំ ជារេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ត

បញ្ចាតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចាតិ ។ កិ អារព្ភាតិ ។

អញ្ញាតិ កិក្កនិយោ អារព្ភ ។ កិស្មី វត្តសិទ្ធិ ។ អញ្ញាតិ

កិក្កនិយោ កិក្កនិយោ ចិវិ^(១) អនាបតា ចារិបិត្តស្មី វត្តស្មី ។

ឯកា បញ្ចាតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មដ្ឋានាជំ ធូហិ ស

ម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ (កវិជកេ) ។

១ ខ. ម. អញ្ញាតាយ ភិក្ខុនិយោ ចិវិ ។

ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ឧបាសិកា

(៥៦៥) ភិក្ខុនីញ៉ាំងវារៈនៃសង្ឃដ៏^(១) ឲ្យកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលភិក្ខុច្រើនរូប ទុកដាក់ចំរើកងដែលនៃពួក
ភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកនៃជនបទ ដោយមានតែ
ស្បង់នឹងចីពរ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង ដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងកបិន-
សិក្ខាបទ) ។

(៥៦៦) ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់សង្ឃមួយចំរើ (ចំរើដែលលបយ ករបស់
គេមកប្រើប្រាស់មួយសំណើរ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែល
ភិក្ខុនីមួយរូប មិនបានប្រាប់ហើយឃ្ន់ចំរើរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។

១ ពាក្យថា វារៈនៃសង្ឃដ៏ គឺការប្រើប្រាស់សង្ឃដ៏ផ្លាស់ប្តូរនឹងឧត្តរាសន្តៈ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(៥២៧) កណាស្ស្កំ ចិវរលាភំ អន្តរាយំ កកោន្តិយា

ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញាតន្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ
អាវត្តាតិ ។ ឥល្លនន្តិ កិក្កនិ អាវត្ត ។ កិស្មី វត្តស្មីនិ ។
ឥល្លនន្តា កិក្កនិ កណាស្ស្កំ ចិវរលាភំ អន្តរាយំ អកា-
សំ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ នន្តិ អាបត្តិស-
ម្មដ្ឋាននិ តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។

(៥២៨) ធម្មកំ ចិវរិកន្តិ បដិពាហន្តិយា ចាចិត្ត-

យំ កត្ត បញ្ញាតន្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អា-
វត្តាតិ ។ ឥល្លនន្តិ កិក្កនិ អាវត្ត ។ កិស្មី វត្តស្មីនិ ។
ឥល្លនន្តា កិក្កនិ ធម្មកំ ចិវរិកន្តិ បដិពាហ តស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ
តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។

(៥២៩) អាតារិកស្ស្កំ វា បរិព្វាជកស្ស្កំ វា បរិព្វា-

ជីកាយ វា សមណាចរិ ទេន្តិយា ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតន្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។
ឥល្លនន្តិ កិក្កនិ អាវត្ត ។ កិស្មី វត្តស្មីនិ ។ ឥល្ល-

វិនយចំណែក បរិវារ:

(៥៦៧) ភិក្ខុនីធ្វើចីវរលោក របស់គណៈឲ្យអន្តរាយ ត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលបុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ធ្វើចីវរលោករបស់គណៈ
ឲ្យអន្តរាយ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើង ដោយសម្មជាន ៣ ។

(៥៦៨) ភិក្ខុនីឃាត់ការចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលបុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ឃាត់ការចែកចីវរដែល
ប្រកបដោយធម៌ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើង ដោយសម្មជាន ៣ ។

(៥៦៩) ភិក្ខុនីឲ្យសមណចីវរដែលគ្រហស្ថក្តី ដល់បរិព្វាជកក្តី

ដល់បរិព្វាជកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ចាតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាំរ៉ៃដែលបុល្លូនន្ទា-

ភិក្ខុទីវារង្វៃ លោក្ខ័យ មហារាជ ពាទិក្ខ័យ ធម្មាទរង្វៃ

នន្តា ភិក្ខុនិ អាតារកស្ស ភស្សណ ចរិវំ អនាសិ ភស្ស
វភស្ស ។ ឯកា បញ្ចតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ
ធម្មំ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

(៥៧០) ធុត្ថល ចរិវច្ឆន្ទាសាយ ចរិវកាលសមយំ

អត្តក្កាមេន្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ចតនិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ចតិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ ឥល្លនន្តំ ភិក្ខុនិ អាវត្ត ។
កស្ស វភស្សនិ ។ ឥល្លនន្តា ភិក្ខុនិ ធុត្ថល ចរិវច្ឆន្ទា-
សាយ ចរិវកាលសមយំ អត្តក្កាមេសិ ភស្ស វភស្ស ។
ឯកា បញ្ចតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ធម្មំ ស-
ម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

(៥៧១) ធម្មកំ កបិទ្ធុនារិ បដិពាហន្តិយា ចា-

ចិត្តិយំ កត្ត បញ្ចតនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចតិ ។ កំ
អាវត្តាតិ ។ ឥល្លនន្តំ ភិក្ខុនិ អាវត្ត ។ កស្ស វភស្សនិ ។
ឥល្លនន្តា ភិក្ខុនិ ធម្មកំ កបិទ្ធុនារិ បដិពាហិ ភស្ស
វភស្ស ។ ឯកា បញ្ចតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ
ធម្មំ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

ឧហានវង្កោ(១) តតិយោ ។

១ កត្តចិ ហិទេ ធុត្តវង្កោតិ វាយោ ។

ភិក្ខុនីវិភង្គ ធម្មាវារៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ នហានវគ្គ

ភិក្ខុនី ឲ្យសមណ វីវេដល់គ្រហស្ថ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជានៃនអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើង
ដោយសម្មជានទាំង ៦ ។

(៥៧០) ភិក្ខុនីញ៉ាំងសម័យនៃចវ័រកាល ឲ្យកន្លងទៅដោយចង់
បាននូវចវ័រដ៏ទុព្វល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ញត្តក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលថុល្លនន្ទា-
ភិក្ខុនី ញ៉ាំងសម័យនៃចវ័រកាល ឲ្យកន្លងទៅ ដោយចង់បាននូវចវ័រដ៏
ទុព្វល ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជានៃនអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះ ទាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។

(៥៧១) ភិក្ខុនីយាត់ការដកកបិនដែលប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីយាត់ការដកកបិនដែល
ប្រកបដោយធម៌ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជានៃន
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ ទាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(៥៧២) ឱំ កិក្ខុនិយំ ឯកមញ្ជោ តុវ្យោនិ ទា
ចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយោ បញ្ញត្តិ ។ ក
អារព្ភាតិ ។ សម្ពហុលា កិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កស្ស
វត្តស្មិនិ ។ សម្ពហុលា កិក្ខុនិយោ ទ្វេ ឯកមញ្ជោ
តុវ្យោនិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្ត
សម្មដ្ឋានំ ឱហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ឯឡក
លាមកេ) ។

(៥៧៣) ឱំ កិក្ខុនិយំ ឯកត្តរណាចារុរណោ តុ
វ្យោនិ ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយោ បញ្ញត្តិ ។
កិ អារព្ភាតិ ។ សម្ពហុលា កិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កស្ស
វត្តស្មិនិ ។ សម្ពហុលា កិក្ខុនិយោ ទ្វេ ឯកត្តរណាចា
រុរណោ តុវ្យោនិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធម្មំ អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ឱហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ
(ឯឡកលាមកេ) ។

(៥៧៤) កិក្ខុនិយោ សញ្ជត្ត អដាសំ ករោនិយោ
ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយោ បញ្ញត្តិ ។
កិ អារព្ភាតិ ។ វ្យោនិ កិក្ខុនិ អារព្ភ ។ កស្ស

វិនយបដិក បរិវារៈ

(៥៧៣) ភិក្ខុនីពីររូបដេកលើគ្រែតែ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបដេកគ្នាពីរនាក់លើគ្រែតែ ១ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើង ដោយសម្បជាន ២ (ដូចក្នុងឯឡករលាមសិក្ខាបទ) ។

(៥៧៣) ភិក្ខុនីពីររូបដេកលើកម្រាលនឹងដណ្តប់សម្ពត្ថតែ ១ ជា
មួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុង
ក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបដេក
លើកម្រាលទាំងដណ្តប់សម្ពត្ថតែ ១ ពីរនាក់ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចាតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ២ (ដូចក្នុងឯឡករលាមសិក្ខាបទ) ។

(៥៧៤) ភិក្ខុនីក្នុងធ្វើសេចក្តីអង្វរក្រដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថ្មលូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង

ភិក្ខុវិភិក្ខុ សោឡស មហាវាណ បាចិត្តិយេ ភុវិវិញ្ញោ

វត្ថុស្មំ ។ វល្លនន្ទា ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនិយោ សញ្ញា
អដ្ឋាសំ អកាសំ វស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។
នន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ តិហំ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ ។

[២៧៥] ទុក្ខតំ សហជីវីនំ នេវ ឧបដ្ឋាបេនិយា(១)

ន ឧបដ្ឋាបនាយ ឧស្សុកំ កកោនិយោ ចាចិត្តិយំ
កត្ត បញ្ញាតំ ។ សាវត្ថិយោ បញ្ញាតំ ។ កំ អារាមាតំ ។
វល្លនន្ទំ ភិក្ខុនំ អារាមំ ។ កស្មំ វត្ថុស្មំ ។ វល្លនន្ទា
ភិក្ខុនំ ទុក្ខតំ សហជីវីនំ នេវ ឧបដ្ឋាបេសំ ន ឧប-
ដ្ឋាបនាយ ឧស្សុកំ អកាសំ វស្មំ វត្ថុស្មំ ។ ឯកា
បញ្ញាតំ ។ នន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋា-
នេន សម្មដ្ឋានំ (នាមក្ខេប) ។

[២៧៦] ភិក្ខុនិយោ ឧបស្សយំ នត្តា កុប័តាយ

អនត្តមនាយ និក្ខឡនិយោ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញាតំ ។
សាវត្ថិយោ បញ្ញាតំ ។ កំ អារាមាតំ ។ វល្លនន្ទំ ភិក្ខុនំ
អារាមំ ។ កស្មំ វត្ថុស្មំ ។ វល្លនន្ទា ភិក្ខុនំ
ភិក្ខុនិយោ ឧបស្សយំ នត្តា កុប័តា អនត្តមនា និក្ខឡ

១ ម. ឧបស្សិយា ។

វិក្កុទ្ធិវិភង្គ មហាវារៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ គុវុទ្ធិវិភង្គ

វារៈវដ្តចម្ពេច ។ ព្រោះរឿងវារៈដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនីក្នុងធ្វើសេចក្តីអផ្សុកដល់
ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជា ១ ។ បណ្តាសម្មាសន៍នៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើង ដោយសម្មាសន ៣ ។

(៥៧៥) ភិក្ខុនីមិនបានបម្រើ មិនបានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បី
បម្រើ នូវភិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជា
ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក្នុងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងវារៈវដ្តចម្ពេច ។ ព្រោះរឿង
វារៈដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនីមិនបានបម្រើ មិនបានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បី
បម្រើ នូវភិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលមានជម្ងឺ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ជា ១ ។ បណ្តាសម្មាសន៍នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយ
សម្មាសន ១ (ដូចក្នុងធុរនិកេបសិក្ខាបទ) ។

(៥៧៦) ភិក្ខុនីបានឲ្យទំលំនៅដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយមានសេចក្តី
ខឹងអាក្រក់ចិត្ត ក៏ទង់ទាញភិក្ខុនីនោះចេញ (ចាកលំនៅនោះ) ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
វារៈវដ្តចម្ពេច ។ ព្រោះរឿងវារៈដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនីបានឲ្យទំលំនៅដល់ភិក្ខុនី
ផងគ្នា ហើយមានសេចក្តីខឹងអាក្រក់ចិត្ត ក៏ទង់ទាញភិក្ខុនីនោះចេញ

វិទយបិដកេ បរិវារោ

តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មជាតានិ
តហិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ ។

(៥៧៧) សំសង្ខាយ កិក្កនិយា យាវតតយំ ស-
មទុកាសនាយ ធម្មជិនិស្សន្តនិយា ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាហិតិ ។
ចណ្ណកាលំ កិក្កនិ អារាហ ។ តស្មី វត្ថុស្មិនិ ។
ចណ្ណកាលំ កិក្កនិ សំសង្ខាយ វិហារិ តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មជាតានិ ឯកេន
សម្មជាតេន សម្មជាតិ (សមទុកាសនាយ(១)) ។

(៥៧៨) អន្តោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បជីកយេ
អសត្តកាយ ចារិកំ ចរិនិយា ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាហិតិ ។ សម្មហុលា
កិក្កនិយា អារាហ ។ តស្មី វត្ថុស្មិនិ ។ សម្មហុលា
កិក្កនិយា អន្តោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បជីកយេ
អសត្តកាយ ចារិកំ ចរិស្ម តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា

វិនយបិណ្ឌក បរិវារៈ

(ចាកលំនៅនោះ) ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។

(៥៧៧) ភិក្ខុនីនៅច្រឡំក្រឡំដោយគ្រហស្ថ កាលបើសង្ឃ
សូត្រសមនុកាសនកម្មជាតំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះ
ចេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងក្រុង
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងចណ្ឌកាលិភិក្ខុនី ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលចណ្ឌកាលិភិក្ខុនីនៅច្រឡំ
ច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណា
សម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង ដោយសម្មជាន ១ (ដូច
កងសមនុកាសនៈ) ។

(៥៧៨) ភិក្ខុនីមិនមានពួកឈ្មួញ (ជាគ្នា) ដើរទៅកាន់ចារិកខាងក្នុង
ដែន ដែលគេសន្មតថាជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស ប្រកបដោយភ័យ
ចំពោះមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងក្រុង
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបមិនមានពួក
ឈ្មួញ (ជាគ្នា) ដើរទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រ-
កបដោយសេចក្តីរន្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ សិក្ខាបទនោះ

កិច្ចសិរិកង្កេ សោឡស មហារាវា បាបិទិយេ តុរិវិក្កោ

បញ្ចត្តិ ។ ធួំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ធួហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋានិ (ឯឡុកលោមកេ) ។

(៥៧៧) តិរោរដ្ឋេ សាសន្តសម្មតេ សប្បដិកយេ

អសត្តកាយ ចារិកំ ចរិយា ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្តិ ។

សាវត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ កំ អារព្វានិ ។ សម្មហុលា កិក្ក

និយោ អារព្វ កស្មី វត្តស្មី ។ សម្មហុលា កិក្ក

និយោ តិរោរដ្ឋេ សាសន្តសម្មតេ សប្បដិកយេ អសត្ត

កាយោ ចារិកំ ចរិស្ម តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។

ធួំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ធួហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ

(ឯឡុកលោមកេ) ។

(៥៧០) អន្លោវស្មិំ ចារិកំ ចរិយា ចាចិត្តយំ

កត្ត បញ្ចត្តិ ។ រាជកហេ បញ្ចត្តិ ។ កំ អារព្វានិ ។

សម្មហុលា កិក្កនិយោ អារព្វ ។ កស្មី វត្តស្មី ។

សម្មហុលា កិក្កនិយោ អន្លោវស្មិំ ចារិកំ ចរិស្ម

តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធួំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ

ធួហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ឯឡុកលោមកេ) ។

ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តយៈ ពុវុដ្តវគ្គ

មានតែបពាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំង
ឡើងដោយសម្មដាន ២ (ដូចក្នុងឯទ្បកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៥៧៧) ភិក្ខុនីមិនមានពួកឈ្លញ (ជាគ្នា) ដើរទៅកាន់ចារិកខាង
ក្រៅដែនដែលគេសន្មតថាជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស ប្រកបដោយ
ភ័យចំពោះមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បពាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បពាត

ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនី
ច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប
ឥតមានពួកឈ្លញ (ជាគ្នា) ដើរទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែនដែលគេ

សន្មតថាជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។
សិក្ខាបទនោះ មានបពាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ២ (ដូចក្នុងឯទ្បកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៥៨០) ភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ចារិកក្នុងវស្សា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បពាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បពាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ដើរទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ។ សិក្ខាបទ

នោះមានតែបពាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្មដាន ២ (ដូចក្នុងឯទ្បកលោមសិក្ខាបទ) ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(២៨០) វស្សំ វត្ថាយ កិក្ខនិយោ ចារិកំ ន បត្ត
មន្តិយោ ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ចក្ខន្ធ ។ រាជគហោ បញ្ចក្ខ
កំ អារព្ភាត ។ សម្មហុលា កិក្ខនិយោ អារព្ភ ។
កស្មី វត្ថស្មិនំ ។ សម្មហុលា កិក្ខនិយោ វស្សំ វត្ថា ចារ
កំ ន បត្តមិសុ តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ចក្ខ ។ ធន្ន
អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាន
(បឋមចារាជិកេ) ។

ភុវិដ្ឋិវិញ្ញា ធកុញ្ញោ ។

(២៨២) រាជានារិ វ ចិត្តានារិ វ អារាមិ វ ឧយ្យា
នំ វ ចោត្តរណី វ ធស្ស័យាយ កត្តនិយោ ចាចិត្តិយំ
កត្ត បញ្ចក្ខន្ធ ។ សាវត្ថិយោ បញ្ចក្ខ ។ កំ អារព្ភាត ។
ធាត្ថិយោ កិក្ខនិយោ អារព្ភ ។ កស្មី វត្ថស្មិនំ ។ ធាត្ថិ
យោ កិក្ខនិយោ រាជានារិបិ ចិត្តានារិបិ អារាមិបិ ឧយ្យា
និបិ ចោត្តរណីបិ ធស្ស័យាយ អកមិសុ តស្មី វត្ថស្មី ។
ឯកា បញ្ចក្ខ ។ ធន្ន អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ធិហិ សម្មដ្ឋា
នេហ សម្មដ្ឋាន (ឯឡកលោមកេ) ។

វិនយចំណី បរិវារ:

(៥៨១) ភិក្ខុនិចេញវស្សារួចហើយ មិនចៀសចេញទៅកាន់ចារិក

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងនគររាជៈ

គ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនិច្រើនរូប ។

ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនិច្រើនរូប ចេញវស្សា

រួចហើយ មិនបានចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ

បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើង

ដោយសម្បជាន ១ (ដូចកងបឋមបុរាណសិក្ខាបទ) ។

ចប់ ពុវង្សវគ្គទី ៤ ។

(៥៨២) ភិក្ខុនិទៅមើលព្រះរាជដំណាក់ក្តី ផ្ទះដំរីចិត្រក្តី សួនច្បារក្តី

ឧទ្យានក្តី ស្រះបោក្ខរណីក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។

ទ្រង់បញ្ចាតកងនគរសាវត្តី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង

ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួក

ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនិ ទៅមើលព្រះរាជដំណាក់ខ្លះ ផ្ទះដំរីចិត្រខ្លះ សួនច្បារខ្លះ

ឧទ្យានខ្លះ ស្រះបោក្ខរណីខ្លះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។

បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២

(ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

កិច្ចទីរំពង្គ លោក្យស មហារាវា បាចិត្តិយេ ចិត្តាធារិត្តោ

(២៨៣) អាស្ម័ វា បល្ល័ វា បរិក្ខណ្ណំ យា ចា-
ចិត្តិយេ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តិ ។ ក
អាវត្តា ។ សម្មហុលា កិក្ខនិយោ អាវត្ត ។ កស្ម
វត្តនិ ។ សម្មហុលា កិក្ខនិយោ អាស្ម័ ប បល្ល័ ប
បរិក្ខណ្ណំ ស្ម វត្តនិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្ម អាបត្ត-
សម្មដ្ឋានំ ធម្មំ ហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ (ឯឡក-
លោមកេ) ។

(២៨៤) ស្មត្ត កត្តិយា ចាចិត្តិយេ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
សាវត្តយា បញ្ញត្តិ ។ ក អាវត្តា ។ សម្មហុលា
កិក្ខនិយោ អាវត្ត ។ កស្ម វត្តនិ ។ សម្មហុលា
កិក្ខនិយោ ស្មត្ត កត្តិយា ស្ម វត្តនិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធម្ម អាបត្តសម្មដ្ឋានំ ធម្មំ ហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ
(ឯឡកលោមកេ) ។

(២៨៥) កិហិវេយ្យាវច្ឆំ កត្តិយា ចាចិត្តិយេ កត្ត
បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តិ ។ ក អាវត្តា ។
សម្មហុលា កិក្ខនិយោ អាវត្ត ។ កស្ម វត្តនិ ។

ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាចិគ្គិយៈ ចិត្តាពារវត្ត

(៥៨៣) ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់អាសន្និ គឺគ្រែកន្លងហួសប្រមាណក្តី
បល្លង្ក គឺ គ្រែដែលគេធ្វើមានរូបសត្វសាហាវដាក់គ្រងជើងក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បាចិគ្គិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ប្រើប្រាស់អាសន្និខ្លះបល្លង្ក
ខ្លះ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៥៨៤) ភិក្ខុនី ការសូតប្តុអម្បោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយៈ ទ្រង់បញ្ចត
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ការសូតប្តុអម្បោះ ។ សិក្ខាបទនោះមានបញ្ញតិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៥៨៥) ភិក្ខុនីធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថ ត្រូវអាបត្តិបា-
ចិគ្គិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។

វិនយបិដក បរិវារោ

សម្ពាណំ ភិក្ខុនិយោ ភិហាយ្យេវ អភិស្ម ភិស្ម
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្ពដ្ឋានំ ធម្មំ
សម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋានិ (ឯឡកលោមកេ) ។

(៥៨៦) ភិក្ខុនិយោ ឯហាយ្យេ ឥមំ អធិការណំ
វ្របសមេហិតំ វ្រចមាណាយ សាធុតិ បដិស្ស្ហណីត្វា លេវ
វ្របសមេនិយោ ន វ្របសមាយ ទុស្ស្ហកំ ករោនិយោ
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយោ បញ្ញត្តិ ។
កំ អាវាសិតំ ។ ឥល្លនន្តំ ភិក្ខុនិ អាវាសិតំ ។ ភិស្ម
វត្ថុស្មី ។ ឥល្លនន្តា ភិក្ខុនិ ភិក្ខុនិយោ ឯហាយ្យេ
ឥមំ អធិការណំ វ្របសមេហិតំ វ្រចមាណាយ សាធុតិ បដិ-
ស្ស្ហណីត្វា លេវ វ្របសមេសំ ន វ្របសមាយ ទុស្ស្ហកំ
អកាសំ ភិស្ម វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អា-
បត្តិសម្ពដ្ឋានំ ឯកេន សម្ពដ្ឋានេន សម្ពដ្ឋានិ
(ធុរនិក្ខេបេ) ។

(៥៨៧) អាភារិកស្ស វា បរិព្វាជកស្ស វា បរិព្វា-
ជីកាយ វា សហត្វា ខានិយំ វា កោជិយំ វា ទេនិយោ
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយោ បញ្ញត្តិ ។ កំ

វិទ្យបិដក បរិវារៈ

ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថ ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចក្នុងឯកសារសិក្ខាបទ) ។

(៥៨៦) កាលបើភិក្ខុនីផងគ្នាបាននិយាយថា នៃនាងជាម្ចាស់ចូរ
នាងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះទៅ ភិក្ខុនីក៏ទទួលពាក្យថា សាធុហើយ តែមិន
រម្ងាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ញត្តិទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថ្មលូននាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលថ្មលូននាភិក្ខុនី កាលដែលភិក្ខុនីផងគ្នាបាននិយាយថា នៃនាងជា
ម្ចាស់ នាងចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះទៅ ក៏ទទួលពាក្យថា សាធុហើយ
តែមិនរម្ងាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ ។ សិក្ខាបទនោះមានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាត្តិនោះ តាំងឡើង
ដោយសម្បជានតែ១ (ដូចធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

(៥៨៧) ភិក្ខុនីឲ្យខាទនីយៈឬកោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន ដល់
គ្រហស្ថក្តី ដល់បរិព្វាជកក្តី ដល់បរិព្វាជិកាភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ញត្តិទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល

ភិក្ខុនិក្ខេប្ប សោឡុយ បញ្ចវិវាទ បាចិណ្ណិយេ ចិញ្ចាញាវត្តោ

អារព្ភាតិ ។ ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិ អារព្ភ ។ តិស្សី វត្តស្សីនិ ។
ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនិ អាតាវត្តស្សី សហត្តា ខាជនីយម្បិ
គោជនីយម្បិ អនាសិ តស្សី វត្តស្សី ។ ឃកា បព្ភាតិ ។
ធន្នំ អាបតិសម្មជាននិ ដ្ឋិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ
(ឃឡុកលោមកេ) ។

(២៨៨) អាវសថីវិ អនិស្សដ្ឋិតា បរិកុញ្ញនិយា

ចាចិណ្ណិយំ កត្ត បព្ភាតនិ ។ សាវតិយា បព្ភាតិ ។ កិ
អារព្ភាតិ ។ ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិ អារព្ភ ។ តិស្សី វត្តស្សីនិ ។
ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនិ អាវសថីវិ អនិស្សដ្ឋិតា បរិកុញ្ញ
តស្សី វត្តស្សី ។ ឃកា បព្ភាតិ ។ ធន្នំ អាបតិសម្មជាន-
ននិ ដ្ឋិហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ (កវិនកេ) ។

(២៨៩) អាវសថិ អនិស្សដ្ឋិតា ចារិកំ បក្កមន្តិយា

ចាចិណ្ណិយំ កត្ត បព្ភាតនិ ។ សាវតិយា បព្ភាតិ ។ កិ
អារព្ភាតិ ។ ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិ អារព្ភ ។ តិស្សី វត្តស្សីនិ ។
ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនិ អាវសថិ អនិស្សដ្ឋិតា ចារិកំ

កិច្ចការវិញ្ញាណ មហាវិវរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ចិត្តាធារវត្ថុ

ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ឲ្យខាទនីយៈខ្លះ ភោជនីយៈខ្លះ ដោយដែល
របស់ខ្លួនដល់គ្រហស្ថ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តា
សម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ២ (ដូច
កងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៥៨៨) ភិក្ខុនីមិនលះបង់អាវសថចីវរ (ចីវរសម្រាប់ភិក្ខុនីមានរដូវ)

នៅតែប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្ត
កងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទា-
ភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី
មិនលះបង់អាវសថចីវរ នៅតែប្រើប្រាស់ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្មជាន ២ (ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។

(៥៨៩) ភិក្ខុនីមិនបានប្រគល់លំនៅ (ដល់គេឯទៀត) ហើយ

ស្រាប់តែចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្ត
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី មិនបានប្រគល់លំនៅ (ដល់គេឯទៀត) ហើយ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

បញ្ញាមី តស្មី វតស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន្នំ
អាបតិសម្មដ្ឋានាមិ ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ
(កថិនកោ) ។

(៥៧០) និវត្តានវិជ្ជិ បរិយាប្បណិទ្ធិយា ទាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតិ ។ សាវត្តយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ធន្នំ
កិក្ខុនិយោ អារព្វ ។ តស្មី វតស្មី ។ ធន្នំ
កិក្ខុនិយោ និវត្តានវិជ្ជិ បរិយាប្បណិស្ស តស្មី
វតស្មី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធន្នំ អាបតិសម្មដ្ឋានាមិ
ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ (បទសោធម្ម) ។

(៥៧១) និវត្តានវិជ្ជិ វចេន្និយា ទាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតិ ។ សាវត្តយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ធន្នំ
កិក្ខុនិយោ អារព្វ ។ តស្មី វតស្មី ។ ធន្នំ
កិក្ខុនិយោ និវត្តានវិជ្ជិ វចេន្និ តស្មី វតស្មី ។ ឯកា
បញ្ញាតិ ។ ធន្នំ អាបតិសម្មដ្ឋានាមិ ទ្ធិហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋាតិ (បទសោធម្ម) ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

ស្រាប់តែចៀសចេញទៅកាន់ចារឹក ។ សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។

(៥៧០) ភិក្ខុនិវៀនតិវច្ឆានវិជ្ជា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិ
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងក្រុងសារវត្ថុ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្រិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដែលឆត្វគ្រិយាភិក្ខុនី រៀនតិវច្ឆានវិជ្ជា ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ២ (ដូចកងបទសោធម្មសិក្ខាបទ) ។

(៥៧១) ភិក្ខុនិបម្រៀនតិវច្ឆានវិជ្ជា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងក្រុងសារវត្ថុ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆត្វគ្រិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកឆត្វគ្រិយាភិក្ខុនីបម្រៀនតិវច្ឆានវិជ្ជា ។ សិក្ខាបទ
នោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងបទសោធម្មសិក្ខាបទ) ។

២៤៣

ភិក្ខុដំរីវង្កេ លោឡស មហាវិវា បាចិត្តិយេ អាវាសិកោ

(២៧២) ជាដំ សក្កិកុក្កិ អាវាសិ អនាបថា បរិ-

សន្តិយា ចាចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញាតនំ ។ សាវត្តិយា

បញ្ញាតំ ។ កំ អាវាសាតំ សមមាលា ភិក្កុដិយោ

អាវាសំ ។ កសិ វត្តសិ ។ សមមាលា ភិក្កុដិយោ

អនាបថា អាវាសិ បរិសិស្ស វត្តសិ ។ ឯកា

បញ្ញាតំ ទ្វេ អនប្បញ្ញាតិយោ ។ ធម្មំ អាបត្តិសមដ្ឋានិ

ឯកេន សមដ្ឋានេន សមដ្ឋាតិ (ធុរិក្ខេប) ។

(២៧៣) ភិក្កុ អក្កោសន្តិយា បរិភាសន្តិយា ចា-

ចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញាតនំ ។ វេសាលិយា បញ្ញាតំ ។ កំ

អាវាសាតំ ។ ធម្មតិយា ភិក្កុដិយោ អាវាសំ ។ កសិ

វត្តសិ ។ ធម្មតិយា ភិក្កុដិយោ អាយសន្តិ ឧទាលិ

អក្កោសិស្ស វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញាតំ ។ ធម្មំ

អាបត្តិសមដ្ឋានិ តហិ សមដ្ឋានេហិ សមដ្ឋាតិ ។

(២៧៤) ចណ្ណិកតាយ កណំ បរិភាសន្តិយា ចា-

ចិត្តិយំ កក្ក បញ្ញាតនំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតំ ។ កំ

អាវាសាតំ ។ វេលុននិ ភិក្កុដិ អាវាសំ ។ កសិ វត្ត-

ភិក្ខុនីវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ អារាមវត្ត

(៥៧២) ភិក្ខុនីជីវិតហើយចូលទៅកាន់អារាមដែលមានភិក្ខុ ដោយ
មិនបានប្រាប់មុនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាក់កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់
កងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបមិនបាន
ប្រាប់មុនហើយស្រាប់តែចូលទៅកាន់អារាម (ដែលមានភិក្ខុ) ។ សិក្ខាបទ
នោះមានបញ្ជី ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ២ ។ បណ្ណសម្ព័ន្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ព័ន្ធ ១ (ដូចកងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

(៥៧៣) ភិក្ខុនីជេរគម្រាមភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាក់
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កងក្រុងវេសាលី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកធួត្តិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកធួត្តិយាភិក្ខុនី ជេរព្រះទបាលីមានអាយុ ។ សិក្ខា-
បទនោះ មានតែបញ្ជី ១ ។ បណ្ណសម្ព័ន្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្ព័ន្ធ ៣ ។

(៥៧៤) ភិក្ខុនីប្រទេចផ្កាសាគណភិក្ខុនី ដោយចិត្តកំណាច ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាក់កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីប្រទេចផ្កាសាគណភិក្ខុនី

វិធីយប់ដំរោ បរិវារោ

ស្ម័ន្តិ ។ ថ្មល្អនណ្ឌ កិក្ខុន្តិ ចណ្ឌិកតា តណិ បរិកាស្ម
តស្ម វត្ថុស្ម ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ អាបត្តិសម្មជ្ជា
នានិ តិហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(២៥៥) ធម្មនិកាយ បរិវារិកាយ ខាននិយំ វា កោ

ជនិយំ វា កុញ្ញនិយា ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ
សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ សម្មហរិ
កិក្ខុន្តិយោ អាវត្ត ។ កស្ម វត្ថុស្មន្តិ ។ សម្មហរិ
កិក្ខុន្តិយោ កុត្តារិ(១) បរិវារិកា អញ្ញត្ត កុញ្ញស្ម តស្ម
វត្ថុស្ម ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ អាបត្តិសម្មជ្ជានានិ
ចត្វហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(២៥៦) កុលំ មច្ឆរាយនិយា ទាចិត្តិយំ កត្ត

បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។
អញ្ញត្តិ កិក្ខុន្តិ អាវត្ត ។ កស្ម វត្ថុស្មន្តិ ។ អញ្ញត្ត
កិក្ខុន្តិ កុលំ មច្ឆរាយំ តស្ម វត្ថុស្ម ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធន្និ អាបត្តិសម្មជ្ជានានិ តិហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

១ ម. កុត្តារិនិយោ ។

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

ដោយចិត្តកំណាច ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន

នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៥៧៥) ភិក្ខុនីដែលគេនិមន្តហើយ បានហាមភោជនរួចហើយ

ឆាន់ខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។

ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនី

ច្រើនរូបឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ឆាន់ក្នុងទីដទៃទៀត ។ សិក្ខាបទ

នោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ

ទាំងឡើងដោយសម្បជាន ៤ ។

(៥៧៦) ភិក្ខុនីកំណាចប្រត្រកូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាត

ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។

ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ

ដែលភិក្ខុនីមួយរូប ប្រព្រឹត្តកំណាចប្រត្រកូល ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ

បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយ

សម្បជាន ៣ ។

ភិក្ខុនិរិក្ខេ សោវុស មហារិកា បាបិក្ខិយេ អាមវរុត្ត

(៥៧៧) អភិក្កុកោ អាវសេ វស្សំ វសន្តិយេ

បាបិក្ខិយេ កក្ក បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ

អាវត្តាតិ ។ សម្ពហុលា ភិក្កុនិយោ អាវត្ត ។ កំស្មី

វត្តស្មិ ។ សម្ពហុលា ភិក្កុនិយោ អភិក្កុកោ អាវសេ

វស្សំ វសីសុ កស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ

អាបត្តិសម្ពដ្ឋាហានិ ធូហិ សម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋាតិ

(ឯឡុកលោមកោ) ។

(៥៧៨) វស្សំ វត្តាយ ភិក្កុនិយោ ឧកតោសធម្ម

តិហិ ហ្ននេហិ នប្បវរេន្តិយា បាបិក្ខិយេ កក្ក បញ្ញត្តិ ។

សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ សម្ពហុលា ភិក្កុនិ-

យោ អាវត្ត ។ កំស្មី វត្តស្មិ ។ សម្ពហុលា ភិក្កុនិ-

យោ វស្សំ វត្តា ភិក្កុសធម្មំ នប្បវរេស្មី កស្មី វត្តស្មី ។

ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ អាបត្តិសម្ពដ្ឋាហានិ ឯកេន

សម្ពដ្ឋានេន សម្ពដ្ឋាតិ (ចារិក្ខេបេ) ។

កិច្ចនិរិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ អាវាមវគ្គ

(៥៧៧) ភិក្ខុនីនៅចាំវិស្សា ក្នុងអាវាសដែលមិនមានភិក្ខុ ត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះ
រឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបនៅចាំវិស្សា ក្នុង
អាវាសដែលមិនមានភិក្ខុ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្តា
សម្មជាន់នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន់ ២ (ដូច
ក្នុងឯកសារលោមសិក្ខាបទ) ។

(៥៧៨) ភិក្ខុនីនៅចាំវិស្សារួចហើយ មិនបានបរវរណាដោយហេតុ

ពាប្រការ ក្នុងសំណាក់ទុកតោសង្ឃទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត
ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបនៅចាំវិស្សារួចហើយ មិនបានបរវរណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្តាសម្មជាន់នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន់ ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

(២៧៧) ឡីវនាយ វា សិវសាយ វា ន ក្នុងនិយ
នាចិត្តយំ កក្ក បញ្ញាតិ ។ សក្កេស្ក បញ្ញាតិ ។ ក
អាវាតិ ។ ធាតុនិយា កិក្កនិយោ អាវាតិ ។ កស្ក
វក្កស្កនិ ។ ធាតុនិយា កិក្កនិយោ ឡីវនិ ន ក្នុងស្ក
កស្ក វក្កស្ក ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មិ អាបត្តិសម្មជ្ជាណិ
ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ (បវេមទារាជិកេ) ។

(៦០០) ឧទោសនិប ធម្មនិយា ឡីវនិប ធម
យាចនិយា នាចិត្តយំ កក្ក បញ្ញាតិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញាតិ ។ កំ អាវាតិ ។ សុភហុលា កិក្កនិយោ
អាវាតិ ។ កស្ក វក្កស្កនិ ។ សុភហុលា កិក្កនិយោ
ឧទោសនិប ធម្មនិយា ឡីវនិប ធម្មនិយា កស្ក
វក្កស្ក ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មិ អាបត្តិសម្មជ្ជាណិ
ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ (ជ្រនិក្ខេបេ) ។

(៦០១) បសាទេ ជានិ កណ្ណំ វា វហិតិ^(១) វា
អនបលោកេត្តា សង្កំ វា កណ្ណំ វា បរិសេន
សង្កំ ឯកេនេកាយ កេនាបនិយា នាចិត្តយំ

១ ប៊ុលកំ វា រុតិ វា កណ្ណំ ប្រែប្រួល ទស្សន ។ ម. រុតិ វា ។

វិធីយប់ដំក បរិវារ:

(៥៧៧) ភិក្ខុនិមិនទៅដើម្បីស្តាប់ទុវាទ (គុរុធមិ) ក្តី ដើម្បីសំរេងសក្តិ
ស្នូរនូវឧបោសថនឹងបវរណាក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទី
ណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងដែនសក្តិ: ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងឆត្វក្តិយាភិក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែល
ឆត្វក្តិយាភិក្ខុនិមិនទៅស្តាប់ទុវាទ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញាតិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១
(ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(៦០០) ភិក្ខុនិមិនស្នូរឧបោសថក្តី មិនសូមទុវាទក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសារត្តិ ។ ទ្រង់ប្រា-
រព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនិច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនិច្រើនរូបមិនស្នូរឧបោសថខ្លះ មិនសូម
ទុវាទខ្លះ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញាតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចកងធុរានិក្ខប-
សិក្ខាបទ) ។

(៦០១) ភិក្ខុនិកើតប្តូសក្តី ដំបៅក្តី ត្រង់បសាខប្រទេស (តាំង
ពីក្រោមផ្នត់រហូតដល់ក្បាលដង្កង់) ហើយមិនបានប្រាប់ដល់សង្ឃ ឬគណៈ
ស្រាប់តែទៅដោះតែមួយរូប ជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

កិច្ចនីវរិត្តេ សោឡុស មហារាវា ពាចិត្តិយេ ធម្មីវរិត្តោ

កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តិ កំ អារព្វាត ។
អញ្ញត្តិ កំ កត្តិ អារព្វ ។ កត្តិ វត្តិ វត្តិ ។ អញ្ញត្តិ
កំ កត្តិ បសាទេ ជាតិ កត្តិ បរិសេទ សុទ្ធិ ឯកេ-
នេកា កេនា បេសិ តត្តិ វត្តិ ។ ធម្មិ អាបត្តិស-
ម្មជាតានិ ធម្មិ សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ (កត្តិ ឯកេ) ។

អារាមវរិត្តោ ធម្មោ ។

(៦០២) កត្តិ វត្តិ បេសិ ចាចិត្តិយំ កត្ត

បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាត ។
សម្មហរា កំ កត្តិយោ អារព្វ ។ កត្តិ វត្តិ វត្តិ ។
សម្មហរា កំ កត្តិយោ កត្តិ វត្តិ បេសិ តត្តិ វត្តិ ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មិ អាបត្តិសម្មជាតានិ តត្តិ
សម្មជាតេហិ សម្មជាតិ ។

(៦០៣) ចាយធម្មិ វត្តិ បេសិ ចាចិត្តិយំ កត្ត

បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាត ។
សម្មហរា កំ កត្តិយោ អារព្វ ។ កត្តិ វត្តិ វត្តិ ។

ភិក្ខុនិរិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ១៧

ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវ ដែលភិក្ខុនីមួយរូបកើតបួស ទ្រង់បសាខប្រទេសហើយដោយ
តែមួយរូបជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើង ដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។
ចប់ អារមវន្ត ទី ៦ ។

(៦០២) ភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តីដែលមានគភី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប បំបួសស្រ្តីដែលមានគភី ។ សិក្ខាបទ
នោះមានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៦០៣) ភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តីដែលមានកូននៅលើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។

វិទ្យបិដកេ បរិវាច

សុត្តហរណំ ភិក្ខុនិយោ ពានិយំ វិជ្ជាបេសំ កុស្តិ
វត្តសំ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាថត្តសម្មជានិ
តិហំ សម្មជានិ ។ សម្មជានិ ។

(៦០២) ធើ វស្សានិ ធសុ ធម្មេសុ កុស្តិកុស្តិកុ

សុត្តមានិ វិជ្ជាបេសំ ពានិយំ កុត្ត បញ្ញតិ ។

សាវត្តិយា បញ្ញតិ ។ កិ អាវុតិ ។ សុត្តហរណំ

ភិក្ខុនិយោ អាវុតិ ។ កុស្តិ វត្តសំ ។ សុត្តហរណំ

ភិក្ខុនិយោ ធើ វស្សានិ ធសុ ធម្មេសុ កុស្តិកុស្តិកុ

សុត្តមានិ វិជ្ជាបេសំ កុស្តិ វត្តសំ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។

ធម្មំ អាថត្តសម្មជានិ តិហំ សម្មជានិ សម្មជានិ ។

(៦០៥) ធើ វស្សានិ ធសុ ធម្មេសុ សុត្តិកុស្តិកុ

សុត្តមានិ សង្កេត អសម្មតិ វិជ្ជាបេសំ ពានិយំ

កុត្ត បញ្ញតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញតិ ។ កិ អាវុតិ ។

សុត្តហរណំ ភិក្ខុនិយោ អាវុតិ ។ កុស្តិ វត្តសំ ។

សុត្តហរណំ ភិក្ខុនិយោ ធើ វស្សានិ ធសុ ធម្មេសុ

សុត្តិកុស្តិកុ សុត្តមានិ សង្កេត អសម្មតិ វិជ្ជាបេសំ

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបបំបួសស្រ្តីដែលមានកូននៅចៅ ។ សិក្ខា

បទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ

នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៦០២) ភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខាមាណា ដែលមិនទាន់បានសិក្សាសិក្ខាក្នុង

ធម៌ ៦ ប្រការ គ្រប់ពីរឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិ ១ ។

ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វ

នឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនី

ច្រើនរូបបំបួសសិក្ខាមាណា ដែលមិនទាន់បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការ

គ្រប់ពីរឆ្នាំ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃ

អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៦០៥) ភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខាមាណា ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦

ប្រការ គ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បានសម្មតឱ្យ ត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ញត្តិ ១ ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។

ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះ

រឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប បំបួសសិក្ខាមាណា

ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការ គ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ តែសង្ឃមិន

ភិក្ខុនីវិភង្កេ សោឡុស មហារិក បាបិទ្ធិយេ ធូត្តិវិញ្ញោ

តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធូត្តិ អាបត្តិសម្មជ្ជា
នាទិ តីហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(៦០៦) ឧទន្ទានុសវស្សំ តីហិកតំ វជ្ជាបេន្តិយា

នាទិទ្ធិយំ កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្ថយោ បញ្ចត្តិ ។ កំ
អាវត្តាតិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ តស្មី
វត្ថុស្មិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ ឧទន្ទានុសវស្សំ
តីហិកតំ វជ្ជាបេស្មី តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។
ធូត្តិ អាបត្តិសម្មជ្ជានាទិ តីហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(៦០៧) បរិបុណ្ណានុសវស្សំ តីហិកតំ ទ្វេ វស្សានិ

ធនុ សុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វជ្ជាបេន្តិយា នាទិទ្ធិយំ
កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្ថយោ បញ្ចត្តិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។
សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ តស្មី វត្ថុស្មិ ។
សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិបុណ្ណានុសវស្សំ តីហិកតំ
ទ្វេ វស្សានិ ធនុ សុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វជ្ជាបេស្មី
តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធូត្តិ អាបត្តិសម្មជ្ជានាទិ
តីហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

ភិក្ខុនិរិក្ខង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ គម្ពីរវិគ្គ

ទាន់បានសន្មតឱ្យ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។

(៦០៦) ភិក្ខុនិប័ប្ភសស្រ្តីជាតិហិតតា^(៦) ដែលមានអាយុមិនទាន់
គ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត
កងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនី
ច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងក៏ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប
ប័ប្ភសស្រ្តីជាតិហិតតា ដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ។ សិក្ខាបទ
នោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។

(៦០៧) ភិក្ខុនិប័ប្ភសស្រ្តីជាតិហិតតា ដែលមានអាយុគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ
ហើយ តែមិនទាន់បានសិក្សាសិក្ខា កងធម៌ ៦ ប្រការ គ្រប់ពីរឆ្នាំនៅ
ឡើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុង
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។
ព្រោះរឿងក៏ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ប័ប្ភសស្រ្តី
ជាតិហិតតា ដែលមានអាយុគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ តែមិនទាន់សិក្សាសិក្ខា
កងធម៌ ៦ ប្រការគ្រប់ពីរឆ្នាំនៅឡើយ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្មជាន ៣ ។

១ មើលភិក្ខុនិរិក្ខង្គព្រះត្រៃបិដកទី ៥ ត្រង់រាជ្យៈ ៣៧១ ទំព័រ ៣២៧ និងរាជ្យៈ ៣៧៥ ទំព័រ៣៣៤ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

[២០៨] បរិបូណ៌នា ទស្សន៍ តិហិតតិ ទ្វេ វស្សន៍

ធម្មស្ថ ធម្មស្ថ សិក្ខិតសិក្ខិត សង្ឃេន អសម្មតិ វដ្ឋាបេស្ថ

យា ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចត្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ចត្តិ ។

តិ អារព្ភតិ ។ សម្មហរិ កត្តិ មិយោ អារព្ភ ។ កត្តិ

វត្ថស្ថិ ។ សម្មហរិ កត្តិ មិយោ បរិបូណ៌នា ទស្សន៍

តិហិតតិ ទ្វេ វស្សន៍ ធម្មស្ថ ធម្មស្ថ សិក្ខិតសិក្ខិត សង្ឃេន

អសម្មតិ វដ្ឋាបេស្ថ តស្ថិ វត្ថស្ថិ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្ម

អាបត្តិសម្មដ្ឋានិ តិហិត សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

[២០៩] សហដ្ឋីវីនី វដ្ឋាបេត្តា ទ្វេ វស្សន៍ លេវ

អនុត្តរិយា ន អនុត្តហរិយេន ចាចិត្តយំ កត្ត

បញ្ចត្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ចត្តិ ។ តិ អារព្ភតិ ។ វល្លេន

កត្តិ អារព្ភ ។ កត្តិ វត្ថស្ថិ ។ វល្លេន កត្តិ

សហដ្ឋីវីនី វដ្ឋាបេត្តា ទ្វេ វស្សន៍ លេវ អនុត្តរិយា ន

អនុត្តហរិយេន តស្ថិ វត្ថស្ថិ ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្ម

អាបត្តិសម្មដ្ឋានិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ

(ធុរិទ្ធិត្ថេរ) ។

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

(៤០៨) ភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តីជាតិហិតតា ដែលមានអាយុគ្រប់ ១២
ឆ្នាំហើយ បានសិក្សាសិក្សាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការ គ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ តែ
សង្ឃមិនទាន់បានសន្មតឱ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រា-
រព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងក៏វដ្តចម្តេច ។ ព្រោះរឿងក៏វដែល
ភិក្ខុនីច្រើនរូប បំបួសស្រ្តីជាតិហិតតាដែលមានអាយុគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ
បានសិក្សាសិក្សាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការ គ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ តែសង្ឃមិនទាន់
បានសន្មតឱ្យ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្ណសម្បជានៃ
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៤០៩) ភិក្ខុនីបំបួសកូនសិស្ស ហើយមិនបានអនុគ្រោះ (ទំនុក
បំរុង) ដោយខ្លួនឯង ឬមិនបានឱ្យគេអនុគ្រោះ គ្រប់ពីរឆ្នាំទេ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ក៏វដ្តចម្តេច ។ ព្រោះរឿងក៏វដែលថល្លូនន្ទាភិក្ខុនី បំបួសកូនសិស្សហើយ
មិនបានអនុគ្រោះដោយខ្លួនឯង មិនបានឱ្យគេអនុគ្រោះ គ្រប់ពីរឆ្នាំ ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្ណសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដ្ឋបក្កនិធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

កិច្ចសិរីរត្នោ សោឡុស មហាវិរា បាចិត្តិយេ គត្តិសិរីរត្នោ

(៦០០) វដ្ឋាប័តិ បវត្តនី ទ្វេ វស្សានិ ធានុតន្តនិយា

ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ

អារព្វតិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្វ ។ កំស្មី

វត្តស្មីនិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ វដ្ឋាប័តិ បវត្តនី

ទ្វេ វស្សានិ ធានុតន្តសុ តសី វត្តសី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។

នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាធានិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ

(បឋមទារាជិកេ) ។

(៦០១) សហជីវិនី វដ្ឋាបេត្តា នេវ វ្រុបកាសេនិ-

យា ន វ្រុបកាសាបេនិយា ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តនិ ។

សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វតិ ។ ឥល្លនន្តិ ភិក្ខុនិ

អារព្វ ។ កំស្មី វត្តស្មីនិ ។ ឥល្លនន្តា ភិក្ខុនិ សហ-

ជីវិនី វដ្ឋាបេត្តា នេវ វ្រុបកាសេសិ ន វ្រុបកាសាបេសិ

តសី វត្តសី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋា-

ធានិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ (ធុវនិក្ខេបេ) ។

ភិក្ខុនីវិវត្ត មហាវិវរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ធម្មិនវិវត្ត

(៦១០) ភិក្ខុនីមិននៅបម្រើបវត្តិនី (ទបជ្ឈយ៍) ដែលបំបួសខ្លួនឲ្យ
គ្រប់ពីរឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាក់កងទ័ណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់
កងក្រុងសាវត្តី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបមិនបម្រើ
បវត្តិនីដែលបំបួសខ្លួនឲ្យគ្រប់ពីរឆ្នាំ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ជាក់ ១ ។
បណ្តាសម្មាសននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្មាសន ១
(ដូចកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(៦១១) ភិក្ខុនីបំបួសកូនសិស្សហើយ មិនបានគ្រប់គ្រងដោយខ្លួន
ឯង ឬមិនបានប្រើគេឲ្យគ្រប់គ្រង^(១) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាក់កង
ទ័ណា ។ ទ្រង់បញ្ជាក់កងក្រុងសាវត្តី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លាននាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
រ៉ាវដែលថុល្លាននាភិក្ខុនីបំបួសកូនសិស្សហើយ មិនបានគ្រប់គ្រងដោយខ្លួន
ឯង មិនបានប្រើគេឲ្យគ្រប់គ្រង ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ជាក់ ១
បណ្តាសម្មាសននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្មាសន ១
(ដូចកងធុរនិកេបសិក្ខាបទ) ។

ចប់ ធម្មិនវិវត្ត ទី ៧ ។

១ ក្នុងអង្គការប្រាប់ថា មិនបាននាំយកទៅជាមួយនឹងខ្លួន ទាំងមិនបានឲ្យគេនាំយកទៅ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(២០២) ឡានីសតិវស្សំ កុមារក្ខតំ វដ្ឋាបេនិយា

ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ចតនិ ។ សារតិយា បញ្ចតំ ។
កំ អារព្ភាតំ ។ សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។
តស្មី វតស្មិនំ ។ សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឡានីសតិ-
វស្សំ កុមារក្ខតំ វដ្ឋាបេនិ តស្មី វតស្មី ។ ឃកា
បញ្ចតំ ។ ធនំ អាបតិសម្ពដ្ឋានំ តិហិ សម្ពដ្ឋានេហិ
សម្ពដ្ឋានំ ។

(២០៣) បរិច្ចណ្ណវិសតិវស្សំ កុមារក្ខតំ ទ្វេ វស្សានិ

ធនុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វដ្ឋាបេនិយា ចាចិត្តយំ
កត្ត បញ្ចតនិ ។ សារតិយា បញ្ចតំ ។ កំ អារព្ភាតំ ។
សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ តស្មី វតស្មិនំ ។
សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិច្ចណ្ណវិសតិវស្សំ កុមារក្ខតំ
ទ្វេ វស្សានិ ធនុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វដ្ឋាបេនិ
តស្មី វតស្មី ។ ឃកា បញ្ចតំ ។ ធនំ អាបតិសម្ពដ្ឋា-
នានំ តិហិ សម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋានំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៦១២) ភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តីជាកុមារីកូតា (សាមណេរី) ដែលមានអាយុ
មិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ចាតកងនគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
ភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងក៏វដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងក៏វដែលភិក្ខុនីច្រើន
រូបបំបួសស្រ្តីជាកុមារីកូតា ដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ។ សិក្ខា-
បទនោះមានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៦១៣) ភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តីជាកុមារីកូតាដែលមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ
ហើយ តែមិនទាន់បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការគ្រប់ពីរឆ្នាំនៅឡើយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតកងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿង
ក៏វដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងក៏វដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបបំបួសស្រ្តីជាកុមារីកូតា
ដែលមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយ តែមិនទាន់បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦
ប្រការគ្រប់ពីរឆ្នាំនៅឡើយ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចាតិ ១ ។ បណ្ណ
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

២២៣

វិញ្ញាណក្ខន្ធ សោឡស មហារិក បាចិត្តិយេ កុមារិក្ខន្ធ

(២០៤) បរិបណ្ណាវិសតិវស្សិ កុមារិក្ខន្ធ ទ្វេវស្សានិ

ធនុ ធម្មសុ សត្តតសត្ត សង្ឃន អសម្មតិ វជ្ជាបេសិ-
យា ទាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញតិ ។
កំ អារព្ភតិ ។ សមហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។
កសិ វត្តសិ ។ សមហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិបណ្ណាវិស-
តិវស្សិ កុមារិក្ខន្ធ ទ្វេវស្សានិ ធនុ ធម្មសុ សត្តត-
សត្តិ សង្ឃន អសម្មតិ វជ្ជាបេសិ តសិ វត្តសិ ។
ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មជាណំ តិហិ សម្មជា-
នេហិ សម្មជាតិ ។

(២០៥) ឧទ្ធានសវស្សាយ វជ្ជាបេសិយា ទាចិត្តិយំ

កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញតិ ។ កំ អារព្ភតិ ។
សមហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កសិ វត្តសិ ។
សមហុលា ភិក្ខុនិយោ ឧទ្ធានសវស្សាយ វជ្ជាបេសិ
តសិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាបតិសម្មជាណំ
តិហិ សម្មជានេហិ សម្មជាតិ ។

ភិក្ខុនិរិក្ខ មហារាវៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ កុមារីភ្នំវត្ត

(៦១៤) ភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តីជាកុមារីកូតាដែលមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ
ហើយបានសិក្សាសិក្សាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការគ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ តែសង្ឃមិនទាន់
បានសន្មតឱ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត
កងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើន
រូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប បំបួស
ស្រ្តីជាកុមារីកូតាដែលមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយ បានសិក្សាសិក្សាក្នុង
ធម៌ ៦ ប្រការគ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បានសន្មតឱ្យ ។ សិក្ខា-
បទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៦១៥) ភិក្ខុនីមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ១២ បំបួសគេ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប មានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ១២
បំបួសគេ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃនៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

(២០៦) បរិបុណ្ណាទ្ធិនិស្សយ សង្ឃន អសប្ប

តាយ វុដ្ឋាបេន្តិយា ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។

សាវត្ថយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ សម្មហរា

ភិក្ខុនិយោ អារព្វ ។ កំស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ សម្មហរា

ភិក្ខុនិយោ បរិបុណ្ណាទ្ធិនិស្សយ សង្ឃន អសប្បតា

វុដ្ឋាបេន្តិ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ

អាបត្តិសម្មជ្ជានិ តិហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(២០៧) អលទ្ធាវ តេ អយ្យេ វុដ្ឋាបិភេនាតិ វុច្ច-

មាណយ សាដ្ឋតិ បដិស្ស្ហណ្ឌិតា បច្ឆា ខ័យនធម្ម

អាបដ្ឋនិយោ ទាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្ថយា

បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។ ចណ្ណកាលី ភិក្ខុនិ អារព្វ ។

កំស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ ចណ្ណកាលី ភិក្ខុនិ អលទ្ធាវ តេ

អយ្យេ វុដ្ឋាបិភេនាតិ វុច្ចមាណ សាដ្ឋតិ បដិស្ស្ហ-

ណ្ឌិតា បច្ឆា ខ័យនធម្ម អាបដ្ឋ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា

បញ្ញត្តិ ។ ធន្និ អាបត្តិសម្មជ្ជានិ តិហិ សម្មជ្ជា-

នេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

វិ. យបិដក បរិវារ:

(៦១៦) ភិក្ខុនីមានវាស្សៈគ្រប់ ១២ ហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បាន
សន្មតឲ្យបំបួសគេ ក៏ចេះតែបំបួស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាគ្រូ
ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាគ្រូក្នុងសាលាវត្ត ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប មានវាស្សៈគ្រប់ ១២ ហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បាន
សន្មត (ឲ្យបំបួសគេ) ក៏ចេះតែបំបួស ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ជាតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ៣ ។

(៦១៧) ភិក្ខុនីដែលសង្ឃនិយាយឃាត់ថា នៃនាងជាម្ចាស់
នាងកុំបំបួសគេឡើយ បានទទួលពាក្យថា សាធុហើយ ដល់មកខាង
ក្រោយ ត្រឡប់ពោលតិះវៀលសង្ឃវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ជាគ្រូក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាគ្រូក្នុងសាលាវត្ត ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងចណ្ឌកាលភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលចណ្ឌកាលភិក្ខុនី សង្ឃនិយាយឃាត់ថា នៃនាងជា
ម្ចាស់នាងកុំបំបួសគេឡើយ បានទទួលពាក្យថា សាធុហើយ ដល់មក
ខាងក្រោយត្រឡប់ពោលតិះវៀលសង្ឃវិញ ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
តែបញ្ជាតិ ១ ។ បណ្តាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ៣ ។

ភិក្ខុនីវិក្កេ សេ ឡុវា មរោហិក ពាចិត្តិយេ កុមារីភូតវិគោ

(៦០៨) សិក្ខុមានំ សចេ មេ ភិ អយ្យេ ចំវិ

ទស្សសិ ឯវាហនំ វជ្ជាបេស្សមីតិ វត្តា លេវ វជ្ជាបេនិ
យា ន វជ្ជាបនាយ ឧស្សកំ ករោនិយា ចាចិត្តិយំ
កត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។
ឥល្លននំ កិក្ខុនី អារព្វ ។ កសិ វត្តសិនំ ។ ឥល្លននា
កិក្ខុនី សិក្ខុមានំ សចេ មេ ភិ អយ្យេ ចំវិ ទស្សសិ
ឯវាហនំ វជ្ជាបេស្សមីតិ វត្តា លេវ វជ្ជាបេសិ ន វជ្ជា-
បនាយ ឧស្សកំ អកាសិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា
បញ្ញត្តិ ។ ចនំ អាបត្តិសម្មជ្ជាណំ ឯកេន សម្មជ្ជានេន
សម្មជ្ជាតិ (ធុរនិក្ខេបេ) ។

(៦០៩) សិក្ខុមានំ សចេ មិ ភិ អយ្យេ ទ្វេ វស្សនំ

អនុពន្ធិស្សសិ ឯវាហនំ វជ្ជាបេស្សមីតិ វត្តា លេវ វជ្ជា-
បេនិយា ន វជ្ជាបនាយ ឧស្សកំ ករោនិយា ចាចិត្តិយំ
កត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្វាតិ ។
ឥល្លននំ កិក្ខុនី អារព្វ ។ កសិ វត្តសិនំ ។ ឥល្ល-
ននា កិក្ខុនី សិក្ខុមានំ សចេ មិ ភិ អយ្យេ ទ្វេ
វស្សនំ អនុពន្ធិស្សសិ ឯវាហនំ វជ្ជាបេស្សមីតិ វត្តា

ភក្ខុនិរិក្ខង្គ មហាវិរៈ ៤៦ បាច័ត្តិយៈ កុមារីភ្នំវត្ត

[៦១៧] ភក្ខុនិរិយាយនឹងសិក្ខុមាទាថា នៃនាង បើនាងឲ្យចីវរ

ដល់យើង យើងនឹងបំបួសនាង លុះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏មិនបំបួស
ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងបំបួស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាត
ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលថុល្លូនន្ទាភក្ខុនិ បាននិយាយនឹងសិក្ខុមាទាថា នៃនាង បើនាងឲ្យ
ចីវរដល់យើង ។ នឹងបំបួសនាង លុះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏មិនបំបួស
ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងបំបួស ឡើយ ។ សិក្ខុមាទានោះ មាន
តែបញ្ជាត ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ១ (ដូចក្នុងធម្មនិកេបសិក្ខុមាទេ) ។

[៦១៨] ភក្ខុនិរិយាយនឹងសិក្ខុមាទាថា នៃនាង បើនាងតាមបម្រើ
យើងឲ្យគ្រប់ ៦ ឆ្នាំ យើងនឹងបំបួសនាង លុះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ
ក៏មិនបំបួស ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងបំបួស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលថុល្លូនន្ទាភក្ខុនិ បាននិយាយនឹងសិក្ខុមាទាថា នៃនាងបើ
នាងតាមបម្រើយើងឲ្យគ្រប់ ៦ ឆ្នាំ យើងនឹងបំបួសនាង លុះនិយាយយ៉ាង

វិស័យបិណ្ឌ កំរើពោ

នេវ វុជ្ជាបេសិ ន វុជ្ជាបណាយ ធិស្សុត្តិ អកាសិ តស្សិ
 វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានិ
 ឯកេន សម្មជានេន សម្មជានិ (ធុរនិក្ខេបេ) ។

(២២០) បុរិសសំសដ្ឋំ ធុរាវតាសំសដ្ឋំ ចន្ទំ
 សោកាវស្សំ សិក្ខុមារិ វុជ្ជាបណាយោ តាវិក្ខយំ កត្ត
 បញ្ញាតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារាញាតិ ។
 ឪល្លននិ ភិក្ខុនិ អារាញ ។ កំសុវ វត្តសិ ។ ឪល្លននា
 ភិក្ខុនិ បុរិសសំសដ្ឋំ ធុរាវតាសំសដ្ឋំ ចន្ទំ សោកា-
 វស្សំ សិក្ខុមារិ វុជ្ជាបេសិ តស្សិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញា-
 តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានិ តិហិ សម្មជានេហិ
 សម្មជានិ ។

(២២១) បាតាវិក្ខយិ វា សាវិកេន វា អន-
 នញ្ញាតិ សិក្ខុមារិ វុជ្ជាបណាយោ តាវិក្ខយំ កត្ត បញ្ញា-
 តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អារាញាតិ ។ ឪល្ល-
 ននិ ភិក្ខុនិ អារាញ ។ កំសុវ វត្តសិ ។ ឪល្លននា
 ភិក្ខុនិ បាតាវិក្ខយិ វា សាវិកេន វា អននញ្ញាតិ សិក្ខុ-
 មារិ វុជ្ជាបេសិ តស្សិ វត្តសិ ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។

និយមិណ បរិវារៈ

នេះហើយក៏មិនបំបួស ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងបំបួសឡើយ ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចកងចុះនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

(២២០) ភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខាមាណាដែលនៅច្រឡកច្រឡំដោយបុរស
ច្រឡកច្រឡំដោយកុមារ ជាស្រីកាច បណ្ណាលឱ្យកើតសេចក្តីសោក
(ដល់គេឯទៀត) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់
បញ្ចត្តកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វានីធិបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វានីធិ
ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លនន្ទា-
ភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខាមាណា ដែលនៅច្រឡកច្រឡំដោយបុរស ច្រឡកច្រឡំ
ដោយកុមារ ជាស្រីកាច បណ្ណាលឱ្យកើតសេចក្តីសោក (ដល់គេឯ
ទៀត) ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(២២១) ភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខាមាណាដែលមាតាបិតាឬប្តីមិនបានអនុញ្ញាត
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រាព្វានីធិបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វានីធិថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខាមាណាដែលមាតា
បិតាខ្លះ ប្តីខ្លះ មិនបានអនុញ្ញាត ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។

ភិក្ខុវិភិក្ខុ សោឡស មហារាវា បាបិយេ ពុហិវ្វិវេញ្ញ

ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ចត្វាហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ
សីយា វាចតោ សម្មដ្ឋានំ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ
សីយា កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន ចិត្តតោ
សីយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ន កាយតោ
សីយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។

(២២២) ចារិកសិក្ខត្តន្តនាទេន សិក្ខមាមំ វដ្ឋា-

បេន្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វជនហេ បញ្ញត្តិ ។
កំ អារាត្តិ ។ វេល្លន្តិ ភិក្ខុនិ អារា ។ តសី វត្ត-
ស្ថិនិ ។ វេល្លន្តិ ភិក្ខុនិ ចារិកសិក្ខត្តន្តនាទេន សិក្ខ-
មាមំ វដ្ឋាបេសិ តសី វត្តសី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ
អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ តីហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ ។

(២២៣) អនុវស្សំ វដ្ឋាបេន្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត

បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារាត្តិ ។ សម្ម-
ហុលា ភិក្ខុនិយោ អារា ។ តសី វត្តសីនិ ។ សម្ម-
ហុលា ភិក្ខុនិយោ អនុវស្សំ វដ្ឋាបេសិ តសី វត្តសី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ តីហិ ស-
ម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ ។

ភិក្ខុវិញ្ញាណ មហាវារៈ ១២ ៣ ច្បង្គិយៈ រុមាវិញ្ញាណ

បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសមុដ្ឋាន ៤
គឺតាំងឡើងអំពីវាចា មិនតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពី
កាយនឹងវាចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិន
តាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយអំពីវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

[៦២២] ភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខុមាណាដោយឲ្យឆន្ទៈ ឈ្មោះបារិវាសិកៈ
(ដែលមានបរិស័ទក្រោកចេញទៅហើយ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ចក្ខន្ធនិណា ។ ទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធគ្រងរាជគ្រឹះ ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុល្លូននាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលបុល្លូននាភិក្ខុនី បំបួសសិក្ខុមាណាដោយឲ្យឆន្ទៈ ឈ្មោះ
បារិវាសិកៈ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក្ខន្ធនិ ១ ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃ
អាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសមុដ្ឋាន ៣ ។

[៦២៣] ភិក្ខុនីបំបួសគោរល្លា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចក្ខ
ក្ខន្ធនិណា ។ ទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធគ្រងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។
ទ្រង់ប្រាព្វនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប បំបួសគោរល្លា ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែ
បញ្ចក្ខន្ធនិ ១ ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សមុដ្ឋាន ៣ ។

វិទ្យុបិដក បរិវាណ

(២២៤) ឯកា វស្សំ ទ្វេ វជ្ជាបេសិយា ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតិ ។ សាវត្ថិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។
សម្មហុលា ភិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ កិស្សី វត្ថុស្សិ ។ សម្ម
ហុលា ភិក្ខុនិយោ ឯកា វស្សំ ទ្វេ វជ្ជាបេសិ តស្សី
វត្ថុស្សី ។ ឯកា បញ្ញាតិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានិ តិប
សម្មជានេហិ សម្មជានិ ។

កុមារីវិញ្ញា វិញ្ញា ។

(២២៥) ធម្មតាហានិ ជានវត្ថិយា ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតិ ។ សាវត្ថិយា បញ្ញាតិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។
ធម្មតិយា ភិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ កិស្សី វត្ថុស្សិ ។ ធម្មតិ
យោ ភិក្ខុនិយោ ធម្មតាហានិ ជានវត្ថុ តស្សី វត្ថុស្សី ។
ឯកា បញ្ញាតិ ឯកា ធម្មតាហានិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មជានិ
ជានិ ភ្នំហិ សម្មជានេហិ សម្មជានិ (ឯឡកលោម-
កេ) ។

(២២៦) យោ ធម្ម យោស្សិយោ ចាចិត្តយំ កត្ត
បញ្ញាតិ ។ ។ វត្ថុស្សិ ។ ។ កំ អាវត្តាតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៦២៤) ភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តី ២ នាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបបំបួសស្រ្តី ២ នាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំ ។ សិក្ខាបទ
នោះ មានតែបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

ចប់ កុមារីកូតវង្សទី ៨ ។

(៦២៥) ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់ត្រៃនឹងស្បែកជើង ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងបុគ្គលណាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលបុគ្គលណាភិក្ខុនី ប្រើប្រាស់ត្រៃនឹងស្បែក
ជើង ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចក្នុង
ឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៦២៦) ភិក្ខុនីទៅដោយយាង ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចាត
ក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងបុគ្គលណា ។

ភក្កុនិរត្តេ សោវុស មហារិក ជាចិត្តិយេ ធម្មញ្ញាហសវត្តោ

ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ កស្មី វត្ថុស្មិន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុនិយោ យានេន យាយីសុ តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិស
មុដ្ឋានានិ ម្ហិហំ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ (ឯឡកលោ
មកេ) ។

(២២៧) សង្ឃណី ជាវន្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញ
ត្ថិនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។ អញ្ញ
ភិក្ខុនិ អាវត្ត ។ កស្មី វត្ថុស្មិន ។ អញ្ញ ភិក្ខុនិ
សង្ឃណី ជាវសំ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធម្មំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានិ ម្ហិហំ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ
(ឯឡកលោមកេ) ។

(២២៨) ឥត្តាលង្ការំ ជាវន្តិយា ចាចិត្តិយំ កត្ត
បញ្ញត្តិនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាតិ ។
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ កស្មី វត្ថុស្មិន ។
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុនិយោ ឥត្តាលង្ការំ ជាវសំ តស្មី វត្ថុស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានិ ម្ហិហំ សមុដ្ឋា
នេហិ សមុដ្ឋាតិ (ឯឡកលោមកេ) ។

ភិក្ខុវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ធម្មបាណនវគ្គ

ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី នាំគ្នាទៅដោយយោន ។ សិក្ខាបទនោះ មាន
បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិទោះ
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៦២៧) ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់ខ្សែក្រវាត់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់
បញ្ញត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តកងក្រងសារវត្តិ ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងភិក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះ
រឿងដែលភិក្ខុនីមួយរូប ប្រើប្រាស់ខ្សែក្រវាត់ ។ សិក្ខាបទនោះមាន
តែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិទោះតាំងឡើង
ដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៦២៨) ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់គ្រឿងប្រដាប់ស្រី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ញត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តកងក្រងសារវត្តិ ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្ធនឹងពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ប្រើប្រាស់គ្រឿងប្រដាប់
ស្រី ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិទោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯឡកលោម-
សិក្ខាបទ) ។

២៧០

វិនយបិដកេ បរិវារិកេ

(២២៧) កន្ទវណ្ណកេន ធម្មាយន្តិយា ចាចិត្តយំ
កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អាវត្តាត ។
ធម្មតិយា កិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ កស្មី វត្តស្មីន្ត ។
ធម្មតិយា កិក្ខុនិយោ កន្ទវណ្ណកេន ធម្មាយន្តិយា កស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដាណិ
ទ្ធិហំ សម្មដានេហិ សម្មដាតិ (ឯឡកលោមកេ) ។

(២២៨) វាសិតកេន ចំណកេន^(១) ធម្មាយន្តិយា
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ
អាវត្តាត ។ ធម្មតិយា កិក្ខុនិយោ អាវត្ត ។ កស្មី
វត្តស្មីន្ត ។ ធម្មតិយា កិក្ខុនិយោ វាសិតកេន ចំណ-
កេន ធម្មាយន្តិយា កស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធម្មំ អាបត្តិសម្មដាណិ ទ្ធិហំ សម្មដានេហិ សម្មដាតិ
(ឯឡកលោមកេ) ។

(២២៩) កិក្ខុនិយា ឧម្ពនាបេន្តិយា បរិមនាបេន្តិយា
ចាចិត្តយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សារត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ

១ វិញាតពេទាទិ កត្តចំ ហេតុកេ ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

(៦២៧) ភិក្ខុនីឆ្លូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាប ត្រូវ
អាបត្តិបាបិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ឆ្លូតទឹកដោយ
គ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាប ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ។ ។
បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិទោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចកងឯក្យកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៦៣០) ភិក្ខុនីឆ្លូតទឹកដោយគ្រឿងអប់នឹងលំអិតម្សៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាបិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រាព្វនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹងពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកធម្មតិយាភិក្ខុនី ឆ្លូតទឹកដោយគ្រឿង
អប់នឹងលំអិតម្សៅ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចត្តិ ។ ។ បណ្ណាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិទោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯក្យក-
លោមសិក្ខាបទ) ។

(៦៣១) ភិក្ខុនីប្រើភិក្ខុនីផងឆ្លាឱ្យគាត់ប្រចារ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ
ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រាព្វនឹង

កិច្ចសិរិកង្កែ សោឡស មហាវិហារ បាចិត្តិយេ ធូត្តបាហនវិញ្ញោ

អាវព្រាតិ ។ សម្ពហុលា កិក្កនិយោ អាវព្រា ។ កិស្សិ
វត្តស្និ ។ សម្ពហុលា កិក្កនិយោ កិក្កនិយោ ឧម្ពនា
បេស្មំ បរិមន្តាបេស្មំ តស្មិ វត្តស្និ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។
ធន្នំ អាបត្តិសម្ពដ្ឋានានិ ធូហិ សម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋានិ
(ឯឡកលោមកេ) ។

(២៣២) សិក្ខមាធាយ ឧម្ពនាបេស្មិយា បរិមន្តា
បេស្មិយា ពាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញតនិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញតិ ។ កំ អាវព្រាតិ ។ សម្ពហុលា កិក្កនិយោ
អាវព្រា ។ កិស្សិ វត្តស្និ ។ សម្ពហុលា កិក្កនិយោ
សិក្ខមាធាយ ឧម្ពនាបេស្មំ បរិមន្តាបេស្មំ តស្មិ វត្តស្និ ។
ឯកា បញ្ញតិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្ពដ្ឋានានិ ធូហិ ស-
ម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋានិ (ឯឡកលោមកេ) ។

(២៣៣) សាមណេរិយា ឧម្ពនាបេស្មិយា បរិមន្តា-
បេស្មិយា ពាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញតនិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញតិ ។ កំ អាវព្រាតិ ។ សម្ពហុលា កិក្កនិយោ
អាវព្រា ។ កិស្សិ វត្តស្និ ។ សម្ពហុលា កិក្កនិយោ
សាមណេរិយា ឧម្ពនាបេស្មំ បរិមន្តាបេស្មំ តស្មិ វត្តស្និ ។

ភិក្ខុនីវិកង្គ មហាវារៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ធូត្តបាហនវគ្គ

បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ប្រើភិក្ខុនីផងគ្នាឲ្យគក់ រិត ច្របាច់ ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចក្នុងឯឲ្យកលោមសិក្ខាបទ) ។

[៦៣២] ភិក្ខុនីប្រើសិក្ខាមានាឲ្យគក់រិតច្របាច់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូប ប្រើសិក្ខាមានាឲ្យគក់ រិត ច្របាច់ ។
សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាន នៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចក្នុងឯឲ្យកលោមសិក្ខាបទ) ។

[៦៣.៣] ភិក្ខុនីប្រើសាមណេរឲ្យគក់រិតច្របាច់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបប្រើសាមណេរឲ្យគក់ រិត ច្របាច់ ។

វិទយចំណីពេ បរិវារេ

ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ធូហំ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ (ឯឡុកលោមកេ) ។

(២៣២) កិហិជិយា ឧម្ពន្តាបេន្តិយា បរិមន្តាបេន្តិយា
នាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កិ
អារព្វាតិ ។ សម្មហុលា កិក្កនិយោ អារព្វ ។ កិស្មី
វត្តស្មិ ។ សម្មហុលា កិក្កនិយោ កិហិជិយា ឧម្ពន្តា-
បេសិ បរិមន្តាបេសិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។
ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ធូហំ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ
(ឯឡុកលោមកេ) ។

(២៣៥) កិក្កស្មី បុរតោ អនាប្បត្តា អាសនេ
និស្មិទ្ធិយា នាចិត្តិយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញត្តិ ។ កិ អារព្វាតិ ។ សម្មហុលា កិក្កនិយោ
អារព្វ ។ កិស្មី វត្តស្មិ ។ សម្មហុលា កិក្កនិយោ
កិក្កស្មី បុរតោ អនាប្បត្តា អាសនេ និស្មិទ្ធិស្មី តស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
ធូហំ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ (ករវិទកេ) ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

សិក្ខាបទនោះមានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ

នោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯឡកលោមសិក្ខាបទ) ។

(៦៧៤) ភិក្ខុនីប្រើស្រ្តីគ្រហស្ថឲ្យគក្កវតច្របាច់ ត្រូវអាបត្តិបា-
ចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាគកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាគកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រា-
រាជនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារាជនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវ
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបប្រើស្រ្តីគ្រហស្ថឲ្យគក្កវត
ច្របាច់ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ (ដូចកងឯឡកលោ-
មសិក្ខាបទ) ។

(៦៧៥) ភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់ ហើយអង្គុយលើអាសនៈពីមុខភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ជាគកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាគកងក្រុង
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារាជនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារាជនឹងភិក្ខុនីច្រើនរូប ។
ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលភិក្ខុនីច្រើនរូបមិនបានប្រាប់
ហើយអង្គុយលើអាសនៈពីមុខភិក្ខុ ។ សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។
បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២
(ដូចកងកបិនសិក្ខាបទ) ។

២៧៣

ភិក្ខុវិភិក្ខុ សោឡស មហាវិហារ ពាមិក្ខុយេ ធន្តបាហនវត្តោ

(២៣៦) អយោកាសកតិ កិក្ខុ បញ្ច បច្ឆន្និយោ
នាចិត្តយំ កត្ត បពាតន្និ ។ សារវត្តយោ បពាត ។ ក
អាវពាត ។ សម្ពហុលា កិក្ខុនិយោ អាវព ។ កស្ម
វត្តន្និ ។ សម្ពហុលា កិក្ខុនិយោ អយោកាសកតិ
កិក្ខុ បញ្ច បច្ឆស្ម តស្ម វត្តស្ម ។ ឯកា បពាត ។
ធន្និ អាបត្តសម្ពដ្ឋាននិ ដ្ឋិហិ សម្ពដ្ឋានេហិ សម្ពដ្ឋាន
(បទសោធម្មេ) ។

(២៣៧) អស្មដ្ឋិកាយ តាមិ បវិស្ណន្និយោ នាចិត្តយំ
កត្ត បពាតន្និ ។ សារវត្តយោ បពាត ។ កិ អាវពាត ។
អពាតិ កិក្ខុនិ អាវព ។ កស្ម វត្តន្និ ។ អពាតិ
កិក្ខុនិ អស្មដ្ឋិកាយ តាមិ បវិស្ណ តស្ម វត្តស្ម ។ ឯកា
បពាត ។ ធន្និ អាបត្តសម្ពដ្ឋាននិ ដ្ឋិហិ សម្ពដ្ឋានេហិ
សម្ពដ្ឋានិ សិយា កាយតោ សម្ពដ្ឋានិ ន វាចតោ ន
ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្ពដ្ឋានិ
ន វាចតោ ។

ធន្តបាហនវត្តោ នវហេ ។
នវ វិញ ខុទ្ទក និដ្ឋិតា ។

ភក្ខុនីវិវត្ត បញ្ចវារៈ ១២ បាចិត្តិយៈ ឆត្តបាហនវិទ្ធ

[៦៣៦] ភក្ខុនីស្សប្រស្នានឹងភក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមទុកាស (ជា
មុន) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងក្រុង
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភក្ខុនីប្រើរូប ។
ព្រោះរឿងវាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងវាដែលភក្ខុនីប្រើរូបស្សប្រស្នានឹង
ភក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមទុកាស (ជាមុន) ។ សិក្ខាបទនោះ មានវេទ
បញ្ញា ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បជាន ២ (ដូចកងបទសោធម្មសិក្ខាបទ) ។

[៦៣៧] ភក្ខុនីមិនមានសំពត់ចោមពុលចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភក្ខុនីមួយរូប ។ ព្រោះ
រឿងវាវដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងវាដែលភក្ខុនីមួយរូបមិនមានសំពត់ចោម
ពុលចូលទៅកាន់ស្រុក ។ សិក្ខាបទនោះ មានវេទបញ្ញា ១ ។ បណ្ណា
សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ គឺ
តាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពី
កាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន ។

ចប់ ឆត្តបាហនវិទ្ធ ទី ៤ ។

វិនយបិដក បរិវារោ

តិស្សុទ្ធានំ

(៦៣៨) លសុណំ សំហារេ លោមិ

តលមដ្ឋព្វា សុទ្ធិកំ

កុញ្ញោមកដញ្ញាដំ

ទ្វេវិយាសេន ទិស្សនា

អន្ធការេ បដិច្ចន្តេ

អដ្ឋោកាសេ រថិកាយ ច

បុរេ បច្ឆាវិកាលេ ច

ទុក្ខហំ វិរយេ វចំ

នត្តោទកា វិសិទ្ធជា

បញ្ចាហិកំ សង្កមដ៏យិ

កណំ វិកង្កសមណំ

ទុព្វលំ កបិទេន ច

វិនយបិដក បរិវារៈ

ឧទានតីបញ្ជីរឿងនៃ ខុទ្ទកសិក្ខាបទនោះដំបូង៖

(៦៣៨) រឿងភិក្ខុនិទ្យោគដកខ្លឹម ១ ភិក្ខុនិដករោមកងទី
 ចង្រៀត ១ ភិក្ខុនិប្រហារវេជ្ជនិមិត្ត ១ ភិក្ខុនិធ្វើរូបអង្គជាត ១
 ភិក្ខុនិលាងនិមិត្ត ១ ភិក្ខុនិបំរើភិក្ខុកំពាងឆាន់ ១ ភិក្ខុនិសូម
 ស្រវស្រស់ ១ ភិក្ខុនិចោលរបស់ដែលសល់មានពីររឿង ១
 ភិក្ខុនិទៅមើលរោម ១ ភិក្ខុនិទៅជាមួយនឹងបុរសកងទ័ងទ័ងត ១
 ភិក្ខុនិទៅជាមួយនឹងបុរសកងទឹកប៉ាន់ ១ ភិក្ខុនិទៅជាមួយនឹង
 បុរសកងទឹកល ១ ភិក្ខុនិទៅជាមួយនឹងបុរសកងច្រកផ្លូវ ១
 ភិក្ខុនិចូលទៅកាន់ត្រកូលកងវេលាមនភត្ត ១ ក្រោយភត្ត ១
 កងវេលាវិកាល ១ ភិក្ខុនិពោលទោសគេ ដោយសេចក្តី
 ប្រកាន់អាក្រក់ ១ ភិក្ខុនិប្រទេចជាសារដោយនរក ១ ភិក្ខុនិវាយ
 ខ្លួនឯងហើយយំ ១ ភិក្ខុនិមានកាយអាក្រាតឆ្អិតទឹក ១ ភិក្ខុនិ
 រុះបំរើ ១ ភិក្ខុនិញ៉ាំងវារៈនៃសង្ឃដំឡែកទូងហួស ៥ ថ្ងៃ ១
 ភិក្ខុនិប្រើសង្កមនីយចរិវ ១ ភិក្ខុនិធ្វើចរិវលាភរបស់គណៈ
 ឲ្យខូច ១ ភិក្ខុនិឃាត់ការចែកចរិវ ១ ភិក្ខុនិឲ្យសមណចរិវដល់
 គ្រហស្ថជាដើម ១ ភិក្ខុនិញ៉ាំងសម័យចរិវកាលឲ្យកន្លងទៅ
 ដោយចង់បានចរិវទុព្វលភាព ១ ភិក្ខុនិឃាត់ការដកកបិន ១

២៧៥

ភិក្ខុនីវិរាដ្ឋេ ស្មោឡស មហារាវា បាបិត្តិយេ ឧទ្ធានតាថា

ឯ ភកមញ្ញាត្តរណោ ឆ

សញ្ញា ភសហដីវិដិ

ទត្វា សំសដ្ឋអន្តោ ច

តិរោ វស្សំ ឆ មក្កមេ

រាជា អាសន្នំ សុតញ្ញ

តិហំ វុចសមេន ច

ទនេ ចវិវសនិ

បរិយាថុណាញុ វាចយេ

អាវាមក្កោសចណ្ឌី ច

កុញ្ញោយ្យ កុលមត្តរ

វិសេ បវិវណោវាទា

កិច្ចនីវរិត្ត មហោកិរៈ ១២ បាបិទ្ធិយៈ ១៣១៣៦

ភិក្ខុនីដេកលើគ្រែមួយ ជាមួយគ្នា ១ ភិក្ខុនីដេកលើកម្រាលមួយ
 ជាមួយគ្នា ១ ភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសេចក្តីរដ្ឋត្រដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ១
 ភិក្ខុនីមិនបំរើកូនសិស្សដែលមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុនីឱ្យលំនៅដល់
 ភិក្ខុនីផងគ្នា ១ ភិក្ខុនីនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយគ្រហស្ថ ១
 ភិក្ខុនីដើរទៅខាងក្នុងដែន ១ ដើរទៅខាងក្រៅដែន ១ ភិក្ខុនី
 ដើរទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវិស្សា ១ ភិក្ខុនីចេញវិស្សាហើយ
 មិនទៅកាន់ចារិក ១ ភិក្ខុនីទៅមើលព្រះរាជដំណាក់ ១
 ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់អាសន្តិ ១ ភិក្ខុនីការសូត្រ ឬអម្បោះ ១ ភិក្ខុនី
 បំរើគ្រហស្ថ ១ ភិក្ខុនីមិនរម្ងាប់អធិករណ៍ ១ ភិក្ខុនីឱ្យខាងនិយ-
 ភោជនិយៈដល់គ្រហស្ថជាដើម ១ ភិក្ខុនីមិនលះអាវសថបីវរ១
 ភិក្ខុនីមិនលះផ្ទះសំណាក់ ១ ភិក្ខុនីរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ១ ភិក្ខុនី
 បរិទ្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ១ ភិក្ខុនីចូលទៅកាន់អាវាម ដល់មានភិក្ខុ
 ដោយមិនបានប្រាប់ជាមុន ១ ភិក្ខុនីជេរភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនីតម្រាម
 គណៈភិក្ខុនីដោយចិត្តកំណាច ១ ភិក្ខុនីហាមភោជនហើយធាន់
 ភោជនឯទៀត ១ ភិក្ខុនីកំណាញ់ត្រតូល ១ ភិក្ខុនីនៅចាំវិស្សា
 ក្នុងអាវាសដែលមិនមានភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុនីនៅចាំវិស្សាហើយមិន
 បរវរណាក្នុងឧត្តោសឱ្យ ១ ភិក្ខុនីមិនទៅទទួលឧវាទ ១

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ។ ទុកក្នុងគោរពទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

២៧៦

វិសយបិដកេ បរិវាពេ

ទ្រេ ធម្មា បសាទេន ច

កត្តិនំ មាយន្តំ ធម្មេ

អសម្មត្តនិទាន

បរិបុណ្ណាញ សង្ឃេន

សមាវុដ្ឋាបនេន ច

តុមារី ទ្រេ ច សង្ឃេន

និទានសាសម្មតេន ច

អលំ សង្ខេ(១) ទ្រេ វស្សនំ

វិទយបិដក បរិវារៈ

ភិក្ខុនិមនប្រាថ្នាធម៌ ២ ប្រការ គឺសួរទេបោសថ ទាំងចូលទៅ
ស្តាប់ឧវាទ ១ ភិក្ខុនិដោះបួស ឬដំបៅក្នុងបសាខប្រទេស ១
ភិក្ខុនិបំបួសស្រ្តីមានគភ៌ ១ បំបួសស្រ្តី មានកូននៅបៅ ១
បំបួសសិក្ខុមាណាដែលមិនទាន់បានសិក្សាសិក្ខា ក្នុងធម៌ ៦
ប្រការ ១ បំបួសសិក្ខុមាណាដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ១ បំបួស
ស្រ្តីជាគិហិគតា ដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ១
បំបួសស្រ្តីជាគិហិគតា ដែលមានអាយុគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ
តែមិនបានសិក្សាសិក្ខាគ្រប់ ២ ឆ្នាំ ១ បំបួសស្រ្តីជាគិហិគតា
ដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ១ បំបួសកូនសិស្សហើយមិនបាន
អនុគ្រោះ ១ ភិក្ខុនិមនបំរើបវត្តនី ១ ភិក្ខុនិមនគ្រប់គ្រងកូន
សិស្ស ១ ភិក្ខុនិបំបួសស្រ្តីជាកុមារិក្ខតាមានអាយុមិនទាន់គ្រប់
២០ឆ្នាំ ១ ភិក្ខុនិបំបួសស្រ្តីជាកុមារិក្ខតា ដែលមិនទាន់បាន
សិក្សាសិក្ខាគ្រប់ ២ ឆ្នាំ ១ ភិក្ខុនិបំបួសស្រ្តីជាកុមារិក្ខតាដែល
សង្ឃមិនបានសន្មត ១ ភិក្ខុនិមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ហើយ
បំបួសគេ ១ ភិក្ខុនិដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ហើយបំបួស
គេ ១ ភិក្ខុនិដែលសង្ឃយាត់មិនឲ្យបំបួសគេ ១ ភិក្ខុនិយាហ
នឹងសិក្ខុមាណាថា បើនាងឲ្យបរិវារយើង ។ នឹងបំបួសនាង ១
ភិក្ខុនិយាហនឹងសិក្ខុមាណាថា បើនាងបម្រើយើងគ្រប់ពីរឆ្នាំ

ភិច្ឆុនីវត្តោ សោឡុស បេហាវិក ជាចិត្តិយេ ឧទ្ទានតាថា

សំសដ្ឋា សាមិកេន ច

ចារិកា សិកានុវស្សំ

ទុវេ វដ្ឋាបនេន ច

នត្តយានេន សដ្ឋាណិ

ស័ត្តានុវដ្ឋាវណាកោ

បិញ្ញាកា ភិក្ខុនី ចេវ
ឃ

សិក្ខា ច សាមណេវិកា

ភិមា ភិក្ខុស្ស បុរោ

អនោកាសំ សដ្ឋចិត្តានិ ។

ពេសំ វិគ្គានំ ឧទ្ទានំ

(២៣៧) លស្សណាទ្ធការា ញានិ

នុវដ្ឋា បិត្តតារកា

អារាម ភិក្ខុនី ចេវ

កុមារ ធម្មតាហនានិ ។

ភិក្ខុនីវរក្ខ មហាវិរៈ ១៦ បាបិត្តិយៈ ឧទ្ទានកាថា

យើងនឹងបំបួសនាង ១ ភិក្ខុនីបំបួសសិក្ខុមា នាដែលនៅច្រឡក
ច្រឡំដោយបុរស ១ បំបួសស្រ្តីដែលថ្មីមិនបានអនុញ្ញាត ១ បំ-
បួសសិក្ខុមាដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក ១ បំបួសគេរាល់
ឆ្នាំ ១ បំបួសស្រ្តី ២ នាក់កងមួយឆ្នាំ ១ ភិក្ខុនីមិនមានជម្ងឺប្រើ
ប្រាស់ឆក្រ ១ ទៅដោយយាន ១ ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់ខ្សែក្រវាត់ ១
ប្រើប្រាស់គ្រឿងប្រដាប់ស្រ្តី ១ ឆ្លុតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូប
នឹងគ្រឿងលាប ១ ឆ្លុតទឹកដោយគ្រឿងអបខ័នម្សៅ ១ ភិក្ខុនី
ប្រើភិក្ខុនីផងគ្នា ឲ្យគក់ រិត ច្របាប់ ១ ឲ្យសិក្ខុមាភាគកំរិត
ច្របាប់ ១ ឲ្យសាមណេរិគកំរិតច្របាប់ ១ ឲ្យស្រ្តីគ្រហស្ថ
គកំរិតច្របាប់ ១ ភិក្ខុនីអធិយលើអាសនៈពីមុខភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី
សួរប្រស្នានឹងភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឧកាសជាមុន ១ ភិក្ខុនី
មិនមានសំពត់ចោមពុទ្ធចូលទៅកាន់ស្រក ១ ។

ឧទ្ទាននៃវិគ្គទាំង៧នោះដូច្នោះ

- (៦៣៧) លសុណវគ្គ ១ អន្ធការវគ្គ ១ នហនវគ្គ ១
- តវវដវគ្គ ១ ចិត្តាគារវគ្គ ១ អាវាមវគ្គ ១ គតិវិវគ្គ ១ កុមារិ-
- កុតវគ្គ ១ ឆតបាហនវគ្គ ១ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

(២៤០) សប្បវិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា ចាដិទេស-
នីយំ កត្ត បញ្ញត្តនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ
អារព្ភាតិ ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កំស្មី
វត្តស្មីនិ ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុនិយោ សប្បវិញ្ញាបេត្តា
កុញ្ញស្មី តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញ-
តិ ។ ធួ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ចត្វាហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋានិ ។

(២៤១) តេលិវិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា ចាដិទេស-
នីយំ កត្ត បញ្ញត្តនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ
អារព្ភាតិ ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កំស្មី
វត្តស្មីនិ ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុនិយោ តេលិវិញ្ញាបេត្តា
កុញ្ញស្មី តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា
អនុប្បញ្ញតិ ។ ធួ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ចត្វាហិ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

(២៤២) មជ្ជិវិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា ចាដិទេសនីយំ
កត្ត បញ្ញត្តនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។
ធាតុនិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កំស្មី វត្តស្មីនិ ។

នៃយចិណ្ឌ បរិវារៈ

(៦៤០) ភិក្ខុនិស្សមទឹកដោះរាវមកធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនិយៈ

ទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង

បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្លិយាភិក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូច

ម្តេច ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកឆព្វគ្លិយាភិក្ខុនិស្សមទឹកដោះរាវមកធាន់ ។

សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណសម្ពង្គនៃអាបត្តិ

ទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំងឡើងដោយសម្ពង្គន ៤ ។

(៦៤១) ភិក្ខុនិស្សមប្រេងមកធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនិយៈ ទ្រង់

បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល

ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្លិយាភិក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។

ព្រោះរឿងរ៉ាវដែលពួកឆព្វគ្លិយាភិក្ខុនិស្សមប្រេងមកធាន់ ។ សិក្ខាបទនោះ

មានបញ្ចតិ ១ អនុប្បញ្ញតិ ១ ។ បណ្ណសម្ពង្គនៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ

នោះតាំងឡើងដោយសម្ពង្គន ៤ ។

(៦៤២) ភិក្ខុនិស្សមទឹកយំមកធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនិយៈ ទ្រង់

បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល

ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្លិយាភិក្ខុនិ ។ ព្រោះរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ។

កិច្ចនីវរដ្ឋេ សោឡស មហារាវា អន្ត បាដិទេសនីយា

ធាតុក្កិយា កិក្កនិយោ មជ្ជិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្ក តស្ក
វត្ថស្ក ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធាតុ
អាចត្តិសម្មជ្ជាណនិ ចក្ខុហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

(២២៣) ដាលីតិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញក្កិយា បាដិទេសនីយា

និយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្ថិយា បញ្ញត្តិ ។ កិ
អាវត្តាតិ ។ ធាតុក្កិយា កិក្កនិយោ អាវត្ត ។ កិស្ក
វត្ថស្កនិ ។ ធាតុក្កិយា កិក្កនិយោ ដាលីតិ វិញ្ញាបេត្តា
កុញ្ញស្ក តស្ក វត្ថស្ក ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្ប
ញ្ញត្តិ ។ ធាតុ អាចត្តិសម្មជ្ជាណនិ ចក្ខុហិ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជាតិ ។

(២២៤) មជ្ជិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញក្កិយា បាដិទេសនីយា

និយំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាវត្ថិយា បញ្ញត្តិ ។ កិ អាវត្ត
តិ ។ ធាតុក្កិយា កិក្កនិយោ អាវត្ត ។ កិស្ក វត្ថស្កនិ ។
ធាតុក្កិយា កិក្កនិយោ មជ្ជិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្ក តស្ក
វត្ថស្ក ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ធាតុ
អាចត្តិសម្មជ្ជាណនិ ចក្ខុហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។

កិក្ខុនីវិកង្គ មហាវិរៈ ១៦ បាដិទេសនីយៈ ៨

ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីសូមទឹកយំមកឆាន់ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានបញ្ចក្ខិ ១ អនប្បញ្ញក្ខិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៤ ។

(៦៤៣) កិក្ខុនីសូមទឹកអំពៅមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ

ទ្រង់បញ្ចក្ខន៍ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចក្ខន៍ក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី បានសូមទឹកអំពៅមកឆាន់ ។ សិក្ខា-
បទនោះ មានបញ្ចក្ខិ ១ អនប្បញ្ញក្ខិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៤ ។

(៦៤៤) កិក្ខុនីសូមត្រីមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ទ្រង់

បញ្ចក្ខន៍ទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចក្ខន៍នគរសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី សូមត្រីមកឆាន់ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានបញ្ចក្ខិ ១ អនប្បញ្ញក្ខិ ១ ។ បណ្ណាសម្បជាន នៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៤ ។

វិទយបិដកេ បរិវារេ

(២៤៥) មិសំ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា ចាដិទេស
និយំ កក្ក បញ្ចក្កនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ ក
អាវព្ភាតិ ។ ធាតុនិយា កិក្កនិយោ អាវព្ភ ។ កស្មី
វត្តស្មីនិ ។ ធាតុនិយា កិក្កនិយោ មិសំ វិញ្ញាបេត្ត
កុញ្ញស្មី កស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ឯកា អនុប្ប
ញ្ញតិ ។ ធាតុនិយោ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ចត្វហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋានិ ។

(២៤៦) ឡិវិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា ចាដិទេសនិយំ
កក្ក បញ្ចក្កនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ ក អាវព្ភាតិ ។
ធាតុនិយា កិក្កនិយោ អាវព្ភ ។ កស្មី វត្តស្មីនិ ។
ធាតុនិយា កិក្កនិយោ ឡិវិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្មី កស្មី
វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ចត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញតិ ។ ធាតុនិយោ
អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ចត្វហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានិ ។

(២៤៧) ធាតុនិយោ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា ចាដិទេសនិយំ
កក្ក បញ្ចក្កនិ ។ សាវត្តិយា បញ្ចត្តិ ។ ក អាវព្ភាតិ ។
ធាតុនិយោ កិក្កនិយោ អាវព្ភ ។ កស្មី វត្តស្មីនិ ។ ធាតុនិយោ
កិក្កនិយោ ធាតុនិយោ ធាតុនិយោ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្មី កស្មី វត្តស្មី ។

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

(៦៤៥) ភិក្ខុនីសូមសាច់មកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ទ្រង់
បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច
ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីសូមសាច់មកឆាន់ ។ សិក្ខាបទនោះ
មានបញ្ជា ១ អនុប្បញ្ញាតិ ១ ។ បណ្ណសម្ពុជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្ពុជាន ៤ ។

(៦៤៦) ភិក្ខុនីសូមទឹកដោះស្រស់មកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេស
នីយៈ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី សូមទឹកដោះស្រស់
មកឆាន់ ។ សិក្ខាបទនោះ មានបញ្ជា ១ អនុប្បញ្ញាតិ ១ ។ បណ្ណ
សម្ពុជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះ តាំងឡើងដោយសម្ពុជាន ៤ ។

(៦៤៧) ភិក្ខុនីសូមទឹកដោះជូរមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ
ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ជាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូច
ម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី សូមទឹកដោះជូរមកឆាន់ ។

កិក្ខុនីករៈន្ត្រំ លោឡុស មហារាវា ទុទ្ធានាថា

ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ចត្វាហិ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋានំ សិយា កាយតោ សម្មដ្ឋានំ
ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច
សម្មដ្ឋានំ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មដ្ឋានំ ន វាចតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានំ ។

អន្តិ ពាដិទេសនិយា និដ្ឋិតា ។

តិស្ស្យទ្ធានំ

(៦៤៨) សប្បំ តេលំ មជ្ជញ្ញោ

ដាលានំ មជ្ជមេវ ច

មំសំ ទំរំ ធនញ្ញាបំ

វិញ្ញាបេត្តានំ កិក្ខុនី
ញ

ចានិទេសនិយា អដ្ឋ

សយមទ្ធនំ ទេសនាតិ ។

យេ សិក្ខាបទា កិក្ខុនីករៈន្ត្រំ វិញ្ញាវតា តេ សម្មិបិត្តា

កិក្ខុនីករៈន្ត្រំ ។

ពន្ធបញ្ញត្តិវិ ធីន្តិវំ បរមំ ។

វិក្កុនីវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ ឧទ្ទានតាម

សិក្ខាបទនោះ មានតែបញ្ចក្ខណ៍ ១ ។ បណ្ណាសម្បជានៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិ
នោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៤ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពី
វចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏
មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវចាក៏មាន តាំងឡើង
អំពីកាយអំពីវចានឹងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ បាដិទេសនីយៈទាំង ៨ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃបាដិទេសនីយៈនោះដូច្នោះ

(៦៤៨) រឿងភិក្ខុនីសូមទឹកដោះរាវ១ ប្រេង ១ ទឹកយំ ១
ទឹកអំពៅ ១ ត្រី ១ សាប័ ១ ទឹកដោះស្រស់ ១ ទឹកដោះ
ជូរ ១ បាដិទេសនីយៈទាំង ៨ ព្រះសយម្ពុទ្ធច្រើនសំដែង
ហើយយ៉ាងនេះ ។

សិក្ខាបទទាំងឡាយណាដែលយើងឱ្យពិស្តារហើយ ក្នុងភិក្ខុវិភង្គ

សិក្ខាបទទាំងនោះ យើងសំដែងដោយសង្ខេប ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ ។

ចប់ ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិវិរៈ ជាដំបូង ។

វិនយចិនិត បរិវារ

(២៤៧) អវស្សតា ភិក្ខុនី អវស្សតស្ស បរិសេប្តក-
លស្ស កាយសំសត្តំ សាទិយន្តំ កតំ អាបត្តិយោ អា-
បជ្ជតិ ។ អវស្សតា ភិក្ខុនី អវស្សតស្ស បរិសេប្តកលស្ស
កាយសំសត្តំ សាទិយន្តំ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
អធិត្តកំ ឧត្តជាណមណ្ឌលំ កហាលំ សាទិយតិ អាបជ្ជតិ
ចារាជិកស្ស ឧត្តត្តកំ អធិជាណមណ្ឌលំ កហាលំ
សាទិយតិ អាបត្តិ បុល្លត្ថយស្ស កាយប្បដិពន្ធិ កហាលំ
សាទិយតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អវស្សតា ភិក្ខុនី អវស្ស-
តស្ស បរិសេប្តកលស្ស កាយសំសត្តំ សាទិយន្តំ ឥមា
តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

(២៤៨) វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកា ភិក្ខុនី វជ្ជ បដិច្ឆាទេន្ត-
កតំ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកា ភិក្ខុនី
វជ្ជ បដិច្ឆាទេន្តំ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ជាដិ
ចារាជិកំ ធម្មំ បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វេមតិ-
កា បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ បុល្លត្ថយស្ស អាចារិបត្តិ
បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកា ភិក្ខុនី
វជ្ជ បដិច្ឆាទេន្តំ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

វិធមបិណ្ឌ បរិវារៈ

[៦៤៧] ភិក្ខុនីមានតម្រេកត្រេកអរនឹងកាយសំសគ្គៈ របស់បុរស

បុគ្គល ដែលមានតម្រេកដែរ ត្រូវអាបត្តិប្បនាន ។ ភិក្ខុនីមានតម្រេក
ត្រេកអរនឹងកាយសំសគ្គៈរបស់បុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ត្រូវអា
បត្តិ ៣ គឺត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់សរីរាប្រទេស ខាងក្រោមដងកាំបិត
ចុះមក ខាងលើមណ្ឌលនៃដង្កីឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ត្រេក
អរនឹងការចាប់ពាល់សរីរាប្រទេស ខាងលើដងកាំបិតឡើងទៅ ខាង
ក្រោមមណ្ឌលនៃដង្កីចុះមក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច ត្រេកអរនឹងការចាប់
ពាល់វត្ថុដែលជាប់ដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុនីមានតម្រេកត្រេក
អរនឹងកាយសំសគ្គៈរបស់បុរសបុគ្គល ដែលមានតម្រេកដែរ ត្រូវ
អាបត្តិ ៣ នេះឯង ។

[៦៥០] ភិក្ខុនីជាអ្នកបិទបាំងទោស កាលបើបិទបាំងទោសគេ
ត្រូវអាបត្តិប្បនាន ។ ភិក្ខុនីជាអ្នកបិទបាំងទោស កាលបើបិទបាំង
ទោសគេ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺភិក្ខុនីដឹងហើយបិទបាំងអាបត្តិបារាជិក
(របស់គេ) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុនីសង្ស័យហើយបិទបាំង ត្រូវអា
បត្តិថ្មល្ងាច ភិក្ខុនីបិទបាំងអាចារីបត្តិ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុនីបិទ
បាំងទោស កាលបើបិទបាំងទោសគេ ត្រូវអាបត្តិ ៣ នេះឯង ។

២៨៣

ភិក្ខុវិញ្ញាណេ ហេតុស មហាវារា ពារាជិកា

(២៥០) ឧត្តត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុវិញ្ញាណេ យាវតតិយំ សមនុ

កាសនាយ នប្បដំនិស្សជ្ជន្តំ កតំ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ

តំ ។ ឧត្តត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុវិញ្ញាណេ យាវតតិយំ សមនុកាស-

នាយ នប្បដំនិស្សជ្ជន្តំ តិស្សេណ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ

ញត្តិយា ឧត្តដំ ម្ពីហិ កម្មវាចាហិ បុល្លត្តយា កម្មវា-

ចាបរិយោសានេ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឧត្តត្តានុវត្តិកា

ភិក្ខុវិញ្ញាណេ យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ នប្បដំនិស្សជ្ជន្តំ

សមា តិស្សេណ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

(២៥២) អដ្ឋមំ វត្តំ បរិប្បវេន្តំ កតំ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

អដ្ឋមំ វត្តំ បរិប្បវេន្តំ តិស្សេណ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បរិសេន

សត្តន្តិយមំ កតំ កថាតិ វត្តា កថតិ អាបត្តិ ឧត្តដស្ស

ភិក្ខុវិហារ្ត មហាវិវាទៈ ១២ បារាជិក

(៦៥១) ភិក្ខុវិហារ្តត្រូវតែតាមភិក្ខុវិហារ្តដែលសង្ឃលើកវត្ត កាលបើ
សង្ឃសូត្រសមទុក្ខភាសនកម្មគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះ
ចេញ ត្រូវអាបត្តិប្តីនាន ។ ភិក្ខុវិហារ្តត្រូវតែតាមភិក្ខុវិហារ្តដែលសង្ឃលើក
វត្ត កាលបើសង្ឃសូត្រសមទុក្ខភាសនកម្មជាគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែ
មិនលះបង់កម្មនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដកដង្ហែង ១ ណោះចប់
ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អធម៌ ទាំងឡាយ ក្នុង ១ ណោះចប់កម្មវាចាពីរលើក លុះ
សូត្រកម្មវាចា^(១) ចប់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុវិហារ្តត្រូវតែតាមភិក្ខុវិហារ្តដែល
សង្ឃលើកវត្ត កាលបើសង្ឃសូត្រសមទុក្ខភាសនកម្មជាគំរប់ ៣ ដងហើយ
នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ ៣ នេះឯង ។

(៦៥២) ភិក្ខុវិហារ្តបំពេញវត្តទី ៨^(២) ត្រូវអាបត្តិប្តីនាន ។ ភិក្ខុវិហារ្ត
បំពេញវត្តទី ៨ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ភិក្ខុវិហារ្តដែលបុរសនិយាយថា លោក
ចូរទៅកាន់បន្ទប់ឈ្មោះនេះ ហើយទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដក គ្រាន់តែបុរស

---

១ កម្មវាចានេះហៅថា ញត្តិចត្តុកម្មវាចា កម្មវាចាមានញត្តិជាតម្រប់ ៤ ដ៏មានញត្តិម្តងជា
មុន ហើយមានកម្មវាចា ៣ ដងជាខាងក្រោយ ។ ក្នុង ១ ណោះចប់ញត្តិ ត្រូវទុកដក ចប់កម្មវាចាទី ១
ត្រូវថ្មល្អធម៌ ចប់ទី ២ ត្រូវថ្មល្អធម៌ ចប់ទី ៣ ត្រូវបារាជិក ។ ២ ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានវត្ត
៤ យ៉ាង គឺភិក្ខុវិហារ្តព្រះការនឹងបុរសចាប់ដៃខ្លួន ១ ចាប់ដៃយសសង្ឃនិ ១ បើកនៅជាមួយបុរស ១
និយាយជាមួយនឹងបុរស ១ ទៅកាន់ទីសង្កេត ១ ព្រះការនឹងបុរសដើរចូលមកជិត ១ ចូលទៅ
កាន់ទីកំបាំង ១ បន្ទប់កាយទៅដើម្បីសេពអសទ្ធម្ម ១ ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

បរិសស្ស ហត្ថចាសី ឌីក្កនមតេ អាបតិ វល្លច្ចយស្ស
អដ្ឋមី វត្ថុ បរិប្បវេតិ អាបតិ ចារាជីកស្ស អដ្ឋមី វត្ថុ
បរិប្បវេតិ វេទា តិស្សោ អាបតិយោ អាបជ្ជតិ ។

បារាជិក ខំដ្ឋិតា ។

(២៥៣) ឧស្សយវាទិកា(១) ភិក្ខុជំ អដ្ឋិ ករោន្ត

តិស្សោ អាបតិយោ អាបជ្ជតិ ឯកស្ស អាពោចតិ
អាបតិ ទុក្កជស្ស ទុតិយស្ស អាពោចតិ អាបតិ វល្លច្ច-
យស្ស អដ្ឋបរិយោសារោ អាបតិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។

(២៥៤) ចោរី វុដ្ឋាបេន្តិ តិស្សោ អាបតិយោ អាប-

ជ្ជតិ ញតិយា ទុក្កជំ ឌីហិ កម្មវាចាហិ វល្លច្ចយា
កម្មវាចាបរិយោសារោ អាបតិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។

(២៥៥) ឯកា តាមន្តិ កច្ឆន្តិ តិស្សោ អាបតិយោ

អាបជ្ជតិ កច្ឆតិ អាបតិ ទុក្កជស្ស បឋមំ ចានិ បរិក្ខេបំ
អតិក្កាមេតិ អាបតិ វល្លច្ចយស្ស ទុតិយំ ចានិ អតិក្កា-
មេតិ អាបតិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។

វិនយចិណ្ឌ បរិវារៈ

ដើរចូលទៅដល់ហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គយ លុះធ្វើវត្ថុទី ៨ ឲ្យពេញ
(បទ្ទុន់កាយទៅដើម្បីសេពអសទ្ធម្ម) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុនីបំពេញ
វត្ថុទី ៨ ត្រូវអាបត្តិ ៣នេះឯង ។

ចប់បារាជិក ។

(៦៥៣) ភិក្ខុនីជាអ្នកទាស់ទែងដោយសេចក្តីច្រណែន កាល
ដែលធ្វើ នូវដំណើរកើតក្តី ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ភិក្ខុនីប្រាប់ពាក្យជនម្ខាង
(ដល់ទៅក្រម) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ប្រាប់ពាក្យរបស់ជនជាគំរប់ពីរ (ដល់
ទៅក្រម) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គយ លុះសម្រេចដំណើរក្តីហើយ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ស័យទិសេស ។

(៦៥៤) ភិក្ខុនីបំបួសចោរស្រី ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
កងខណៈចប់ញាតិ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គយទាំងឡាយកងខណៈចប់កម្មវាចា
ពីរលើក លុះសូត្រកម្មវាចាចប់ ត្រូវអាបត្តិសង្ស័យទិសេស ។

(៦៥៥) ភិក្ខុនីទៅកាន់ចន្លោះស្រុក តែម្នាក់ឯង ត្រូវអាបត្តិ ៣
គឺកំពុងដើរទៅត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ឈានជំហានទីមួយចូលទៅក្នុងរបងស្រុក
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គយ ឈានជំហានទីពីរចូលទៅក្នុងរបងស្រុក ត្រូវអាបត្តិ
សង្ស័យទិសេស ។

កិច្ចនីតិវង្ស សោឡុស មហាវិវា សង្ឃទិសេសា

(២៥៦) សមត្ថេន សង្ឃេន ឧត្តតិ ភិក្ខុដិ ធម្មេន
វិនយេន សុត្តសាសនេន អនបលោកេត្វា កាវកសង្ឃ
អនព្វាយ កលាស្ស ធម្មំ ឱសារេន្តំ តិស្សោ អាមត្តិយោ
អាមជ្ជតិ ញត្តិយា ធុត្តេដិ ម្ហិហិ កម្មវាចាហិ ឥល្ងច្ចយា
កម្មវាចាបរិយោសានេ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៥៧) អវស្សតា ភិក្ខុដិ អវស្សតស្ស បុរិសបុគ្គ-
លស្ស ហត្ថតោ ខាទដិយំ វា ភោជដិយំ វា សហត្ថា
បដិក្កហេត្វា កុញ្ញេន្តំ តិស្សោ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ
ខាទិស្សាមិ កុញ្ញស្សាមិ បដិក្កណាតិ អាមត្តិ ឥល្ង-
ច្ចយស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តិ សង្ឃទិ-
សេសស្ស ឧទកទន្តចោណី បដិក្កណាតិ អាមត្តិ
ធុត្តេដស្ស ។

(២៥៨) តតិទ្លេ អយ្យេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ក-
រិស្សតិ អវស្សតោ វា អនវស្សតោ វា យតោ តិ អន-
វស្សតា វង្សយ្យេ យទ្លេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ
ខាទដិយំ វា ភោជដិយំ វា តិ តិ សហត្ថា បដិក្ក-
ហេត្វា ខាទ វា កុញ្ញ វាតិ ឧយ្យេជេន្តំ តិស្សោ អាមត្តិ-

ភិក្ខុនីវិក័ត្ត មហាវិរៈ ១៦ សង្ឃទិសេស

[៦៥៦] ភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់ការកសង្ស័យ មិនបានដឹងឆន្ទៈរបស់គណ
ហើយធ្វើឱ្យសារណាកម្ម ចំពោះភិក្ខុនីដែលសង្ស័យព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាម
ធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ត្រូវអាបត្តិ ៣
គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយ ទាំងឡាយ
ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីលើក លុះសូត្រកម្មវាចាចប់ហើយ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

[៦៥៧] ភិក្ខុនីមានតម្រេក ហើយទទួលខាទន័យៈបុរោជនីយៈ
ដោយវែងរបស់ខ្លួន អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរមកឆាន់ ត្រូវ
អាបត្តិ ៣ គឺទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស្តីនឹងបរិកោត ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្ងថ្មយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ ព្រះដែលលេបចូលទៅ
គ្រាន់តែទទួលទឹកនឹងឈើស្កន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៦៥៨] ភិក្ខុនីបញ្ជូនភិក្ខុនីផងគ្នាថា នៃនាងជាម្ចាស់ បុរសបុគ្គល
នេះទោះមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដែលនាងបាននៃនាងជា
ម្ចាស់ ល្ហើយចុះ កាលណាបើនាងមិនមានតម្រេកទេ បើបុរសបុគ្គលនោះ
ឲ្យវត្តណា ទោះខាទន័យៈក្តី កោជនីយៈក្តីដល់នាង ចូរនាងទទួលវត្តនោះ
ដោយវែងរបស់ខ្លួនហើយទំពាស្តី បុរិកោតចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ ៣

វិសយបិដកេ បរិវាហ

យោ អាបជ្ជតិ តស្ស វចនេន ខាទិស្សាមិ កុញ្ញស្ស
មិត បដិគ្គណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហា
អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ វុល្លត្ថយស្ស កោដនបរិយោសារ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[២៥៧] កុប្បតា កិក្កុដិ យាវតតិយំ សមនុកាស
នាយ ធម្មដិទិស្សដ្ឋន្តិ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជ
ញត្តិយា ទុក្ខដិ ធ្វីហិ កម្មវាចាហិ វុល្លត្ថយា កម្ម
វាចាបរិយោសារេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[២៦០] តិស្មិត្តិទេវ អធិករណោ បច្ឆាកតា ក
ប្បតា កិក្កុដិ យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ ធម្មដិ
ទិស្សដ្ឋន្តិ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្ខ
ធ្វីហិ កម្មវាចាហិ វុល្លត្ថយា កម្មវាចាបរិយោសារេ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[២៦១] សំសដ្ឋា កិក្កុដិយោ យាវតតិយំ សមនុកា
សនាយ ធម្មដិទិស្សដ្ឋន្តិយោ តិស្សោ អាបត្តិយា អា
បជ្ជន្តិ ញត្តិយា ទុក្ខដិ ធ្វីហិ កម្មវាចាហិ វុល្លត្ថយ
កម្មវាចាបរិយោសារេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក ចវិវារៈ

គឺទទួលដោយគិតថា អញ្ជូននឹងទំពារស៊ី ឬបរិភោគ តាមពាក្យភិក្ខុនីដែល
បញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិថល្លថ្មីយ គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេច
ចូលទៅ លុះសម្រេចការបរិភោគហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៦៥៧) ភិក្ខុនីក្រោធខ័ន្ត កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មគំរប់

៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ៣ គឺត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ កងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថល្លថ្មីយទាំងឡាយកងខណៈចប់
កម្មវាចាពីរលើក លុះសូត្រកម្មវាចាចប់ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៦៦០) ភិក្ខុនីដែលសង្ឃឲ្យចាញ់គេ ក្នុងអធិករណ៍ណានីមួយ

ហើយក្រោធខ័ន្ត កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មគំរប់ ៣ ដងហើយ
នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ៣ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដកងខណៈ
ចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថល្លថ្មីយទាំងឡាយកងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក
លុះសូត្រកម្មវាចាចប់ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៦៦១) ភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលនៅច្រឡកច្រឡំ កាលបើសង្ឃ

សូត្រសមនុភាសនកម្មគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ
ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដកងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថល្លថ្មីយ
ទាំងឡាយ កងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក លុះសូត្រកម្មវាចាចប់ហើយ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

២៨៧

ភិក្ខុវិភិក្ខុ សោឡស មហារិកា និស្សត្តិយា បាចិត្តិយា

(២៦២) សំសង្ហារិយេ តុមេ វិហារេ មា តុមេ

បាបា វិហារិត្តាតិ ឧយ្យោជេន្តិ យាវតតិយំ សមទុកា

សនាយ ធម្មដិជិស្សន្តិ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋ

តិ ញត្តិយា ទុក្កដំ ជ្ជហំ កម្មវាចាហំ ឥល្លត្តយ

កម្មវាចាហំ យោសារេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សង្ឃទិសេសា និទ្ធិតា ។

(២៦៣) បត្តសង្ឃិយំ ករោន្តិ ឯតិ អាបត្តិ

អាបដ្ឋតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៦៤) អកាលចរិវំ កាលចរិវំ អដ្ឋិដ្ឋហិត្តា

កាជាបេន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ កាជាបេន្តិ

បយោភេ ទុក្កដំ កាជាបេន្តិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(២៦៥) ភិក្ខុនិយា សង្ឃិ ចរិវំ ចរិវេន្តិ អដ្ឋិដ្ឋតិ

ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ អដ្ឋិដ្ឋតិ បយោភេ ទុក្កដំ

អដ្ឋិទ្វេ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

ភិក្ខុទីរីកង្គ មហាវិរៈ ១៦ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ

(៦៦២) ភិក្ខុទីបញ្ចាន (ភិក្ខុទីផង្គតា) ថា នៃនាងជាម្ចាស់ ចូរនា

ទាំងឡាយនៅច្រឡំក្រឡំចុះ នាងទាំងឡាយ កុំនៅទីវេទត្តិក្តាឡើយ

កាលបើសង្ឃសូត្រសមទុក្ខាសនកម្មគំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនល

បង់កម្មនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងខណៈចប់ញ

ត្រូវអាបត្តិប្រល្ល័យទាំងឡាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីលើក លុះសូត្រ

កម្មវាចាចប់ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចប់ សង្ឃទិសេស ។

(៦៦៣) ភិក្ខុទីធ្វើការសេន្យបាត្រទុក ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺនិស្សត្តិយ

បាចិត្តិយៈ ។

(៦៦៤) ភិក្ខុទីអធិដ្ឋានអកាលថវិរទ្យជាភាលថវិរ ហើយឲ្យគេ

ចែក ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេចែក

ឲ្យគេចែករួចហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(៦៦៥) ភិក្ខុទីបានប្រថវិរទ្យនឹងភិក្ខុទីផង្គតា ហើយដណ្តើមយកវិញ

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលដណ្តើម លុះដណ្តើម

បានមកហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

វិធីបិដក បរិវារ

(៦៦៦) អញ្ច វិញ្ញាបេត្តា អញ្ច វិញ្ញាបេដ្ឋំ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ វិញ្ញាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដ្ឋ
វិញ្ញាបេតេ ទិស្សត្ថយំ ទាចត្ថយំ ។

(៦៦៧) អញ្ច ចេតាបេត្តា អញ្ច ចេតាបេដ្ឋំ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ចេតាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដ្ឋ
ចេតាបេតេ ទិស្សត្ថយំ ទាចត្ថយំ ។

(៦៦៨) អញ្ញាទុតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញាទុស្ថិកេន
សង្ឃិកេន អញ្ច ចេតាបេដ្ឋំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ
ចេតាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដ្ឋ ចេតាបេតេ ទិស្សត្ថយំ
ទាចត្ថយំ ។

(៦៦៩) អញ្ញាទុតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញាទុស្ថិកេន
សង្ឃិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ច ចេតាបេដ្ឋំ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ចេតាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដ្ឋ
ចេតាបេតេ ទិស្សត្ថយំ ទាចត្ថយំ ។

(៦៧០) អញ្ញាទុតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញាទុស្ថិកេន
មហាជនិកេន អញ្ច ចេតាបេដ្ឋំ ទ្វេ អាបត្តិយោ

វិធីបដិសេធ បរិការៈ

(៦៦៦) ភិក្ខុនិស្សមវត្ថុដទៃហើយ ត្រឡប់ជាស្នូមវត្ថុដទៃត្រូវ
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលស្នូម លុះស្នូមបានមក
ហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយៈបាចិត្តិយៈ ។

(៦៦៧) ភិក្ខុនិទ្យោគទិញវត្ថុដទៃហើយ ត្រឡប់ជាទ្យោគទិញវត្ថុ
ទៀតត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលទ្យោគទិញ
លុះទ្យោគទិញបានមកហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយៈបាចិត្តិយៈ ។

(៦៦៨) ភិក្ខុនិទ្យោគទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់សង្ឃ ដែល
គេប្រគេនមកបម្រុងវត្ថុដទៃត ដែលគេទទួលចំពោះវត្ថុដទៃត ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលទ្យោគទិញ លុះទ្យោគ
ទិញបានមកហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយៈបាចិត្តិយៈ ។

(៦៦៩) ភិក្ខុនិទ្យោគទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់សង្ឃ ដែល
គេប្រគេនមកបម្រុងវត្ថុដទៃត ដែលគេទទួលចំពោះវត្ថុដទៃត និង
ដោយវត្ថុដែលស្នូមគេបានមកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលទ្យោគទិញ លុះទ្យោគទិញបានមកហើយ ត្រូវ
អាបត្តិនិស្សត្តិយៈបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧០) ភិក្ខុនិទ្យោគទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខាររបស់គណៈ ដែលគេ
ប្រគេនមកបម្រុងវត្ថុដទៃត ដែលគេទទួលចំពោះវត្ថុដទៃត ត្រូវអាបត្តិ ២

អំពូនីរិកង្កេ លោក្យស មហារិកា និប្បត្តិយា ពាចិត្តិយា

អាមជ្ជតិ ចេតាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ ចេតាបិ
និស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៧១) អញ្ញាទត្តិកេន បរិក្ការេន អញ្ញាទិសិកេន

មហាជនិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តិ ។

អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ចេតាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ

ចេតាបិកេ និស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៧២) អញ្ញាទត្តិកេន បរិក្ការេន អញ្ញាទិសិកេន

បុគ្គលិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តិ ។

អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ចេតាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ

ចេតាបិកេ និស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

(២៧៣) អតិវេកចតុក្កិសបរមំ កុវាបុរយំ

ចេតាបេន្តិ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ចេតាបេតិ

បយោគេ ទុក្ខដំ ចេតាបិកេ និស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

ភិក្ខុវិញ្ញាណ មហានិកាយៈ ១៦ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ

គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេទិញ លុះឲ្យគេទិញបានមក
ហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧១) ភិក្ខុនីឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិការរបស់គណៈ ដែល

ប្រគេនមកបម្រុងវត្ថុដទៃត ដែលគេទទួលចំពោះវត្ថុដទៃត នឹងដោយ
វត្ថុដែលសូមគេបានមកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេទិញ លុះឲ្យគេទិញបានមកហើយ ត្រូវអាបត្តិ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧២) ភិក្ខុនីឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិការរបស់បុគ្គល ដែលគេ

ប្រគេនមកបម្រុងវត្ថុដទៃត ដែលគេទទួលមកចំពោះវត្ថុដទៃត នឹង
ដោយវត្ថុដែលសូមគេបានមកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេទិញ លុះឲ្យគេទិញបានមកហើយ ត្រូវ
អាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៣) ភិក្ខុនីឲ្យគេទិញសំពត់ដណ្តប់មានសាច់ក្រាស់ មាន

តម្លៃច្រើនជាង ១៦ តហាបណៈឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេទិញ លុះឲ្យគេទិញបានមកហើយ ត្រូវ
អាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(២៧៤) អតិរេត្ត ឡ្យតេយ្យតំសបរមំ លហុ បាបុ-
រណំ ចេតាបេន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ចេតាបេតិ
បយោតេ ទុក្ខដំ ចេតាពិតេ ជិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

និស្សត្តិយា ធាចិត្តិយា និរុត្តិ ។

(២៧៥) លសុណំ ខាទន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ខាទិស្សាមិតិ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោ-
ហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៦) សម្ពាធលោមិ សំហារបេន្តំ ទ្វេ អាបត្តិ-
យោ អាបជ្ជតិ សំហារបេតិ បយោតេ ទុក្ខដំ សំហា-
រាបិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៧) តលយាតកំ កកោន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ កកោតិ បយោតេ ទុក្ខដំ កតេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៨) ជនុបដ្ឋកំ អាទិយន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ អាទិយតិ បយោតេ ទុក្ខដំ អាទិទ្វេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៦៧៤) ភិក្ខុនីឲ្យគេទិញសំពត់ដណ្តប់មានសាច់ស្នើង មានតម្លៃ
ច្រើនជាង ១០ កហាបណៈឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេទិញ លុះឲ្យគេទិញបានមកហើយ ត្រូវអាបត្តិ
និស្សត្តិយ បាចិត្តិយៈ ។

ចប់ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៥) ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹម ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ទទួលដោយគិតថា
អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ព្រះដែល
លេបចូលទៅ ។

(៦៧៦) ភិក្ខុនីឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យគេដក លុះឲ្យគេដករួចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៧) ភិក្ខុនីធ្វើការប្រហារវដ្តនិមិត្ត ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ លុះធ្វើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៨) ភិក្ខុនីកាន់យករូបអង្គជាតិដែលធ្វើដោយដំរីឈើ ឬកាក
លីខដំរីលីង ត្រូវអាបត្តិ ២ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលកាន់យក
លុះកាន់យករួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

២៧១

វិក្កុនីវរង្កេ លោក្ខុស បរោវាវា ពារិក្ខិយេ លសុណវិញោ

(២៧៧) អតិរេកទ្ធិផ្សំលបដូចរាប ទុកេកសុទ្ធិក
អាទិយដ្ឋំ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមដ្ឋតិ វាទិយតិ បរយោ
កេ ទុក្កដំ អាទិទ្វេ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៨០) កិក្កុស្ស កុញ្ញត្ថស្ស(១) ទាទិយេ ឯ វា វិជ្ជប
នេ ឯ ឧបតិដ្ឋតិ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមដ្ឋតិ ហត្ថទាស
តិដ្ឋតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ហត្ថទាស វិជហិតា តិដ្ឋតិ
អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(២៨១) អាមកេធា វិញាមេត្តា កុញ្ញត្ថំ ទ្វេ អា
មត្តិយោ អាមដ្ឋតិ កុញ្ញស្សប័តិ បដិក្កុញ្ញាតិ អាមត្តិ
ទុក្កដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តិ ទាចិត្តិ
យស្ស ។

(២៨២) ទុត្តារិ វា បស្សុរិ វា លោក្ខិ វា សុត្តារិ វា
វិយាសិ វា តិរេកុទ្ធិ ធម្មត្ថំ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមដ្ឋតិ
ធម្មតិ បរយោកេ ទុក្កដំ ធម្មតេ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៨៣) ទុត្តារិ វា បស្សុរិ វា លោក្ខិ វា សុត្តារិ វា
វិយាសិ វា ហារិកេ ធម្មត្ថំ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមដ្ឋតិ
ធម្មតិ បរយោកេ ទុក្កដំ ធម្មតេ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

១ កុញ្ញមានស្សតិ កុញ្ញិ លោក្ខុយ ទិវិប្បិ ។

ភិក្ខុនីវរុទ្ធ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ លសុណេវន្ត

(៦៧៧) ភិក្ខុនីកាន់យកការងារងម្រះនិបត្តិ ដោយទឹកជ្រៅហួស

កំណត់២ ថ្នាំងម្រាមវង់ទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ
ដែលដម្រះ លុះកាន់យកការងារងម្រះរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៦៨០) ភិក្ខុកំពុងឆាន់ ភិក្ខុនីទៅបំរើដោយទឹកក្តី ដោយផ្ចិតក្តី

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺបិតនៅក្នុងហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ បិតនៅដាច់
ពីហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៦៨១) ភិក្ខុនីស្នូមស្រូវស្រសមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺទទួល

ដោយគិតថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៦៨២) ភិក្ខុនីហាលទូចារក្តី បស្ស្យាវក្តី ទឹកមាត់ក្តី សម្រាមក្តី

រលស់សំណល់ក្តី ខាងក្រៅដញ្ចាំង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគវង់ទៅលេប លុះហាលរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៦៨៣) ភិក្ខុនីហាលទូចារក្តី បស្ស្យាវក្តី ទឹកមាត់ក្តី សម្រាមក្តី

រលស់សំណល់ក្តី លើលើចូរស្ទើរស្រស់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគវង់ទៅលេប លុះហាលរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(៦៨៤) នច្ចំ វា ភិក្ខុំ វា វាទិកំ វា ទិស្សនាយ

កច្ឆន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
ជស្ស យត្ត វិភា បស្សតិ វា សុណាតិ វា អាបត្តិ
ទាចិក្ខុយស្ស ។

លសុណវិញ្ញោ បរិមោ ។

(៦៨៥) វត្តនុកាវេ អប្បជីបេ បុរិសេន សន្និ

ឯកេនេកា សន្និជ្ជន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ហត្ថទា-
សេ ភិក្ខុតិ អាបត្តិ ទាចិក្ខុយស្ស ហត្ថទាសំ វិជហិត្តា
ភិក្ខុតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

(៦៨៦) បដិច្ចន្នេ ឌីកាសេ បុរិសេន សន្និ

ឯកេនេកា សន្និជ្ជន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ហត្ថទា-
សេ ភិក្ខុតិ អាបត្តិ ទាចិក្ខុយស្ស ហត្ថទាសំ វិជហិត្តា
ភិក្ខុតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

(៦៨៧) អន្ន្យោកាសេ បុរិសេន សន្និ ឯកេនេកា

សន្និជ្ជន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ហត្ថទាសេ ភិក្ខុតិ
អាបត្តិ ទាចិក្ខុយស្ស ហត្ថទាសំ វិជហិត្តា ភិក្ខុតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

[៦៨៤] ភិក្ខុនីទៅមើលកំភ្លឹ ក្នុងប្រៀងភ្លឹ ភ្លើងប្រគំភ្លឹ ត្រូវ

អាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលដើរទៅ លុះទៅឈរ

មើល ឬស្តាប់ត្រង់ទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ត្រង់ទីនោះ ។

ចប់ លសុណវត្ថុ ទី ១ ។

[៦៨៥] ភិក្ខុនីបិតនៅតែម្នាក់ឯង ជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ ក្នុងវេលា

យប់ ឯងតែមានប្រទីប ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺបិតនៅក្នុងហត្ថបាស ត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈ បិតនៅក្រៅពីហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៦៨៦] ភិក្ខុនីបិតនៅតែម្នាក់ឯង ជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ក្នុងទី

ឧកាសដក់បាំង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺបិតនៅក្នុងហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

បិតនៅក្រៅពីហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៦៨៧] ភិក្ខុនីបិតនៅតែម្នាក់ឯង ជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ក្នុងទីវាល

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺបិតនៅក្នុងហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ បិតនៅ

ក្រៅពីហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វិក្កុទ្ធិវិក្កុទ្ធី សោឡស មហាវាណ បាចិញ្ជិយេ វត្តន្តការវត្តោ

(៦៨៨) វិស័យាយ វា ព្យុហោ វា សិដ្ឋានកេ

ប្រសិសេដ្ឋ សន្តិ ឃីកេនេកា សន្តិដ្ឋន្ត ទ្វេ អាបត្តិយេ
អាបដ្ឋតិ ហត្ថចាសេ តិដ្ឋតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស
ហត្ថចាសិ វិដហិត្វា តិដ្ឋតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

(៦៨៩) ប្រកត្តិ កុលានិ ឧបសន្តិមិត្វា អាសនេ

និសិទ្ធិត្វា សាមិកេ អនាបុត្រា បក្កមន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយេ
អាបដ្ឋតិ បឋមិ ចានិ អនោវស្សកំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ទុតិយំ ចានិ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ
យស្ស ។

(៦៩០) បច្ឆាកត្តិ កុលានិ ឧបសន្តិមិត្វា សាមិកេ

អនាបុត្រា អាសនេ និសិទ្ធិ ទ្វេ អាបត្តិយេ អាបដ្ឋតិ និ-
សិទ្ធិ បយោគេ ទុក្ខជំ និសិទ្ធិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៦៩១) វិកាលេ កុលានិ ឧបសន្តិមិត្វា សាមិកេ

អនាបុត្រា សេយ្យំ សន្តិវត្វា វា សន្តិកមេត្វា វា អភិទិសិ-
ទន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយេ អាបដ្ឋតិ អភិទិសិទតិ បយោគេ
ទុក្ខជំ អភិទិសិទ្ធិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

ភិក្ខុនិក្ខន្ធិ មហាវិរៈ ១៦ បារិស័ត្តិយៈ រត្តន្តការវិញ

(៦៨៨) ភិក្ខុនិបិតនៅតែម្នាក់ឯងជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ ក្នុងច្រក

រហូតក្តី ច្រកចាលក្តី ផ្លូវបែកក្តី ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺបិតនៅក្នុងហត្ថបាស
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ បិតនៅក្រៅពីហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៦៨៩) ភិក្ខុនិចូលទៅកាន់ត្រកូល ក្នុងវេលាមុនភត្ត ហើយ
អង្គុយលើអាសនៈមិនបានប្រាប់ម្ចាស់គេ ស្រាប់តែចៀសចេញទៅ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺឈានដំហានទីមួយចូលទៅ ក្នុងទីដែលភ្ញៀវធ្លាក់មិនត្រូវ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈានដំហានទីមួយចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៦៩០) ភិក្ខុនិចូលទៅកាន់ត្រកូល ក្នុងវេលាក្រោយភត្តមិនបាន
ប្រាប់ម្ចាស់គេ ហើយស្រាប់តែអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលអង្គុយ លុះអង្គុយស៊ប់ហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៦៩១) ភិក្ខុនិចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងវេលាវិកាល ហើយមិនបាន
ប្រាប់ម្ចាស់គេស្រាប់តែក្រាលឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃទ្រូក្រាលក្តី នូវកម្រាល
សម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយសន្តិវត្តលើ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលអង្គុយ លុះអង្គុយស៊ប់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិទ្យុបិដកេ បរិវារោ

(២៧២) ទុក្ខហិតេន ទ្ធិបដារិតេន បរិ ទុដ្ឋាបេន
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ទុដ្ឋាបេតិ បយោគេ ទុក្ខជំ
ទុដ្ឋាបេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៣) អត្តានិ វា បរិ វា និរយេន វា ព្រហ្ម
ចរិយេន វា អភិសបដ្ឋិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជ
អភិសបតិ បយោគេ ទុក្ខជំ អភិសបេតេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៤) អត្តានិ វិធិត្វា វិធិត្វា រោទន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ វិធិតិ រោទតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស វិធិតិ រ
រោទតិ អាបត្តិ ទុក្ខជំស្ស ។

រត្តន្តការវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

(២៧៥) នក្កា នហាយន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
នហាយតិ បយោគេ ទុក្ខជំ នហានចរិយោសារោ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៦) បមាណាតិក្កន្តិ ទុទកសាដិកំ កាវ
បេន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កាវបេតិ បយោគេ
ទុក្ខជំ កាវបេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៦៧២) ភិក្ខុនីពោលទោសភិក្ខុនីឯទៀត ដោយការប្រកាន់ខុស
ទាំងតិចារណាខុស ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែល
ពោលទោស លុះពោលទោសរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៣) ភិក្ខុនីប្រទេចផ្កាសាខ្លួនឯង ឬទប់សម្បទ័នដទៃ ដោយ
ពាក្យថា នរកក្តី ដោយពាក្យថា ព្រហ្មចរិយៈក្តី ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលប្រទេច លុះប្រទេចរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៤) ភិក្ខុនីវាយខ្លួនឯងរឿយ ៗ ហើយយំ ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺវាយហើយយំផង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រាន់តែវាយមិនយំ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

បឋម រត្តន្តការវត្ត ទី ២ ។

(៦៧៥) ភិក្ខុនីមានកាយអាក្រាតងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលងូតទឹក លុះងូតស្រេចហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៦) ភិក្ខុនីឲ្យគេធ្វើសំពត់ងូតទឹកកន្លងហួសខ្នាត ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យធ្វើ លុះឲ្យធ្វើរួចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

កិច្ចខ្ពើកន្ត្រៃ លោក្យស មហាវិរា បាចិត្តិយេ ឧហានវិជ្ជា

(២៧៧) កិក្កុនិយា ចីវរិ វិសិព្វត្វា វា វិសិព្វាបេត្វា

វា លេវ សិព្វន្តិ ធន សិព្វាបធាយ ឧស្សុក្កិ ករោន្តិ

ឯកិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទាចិត្តិយំ ។

(២៧៨) បញ្ចាហិតំ សង្ឃាដិវរិ អតិក្កាបេន្តិ ឯកិ

អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទាចិត្តិយំ ។

(២៧៩) ចីវរសង្កមនិយំ ជារោន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ ជារេតិ បយោកេ ទុក្កដិ ជារិកេ អាបត្តិ

ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧០០) កណាស្ស ចីវរលាភិ អន្តរាយំ ករោន្តិ ទ្វេ

អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ករោតិ បយោកេ ទុក្កដិ ករេត

អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧០១) ធម្មិកំ ចីវរិកន្តិ បដិពាហន្តិ ទ្វេ អាបត្តិ-

យោ អាបជ្ជតិ បដិពាហតិ បយោកេ ទុក្កដិ បដិពា-

ហិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

ភិក្ខុនិវារិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ឧហានវត្ត

(៦៧៧) ភិក្ខុនិវារិក្ខ ឬប្រើគេឲ្យរុះរើចីវររបស់ភិក្ខុនិវារិក្ខ
ហើយមិនដេរវិញ ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឲ្យគេដេរឲ្យវិញ ត្រូវអាបត្តិ

១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៨) ភិក្ខុនិញ្ញាតិវារៈវិនសង្ស្រាជិ (ប្រើផ្លាស់ប្តូរនឹងទុក្ខរាសន្តៈ)

ឲ្យកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៦៧៩) ភិក្ខុនិប្រើប្រាស់សង្ឃមនីយចីវរ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខរាសន្តៈ ក្នុងប្រយោគដែលប្រើប្រាស់ លុះប្រើប្រាស់រួចហើយ

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧០០) ភិក្ខុនិធ្វើចីវរលាភរបស់គណៈឲ្យខូចទៅ ត្រូវអាបត្តិ ២

គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខរាសន្តៈ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ លុះធ្វើរួចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧០១) ភិក្ខុនិយាត់ការចែកចីវរ ដែលប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ

២ គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខរាសន្តៈ ក្នុងប្រយោគដែលយាត់ លុះយាត់រួចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិធីបិដកេ បិរិវាពេ

(៧០២) អាត្មាវិកស្ស វា បរិញ្ញាជិតស្ស វា
បរិញ្ញាជិតាយ វា សមណាជីវំ ទេដ្ឋំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ទេតិ បយោតេ ទុក្ខដំ ទិដ្ឋេ អាបត្តិ ទា-
ចិត្តិយស្ស ។

(៧០៣) ទុព្វលជីវប្បព្វាសាយ ចរិកាលសមយំ
អតិក្កាមេដ្ឋំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ អតិក្កាមេតិ
បយោតេ ទុក្ខដំ អតិក្កាមិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧០៤) ធម្មិកំ កបិទុទ្ធារំ បដិពាហន្តំ ទ្វេ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ បដិពាហិតិ បយោតេ ទុក្ខដំ បដិពា-
ហិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

នហោវិញ្ញា ពតិយោ ។

(៧០៥) ទ្វេ ភិក្ខុនិយោ ឯកមញ្ញេ តុវដ្ឋេនិយោ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជនិ ទិបជ្ជនិ បយោតេ ទុក្ខដំ
ទិបទ្វេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧០៦) ទ្វេ ភិក្ខុនិយោ ឯកត្តរណាទាបរណា
តុវដ្ឋេនិយោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជនិ ទិបជ្ជនិ បយោតេ
ទុក្ខដំ ទិបទ្វេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧០២) ភិក្ខុនីឲ្យបីវាររបស់សមណៈដល់គ្រូហស្តក្តី ដល់បរិព្វាជក្តី ដល់បរិព្វាជិកាភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យ លុះឲ្យរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧០៣) ភិក្ខុនីញ៉ាំងសម័យវិនបីវារកាលឲ្យកន្លងហួសទៅដោយចង បានបីវារដ៏ទុព្វលភាព ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគ ដែលឲ្យកន្លង លុះឲ្យកន្លងហួសទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧០៤) ភិក្ខុនីយាត់ការដកកបិនដែលប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលយាត់ លុះយាត់រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ចប់ នហោនវត្ត ទី ៣ ។

(៧០៥) ភិក្ខុនីពីររូបដេកលើគ្រែតែមួយ ជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹងដេក លុះដេកស៊ប់ ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧០៦) ភិក្ខុនីពីររូបមានកម្រាលនឹងសំពត់ដណ្តប់តែមួយ ដេក ជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលរៀបនឹង ដេក លុះដេកស៊ប់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ភិក្ខុវិភិក្ខុ សោឡស មហាវិហារ ពាចិត្តិយេ តុវិទ្ធិវិទ្ធា

[៧០៧] ភិក្ខុវិភិក្ខុ សោឡស មហាវិហារ ពាចិត្តិយេ តុវិទ្ធិវិទ្ធា
អាចត្តិយោ អាចជ្ជតិ ករោតិ បយោគេ ទុក្ខដំ ករោតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៧០៨] ទុក្ខតំ សហជីវីដិ លេវ ឧបជ្ជដំ ឧ
ឧបជ្ជាបនាយ ឧស្សុត្តិ ករោតិ ឃតំ អាចត្តិ អា
ចជ្ជតិ ចាចិត្តិយំ ។

[៧០៩] ភិក្ខុវិភិក្ខុ ឧបស្សយំ ទត្វា កុបតា
អនត្តមតា ជិត្តឡដំ ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតិ ជិត្តឡតិ
បយោគេ ទុក្ខដំ ជិត្តឡតេ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៧១០] សិស្សា ភិក្ខុវិភិក្ខុ យាវតតិយំ សមទុកា
សនាយ ឧប្បដិដិស្សដំ ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតិ
ញត្តិយា ទុក្ខដំ កម្មវាចាបរិយោសានេ អាចត្តិ ចា
ចិត្តិយស្ស ។

[៧១១] អន្តោរដ្ឋ សាស្ត្រសម្មតេ សប្បដិកយ
អសត្តិកា ចារតំ ចរដំ ទ្វេ អាចត្តិយោ អាចជ្ជតិ
បដិបជ្ជតិ បយោគេ ទុក្ខដំ បដិបទ្ធវេ អាចត្តិ ចាចិត្តិ
យស្ស ។

ភិក្ខុនីវិក័ត្ត មហាវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ តុរិវុត្ត

(៧០៧) ភិក្ខុនីក្នុងធ្វើសេចក្តីអង្សក្នុងលក្ខន្តិកា ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុង ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ លុះធ្វើរួចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧០៨) ភិក្ខុនីមិនបម្រើ ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឲ្យគេបម្រើ
នឹងបម្រើ នូវកូនសិស្សដែលមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៧០៩) ភិក្ខុនីឲ្យលំនៅដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយស្រាប់តែក្រោយ
អាក់អន់ចិត្ត បណ្តេញភិក្ខុនីនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុង
ក្នុងប្រយោគដែលបណ្តេញ លុះបណ្តេញចេញរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៧១០) ភិក្ខុនីនៅប្រឡូកប្រឡំ កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុកាស-
នកម្មតំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុង ក្នុងខណៈចប់ញាតិ លុះសូត្រកម្មវាចាចប់ហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧១១) ភិក្ខុនីមិនមានពួកឈញ្ជាជាគ្នា ទៅកាន់ទីចារិកខាងក្នុងដែល
ដែលគេសន្មតថាប្រកបដោយសេចក្តីរង្ស៊ីស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុង ក្នុងប្រយោគដែលដើរ លុះដើរហើយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិធីយមីដកេ បរិវារោ

[៧០២] តំរោរដ្ឋេ សាសន្តំសម្មតេ សម្មជីវកយេ
អសត្តិកា ចារឹកំ ចរន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
បដិបជ្ជតិ បយោគេ ទុក្ខដំ បដិបន្នេ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។

[៧០៣] អន្តោវស្សំ ចារឹកំ ចរន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ បដិបជ្ជតិ បយោគេ ទុក្ខដំ បដិបន្នេ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[៧០៤] វស្សំ វត្ថា កិក្ខដំ ចារឹកំ ន បក្កមន្តំ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ចាចិត្តិយំ ។

គុវិជ្ជា បុគ្គោ ។

[៧០៥] ភជានារំ វា ចិត្តានារំ វា អារាមំ វា ឧប្បន្តំ
វា ចោត្តារណី វា ទស្សនាយ គច្ឆន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ គច្ឆតិ បយោគេ ទុក្ខដំ^(១) យត្ថ វិសា បស្សតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ឧ. ម. គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧១២) ភិក្ខុនិម្មិនមានពួកឈ្មួញជាគ្នា ដើរទៅកាន់ទីចារិកខាង
ក្រៅដែន ដែលគេសន្មតថា ប្រគបដោយសេចក្តីរន្សៀស ប្រគបដោយ
ភ័យចំពោះមុខ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែល
ដើរ លុះដើរទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧១៣) ភិក្ខុនិដើរទៅកាន់ទីចារិកខាងក្នុងវិស្សា ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងប្រយោគដែលដើរ លុះដើរទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៧១៤) ភិក្ខុនិនៅចាំវិស្សារូបហើយ មិនចៀសចេញទៅកាន់ទី
ចារិក ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

ធម៌ កុរុវិញ្ញៈ ទី ៤ ។

(៧១៥) ភិក្ខុនិដើរទៅដើម្បីមើលដំណាក់សម្រាប់ក្រសាលារបស់
ព្រះរាជានី រោងដំរីចិត្រត្ត ស្នូតត្តិ ទុស្សានត្តិ ស្រែរោងបាតុរណីត្តិ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈរមើលក្នុងទីណា
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក្នុងទីនោះ ។

កិច្ចសិរិកង្កែ សោឡស មហាវិវា ជាចិត្តិយ ចិញ្ចាភារិញ្ច

(៧១២) អាបជ្ជន្តំ វា បល្ល័ង្កំ វា បរិកុញ្ញន្តំ ទ្វេ អាបត្តិ
យោ អាបជ្ជន្តិ បរិកុញ្ញនិ បយោគេ ទុក្កដំ បរិកុញ្ញ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧១៧) សុត្តំ កន្តន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជន្តិ កន្ត
និ បយោគេ ទុក្កដំ ទុដ្ឋវដ្ឋវេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧១៨) តិហិវេយ្យវច្ឆំ ករោន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជន្តិ ករោតិ បយោគេ ទុក្កដំ កតេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧១៩) ភិក្ខុនិយា ឯហាយ្យេ ឥមំ អដិករណំ
វ្យុបសមេហិតិ វ្យុមាណា សាធិតិ បដិស្សុណាត្វា នេវ
វ្យុបសមេន្តំ ន វ្យុបសមាយ ទុស្សុក្កំ ករោន្តំ ឯតំ អា
បត្តិ អាបជ្ជន្តិ ទាចិត្តិយំ ។

(៧២០) អាតារិកស្ស វា(១) បរិញ្ញាជិកស្ស វា
បរិញ្ញាជិកាយ វា សហត្តា ទាទដិយំ វា កោដិយំ វា
នេន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជន្តិ ទេតិ បយោគេ ទុក្កដំ
និទ្ធនេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

១ អាណិកស្ស វា អបេលកស្ស វាភិ កត្តិមិ រោត្តិមិ ទិស្សុមិ ។

ភិក្ខុនីវត្ត បណ្តោះ ១៦ បាបិគ្គិយៈ ចិត្តាធារវត្ត

(៧១៦) ភិក្ខុនីប្រើប្រាស់គ្រែកាសនិក្ខី បល្ល័ង្កក្ខី ត្រូវអាបត្តិ ២

គឺក្នុងប្រយោគ ដែលកំពុងប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះប្រើប្រាស់
ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយៈ ។

(៧១៧) ភិក្ខុនីការអម្បោះ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែល

កំពុងការ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងវារៈដែលបន្ទិល ១ ដុំៗត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយៈ ។

(៧១៨) ភិក្ខុនីធ្វើការទូល់ខ្លាយបម្រើគ្រហស្ថ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ

ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះធ្វើរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាបិគ្គិយៈ ។

(៧១៩) ភិក្ខុនីកាលបើភិក្ខុនីផងគ្នានិយាយថា នៃនាងជាម្ចាស់នាង

ចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដូច្នោះ បានទទួលពាក្យថា សាដុហើយ បែរ
ជាមិនរម្ងាប់ ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីទូល់ខ្លាយដើម្បីឲ្យរម្ងាប់វិញ ត្រូវអាបត្តិ ១
គឺបាបិគ្គិយៈ ។

(៧២០) ភិក្ខុនីឲ្យខាងដើមឬខាងដំបូកដល់គ្រហស្ថក្តី ចរិញ្ចា-

ដកក្តី ចរិញ្ចាដកក្តី ដោយដៃខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែល
កំពុងឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយៈ

វិទ្យោបិដកេ បរិវារោ

(៧២០) អាវសថេវីរិ អនិស្សជ្ជិតា បរិភុញ្ញតិ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បរិភុញ្ញតិ បយោគេ ទុក្ខដំ បរិ
ភុតេ អាបតិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧២២) អាវសមី អនិស្សជ្ជិតា ចារិតំ បក្កមដំ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បវមំ ទាទំ បរិក្ខេបំ អ
តិក្កាមេតិ អាបតិ ទុក្ខដស្ស ទុតិយំ ទាទំ អតិក្កា
មេតិ អាបតិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧២៣) តិវច្ឆានវិជ្ជិ បរិយាប្បណាតិ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ បរិយាប្បណាតិ បយោគេ ទុក្ខដំ បទេ បទេ
អាបតិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧២៤) តិវច្ឆានវិជ្ជិ វិទេដំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អា
បជ្ជតិ វិទេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ បទេ បទេ អាបតិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

(៧២១) ភិក្ខុនីមិនប្រគល់អាវសថថវិរហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអា-
បត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះប្រើ
ប្រាស់រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧២២) ភិក្ខុនីមិនទាន់ប្រគល់ផ្ទះសំណាក់ហើយចៀសចេញទៅកាន់
ចារិក ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺឈានជំហានជាប់ម កន្លងរបងផ្ទះសំណាក់ទៅ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈានជំហានជាតំបត្រកន្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧២៣) ភិក្ខុនីរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ
ដែលកំពុងបង្រៀន ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះរៀនហើយ) ត្រូវអាបត្តិ-
បាចិត្តិយៈ រាល់ ១ បទ ។

(៧២៤) ភិក្ខុនីបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ
ដែលកំពុងបង្រៀន ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះបង្រៀនហើយ) ត្រូវអាបត្តិ-
បាចិត្តិយៈ រាល់ ១ បទ ។

វិទ្យុសីវរង្គេ លោឡុស បហារិក បាចិញ្ចិយេ វារបវិញ្ញោ

(៧២៥) ដាវំ សក្កិក្កុក្កំ អាវាមំ អាបាប្បត្តា ប
សន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បឋមំ ចាទំ បរិស្សេ
អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ឱក្កដស្ស ឱតិយំ ចាទំ អតិក្កា
មេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧២៦) ក្កុក្កំ អក្កោសន្តិ បរិកាសន្តិ ទ្វេ អាបត្តិ
យោ អាបជ្ជតិ អក្កោសតិ បយោគេ ឱក្កដំ អក្កោស
តេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧២៧) ចណ្ណិកតា កណ្ណំ បរិកាសន្តិ ទ្វេ អាបត្តិ
យោ អាបជ្ជតិ បរិកាសតិ បយោគេ ឱក្កដំ បរិកាស
តេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧២៨) និទន្តិកា វា បវារិតា វា ចាទនិយំ វា កោជ
និយំ វា កុញ្ញន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ចាទិស្សាមិ
កុញ្ញិស្សាមិតិ បដិកុញ្ញាតិ អាបត្តិ ឱក្កដស្ស អដ្ឋេ
ហារេ អដ្ឋេហារេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧២៩) កុលំ មច្ឆរយន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជ
តិ មច្ឆរយតិ បយោគេ ឱក្កដំ មច្ឆរតេ អាបត្តិ ចា
ចិត្តិយស្ស ។

ភិក្ខុនីវិក័ត្ត មហាវារៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ អារាមវគ្គ

(៧២៥) ភិក្ខុនីកាលដឹងហើយចូលទៅកាន់អារាម ដែលមានភិក្ខុ
ដោយមិនបានប្រាប់ (ជាមុន) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺឈានដំហានជាបឋម
កន្លងរបងអារាមទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈានដំហានជាគំរប់ពីរកន្លងទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧២៦) ភិក្ខុនីដេវប្រទេចភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ
ដែលកំពុងដេវ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះដេវរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧២៧) ភិក្ខុនីប្រទេចផ្កាសាគណភិក្ខុនី ដោយកំណាច ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងផ្កាសា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះផ្កាសា
រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧២៨) ភិក្ខុនីដែលគេនិមន្តហើយក្តី ហាមគោជនហើយក្តី បែរជា
ទៅឆាន់ខាទន័យគោជនីយាហារ (ក្នុងទីដទៃ) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺកំពុង
ទទួលដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពោស្មីនឹងបរិភោគ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៧២៩) ភិក្ខុនីកំណាញ់ត្រកូល ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺកំពុងប្រព្រឹត្ត
កំណាញ់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះប្រព្រឹត្តកំណាញ់ហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

វិន័យបិដកេ បរិកិរោ

(៧៣០) អភិក្កុកោ អាវាសេ វស្សំ វសន្តំ ទ្រេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វស្សំ វសស្សាមិតិ សេនាសនិ
បញ្ញាបេតិ ទានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតិ បរិវេណិ
សម្មជ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស សហ អរុណាគមនា
អាបត្តិ ទានិតិយស្ស ។

(៧៣១) វស្សំ វត្ថា កិក្កនិ ឧកតោសាជ្ឈេ តិហិ
ហានេហិ នឃ្យវរេន្តិ ឯតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទានិតិយំ ។

(៧៣២) ឌីវនាយ វា សិវាសាយ វា ន កត្តនិ
ឯតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទានិតិយំ ។

(៧៣៣) ឧទោសេស្សំ ន បុត្តនិ ឌីវនឃ្យំ ន
យាចន្តិ ឯតិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ទានិតិយំ ។

(៧៣៤) បសាទេ ជានិ កណ្ណំ វា វុហិតំ វា(១)
អនបលោកេត្តា សង្ឃំ វា កណ្ណំ វា បុរិសេន សទ្ធិ
ឯតេនេកា ភេនាបេន្តិ ទ្រេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ភេ-
នាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដិ កិណ្ណេ អាបត្តិ ទានិតិយស្ស ។

អារមវិញ្ញោ ឆញ្ញោ ។

១ កណ្ណំ វា បិលកំ វា វុធិរំ វា កត្តចិ យេន្តកេ ទិស្សតិ ។ ម. វុធិរំ ។

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

(៧៣០) ភិក្ខុនីនៅចាំវិស្សា ក្នុងភាវសមិទមានភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិ

២ គឺកំពុងគ្រាលសេនាសនៈដោយបិណ្ឌថា អាត្មាអញនឹងនៅចាំវិស្សា

ដូច្នេះ ហើយក៏ភិក្ខុនីទឹកឆាន់ទឹកប្រើប្រាស់ របោសបរិវេណ ត្រូវអាបត្តិ

ទុកដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រមគ្នានឹងអរុណារះឡើង ។

(៧៣១) ភិក្ខុនីនៅចាំវិស្សារួចហើយ មិនបានបរិវេណនឹង

ទុកតាសង្ឃ ដោយស្ថាន ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៧៣២) ភិក្ខុនីមិនទៅ ដើម្បីទទួលទុក្ខទុក្ខី ដើម្បីនៅរួមរួម

ភាក្ខី ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៧៣៣) ភិក្ខុនីមិនស្អូររបោសថង មិនសូមទុក្ខទុក្ខី ត្រូវ

អាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៧៣៤) ភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់សង្ឃឬគណៈ (ហើយនៅតែ) ម្នាក់

នឹងម្នាក់ជារួមនឹងបុរស ឲ្យគេទំលាយពាក្យ របួសក្តី ដែលកើតត្រង់

កាយ ខាងក្រោម^(១) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យគេ

ទំលាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះទំលាយរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ចប់ អាមាមវត្ត ជាតំរប់ ៦ ។

១ សរីរក្រុមទេសខាងក្រោមតាំងពីផ្តិតទៅទល់ត្រឹមព្យាសន្តង្គ ។

កិច្ចនីតិវង្ខេ លោក្ខស មហាវិវា បាចិត្តិយេ គត្តិវិវង្ខេ

[៧៣៥] ភត្តិវង្ខេ វដ្ឋាបេន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ
វដ្ឋាបេន្តិ បយោគេ ទុក្ខដំ វដ្ឋាបេន្តិ អាបត្តិ ចា
ចិត្តិយស្ស ។

[៧៣៦] ចាយដំ វដ្ឋាបេន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អា
បដ្ឋតិ វដ្ឋាបេន្តិ បយោគេ ទុក្ខដំ វដ្ឋាបេន្តិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[៧៣៧] ទ្វេ វស្សដំ ធម្មស្ស ធម្មស្ស អសិក្ខិតសិក្ខិត
សិក្ខិតមាដំ វដ្ឋាបេន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ វដ្ឋាបេន្តិ
បយោគេ ទុក្ខដំ វដ្ឋាបេន្តិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៧៣៨] ទ្វេ វស្សដំ ធម្មស្ស ធម្មស្ស សិក្ខិតសិក្ខិត
សិក្ខិតមាដំ សម្មេន្តិ អសម្មេន្តិ វដ្ឋាបេន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបដ្ឋតិ វដ្ឋាបេន្តិ បយោគេ ទុក្ខដំ វដ្ឋាបេន្តិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[៧៣៩] ឧទទ្ធា ទសវស្សំ តិហិតតំ វដ្ឋាបេន្តិ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ វដ្ឋាបេន្តិ បយោគេ ទុក្ខដំ វដ្ឋា-
បេន្តិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

ភិក្ខុនីវិក័ត្ត មហាវារៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ធម្មិនីវគ្គ

(៧៣៥) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់ស្រ្តីមានគភ៌ ត្រូវអាបត្តិ ២
គឺក្នុងប្រយោគ ដែលកំពុងឲ្យទុបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យ
ទុបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៣៦) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទាដល់ស្រ្តីមេដោះ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុង
ប្រយោគដែលកំពុងឲ្យទុបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យទុបសម្បទា
រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៣៧) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់សិក្ខុមាតាដែលមិនបានសិក្សា
សិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការអស់ ២ វេស្សា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ ដែល
កំពុងឲ្យទុបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យទុបសម្បទារួចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៣៨) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់សិក្ខុមាតាដែលបានសិក្សាសិក្ខា
ក្នុងធម៌ ៦ ប្រការអស់ ២ វេស្សា ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺក្នុងប្រយោគ ដែលកំពុងឲ្យទុបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យ
ទុបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៣៩) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់ស្រ្តីគ្រហស្ថ មានវេស្សា
មិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យទុបសម្បទា
ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យទុបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិទយបិដកេ ចរិកំពេ

(៧៤០) បរិបុណ្ណាធានសវស្សំ កំហិតតំ ទ្វេ វស្សានិ
ធសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខិតំ វដ្ឋាបេន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតំ វដ្ឋាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ វដ្ឋាបេតេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤១) បរិបុណ្ណាធានសវស្សំ កំហិតតំ ទ្វេ វស្សានិ
ធសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខិតំ សង្កេន អសម្មតំ វដ្ឋា-
បេន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតំ វដ្ឋាបេតិ បយោគេ
ទុក្ខដំ វដ្ឋាបេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤២) សហជីវីនី វដ្ឋាបេត្វា ទ្វេ វស្សានិ នេវ
អនុគណានំ ធានុគហាបេន្តំ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតំ
ទាចិត្តិយំ ។

(៧៤៣) វដ្ឋាបេតំ បវត្តិនី ទ្វេ វស្សានិ ធានុតទ្ធីនំ
ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតំ ទាចិត្តិយំ ។

(៧៤៤) សហជីវីនី វដ្ឋាបេត្វា នេវ វ្យុបកាសេន្តំ
ន វ្យុបកាសាបេន្តំ ឯកំ អាបត្តិ អាបជ្ជតំ ទាចិត្តិយំ ។

រឿនយប់ដំណាច់ បរិវារ:

(៧៤០) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់ស្រ្តីគ្រហស្ថមានវស្សាគ្រប់ ១២
ឆ្នាំ ដែលមិនទាន់បានសិក្សាសិក្ខាករណ៍ធម៌ ៦ ប្រការអស់ ២ វស្សា ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យទុបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដល់
ឲ្យទុបសម្បទាហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៤១) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់ស្រ្តីគ្រហស្ថមានវស្សាគ្រប់ ១២
ឆ្នាំ ហើយបានសិក្សាសិក្ខាករណ៍ធម៌ ៦ ប្រការអស់ ២ វស្សាហើយ តែសង្ឃមិន
ទាន់បានសន្មតឲ្យ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យទុបសម្បទា
ត្រូវអាបត្តិទុកដល់ លុះឲ្យទុបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៤២) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់សិក្ខុមាណាសហដ៏វិនិ(កូនសិស្ស)
ហើយមិនបង្រៀនដោយខ្លួនឯង ឬមិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ ២ វស្សា ត្រូវ
អាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៧៤៣) ភិក្ខុនីមិនតាមបម្រើភិក្ខុនីជាបវត្តិនីដែលបំបួស (ខ្លួន) អស់
២ វស្សា ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៧៤៤) ភិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទា ដល់សិក្ខុមាណាសហដ៏វិនិហើយមិន
នាំយកទៅខ្លួនឯង ឬមិនឲ្យគេនាំយកទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

៣០៥

ភិក្ខុសិរិវង្កេ លោឡុស មហារាវា បាចិញ្ជិយេ កុមារិភូតវិញ្ញោ

(៧៤៥) ឡានីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ វដ្ឋាបេន្តំ ទ្រេ

អាបត្តិយោ អាបជ្ជតំ វដ្ឋាបេតំ បយោភេ ទុក្ខដំ

វដ្ឋាបិភេ អាបត្តំ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤៦) បរិបុណ្ណវិសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្រេ វស្សុ-

នំ ធនុ ធម្មេសុ អសុត្តតសុត្តំ វដ្ឋាបេន្តំ ទ្រេ អាបត្តិ-

យោ អាបជ្ជតំ វដ្ឋាបេតំ បយោភេ ទុក្ខដំ វដ្ឋាបិភេ

អាបត្តំ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤៧) បរិបុណ្ណវិសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្រេ វស្សុ-

នំ ធនុ ធម្មេសុ សុត្តតសុត្តំ សុដ្ឋេន អសម្មតំ

វដ្ឋាបេន្តំ ទ្រេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតំ វដ្ឋាបេតំ បយោភេ

ទុក្ខដំ វដ្ឋាបិភេ អាបត្តំ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤៨) ឡានិទ្ធានិសវស្សុ វដ្ឋាបេន្តំ ទ្រេ អាបត្តិ-

យោ អាបជ្ជតំ វដ្ឋាបេតំ បយោភេ ទុក្ខដំ វដ្ឋាបិភេ

អាបត្តំ ទាចិត្តិយស្ស ។

ភិក្ខុវិភង្គ មហាវិហារៈ ១៦ បាបិត្តិយៈ កុមារិក្ខតវិគ្គ

(៧៤៥) ភិក្ខុនិទ្យឧបសម្បទា ដល់កុមារីមានវស្សា មិនគ្រប់ ២០

ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ ដែលកំពុងនិទ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ
លុះនិទ្យឧបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

(៧៤៦) ភិក្ខុនិទ្យឧបសម្បទា ដល់កុមារីមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ

តែមិនបានសិក្សាសិក្សាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការអស់ ២ វស្សា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺ
ក្នុងប្រយោគដែលកំពុងនិទ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះនិទ្យឧបសម្បទា
រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

(៧៤៧) ភិក្ខុនិទ្យឧបសម្បទា ដល់កុមារីមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ

បានសិក្សាសិក្សាក្នុងធម៌ ៦ ប្រការអស់ ២ ឆ្នាំ ដែលសង្ឃបានសន្មតនិទ្យ
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ ដែលកំពុងនិទ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ
លុះនិទ្យឧបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

(៧៤៨) ភិក្ខុនិទ្យឧបសម្បទា មិនទាន់គ្រប់ ១២ ហើយនិទ្យឧបសម្បទា

(គ) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ ដែលកំពុងនិទ្យឧបសម្បទា ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ លុះនិទ្យឧបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

វិទយបិដកេ បរិវាហ

[៧៤៧] បរិច្ឆេទោ ធាតុសរសេរោ សរសេរោ អសេច្ឆតា
វដ្ឋាបេន្តំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតិ វដ្ឋាបេនិ បាយោគ
ធុក្កដិ វដ្ឋាបេនេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៧៤៨] អលន្តាវ នេ អយ្យេ វដ្ឋាបេនេនាតិ វដ្ឋាបេនា
សាច្ចតិ បដិស្សុណិតា បច្ឆា ជីយេនេនេនិ អាបដ្ឋិតិ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតិ ជីយេនេ បាយោគ ធុក្កដិ ជីយេនេ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៧៤៩] សិក្ខាមាណិ សេច មេត្តិ អយ្យេ ចីវរិ ធុស្សុ
សិ វិភហន្តិ វដ្ឋាបេស្សាមិតិ វត្ថា នេវ វដ្ឋាបេន្តំ ន វដ្ឋា
បាយាយ ធុស្សុក្កំ កកោន្តិ វិកិ អាបត្តិ អាបដ្ឋិតិ
ទាចិត្តិយំ ។

[៧៥០] សិក្ខាមាណិ សេច មេត្តិ អយ្យេ ច្យុ វដ្ឋាបេនេនា
អនុតន្តិស្សុសិ វិភហន្តិ វដ្ឋាបេស្សាមិតិ វត្ថា នេវ វដ្ឋា
បេន្តំ ន វដ្ឋាបាយាយ ធុស្សុក្កំ កកោន្តិ វិកិ អាបត្តិ
អាបដ្ឋិតិ ទាចិត្តិយំ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

(៧៤៧) ភិក្ខុនីមានវស្សាគ្រប់១២ ហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បាន
សន្មតឲ្យ ហើយឲ្យទបសម្បទា (គេ) ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ
ដែលកំពុងឲ្យទបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះឲ្យទបសម្បទារួចហើយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៤៨) ភិក្ខុនី កាលដែលសង្ឃ និយាយថា នៃលោកម្ចាស់
លោកមិនគួរឲ្យទបសម្បទានៅឡើយទេដូច្នោះ ក៏ទទួលថា សាតុហើយ
គ្រាគ្រាយ ត្រឡប់តិរវៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែល
កំពុងតិរវៀល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះតិរវៀលហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៤៩) ភិក្ខុនីនិយាយនឹងសិក្ខុមាណាថា នៃនាង បើនាងឲ្យបីវា
ដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានទបសម្បទា (ដល់មកខាងក្រោយ) ក៏
មិនឲ្យ (សិក្ខុមាណានោះ) បានទបសម្បទា ទាំងបីនេះធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
ដើម្បីឲ្យបានទបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

(៧៥០) ភិក្ខុនីនិយាយនឹងសិក្ខុមាណាថា នៃនាង បើនាងអាច
បម្រើយើងគស់២ ឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានទបសម្បទា (ដល់មកខាង
ក្រោយ) ក៏មិនឲ្យទបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីឲ្យបាន
ទបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិ ១ គឺបាចិត្តិយៈ ។

ភិក្ខុនិវារិក្ខេ សោឡុស មហារាវា ពាចិត្តិយេ កុមារីភូតវិក្ខោ

(៧៤៣) បុរិសសិស្សំ តុហារតាសិស្សំ ចណ្ណំ

សោកាវស្សំ សិក្ខាមនំ វិជ្ជាបេដ្ឋិ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ វិជ្ជាបេតិ បយោគេ ធុត្តដំ វិជ្ជាបេតេ អាបត្តិ

នាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤៤) មាតាបិត្យហិ វា សាមិកេន វា អនន្តរា-

តិ សិក្ខាមនំ វិជ្ជាបេដ្ឋិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វិជ្ជាបេតិ

បយោគេ ធុត្តដំ វិជ្ជាបេតេ អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤៥) នារិវាសិក្ខចន្ទនានេន សិក្ខាមនំ វិជ្ជាបេដ្ឋិ

ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ វិជ្ជាបេតិ បយោគេ ធុត្តដំ

វិជ្ជាបេតេ អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

(៧៤៦) អនុវស្សំ វិជ្ជាបេដ្ឋិ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ

វិជ្ជាបេតិ បយោគេ ធុត្តដំ វិជ្ជាបេតេ អាបត្តិ នាចិត្តិ-

យស្ស ។

ភិក្ខុវិភាង មហាវិរៈ ១៦ បាបិក្ខិយៈ កុមារិក្ខតវគ្គ

(៧៥៣) ភិក្ខុនិទ្យេទបសម្បទា ដល់សិក្ខុមាណាដែលនៅប្រឡូកប្រឡំ
ដោយបុរស ដែលនៅប្រឡូកប្រឡំដោយក្មេងប្រុស ជាស្រីកាចបណ្តាល
ឲ្យកើតសេចក្តីសោក ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឲ្យទបសម្បទា
ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យទបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយៈ ។

(៧៥៤) ភិក្ខុនិទ្យេទបសម្បទា ដល់សិក្ខុមាណាដែលមាតាបិតាក្តី ស្វាមី
ក្តី មិនទាន់បានអនុញ្ញាតឲ្យ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុង
ឲ្យទបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យទបសម្បទារួចហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាបិក្ខិយៈ ។

(៧៥៥) ភិក្ខុនិទ្យេទបសម្បទា ដល់សិក្ខុមាណា ដោយឲ្យនិទ្ទុះឈ្មោះ
បារិវាសិកៈ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ ដែលកំពុងឲ្យទបសម្បទា
ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យទបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយៈ ។

(៧៥៦) ភិក្ខុនិទ្យេទបសម្បទា ពល័ត្តា ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគ
ដែលកំពុងឲ្យទបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឲ្យទបសម្បទារួចហើយ
ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយៈ ។

វិនយបិណ្ឌកោ បរិវារោ

[៧៥៧] ឯកំ វស្សំ ទ្វេ វដ្ឋាបេន្នំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ វដ្ឋាបេតិ បយោភេ ទុក្កដំ វដ្ឋាបេតេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

កុមារីភូតវត្តោ អដ្ឋិមោ ។

[៧៥៨] ឆត្តទាហនំ ធាវេន្នំ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ធាវេតិ បយោភេ ទុក្កដំ ធាវេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៧៥៩] យានេន យាយន្នំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
យាយតិ បយោភេ ទុក្កដំ យាយេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។

[៧៦០] សដ្ឋ្យាលី ធាវេន្នំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
ធាវេតិ បយោភេ ទុក្កដំ ធាវេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៧៦១] ឥត្តាលង្ការំ ធាវេន្នំ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជ-
តិ ធាវេតិ បយោភេ ទុក្កដំ ធាវេតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៧៦២] កន្ធុវណ្ណាកេន ធម្មាយន្នំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ធម្មាយតិ បយោភេ ទុក្កដំ ធម្មានបរិយោ-
សានេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិទ្យបិដក ចរិវារៈ

(៧៥៧) ភិក្ខុនីឲ្យទបសម្បទា ដល់ស្រ្តីពីររូបក្នុង ១ ឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិ
២ គីក្ខុនីប្រយោគ ដែលកំពុងឲ្យទបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះឲ្យ
ទបសម្បទារួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ចប់ ពុម្ពវិញ្ញាបនបត្រ ជាតំរប់ ៨ ។

(៧៥៨) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) បាំងឆត្រ ពាក់ស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិ
២ គីក្ខុនីប្រយោគដែលកំពុងបាំង កំពុងពាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះបាំង
ពាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៥៩) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) ទៅដោយយាន ត្រូវអាបត្តិ ២ គីក្ខុនី
ប្រយោគដែលរៀបនឹងទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ។

(៧៦០) ភិក្ខុនីក្រវាត់ខ្សែក្រវាត់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គី ក្នុងប្រយោគ
ដែលកំពុងក្រវាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះក្រវាត់រួច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៦១) ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រ្តី^(១) ត្រូវអាបត្តិ ២
គីក្ខុនីប្រយោគដែលកំពុងទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះទ្រទ្រង់រួច ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៦២) ភិក្ខុនី ងូតទឹក ដោយគ្រឿងក្រអូប និងគ្រឿងលាប
ត្រូវអាបត្តិ ២ គីក្ខុនីប្រយោគដែលកំពុងងូត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះងូត
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១ អលង្ការរបស់ស្រ្តីមានឈ្មោះ ខ្សែរខ្សែដៃ កងជើង ខ្សែបន្តោះជាដើម ។

៣០៧

វិក្កុនីវិក្កេ សោឡុស មហារិកា ពាចិត្តិយេ ធម្មញ្ញាមាសវិញ្ញោ

(៧៦៣) វាសិតតេន ចិត្តាតេន^(១) នហាយ

ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ នហាយតិ បយោភេ ទុក្ខជំ
នហានចរិយោសានេ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧៦៤) ភិក្ខុនិយោ ឧម្មទ្ធាបេន្តិ បរិមទ្ធាបេន្តិ ទ្វេ

អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ឧម្មទ្ធាបេតិ បយោភេ ទុក្ខជំ
ឧម្មទ្ធិតេ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧៦៥) សិក្ខុមាណយ ឧម្មទ្ធាបេន្តិ បរិមទ្ធាបេន្តិ ទ្វេ

អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ឧម្មទ្ធាបេតិ បយោភេ ទុក្ខជំ
ឧម្មទ្ធិតេ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧៦៦) សាមណារិយោ ឧម្មទ្ធាបេន្តិ បរិមទ្ធាបេន្តិ ទ្វេ

អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ឧម្មទ្ធាបេតិ បយោភេ ទុក្ខជំ
ឧម្មទ្ធិតេ អាមជ្ជតិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ភិហានិយោ ឧម្មទ្ធា

បេន្តិ បរិមទ្ធាបេន្តិ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ឧម្មទ្ធា
បេតិ បយោភេ ទុក្ខជំ ឧម្មទ្ធិតេ អាមត្តិ ចាចិត្តិ

យស្ស ។ ភិក្ខុស្ស បុរោ អនាបុត្រា អាសានេ
និស័ទន្តិ ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ និស័ទតិ បយោភេ

ទុក្ខជំ និស័ទេ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ វិញ្ញាតពោធិកំ កត្តបិ ពោត្តកេ ទំស្សតិ ។

កិច្ចនីវរវង្គ មហោវិរៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ ធូត្តបាហនវត្ត

(៧៦៣) ភិក្ខុនី ឆ្លឹកទឹក ដោយគ្រឿងអប់រំនឹងគ្រឿងលំអិត ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលកំពុងឆ្លឹក ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះឆ្លឹកស្រេច
ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៦៤) ភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុនីផងគាត់ រឹត ប្របាច់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុង
ប្រយោគដែលរៀបនឹងគក់រឹត ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះបានគក់រឹត ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

(៧៦៥) ភិក្ខុនីឲ្យសិក្ខមាណគក់ រឹត ប្របាច់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុង
ប្រយោគ ដែលរៀបនឹងគក់រឹត ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះបានគក់រឹត ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៦៦) ភិក្ខុនីឲ្យសាមណេរឹតក់ រឹត ប្របាច់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុង
ប្រយោគដែលរៀបនឹងគក់រឹត ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះបានគក់ រឹត ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឲ្យស្រ្តីជាគ្រហស្ថគក់ រឹតប្របាច់ ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺក្នុង
ប្រយោគដែលរៀបនឹងគក់ រឹត ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះបានគក់រឹត ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនប្រាប់ហើយអង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺក្នុងប្រយោគដែលរៀបអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះអង្គុយសិប
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិន័យប័ណ្ណ បរិវារ

(៧៦៧) អនោ កាស កតំ កត្តំ បញ្ចំ បុត្តំ ទ្វេ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតំ បុត្តតំ បយោគេ ទុក្ខដំ បុត្តតោ
អាបត្តំ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៧៦៨) អសង្កត្តកា តាមំ បរិស្សំ ទ្វេ អាបត្តិ-
យោ អាបជ្ជតំ បឋមំ ទាទំ បរិក្ខេបំ អត្តកាមេតំ
អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស ទុក្ខយំ ទាទំ អត្តកាមេតំ អាបត្តំ
ទាចិត្តិយស្ស ។

ធូរាហនវត្តោ នវហោ ។

នវ វត្តា ខុទ្ទក និដ្ឋិត(១)។

(៧៦៩) សប្បំ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតំ កុញ្ញស្សាមិតំ បដិកុណាតំ អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស
អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តំ ទាដិទេសនីយស្ស ។

(៧៧០) តេលំ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញំ ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតំ កុញ្ញស្សាមិតំ បដិកុណាតំ អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស
អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តំ ទាដិទេសនីយស្ស ។

វិធីបដិសេធ ចរិកៈ

(៧៦៧) ភិក្ខុនីស្សរប្រស្នានឹងភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមទិកាស ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺកំពុងប្រយោគដែលពុទ្ធសាសនា ត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះសររចហើយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

(៧៦៨) ភិក្ខុនីគ្មានសំពត់ចោមពុទ្ធ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺឈានជំហានជាបឋម កន្លងរាងស្រុកទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈាន
ជំហានជាតំរប់ពីរកន្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ចប់ ធួន្តបាហនវត្ត ជាតំរប់ ៩ ។
ចប់ ខុទ្ទកវិញ្ញ ទាំង ៩ ។

(៧៦៩) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះរាវយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺកំពុងទទួលប្រគេន ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះត្រូវ
អាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ គ្រប់ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៧៧០) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមប្រេងគេយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
២ គឺកំពុងទទួលប្រគេន ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ គ្រប់ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

ភិក្ខុធីរិកង្កេ សោឡស មហារិកា អង្គ បាដិទេសនីយា

(៧៧០) មជ្ឈិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញដ្ឋន្ត ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិគុណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស

អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាដិទេសនីយស្ស ។

(៧៧២) ដាលិតំ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញដ្ឋន្ត ទ្វេ អាបត្តិ

យោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិគុណាតិ អាបត្តិ

ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាដិទេស

នីយស្ស ។

(៧៧៣) មជ្ឈិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញដ្ឋន្ត ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិគុណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស

អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាដិទេសនីយស្ស ។

(៧៧៤) មិសំ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញដ្ឋន្ត ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិគុណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស

អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាដិទេសនីយស្ស ។

ភិក្ខុនីវិក័ត្ត មហាវិវាទៈ ១៦ បាដិវេសនីយៈ ៧

(៧៧១) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកយំគេយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
២ គិតពុទ្ធនិទ្ទេសប្រគេន ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិវេសនីយៈ
គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៧៧២) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមស្ករអំពៅគេយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
២ គិតពុទ្ធនិទ្ទេសប្រគេន ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិវេសនីយៈ គ្រប់ ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៧៧៣) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមត្រីគេយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ ២
គិតពុទ្ធនិទ្ទេសប្រគេនដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិវេសនីយៈ គ្រប់ ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៧៧៤) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមសាច់អំពៅគេយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
២ គិតពុទ្ធនិទ្ទេសប្រគេន ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិវេសនីយៈ
គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

វិសយបិដកេ បរិវាវេ

(៧៧៥) ទិវំ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សាមិតិ បដិគ្គណ្ហាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស

អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ចាដិទេសនីយស្ស ។

(៧៧៦) ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញន្តិ ទ្វេ អាបត្តិយោ

អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សាមិតិ បដិគ្គណ្ហាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស

អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ចាដិទេសនីយស្ស ។

អដ្ឋ បាដិទេសនីយា ធិដ្ឋិតា ។

កកាបត្តិវិវំ ធិដ្ឋិតំ ទុតិយំ ។

(៧៧៧) អវស្សតាយ កិក្ខុនិយោ អវស្សុតស្ស បុរិ-

សបុត្តលស្ស កាយសំសក្កំ សាទិយន្តិយោ អាបត្តិយោ

ចតុន្នំ វិបត្តិនិ កតិ វិបត្តិយោ កដន្នំ ។ អវស្សតាយ

កិក្ខុនិយោ អវស្សុតស្ស បុរិសបុត្តលស្ស កាយសំ-

សក្កំ សាទិយន្តិយោ អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តិនិ ទ្វេ វិបត្តិ-

យោ កដន្នំ សិយា សិលវិបត្តិ សិយា អាណាវិបត្តិ ។ បេ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧៧៥) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះស្រស់អំពីគេយកមកឆាន់
ត្រូវអាបត្តិ ២ គឺកំពុងទទួលប្រគេន ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់
ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ
គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៧៧៦) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះដូរអំពីគេយកមកឆាន់ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺកំពុងទទួលប្រគេន ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ
គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

ចប់ បាដិទេសនីយៈ ទី ៨ ។

ចប់ កតាបត្តិវារៈ ជាតំរប់ ២ ។

(៧៧៧) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រេក
អរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរសបុគ្គល ដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ
បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីដែល
មានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរសបុគ្គល
ដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ២
គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារិវិបត្តិក៏មាន ។

៣១៣

កិច្ចសិរិកង្កេ សោឡុស មហារាជ សង្គហារិ

(៧៧៨) ធី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា អាបតិយោ

ចតុនិ វិបត្តនិ កតិ វិបតិយោ កជនិ ។ ធី វិញ្ញាបេ-

ត្តា កុញ្ញនិយា អាបតិយោ ចតុនិ វិបត្តនិ ឯកិ វិបតិ

កជនិ អាចារិវិបតិ ។

វិចត្តិវិ ឱធិតំ ពតិយំ ។

(៧៧៩) អវស្សតាយ កិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស បុ-

សប្បក្កលស្ស កាយសិសក្ខំ សាទិយនិយា អាបតិយោ

សត្តនិ អាបតិក្ខុន្ទានិ កតិហិ អាបតិក្ខុន្ទេហិ សង្ក-

ហិតា ។ អវស្សតាយ កិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស បុ-

សប្បក្កលស្ស កាយសិសក្ខំ សាទិយនិយា អាបតិយោ

សត្តនិ អាបតិក្ខុន្ទានិ តិហិ អាបតិក្ខុន្ទេហិ សង្ក-

ហិតា សិយា ចារាជិកាបតិក្ខុន្ទេន សិយា ថល្លច-

យាបតិក្ខុន្ទេន សិយា ធុក្កជាបតិក្ខុន្ទេន ។ បេ ។

(៧៨០) ធី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា អាបតិយោ

សត្តនិ អាបតិក្ខុន្ទានិ កតិហិ អាបតិក្ខុន្ទេហិ សង្ក-

ភិក្ខុនិវរង្គ មហាវិរៈ ១៦ សង្គហវិរៈ

(៧៧៨) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួរអំពីគេ

យកមកឆាន់ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិបីនាទី ។ ពួកអាបត្តិ

របស់ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួរអំពីគេយកមកឆាន់ បណ្តាវិបត្តិ

ទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺអាចារិវិបត្តិ ។

ចប់ វិបត្តិវិរៈ ផាន់រប់ ៣ ។

(៧៧៩) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តដោកដោយពត៌ៈ ត្រេក

អនឺងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរសបុគ្គល ដែលមានចិត្តដោកដោយពត៌ៈ

បណ្តា ក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្រ្គោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិបីនាទី ។

ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តដោកដោយពត៌ៈត្រេកអនឺងការប៉ះពាល់

កាយរបស់បុរសបុគ្គលដែលមានចិត្តដោកដោយពត៌ៈ បណ្តា ក្នុងនៃអាបត្តិ

ទាំង ៧ លោកសង្រ្គោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ ៣ គឺក្នុងនៃអាបត្តិបាពជិក

ក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិទុកដក៏មាន ។ បេ ។

(៧៨០) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួរអំពីគេយក

មកឆាន់ បណ្តា ក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្រ្គោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ

វិទ្យាបិដក បរិវារ

ហិតា ។ ធី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា អាបតិយោ សត្តនិ
អាបតិកុញ្ញនិ ធីហិ អាបតិកុញ្ញេហិ សត្តហិតា សិយា
នាដិទេសនិយាបតិកុញ្ញេន សិយា ធីក្កជាបតិកុញ្ញេន ។

សង្កហារិ និទ្ធិតំ ចតុតំ ។

[៧៨០] អវស្សតាយ កិក្កនិយា អវស្សតស្ស បរិស-
សប្បកុលស្ស កាយសំសក្កំ សាទិយនិយា អាបតិយោ
ធី អាបតិសម្មជាណនិ កតិហិ សម្មជានេហិ សម្មជ-
ហនិ ។ អវស្សតាយ កិក្កនិយា អវស្សតស្ស បរិស-
ប្បកុលស្ស កាយសំសក្កំ សាទិយនិយា អាបតិយោ
ធី អាបតិសម្មជាណនិ ឯកេន សម្មជានេន សម្មជ-
ហនិ កាយតោ ច ចត្តតោ ច សម្មជហនិ ន វាចតោ
។ បេ ។

[៧៨២] ធី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា អាបតិយោ
ធី អាបតិសម្មជាណនិ កតិហិ សម្មជានេហិ ស-
ម្មជហនិ ។ ធី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា អាបតិយោ

វិន័យបិណ្ឌ បរិវារៈ

ប្តីនាន ។ ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ដែលសូមទឹកដោះជួរអំពីគេយកមកឆាន់
បណ្តា កងវែនអាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្គ្រោះដោយកងវែនអាបត្តិ ២ គឺកង
វែនអាបត្តិបាដិទេសនីយៈក៏មាន កងវែនអាបត្តិទុកដក៏មាន ។

ចប់ សង្គហវារៈ ជាតំរប់ ៤ ។

(៧៨១) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រេក
អរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរសបុគ្គល ដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ
បណ្តា សម្បជាន់វែនអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងអំពីសម្បជាន់ប្តីនាន ។ ពួក
អាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់
កាយរបស់បុរសបុគ្គលដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ បណ្តា សម្បជាន់វែន
អាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងអំពីសម្បជាន់ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត
មិនតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។

(៧៨២) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួរយកមក
ឆាន់ បណ្តា សម្បជាន់វែនអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងអំពីសម្បជាន់ប្តីនាន ។
ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួរយកមកឆាន់ បណ្តា

៣១៥

ភិក្ខុនិកាយ្ហេ សោឡស មហាវិហារ សម្មជ្ឈានិវារិ អធិការណារិ

ធនំ អាថត្ថយេ សម្មជ្ឈានិវារិ ចត្វាហិ សម្មជ្ឈានិវារិ ស
ម្មជ្ឈានិវារិ សិយា កាយតោ សម្មជ្ឈានិវារិ ន វាចតោ
ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មជ្ឈ-
ានិវារិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មជ្ឈានិវារិ ន វាចតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ឈានិវារិ ។

សម្មជ្ឈានិវារិ និមិត្តំ បញ្ចមំ ។

[៧៨៣] អវស្សតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស បរិ-
សម្មត្ថលស្ស កាយសិសត្ថំ សាទិយន្តិយា អាថត្ថយោ
ចត្វាធនំ អធិការណារិ កតមិ អធិការណារិ ។ អវស្ស-
តាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស បរិសម្មត្ថលស្ស កា-
យសិសត្ថំ សាទិយន្តិយា អាថត្ថយោ ចត្វាធនំ អធិការ-
ណារិ អាថត្ថាធិការណារិ ។ បេ ។

[៧៨៤] ធនំ វិញ្ញាបេត្តា ភុញ្ញន្តិយា អាថត្ថយោ
ចត្វាធនំ អធិការណារិ កតមិ អធិការណារិ ។ ធនំ វិញ្ញា-
បេត្តា ភុញ្ញន្តិយា អាថត្ថយោ ចត្វាធនំ អធិការណារិ
អាថត្ថាធិការណារិ ។

អធិការណារិ និមិត្តំ ធនំ ។

វិញ្ញាណក្ខន្ធ មហាវិរៈ ១៦ សមុជ្ជានវិរៈ នឹងអធិករណវិរៈ

សមុជ្ជាននៃអាបក្ខិទាំង ៦ តាំងឡើងអំពីសមុជ្ជាន ៤ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ
មិនតាំងឡើងអំពីវារៈ មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹង
វារៈ មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំង
ឡើងអំពីវារៈក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយវារៈនឹងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ សមុជ្ជានវិរៈធំរាប់ ៥ ។

(៧៨៣) ពួកអាបក្ខិរបស់ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ក្រេក
អរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរសបុគ្គល ដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ
ដែរ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ ពួកអាបក្ខិរបស់ភិក្ខុនី
ដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ក្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរស
បុគ្គលដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈដែរ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជា
អាបក្ខិអធិករណ៍ ។ បេ ។

(៧៨៤) ពួកអាបក្ខិរបស់ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួរយកមក
ឆាន់ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ ពួកអាបក្ខិរបស់
ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួរយកមកឆាន់ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់
ជាអាបក្ខិអធិករណ៍ ។

ចប់ អធិករណវិរៈ ធំរាប់ ៦ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

(៧៨៥) អវស្សតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស បុរិ
សបុគ្គលស្ស កាយសំសត្តំ សាទិយន្តិយា អាមត្តិយោ
សត្តន្តំ សមថានំ កត្តហំ សមថេហំ សម្មន្តំ ។ អវស្ស
តាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយ
សំសត្តំ សាទិយន្តិយា អាមត្តិយោ សត្តន្តំ សមថា-
នំ ត្តហំ សមថេហំ សម្មន្តំ សិយា សម្មទាវិនយេន ច
បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មទាវិនយេន ច
តិណាវត្តារកេន ច ។ បេ ។

(៧៨៦) ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា អាមត្តិយោ
សត្តន្តំ សមថានំ កត្តហំ សមថេហំ សម្មន្តំ ។ ទដិ
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនិយា អាមត្តិយោ សត្តន្តំ សមថានំ
ត្តហំ សមថេហំ សម្មន្តំ សិយា សម្មទាវិនយេន ច
បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មទាវិនយេន ច តិ-
ណាវត្តារកេន ច ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧៨៥) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តដាក់ដោយរាគៈ ក្រេតក

អរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរសបុគ្គល ដែលមានចិត្តដាក់ដោយរាគៈ

ដែរ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ពួកអាបត្តិរបស់

ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តដាក់ដោយរាគៈ ក្រេតកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ របស់

បុរសបុគ្គល ដែលមានចិត្តដាក់ដោយរាគៈដែរ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧

តែងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ ដោយសម្មាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈ

ក៏មាន ដោយសម្មាវិន័យនឹងតណ្ហវត្ថុរកៈក៏មាន ។ បេ ។

(៧៨៦) ពួកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួយកមក

ឆាន់ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ពួកអាបត្តិរបស់

ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួយកមកឆាន់ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ តែង

រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយសម្មាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន

ដោយសម្មាវិន័យនឹងតណ្ហវត្ថុរកៈក៏មាន ។

ភិក្ខុនិកាយ លោក្ខស មហាវិហារ សមុច្ចយវិ

(៧៨៧) អវស្សតា ភិក្ខុនិ អវស្សតស្ស បុរស-
 បុគ្គលស្ស កាយសំសត្តំ សាទិយន្តំ កតំ អាបត្តិយោ
 អាបជ្ជតំ ។ អវស្សតា ភិក្ខុនិ អវស្សតស្ស បុរស-
 បុគ្គលស្ស កាយសំសត្តំ សាទិយន្តំ តិស្សោ អាបត្តិ-
 យោ អាបជ្ជតំ អធិក្ខកំ ឡត្តជាទិមណ្ឌលំ កហាលំ
 សាទិយតំ អាបត្តំ ចារាជិកស្ស ឡត្តក្ខកំ អនោជាទិ-
 មណ្ឌលំ កហាលំ សាទិយតំ អាបត្តំ ម្សុយស្ស
 កាយប្បដិពទ្ធិ កហាលំ សាទិយតំ អាបត្តំ ទុក្ខដ-
 ស្ស អវស្សតា ភិក្ខុនិ អវស្សតស្ស បុរសបុគ្គលស្ស
 កាយសំសត្តំ សាទិយន្តំ វេមា តិស្សោ អាបត្តិយោ
 អាបជ្ជតំ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ វិបត្តន្តំ កតំ
 វិបត្តិយោ កជន្តំ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខត្តានិ កតំហិ
 អាបត្តិក្ខត្តោហិ សង្កហិតា ។ ជន្តំ អាបត្តិសម្មជាណានិ
 កតំហិ សម្មជាណេហិ សម្មជហន្តំ ។ ចត្តន្តំ អធិក្ខ-
 រណានិ កតមំ អធិក្ខរណំ ។ សត្តន្តំ សមថានិ
 កតំហិ សមថេហិ សម្មន្តំ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ
 វិបត្តន្តំ ទ្វេ វិបត្តិយោ កជន្តំ សិយា សីលវិបត្តិ សិយា

កិច្ចសិរិក្ខ មហាវិរៈ ១៦ សមុច្ចយវិរៈ

(៧៨៧) ភិក្ខុនីមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់

កាយរបស់បុរសបុគ្គលដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ។

ភិក្ខុនីដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់

បុរសបុគ្គល ដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រូវអាបត្តិ ៣ គឺត្រេកអរ

នឹងការចាប់ពាល់ នូវ(សរីរៈប្រទេស) ពីខាងក្រោមដងកាំបិតចុះមកដល់

ខាងលើមណ្ឌលជង្គង់ ត្រូវអាបត្តិបាពជីក ត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់នូវ

(សរីរៈប្រទេស) ពីខាងលើដងកាំបិតនឹងខាងក្រោមនៃមណ្ឌលជង្គង់ ត្រូវ

អាបត្តិថ្មល្ងើយ ត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់នូវវត្ថុជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិ

ទុកដ ភិក្ខុនីមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់

បុរសបុគ្គលដែលមានចិត្តជោកដោយរាគៈ ត្រូវអាបត្តិទាំង៣នេះ ។ បណ្ណា

វិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះរាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិ

ទាំង ៧ លោកសង្រ្គោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃ

អាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាអធិករណ៍ ៤

ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។

បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ៤ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន

វិសយចិន្តិត បរិវារ

អាចារ្យវិបត្តិ ។ សត្វន្នំ អាបត្តិក្ខត្តាន្នំ តីហិ អាបត្តិ-
ក្ខន្ធវិហិ សង្កហិតា សិយា នារាជិកាបត្តិក្ខន្ធន
សិយា វល្លច្ឆយាបត្តិក្ខន្ធន សិយា ទុក្ខដាបត្តិក្ខន្ធន
ន ។ ធន្នំ អាបត្តិសមដ្ឋានានិ ឯកេន សមដ្ឋានេន
សមដ្ឋហន្តិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមដ្ឋហន្តិ ន
វាចតោ ។ ចត្តន្នំ អធិករណានិ អាបត្តាធិករណំ ។
សត្វន្នំ សមថានិ តីហិ សមថេហិ សម្មន្នំ សិយា
សម្មទាវិទយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា
សម្មទាវិទយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ បេ ។

[៧៨៨] ទធិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញន្នំ កតិ អាបត្តិ-
យោ អាបជ្ជតិ ។ ទធិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញន្នំ ទ្វេ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ កុញ្ញស្សម័តិ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ចាដិទេ-
សនីយស្ស ទធិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញន្នំ ឥមា ទ្វេ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្នំ វិបត្តិនិ
កតិ វិបត្តិយោ កជន្នំ ។ សត្វន្នំ អាបត្តិក្ខត្តាន្នំ
កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធវិហិ សង្កហិតា ។ ធន្នំ អាបត្តិ-

វិន័យចំណែក បរិវារៈ

អាចារ្យបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាករនៃអាបត្តិ ៧ លោកសម្រែងដោយករ
នៃអាបត្តិ ៣ គឺករនៃអាបត្តិប្រាជ្ញាជីវក៏មាន ករនៃអាបត្តិបុណ្ណិយ្យក៏មាន
ករនៃអាបត្តិទុកដក៏មាន ។ បណ្ណាសម្ពុជានៃអាបត្តិតាំង ៦ តាំងឡើង
ដោយសម្ពុជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចា
ឡើយ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈ
តាំង ៧ តែងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយសម្ភារនៃយន្តបដិញ្ញាត-
ករណៈក៏មាន ដោយសម្ភារនៃយន្តភិណ្ឌវត្ថុក៏មាន ។ បេ។

(៧៨៨) ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជូរយកមកធាន់ ត្រូវ
អាបត្តិប្តីនាន ។ ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជូរយកមកធាន់ ត្រូវ
អាបត្តិ ២ គឺកំពុងទទួលប្រគេនដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធាន់ ដូច្នេះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះទទួលធាន់ហើយ) ត្រូវអាបត្តិប្រាជ្ញាជីវក៏មាន គ្រប់ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជូរយកមកធាន់
ត្រូវអាបត្តិតាំង ២ នេះ ។ បណ្ណារបត្តិតាំង ៤ អាបត្តិតាំងនោះរាប់បញ្ចូល
ករនៃបត្តិប្តីនាន ។ បណ្ណាករនៃអាបត្តិតាំង ៧ លោកសម្រែងដោយករ
នៃអាបត្តិប្តីនាន ។ បណ្ណាសម្ពុជានៃអាបត្តិតាំង ៦ តាំងឡើងដោយ

វិក្កុសិវិកង្កេ សោឡស មហាវិវា សមុច្ចយវិវ

សម្មដ្ឋានំ កត្តហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តិ ចត្តន្តិ
 អធិករណានំ កត្តមិ អធិករណំ ។ សត្តន្តិ សម-
 ដ្ឋានំ កត្តហិ សម្មដេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាចត្តិយោ
 ចត្តន្តិ វិបត្តន្តិ ឯកំ វិបត្តិ កជន្តិ អាចារិវត្តិ ។
 សត្តន្តិ អាចត្តិក្ខន្ធានំ ធិហិ អាចត្តិក្ខន្ធមហិ សដ្ឋ-
 ហិតា សិយា ចានិទេសនិយា ចត្តិក្ខន្ធន វិយា
 ទត្តិដ្ឋាចត្តិក្ខន្ធន ។ ចន្តិ អាចត្តិសម្មដ្ឋានំ ចត្តហិ
 សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ សម្មដ្ឋ-
 ហន្តិ ន វិចតោ ច ចត្តតោ សិយា កាយតោ ច
 វិចតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ន ចត្តតោ សិយា កាយ-
 តោ ច ចត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ន វិចតោ សិយា
 កាយតោ ច វិចតោ ច ចត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ។
 ចត្តន្តិ អធិករណានំ អាចត្តិអធិករណំ ។ សត្តន្តិ
 សម្មដ្ឋានំ ត្តហិ សម្មដេហិ សម្មន្តិ សិយា សម្មទាវិទ-
 យេន ច ចជំញាតករណេន ច សិយា សម្មទាវិទ-
 យេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។

ភិក្ខុវិភង្គ មហោវិរៈ ១៦ សម្មប្បយវិរៈ

សម្មជ្ជានប្តីនាន ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណា
សមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប្តីនាន ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិ
ទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺអាចារិវិបត្តិ ។ បណ្ណា កងនៃអាបត្តិ
ទាំង ៧ លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិ ៤ គឺកងនៃអាបត្តិបាជិទេស-
នីយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុកដក៏មាន ។ បណ្ណា សម្មជ្ជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
តាំងឡើងដោយសម្មជ្ជាន ៤ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពីវចនា
មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចនា មិនតាំងឡើង
អំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវចនាក៏មាន
តាំងឡើងអំពីកាយវចនានឹងចិត្តក៏មាន ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជា
អាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណា សមថៈទាំង ៧ តែងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ
ដោយសមមាវនីយៈ នឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមមាវនីយៈនឹង
តិណវត្ថាវកៈក៏មាន ។

វិទយបិដកេ បរិវាពេ

(៧៨៧) យន្តោន កកវតា ជានតា បស្សតា អរ
 ហតា សម្មាសម្ពុទ្ធនោ កាយសំសក្កំ សាទិយនប្បច្ចយា
 ចារាជិកំ កត្ត បញ្ចត្តនំ ។ សាវត្តយា បញ្ចត្ត ។
 កំ អារពាតិ ។ សុន្ទរនិទានំ កិក្ខុនិ អារព ។ កិស្ស
 វត្តស្ថិនំ ។ សុន្ទរនិទានំ កិក្ខុនិ អរស្សតា អរស្សតស្ស
 បរិសប្បកុលស្ស កាយសំសក្កំ សាទិយេ វត្តស្ថិនំ ។
 អត្ត តត្ត បញ្ចត្ត អនុប្បញ្ញត្ត អនុប្បនុប្បញ្ញត្ត ។
 ឯកា បញ្ចត្ត អនុប្បញ្ញត្ត អនុប្បនុប្បញ្ញត្ត វត្តស្ថិនំ តត្ត ។
 សព្វត្ត បញ្ចត្ត បទេសប្បញ្ញត្តត្ត ។ សព្វត្ត បញ្ចត្ត ។
 សាធារណប្បញ្ញត្ត អសាធារណប្បញ្ញត្តត្ត ។ អសាធា
 រណប្បញ្ញត្ត ។ ឯកតោ បញ្ចត្ត ឧកតោ បញ្ចត្តត្ត ។
 ឯកតោ បញ្ចត្ត ។ ចតុនិ ចាតិមោក្ខន្តស្ថិនំ កត្តោ
 កនិ កត្ត បរិយាបន្តនំ ។ និទានោកនិ និទានបរិយា
 បន្តនំ ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាភច្ចត្តត្ត ។
 ធុតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាភច្ចត្ត ។ ចតុនិ
 វិបត្តនំ កតមា វិបត្តត្ត ។ សិលវិបត្ត ។ សត្តនិ
 អាបត្តិក្ខន្ធនំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធាត្ត ។ ចារាជិកា

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧៨៧) បាវជិកណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ជាអវហន្ត
សម្មាសមុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ (នូវកាលគួរនឹងបញ្ចតសិក្ខាបទ)
ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍) ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹង
ការប៉ះពាល់កាយ (របស់បុរសបុគ្គល) បាវជិកនោះទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។
ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធ
នឹងសុន្ទរិន្ទានិកកុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលសុន្ទរិន្ទា-
និកកុនីមានចិត្តជាកដោយពតៈ ត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយរបស់បុរស
បុគ្គលដែលមានចិត្តជាកដោយពតៈដែរ ។ កងសិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចត
អនុប្បពាតិ នឹងអនុប្បនុប្បពាតិដែរឬ ។ មានតែបញ្ចតិ ១ ឯអនុប្បពាតិ
នឹងអនុប្បនុប្បពាតិមិនមានកងសិក្ខាបទនោះទេ ។ (សិក្ខាបទនោះ) ជាសព្វ-
តិ បញ្ចតិ ឬជាបទេសប្បពាតិ ។ ជាសព្វតិបញ្ចតិ ។ ជាសាធារណប្បពាតិ
ឬជាអសាធារណប្បពាតិ ។ ជាអសាធារណប្បពាតិ ។ ជាឯកតោបញ្ចតិ
ឬជាទតតោបញ្ចតិ ។ ជាឯកតោបញ្ចតិ ។ បណ្តាបាតិមោកុទ្ទេសទាំង ៤
ចាត់ចូលកងទុទ្ទេសណា រាប់បញ្ចូលកងទុទ្ទេសណា ។ ចាត់ចូលកងនិទា-
នុទ្ទេស រាប់បញ្ចូលកងនិទានុទ្ទេស។ មកកាន់ទុទ្ទេសត្រង់ទុទ្ទេសទីបួន
មកកាន់ទុទ្ទេសត្រង់ទុទ្ទេសទី២ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ ជាវិបត្តិអ្វី ។ ជាសីល-
វិបត្តិ ។ បណ្តា កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ ជាកងនៃអាបត្តិអ្វី ។ ជាកងនៃអាបត្តិ

៣២១

វិក្កុនីវិកង្កេ សោឡុស មហាវិហារ បារាជិកា

បត្តិក្ខត្រោ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជាតានំ កត្តិហិ
សម្មជាតេហិ សម្មជាតិភិ ។ ឯកេន សម្មជាតេន
សម្មជាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន
វាចតោ ។ បេ ។ កេនាភជន្តំ ។ បរម្បរាភជំ ។ បេ ។

(៧៧០) វជ្ជប្បដិញ្ញាននប្បច្ចយា ចារាជិកំ កត្ត

បញ្ញត្តំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តំ ។ កំ អាវញ្ញតិ ។
បុល្លន្នំ កិក្ខុនំ អាវត្ត ។ កត្តិវត្តស្នំ ។ បុល្លន្នា
កិក្ខុនំ ជាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាប្បន្នំ កិក្ខុនំ នេវ
អត្តនា បដិចោទេសំ ន កណាស្ស អាវោចេសិ តស្ថិ
វត្តស្នំ ។ ឯកា បញ្ញតិ ។ ធន្នំ អាបត្តិសម្មជាតានំ
ឯកេន សម្មជាតេន សម្មជាតិ (ធុវនិក្ខេបេ) ។

(៧៧១) យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ នប្បដិ-

និស្សជ្ជនប្បច្ចយា ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តំ ។ សាវត្តិយា
បញ្ញត្តំ ។ កំ អាវញ្ញតិ ។ បុល្លន្នំ កិក្ខុនំ អាវត្ត ។
កត្តិវត្តស្នំ ។ បុល្លន្នា កិក្ខុនំ សមត្ថន សង្ខេន
ឧក្ខត្តំ អវជ្ជំ កិក្ខុនំ កន្ធាចបត្តំ អនវតិ តស្ថិ វត្តស្នំ ។

វិញ្ញាណក្ខន្ធិវិញ្ញាណ មហាវិញ្ញាណ ១៤ យាមិក

បាវជិក ។ បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្មដាន
ប្តីនាន ។ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិន
បានតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។ លោកណាបាននាំមក ។ ព្រះ
ថេរៈទាំងឡាយនាំត ។ ត្នាមក ។ បេ ។

(៧៧០) អាបត្តិបាវជិក ព្រោះបច្ច័យនៃការបិទបាំងទោស ព្រះ
អង្គទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាកកុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងថុល្លូនន្ទាកកុនីដឹងថា កកុនីផងគ្រូអាបត្តិបាវជិកហើយ មិន
ចោទដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបានប្រាប់ដល់គណកកុនី ។ (សិក្ខាបទនោះ)
មានវគ្គបញ្ចតិ ១ ។ បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិនោះតាំង
ឡើងដោយសម្មដាន ១ (ដូចកងធុរនិកេប) ។

(៧៧១) អាបត្តិបាវជិក ព្រោះបច្ច័យនៃការមិនលះបង់ (នូវទិដ្ឋិ)
កងវេលាដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ចប់ជាគំរប់បីដង ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធទ្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រា-
រព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាកកុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លូនន្ទាកកុនីប្រព្រឹត្តតាមអវិជ្ជកកុនី មាន
បុព្វបុរសជាអ្នកសម្លាប់គ្នា ដែលសង្ឃបានព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្ត ។

៣២២

វិនយបិដកេ បរិវារេ

ឯកា បញ្ចត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន

សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (ធុរនិក្ខេបេ) ។

[៧៧២] អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិប្បណាប្បច្ចយា ចារាជិកំ កត្ត

បញ្ចត្តិ ។ សាវត្ថយា បញ្ចត្តិ ។ កំ អារព្ភានិ ។ ធម្ម

ត្តយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កស្មី វត្ថុស្មីនិ ។ ធម្មត្តយា

ភិក្ខុនិយោ អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិប្បវេសំ តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា

បញ្ចត្តិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន

សម្មដ្ឋានិ (ធុរនិក្ខេបេ) ។

បារាជិកា ឧទ្ទិសា ។

[៧៧៣] យទ្ធនេន ភកវតា ជានតា បស្សតា

អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធនេន ឧស្សយវាទិកាយ ភិក្ខុ

និយា អដ្ឋករណាប្បច្ចយា សង្ឃានិសេសោ កត្ត

បញ្ចត្តានិ ។ សាវត្ថយា បញ្ចត្តា ។ កំ អារព្ភានិ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

(សិក្ខាបទនោះ) មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេប) ។

[៧៧២] អាបត្តិបាវជ័ក ព្រោះបច្ច័យនៃការបំពេញវត្ថុជាតំរូវ ៥(១)

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បញ្ញត្តិកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងក្រុងសាវត្ថី ។
ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនិ ។ ព្រោះ
រឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនិបំពេញវត្ថុជាតំរូវ ៥ ។

(សិក្ខាបទនោះ) មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
អាបត្តិនោះទាំងឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេប) ។

ចប់ បារាជិត ។

[៧៧៣] សង្ឃទិសេសណា ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអវហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ (នូវកាលគួរនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ)
ទ្រង់ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍) ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាធ្វើដំណើរ
ភិក្ខុ របស់ភិក្ខុនិជាអ្នកបដិដ្ឋល់ សង្ឃទិសេសនោះ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិ
កងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ញត្តិកងក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។

១ វត្ថុទាំង ៨ គឺ ១ ត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃរបស់បុរសបុគ្គល ២ ត្រេកអរនឹងការចាប់
ដោយសង្ឃដំរបស់បុរសបុគ្គល ៣ ឈរជាមួយនឹងបុរសបុគ្គល ៤ ចរចាជាមួយបុរស
បុគ្គល ៥ ទៅកាន់ទីសង្កេត ៦ ត្រេកអរនឹងបុរសដើរចូលមកជិត ៧ ចូលទៅកាន់ទី
កំបាំង ៨ បង្កោនកាយទៅ ដើម្បីសេពនូវអសទ្ធម្ម (ភិទ្ធីវិរាង) ។

៣២៣

ភិក្ខុខីរិកង្កេ សោឡស មហារិកា កត្តប្បញ្ញត្តិវិ

ប្រល្លង្គំ ភិក្ខុដំ អារា ។ ក្រស្មី វត្តស្មី ។ ប្រល្លង្គំ
 ភិក្ខុដំ ឧស្សយវាទិកា វិហារ វត្តស្មី វត្តស្មី ។ អត្ត តត្ត
 បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ
 អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ តស្មី ទត្ត ។ សព្វត្ត បញ្ញត្តិ
 បទេសប្បញ្ញត្តិ ។ សព្វត្ត បញ្ញត្តិ ។ សាធារណប្បញ្ញត្តិ
 អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ឯក-
 តោ បញ្ញត្តិ ឧកតោ បញ្ញត្តិ ។ ឯកតោ បញ្ញត្តិ ។
 ចតុដំ មាតិមោក្ខទ្ធស្នំ កត្តោ កតិ កត្ត បរិយាបដំ ។
 ដំណាត្តោ កតិ ដំណា បរិយាបដំ ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន
 ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆតិ ។ តតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ
 អាភច្ឆតិ ។ ចតុដំ វិបត្តិដំ កតមា វិបត្តិ ។ សីលវិ-
 បត្តិ ។ សត្តំ អាបត្តិក្ខត្តា កតមោ អាបត្តិក្ខត្តោ ។
 សឡា ទិសេសាបត្តិក្ខត្តោ ។ ចដំ អាបត្តិសឡា តាដំ
 កតិហិ សឡា តាដំ កតិហិ សឡា តាដំ ។ ទ្វិហិ សឡា តាដំ
 សឡា តាដំ សីយា កាយតោ ច វាចតោ ច សឡា តាដំ ច
 ចិត្តតោ សីយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
 សឡា តាដំ ។ បេ ។ កេនា កដំ ។ បរម្យកកដំ ។

កិច្ចនីវិក្ខំ មហាវិរៈ ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវិរៈ

ទ្រង់ប្រាជ្ញានឹងថុលួននាភិកុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលថុលួននាភិកុនីជាអកប្បិដល់ ។ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ មានបញ្ចត្តិ
អនុប្បញ្ញត្តិ និងអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ដែរឬ ។ មានតែបញ្ចត្តិ ១ ឯអនុប្បញ្ញត្តិ
នឹងអនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ មិនមានក្នុងសិក្ខាបទនោះឡើយ ។ (សិក្ខាបទនោះ) ជា
សព្វត្ថបញ្ញត្តិ ឬជា បទេសប្បញ្ញត្តិ ។ ជាសព្វត្ថបញ្ញត្តិ ។ ជាសាធារណ-
ប្បញ្ញត្តិ ឬជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ជាអសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ជាឯក-
គោបញ្ញត្តិ ឬជាឯកគោបញ្ញត្តិ ។ ជាឯកគោបញ្ញត្តិ ។ បណ្តាបាតិមោក្ខ-
ទ្ទេសទាំង ៤ ចាត់ចូលក្នុងទទ្ទេសណា រាប់បញ្ចូលក្នុងទទ្ទេសណា ។
ចាត់ចូលក្នុងនិទានទ្ទេស រាប់បញ្ចូលក្នុងនិទានទ្ទេស ។ មកកាន់ទទ្ទេស
ត្រង់ទទ្ទេសណា ។ មកកាន់ទទ្ទេសត្រង់ទទ្ទេសទី ៣ ។ បណ្តាវិបត្តិ
ទាំង ៤ ចាត់ជាវិបត្តិអ្វី ។ ចាត់ជាសីលវិបត្តិ ។ បណ្តា កងនៃអាបត្តិ
ទាំង ៧ ចាត់ជាកងនៃអាបត្តិណា ។ ចាត់ជាកងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
បណ្តាសម្ពុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្ពុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ តាំង
ឡើងដោយសម្ពុដ្ឋាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវេទ មិនតាំងឡើងអំពី
ចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយអំពីវេទនឹងចិត្តក៏មាន ។ រប ។ (សិក្ខាបទ
នោះ) លោកណាប្រាន់នាំមក ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយនាំត ។ គ្នាមក ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

(៧៧៤) យទ្កេន កកវត្ថា ជានតា បស្សតា អរហត
សម្មាសម្ពុទ្ធន ចោវ វជ្ជាបនប្បច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ
កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញត្តោ ។ កំ អា
រញ្ញតិ ។ បុល្លននំ កិក្កនំ អារព្ភ ។ កិស្មី វត្ថស្មី
បុល្លននា កិក្កនំ ចោវ វជ្ជាបេសិ តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯក
បញ្ញតិ ។ ធនំ អាបត្តិសម្មជាតានំ ធូហិ សម្មជាតេហិ
សម្មជាតិ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ន
កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជាតិ ។

(៧៧៥) ឯកាយ(១) តាមន្តរំ កមនប្បច្ចយា សង្ឃា
ទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ សាវត្ថយា បញ្ញត្តោ ។
កំ អារញ្ញតិ ។ អញ្ញតំ កិក្កនំ អារព្ភ ។ កិស្មី វត្ថ
ស្មី ។ អញ្ញតព កិក្កនំ ឯកា តាមន្តរំ កច្ច តស្មី
វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញតិ តិស្សោ អនុប្បញ្ញតិយោ ។
ធនំ អាបត្តិសម្មជាតានំ ឯកេន សម្មជាតេន សម្មជាតិ

(បឋមចារាជិកេ) ។

១ ម. ឯកា តាមន្តរំ ។

វិសយបិណ្ឌ បរិវារ:

(៧៧៤) សង្ឃទិសេសណា ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ (នូវកាលគួរបញ្ចត្តសិទ្ធិសាមាស) ទ្រង់
ឃើញ (នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍) ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាបំបួសស្រ្តីចោរ
សង្ឃទិសេសនោះព្រះអង្គទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកងក្រុង
សាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនី ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលថុល្លូនន្ទាភិក្ខុនីបំបួសស្រ្តីចោរ ។
(សិទ្ធិសាមាសនោះ) មានតែបញ្ចត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនតាំងឡើង
អំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

(៧៧៥) សង្ឃទិសេស ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ចន្លោះ
ស្រុកម្នាក់ឯង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បញ្ចត្តកងទីណា ។ ទ្រង់បញ្ចត្តកង
ក្រុងសាវត្ថី ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុនី ១ រូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនី ១ រូបដើរទៅកាន់ចន្លោះ
ស្រុកម្នាក់ឯង ។ (សិទ្ធិសាមាសនោះ) មានបញ្ចត្តិ ១ មានអនុប្បញ្ញត្តិ ៣ ។
បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ (ដូចកង
បឋមបុរាណិក) ។

៣២៥

ភិក្ខុធីរិកង្កេ សោឡុល មហារិក ពន្ធប្បញ្ញត្តិវិវា

(៧៧៦) សមគ្រូន សង្ឃេន ឧត្តុត្តំ ភិក្ខុនំ ធម្មេន

វិនយេន សត្តសាសនេន អនបលោកេត្វា ការក-

សង្ឃំ អនញាយ កណាស្ស ធនំ ឪសារណាប្បច្ចយា

សង្ឃាទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តាតំ ។ សាវត្តិយា បញ្ញ-

ត្តោ ។ កំ អារញ្ញាតំ ។ បុល្លនន្តំ ភិក្ខុនំ អារត្ត ។

កិស្មី វត្តស្មីនំ ។ បុល្លនន្តា ភិក្ខុនំ សមគ្រូន សង្ឃេន

ឧត្តុត្តំ ភិក្ខុនំ ធម្មេន វិនយេន សត្តសាសនេន អនប-

លោកេត្វា ការកសង្ឃំ អនញាយ កណាស្ស ធនំ

ឪសារសិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តំ ។ ធនំ អា-

បត្តិសម្មដាណំ ឯកេន សម្មដានេន សម្មដាតំ

(ធុរនិក្ខេប) ។

(៧៧៧) អវស្សតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សតស្ស

បុរិសប្បកុលស្ស ហត្ថតោ ខាននិយំ វា កោជនិយំ វា

សហន្តា បដិក្ខហេត្វា កុញ្ញនប្បច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ

កត្ត បញ្ញត្តោ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តោ ។ កំ អា-

រញ្ញាតំ ។ កុល្លនន្តំ ភិក្ខុនំ ។ កិស្មី វត្តស្មីនំ ។

ភិក្ខុវិភង្គ មហាវិរៈ ១៦ កន្ទប្បញ្ញត្តិវិរៈ

(៧៧៦) សង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុនី ដែលមិនបានប្រាប់ការកសង្ស័យ
ទាំងមិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ ហើយសូត្រហៅភិក្ខុនីដែលសង្ស័យ
ព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា (ឲ្យចូលមកកាន់ពួក ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើបញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។
ច្រើបញ្ញត្តិក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ច្រើប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ច្រើប្រារព្ធនឹង
បុល្លនន្ទភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលបុល្លនន្ទភិក្ខុនីមិន
បានប្រាប់ការកសង្ស័យ ទាំងមិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ ហើយសូត្រ
ហៅភិក្ខុនីដែលសង្ស័យព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា (ឲ្យចូលមកកាន់ពួក) ។ (សិក្ខាបទនោះ)
មានតែបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយ
សម្មជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេប) ។

(៧៧៧) សង្ឃទិសេស ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនី មានចិត្តជោកដោយ
រាគៈ ទទួលខាទន័យរោជនីយាហារ អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានចិត្ត
ជោកដោយរាគៈ ដោយដៃខ្លួនឯងហើយឆាន់ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើបញ្ញត្តិ
ក្នុងទីណា ។ ច្រើបញ្ញត្តិក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ច្រើប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ច្រើប្រារព្ធនឹងសុទ្ធវិនន្ទភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។

៣២៦

វិន័យបិដក បរិវារព

សុទ្ធីនន្ទា ភិក្ខុនិ អវស្សុតា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គល
លស្ស ហត្ថតោ អាមិសំ បដិក្កហោសិ តស្ស វត្ថុស្ស ។
ឯកា បញ្ញតិ ។ ធម្មំ អាមត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (បឋមទារាវដិកេ) ។

(៧៧៨) កំន្លេ អយ្យេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ
ករិស្សុតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា យតោ តិ
អនវស្សុតា ឥឡ្ហយ្យេ យន្តេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ
នេតិ ខាននិយំ វា កោជនិយំ វា តំ តិ តិ សហត្ថា
បដិក្កហោត្វា ខាន វា កុញ្ញ វាតិ ឧយ្យោជនប្បត្តយា
សឡ្ហិទិសេសោ កត្ត បញ្ញត្តានិ ។ សាវត្តយា បញ្ញ
តោ ។ កំ អារព្វានិ ។ អញ្ញតិ ភិក្ខុនិ អារព្វ ។ កំស្ស
វត្ថុស្សនិ ។ អញ្ញតិ ភិក្ខុនិ កំន្លេ អយ្យេ ឯសោ
បុរិសបុគ្គលោ ករិស្សុតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា
យតោ តិ អនវស្សុតា ឥឡ្ហយ្យេ យន្តេ ឯសោ បុរិ
សបុគ្គលោ នេតិ ខាននិយំ វា កោជនិយំ វា តំ តិ តិ

វិនយបិដក បរិវារៈ

ព្រោះរឿងដែលសុទ្ធវិន្យាភិក្ខុនីមានចិត្តដាក់ដោយរាគៈទទួលអាមិសៈអំពី
ដៃបុរសបុគ្គលដែលមានចិត្តដាក់ដោយរាគៈ ។ (សិក្ខាបទនោះ) មានតែ
បញ្ញា ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១
(ដូចក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។

(៧៧៨) សង្ឃទិសេស ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនីបញ្ចានភិក្ខុនីផងគ្នា
ដោយពាក្យថា នៃនាង បុរសបុគ្គលនេះមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេក
ក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់នាងបាន នៃនាង ឈ្មោះចុះ កាលណាបើនាងមិនមាន
តម្រេកហើយ បើបុរសបុគ្គលនេះឲ្យវត្តណា ជាខាទន័យៈក្តី ជាភោជនីយៈក្តី
ដល់នាង នាងចូរទទួលវត្តនោះ ដោយដៃរបស់ខ្លួនហើយទំរាស្តីបុប្ផិ-
ភោគចុះ ដូច្នោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើនបញ្ចាតក្នុងទីណា ។ ច្រើនបញ្ចាតក្នុង
ក្រុងសាវត្ថី ។ ច្រើនប្រាជ្ញានឹងបុគ្គលណា ។ ច្រើនប្រាជ្ញានឹងភិក្ខុនី ១ រូប ។
ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលភិក្ខុនី ១ រូបបញ្ចានភិក្ខុនីផងគ្នា
ដោយពាក្យថា នៃនាង បុរសបុគ្គលនោះមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេក
ក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់នាងបាន នៃនាង ឈ្មោះចុះ កាលណាបើនាងមិនមាន
តម្រេកហើយ បើបុរសបុគ្គលនោះឲ្យវត្តណា ជាខាទន័យៈក្តី ជាភោជនីយៈក្តី

៣២៧

ភិក្ខុវិញ្ញាណ លោក្ខណ៍ មហាវិហារ ពុទ្ធបញ្ញត្តិវារ័

សហត្ថា បដិក្កហេត្វា ខាទ វា កុញ្ញ វាតិ ឧយ្យោជេសិ
តស្មី វត្ថស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឆដ្ឋិ អាបត្តិសម្មដ្ឋា-
នានិ តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។

(៧៧៧) កុប្បតាយ ភិក្ខុនិយា យាវតតិយំ សម-
នុកាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋនប្បច្ចយា សដ្ឋ្យាទិសេសោ
កត្ត បញ្ញត្តាតិ ។ សាវត្តិយា បញ្ញត្តា ។ កំ អា-
រញ្ញតិ ។ ចណ្ណកាលំ ភិក្ខុនិ អាវត្ត ។ តិស្មី
វត្ថស្មិនិ ។ ចណ្ណកាលំ ភិក្ខុនិ កុប្បតា អនត្តមនា
ឃិ អវច តុទ្ធិ បច្ចាចិក្ខាមិ ឆដ្ឋិ បច្ចាចិក្ខាមិ សដ្ឋ្យ
បច្ចាចិក្ខាមិ សិក្ខំ បច្ចាចិក្ខាមិតិ តស្មី វត្ថស្មី ។
ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឆដ្ឋិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ (ធុរនិក្ខេបេ) ។

(៨០០) តិស្មីភ្នំនេវ អនិករណោ បច្ចាភតាយ
កុប្បតាយ ភិក្ខុនិយា យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ
នប្បដិទិស្សដ្ឋនប្បច្ចយា សដ្ឋ្យាទិសេសោ កត្ត

វិក្កនីវិក្កន្ត មហាវិរៈ ១៦ កល្យាណញ្ញត្តិវិរៈ

ដល់នាង នាងចូរទទួលយកវត្ថុនោះដោយវែងរបស់ខ្លួនហើយទំពាស្សី ឬ
បរិភោគចុះ ។ (សិក្ខាបទនោះ) មានវត្ថុបញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ៣ ។

(៧៧៧) សង្ឃទិសេស ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនីក្រោធខឹង (នឹងភិក្ខុនី
ផងគ្នា) កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដងហើយ
នៅតែមិនលះបង់ (នូវអំពើនោះចេញ) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់បញ្ចាតកង
ទីណា ។ ត្រង់បញ្ចាតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រង់ប្រាវត្តនឹងបុគ្គលណា ។
ត្រង់ប្រាវត្តនឹងចណ្ឌកាលិភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿង
ដែលចណ្ឌកាលិភិក្ខុនីខឹងអន់ចិត្តកំពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំលា
ព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលាសិក្ខាបទ ។ (សិក្ខាបទនោះ) មានវត្ថុ
បញ្ញត្តិ ១ ។ បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១
(ដូចកងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

(៨០០) សង្ឃទិសេស ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនីដែលសង្ឃធ្វើឱ្យចាញ់
ព្រោះអធិករណ៍អ្វីនីមួយៗហើយខឹង កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម
ចប់ជាគំរប់៣ដង ហើយនៅតែមិនលះបង់ (នូវអំពើនោះ) ចេញ

៣២៨

វិសយបិដកេ បរិវារោ

បញ្ញត្តោតិ ។ សាវត្ថុយា បញ្ញត្តោ ។ កំ អាវព្ពាតិ ។
ចណ្ណកាលំ ភិក្ខុនំ អាវព្ព ។ កិស្មី វត្ថុស្មិនំ ។ ចណ្ណ
កាលំ ភិក្ខុនំ កិស្មីញ្ចុនេវ អធិករណោ បច្ឆាកតា
កុបិតា អនត្តមថា ឃី អវច ធន្ធាតមិធិយោ ច ភិក្ខុនំ
យោ ទោសតាមិធិយោ ច ភិក្ខុនំយោ មោហតាមិធិយោ
ច ភិក្ខុនំយោ ភយតាមិធិយោ ច ភិក្ខុនំយោតិ តស្មី
វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្ធិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (ធុរិកេត្តេបេ) ។

(៨០០) សំសដ្ឋានំ ភិក្ខុនំយំ យាវតតិយំ សមនុ

កាសនាយ នប្បដិធិស្សន្តនប្បច្ចយា សដ្ឋានិសេសោ
កត្ត បញ្ញត្តោតិ ។ សាវត្ថុយា បញ្ញត្តោ ។ កំ អា
វព្ពាតិ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនំយោ អាវព្ព ។ កិស្មី
វត្ថុស្មិនំ ។ សម្មហុលា ភិក្ខុនំយោ សំសដ្ឋា វិហារីស
តស្មី វត្ថុស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ធន្ធិ អាបត្តិសម្មដ្ឋា
នំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានិ (ធុរិកេត្តេបេ) ។

វិទយបិណ បរិវារៈ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ត្រង់បញ្ចកកងក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រង់
ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ត្រង់ប្រារព្ធនឹងចណ្ឌកាលកិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿង
ដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងចណ្ឌកាលកិក្ខុនីដែលសង្ឃឲ្យចាញ់ ព្រោះអធិក-
រណ៍អ្វីនីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្តបាននិយាយយ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីទាំង
ឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង កិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តី
ខឹងផង កិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីល្ងង់ផង កិក្ខុនីទាំងឡាយលុះ
ដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ (សិក្ខាបទនោះ) មានតែបញ្ចក្កិ ។ បណ្តា
សម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេប-
សិក្ខាបទ) ។

(៨០១) សង្ឃវិសេស ព្រោះបច្ច័យនៃកិក្ខុនីទាំងឡាយនៅច្រ-
ឡកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់
៣ផងហើយនៅតែមិនលះបង់ (នូវអំពើនោះ) ចេញ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ត្រង់បញ្ចកកងទីណា ។ ត្រង់បញ្ចកកងក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រង់ប្រារព្ធនឹង
បុគ្គលណា ។ ត្រង់ប្រារព្ធនឹងកិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។
ព្រោះរឿងដែលកិក្ខុនីច្រើនរូបនៅច្រឡកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ។
(សិក្ខាបទនោះ) មានតែបញ្ចក្កិ ។ បណ្តាសម្មជាននៃអាបត្តិទាំង ៦
តាំងឡើងដោយសម្មជាន ១ (ដូចក្នុងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។

កិច្ចសិរិវង្ខេ សោឡស មហារាវា កត្តប្បញ្ញត្តិវិ

(៨០២) សិស្សស្នា វាយ្យេ តុម្រេ វិហារេ មា តុម្រេ ធានា

វិហារិត្តានិ ឧយ្យោដេន្តិយា យាវត្តនិយំ សមនុកាសនា

យ នប្បដិទិស្សន្តនប្បន្តយា សង្ឃានិសេសោ កត្ត

បញ្ញត្តានិ ។ សាវត្តនិយា បញ្ញត្តានិ ។ កំ អាវត្តានិ ។

ឥន្ទ្រន្តិ កិក្កនិ អាវត្ត ។ កិស្មី វត្តស្មីន្តិ ។ ឥន្ទ្រ

នន្ទា កិក្កនិ សិស្សស្នា វាយ្យេ តុម្រេ វិហារេ មា តុម្រេ

ធានា វិហារិត្តានិ ឧយ្យោដេសិ តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា

បញ្ញត្តិ ។ ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ឯកេន សម្មដ្ឋា

នេន សម្មដ្ឋានិ (ធានិក្ខេប) ។ បេ ។

(៨០៣) នន្ទិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បន្តយា នាដិទេ

សនិយំ កត្ត បញ្ញត្តានិ ។ សាវត្តនិយា បញ្ញត្តានិ ។ កំ

អាវត្តានិ ។ ធានិយា កិក្កនិយោ អាវត្ត ។ កិស្មី

វត្តស្មីន្តិ ។ ធានិយា កិក្កនិយោ នន្ទិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្មី

តស្មី វត្តស្មី ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុប្បញ្ញត្តិ ។

ធន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ចត្វាហិ សម្មដ្ឋានេហិ

កិច្ចនីវិក្ខុ មហាវិវា: ១៦ កត្តប្បញ្ញត្តិវិវា:

(៨០២) សង្ឃទិសេស ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនីបញ្ញាភិក្ខុនីផងគ្នា
ដោយពាក្យថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅ
ច្រឡំក្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ កុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សង្ឃបាន
សូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាតំរប់ពង្សដងហើយ នៅតែមិនលះបង់ (នូវអំពើ
នោះ) ចេញ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ត្រង់បញ្ចត កង
ក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ត្រង់ប្រារព្ធនឹងឫស្សនា-
ភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលឫស្សនាភិក្ខុនីបញ្ញា
ភិក្ខុនីផងគ្នាដោយពាក្យថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ
ចូរនៅច្រឡំក្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ កុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។
(សិក្ខាបទនោះ) មានតែបញ្ចត ១ ។ បណ្តាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦
តាំងឡើងដោយសម្ពុទ្ធន ១ (ដូចកងធុរនិក្ខេបសិក្ខាបទ) ។ បេ ។

(៨០៣) បាដិទេសនីយៈ ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូម
ទឹកដោះជួយកមកឆាន់ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់បញ្ចតកងទីណា ។ ត្រង់
បញ្ចតកងក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ត្រង់ប្រារព្ធនឹងពួក
ឆព្វត្ថិយាភិក្ខុនី ។ ព្រោះរឿងដូចម្តេច ។ ព្រោះរឿងដែលពួកឆព្វត្ថិយា-
ភិក្ខុនី (មិនឈឺ) សូមទឹកដោះជួយកមកឆាន់ ។ (សិក្ខាបទនោះ) មាន
បញ្ចត ១ អនុបញ្ចត ១ ។ បណ្តាសម្ពុទ្ធនៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើង

៣៣០

វិទយបិដកេ បរិវារោ

សម្មជ្ជាតិ សិយា កាយតោ សម្មជ្ជាតិ ន វាចតោ ន
ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មជ្ជាតិ
ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ
ន វាចតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មជ្ជាតិ(១) ។

កត្តបញ្ញត្តវារំ ធិដ្ឋិតំ បរមំ ។

(៨០៤) កាយសំសត្តំ សាទិយនប្បក្ខយា កតិ
អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។ កាយសំសត្តំ សាទិយនប្បក្ខ-
យា បញ្ច អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ អវស្សតា ភិក្ខុនិ
អវស្សតស្ស បរិសុប្បកុលស្ស អធិក្ខកំ ឧត្តជាទុមណ្ណា-
លំ កហណំ សាទិយតិ អាមត្តិ ទារាជិកស្ស ភិក្ខុ
កាយេន កាយំ អាមសតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស
កាយេន កាយប្បដិពទ្ធិំ អាមសតិ អាមត្តិ បុល្លត្ថយស្ស
កាយប្បដិពទ្ធិន កាយប្បដិពទ្ធិំ អាមសតិ អាមត្តិ
ទុក្ខជស្ស អង្គលិប្បតោនកេ ទាចិត្តយិ កាយសំសត្តំ
សាទិយនប្បក្ខយា ភហ បញ្ច អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។

១ ឧ. អ. បោត្តកេសុ សិយា កាយតោ ។ ល។ ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជាតិ ច ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ដោយសម្បជាន ៤ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពីវេទនា មិន
តាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវេទនា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្ត
ក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវេទនាក៏មាន តាំងឡើង
អំពីកាយវេទនានឹងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ កត្តបញ្ញត្តិវារៈ ជាបឋម ។

(៨០៤) ភិក្ខុ ប្តីភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិប្តីខ្លួន ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុយា
ត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់កាយ (របស់បុរសបុគ្គល) ។ ត្រូវអាបត្តិ៥
ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុយាត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ គឺភិក្ខុនីមានតម្រេក
ត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់ (នូវសរីរាប្រទេស) របស់បុរសបុគ្គលដែលមាន
តម្រេកដែរ តាំងពីខាងក្រោមដងកាំបិតចុះមកដល់មណ្ឌលដង្កង់ខាងលើ
ត្រូវអាបត្តិបាណជិត ភិក្ខុចាប់ពាល់កាយ (ស្រី) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ចាប់ពាល់វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (ស្រី) ដោយ
កាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ចាប់ពាល់វត្ថុដែលជាប់ដោយកាយ
(ស្រី) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ចាក់ក្រឡេក
ភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាណជិតៈ ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ៥ នេះ ព្រោះ
បច្ច័យនៃភិក្ខុយាត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ ។

កិច្ចខិតខំផ្អែក សោឡុយ មហោវិហារ ពារជិក

(៨០៥) វជ្ជី បដិច្ចាទទប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ។ វជ្ជី បដិច្ចាទទប្បច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិ-
យោ អាបជ្ជតិ ភិក្ខុដំ ជាដំ ចារាជិក ធម្មំ អដ្ឋបដ្ឋ
បដិច្ចាទតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វេមតិកា បដិច្ចាទតិ
អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ភិក្ខុ សដ្ឋាទិសេសំ បដិច្ចាទតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស អាចារវបត្តិ បដិច្ចាទតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស វជ្ជី បដិច្ចាទទប្បច្ចយា ឥមា ចតស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។

(៨០៦) យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ នប្បដិទិ-
ស្សដ្ឋនប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ យាវត-
តិយំ សមនុកាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋនប្បច្ចយា បញ្ច
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ទុក្ខត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុដំ យាវតតិ-
យំ សមនុកាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ
ដ្ឋិហំ កម្មវាចាហំ ឥល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសារេ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស កេនាទុវត្តិកា ភិក្ខុដំ យាវតតិយំ

វិក្កុនីវិក្កុន មហាវិវៈ ១៦ បារាជិត

(៨០៥) ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិប្បនាន ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយា
បិទបាំងទោស ។ ត្រូវអាបត្តិ ៤ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាបិទបាំង
ទោស គឺភិក្ខុនីដឹងថាភិក្ខុដឹងគ្នាត្រូវអាបត្តិបារាជិតហើយបិទបាំងទុក ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិត ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិ
ថល្លច័យ ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិសង្ស័យទិសេស (របស់ភិក្ខុដឹងគ្នា) ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិតយៈ ភិក្ខុបិទបាំងអាចារីបត្តិត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុនីភិក្ខុនីត្រូវ
អាបត្តិទាំង ៤ នេះ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាបិទបាំងទោសទុក ។

(៨០៦) ភិក្ខុនីភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិប្បនាន ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយា
មិនលះបង់ (អំពើនោះ ៗ) ក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់
ជាគំរប់ ៣ ដង ។ ត្រូវអាបត្តិ ៥ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាមិនលះបង់
(នូវអំពើនោះ ៗ) ក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់
៣ ដង ទុក្ខានុវត្តិភិក្ខុនី^(១) មិនលះ (អំពើនោះ ៗ) ក្នុងវេលាដែល
សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដង កាលចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិថល្លច័យទាំងឡាយ ចប់កម្មវាចា
ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបារាជិត ភេទានុវត្តិភិក្ខុនី^(២) មិនលះ (អំពើនោះ ៗ)

១ វិក្កុនីអ្នកប្រព្រឹត្តតាមវិក្កុន វិក្កុនីដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ។ វិក្កុនីអ្នកប្រព្រឹត្តតាម
វិក្កុន វិក្កុនីអ្នកបំបែកសង្ឃ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ

សមនុកាសនាយ ឧប្បដិសិទ្ធិស្ម័គ្រិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ
សេសស្ស ។ ទាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សម
នុកាសនាយ ឧប្បដិសិទ្ធិស្ម័គ្រិ អាបត្តិ ទាបិកាយស្ស
យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ ឧប្បដិសិទ្ធិស្ម័គ្រិ ឧប្បត្តយា
វតតិយំ ឧប្បត្តិ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។

(៨០៧) អដ្ឋមិ វត្តិ បរិច្ចរណាប្បត្តយា កតិ អា
បត្តិយោ អាបត្តិ ។ អដ្ឋមិ វត្តិ បរិច្ចរណាប្បត្តយា
តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបត្តិ បុរិសេន ឥត្តន្ទាមិ អា
ក្ខត្តិ វត្តា ក្ខត្តិ អាបត្តិ ទិក្ខដស្ស បុរិសស្ស
ហត្តាសិ ឱក្ខន្ធមត្ត អាបត្តិ ធុល្លត្តយស្ស អដ្ឋមិ
វត្តិ បរិច្ចរេតិ អាបត្តិ ទាវជិកស្ស អដ្ឋមិ វត្តិ បរិ
ច្ចរណាប្បត្តយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។

បារាជិកា វិជ្ជិតា ។

(៨០៨) ឧស្សយវាទិកា(១) កិក្ខដិ អដ្ឋករណាប្បត្តយា
តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ឯកស្ស អាភោទេតិ អាបត្តិ
ទិក្ខដស្ស ទិក្ខយស្ស អាភោទេតិ អាបត្តិ ធុល្លត្តយស្ស
អដ្ឋបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

១ ឧ. ម. ឧស្សយវាទិកា ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

ក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដងហើយ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមិនលះទិដ្ឋិដ៏លាមកក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រ
សមនុភាសនកម្មជាគំរប់ ៣ ដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនី ត្រូវ
អាបត្តិទាំង ៥ នេះ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាមិនលះបង់ (អំពើនោះៗ) ក្នុង
វេលាដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដង ។

(៨០៧) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិប្បនាន ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាបំពេញវត្ថុជា
គំរប់ ៨ ។ ត្រូវអាបត្តិ ៣ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាបំពេញវត្ថុជាគំរប់
៨ គឺភិក្ខុនីកាលបើបុរសនិយាយថា នាងចូរមកកាន់ទីឈ្មោះនេះ ហើយដើរ
ទៅត្រូវអាបត្តិទុកដ លុះដើរចូលទៅកាន់ហត្ថបាសរបស់បុរស ត្រូវអាបត្តិ
បុល្លច័យ បំពេញវត្ថុជាគំរប់ ៨ ឲ្យពេញ ត្រូវអាបត្តិបាពជក ភិក្ខុនីត្រូវ
អាបត្តិទាំង ៣ នេះ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាបំពេញវត្ថុជាគំរប់ ៨ ។

ឧប បារាជិត ។

(៨០៨) ភិក្ខុនីជាអ្នកប្តឹងផ្តល់ ត្រូវអាបត្តិ ៣ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យ
នៃកិរិយាបង្កដំណើរក្តី គឺនិយាយប្រាប់ដល់បុគ្គលម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
និយាយប្រាប់ដល់បុគ្គលជាគំរប់ពីរ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច័យ លុះសម្រេច
ដំណើរក្តី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

៣៣៣

ភិក្ខុសិរីរត្នោត សោឡស មហារាវា សង្ឃទិសេសា

(៨០៧) ចោរី វិជ្ជាបនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ

អាបដ្ឋតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ទ្ធិហិ កម្មវា ចាហិ វុល្លច្ចយា

កម្មវា ចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(៨០៨) ឯកា តាមន្តរិ កមនប្បច្ចយា តិស្សោ

អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ កច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស បឋមិ

នាទិ បរិក្ខេបិ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស

ទុតិយិ នាទិ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(៨០៩) សមគ្រូន សង្ឃន ទុក្ខត្តិ កិក្ខុដិ ធម្មន

វិនយេន សត្តសាសនេន អនបលោកេត្វា កាវកសង្ឃិ

អនញាយ កណស្ស ធន្ធិ ឱសារណាប្បច្ចយា តិស្សោ

អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ទ្ធិហិ កម្មវា ចាហិ

វុល្លច្ចយា កម្មវា ចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិ-

សេសស្ស ។

ភិក្ខុនីវិវាទ មហាវិរៈ ១៦ សង្ឃទិសេស

(៨០៧) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាចំបូសស្រីចោរ

គឺចប់ញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ចប់កម្មវាចាពីរលើ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ច័យ

ទាំងឡាយ ចប់កម្មវាចាសព្វគ្រប់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៨១០) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាដើរទៅកាន់ចន្លោះ

ស្រុកវត្តម្នាក់ឯង គឺដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ឈានជំហានជាបឋម

កន្លងរបងស្រុកទៅ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ច័យ ឈានជំហានជាគំរប់ពីរកន្លងទៅ

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៨១១) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាមិនប្រាប់ការក-

សង្ឃ ទាំងមិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ ហើយសូត្រហៅភិក្ខុនី

ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀន

ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា (ឲ្យចូលមកកាន់ពួក) គឺចប់ញាតិ ត្រូវអាបត្តិ

ទុកដ ចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្ច័យទាំងឡាយ ចប់កម្មវាចា

សព្វគ្រប់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

៣៣៤

វិទយចិដកេ បរិវារេ

(៨០២) អវស្សុតា កត្តា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គ
លស្ស ហត្ថតោ ខាទដិយំ វា កោជដិយំ វា សហត្ថ
បដិគ្គហេត្វា កុញ្ញជប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អា
បជ្ជតិ ខាទិស្សាមិ កុញ្ញស្សាមីតិ បដិគ្គណាតិ អាបត្ត
ថុល្លច្ចយស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ សដ្ឋ
ទិសេសស្ស ឧទកទទ្ធហោណិ បដិគ្គណាតិ អាបត្ត
ទុក្កជស្ស ។

(៨០៣) តិទ្លេ អយ្យេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ក
វិស្សតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា យតោ ត្ថំ អន
វស្សុតា តដ្ឋយ្យេ យទ្លេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ
ខាទដិយំ វា កោជដិយំ វា តំ ត្ថំ សហត្ថា បដិគ្គ
ហេត្វា ខាទ វា កុញ្ញ វាតិ ឧយ្យោជប្បច្ចយា តិស្សោ
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ តស្សា វចនេន ខាទិស្សាមិ កុញ្ញ
ស្សាមីតិ បដិគ្គណាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស អដ្ឋោហារេ
អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស កោជនបរិយោសារេ
អាបត្តិ សដ្ឋទិសេសស្ស ។

វិទយបិដក បរិវារៈ

(១២២) ភិក្ខុនីមានតម្រេកត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនីយា

ទទួលខាទន័យៈ ឬរកាជនីយា ហារអំពីវដ្តបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកវដ្ត
ដោយវដ្តរបស់ខ្លួនហើយបរិភោគ គឺកំពុងទទួលដោយគិតថា អាត្មាអញនឹង
ទំពាស្តី នឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ (លុះទទួលហើយបរិភោគ) ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសសគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ លុះទទួលទឹកនឹងឈើ
ស្ទួន ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១២៣) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃភិក្ខុនីយាបញ្ជូនភិក្ខុនី

ផងគ្នា ដោយពាក្យថា នៃនាង បុរសបុគ្គលនោះទុកជាមានតម្រេកក្តី
មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់នាងបាន នៃនាង ល្ហើយចុះ កាលណា
បើនាងមិនមានតម្រេកទេ បុរសបុគ្គលនោះឱ្យវត្តណាជាខាទន័យៈក្តី ជា
រកាជនីយៈក្តី ដល់នាង ក៏នាងចូរទទួលវត្តនោះដោយវដ្តរបស់ខ្លួនហើយ
ទំពាស្តីឬបរិភោគចុះ ដូច្នោះ គឺកំពុងទទួលដោយគិតថា អាត្មាអញនឹង
ទំពាស្តីនឹងឆាន់ តាមពាក្យរបស់ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះទទួល
ហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ លុះឆាន់
រួចហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសស ។

ភិក្ខុនីវិកង្កេ លោឡស មហានិកាយ សង្ឃទិសេសា

(៨០៤) កុបិតា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុកាស
នាយ នប្បដិទិស្សជ្ជនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ធ្វើហិ កម្មវាចាហិ វុល្លច្ចយ
កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(៨០៥) តិស្សញ្ញោទេវ អធិករណោ បញ្ចកតា កុបិត
តា^(១) ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ នប្បដិ
ទិស្សជ្ជនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ញត្តិយា
ទុក្ខដំ ធ្វើហិ កម្មវាចាហិ វុល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោ
សានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(៨០៦) សិសង្ខា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុកា
សនាយ នប្បដិទិស្សជ្ជនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ធ្វើហិ កម្មវាចាហិ វុល្លច្ចយា
កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(៨០៧) សិសង្ខា វយ្យេ^(២) តុម្រេ វិហារេ មា តុម្រេ
នាមា វិហារត្ថានិ ឧយ្យោជេន្និ យាវតតិយំ សមនុកាស
នាយ នប្បដិទិស្សជ្ជនប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ

១ ឧ. ម. កុបិតា ៧ ទីល្បី ។ ២ ឧ. ម. វ អយ្យេ ។

កិច្ចនីវិកង្គ មហាវិរៈ ១៦ សង្ឃាទិសេស

(៨១៤) ភិក្ខុនីក្រោធខ័ន្ត ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យដែលខ្លួន
មិនលះ (អំពើនោះៗ) ក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ចប់ជា
គំរប់ ៣ ដង គឺចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងច្ច័យទាំងឡាយ ចប់កម្មវាចាសព្វគ្រប់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

(៨១៥) ភិក្ខុនីដែលសង្ឃឲ្យចាញ់ ព្រោះអធិករណ៍អ្វីនិមួយហើយ
ក្រោធខ័ន្ត ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាមិនលះ (អំពើនោះៗ)
ក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ចប់ជាគំរប់ ៣ ដង គឺចប់ញត្តិ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យទាំងឡាយ
ចប់កម្មវាចាសព្វគ្រប់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

(៨១៦) ភិក្ខុនីនៅច្រឡកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ត្រូវអាបត្តិ ៣
ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាមិនលះ (អំពើនោះៗ) ក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រ
សមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដង គឺចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ចប់កម្មវាចា
ពីរលើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យទាំងឡាយ ចប់កម្មវាចាសព្វគ្រប់ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

(៨១៧) ភិក្ខុនីបញ្ជូនភិក្ខុនីផងគ្នា ដោយពាក្យថា នែលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយ ចូរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅច្រឡកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ)
ចុះ កុំនៅបែកខ្ញែកពីគ្នាឡើយ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃ

៣៣៦

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

អាមជ្ជតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ត្វិហិ កម្មភំតាហិ ឪល្លៈ
ច្ចុយា កម្មភំតាបរិយោសានេ អាមត្តិ សង្ឃទិសេ-
សស្ស ។

សង្ឃទិសេសា ឧទ្ទិកា(១) ។

។ បេ ។

(៨០៨) ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចុយា កតិ
អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។ ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចុយា
ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ កុញ្ញស្សមីតិ បដិក្កណ្ណាតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តិ
តាដិទេសនីយស្ស ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចុយា
សមា ទ្វេ អាមត្តិយោ អាមជ្ជតិ ។

កតិអាចត្តិវំ ឧទ្ទិកំ ទុតិយំ ។

(៨០៧) កាយសំសក្កំ សាទិយនប្បច្ចុយា អាមត្តិ-
យោ ចតុទ្ធិ វិបត្តនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ ។ កាយ-
សំសក្កំ សាទិយនប្បច្ចុយា អាមត្តិយោ ចតុទ្ធិ វិបត្តនំ

១ ទ. ម. ទសសង្ឃទិសេសា ឧទ្ទិកា ។

វិសយចំណី ចរិវារៈ

កិរិយាមិនលះ (អំពើនោះៗ) ក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រសមុទុកាសនកម្ម
ចប់ជាគំរប់ៗ ដង គឺចប់ញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ចប់កម្មវាចាពីរលើក
ត្រូវអាបត្តិចូលច្នៃយំទាំងឡាយ ចប់កម្មវាចាសព្វគ្រប់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ
ទិសេស ។

ចប់ សង្ឃទិសេស ។

ៗ២៧

(៨១៨) ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិប្បន្ទាន ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាសូមទឹកដោះ
ជូរយកមកឆាន់ ។ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ២ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាសូមទឹក
ដោះជូរយកមកឆាន់ គឺកំពុងទទួលដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងឆាន់ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ (លុះទទួលហើយឆាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ៗ
វារៈដែលលេចចូលទៅ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ២ នេះ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយា
សូមទឹកដោះជូរយកមកឆាន់ ។

ចប់ ពតិអាបត្តិវារៈ ដំណំរប់ ២ ។

(៨១៩) អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការ
ប៉ះពាល់កាយ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប្បន្ទាន ។ អាបត្តិទាំង
ឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ បណ្តាវិបត្តិ

៣៣៧

កិច្ចសិរិកង្កេ សោឡស មហារិកា សង្កហារិ

ទ្រេ វិបត្តិយោ កជន្និ សិយា សិលវិបត្តិ សិយា អាចត្តិ
វិបត្តិ ។ បេ ។ ទដិ វិញ្ញាបេតា កុញ្ញនប្បច្ចយា អាចត្តិ
យោ ចត្តន្និ វិបត្តន្និ កតិ វិបត្តិយោ កជន្និ ។ ទ
វិញ្ញាបេតា កុញ្ញនប្បច្ចយា អាចត្តិយោ ចត្តន្និ វិបត្ត
ឯកំ វិបត្តិ កជន្និ អាចារវិបត្តិ ។

វិបត្តិវិ ឆិធិតំ ភតិយំ ។

(៨២០) កាយសិស្កំ សាទិយនប្បច្ចយា អាចត្តិ

យោ សត្តន្និ អាចត្តិកុញ្ញន្និ កតិហិ អាចត្តិកុញ្ញេប
សង្កហិតា ។ កាយសិស្កំ សាទិយនប្បច្ចយា អា
ចត្តិយោ សត្តន្និ អាចត្តិកុញ្ញន្និ បញ្ចហិ អាចត្តិកុញ្ញ
ហិ សង្កហិតា សិយា ចារាជិកាយចត្តិកុញ្ញេន សិយ
សង្កហិតេសសាចត្តិកុញ្ញេន សិយា ចុល្លច្ចយាចត្តិកុញ្ញ
សិយា ចាចិត្តិយាចត្តិកុញ្ញេន សិយា ទក្កជាបត្តិកុញ្ញ
ន ។ បេ ។ ទដិ វិញ្ញាបេតា កុញ្ញនប្បច្ចយា អាចត្តិយោ
សត្តន្និ អាចត្តិកុញ្ញន្និ កតិហិ អាចត្តិកុញ្ញេហិ សង្ក
ហិតា ។ ទដិ វិញ្ញាបេតា កុញ្ញនប្បច្ចយា អាចត្តិយោ

ភិក្ខុនិកាយ មហាវិវាទ ១៦ សង្គហវិវាទ

ទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ២ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារ្យវិបត្តិក៏មាន ។ បេ ។

អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃភិរិយាសូម នូវទឹកដោះដូរ យកមកធាន

បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប្តនាន ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះ

បច្ច័យនៃភិរិយាសូមទឹកដោះដូរយកមកធាន បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់

បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺអាចារ្យវិបត្តិ ។

ចប់ វិបត្តិវិវាទ ជាប់ ៣ ។

(៨២០) អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការ
ប៉ះពាល់កាយ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃ
អាបត្តិប្តនាន ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការ
ប៉ះពាល់កាយ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃ
អាបត្តិ ៥ គឺកងនៃអាបត្តិបុរាណិកក៏មាន កងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន
កងនៃអាបត្តិចុល្លច័យក៏មាន កងនៃអាបត្តិបុរាណិកក៏មាន កងនៃអាបត្តិ
ទុក្ខដក៏មាន ។ បេ ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃភិរិយាសូមទឹកដោះ
ដូរយកមកធាន បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃ
អាបត្តិប្តនាន ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃភិរិយាសូមទឹកដោះដូរ

វិទ្យាបិដក បរិវារ

សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខត្តានិ ធិហិ អាបត្តិក្ខត្តនេហិ សង្កហិត
សិយា ចានិទេសនិយាបត្តិក្ខត្តនេន សិយា ទុក្ខជា
បត្តិក្ខត្តនេន ។

សង្កហិវិ និដ្ឋិតំ ចតុតំ ។

(៨២០) កាយសំសក្កំ សាទិយនប្បច្ចយា អាបត្តិ
យោ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ កត្តហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋហន្តិ ។ កាយសំសក្កំ សាទិយនប្បច្ចយា អា
បត្តិយោ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន
សម្មដ្ឋហន្តិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ន
វាចតោ ។ បេ ។ ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចយា
អាបត្តិយោ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ កត្តហិ សម្មដ្ឋា
នេហិ សម្មដ្ឋហន្តិ ។ ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចយា
អាបត្តិយោ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋាននិ ចត្វហិ សម្មដ្ឋានេ
ហិ សម្មដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ សម្មដ្ឋហន្តិ ន
វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

យកមកធាន' បណ្ណាករណ៍នៃអាបត្តិទាំង ៧ លោកសម្រ្គោះដោយករណ៍នៃ

អាបត្តិ ២ គឺករណ៍នៃអាបត្តិបាជិទេសនីយៈក៏មាន ករណ៍នៃអាបត្តិទុកដក៏មាន ។

ចប់ សង្គហវិារៈ ជាតំរប់ ៤ ។

(៨២១) អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការ

ចំពោះពាល់កាយ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន

ប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការចំ

ពាល់កាយ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១

គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាឡើយ ។ បេ ។ អាបត្តិ

ទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃភិរិយាសូមទឹកដោះដូរយកមកធាន' បណ្ណា

សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិទាំង

ឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃភិរិយាសូមទឹកដោះដូរយកមកធាន' បណ្ណាសម្បជាន

នៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ២ គឺតាំងឡើងអំពីកាយមិន

តាំងឡើងអំពីវាចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយវាចា

ភិក្ខុវិញ្ញាណ សោឡស មហាវិហារ អធិការណ៍រាជ សមាសវិញ្ញាណ

សម្មជ្ជហន្តិ ធិ ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជ្ជហន្តិ ធិ វាចតោ សិយា កាយតោ
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ ។

សម្មជ្ជាសិវា ធិ ធិតំ បញ្ចមំ ។

(៨២២) កាយសិស្តុំ សាទិយនប្បច្ចយា អាបត្តិ
យោ ចត្តន្តិ អធិការណាមិ កត្តមំ អធិការណាមិ ។ កាយ
សិស្តុំ សាទិយនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ អធិ
ការណាមិ អាបត្តាធិការណាមិ ។ បេ ។ ធិ វិញ្ញាបេត្តា
កុញ្ញនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ អធិការណាមិ កត្តមំ
អធិការណាមិ ។ ធិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចយា អាបត្តិ
យោ ចត្តន្តិ អធិការណាមិ អាបត្តាធិការណាមិ ។

អធិការណ៍រាជ ធិតំ ធិតំ ។

(៨២៣) កាយសិស្តុំ សាទិយនប្បច្ចយា អាបត្តិ
យោ សត្តន្តិ សមថាមិ កត្តមំ សមថេហិ សម្មជ្ជ
កាយសិស្តុំ សាទិយនប្បច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្តិ

វិញ្ញាណវិញ្ញាណ មហាវិវរៈ ១៦ អធិករណវិវរៈ សមថវិវរៈ

មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពី
វាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ សមុជ្ឈានវិវរៈ ផាន់រប់ ៥ ។

(៨២២) អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការ
ប៉ះពាល់កាយ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ អាបត្តិទាំង
ឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ បណ្តាអធិ-
ករណ៍ទាំង៤ ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះ
បច្ច័យនៃភិរិយាស្នូមទឹកដោះដូរយកមកធាន់ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់
ជាអធិករណ៍ណា ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃភិរិយាស្នូមទឹក
ដោះដូរយកមកធាន់ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។

ចប់ អធិករណវិវរៈ ផាន់រប់ ៦ ។

(៨២៣) អាបត្តិទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការ
ប៉ះពាល់កាយ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិ
ទាំងឡាយ ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ បណ្តា

វិនយបិដកេ បរិវារោ

សមថាជំ តតិហំ សមថេហំ សម្មុទ្ធំ សិយា សម្មាវិន្ទ-
 យេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មាវិន្ទ-
 យេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ បេ ។ ទដិ វិញ្ញាបេត្តា
 កុញ្ញនប្បដ្ឋយា អាបត្តិយោ សត្តន្ធិ សមថាជំ កតិហំ
 សមថេហំ សម្មុទ្ធំ ។ ទដិ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បដ្ឋយា
 អាបត្តិយោ សត្តន្ធិ សមថាជំ តតិហំ សមថេហំ សម្មុទ្ធំ
 សិយា សម្មាវិន្ទយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច
 សិយា សម្មាវិន្ទយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។

សមថិវំ ធិដ្ឋិតំ សត្តមំ ។

(៨២៤) កាយសំសត្តិ សាទិយនប្បដ្ឋយា កតិ
 អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតិ ។ កាយសំសត្តិ សាទិយនប្បដ្ឋ-
 យា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតិ អវស្សតា ភិក្ខុនិ អវ-
 ស្សតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អធិក្ខកំ ឧត្តជានុមណ្ឌលំ
 កហណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ភិក្ខុ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ អាបត្តិ សដ្ឋិទិសេសស្ស

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

សមថៈទាំង៧ តែងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយសមុទាវិន័យនឹង
បដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមុទាវិន័យនឹងតិណ្ឌវត្តាកៈក៏មាន ។ បេ ។
អាបត្តិទាំងឡាយព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាសូមទឹកដោះជូរយកមកឆាន់ បណ្តា
សមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ពួកអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃ
កិរិយាសូមទឹកដោះជូរយកមកឆាន់ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ តែងរម្ងាប់ដោយ
សមថៈ ៣ គឺដោយសមុទាវិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយ
សមុទាវិន័យនឹងតិណ្ឌវត្តាកៈក៏មាន ។

ចប់ សមថវិារៈ ផ្តាច់រប់ ៧ ។

(៨២៤) ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តី
ត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិ ៥ ព្រោះបច្ច័យ
នៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការប៉ះពាល់កាយ គឺភិក្ខុនីមានតម្រេកត្រេកអរនឹង
ការចាប់ពាល់ (នូវសរីរាប្រទេស) របស់បុរសឬគ្រួសារដែលមានតម្រេកដែរ
តាំងពីខាងក្រោមដងកាំបិតចុះមក ដល់ខាងលើមណ្ឌលជង្គង់ ត្រូវអាបត្តិ
បុរាណិក ភិក្ខុចាប់ពាល់កាយ (ស្រ្តី) ដោយកាយរបស់ (ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិ

វិញ្ញាណវិញ្ញាណ សោឡុស មហាវិញ្ញាណ សមុត្តយវិញ្ញាណ

កាយេន កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ អាបត្តិ ធុល្លត្តយស្ស
 កាយប្បដិពទ្ធិ កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ អាបត្តិ
 ធុក្កដស្ស អង្គលិបតោទិកោ ចាចិត្តិយំ កាយសិសត្តិ
 សាទិយនប្បត្តយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។
 តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ វិបត្តន្តិ កតិ វិបត្តិយោ កដន្តិ ។
 សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ សង្ក-
 ហិតា ។ ធុន្តិ អាបត្តិសម្មដាណនិ កតិហិ សម្មដាណេហិ
 សម្មដហន្តិ ។ ចត្តន្តិ អធិករណានិ កតមិ អធិក-
 រណំ ។ សត្តន្តិ សម្មដានិ កតិហិ សម្មដេហិ សម្មន្តិ ។
 តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ វិបត្តន្តិ ធុ វិបត្តិយោ កដន្តិ សិយា
 សិលវិបត្តិ សិយា អាចារវិបត្តិ ។ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ
 បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ សង្កហិតា សិយា ចារាជិកា-
 បត្តិក្ខន្ធានិ សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធានិ សិយា
 ធុល្លត្តយាបត្តិក្ខន្ធានិ សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធានិ សិ-
 យា ធុក្កដាបត្តិក្ខន្ធានិ ។ ធុន្តិ អាបត្តិសម្មដាណនិ
 វិកោន សម្មដាណេន សម្មដហន្តិ កាយតោ ច ចិត្តតោ
 ច សម្មដហន្តិ ន វិចតោ ។ ចត្តន្តិ អធិករណានិ

កិច្ចនីវិក្ខុ មហាវិរៈ ១៦ សមុច្ចយវិរៈ

សង្ឃទិសេស ភិក្ខុចាប់ពាលវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (ស្រ្តី) ដោយកាយ
របស់(ខ្លួន)ត្រូវអាបត្តិថ្កល្យច្ច័យ ភិក្ខុចាប់ពាលវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ(ស្រ្តី)
ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុចាក់ក្រឡេកភិក្ខុ
ផងគ្នាដោយម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ភិក្ខុឬភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទាំង៥នេះ
ព្រោះបច្ច័យនៃសេចក្តីត្រេកអរនឹងការរំពាលកាយ ។ ពួកអាបត្តិទាំង
នោះ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិ
ទាំង ៧ អាបត្តិទាំងនោះ លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន ។
បណ្តាសម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ បណ្តា
អធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ បណ្តាសម្បជានទាំង ៧ រម្ងាប់
ដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិទាំងនោះ បណ្តាវិបត្តិទាំង៤ រាប់បញ្ចូលក្នុង
វិបត្តិ២ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧
អាបត្តិទាំងនោះ លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ ៥ គឺក្នុងនៃអាបត្តិបាព-
ជីកក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិថ្កល្យច្ច័យក៏មាន
ក្នុងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិទុកដក៏មាន ។ បណ្តាសម្បជាន
នៃអាបត្តិទាំង ៦ អាបត្តិទាំងនោះ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើង
អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាឡើយ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤

វិសយបិដកេ បរិវារេ

អាថត្តាធិករណំ ។ សត្តន្តំ សមថានំ កតំហិ សមថេហិ
សម្មន្តំ សិយា សមខារិទយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច
សិយា សមខារិទយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ បេ ។

(៨២៥) ទដី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចយា កតិ អា-
បត្តិយោ អាថជ្ជតិ ។ ទដី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចយា ទ្វេ
អាថត្តិយោ អាថជ្ជតិ កុញ្ញស្សមតិ បដិគ្គណាតិ អាថត្តិ
ទុក្ខដស្ស អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាថត្តិ ចាដិទេសនិ-
យស្ស ទដី វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញនប្បច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាថត្តិ-
យោ អាថជ្ជតិ ។ តា អាថត្តិយោ ចត្តន្តំ វិបត្តន្តំ កតិ
វិបត្តិយោ កដ្ឋន្តំ ។ សត្តន្តំ អាថត្តិកុញ្ញានំ កតិហិ
អាថត្តិកុញ្ញេហិ សដ្ឋហិតា ។ ធួន្តំ អាថត្តិសម្មដ្ឋានំ
កតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហិតំ ។ ចត្តន្តំ អដិ-
ករណានំ កតិមំ អធិករណំ ។ សត្តន្តំ សមថានំ

វិសយបិណ្ឌ ចារិកៈ

ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ តែងរម្ងាប់ដោយសមថៈ

៣ គឺដោយសមថៈខាងខាងនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមថៈខាងខាងនឹង

តិណវត្ថុក៏មាន ។ បេ ។

(៨២៥) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្តីនាន ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាសូមទឹក

ដោះដូរយកមកធាន់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ២ ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាសូម

ទឹកដោះដូរយកមកធាន់ គឺកំពុងទទួលប្រគេនដោយគិតថា អាត្មាអញនឹង

ធាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទឹកដ (លុះទទួលហើយធាន់) ត្រូវអាបត្តិបាដិ-

ទេសនីយៈ គ្រប់ ។ វារៈដែលលេចចូលទៅ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំង ២ នេះ

ព្រោះបច្ច័យនៃកិរិយាសូមទឹកដោះដូរយកមកធាន់ ។ អាបត្តិទាំងនោះ

បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប្តីនាន ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧

អាបត្តិទាំងនោះ លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិប្តីនាន ។ បណ្ណា

សម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជានប្តីនាន ។ បណ្ណាអធិ-

ករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់

ភិក្ខុនិរិក្ខេ សោឡស មហាវិហារ សមុច្ចយវិវា

កតំហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ
វិបត្តន្តិ ឯកំ វិបត្តិ កដ្ឋន្តិ អាចារិវត្តិ ។ សត្តន្តិ អា-
បត្តិក្ខត្តានិ ធូហិ អាបត្តិក្ខត្តោហិ សន្តហិតា សិយា តា-
ដិទេសនិយាបត្តិក្ខត្តោនិ សិយា ធិក្កដាបត្តិក្ខត្តោនិ ។
ធូន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានិ ចត្តហិ សម្មដ្ឋានោហិ សម្មដ្ឋ-
ហន្តិ សិយា កាយតោ សម្មដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន
ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ
ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋ-
ហន្តិ ន វាចតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តន្តិ អធិករណានិ
អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្តិ សមថានិ តិហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ សិយា សម្មទាវនិយេន ច បដិញ្ញាតករណេន
ច សិយា សម្មទាវនិយេន ច តិណាវត្តារកេន ចាតិ ។

សមុច្ចយវិវា និដ្ឋិតំ អន្តមំ ។
អន្តិ ចច្ចយវិហារ និដ្ឋិតា ។

ភិក្ខុនិរិក្ខេ សោឡស មហាវិហារ និដ្ឋិតា ។

វិក្កុនីវិក្កង មហាវិរៈ ១៦ សមុច្ចយវិរៈ

ដោយសម្រេចៈប្តីនាន ។ ពួកអាបត្តិទាំងនោះ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ រាប់
បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺអាចារិបត្តិ ។ បណ្តាអាបត្តិទាំង ៧ ក្នុង លោក
សង្គ្រោះដោយកងវៃនអាបត្តិ ២ គឺកងវៃនអាបត្តិបាដិទេសន័យៈក៏មាន កង
វៃនអាបត្តិទុកដក៏មាន ។ បណ្តាសមុដ្ឋានវៃនអាបត្តិទាំង ៦ តាំងឡើងដោយ
សមុដ្ឋាន ៤ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពីវាចា នឹងមិនតាំង
ឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយអំពីវាចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏
មាន តាំងឡើងអំពីកាយអំពីចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំង
ឡើងអំពីកាយវាចា នឹងចិត្តក៏មាន ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជា
អាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្តាសម្រេចៈទាំង ៧ តែងរម្ងាប់ដោយសម្រេចៈ ៣ គឺ
ដោយសម្រេចៈវិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណ៍ក៏មាន ដោយសម្រេចៈវិន័យនឹង
ភិណ្ឌវគ្គារកៈក៏មាន ។

ចប់ សមុច្ចយវិរៈដាច់រាប់ ៨ ។

ចប់ បច្ចយវិរៈទាំង ៨ ។

ចប់ មហាវិរៈ ១៦ ក្នុងវិក្កុនីវិក្កង ។

សម្ព័ន្ធនិស័សសង្ខេប

(៨២៦) អនិច្ចា សព្វសង្ខារ(១)

ទិក្ខាននត្តា ច សង្ខតា

និព្វានញ្ចវ បណ្ឌិត

អនត្តា វតិ និច្ចយា ។

ពុទ្ធចន្ទ អនុប្បន្ន

ពុទ្ធានិច្ច អនុគត

តេសិ សភាគនម្មានិ

នាមមន្ត ន ញ្ញាយតិ(២) ។

សមណីសីលសង្ខេប

(៨២៦) សង្ខារទាំងពួងទាំងឡាយ ដែលបច្ច័យ ភាក៍តែង
ហើយ ជាប់របស់មិនទៀងផង ជាទុក្ខផង ជាអនត្តាផង ។ និព្វាន
នឹងបញ្ចត្តិក៍លោកនឹងច្នៃថា ជាអនត្តាធម៌ដែរ^(១) ។ កាលព្រះ
ពុទ្ធដួចជាព្រះចន្ទមិនទាន់កើតឡើង កាលព្រះពុទ្ធដួចជាព្រះ
អាទិត្យមិនទាន់បានត្រាស់នៅឡើយ នាមបញ្ចត្តិរបស់សកាត-
ធម៌^(២)ទាំងឡាយនោះ ក៏មិនមានអ្នកណា អាចដឹងបាន ។

---

១ អត្តា ប្រែថា ខ្លួន ថា ចិត្ត ឬថា សភាវៈតែងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចខ្លួន ។ អនត្តា
ប្រែថា សភាវៈមិនមែនខ្លួន មិនមែនចិត្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចខ្លួន ។ យើងបានពិនិត្យ
មើលត្រង់បទដែលថា អនត្តានោះច្រើនធម្មីវបានចូលចិត្តដោយច្បាស់លាស់ថា ធម៌ទាំងអស់ គឺ
អាយតនៈ ១២ ឬ ខន្ធ ៥ ប្រការសុទ្ធតែជាអនត្តាគ្រប់ចំណែក សូម្បីព្រះនិព្វានដែលជាធម៌យ៉ាង
ឯក ក៏គង់បានឈ្មោះថាជា អនត្តា ដែរ តែធម៌ទាំងអស់ក្រៅបាតព្រះនិព្វាននោះ នៅមានខន្ធ ៥
ជាហេតុ ជាបច្ច័យឲ្យកើតទៀត ព្រោះធម៌ទាំងនោះជាសសង្ខារនៅឡើយ ។ ឯព្រះនិព្វានជា
អនត្តាដែរ ជាធម៌មិនមានហេតុ មិនមានបច្ច័យ ដាក់ឡើងឲ្យកើតឡើយ ។ ព្រោះព្រះនិព្វាន
នេះជាវិសង្ខារទៅហើយ ព្រះនិព្វាននោះ ពិតមែនតែជាតុណ្ហនាមមិនត្រូវកើតទៀត តែមិន
មែនជាឋានសូឡៗទេនោះទេ គឺព្រះនិព្វាននៅមានអាយតនៈមួយ ឬមានហេតុម្យ៉ាង គឺអហត្ត-
ផលញ្ញាណនោះឯង សមន្តិបពុទ្ធកាលិតថា អត្ថិ ភិក្ខុវេ តទាយតនំ ។ ២ សំដៅយកសង្ខត-
ធម៌ គឺមានបច្ច័យប្រជុំគ្នាក្នុងតែងបាន ជាធម៌មានចំណែកស្មើដោយអាការមានមិនទៀងជាដើម។

សមុដ្ឋានសីសសង្ខេប សមុដ្ឋាននិកាយ

ទុក្ខំ វិវិដំ កត្តា
 ប្បយំត្វាន ចារម៍
 ឧបជ្ឈន្តំ មហារីក
 ចក្កក្កតា សព្វហ្មកេ
 តេ ទេសយន្តំ សទ្ធម្មំ
 ទុក្ខហានី សុខារហំ ។
 អង្គរសោ សក្យម្មន្តំ
 សព្វក្កតាទុក្ខម្បកោ
 សព្វសត្តតមោ សីហោ
 បិដកេ តិណិ ទេសយំ
 សុត្តន្តំ អភិធម្មញ្ញំ^(១)
 វិនយញ្ញំ មហាតុណំ ។
 ឃុំ និយតិ សទ្ធម្មោ
 វិនយោ យទិ តិដ្ឋតិ
 ទុក្ខតោ ច វិកម្ពន្តំ
 ទទ្ធកា យា ច មាតិកា

សមុជ្ឈានសីសសង្ខេប សមុជ្ឈានកថា

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធតាំងឡាយ ជាមហារិះ ទ្រង់ធ្វើនូវទុករកិរិយា

មានប្រការផ្សេងៗ បានបំពេញនូវបារមីតាំងឡាយ ព្រះ

អង្គមានចក្រកើតហើយ បានត្រាស់ដឹងឡើង ព្រះអង្គ

ទ្រង់សំដែង នូវព្រះសង្គមដែលសម្រាប់បំផ្លាញ នូវកងទុក្ខ

ហើយនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ចំពោះសត្វលោកព្រមទាំងព្រហ្ម

លោក ។ ព្រះអង្គរសសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាសក្យមុនី ព្រះអង្គមាន

សេចក្តីអនុគ្រោះសព្វសត្វ ទុក្ខមជ្ឈិមសព្វសត្វ ជាសីហៈ

(របស់នរោជន) ទ្រង់សំដែងនូវពុទ្ធវិចារៈតាំង ៣ ក្នុងបិដកគឺព្រះ

វិន័យ ព្រះសូត្រ ព្រះអភិធម្ម ដែលជាពាក្យមានគុណធំ ។

បើព្រះវិន័យ បិតានៅហើយ ព្រះសង្គមក៏ប្រព្រឹត្តទៅបាន

យ៉ាងនេះ ទុកតោរក្តង ខន្តកវិន័យ នឹងមាតិកា ដែល

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

មាលា សុត្តុគុណោនេវ
 បរិវារេន កង្ខិតា ។
 តស្ស្សេ បរិវារស្ស្ស
 សម្មជ្ជានំ និយតោ កតំ
 សម្មេទ្ធនំនា នញ្ញញ្ញ
 សុត្តុ ទិស្សន្តិ ឧបរិ
 តស្មា សិក្ខេ បរិវារំ
 ធម្មកាមោ សុបេសលោតំ ។
 វិកង្ខេ ទ្តិស្ស បញ្ញតំ
 ឧទ្ធិសន្តិ ឧទោសេ
 បរិក្ខាមិ សម្មជ្ជានំ
 យថាញ្ញាយំ សុណា មេ ។
 ចារាជិកំ យំ បវេមិ
 ទុតិយញ្ញា តតោ បរិ
 សញ្ញាវត្តានុកាសញ្ញា
 អតិវេកញ្ញា ឌីវិ
 លោមា មិ បទសោ ធម្មោ

វិទយបិណ្ឌ បរិវារៈ

សន្តិភិកាចារ្យចងក្រងហើយ ដោយបរិវារៈ បីដូចជាកម្រងផ្កា
ដែលគេក្រង ដោយចេសន្ត្រះ⁺ឯង ។ សម្បជានៃនៃបរិវារៈ⁺ន្ត្រះ⁺ឯង
ជាសម្បជានដែលអ្នកប្រាជ្ញធ្វើឲ្យទៀងទាត់ គឺធ្វើមិនឲ្យលាយច្រឡំ
ដោយសម្បជានឯទៀត សម្បជាននិទានផង សម្បជានដទៃផង
មានប្រាកដមកក្នុងសូត្រ ដូចសំដែងមកហើយខាងដើម ព្រោះ
ហេតុនោះ ភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
ធមិ គប្បីសិក្សានូវបរិវារៈ (ទៀតចុះ) ។ សិក្ខាបទណាដែល
ទ្រង់បញ្ជាក់ហើយក្នុងវិក្កន្តិកំណត់ ដែលពួកភិក្ខុ នឹងភិក្ខុនីតែង
សំដែងគ្រប់ថ្ងៃទេបាសថ ខ្ញុំនឹងពោលនូវសម្បជាន (នៃសិក្ខា-
បទនោះ) តាមសមគួរដល់សេចក្តីចេះដឹង អ្នកទាំងឡាយ
ចូរប្រុងស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយ ១៣ គឺបឋម-
បារាជិកសិក្ខាបទ ១ ទុតិយបារាជិកសិក្ខាបទ ១ តទៅមុខទៀត
គឺសញ្ញវត្តសិក្ខាបទ ១ សមនុភាសនសិក្ខាបទ ១ អតិរេកបិវា-
សិក្ខាបទ ១ ឯឡូកលោមសិក្ខាបទ ១ បទេសោធម្មសិក្ខាបទ ១

៣២៧

សមុដ្ឋានសីសសង្ខេបំ បឋមបារាជិកសមុដ្ឋានំ

ក្រុតសំរិទ្ធានេន ច

ថេយ្យទេសនោវត្ថុ

អនន្តោយ តេរស ។

តេរសេតេ សម្មដ្ឋាន-

នយា វត្ថុហិ ចិណ្ឌិតា

ឯកេកស្មី សម្មដ្ឋានេ

សទិសា ឥធិ ទិស្សេ ។

(៨២៧) មេថុនំ សុត្តសិសត្តោ

អនិយតា បឋមិកា

បុត្របឋមិកាចិតា

រហោ ភិក្ខុនិយា សហ

សភោជនេ រហោ ទ្វេ ច

អង្គសំ ឧទកេ ហាសំ

បហារេ ឧត្តរេ ចេវ

តេបញ្ញាសា ច សេត្តិយា

អធិត្តកាមាវស្សតា(១)

សម្មុទ្ទានសីសសង្ខេប បឋមបារាជិកសម្មុទ្ទាន

ភូតារោចនសិក្ខាបទ ១ សំវិធានសិក្ខាបទ ១ ថេយ្យសត្ត-
សិក្ខាបទ ១ ធម្មទេសនាសិក្ខាបទ ១ ចៅក្រិវ័ដ្ឋបនសិក្ខាបទ ១
អននញ្ញាតសិក្ខាបទ ១ ។ សិក្ខាបទទាំង ១៣ នេះ មាន
ន័យរបស់សម្មុទ្ទានដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ បានគិតហើយ
ថា ក្នុងសម្មុទ្ទាននៃសិក្ខាបទមួយ ៗ ក្នុងវិក្កន៍ទាំងពីរនេះ មាន
សម្មុទ្ទានប្រហែល ៗ គ្នាទាំងអស់ ។

(៨៤៧) មេច្មនសិក្ខាបទ ១ សុកវិសដ្ឋិសិក្ខាបទ ១ កាយ-
សំសត្តសិក្ខាបទ ១ បឋមន័យតសិក្ខាបទ ១ បព្វបត្តត-
សិក្ខាបទ(១) ១ បរិបាចិតសិក្ខាបទ ១ រហោនិសដ្ឋសិក្ខា-
បទ(២) ១ សរោគាជនសិក្ខាបទ ១ រហោនិសដ្ឋសិក្ខាបទ(៣)
ទាំង២អង្គលិបរោគាជនសិក្ខាបទ ១ ទទេកហាសធម្មសិក្ខាបទ ១
បហារទានសិក្ខាបទ ១ ឧត្តរណសិក្ខាបទ(៤) ១ សេក្ខិយ ៥៣
អធិក្ខសិក្ខាបទ ១ តាមន្តរគមនសិក្ខាបទ ១ អវស្សតខានិយ-

---

១ គឺអនុប្បទិដ្ឋិសិក្ខាបទ ក្នុងភូតារោចនសិក្ខាបទទី ៦ ។ ២ គឺភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីកំបាំងជាមួយ
នឹងភិក្ខុនី ។ ៣ គឺបឋមរហោនិសដ្ឋិ ១ ទុតិយរហោនិសដ្ឋិ ១ (អចេលកវត្ត សិក្ខាបទទី ៤-៥) ។
៤ គឺតលសត្តិកសិក្ខាបទ ។

៣៤៨

វិទ្យបិដកេ បរិវារេ

តលមដញ្ច សុទ្ធិកា

វស្សំ វត្តា ច ឡិកំទំ

នាទុតន្ទេ បវត្តនី

ធនសត្តតិ វមេ សិក្ខា

កាយ មានសិកា កតា

សព្វេ ឯកសម្មដ្ឋានា

បវមិ ចារាជិកំ យថា ។

បរមចារាជិកសម្មដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

[៤២៨) អទិទ្ធិ វិត្តហុត្តរិ(១)

ទុដ្ឋលា អត្តកាមិនី

អម្មលា អញ្ញភាគិយា

អនិយតា ទុតិយិកា

អច្ឆន្ទេ បរិណាមនេ

មុសា ឡិមសបេសុណា

ទុដ្ឋលា បវរិទ្ធលោ

វិធីយបិដក បរិវារៈ

គហនសិក្ខាបទ^(១) ១ ភល យាដកសិក្ខាបទ ១ ដក្កមដ្ឋក-
សិក្ខាបទ ១ ទទេកសុទ្ធិកសិក្ខាបទ ១ វស្សវត្ថានសិក្ខាបទ ១
ឧវាទេតមនសិក្ខាបទ ១ វដាបិតបវត្តននានុពនសិក្ខាបទ ១ រម
ត្រូវដា ៧៦ សិក្ខាបទទាំងអស់នេះសុទ្ធតែមានសម្ពង្គនមួយ
គឺតាំងឡើងអំពីកាយចិត្ត ដូចបឋមបារាជិកសិក្ខាបទដែរ ។

ចប់ បឋមបារាជិកសម្ពង្គាន ។

(៨២៨) អទិន្នាបានសិក្ខាបទ១មនស្សវិគ្គហសិក្ខាបទ១ ទត្តិម-
នស្សធម្មសិក្ខាបទ ១ ទដល្យវាចសិក្ខាបទ ១ អត្តកាមបារិចរិយ-
សិក្ខាបទ ១ អមូលកសិក្ខាបទ ១ អពាភាគិយសិក្ខាបទ ១ ទុតិ-
យានិយកសិក្ខាបទ ១ ចីវរចិន្ទនសិក្ខាបទ ១ បរិណាមនសិក្ខា-
បទ ១ មុសាវាទសិក្ខាបទ ១ ឧមសវាទសិក្ខាបទ ១ បេសពា-
សិក្ខាបទ ១ ទដល្យារាចនសិក្ខាបទ ១ បបរិខណនសិក្ខាបទ ១

១ គឺខាងវិធីយបិដកសិក្ខាបទ ។

៣៤៧

សម្មដ្ឋានលីសសង្កេបំ ទុតិយបារាជិកសម្មដ្ឋានំ

ក្កុតំ អញ្ញាយ ឧជ្ឈបេ

និក្កខ្យំនំ សិញ្ញនញ្ច

អាមិសហេតុ ក្កុតានី

ឯហំ អនាធនំ ភីសា

អបនិដេ ច ជីវិតំ

ជាជំ សប្បណាកំ កម្មំ

ឡានសំវាសនាសនា

សហធម្មិកវិលេខា

មោហោ អម្បលកេន ច

កុក្កុច្ឆំ ធម្មិកំ(១) ទត្វា

បរិណមេយ្យ បុត្តលេ

កិរុទ្ធំ អកាលអច្ឆន្ទំ

ទុក្ខហំ និរយេន ច

កណំ វិកុច្ឆំ ទុក្ខលំ

សមុទ្រសិវសង្ខេប ទុតិយបារាជិកសម្ពុទ្ធិន

ភូតតាមសិក្ខាបទ ១ អញ្ជាវទេកសិក្ខាបទ ១ ទុដ្ឋបនកសិក្ខា-
បទ ១ និកឌ្ឍនសិក្ខាបទ ១ សិញ្ញនសិក្ខាបទ(១) ១ អាមិស-
ហេតុសិក្ខាបទ ១ ភូតារីសិក្ខាបទ(២) ១ ឯហិសិក្ខាបទ(៣) ១
អនាទិយសិក្ខាបទ ១ ភីសាបនសិក្ខាបទ ១ អបនិធានសិក្ខា-
បទ ១ ដីវិតារវេរេបនសិក្ខាបទ(៤) ១ សប្បណកសិក្ខាបទ ១
កម្មទុក្កាជនសិក្ខាបទ ១ ទុនវីសតិវិស្សសិក្ខាបទ ១ សំវស-
សិក្ខាបទ(៥) ១ នាសិតកសាមណេរសម្ពោតសិក្ខាបទ(៦) ១
សហធម្មិកសិក្ខាបទ ១ រិលខនសិក្ខាបទ ១ មោហនកសិក្ខា-
បទ ១ អម្មលកសិក្ខាបទ(៧) ១ កកច្ចុបទហនសិក្ខាបទ(៨) ១
ធម្មិកសិក្ខាបទ(៨) ១ ចីវរិទត្តាទិយ្យនធម្មសិក្ខាបទ(១១) ១
បុគ្គលបរិណាមនសិក្ខាបទ ១ ភិន្តសិក្ខាបទ(១១) ១ អកាលចីវរ-
សិក្ខាបទ(កាជាបនៈ) ១ អចិន្តសិក្ខាបទ ១ ទុគ្គហិតសិក្ខាបទ
(ទុដ្ឋបនកៈ) ១ និយសិក្ខាបទ (អភិសបន) ១ គណចីវរ-
លកសិក្ខាបទ ១ ចីវរិកង្គសិក្ខាបទ ១ ទុព្វលចីវរសិក្ខាបទ ១

---

១ តិសប្បណកសិក្ខាបទទី ១០ ក្នុងក្រុងគោមវិគ្គ ។ ២ តិទុតិយបារាជិកសិក្ខាបទ ។ ៣ តិ
ទុយ្យេននសិក្ខាបទ ។ ៤ តិសញ្ញិកបណ្ឌិតសិក្ខាបទ ។ ៥ តិទុត្តសម្ពោតសិក្ខាបទ ។ ៦ តិកណ្ណ-
កសិក្ខាបទ ។ ៧ តិអម្មលកសិក្ខាបទទី ៦ ក្នុងសហធម្មិកវិគ្គ ។ ៨ តិសញ្ញិកសិក្ខាបទ ។
៩ តិកម្មប្បដិពាលានសិក្ខាបទ ។ ១០ តិទិយ្យធម្មសិក្ខាបទ ។ ១១ មានក្នុងភិក្ខុនិវរង្គ ។

៣៥០

វិសយបិដកេ បរិវាហេ

កក្កិទ្ធិជាសុបស្សយី
 អក្កោសតណ្ហា មច្ឆរី
 កត្តិទ្ធិ ច ចាយន្តិយា
 ទ្វេវស្ស ភិក្ខុ សង្ឃេន
 តយោ ចេវ ភិហិកតា
 កុហិវិក្ខតា តិស្សេន ច
 ឧនទ្ធានសសម្មតា
 អលន្តាវ សោកាវស្សី
 ចន្តា អនុវស្ស ច ទ្វេ
 សិក្ខាបទា សត្តតិមេ
 សម្មដ្ឋានា ភិកា កតា
 កាយចិត្តេន ន វាចា
 វាចាចិត្តា ន កាយិកា
 ភិហិ ទ្ធាវេហិ ជាយន្តិ
 ទាវាជីកំ ទុតិយំ យថា ។
 ទុតិយញាវិកសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

កបិនផាសុកសិក្ខាបទ ១ ឧបស្ស័យសិក្ខាបទ ១ អាក្កាសន-
សិក្ខាបទ ១ ចណ្ឌិកតាសិក្ខាបទ ១ កុលមច្ឆរិសិក្ខាបទ ១
គពិនីវង្គបនសិក្ខាបទ ១ បាយនីវង្គបនសិក្ខាបទ ១ ទ្រេ-
វស្សាអសិក្ខិតសិក្ខាមាណសិក្ខាបទ ១ សិក្ខិតសិក្ខាសង្ឃេនអ-
សម្មតាសិក្ខាបទ ១ គិហិតតាសិក្ខាបទ(១) មាន ៣ កុមារិក្ខតា-
សិក្ខាបទ(២) មាន ៣ ទុនទ្វាទសវស្សាវង្គបនសិក្ខាបទ ១
អសម្មតវង្គបនសិក្ខាបទ ១ អលនាវសិក្ខាបទ ១ សោកា-
វស្សាសិក្ខាបទ ១ បារិវាសិកច្ឆនទានសិក្ខាបទ ១ អនុវស្ស-
សិក្ខាបទ ១ ឯកវស្សទ្រេវង្គបនសិក្ខាបទ ១ រួមទាំងអស់
ត្រូវជា ៧០ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទទាំងនេះសុទ្ធតែមានសម្មជាន
៣ ។ គឺកើតឡើងអំពីកាយចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីវារ ១
កើតឡើងអំពីវារនឹងចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ កើតឡើង
អំពីទ្វារទាំង ៣ គឺកាយវារចិត្ត ១ ដូចក្នុងទុតិយបុក-
ជិកសិក្ខាបទ ។

ចប់ ទុតិយបុកជិកសមុដ្ឋាន ។

---

១ គឺទុនទ្វាទសវស្សាគិហិតតា ១ បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សាអសិក្ខិតសិក្ខាគិហិតតា ១ ទ្រេវស្សា-
និសិក្ខិតាសង្ឃេនអសម្មតាគិហិតតា ១ ។ ២ គឺព្រែកដូចគ្នានឹងគិហិតតាសិក្ខាបទ ។

៣៥១

សមុជ្ឈិនសីសសង្ខេបំ សញ្ញវគ្គសមុជ្ឈិនំ

(៨២៧)

សញ្ញវិ កុដិ វិហារោ

សោវនញ្ច បដិគ្គហោ

វិញ្ញាណត្ថវិ អភិហដ្ឋិ

ឧភិដ្ឋិ ទ្វិគកោន ច

កោសិយា សុទ្ធិទ្វេភាតា

ធាតុស្ស្សនិ និសីទនិ

វិញ្ញនិ រូបិកា ចេវ

ឧភោ ធានប្បការកា

ធានពន្ធនវស្សិកា

សុត្តិ វិកប្បនេន ច

ឡាវនានសិព្វនិ ច

ប្បវប្បច្ចយដោតិ ច

វតនិ ស្សិច មញ្ជោ ច

ត្ថុនិ និសីទនកណ្ណិ ច

សមុដ្ឋានសីលសង្ខេប សញ្ញាវិញ្ញាណសមុដ្ឋាន

(៨២៧) សញ្ញាវិញ្ញាណសិក្ខាបទ ១ ក្នុងការសិក្ខាបទ ១ វិហារ-
សិក្ខាបទ (មហាល្លកៈ) ១ ចីវរណេវនសិក្ខាបទ ១ ចីវរប្បដិក្ក-
ហណសិក្ខាបទ ១ អញ្ញាតកវិញ្ញាតិសិក្ខាបទ ១ ភទ្ទត្រិអភិ-
ហដ្ឋសិក្ខាបទ^(១) ១ ឧបក្ខដសិក្ខាបទ ២ (គីបឋមឧបក្ខដៈ ១
ទុតិយឧបក្ខដៈ ១) ទូតសិក្ខាបទ^(២) ១ កោសិយសិក្ខាបទ ១
សុទ្ធភោជ្ឈកសិក្ខាបទ ១ ទ្វេភាគសិក្ខាបទ ១ ធម្មស្សសិក្ខា-
បទ ៦ និសីទនសន្តសិក្ខាបទ ១ វិញ្ញនិសិក្ខាបទ^(៣) ១
រូបិយសិក្ខាបទ ១ នានប្បការកសិក្ខាបទ ២ (គីរូបិយសំរោ-
ហារសិក្ខាបទ ១ កយវិក្កយសិក្ខាបទ ១) ទនបញ្ចពន្ធនសិក្ខា-
បទ ១ វស្សិកសាដកសិក្ខាបទ ១ សុត្រវិញ្ញាតិសិក្ខាបទ ១ វិក-
ប្បនសិក្ខាបទ^(៤) ១ ទ្វារសិក្ខាបទ^(៥) ១ ចីវរទានសិក្ខាបទ ១
ចីវរសិព្វនសិក្ខាបទ ១ បូរសិក្ខាបទ^(៦) ១ បច្ចយសិក្ខា-
បទ^(៧) ១ ជោតិសមាទហនសិក្ខាបទ ១ រតនសិក្ខាបទ ១
សុចិយរសិក្ខាបទ ១ មញ្ញសិក្ខាបទ ១ ភូណនទ្ធសិក្ខា-
បទ ១ និសីទនសិក្ខាបទ ១ កណ្តបដិប្បាទិសិក្ខាបទ ១

១ គួរហៅថា ពុទ្ធត្រិសិក្ខាបទបុណ្ណោះ ។ ២ គឺវាជសិក្ខាបទ ។ ៣ គឺឯទ្បពលាម-
ណោភិបនសិក្ខាបទ ។ ៤ គឺមហាបេសការសិក្ខាបទ ។ ៥ គឺមហាល្លកសិក្ខាបទទី ៧ ក្នុងភ្នំព-
ធាមវគ្គ ។ ៦ គឺពាលាមាតាសិក្ខាបទ ។ ៧ គឺមហោធាមាសិក្ខាបទ ។

៣៥២

វិនយបិដកេ បរិវាហេ

វស្សុកា ច សុគតេន
 វិញាត្តិ អញ្ញាចេតាបនា
 ទ្វេ សង្ឃកា មហាជនិកា
 ទ្វេ បុគ្គលា លហុកា កុ
 ទ្វេ វិយាសា សាដិកា ច
 សមណាចីវរេន ច
 សមបញ្ញាសិមេ ធម្មា
 ធីហិ ហំនេហិ ជាយវេ
 កាយតោ ន វាចាចិត្តា
 វាចតោ ន កាយមនា
 កាយវាចា ន ចិត្តតោ(១)
 កាយចិត្តា ន វាចតោ(២)
 វាចាចិត្តា ន កាយេន
 តីហិ ហំនេហិ(៣) ជាយវេ
 ធសមុដ្ឋានិកា ចេតេ(៤)
 សញ្ញាវត្ថុន សាទិសា ។
 សញ្ញាវត្ថុសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឧ. ម. ន ច ចិត្តា ។ ២ ន វាចិកា ។ ៣ ទ្វាហេ ។ ៤ ឧ. ម. អំពេ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

វស្ស៊ុកសាដិកាសិក្ខាបទ ១ សុគតចីវរសិក្ខាបទ^(១) ១ វិញាតិ-
សិក្ខាបទ ១ អញ្ញាចេតាបនសិក្ខាបទ ១ សង្ឃិកចីវរសិក្ខាបទ ២
មហាជនិកសិក្ខាបទ ១ បុគ្គលបរិណាមនសិក្ខាបទ ២ លហុ-
ប្បុរណសិក្ខាបទ ១ គុប្បុរណសិក្ខាបទ ១ វិយាសាសិក្ខា-
បទ ២ ទុទេកសាដិកាសិក្ខាបទ ១ សមណចីវរទានសិក្ខាបទ ១
រួមទាំងអស់ត្រូវជាសិក្ខាបទ ៥០ គត់ សិក្ខាបទទាំងនេះ សុទ្ធ
តែមានសម្បជាន្តប្រាំមួយ ។ គឺកើតឡើងអំពីកាយ មិនកើត
ឡើងអំពីវចននឹងចិត្ត ១ កើតឡើងអំពីវចនា មិនកើតឡើងអំពី
កាយនឹងចិត្ត ១ កើតឡើងអំពីកាយនឹងវចនា មិនកើតឡើង
អំពីចិត្ត ១ កើតឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីវចនា ១
កើតឡើងអំពីវចននឹងចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ កើត
ឡើងអំពីទ្វារទាំង ៣ គឺកាយវចននឹងចិត្ត ១ សិក្ខាបទទាំង
នេះសុទ្ធតែមានសម្បជាន្ត ៦ ដូចគ្នានឹងសញ្ញវត្ថុសិក្ខាបទដែរ ។

ចប់ សញ្ញវត្ថុសមុដ្ឋាន ។

១ ធីនន្តរេវសិក្ខាបទ ។

៣៥៣

សមុជ្ឈានិស័សសង្ខេបំ សមនុភាសនសមុជ្ឈានំ

(៨៣០) កេនា នុវត្តនុត្ត ច .

ទ្វិសនុដ្ឋល្លទិដ្ឋំ ច

ធនំ ឧដ្ឋក្សិកា ទ្វេ ច

ទ្វេ ច សទ្ធា ន ព្យាហារ

ធមា និចាសនេ មាំនំ

បច្ឆតោ ឧប្បថេន ច

វជ្ជានុវត្ត កហារា

ឌីសារេ បច្ឆាចិក្ខុនា

កិស្មី សិសដ្ឋា ទ្វេ វជ្ជ

វិសិទ្ធេ ទុក្ខតាយ ច

បុន សិសដ្ឋា ន វ្របសមេ

អាភមត្ត បវារា

អនុឡាមាសំ សហជីវីនំ

ទ្វេ ចវិ អនុពន្ធនា

សត្តតិស វមេ ធម្មា

សម្មុទ្ទានសំសសង្ខេប សមនុកាលនសម្មុទ្ទាន

[៨៣០] សង្ឃកេទសិក្ខាបទ ១ ភេតានុវត្តកសិក្ខាបទ ១
ទុព្វបជាតិកសិក្ខាបទ ១ កុលទូសកសិក្ខាបទ ១ ទង្គលប្បដិ-
ចាននសិក្ខាបទ ១ ទង្គិកប្បដិនិស្ស្រ្ខនសិក្ខាបទ ១ ឆន្ទិកទត្តា-
គមនសិក្ខាបទ ១ ទង្គិកសិក្ខាបទ ២ អប្បសទ្ធសិក្ខាបទ ២
នព្យហារណសិក្ខាបទ ១ ឆមាយសិក្ខាបទ ១ និចាសនសិក្ខា-
បទ ១ ឋានសិក្ខាបទ ១ បច្ឆតោសិក្ខាបទ ១ ឧប្បវេនសិក្ខា-
បទ ១ វង្គប្បដិចាននសិក្ខាបទ ១ ទុក្ខតានុវត្តនសិក្ខាបទ ១
ហត្ថគ្គិកសិក្ខាបទ ១ ឧសារណសិក្ខាបទ ១ បច្ចាចក្ខនា-
សិក្ខាបទ ១ កិស្តញ្ញិកសិក្ខាបទ ១ គតាសិក្ខាបទ ១ សំសង្ក-
សិក្ខាបទ^(១) ១ វិធិសិក្ខាបទ ២ វិសិទ្ធិសិក្ខាបទ ១ ទុក្ខតា-
សហជីវិនិសិក្ខាបទ ១ សំសង្កសិក្ខាបទ^(២) មួយទៀត ១
នវុបសមនសិក្ខាបទ ១ អាវាមសិក្ខាបទ ១ ទុក្ខតាសង្ឃបវា-
រណសិក្ខាបទ ១ អនុឡិកាសសិក្ខាបទ ១ សហជីវិនិ-
សិក្ខាបទ^(៣) ២ ចីវរទានសិក្ខាបទ ១ អនុនន្ទនសិក្ខាបទ ១
រួមទាំងអស់ត្រូវជា ៣៧ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទទាំងអស់នេះ

១ គីរិក្ខនិយាសំសង្កសិក្ខាបទ ។ ២ គីរិហិសំសង្កសិក្ខាបទ ។ ៣ សហជីវិនិទានុក្ខហណ-
សិក្ខាបទ ។ សហជីវិនិទានុក្ខហណសិក្ខាបទ ។

វិនយបិដកេ បរិវាហេ

កាយវាចាយ ចិត្តតោ

សព្វេ ឯកសមុដ្ឋានា

សមនុភាសនា យថា ។

សមនុភាសនសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

(៨៣ ១) ឧត្តតំ កបិដំ ភីណិ

បឋមំ បត្តកេសជ្ជំ

អច្ឆេកញាបិ(១) សាស្ត្រំ

បក្កមន្តេន វា ធុរេ

ឧបស្ស័យំ បរម្យរា

អនតិវត្តំ ធិមន្តនា

វិកេឃ្នំ រញោ វិកាលេ

វោសាសារញាកេន ច

ឧស្ស័យា(២) សង្កិចយញា

ប្បរេ បញ្ញា វិកាលេ ច

បញ្ញាហិកា សង្កិចំ

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

សុទ្ធតែមានសម្មជានមួយ ។ គឺកើតឡើងអំពីកាយវេទានឹងចិត្ត
ដូចកង្កែបមនុស្សសន្ធិសិក្ខាបទដៃ(១) ។

ចប់ សមនុស្សសន្ធិសម្ព័ន្ធ ។

(៨៣១) ទុក្ខតកបិទសិក្ខាបទ(២)៣ បឋមបត្តសិក្ខាបទ ១
កេសជ្ជសិក្ខាបទ ១ អច្ឆេកបិវរសិក្ខាបទ ១ សាសង្កសិក្ខា-
បទ ១ បក្កមន្តសិក្ខាបទ(៣)២ ភិក្ខុបុស្សយសិក្ខាបទ ១ ប-
រម្យរកោជនសិក្ខាបទ ១ អនតិវត្តសិក្ខាបទ(៤)១ និមន្តនសិក្ខា-
បទ(៥)១ វិកប្បនសិក្ខាបទ ១ រាជសិក្ខាបទ(៦)១ វិការលេ-
តាមប្បវេសនសិក្ខាបទ ១ វេសាសសិក្ខាបទ ១ អារណិកសិ-
ក្ខាបទ ១ ទស្សយវេទិកសិក្ខាបទ ១ បត្តសន្និច្ចយសិក្ខាបទ ១
បុរេភត្តសិក្ខាបទ ១ បច្ឆាភត្តសិក្ខាបទ ១ វិការលេទុបសង្កមន-
សិក្ខាបទ ១ បញ្ចាហិកធារណសិក្ខាបទ ១ បិវរសង្កមនិយ-

---

១ សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ៤ គឺទាំងពីរសង្ឃវេទនិលំកុលទូសកៈ ឈ្មោះថាសមនុស្សសន្ធិសម្ព័ន្ធ
ឬហៅថា យារិតតិយក ។ ២ ទុក្ខតកបិទសិក្ខាបទ ៣ នោះគឺបឋមកបិទ ១ ទុតិយកបិទ ១
តតិយកបិទ ១ ។ ៣ បក្កមន្តសិក្ខាបទ ២ នោះគឺបឋមសេនាសនៈ ១ ទុតិយសេនាសនៈ ១ ។
៤ គឺបឋមបរិវារណា ។ ៥ គឺទុតិយបរិវារណា ។ ៦ គឺអន្តេបុរសិក្ខាបទ ។ ៧ អារិសថិសិក្ខា-
បទ ២ នោះ គឺអារិសថិវិរាទិស្សន្តិសិក្ខាបទ ១ អារិសថិបិវរក្កមនៈ ១ ។

៣៥៥

សមុជ្ឈានសីសសង្ខេបំ ឯឡុកលោមសមុជ្ឈានំ

ទ្រេបិ^(១) អាសយេន ច

បសាខេ អាសនេ ចេវ

នីសឯក្យនកា វេម

កាយវាចា ន ចិត្តតោ^(២)

តិហំ ទ្វារេហំ ជាយវេ

ទ្វិសមុជ្ឈានិកា សព្វ

កបិណេន សហា សមា ។

កបិណសមុជ្ឈានំ និដ្ឋិតំ ។

(៨៣២) ឯឡុកលោមា ទ្រេ សេយ្យា

អាហាច្ចប័ណ្ណកោជនិ

កណាវិកាលេ សង្ខិដិ

ទន្ធតោលោនចេលកា

ឡុយ្យុត្តំ វេសេ^(៣) ឡុយ្យេដិ

សុវា ឡុវេន ញាយនា

សមុជ្ឈានសីសសង្ខេប ឯឡកលោមសមុជ្ឈាន

សិក្ខាបទ ១ អាវសថ^(១)សិក្ខាបទ ២ បសាខសិក្ខាបទ ១
អាសននិសីទនសិក្ខាបទ ១ រួមទាំងអស់ត្រូវជា ២៧ សិក្ខាបទ
សិក្ខាបទទាំងអស់នេះសុទ្ធតែមានសម្បជានពីរ ។ គឺកើតឡើង
អំពីកាយនឹងវាចា មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ កើតឡើងអំពីទ្វារ
ទាំង ៣ គឺកាយវាចានឹងចិត្ត ១ ដូចកបិនសិក្ខាបទដែរ ។

ចប់ កបិនសមុជ្ឈាន ។

(២)

[៨៣២] ឯឡកលោមសិក្ខាបទ ១ សហសេយ្យសិក្ខាបទ ២
អាហច្ឆនសិក្ខាបទ^(៣) ១ អាវសថបិណ្ឌភោជនសិក្ខាបទ ១
គណភោជនសិក្ខាបទ ១ វិកាលភោជនសិក្ខាបទ ១ សន្និធិ-
ការសិក្ខាបទ ១ ទន្តបុណ្ណសិក្ខាបទ ១ អចេលកសិក្ខាបទ ១
ឧយ្យត្តសិក្ខាបទ ១ សេនាវសសិក្ខាបទ ១ ឧយ្យោធិកសិក្ខា-
បទ ១ សុវហានសិក្ខាបទ ១ ឧវេនឡ្យមាសនហានសិក្ខាបទ ១

---

១ អាវសថសិក្ខាបទ ២ នោះគឺអាវសថបិណ្ឌនិស្សរ្យសិក្ខាបទ ១ អាវសថបិណ្ឌបក្កមនៈ ១ ។
២ ចប់មសហសេយ្យសិក្ខាបទ ១ ទុតិយសហសេយ្យសិក្ខាបទ ១ ។ ៣ វេហាសពុដិសិក្ខាបទ ។

៣៥៦

វិទយបិដកេ បរិវារោ

ធិត្វលោ ទ្វេ ទេសនិកា

លស្សលានុដ្ឋេ ធម្មនា

ញានិ អត្តរណំ^(១) សេយ្យា

អន្តោរដ្ឋេ តថា តហិ

អន្តោរស្សំ ចិត្តានំ

អាសន្តិ សុត្តកន្ធនា

វេយ្យាវច្ឆំ សហត្តា ច

អភិក្កុកាវាសេន ច

ធនំ យានញុ សធម្មណំ

អលង្ការំ កន្ធិសិកំ

ភិក្កុនិ សិក្ខមាណា ច

សាមណេវ តហិនិយា

អសង្កត្តិកា^(២) អាបត្តិ

---

១ ឧ. ម. ឆ្លុះមត្តរណំ ។ ២ ម. អសង្កម្ពិកា ។

វិសយបិដក បរិវារៈ

ទេពាណករណសិក្ខាបទ ១ បាដិទេសនីយសិក្ខាបទ ២ លស្ម-
ណសិក្ខាបទ ១ ទតិដ្ឋសិក្ខាបទ ១ នច្ចនសិក្ខាបទ ១ ៧ នហាន-
សិក្ខាបទ ១ អត្តរណត្រូវដ្ឋសិក្ខាបទ ១ ឯកសេយ្យត្រូវដ្ឋសិក្ខា-
បទ ១ អន្តោរដ្ឋសាសន៍សិក្ខាបទ ១ ពហិរដ្ឋសាសន៍សិក្ខា-
បទ ១ អន្តោរស្សសិក្ខាបទ ១ ចិត្តាគារសិក្ខាបទ ១ អាសន្តិ-
បរិភិពានសិក្ខាបទ ១ សត្តកន្តនសិក្ខាបទ ១ គិហិវេយ្យវច្ច-
ករណសិក្ខាបទ ១ សហត្ថានសិក្ខាបទ ១ អភិកកាវស-
សិក្ខាបទ ១ ឆត្តធារណសិក្ខាបទ ១ យានសិក្ខាបទ ១ សង្ឃ្យ-
ណីធារណសិក្ខាបទ ១ អលង្ការធារណសិក្ខាបទ ១ គន្តនហាន-
សិក្ខាបទ ១ វសិតនហានសិក្ខាបទ ១ ភិក្ខុនីទម្មទាបនសិក្ខាបទ ១
សិក្ខាមាណាទម្មទាបនសិក្ខាបទ ១ សាមណេរិទម្មទាបនសិក្ខា-
បទ ១ គិហិនីទម្មទាបនសិក្ខាបទ ១ អសង្កចិត្តាបតិសិក្ខាបទ ១

៣៥៧

សមុជ្ឈានសីសសង្កេបំ បទសោធម្មសមុជ្ឈានំ
ចត្តារសា ចតុត្តរ
កាយេន ន វាចាចិត្តេន
កាយចិត្តេន ន វាចតោ
ទ្វិសមុជ្ឈានិកា សព្វ
សមា ឯឡុកលោមកា ។
ឯឡុកលោមសមុជ្ឈានំ និដ្ឋិតំ ។

(៨៣៣) បទព្រាត្រ អសម្មតា

តថា អត្តន័តេន ច
តិរច្ឆានវិជ្ជា ទ្វេ វត្តា
អនោកាសេ ច បុច្ឆនា
សត្តសិក្ខាបទា ឯតេ
វាចា ន កាយចិត្តតោ(១)
វាចាចិត្តេន ជាយន្តិ
ន តុ កាយេន ជាយរេ
ទ្វិសមុជ្ឈានិកា សព្វ
បទសោធម្មសាទិសា ។
បទសោធម្មសមុជ្ឈានំ និដ្ឋិតំ ។

១ ម. វាចា ន កាយចិត្តកា ។

សមុជ្ឈានសីសសង្ខេប បទសោធម្មសមុជ្ឈាន

រួមទាំងអស់ត្រូវជា៤៤សិក្ខាបទ សិក្ខាបទទាំងអស់នេះសុទ្ធតែ
មានសម្បជានពីរ ។ គឺកើតឡើងអំពីកាយ មិនកើតឡើងអំពី
វាចានឹងចិត្ត ១ កើតឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនកើតឡើងអំពី
វាចា ១ ដូចឯឡូកលោមសិក្ខាបទដែរ ។

ចប់ ឯឡូកលោមសមុជ្ឈាន ។

(៨៣៣) បទសោធម្មសិក្ខាបទ ១ ធម្មទេសនាសិក្ខាបទ ១
អសម្មតោភិក្ខុនោវាទសិក្ខាបទ ១ អត្ថន័តសិក្ខាបទ ១ តិរច្ឆាន-
វិជ្ជាសិក្ខាបទ ២ (១) អនោកាសបច្ឆនសិក្ខាបទ ១ រួមទាំងអស់
ត្រូវជា៧សិក្ខាបទ សិក្ខាបទទាំងអស់នេះសុទ្ធតែមានសម្បជាន
ពីរ ។ គឺកើតឡើងអំពីវាចា មិនកើតឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត ១
កើតឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ ដូច
បទសោធម្មសិក្ខាបទដែរ ។

ចប់ បទសោធម្មសមុជ្ឈាន ។

១ តិរច្ឆានវិជ្ជា ២ ទោះគឺតិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាប្បនសិក្ខាបទ ១ តិរច្ឆានវិជ្ជាវិបសនសិក្ខាបទ ១ ។

៣៥៨

វិនយបិដកេ បរិវារេ

(៨៣ ៤) អន្ទាននាវំ បណ្ឌិតំ

មាតុត្តាមេន សង្ឃេ(១)

ធាតុំ និមន្តិតា ចេវ

អដ្ឋ ច ចាដិទេសនី

សក្កា បណ្ឌិតសា ឯតេ

កាយា ន វាចា ន មនា

កាយវាចាយ ជាយន្តិ

ន តេ ចិត្តេន ជាយេវ

កាយចិត្តេន ជាយន្តិ

ន តេ ជាយន្តិ វាចតោ

កាយវាចាយ(២) ចិត្តេន

សមជាតា ចតុត្ថិតា

បញ្ញត្តា ពុទ្ធស្វារណេន

អន្ទានេន សមា នយា(៣)

អន្ទានសមុត្តិវិទំ និវ្រតំ ។

១ ម. សង្ឃេ ។ ២ ម. កាយវាចាយ ។ ៣ ឧ. សហា សមា ។ ម. សហ សមា

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

[៨៣៤] អន្ទានគមនសិក្ខាបទ^(១) ១ នាវកិរិយាសិក្ខាបទ ១
បណីតភោជនសិក្ខាបទ ១ មាតុតាមសំរិទានសិក្ខាបទ ១
លោមសំហរណសិក្ខាបទ ១ ធម្មាវិញ្ញាបនសិក្ខាបទ ១ និមន្ត-
ញ ញ
នសិក្ខាបទ ១ បាដិទេសនិយសិក្ខាបទ ៨ រួមទាំងអស់ត្រូវជា
១៥ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទទាំងអស់នេះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ញាណ
បានបញ្ចត្តហើយដោយសម្មជានបួន ។ ភក្តីភក្តីឡើងអំពីកាយ
មិនភក្តីឡើងអំពីវា ទាំងមិនភក្តីឡើងអំពីចិត្ត ១ ភក្តី
ឡើងអំពីកាយនឹងវា មិនភក្តីឡើងអំពីចិត្ត ១ ភក្តីឡើង
អំពីកាយនឹងចិត្ត មិនភក្តីឡើងអំពីវា ១ ភក្តីឡើងអំពី
កាយវាចានឹងចិត្ត ១ មានទំនងដូចអន្ទានគមនសិក្ខាបទដែរ ។

ប្រ អន្ទានសមុដ្ឋាន ។

១ តិសំរិទានសិក្ខាបទ ។

៣៥៧

សមុដ្ឋានសីសសង្ខេបំ បើយ្យសត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មទេសនាសមុដ្ឋានំ

(៨៣៥) ខេយ្យសត្តំ ឧបស្ស័ត្តំ
ស្វបរិពាណាមនេន ច
វត្តំ ធន្ទញ្ច ឡិកាសី
ឯតេ ព្យុហោន សត្តមា
កាយចិត្តន ជាយន្ត
នតេ ជាយន្ត វាចតោ
តិហិ ឆ្មារេហិ ជាយន្ត
ទ្វិសមុដ្ឋានិកា ឥម
ខេយ្យសត្តសមុដ្ឋានា
នេសិតានិច្ចតន្តរា ។
បើយ្យសត្តសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

(៨៣៦) ធន្តចាណិស្ស សទ្ធម្មំ
ននេសន្តំ តថាគតា
តថេវ(១) ទណ្ណចាណិស្ស
សត្តអាវុធជាណិជំ
ចានុក្កចាហនា យានិ
សេយ្យា បល្លត្តកាយ ច

សមុដ្ឋានសីសសង្ខេប ថេយ្យសត្តសមុដ្ឋាន នឹងធម្មទេសនាសមុដ្ឋាន

(៨៣៥) ថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ ១ ទុបស្សុតិសិក្ខាបទ ១ សូច-
វិញ្ញាបនសិក្ខាបទ ១ រតន្តការសិក្ខាបទ ១ បដិពន្ធសិក្ខាបទ ១
អដ្ឋកាសសិក្ខាបទ ១ ព្យុហសិក្ខាបទ ១ សិក្ខាបទទាំងអស់
នេះមេត្តាត្រូវជា ៧ សិក្ខាបទទាំងនោះ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស
ទ្រង់សំដែងហើយថា មានសមុដ្ឋានៗ គឺកើតឡើងអំពី
កាយនឹងចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីវា ១ កើតឡើងអំពីទ្វារ
ទាំង ៣ គឺកាយវាចាចិត្ត ១ ដូចសមុដ្ឋានរបស់ថេយ្យសត្ត-
សិក្ខាបទដែរ ។

ចប់ ថេយ្យសត្តសមុដ្ឋាន ។

(៨៣៦) ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនសំដែងនូវព្រះសទ្ធម្ម-
ដល់បុគ្គល(មិនមានជម្ងឺ) មានគត្រកងវៃដ ១ មានឈើច្រត់ក្នុង
វៃដ ១ មានសស្ត្រាកងវៃដ ១ មានអារុកងវៃដ ១ ពាក់ទ្រនាប់
ជើងឈើប្តូស្មៅ ១ ពាក់ទ្រនាប់ជើងស្បែក ១ នៅលើ
យាន ១ នៅលើដំណែក ១ អង្គុយត្រឡាមក្បាលជង្គង់ ១

៣៦០

វិទ្យាបិដកេ បរិវារេ

វេហិតោតុណ្ណិតោ យេវ
ឯកានុសមន្ទនកា
វាចាចិត្តន ជាយន្ត
ន តេ ជាយន្ត កាយតោ
សត្វេ ឯកសម្មជ្ជាវា
សមកា ធម្មទេសនា^(១) ។
ធម្មទេសនាសមុជ្ឈានំ និដ្ឋិតំ ។

(៨៣៧) ក្ខតិ កាយេន ជាយតិ
ន វាចាយ ន ចិត្តតោ
វាចតោ ច សម្មជ្ជាតិ
ន កាយា ន ច ចិត្តតោ
កាយវាចាយ ជាយតិ
ន ច^(២) ជាយតិ ចិត្តតោ
ក្ខតារោចនកណ្ណាម
តិហិ ហានេហិ ជាយតិ ។
ក្សតារោចនសមុជ្ឈានំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឧ ម. ធម្មទេសនេ ។ ឧ. ម. តុ ។

វិទ្យាបិដក បរិវារៈ

ជួតយតក្បាល ១ ទទួរក្បាល ១ (រឿងទាំងនេះរួមគ្នាជា)

សិក្ខាបទ ១១ គត់ សិក្ខាបទទាំងអស់នោះ សុទ្ធតែមាន

សម្បជានមួយ ។ គឺកើតឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនកើតឡើង

អំពីកាយទេ ដូចធម្មទេសនាសិក្ខាបទដែរ ។

ចប់ ធម្មទេសនាសមុដ្ឋាន ។

(៤៣៧) ភូតសិក្ខាបទ ឈ្មោះថាភូតារោចនសិក្ខាបទ កើត

ឡើងអំពីសម្បជាន ៣ គឺកើតឡើងអំពីកាយ មិនកើតឡើង

អំពីវាចា មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ កើតឡើងអំពីវាចា មិនកើត

ឡើងអំពីកាយ ទាំងមិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ កើតឡើងអំពី

កាយនឹងវាចា មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ ។

ចប់ ភូតារោចនសមុដ្ឋាន ។

៣៦១

សមុជ្ឈានីសសង្ខេបំ បោរិវុដ្ឋិបនសមុជ្ឈានំ អននុញ្ញាតសមុជ្ឈានំ

(៨៣៨) បោរិ វាចាយ ចិត្តេន

ន នំ ជាយតិ កាយតោ

ជាយតិ តីហិ ធារេហិ

បោរិវុដ្ឋិបនំ ឥទិ

អកតិ ទ្វិសមុជ្ឈានំ

ធម្មវាជេន វេចិតិ^(១) ។

បោរិវុដ្ឋិបនសមុជ្ឈានំ និដ្ឋិតំ ។

(៨៣៩) អននុញ្ញាតំ វាចាយ

ន កាយា ន ច ចិត្តតោ

ជាយតិ កាយវាចាយ

ន នំ ជាយតិ ចិត្តតោ

ជាយតិ វាចាចិត្តេន

ន នំ ជាយតិ កាយតោ

ជាយតិ តីហិ វាចេហិ^(២)

អកតិ ចតុជ្ឈានំ កិ ។

អននុញ្ញាតសមុជ្ឈានំ និដ្ឋិតំ ។

សមុជ្ឈានសីសសង្ខេប ហោរីវិជ្ជាបនសមុជ្ឈាននឹងអនុញ្ញាតសមុជ្ឈាន

(៣៨៨) ហោរីវិជ្ជាបនសិក្ខាបទ កើតឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត
សិក្ខាបទនោះមិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ (ម្យ៉ាងទៀត) ហោរី-
វិជ្ជាបនសិក្ខាបទកើតឡើងអំពីទ្វារទាំង ៣ គឺកាយវាចានឹង
ចិត្ត ១ សិក្ខាបទនេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាធម្មករដទ្រង់សំដែង
ហើយថា មានសម្មជាន់ពីរនឹងជាអភិរិយា (ត្រូវអាបត្តិព្រោះ
មិនធ្វើ គឺមិនបានប្រាប់គេជាមុនហើយបំបួស) ។

ចប់ ហោរីវិជ្ជាបនសមុជ្ឈាន ។

(៨៣៧) អនុញ្ញាតសិក្ខាបទមានសម្មជាន់ ៤ ជាអភិរិយា
គឺកើតឡើងអំពីវាចា មិនកើតឡើងអំពីកាយ ទាំងមិនកើតឡើង
អំពីចិត្ត ១ សិក្ខាបទនោះកើតឡើងអំពីកាយនឹងវាចា មិន
កើតឡើងអំពីចិត្ត ១ សិក្ខាបទនោះកើតឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត
មិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ កើតឡើងអំពីសម្មជាន់ទាំង ៣ គឺ
កាយវាចានឹងចិត្ត ១ ។

ចប់ អនុញ្ញាតសមុជ្ឈាន ។

វិនយបិដកេ បរិកិពេ

(៨៤០) សម្មជ្ជានំ ហិ សុដ្ឋេបិ
 ទស ភិណ្ណំ សុទេសិតំ
 អសម្មោហាករណជ្ជានំ(១)
 នេត្តិធម្មានុលោមិតំ
 ណាយនោ វេមិ វិញ្ញ
 សម្មជ្ជានេ ន មយេតិភិ ។
 សម្មជ្ជានសីសសង្ខេបំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧ អសម្មោហាករណំ ហិសំ ។ ម អសម្មោហាករំ ហិសំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៨៤០) សេចក្តីថា សម្មាសម្ពុទ្ធសង្ខេបទាំង ១ ៣ (នេះ)

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងប្រពៃហើយ ដើម្បីធ្វើមិនឲ្យកាន់

ប្រឡំ សមគួរដល់វិន័យនឹងបាលីនឹងធម៌ បណ្ឌិតអ្នកទ្រទ្រង់

វិន័យនេះ កុំកាន់ប្រឡំក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធសង្ខេប ។

ចប់ សម្មុទ្ទានសីលសង្ខេប ។

កតិបចារិក៍ 1២

(៨៤០) កតិ អាបត្តិយោ ។ កតិ អាបត្តិក្ខត្តា ។

កតិ វិន័តវត្ថុនិ ។ កតិ អតារវា ។ កតិ តារវា ។

កតិ វិន័តវត្ថុនិ ។ កតិ វិបត្តិយោ ។ កតិ អាបត្តិស-

ម្មដ្ឋានា ។ កតិ វិវាទម្យលានិ ។ កតិ អនុវាទម្យលានិ ។

កតិ សារណីយា ធម្មា ។ កតិ ភេទករវត្ថុនិ ។

កតិ អធិករណានិ ។ កតិ សមថា ។

(៨៤២) បញ្ច អាបត្តិយោ ។ បញ្ច អាបត្តិក្ខត្តា ។

បញ្ច វិន័តវត្ថុនិ ។ សត្ត អាបត្តិយោ ។ សត្ត អាបត្តិ-

ក្ខត្តា ។ សត្ត វិន័តវត្ថុនិ ។ ឆ អតារវា ។ ឆ តារវា ។

ឆ វិន័តវត្ថុនិ ។ ចតស្ស្ស វិបត្តិយោ ។ ឆ អាបត្តិស-

ម្មដ្ឋានា ។ ឆ វិវាទម្យលានិ ។ ឆ អនុវាទម្យលានិ ។

កតិបប្បារាវៈ

(៨៤១) សួរថា អាបត្តិ មានប្តីនាន ។ កងនៃអាបត្តិ មាន
 ប្តីនាន ។ វិនីតវត្ថុ មានប្តីនាន ។ សេចក្តីមិនគោរព មានប្តីនាន ។
 សេចក្តីគោរព មានប្តីនាន ។ វិនីតវត្ថុ មានប្តីនាន ។ វិបត្តិមាន
 ប្តីនាន ។ សម្បជាននៃអាបត្តិ មានប្តីនាន ។ មូលនៃវិវាទ មានប្តីនាន ។
 មូលនៃអនុវាទ មានប្តីនាន ។ សារាណីយធម៌ មានប្តីនាន ។ ភេទករវត្ថុ
 (រឿងដែលធ្វើឲ្យបែកគ្នា) មានប្តីនាន ។ អធិករណ៍ មានប្តីនាន ។
 សមថៈ មានប្តីនាន ។

(៨៤២) ឆ្លើយថា អាបត្តិមាន ៥ ។ កងនៃអាបត្តិ មាន ៥ ។
 វិនីតវត្ថុ មាន ៥ ។ អាបត្តិមាន ៧ ។ កងនៃអាបត្តិមាន ៧ ។
 វិនីតវត្ថុមាន ៧ ។ សេចក្តីមិនគោរពមាន ៦ ។ សេចក្តីគោរព
 មាន ៦ ។ វិនីតវត្ថុ មាន ៦ ។ វិបត្តិ មាន ៤ ។ សម្បជាន
 នៃអាបត្តិមាន ៦ ។ មូលនៃវិវាទ មាន ៦ ។ មូលនៃអនុវាទ

វិធីបិដកេ បរិវារោ

ឆ សារាណិយា ធម្មា ។ អដ្ឋាវស កេនិករវត្ថុនិ ។
ចត្តារិ អដ្ឋិករណានិ ។ សត្ត សមថា ។

(៨៤៣) តត្ថ កតមា បញ្ច អាបត្តិយោ ។ ទារា-
និកាបត្តិ សង្ឃា ទិសេសា បត្តិ ទាចត្តិយា បត្តិ ទាដិទេ-
សនីយា បត្តិ ទុក្កជា បត្តិ ។ ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ ។

(៨៤៤) តត្ថ កតមេ បញ្ច អាបត្តិក្ខត្តោ ។ ទារា-
និកាបត្តិក្ខត្តោ សង្ឃា ទិសេសា បត្តិក្ខត្តោ ទាចត្តិ-
យា បត្តិក្ខត្តោ ទាដិទេសនីយា បត្តិក្ខត្តោ ទុក្កជា-
បត្តិក្ខត្តោ ។ ឥមេ បញ្ច អាបត្តិក្ខត្តោ ។

(៨៤៥) តត្ថ កតមានិ បញ្ច វិនិកវត្ថុនិ ។ បញ្ចហិ
អាបត្តិក្ខត្តោហិ អារតិ វិរតិ បដិវិរតិ វេរមណី អកិរិយា
អកិរណិ អនុជ្ឈា បត្តិ វេលា អនតិក្កមោ សេតុយា-
តោ ។ ឥមានិ បញ្ច វិនិកវត្ថុនិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

មាន ៦ ។ សារាណីយធម៌មាន ៦ ។ ភេទកវត្ត មាន ១៨ ។
អធិករណ៍ មាន ៤ ។ សមថៈ មាន ៧ ។

(៨៤៣) អាបត្តិ ៥ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(អាបត្តិ ៥) គឺ អាបត្តិប្តារាជិក ១ អាបត្តិសង្ឃទិសេស ១ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ
១ អាបត្តិបាជិទេសនីយៈ ១ អាបត្តិទុកដ ១ ។ នេះជាអាបត្តិ ៥ ។

(៨៤៤) កងវិន័យអាបត្តិទាំង ៥ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(កងវិន័យអាបត្តិ ៥) គឺ កងវិន័យអាបត្តិប្តារាជិក ១ កងវិន័យអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ១ កងវិន័យអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ កងវិន័យអាបត្តិបាជិទេសនីយៈ ១ កង
វិន័យអាបត្តិទុកដ ១ នេះជាកងវិន័យអាបត្តិ ៥ ។

(៨៤៥) វិន័យវត្ត មាន ៥ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(វិន័យវត្ត ៥) គឺ កិរិយាវៀរឲ្យឆ្ងាយ វៀរឲ្យស្រឡះ វៀរចំពោះ ចៀសវាង
ចាកកងវិន័យអាបត្តិទាំង ៥ គឺថាកិរិយាមិនធ្វើ មិនបង្កើត (នូវកងអាបត្តិ)
មិនឲ្យត្រូវអាបត្តិ មិនកន្លងនូវវិជន (វិន័យអាបត្តិ) សម្លាប់បង្កនូវកងវិន័យ
អាបត្តិ ។ នេះជាវិន័យវត្ត ៥ ។

៣៦៥

កតិបុញ្ញារិំ សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត វិនិច្ឆ័យិ

(៨៤៦) តត្ត កតមា សត្ត អាបត្តិយោ ។ ចារា-

ជីកាបត្តិ សង្ឃទិសេសាបត្តិ វេលុច្ឆយាបត្តិ ចាចិត្តិ
យាបត្តិ ចាដិទេសជីយាបត្តិ ទុក្កជាបត្តិ ទុក្កាសិតា-
បត្តិ ។ ឥមា សត្ត អាបត្តិយោ ។

(៨៤៧) តត្ត កតមេ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ។ ចារា-

ជីកាបត្តិក្ខន្ធា សង្ឃទិសេសាបត្តិក្ខន្ធា វេលុច្ឆ-
យាបត្តិក្ខន្ធា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធា ចាដិទេសជីយា-
បត្តិក្ខន្ធា ទុក្កជាបត្តិក្ខន្ធា ទុក្កាសិតាបត្តិក្ខន្ធា ។
ឥមេ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ។

(៨៤៨) តត្ត កតមាជិ សត្ត វិនិច្ឆ័យិ ។ សត្តហិ

អាបត្តិក្ខន្ធាហិ អារតិ វិរតិ បដិវិរតិ វេរមណី អករិយា
អករណី អនជ្ឈបត្តិ វេលាអនតិក្ខន្ធា សេតុយា-
តោ ។ ឥមាជិ សត្ត វិនិច្ឆ័យិ ។

កតិបុញ្ញាវរៈ អាបត្តិ ៧ វិនិច្ឆ័យ ៨

(៨៤៦) អាបត្តិ ៧ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ អាបត្តិ ៧

គឺអាបត្តិបារាជិក ១ អាបត្តិសង្ឃទិសេស ១ អាបត្តិថល្លច្ឆ័យ ១
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ១ អាបត្តិទុក្ខ ១ អាបត្តិ
ទុក្ខាសិត ១ ។ នេះជាអាបត្តិ ៧ ។

(៨៤៧) កងនៃអាបត្តិ ៧ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(កងនៃអាបត្តិ ៧) គឺកងនៃអាបត្តិបារាជិក ១ កងនៃអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ១ កងនៃអាបត្តិថល្លច្ឆ័យ ១ កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ កងនៃ
អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ១ កងនៃអាបត្តិទុក្ខ ១ កងនៃអាបត្តិទុក្ខាសិត ១ ។
នេះជាកងនៃអាបត្តិ ៧ ។

(៨៤៨) វិនិច្ឆ័យ មាន ៧ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(វិនិច្ឆ័យ មាន ៧) គឺកិរិយាវៀរឲ្យឆ្ងាយ វៀរឲ្យស្រឡះ វៀរចំពោះ
ចៀសវាងចាកកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ គឺថាកិរិយាមិនធ្វើ មិនបង្កើត (នូវ
កងនៃអាបត្តិ) មិនឲ្យត្រូវអាបត្តិ មិនកន្លងនូវវ័ជន (នៃអាបត្តិ) សម្លាប់
បង្កនូវកងនៃអាបត្តិ ។ នេះជាវិនិច្ឆ័យ ៧ ។

វិសយបិដកេ បរិវាព

(៨៤៧) តត្ថ កតមេ ធន អតារវា ។ តុទ្ធវេ អតារ

រវា ធម្មេ អតារវា សធម្មេ អតារវា សិក្ខាយ អតារ

រវា អប្បមាទេ អតារវា បដិសន្តារេ អតារវា ។ ឥមេ

ធន អតារវា ។

(៨៤៨) តត្ថ កតមេ ធន តារវា ។ តុទ្ធវេ តារវេ

ធម្មេ តារវា សធម្មេ តារវា សិក្ខាយ តារវា អប្ប

មាទេ តារវា បដិសន្តារេ តារវា ។ ឥមេ ធន តារវា ។

(៨៤៩) តត្ថ កតមាធិ ធន វិជីតវត្ថុធិ ។ ធនហិ

អតារវេហិ អារតិ វិវតិ បដិវិវតិ វេមណិ អតិវិយា

អករណិ អនជ្យា បត្តិ វេលាអនតិក្កមោ សេតុយាតោ ។

ឥមាធិ ធន វិជីតវត្ថុធិ ។

វិន័យប័ណ្ណ បរិវារ:

(៤៤៧) សេចក្តីមិនគោរព ៦ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេច
ខ្លះ ។ (សេចក្តីមិនគោរព ៦) គឺ ការមិនគោរពព្រះពុទ្ធ ១ មិនគោរព
ព្រះធម៌ ១ មិនគោរពព្រះសង្ឃ ១ មិនគោរពសិក្ខា ១ មិនគោរព
សេចក្តីមិនប្រមាទ ១ មិនគោរពការបដិសន្ធារៈ ១ ។ នេះជាសេចក្តី
មិនគោរព ៦ ។

(៤៥០) សេចក្តីគោរព ៦ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។
(សេចក្តីគោរព ៦) គឺការគោរពព្រះពុទ្ធ ១ គោរពព្រះធម៌ ១ គោរព
ព្រះសង្ឃ ១ គោរពសិក្ខា ១ គោរពសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ គោរពក្នុងការ
បដិសន្ធារៈ ១ ។ នេះជាសេចក្តីគោរព ៦ យ៉ាង ។

(៤៥១) វិនីតវត្ថុ ៦ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ (វិនីតវត្ថុ
៦) គឺ កិរិយាវៀរឱ្យឆ្ងាយ វៀរឱ្យស្រឡះ វៀរចំពោះ ចៀសវាងចាក
សេចក្តីមិនគោរពទាំង ៦ គឺថាកិរិយាមិនធ្វើ មិនបង្កើត (នូវសេចក្តី
មិនគោរព) មិនឱ្យត្រូវ មិនកន្លងនូវវិជន (នៃសេចក្តីមិនគោរព)
សម្រាប់បដិសន្ធារៈ ។ នេះជាវិនីតវត្ថុ ៦ ។

កតិបុញ្ញវិវាទ ចតុស្សោ វិបត្តិយោ ធ អាបត្តិសមុដ្ឋាន

(៨៥២) តត្ថ កតមោ ចតុស្សោ វិបត្តិយោ ។
សីលវិបត្តិ អាចារ្យវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ អាជីវិបត្តិ ។ ឥមា
ចតុស្សោ វិបត្តិយោ ។

(៨៥៣) តត្ថ កតមេ ធ អាបត្តិសមុដ្ឋាន ។
អត្តាបត្តិ កាយតោ សមុដ្ឋានំ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ
អត្តាបត្តិ វាចតោ សមុដ្ឋានំ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ
អត្តាបត្តិ កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋានំ ន ចិត្តតោ
អត្តាបត្តិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋានំ ន វាចតោ
អត្តាបត្តិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋានំ ន កាយតោ
អត្តាបត្តិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋា-
នំ ។ ឥមេ ធ អាបត្តិសមុដ្ឋានា ។

(៨៥៤) តត្ថ កតមាណិ ធ វិវាទម្ពណាណិ ។ ឥធ
កិក្ខុ កោដលោ ហោតិ ឧបនាហី យោ សោ កិក្ខុ
កោដលោ ហោតិ ឧបនាហី សោ សត្តវិបិ អតារវោ
វិហារតិ អប្បដិស្សោ ធម្មេបិ អតារវោ វិហារតិ អប្ប-
ដិស្សោ សង្ខេបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ សិក្ខា-
យបិ ន បរិប្បវិការី ហោតិ ។ យោ សោ កិក្ខុ

កតបុណ្ណារ: វិបត្តិ ៤ សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦

(៨៥២) វិបត្តិ ៤ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។
វិបត្តិ ៤ គឺសីលវិបត្តិ ១ អាចារវិបត្តិ ១ ទិដ្ឋវិបត្តិ ១ អាដិវិបត្តិ ១ ។
នេះជាវិបត្តិ ៤ ។

(៨៥៣) សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេច
ខ្លះ ។ (សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦) គឺអាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ មិនកើត
ឡើងអំពីវាចា មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីវាចា មិន
កើតឡើងអំពីកាយ មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយផង
អំពីវាចាផង មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយផង អំពី
ចិត្តផង មិនកើតឡើងអំពីវាចា ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីវាចាផង អំពីចិត្ត
ផង មិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយផង អំពីវាចាផង
អំពីចិត្តផង ១ ។ នេះជាសមុជ្ឈាននៃអាបត្តិទាំង ៦ ។

(៨៥៤) មូលនៃវិវាទ ៦ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។
(មូលនៃវិវាទទាំង ៦) គឺភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកក្រោធ ចង់នូវ
សេចក្តីក្រោធទុក ភិក្ខុណាជាអ្នកក្រោធ ចង់នូវសេចក្តីក្រោធទុក
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនគោរព មិនទុនលំទោន ក្នុងព្រះសាស្តាផង
មិនគោរព មិនទុនលំទោន ក្នុងព្រះធម៌ផង មិនគោរព មិនទុន
លំទោនក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឱ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិទ្ធិផង ។ ភិក្ខុណា

៣៦៨

វិនយចំណីពេ ចរិវិពោ

សត្តវិបំ អតារវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ ធម្មេបំ ។ មេ ។
សធម្មេបំ ។ មេ ។ សិក្ខាយបំ ន បរិច្ចរិកាវិ ហោតិ សោ
សធម្មេ វិវាទំ ជនេតិ ។ យោ សោ ហោតិ វិវាទោ
ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជ
នស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវមនុស្សានំ ។
ឃ្លីបញ្ចេ តុម្ពេ វិវាទម្ពុលំ អជ្ឈតំ វា ពហិត្វា វា ស
មនុបស្សេយ្យាថ តត្ត តុម្ពេ តស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទ
ម្ពុលស្ស បហានាយ វាយមេយ្យាថ ឃ្លីបញ្ចេ តុម្ពេ
វិវាទម្ពុលំ អជ្ឈតំ វា ពហិត្វា វា ន សមនុបស្សេ
យ្យាថ តត្ត តុម្ពេ តស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទម្ពុលស្ស
អាយតី អនុស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យាថ ។ ឃ្លីមេតស្ស
ចាបកស្ស វិវាទម្ពុលស្ស បហានំ ហោតិ ឃ្លីមេតស្ស

វិនយបិដក បរិវារៈ

មិនគោរព មិនទុនលំទោនក្នុងព្រះសាស្តាផង ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ បេ ។
ក្នុងព្រះសង្ឃផង ។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថា ជាអ្នកញ៉ាំងវិវាទឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ។ វិវាទណាប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខដល់ជនច្រើន
ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីទុក ដល់ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ បើអ្នកទាំងឡាយ ពិ-
ចារណាឃើញនូវមូលនៃវិវាទមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ឬ
ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួនក្តី ក្នុងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ឬក្នុងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃ
ក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាមលះបង់ នូវមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនោះឯង
ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន នឹងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួន ឬក្នុង
បរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃនោះចេញ បើអ្នកទាំងឡាយ មិនបានពិចារណា
ឃើញនូវមូលនៃវិវាទមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ឬក្នុង
បរិស័ទនៃខ្លួនក្តី ក្នុងសន្តានបុគ្គលដទៃ ឬក្នុងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃ
ក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវប្រតិបត្តិ ដើម្បីកុំឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនោះឯង
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនាគតទៀតបាន ក្នុងសន្តាននៃខ្លួននឹងសន្តាននៃបុគ្គល
ដទៃ ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួននឹងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃនោះ ។ ការលះ
បង់នូវមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនោះ វាមែងមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ការ

កតិបុព្វវារី ៨ វិវិទមូលានិ

នាបតិស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតី អនវស្ស វោ ហោតិ ។
ចុន ចបរិ កិក្ខុ មក្ខិ ហោតិ បលាសី ។ បេ ។
សស្សកិ ហោតិ មច្ឆរិ សេវោ ហោតិ មាយារិ
នាបតិ ហោតិ មច្ឆាទិដ្ឋិ សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ
អាណានត្តាហិ ធុប្បដិទិស្សកិ យោ សោ កិក្ខុ
សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាណានត្តាហិ ធុប្បដិទិស្សកិ
សោ សត្តវិបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ ធម្មេបិ
អតារវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ សង្កេបិ អតារវោ
វិហារតិ អប្បដិស្សោ សិក្ខាយបិ ន បរិប្បិការី ហោតិ ។
យោ សោ កិក្ខុ សត្តវិបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បដិ-
ស្សោ ធម្មេបិ ។ បេ ។ សង្កេបិ ។ បេ ។ សិក្ខាយបិ
ន បរិប្បិការី ហោតិ សោ សង្កេ វិវាទំ ជនេតិ ។
យោ សោ ហោតិ វិវាទោ ពហុជនាហិតាយ ពហុ-
ជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ
ធុក្ខាយ នេវមនុស្សានំ ។ ឃរុបតោ តម្រេ វិវាទមូលំ
អដ្ឋិតំ វា ពហិតា វា សមមុបស្សេយ្យាថ តត្រ

កតិបុញ្ញវារៈ មូលនៃវិវាទ ៦

ដែលមិនឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនោះប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនាគតទៀត វែមដ៏
មានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត ភិក្ខុជាអ្នក
លុបគុណគេ ជាអ្នកលើកខ្លួន (ប្រណាំងវាសនា) ។ បេ ។ ជាអ្នកច្រ-
ណែន ជាអ្នកកំណាញ់ ជាអ្នកអត់អាង លាក់ពុត ជាអ្នកមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាលាមក មានទិដ្ឋិអាក្រក់ ជាអ្នកប្រកាន់តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន
ទាំងប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ ភិក្ខុណា ជាអ្នកប្រកាន់តាមសេច-
ក្តីយល់របស់ខ្លួន ទាំងប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
ថា មិនគោរព មិនទុនលំទោនក្នុងព្រះសាស្តាផង មិនគោរព មិនទុន
លំទោនក្នុងព្រះធម៌ផង មិនគោរព មិនទុនលំទោនក្នុងព្រះសង្ឃផង
មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាផង ។ ភិក្ខុណា មិនគោរព មិនទុនលំទោន
ក្នុងព្រះសាស្តាផង ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃផង ។ បេ ។
មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ញ៉ាំងវិវាទឲ្យកើតឡើង
ក្នុងសង្ឃ ។ វិវាទណា ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជន
ច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន
ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទៅតានឹងមនុស្សទាំង-
ឡាយ ។ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញនូវមូលនៃវិវាទមានសភាព
យ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ឬក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួនក៏ ក្នុងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ

៣៧០

វិនយបិដកេ បរិវារោ

តុម្ហេ តុស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទម្វលស្ស បហានាយ
វាយមេយ្យាថ ឯវេមេតស្ស តុម្ហេ វិវាទម្វលំ អជ្ឈតំ វា
ពហំន្តា វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ
តុស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទម្វលស្ស អាយតី អនវស្ស-
វាយ បដិបទ្កេយ្យាថ ។ ឯវេមេតស្ស ចាបកស្ស
វិវាទម្វលស្ស បហានំ ហោតិ ឯវេមេតស្ស ចាបកស្ស
វិវាទម្វលស្ស អាយតី អនវស្សវេ ហោតិ ។ ឥមាជ
ន វិវាទម្វលានំ ។

(៨៥៥) តត្ត កតតមាជំ ន អនុវាទម្វលានំ ។

ឥធ កិក្ខុ កោធជោ ហោតិ ឧបនាហំ យោ សោ
កិក្ខុ កោធជោ ហោតិ ឧបនាហំ សោ សត្តវិបំ អតា-
រវេ វិហារតិ អប្បដិស្សោ ធម្មេបំ អតារវេ វិហារតិ អប្ប-
ដិស្សោ សង្ឃេបំ អតារវេ វិហារតិ អប្បដិស្សោ សិក្ខា-
យបំ ន បរិច្ឆរិការី ហោតិ ។ យោ សោ កិក្ខុ សត្តវិបំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

ប្តីក្នុងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាមលះបង់នូវមូល
នៃវិវាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងសន្តាននៃខ្លួននឹងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ក្នុង
បរិស័ទនៃខ្លួននឹងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃនោះចេញ បើអ្នកទាំងឡាយមិន
បានពិចារណាឃើញនូវមូលនៃវិវាទមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាននៃ
ខ្លួន ប្តីក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួនក្តី ក្នុងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ប្តីក្នុងបរិស័ទ
នៃបុគ្គលដទៃក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវប្រតិបត្តិ ដើម្បីកុំឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏
លាមកនោះឯងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនាគតទៀតបាន ក្នុងសន្តាននៃខ្លួននឹង
សន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួននឹងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃនោះ ។
ការលះបង់នូវមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនេះ រវែងមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ
ការដែលមិនឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនេះ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនាគតទៀតបាន
រវែងបានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ នេះជាមូលនៃវិវាទ ៦ ។

(៨៥៥) មូលនៃអនុវាទ ៦ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(មូលនៃអនុវាទ ៦ គឺ) ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកក្រោធ ចង់នូវ
សេចក្តីក្រោធទុក ភិក្ខុណា ជាអ្នកក្រោធ ចង់នូវសេចក្តីក្រោធទុក
ភិក្ខុនោះឈ្មោះ មិនគោរព មិនទុនលំទោន ក្នុងព្រះសាស្តាផង
មិនគោរព មិនទុនលំទោន ក្នុងព្រះធម៌ផង មិនគោរព មិនទុន
លំទោនក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិទ្ធិផង ។ ភិក្ខុណា

៣៧១

កតិបុត្តារិកំ ឆ អនុវាទមូលានំ

អតារវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ ធម្មេចិ ។ បេ ។ សង្ខេ-
ចិ ។ បេ ។ សិក្ខាយចិ ន បរិច្ចរិកាវិ ហោតិ សោ
សង្ខេ អនុវាទំ ជនេតិ ។ យោ សោ ហោតិ អនុវាទោ
ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស
អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវមនុស្សានំ ។ ឯវុបញ្ចោ
តុម្ហេ អនុវាទមូលំ អជ្ឈតិ វា ពហិទ្ធា វា សមនុបស្សេ-
យ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ ចាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស
បហានាយ វាយមេយ្យាថ ឯវុបញ្ចោ តុម្ហេ អនុវាទមូលំ
អជ្ឈតិ វា ពហិទ្ធា វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ
តុម្ហេ តស្សេវ ចាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស អាយតិ
អនវស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យាថ ។ ឯវុមេតស្ស ចាបកស្ស
អនុវាទមូលស្ស បហានំ ហោតិ ឯវុមេតស្ស ចាបកស្ស

កតិបុណ្ណាវរៈ មូលនៃអនុវាទ ៦

ជាអ្នកមិនគោរព មិនទុនលំទោនក្នុងព្រះសាស្តាផង ក្នុងព្រះធម៌ផង
ៗ បេ ៗ ក្នុងព្រះសង្ឃផង ៗ បេ ៗ មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាផង
ក៏ក្នុងនោះឈ្មោះថា ញ៉ាំងអនុវាទឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ៗ អនុវាទណា
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខដល់
ជនច្រើន ដើម្បីមិនមែនជាសេចក្តីចំរើន ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជា
ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ៗ បើអ្នក
ទាំងឡាយពិចារណា រូមមូលនៃអនុវាទមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាន
នៃខ្លួន ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួនក្តី ក្នុងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ឬក្នុងបរិស័ទ
នៃបុគ្គលដទៃក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃអនុ-
វាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន នឹងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ក្នុង
បរិស័ទនៃខ្លួន នឹងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃនោះចេញ បើអ្នកទាំងឡាយ
មិនពិចារណាឃើញនូវមូលនៃអនុវាទមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាននៃ
ខ្លួន ឬក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួនក្តី ក្នុងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ឬក្នុងបរិស័ទនៃ
បុគ្គលដទៃក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវប្រតិបត្តិដើម្បីកុំឲ្យមូលនៃអនុវាទដ៏លាមក
នោះឯង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនាគតទៀតបាន ក្នុងសន្តាននៃខ្លួននឹងសន្តាននៃ
បុគ្គលដទៃ ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួននឹងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃនោះ ៗ ការលះ
បង់នូវមូលនៃអនុវាទដ៏លាមកនេះ រមែងមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ការ

វិនយបិដកេ បរិវាហេ

អនុវាទម្ហូលស្ស អាយតី អនុវស្សវោ ហោតិ ។ បុ
ចបរិ កិក្ខុ មក្ខុ ហោតិ បលាសី ។ បេ ។ វស្សក្ខ
ហោតិ មច្ឆរិ សហោ ហោតិ មាយារិ ពាបិច្ឆោ ហោតិ
មិច្ឆាទិដ្ឋិ សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាណានត្ថាហិ ទុប្ប
ដិទិស្សក្ខិ ។ យោ សោ កិក្ខុ សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ
អាណានត្ថាហិ ទុប្បដិទិស្សក្ខិ សោ សត្តរិបិ អតារវោ
វិហារតិ អប្បដិស្សោ ធម្មេបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ
សង្ឃេបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ សិក្ខាយបិ ន
បរិប្បរិការិ ហោតិ ។ យោ សោ កិក្ខុ សត្តរិបិ អតា
រវោ វិហារតិ អប្បដិស្សោ ធម្មេបិ ។ បេ ។ សង្ឃេបិ ។
បេ ។ សិក្ខាយបិ ន បរិប្បរិការិ ហោតិ សោ សង្ឃេ
អនុវាទិ ជនេតិ ។ យោ សោ ហោតិ អនុវាទោ ពហុជ
នាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្តា
យ អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវមនុស្សានិ ។ ឯវរូបញ្ចោ

វិធីយបិណ្ឌ បរិវារៈ

ដែលមិនឲ្យមូលនៃអនុវត្តទង្គិលាមកនោះ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនាគតទៀតបាន
រមែងមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ មានពាក្យតទៅទៀតថា ភិក្ខុជាអ្នក
លុបគុណគេ ជាអ្នកលើកខ្លួន ។ បេ ។ ជាអ្នកប្រណែន ជាអ្នកកំណាញ់
ជាអ្នកអ្នតអាង ជាអ្នកលាក់ពុត ជាអ្នកមានប្រាថ្នាលាមក មានទិដ្ឋភាពក្រក់
ជាអ្នកប្រកាន់តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន នឹងប្រកាន់មាំ លះបង់បាន
ដោយកម្រ ។ ភិក្ខុណា ដែលប្រកាន់តាមសេចក្តីយល់ របស់ខ្លួន
ប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនគោរព មិន
ទុនលំទោនក្នុងព្រះសាស្តាផង មិនគោរព មិនទុនលំទោន ក្នុងព្រះ
ធម៌ផង មិនគោរព មិនទុនលំទោនក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌
ក្នុងសិក្ខាផង ។ បេ ។ ភិក្ខុណា មិនគោរព មិនទុនលំទោនក្នុងព្រះសាស្តា
ផង ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃផង ។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌
ក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ញ៉ាំងអនុវត្តឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ។
អនុវត្តណា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិន
ជាសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ បើអ្នកទាំងឡាយ

៣៧៣

កតិបុត្តវិរំ ឆ សារណីយា ធម្មា

តុម្ហេ អនុវាទម្ភលំ អជ្ឈតំ វា ពហំទ្វា វា សមទុ
បស្សេយ្យា ឥត្រ តុម្ហេ តស្សេវ ទាបកស្ស អនុវាទ-
ម្ភលស្ស បហានាយ វាយមេយ្យា ឯវេបេតស្ស តុម្ហេ
អនុវាទម្ភលំ អជ្ឈតំ វា ពហំទ្វា វា ន សមទុបស្សេយ្យា-
ឥ ត្រ តុម្ហេ តស្សេវ ទាបកស្ស អនុវាទម្ភលស្ស
អាយតី អនុវស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យា ឯ វ ឯវេតស្ស
ទាបកស្ស អនុវាទម្ភលស្ស បហានំ ហោតិ ឯវេតស្ស
ទាបកស្ស អនុវាទម្ភលស្ស អាយតី អនុវស្សវោ
ហោតិ ។ ឥហានិ ឆ អនុវាទម្ភលានិ ។

(៨៥៦) តត្ថ កតមេ ឆ សារណីយា ធម្មា ។

ឥ ឆ ភិក្ខុវោ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ
សត្រហ្មទាវសុ អាវិ ថេវ វហោ ឆ អយម្បិ ធម្មា

ពតិបុញ្ញវិវរៈ សារាណីយធម៌ ៦

ពិចារណាយើញ នូវមូលនៃអនុវត្តមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន
ឬក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួនក្តី ក្នុងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ឬក្នុងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃ
ក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាមលះបង់នូវមូលនៃអនុវត្តដែលាមកនោះឯង
ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន និងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួននិងបរិស័ទ
នៃបុគ្គលដទៃនោះចេញ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាយើញ នូវមូលនៃ
អនុវត្តមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ឬក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួនក្តី ក្នុង
សន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ឬក្នុងបរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
ប្រតិបត្តិ ដើម្បីកុំឲ្យមូលនៃអនុវត្តដែលាមកនោះឯង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនា-
គតបាន ក្នុងសន្តាននៃខ្លួននិងសន្តាននៃបុគ្គលដទៃ ក្នុងបរិស័ទនៃខ្លួននិង
បរិស័ទនៃបុគ្គលដទៃនោះ ។ ការលះបង់នូវមូលនៃអនុវត្តដែលាមកនេះ
រមែងមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ការដែលមិនឲ្យមូលនៃអនុវត្តដែលាមក
នេះ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអនាគតបាន រមែងមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។
នេះជាមូលនៃអនុវត្ត ៦ យ៉ាង ។

(៨៥៦) សារាណីយធម៌ ៦ ក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។
(សារាណីយធម៌ ៦ គឺ) កិកក្នុងសាសនានេះ បានតាំងកាយកម្ម
ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងពួកសព្វហ្មតារបុគ្គល ទាំងក្នុងទីចំពោះមុខ
ទាំងក្នុងទីកំបាំងមុខ ធម៌នេះឯង ឈ្មោះថាជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីរលឹក

៣៧៤

វិធីយបិដកេ បរិវារេ

សារាណីយោ បិយករណោ កុរុករណោ សង្កហាយ
អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីកាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន
ចបរិ កិក្កុនោ មេត្តំ វចកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ ស-
ព្រហ្មចារីសុ អាវិ ចេវ រហោ ច អយម្យំ ធម្មោ
សារាណីយោ បិយករណោ កុរុករណោ សង្កហាយ
អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីកាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន
ចបរិ កិក្កុនោ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ
សព្រហ្មចារីសុ អាវិ ចេវ រហោ ច អយម្យំ ធម្មោ
សារាណីយោ បិយករណោ កុរុករណោ សង្កហាយ
អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីកាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន
ចបរិ កិក្កុ យេ តេ លាភា ធម្មិកា ធម្មលទ្ធា អន្តមសោ
បត្តបរិយា បន្ទមត្តម្យំ តថារូបេហិ លាភេហិ អប្បដិវិ-
កត្តភោតិ ហោតិ សីលវន្តេហិ សព្រហ្មចារីហិ សាធា-

វិទ្យុបិដក បរិវារ:

ឈ្មោះថា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ឈ្មោះថា ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដល់ស-
ព្រហ្មចារីបុគ្គល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិនវិវាទ ដើម្បី
ព្រមព្រៀង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ មានពាក្យតទៅទៀតថា ភិក្ខុ
(ក្នុងសាសនានេះ) បានតាំងវិចកម្មប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងពួកសព្វហ្ម-
ចារីបុគ្គល តាំងក្នុងទីចំពោះមុខ តាំងក្នុងទីកំបាំងមុខ ធម៌នេះឯង ឈ្មោះ
ថា ជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីរលឹក ឈ្មោះថា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ឈ្មោះ
ថា ធ្វើនូវសេចក្តីគោរពដល់សព្វហ្មចារីបុគ្គល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
សង្គ្រោះ ដើម្បីសេចក្តីមិនវិវាទ ដើម្បីព្រមព្រៀង ដើម្បីសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ ។ មានពាក្យតទៅទៀតថា ភិក្ខុ (ក្នុងសាសនានេះ) បាន
តាំងមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងពួកសព្វហ្មចារីបុគ្គល តាំងក្នុងទី
ចំពោះមុខ តាំងក្នុងទីកំបាំងមុខ ធម៌នេះឯង ឈ្មោះថា ជាធម៌ដែលបុគ្គល
គប្បីរលឹក ឈ្មោះថា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ឈ្មោះថា ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព
ដល់សព្វហ្មចារីបុគ្គល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីសេចក្តី
មិនវិវាទ ដើម្បីព្រមព្រៀង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ មានពាក្យតទៅ
ទៀតថា លាភណ្ណដែលប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ដោយ
ហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែអាហារបិណ្ឌបាត ភិក្ខុអ្នកមិនទាន់បានបរិភោគ
តាំងមិនទាន់បានចែកលាភដូច្នោះនៅឡើយ ជាអ្នកបរិភោគ សាធារណៈ

៣៧៥

កតិបុញ្ញវិវា ឆ សារណីយោ ធម្មា

រណាកោតី អយម្បិ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ

កុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯក

ការាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរិ កិក្ខុ យានិ តានិ

សីលានិ អទ្ធិណ្ណានិ អន្តិទានិ អសតលានិ អកម្មាសានិ

កុដិស្សានិ វិញ្ញាបសត្តានិ អបរាមជ្ជានិ សមាទិសំវត្តនិ

កានិ តថាវុបេសុ សីលេសុ សីលសាមញ្ញកតតា វិហារតិ

សព្វប្បទាវិហិ អាវិ ថេវ រហោ ច អយម្បិ ធម្មោ

សារណីយោ បិយករណោ កុករណោ សង្កហាយ

អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកការាយ សំវត្តតិ ។ បុន

ចបរិ កិក្ខុ យាយិ ទិដ្ឋិ អរិយា និយ្យានិកា និយ្យាតិ

តករស្សី សមាទិកក្ខយាយ តថាវុទាយ ទិដ្ឋិយា

កតិបុត្តាវរៈ សារាណីយធម៌៦

(ជាមួយ) នឹងសព្វហ្មតារីបុគ្គលអ្នកមានសីលទាំងឡាយ ធម៌នេះឯង
 ឈ្មោះថាជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីរលឹក ឈ្មោះថាធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់
 ឈ្មោះថាធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដល់សព្វហ្មតារីបុគ្គល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិនវិវាទ ដើម្បីព្រមព្រៀង ដើម្បីសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ ។ មានពាក្យតទៅទៀតថា សីលណា ដែលមិនដាច់
 មិនធ្លុះ មិនពពាល មិនពព្រះ ជាសីលជាល្អ ជាសីលដែលអ្នកប្រាជ្ញតែង
 សរសើរ ជាសីលដែលគណៈ នឹងទិដ្ឋិមិនបានប៉ះពាល់ ជាសីលប្រ-
 ព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ^(១) ភិក្ខុជាអ្នកមានសីលស្មើគ្នា ក្នុងសីលទាំង
 ឡាយ មានសភាពដូច្នោះ ជាមួយនឹងសព្វហ្មតារីបុគ្គល ទាំង
 ក្នុងទីចំពោះមុខ ទាំងក្នុងទីកំបាំងមុខ ធម៌នេះឯង ឈ្មោះថាជាធម៌ដែល
 បុគ្គលគប្បីរលឹក ឈ្មោះថាធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ឈ្មោះថាធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដល់សព្វហ្មតារីបុគ្គល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិន
 វិវាទ ដើម្បីព្រមព្រៀង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ពាក្យតទៅទៀតថា
 ទិដ្ឋិណា ដ៏ប្រសើរ ជាទីនាំសត្វចេញចាកវដ្តទុក្ខ របស់បុគ្គលអ្នកធ្វើយ៉ាង
 នោះ ដើម្បីជាទីអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រព័ន្ធ ភិក្ខុប្រកបដោយសេចក្តី

១ អង្គិកថា ជាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីបញ្ចប់សមាធិនឹងអប្បធានសមាធិ ។

វិធីបិដក បរិវារ

ទិដ្ឋិសាមញ្ញតតោ វិហារតិ សព្វប្បចារីហិ អាវិ ចេវ
រហោ ច អយម្បិ ធម្មោ សារាណីយោ មិយករណោ
ករុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯក-
ភារាយ សិវត្ថតិ ។ ឥមេ ធិ សារាណីយោ ធម្មា ។

(៨៥៧) តត្ថ កតមាទិ អដ្ឋាវស ភេទករុត្ថនិ ។

ឥធិ កិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទិបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទិបេតិ
អវិទយំ វិទយោតិ ទិបេតិ វិទយំ អវិទយោតិ ទិបេតិ
អភាសិតំ អលបិតំ តថាកតេន ភាសិតំ លបិតំ តថា-
កតេនាតិ ទិបេតិ ភាសិតំ លបិតំ តថាកតេន អភាសិតំ
អលបិតំ តថាកតេនាតិ ទិបេតិ អនាចិណ្ឌិ តថាកតេន
អាចិណ្ឌិ តថាកតេនាតិ ទិបេតិ អាចិណ្ឌិ តថាកតេន
អនាចិណ្ឌិ តថាកតេនាតិ ទិបេតិ អប្បញ្ញតិ តថាកតេន
បញ្ញតិ តថាកតេនាតិ ទិបេតិ បញ្ញតិ តថាកតេន

វិធីយបិដក បរិវារៈ

យល់ឃើញស្មើគ្នា ដោយទិដ្ឋមានសភាពដូច្នោះ (ជាមួយ) នឹងសព្វហ្មុ
ចារីបុគ្គល ទាំងក្នុងទីចំពោះមុខ ទាំងក្នុងទីកំបាំងមុខ ធម៌នេះឯង ឈ្មោះថា
ជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីលើក ឈ្មោះថាធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ឈ្មោះ
ថាធ្វើនូវសេចក្តីគោរពដល់សព្វហ្មុចារីបុគ្គល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
សង្រ្គោះ ដើម្បីមិនវិវាទ ដើម្បីព្រមព្រៀង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។
នេះជាសារណីយធម៌ ៦ ។

(៤៥៧) កេទកវត្ថុ ១៨ ដែលមកក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូច
ម្តេចខ្លះ ។ (កេទកវត្ថុ ១៨ នោតី) ភិកក្នុងសាសនានេះ សំដែង
នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែង
នូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១
សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោល ថា
តថាគតបានសំដែងបានពោល ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យដែលតថាគត បាន
សំដែង បានពោល ថាតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល ១ សំដែង
នូវវត្ថុដែលតថាគត មិនបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគតបាន
សន្សំមក ១ សំដែងនូវវត្ថុដែលតថាគតបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែល
តថាគត មិនបានសន្សំមកហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទដែលតថាគតមិន
បានបញ្ញត្តិ ថាតថាគតបានបញ្ញត្តិ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទដែលតថាគត

៣៧៧

កតិបុញ្ញវិវាទ អដ្ឋារសពេទ្យករវិគ្គន្តិ

អប្បញ្ញត្តិ តថាភតេនាតិ ធិបេតិ អាបត្តិ អនាបត្តតិ
ធិបេតិ អនាបត្តិ អាបត្តតិ ធិបេតិ លហុកិ អាបត្តិ
កុរុកា អាបត្តតិ ធិបេតិ កុរុកិ អាបត្តិ លហុកា
អាបត្តតិ ធិបេតិ សារសេសំ អាបត្តិ អនរសេសា
អាបត្តតិ ធិបេតិ អនរសេសំ អាបត្តិ សារសេសា
អាបត្តតិ ធិបេតិ ធិដល្លិ អាបត្តិ អធិដល្លា អាបត្តតិ
ធិបេតិ អធិដល្លិ អាបត្តិ ធិដល្លា អាបត្តតិ ធិបេតិ ។
ឥមាធិ អដ្ឋារស ភេទករវិគ្គន្តិ ។

(៨៥៨) តត្ថ កតមាធិ ចត្តារិ អធិករណាធិ ។
វិវាទាធិករណំ អនុវិវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ
កិច្ចាធិករណំ ។ ឯមាធិ ចត្តារិ អធិករណាធិ ។

(៨៥៩) តត្ថ កតមេ សត្ត សមថា ។ សម្មទារិទ្ធ-
យោ សតិវិទយោ អម្មទ្ធិវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ យេ-
កុយ្យសិកា តស្សទាបិយសិកា(១) តិណារត្តារកោ ។
ឥមេ សត្ត សមថា ។

កតិបុញ្ញវិវាទ វិគ្គិតំ ។

១ ឧ. ពស្សបិយ្យសិកា ។

កតិបុញ្ញវារៈ ភេទករវិគ្គ ១៨ យ៉ាង

បានបញ្ចាត ញាត ថាតថាគតមិនបានបញ្ចាត ១ សំដែងនូវអាបត្តិ ថាជាអនា-
បត្តិ ១ សំដែងនូវអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ១ សំដែងនូវលហុកាបត្តិ ថា
ជាគុកាបត្តិ ១ សំដែងនូវគុកាបត្តិ ថាជាលហុកាបត្តិ ១ សំដែងនូវសាវ-
សេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ ១ សំដែងនូវអនវសេសាបត្តិ ថាជាសាវ-
សេសាបត្តិ ១ សំដែងនូវទេសលាបត្តិ ថាជាអទេសលាបត្តិ ១ សំដែងនូវ
អទេសលាបត្តិ ថាជាទេសលាបត្តិ ១ ។ នេះជាកេតករវិគ្គ ១៨ ។

(៨៥៨) អធិករណ៍ ៤ ដែលមកក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(អធិករណ៍ ៤ នោះ គឺ) វិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវាទាធិករណ៍ ១
អាបត្តាធិករណ៍ ១ ភិប្បាធិករណ៍ ១ ។ នេះជាអធិករណ៍ ៤ ។

(៨៥៩) សមថៈ ៧ ដែលមកក្នុងមាតិកាទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។

(សមថៈ ៧ នោះ គឺ) សម្មាវិន័យ ១ សត្តវិន័យ ១ អម្មទ្ធុវិន័យ ១

បដិញ្ញាតករណៈ ១ យេកុយ្យសិកា ១ តស្សប្រាប័យសិកា ១ តិណវត្តារកៈ

១ ។ នេះជាសមថៈ ៧ ។

ព្យាដ

វិទ្យាបិដក បរិវារ

តិស្ស្រ្យានំ

(៨៦០) អាបត្តិ អាបត្តិកុលា

វិទ្យា សត្តិ បុណ្ណ

វិទ្យា ការវា ចេវ

ការវា មូល ចេវ ច

បុណ្ណ វិទ្យា វិបត្តិ

សមុជ្ជានវិវាទនា (១)

អនុវាទា សារាណិយំ

កេនាធិករណោន ច ។

សត្តេវ សមថា វត្តា

បទា សត្តរសា (២) នមេត ។

វិទយបិណ្ឌ បរិវារ:

ឧទ្ទាននៃកតិបថាវារៈនោះដ្បិប្រេះ

(៨៦០) និយាយពីអាបត្តិ ១ កងនៃអាបត្តិ ១ វត្ថុដែល
ព្រះអង្គទ្រង់វិនិច្ឆ័យហើយ ១ អាបត្តិ ៧ យ៉ាង ១ នឹងកង
នៃអាបត្តិ ៧ ទៀត ១ វត្ថុដែលព្រះអង្គទ្រង់វិនិច្ឆ័យហើយ
៧ ទៀត ១ អតារវៈ ១ តារវៈជាមូល ១ វត្ថុដែលព្រះអង្គទ្រង់
វិនិច្ឆ័យហើយ ៦ ទៀត ១ វិបត្តិ ១ សម្មជាន (នៃអាបត្តិ) ១
វិវាទមូល ១ អនុវាទមូល ១ សារាណីយធម៌ ១ ភេទកវត្ថុ ១
អធិកវណ៍ ១ ។ សម្រប: ៧ ដែលលោកពោលហើយ
រួមជាបទ ១៧ នេះឯង ។

វិសតិ វិរា

(៨៦០) បឋមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ចារាជីកំ អា
បដ្ឋេយ្យាតិ ។ ន ហិតំ វត្តតំ ។ សដ្ឋ្យាទិសេសំ អា
បដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ វុល្លច្ចយំ អាបដ្ឋេយ្យា
តិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ចាចិត្តិយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិ
យាតិ វត្តតំ ។ ចាជិទេសជ័យំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ
វត្តតំ ។ ទុក្កដំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ទុក្ខា
សតិ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ ន ហិតំ វត្តតំ ។

(៨៦២) ទុតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ចារាជីកំ អា
បដ្ឋេយ្យាតិ ។ ន ហិតំ វត្តតំ ។ សដ្ឋ្យាទិសេសំ អាបដ្ឋេ
យ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ វុល្លច្ចយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។
សិយាតិ វត្តតំ ។ ចាចិត្តិយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ
វត្តតំ ។ ចាជិទេសជ័យំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ ន ហិតំ
វត្តតំ ។ ទុក្កដំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។
ទុក្ខាសតិ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ ន ហិតំ វត្តតំ ។

វិសតិវិវរៈ

(៨៦១) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីកដោយសម្បជានៃអាបត្តិជាបឋមដែរ
ឬទេ ។ មិនត្រូវទេ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស (ដោយសម្បជានៃ
អាបត្តិជាបឋម)ឬទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិប្រល្លច័យឬទេ ។
មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈឬទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិ
បាជិទេសនីយៈឬទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខឬទេ ។ មាន
ត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខពាសិត (ដោយសម្បជានៃអាបត្តិជាបឋម)
ឬទេ ។ មិនត្រូវទេ ។

(៨៦២) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីកដោយសម្បជានៃអាបត្តិទី២ ឬទេ ។
មិនត្រូវទេ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសឬទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវ
អាបត្តិប្រល្លច័យឬទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈឬទេ ។ មាន
ត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយៈឬទេ ។ មិនត្រូវទេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ
ឬទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខពាសិតឬទេ ។ មិនត្រូវទេ ។

វិនយបិដកេ បរិវាហេ

(៨៦៣) តតិយន អាមត្តិសមុដ្ឋានេន ចារាជិកំ
អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ ន ហិតិ វត្តតំ ។ សង្ឃាទិសេសំ អា-
មជ្ជេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ឥល្លច្ចយំ អាមជ្ជេយ្យា-
តិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ចាចិត្តយំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ សិ-
យាតិ វត្តតំ ។ ចាដិទេសនីយំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ សិយាតិ
វត្តតំ ។ ទុក្កដំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ទុក្ខា-
សិតំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ ន ហិតិ វត្តតំ ។

(៨៦៤) ចតុត្ថេន អាមត្តិសមុដ្ឋានេន ចារាជិកំ អា-
មជ្ជេយ្យា ។ តិសិយាតិ វត្តតំ ។ សង្ឃាទិសេសំ អាមជ្ជេ-
យ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ឥល្លច្ចយំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។
សិយាតិ វត្តតំ ។ ចាចិត្តយំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ សិយាតិ
វត្តតំ ។ ចាដិទេសនីយំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ សិយាតិ
វត្តតំ ។ ទុក្កដំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។
ទុក្ខាសិតំ អាមជ្ជេយ្យាតិ ។ ន ហិតិ វត្តតំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៨៦៣) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាវជ័ក ដោយសម្បជាននៃអាបត្តិទី ៣

ប្តូរទេ ។ មិនត្រូវទេ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈប្តូរទេ ។
មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយៈប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខាសិតប្តូរទេ ។ មិន
ត្រូវទេ ។

(៨៦៤) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាវជ័ក ដោយសម្បជាននៃអាបត្តិទី ៤ ប្តូរទេ ។

មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្ងថ្មយប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈប្តូរទេ ។
មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយៈប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខាសិតប្តូរទេ ។
មិនត្រូវទេ ។

៣៨១

វិសតិ វិវា ធរាបត្តិសមុជ្ឈានវិវិ

[៨៦៥] បញ្ចមេន អាបត្តិសមុជ្ឈានេន ចារាជិកំ អា-
បដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ សង្ឃានិសេសំ អាបដ្ឋេ-
យ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ឥល្លច្ចយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។
សិយាតិ វត្តតំ ។ ចាចិត្តយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ
វត្តតំ ។ ចាជិទេសនីយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ ន ហិតិ
វត្តតំ ។ ទុក្កដំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។
ទុក្ខាសិតំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។

[៨៦៦] ធរដ្ឋេន អាបត្តិសមុជ្ឈានេន ចារាជិកំ អា-
បដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ សង្ឃានិសេសំ អា-
បដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ឥល្លច្ចយំ អាបដ្ឋេយ្យា-
តិ ។ សិយាតិ វត្តតំ ។ ចាចិត្តយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។
សិយាតិ វត្តតំ ។ ចាជិទេសនីយំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។
សិយាតិ វត្តតំ ។ ទុក្កដំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ សិយាតិ
វត្តតំ ។ ទុក្ខាសិតំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។ ន ហិតិ វត្តតំ ។

វិសតិវារៈ វារៈសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦

(៨៦៥) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ដោយសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទី ៥

ប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសប្តូរទេ ។ មានត្រូវ
ដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិថល្លប្តីយប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយៈប្តូរទេ ។ មិនត្រូវ
ទេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិទណាសិត
ប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។

(៨៦៦) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ដោយសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទី៦ ប្តូរទេ ។

មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវ
អាបត្តិថល្លប្តីយប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈប្តូរទេ ។ មាន
ត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយៈប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដប្តូរទេ ។ មានត្រូវដែរ ។ ត្រូវអាបត្តិទណាសិតប្តូរទេ ។ មិនត្រូវទេ ។

ចប់ វារៈនៃអាបត្តិសមុដ្ឋាន ៦ ជាបឋម ។

៣៧៥

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(៨២៧) បឋមេន អាបត្តិសម្មជ្ជានេន កតិ អាបត្តិ-
យោ អាបជ្ជតិ ។ បឋមេន អាបត្តិសម្មជ្ជានេន បញ្ច
អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កិក្ក កប្បយសញ្ញា សញ្ញាតិ-
កាយ កុដិ ករោតិ អនេសតវត្ថុកំ បមាណាតិកុន្តិ
សារម្មំ អបរិក្កមនំ បយោកេ ទុក្កដំ ឯកបិណ្ណោ អនា-
តតេ អាបត្តិ បិណ្ណច្ចយស្ស តស្មី បិណ្ណោ អាតតេ អាបត្តិ
សង្កាទិសេសស្ស ។ កិក្ក កប្បយសញ្ញា វិកាលេ
កោជនំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ពាចិត្តយស្ស ។ កិក្ក កប្ប-
យសញ្ញា អញ្ញាតិកាយ កិក្កនិយា អន្តរយរិ បរិដ្ឋាយ
ហត្ថតោ ខាទនិយំ វា កោជនិយំ វា សហត្ថា បដិក្ក-
ហេត្ថា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាជនេសនិយស្ស ។ បឋមេន
អាបត្តិសម្មជ្ជានេន ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។
តា អាបត្តិយោ ចត្តនិ វិបត្តនិ កតិ វិបត្តិយោ កជនិ ។
សត្តនិ អាបត្តិកុញ្ញានិ កតិហិ អាបត្តិកុញ្ញេហិ សង្កហិ-
តា ។ នន្ទំ អាបត្តិសម្មជ្ជានេន កតិហិ សម្មជ្ជានេហិ ស-
ម្មជ្ជហនិ ។ ចត្តនិ អនិករណានិ កតមិ អនិករណំ ។
សត្តនិ សមថានិ កតិហិ សមថេហិ សម្មនិ ។

វិធីបិណ្ឌ ចរិកៈ

(៨៦៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្តីនាន យ៉ាង ដោយសម្បជានៃអាបត្តិទី១ ។

ត្រូវអាបត្តិ ៥ ដោយសម្បជានៃអាបត្តិទី ១ គឺភិក្ខុសំគាល់ថា គួរហើយ

ធ្វើកុដដោយការបូមគេមកដោយខ្លួនឯង តែឥតមានសង្ឃសំដែងទិឡ

ធ្វើឱ្យហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានទីទប់ចារៈ ត្រូវអាបត្តិ

ទុកដរាល់ប្រយោគ កាលនៅតែបាយអប្បកម្មយុជុំនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិ

ថ្មល្អក្តីយ កាលបើបូកបាយអម្បយុជុំនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-

ទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា គួរ ហើយបរិភោគភោជនីយាហារក្នុងវេលា

វិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា គួរ ហើយទទួលខាននីយៈ

ឬភោជនីយាហារអំពីដៃភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះ

ផ្ទះដោយដៃខ្លួនឯង យកមកបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុត្រូវ

អាបត្តិទាំង ៥ នេះ ដោយសម្បជានៃអាបត្តិទី ១ ។ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤

អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិប្តីនាន ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង

៧ លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិប្តីនាន ។ បណ្តាសម្បជានៃ

អាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជានៃប្តីនាន ។ បណ្តាអធិករណ៍ ៤

ចាត់ជាអធិករណ៍អ្វី ។ បណ្តាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប្តីនាន ។

៣៨៣

វិសតិ វិវា ធរអាបត្តិសម្មជ្ជាណាមបដិវារិ

តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ វិបត្តិនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ កដ្ឋន្តំ
សិយា សីលវិបត្តិ សិយា អាចារិបត្តិ ។ សត្តន្តំ អា-
បត្តិក្ខត្តានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខត្តោហិ សង្កហិតា សិយា
សង្ឃា ទិសេសាបត្តិក្ខត្តោ ទ្វេ សិយា ខុល្លត្តយាបត្តិក្ខត្តោ ទ្វេ
សិយា អាចត្តិយាបត្តិក្ខត្តោ ទ្វេ សិយា ចាដិទេសនិយា-
បត្តិក្ខត្តោ ទ្វេ សិយា ធុក្កជាបត្តិក្ខត្តោ ទ្វេ ។ ធុន្តំ អាបត្តិ-
សម្មជ្ជាហានំ ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជហានំ កាយតោ
សម្មជ្ជហានំ ន វិចតោ ន ចិត្តតោ ។ ចត្តន្តំ អធិករណានំ
អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្តំ សម្មហានំ ភីហិ សមថេហិ
សត្តន្តំ សិយា សម្មទាវិទយេន ច បដិញាតករណេន
ច សិយា សម្មទាវិទយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។

(៨៦៨) ធុតិយេន អាបត្តិសម្មជ្ជានេន កតិ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ ធុតិយេន អាបត្តិសម្មជ្ជានេន
ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កិក្ក កប្បយសញ្ញា

វិសតិវិរៈ សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាងនៃឯកតាបត្តិវិរៈ

បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ២ គឺសីល-
 វិបត្តិក៏មាន អាចារវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិ ៧ លោក
 សង្គ្រោះដោយកង នៃអាបត្តិ ៥ គឺកងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន
 កងនៃអាបត្តិថ្មល្អប្លែកៗក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិ
 បាដិទេសនីយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្ខដក៏មាន ។ បណ្ណាសមុជ្ឈាននៃ
 អាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសមុជ្ឈាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិន
 បានតាំងឡើងអំពីវាចា ទាំងមិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តឡើយ ។ បណ្ណា
 អធិករណ៍ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណា
 សមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយសមុខារិន័យនីតិបដិញ្ញាត-
 ករណៈក៏មាន ដោយសមុខារិន័យនីតិណវត្ថុរកៈក៏មាន ។

[៨៦៨] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបន្តាន ដោយសមុជ្ឈាននៃអាបត្តិទី ២ ។

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៤ ដោយសមុជ្ឈាននៃអាបត្តិទី ២ គឺភិក្ខុសំគាល់ថាគួរ

វិធីបដិកេ បរិវារោ

សមាទិសតិ កុដិ មេ កកោថាតិ តស្ស កុដិ ក
 រោន្តិ អទេសតិ តកំ បមាណាតិ ក្កន្តិ សារម្ហំ អបរិក្ក-
 មនំ បយោកេ ទុក្កន្តិ ឯកបណ្ណោ អនាគតេ អាបត្ត
 ឥល្អច្ចយស្ស តស្ស បណ្ណោ អាគតេ អាបត្ត សង្ឃ-
 ទិសសស្ស ។ កិក្ក កប្បយសញ្ញា អនុបសម្បន្តិ
 បទសោ ធម្មំ វាចេតិ អាបត្ត ចាចិត្តយស្ស ។ ទុតិ-
 យេន អាបត្តសម្មជានេន វេហា ចតស្សោ អាបត្តិយោ
 អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ វិបត្តន្តិ កតិ វិបត្ត-
 យោ កជន្តិ ។ បេ ។ សត្តន្តិ សមថានិ កតិហិ
 សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ វិបត្តន្តិ
 ទ្វេ វិបត្តិយោ កជន្តិ សិយា សិលវិបត្តិ សិយា អាចារ្យ-
 វិបត្តិ ។ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ ចត្វហិ អាបត្តិក្ខន្ធមហិ
 សង្កហិតា សិយា សង្ឃទិសេសាបត្តិក្ខន្ធានេន សិយា
 ឥល្អច្ចយាបត្តិក្ខន្ធានេន សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធានេន
 សិយា ទុក្កជាបត្តិក្ខន្ធានេន ។ ធម្មំ អាបត្តសម្មជានា
 ឯកេន សម្មជានេន សម្មជហនិ វាចេតោ សម្មជហនិ
 ន កាយតោ ន ចិត្តតោ ។ ចត្តន្តិ អជិករណានិ

វិធីបិណ្ឌ បរិវារៈ

ក៏បបួល (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា លោកទាំងឡាយចូរធ្វើកុំដឺឡើង ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ធ្វើកុំដី ចំពោះភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឡើ ធ្វើឡើហួសប្រ-
មាណ មានហេតុទាស់ មិនមានទីបចារៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដកល់ប្រយោគ
កាលនៅតែបាយអប្បកម្មយុជ្ឈន៍ហើយ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងឺយ លុះបូកបាយ
អម្មយុជ្ឈនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា គួរ
ក៏បង្រៀនធម៌ជាបទ ចំពោះអនុបសម្បន្ធ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិ ៤ នេះ ដោយសម្បជាននៃអាបត្តិទី ២ ។ បណ្ណារិបត្តិ ៤
អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងរិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧
រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ណារិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់
បញ្ចូលក្នុងរិបត្តិ ២ គឺសីលរិបត្តិក៏មាន អាចារិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណា
កងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្រ្គោះដោយកងអាបត្តិ ៤ គឺកងនៃអាបត្តិ
សង្ឃទិសេសក៏មាន កងនៃអាបត្តិថ្មល្ងឺយក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្ខដកក៏មាន ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ ៦
តាំងឡើងដោយសម្បជានតែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីវាចា មិនតាំងឡើងអំពី
កាយ មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តឡើយ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ ចាត់ជា

វិសតិ វិរា ធរាបត្តិសមដ្ឋានរាបត្តិវិរា

អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្ឋំ សមថាជំ តំហំ សមថេហំ
សម្មន្ឋំ សិយា សម្មទាវិជយេន ច បដិញ្ញាតករណេន
ច សិយា សម្មទាវិជយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។
(៨៦៧) តតិយេន អាបត្តិសមដ្ឋានេន កតិ អា-
បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តតិយេន អាបត្តិសមដ្ឋានេន
បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ កិក្កុ កក្កុយសញ្ញា សិវិ-
ទហិត្តា កុដិ កកេតិ អនេសិតវត្តកំ បមាណាតិក្កន្ឋំ
សារម្ពំ អមរក្កមនំ បយោកេ ទុក្កដំ ឯកបណ្ណោ អ-
នាគតេ អាបត្តិ បល្ល្លយស្ស តស្ស បណ្ណោ អាគតេ
អាបត្តិ សដ្ឋ្យនិសេសស្ស ។ កិក្កុ កក្កុយសញ្ញា
បណ្ឌិតកោជនាជំ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ
អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ កិក្កុ កក្កុយសញ្ញា កិក្កុ-
និយា វេសាសន្តិយោ ន និវេត្តា កុញ្ញតិ អាបត្តិ បា-
ជិទេសនិយស្ស ។ តតិយេន អាបត្តិសមដ្ឋានេន វេមា
បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្ឋំ
វិបត្តនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្ឋំ ។ បេ ។ សត្តន្ឋំ សមថាជំ

វិសតិវារៈ សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាងនឹងកាពបត្តិវារៈ

អាបត្តាធិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ
ដោយសមុទារិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមុទារិន័យនឹងតិ-
ណវត្ថារកៈក៏មាន ។

(៨៦៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបន្ទាន ដោយសមុជ្ឈាននៃអាបត្តិទី ៣ ។

ត្រូវអាបត្តិ ៥ ដោយសមុជ្ឈាន នៃអាបត្តិទី ៣ គឺភិក្ខុសំគាល់ថា
គួរក៏ចាត់ចែងធ្វើកុដិ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ
មានហេតុពាស មិនមានទីទប់ចារៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដករល់ប្រយោគ កាល
នៅតែបាយអប្បកម្មយុជុនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់យ លុះបូកបាយអ
ម្មយុជុនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាគួរ
ក៏សូមបណ្ឌិតភោជនដើម្បីខ្លួនមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុសំ-
គាល់ថាគួរហើយកាលបើមានភិក្ខុនីមកឈររង្គាប់ (ឲ្យគេអង្គាសភោជន)
មិនបានហាមឃាត់ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិ ៥ នេះ ដោយសមុជ្ឈាននៃអាបត្តិទី ៣ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិ
ទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិបន្ទាន ។ បេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ យ៉ាង

វិសយបិដកេ បរិវារោ

កត្តិហិ សមថេហិ សម្មន្តំ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្តំ
វិបត្តន្តំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តំ សិយា សលវិបត្តិ សិយា
អាហារវិបត្តិ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខន្ធាន្តំ បញ្ចហិ
អាបត្តិក្ខន្ធហិ សង្កហិតា សិយា សង្ឃាទិសេសា-
បត្តិក្ខន្ធន សិយា ឝុល្លត្ថយាបត្តិក្ខន្ធន សិយា ទា-
ចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធន សិយា ទាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធន
សិយា ទិក្ខជាបត្តិក្ខន្ធន ។ ធន្តំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានន្តំ
ឃិកេន សម្មដ្ឋានន្តំ សម្មដ្ឋហន្តំ កាយតោ ច វាចតោ
ច សម្មដ្ឋហន្តំ ន ចិត្តតោ ។ ចតុន្តំ អធិករណាន្តំ
អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្តំ សមថានិ តិហិ សមថេហិ
សម្មន្តំ សិយា សម្មខារីនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន
ច សិយា សម្មខារីនយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។

[៨៧០] ចតុត្តេន អាបត្តិសម្មដ្ឋានន្តំ កត្តិ អាបត្តិ-
យោ អាបដ្ឋតិ ។ ចតុត្តេន អាបត្តិសម្មដ្ឋានន្តំ ច អា-
បត្តិយោ អាបដ្ឋតិ កត្តុ មេឝន្តំ ធម្មំ បដិសេវតិ អាបត្តិ
ទារាជិកស្ស ។ កត្តុ អកប្បយសញ្ញា សញ្ញាចកាយ
ក្កដិ ករោតិ អទេសតវត្តតិ បមាណាតក្កន្តំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ
រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ៤ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារៈវិបត្តិក៏មាន ។
បណ្ណាក្នុងវិនយអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះដោយកង វិនយអាបត្តិ ៥ គឺកង
វិនយអាបត្តិសង្ឃទិសសក៏មាន កងវិនយអាបត្តិថេរ្យប្បយក៏មាន កងវិនយ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងវិនយអាបត្តិបាជិទេសនីយៈក៏មាន កងវិនយអាបត្តិ
ទុក្ខដក៏មាន ។ បណ្ណាសម្មជាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសម្មជាន
តែ ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចា មិនតាំងឡើងអំពីចិត្ត ។ បណ្ណាអធិ-
ករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយ
សមថៈ ៧ គឺដោយសម្មទាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយ
សម្មទាវិន័យនឹងតិណវត្ថុរកៈក៏មាន ។

(៨៧០) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ដោយសម្មជាន នៃអាបត្តិទី ៤ ។

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៦ ដោយសម្មជាននៃអាបត្តិទី ៤ គឺភិក្ខុសេពមេថុន-
ធម្ម ត្រូវអាបត្តិបាពជិក ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនគួរ ក៏ធ្វើកុដដោយការ
សូមគេខ្លួនឯង ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ មាន

វិសតិ វិ: ធរាមត្តិសម្មដ្ឋានកាបត្តិវិ:

សារ្យំ អបរិក្កមនំ បយោតេ ធុក្កដំ ឯកបិណ្ណោ
អនាគតេ អាបត្តិ វេល្លច្ចុយស្ស តស្មី បិណ្ណោ អា-
គតេ អាបត្តិ សង្ឃិ ទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ អកប្បិ-
យសញ្ញា វិកាលេ កោជនំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញា អញ្ញាតិកាយ
ភិក្ខុនិយា អន្តរយរំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនិយំ វា
កោជនិយំ វា សហត្ថា បដិក្កហេតា កុញ្ញតិ អាបត្តិ
ទាដិទេសនិយស្ស ។ ចតុត្រៃន អាបត្តិសម្មដ្ឋានេន
សេហ ធរ អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុត្រៃ
វិបត្តិនំ កតិ វិបត្តិយោ កជនំ ។ បេ ។ សត្តនំ សម-
ថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មនំ ។ តា អាបត្តិយោ
ចតុត្រៃ វិបត្តិនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ កជនំ សិយា សីលវិបត្តិ
សិយា អាចារិវិបត្តិ ។ សត្តនំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ធម៌ អា-
បត្តិក្ខន្ធម៌ សង្ឃិហិតា សិយា ទាវាជិកាបត្តិក្ខន្ធខន្ធម
សិយា សង្ឃិ ទិសេសាបត្តិក្ខន្ធខន្ធម សិយា វេល្លច្ចុ-
យាបត្តិក្ខន្ធខន្ធម សិយា ទាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធខន្ធម សិយា
ទាដិទេសនិយាបត្តិក្ខន្ធខន្ធម សិយា ធុក្កជាបត្តិក្ខន្ធខន្ធម ។

វិសតិវារៈ សម្មដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាងនឹងពោលបត្តិវារៈ

ហេតុទាស់ មិនមានទីទប់ចារៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដកល់ប្រយោគ កាលនៅតែ
 បាយអប្បកម្មយុជំនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិថ្លល្លថ្លយ លុះបូកបាយអម្មយុជំនោះ
 ហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនគួរក៏
 បរិភោគភោជនាហារក្នុងវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 មិនគួរ ក៏ទទួលខាទន័យភោជនីយាហារ អំពីដៃភិក្ខុ មិនមែនជាញាតិ
 ដែលចូលទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដោយដៃរបស់ខ្លួន យកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
 បាជិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៦ នេះ ដោយសម្បជាន់នៃអាបត្តិទី ៤ ។
 បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់ពោលក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បេ ។
 បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤
 អាបត្តិទាំងនោះ រាប់ពោលក្នុងវិបត្តិ ៤ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារ-
 វិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះដោយ
 ក្នុងនៃអាបត្តិ ៦ គឺក្នុងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិសង្ឃ-
 ទិសេសក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិថ្លល្លថ្លយក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 ក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិបាជិទេសនីយៈក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិទុកដកមាន ។

៣៨៨

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ឆន្ទំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋហន្តំ
កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តំ ន វាចតោ ។
ចត្តន្តំ អធិករណានំ អាបត្តិធិករណំ ។ សត្តន្តំ
សមថានំ តហំ សមថេហំ សម្មន្តំ សិយា សមទា-
វិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សមទា-
វិនយេន ច តណិវត្តារកេន ច ។

[៨៧០] បញ្ចមេន អាបត្តិសម្មដ្ឋានេន កតំ អា-
បត្តិយោ អាបដ្ឋតំ ។ បញ្ចមេន អាបត្តិសម្មដ្ឋានេន ឆ
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតំ ភិក្ខុ ចាបិទ្នោ វេទ្ឋាបកតោ
អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរមនុស្សធម៌ ឧល្លចតំ អាបត្តិ ចារា-
ជិកស្ស ។ ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញា សមាទិសតំ កុដិ
មេ ករោថាតំ តស្ស កុដិ ករោន្តំ អនេសត្តតំ
បមាណាតិកន្តំ សារិកំ អបរិក្កមនំ បយោកេ ទុក្កដិ
ឯកបិណ្ណោ អនាគតេ អាបត្តិ វល្លច្ចយស្ស តស្ស បិណ្ណោ
អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ អកប្បិ-
យសញ្ញា អនបសម្មន្តំ បទសោ ធម៌ វាចេតំ អាបត្តិ
ចាបតិយស្ស ។ ន ទិសេតិកាមោ ន វេទ្ឋតិកាមោ

វិនយបិដក បរិវារៈ

បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើង
អំពីកាយនឹងចិត្តមិនតាំងឡើងអំពីវេទនា ។ បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ ចាត់
ជាអាបត្តិធិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ
ដោយសមខារិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមខារិន័យនឹង
តិណវត្ថារកៈក៏មាន ។

(៨៧១) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្បទាន ដោយសម្បជាន នៃអាបត្តិ
ទី៥ ។ ត្រូវអាបត្តិ ៦ ដោយសម្បជាននៃអាបត្តិទី ៥ គឺ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រកំលុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ក៏ពោលអត្ថឧត្តរិ-
មនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន មិនពិត ត្រូវអាបត្តិបាពជិត ។ ភិក្ខុសំគាល់
ថា មិនគួរ ក៏បបួល (ភិក្ខុផងឆ្មា) ថា លោកទាំងឡាយបូរធ្វើកុដិដើម្បី
យើង ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិចំពោះភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទិឡ
ធ្វើឡើយសម្របមណ្ណ មានហេតុទាស់ មិនមានទីទប់ចារៈ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដកល់ប្រយោគ កាលនៅតែបាយអបូកមួយដុំនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លថ្នយ លុះបូកបាយអមួយដុំនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ស័យទិ-
សេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនគួរ ក៏បង្រៀនធម៌ជាបទចំពោះអនុបសម្បន្ធ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច

វិសតិ វិរា ធម្មបត្តិសមុដ្ឋានាគារប្បវិរិ

ន មជ្ជិកុកត្តកាមោ ធម្មកម្យតា ហំនេន ហំនំ វិទេតិ
អាបត្តិ ធិតាស័តស្ស ។ បញ្ចមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន
សមា ធម្ម អាបត្តិយោ អាបត្តិ ។ តា អាបត្តិយោ
ចត្តន្តំ វិបត្តនំ កត្ត វិបត្តិយោ កជ្ជន្តំ ។ បេ ។ សត្តន្តំ
សមថាជំ កត្តហំ សមថេហំ សម្មន្តំ ។ តា អាបត្តិយោ
ចត្តន្តំ វិបត្តនំ ទ្រេ វិបត្តិយោ កជ្ជន្តំ សិយា សីលវិបត្តិ
សិយា អាចារិបត្តិ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខន្ធាជំ ធម្ម
អាបត្តិក្ខន្ធម្មហំ សដ្ឋហិតា សិយា ចារាជិកាបត្តិក្ខន្ធនេន
សិយា សដ្ឋាធិសេសាបត្តិក្ខន្ធនេន សិយា ធុល្លច្ចយា-
បត្តិក្ខន្ធនេន សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធនេន សិយា ធិក្ក-
ដាបត្តិក្ខន្ធនេន សិយា ធិតាស័តាបត្តិក្ខន្ធនេន ។ ធម្ម
អាបត្តិសមុដ្ឋានាជំ ឃិកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋហន្តំ
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តំ ន កាយតោ ។
ចត្តន្តំ អធិករណាជំ អាបត្តិអធិករណំ ។ សត្តន្តំ សម-
ថាជំ ត្តហំ សមថេហំ សម្មន្តំ សិយា សម្មទាវិនយេន
ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មទាវិនយេន ច
តិណាវត្តារកេន ច ។

វិសតិវិវារៈ សមុប្បនននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាងនឹងកតាបត្តិវិវារៈ

មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ប្រាថ្នាតែនិយាយលេង ពោលសំដៅបុគ្គល
ថែកទាបដោយពាក្យដ៏ថែកទាប ត្រូវអាបត្តិទុពាសិត ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
៦ នេះ ដោយសម្បជាននៃអាបត្តិទី ៥ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិ
ទាំងនោះ រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បេ ។ បណ្តាសមថៈ ៧
រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ
រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិ ៤ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារិវិបត្តិក៏មាន ។
បណ្តា កងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះដោយកង នៃអាបត្តិ ៦
គឺកងនៃអាបត្តិបាវជកក៏មាន កងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន
កងនៃអាបត្តិថល្លច្ចយក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃ
អាបត្តិទុកដកក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុពាសិតក៏មាន ។ បណ្តាសម្បជាននៃ
អាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីវចានីនិចិត្ត
មិនតាំងឡើងអំពីកាយ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ ចាត់ជាអាបត្តាធិ-
ករណ៍ ។ បណ្តាសមថៈទាំង ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយ
សមខារិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណ៍ក៏មាន ដោយសមខារិន័យនឹងតិណ-
វត្តិករក៏មាន ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

(៨៧២) ឆដ្ឋេន អាបត្តិសមដ្ឋានេន កតិ អាបត្តិ-
 យោ អាបត្តិ ។ ឆដ្ឋេន អាបត្តិសមដ្ឋានេន ឆ អាបត្តិ-
 យោ អាបត្តិ កិក្ខុ សិវិទហិត្វា កណ្ណំ អវហារតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ កិក្ខុ អកប្បយសញ្ញា សិវិទហិត្វា
 ក្កដិ ករោតិ អនេសតវតិ បមណាតិក្កនំ សារមិ
 អបរិក្កមនំ បយោតេ ធុក្កដិ ឯកបិណ្ណោ អនាគត
 អាបត្តិ ឥល្លប្បយស្ស តស្មី បិណ្ណោ អាគតេ អាបត្តិ
 សង្ឃិ ទិសេសស្ស ។ កិក្ខុ អកប្បយសញ្ញា បណីត-
 កោជនាទិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ អាបត្តិ
 ចាបត្តិយស្ស ។ កិក្ខុ អកប្បយសញ្ញា កិក្ខុនិយា
 វោសាសន្តិយា ន និវារេត្វា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាដិទេស-
 និយស្ស ។ ឆដ្ឋេន អាបត្តិសមដ្ឋានេន ឥមា ឆ អា-
 បត្តិយោ អាបត្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តនំ វិបត្តនិ
 កតិ វិបត្តិយោ កជនំ ។ សត្តនំ អាបត្តិកុញ្ញនំ កតិហិ
 អាបត្តិកុញ្ញេហិ សង្ឃហិតា ។ ឆនំ អាបត្តិសមដ្ឋានេន
 កតិហិ សមដ្ឋានេហិ សមដ្ឋានេ ។ ចត្តនំ អធិក-
 រណានំ កតមំ អធិករណំ ។ សត្តនំ សមដ្ឋានំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៨៧២) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបន្ទាន ដោយសម្បជាន នៃអាបត្តិទី

៦ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៦ ដោយសម្បជាននៃអាបត្តិទី ៦ គឺ ភិក្ខុបបល

(ភិក្ខុផងគ្នា) ទៅលួចទ្រព្យគេ ត្រូវអាបត្តិបាណជិត ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិន

គួរ ក៏ចាត់ចែងធ្វើកុដី ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ

មានហេតុទាស់ មិនមានទីទប់ចារៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដករល់ប្រយោគ កាល

នៅតែបាយអប្បកម្មយុជុំនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិថុល្លថ្នយ លុះបូកបាយអ

ម្មយដុំនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ស្តទិសស ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា

មិនគួរ ក៏សូមបណ្ឌិតភោជនដើម្បីខ្លួនយកមកគាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនគួរ កាលបើមានភិក្ខុនីមកលយរបង្គាប់ (ឲ្យគេអង្គុស

ខាទន័យភោជនីយាហារ) មិនបានហាមឃាត់ហើយទាន់ ត្រូវអាបត្តិបាជី

ទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៦ នេះ ដោយសម្បជាននៃអាបត្តិទី ៦ ។

បណ្ណារិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងរិបត្តិបន្ទាន ។

បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្រ្គោះដោយកង នៃអាបត្តិបន្ទាន ។

បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើង ដោយសម្បជានបន្ទាន ។

បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណាសមថៈ ៧

វិសតិ វិរា ធរាបត្តិបម្ពុដ្ឋានកាបត្តិវិរា

កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ
វិបត្តន្តិ ទ្រេ វិបត្តិយោ កជន្តិ សិយា សីលវិបត្តិ សិយា
អាចារិវត្តិ ។ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ ធម៌ អាបត្តិក្ខន្ធទ្រេ-
ហិ សង្កហិតា សិយា ចារាជិកាបត្តិក្ខន្ធទ្រេ វិបត្តិ
សង្កា ទិសេសាបត្តិក្ខន្ធទ្រេ សិយា បុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធទ្រេ
សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធទ្រេ សិយា ចាជិទេសនិយា-
បត្តិក្ខន្ធទ្រេ សិយា ទិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធទ្រេ ។ ធន្តិ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានានិ ឃិកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋហន្តិ កាយ-
តោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តន្តិ
អនិករណានិ អាបត្តានិករណាំ ។ សត្តន្តិ សមថានិ
តិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សិយា សម្មទាវិនយេន ច
បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មទាវិនយេន ច តិ-
ណាវត្តារកេនច(១) ។

ធរាបត្តិបម្ពុដ្ឋានកាបត្តិវិរា និទ្ទិតំ ទុតិយំ ។

។ ឧ. ម ៣៧១ ។

វិសត្តិវារៈ សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦ នៃឯកាបត្តិវារៈ

រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៥ នាទ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់

បញ្ចាលកងវិបត្តិ ៤ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារិវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណា

កងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះ ដោយកងនៃអាបត្តិ ៦ គឺកងនៃអាបត្តិ

បារាជកក៏មាន កងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន កងនៃអាបត្តិថល្លថយ

ក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិបារាជិទេសនីយៈ

ក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុកដកក៏មាន ។ បណ្ណាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦

តាំងឡើងដោយសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយវេទនាចិត្ត ។ បណ្ណា

អធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយ

សមថៈ ៣ គឺដោយសមុទាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយ

សមុទាវិន័យនឹងភិណ្ឌវត្ថុក៏មាន ។

ចប់ សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦ នៃឯកាបត្តិវារៈ ផាត់រប់ពីរ ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

[៨៧៣] សម្មជ្ជាណ កាយិកា អនន្តទស្ស័យា

អក្កាតា លោកហិតេន វិវេកទស្ស័យា

អាថត្ថិយោ តេន សម្មជ្ជិតា កតិ

បុណ្ណាមិ តិ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ ។

សម្មជ្ជាណ កាយិកា អនន្តទស្ស័យា

អក្កាតា លោកហិតេន វិវេកទស្ស័យា

អាថត្ថិយោ តេន សម្មជ្ជិតា បញ្ច ។

ឯតន្តេ អក្កាមិ វិភង្គកោវិទ ។

សម្មជ្ជាណ វិចសិកា អនន្តទស្ស័យា

អក្កាតា លោកហិតេន វិវេកទស្ស័យា

អាថត្ថិយោ តេន សម្មជ្ជិតា កតិ

បុណ្ណាមិ តិ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ ។

វិទយបិដក បរិវារៈ

(៨៧៣) សួរថា សមុដ្ឋានដែលប្រកបដោយកាយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញនូវធម៌គ្មានទីបំផុត មានព្រះប្ញទ័យ
ជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោក ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បាន
សំដែងហើយថា អាបត្តិប្ញនាន ដែលតាំងឡើងអំពីកាយ
នោះ បពិត្រលោកអ្នកឈ្លាសក្នុងវិភង្គ ខ្ញុំសូមសួរសមុដ្ឋាន
ដែលកើតអំពីកាយនោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។ ឆ្លើយថា
សមុដ្ឋានដែលប្រកបដោយកាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ឃើញនូវធម៌គ្មានទីបំផុត មានព្រះប្ញទ័យជាប្រយោជន៍
ដល់សត្វលោក ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា
អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយនោះ មាន ៥ កង ។ បពិត្រ
លោកអ្នកឈ្លាសក្នុងវិភង្គ ខ្ញុំនឹងប្រាប់សមុដ្ឋាន ដែលកើត
ឡើងអំពីកាយនេះដល់លោក ។ សមុដ្ឋានដែលប្រកបដោយ
វាចា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញនូវធម៌គ្មានទីបំផុត មាន
ព្រះប្ញទ័យជាប្រយោជន៍ ដល់សត្វលោក ទ្រង់ឃើញនូវ
វិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា អាបត្តិប្ញនាន ដែលតាំង
ឡើងអំពីវាចានោះ បពិត្រលោកអ្នកឈ្លាសក្នុងវិភង្គ ខ្ញុំសូម
សួរសមុដ្ឋានដែលកើតអំពីវាចានោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។

៣៧៣

វិសេសិ វិរា អាបត្តិសម្មុទ្ធិនាមិ

សម្មជ្ជាណ វាចសិកា អនន្តទស្សីណ

អក្ខតា លោកហិតេន វិវេកទស្សីណ

អាបត្តិយោ តេន សម្មជ្ជិតា ចតស្សោ ។

ឯតន្ត អក្ខតិ វិភង្គកោវិទ ។

សម្មជ្ជាណ កាយិកា វាចសិកា អនន្តទស្សីណ

អក្ខតា លោកហិតេន វិវេកទស្សីណ

អាបត្តិយោ តេន សម្មជ្ជិតា កតិ

ប្បញ្ញតិ នំ ព្រហ្មា វិភង្គកោវិទ ។

សម្មជ្ជាណ កាយិកា វាចសិកា អនន្តទស្សីណ

អក្ខតា លោកហិតេន វិវេកទស្សីណ

វិសតិវារៈ អាចត្តិសមុជ្ឈានតាថា

សមុជ្ឈានដែលប្រកបដោយវេទនា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ឃើញនូវធម៌គ្មានទីបំផុត មានព្រះហ្វូជ័យជាប្រយោជន៍ដល់
សត្វលោក ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា
អាចត្តិដែលតាំងឡើងអំពីវេទនានោះ មាន ៤ ៗ បពិត្រ
លោកអ្នកឈ្លាសក្នុងវិភង្គ ខ្ញុំប្រាប់សមុជ្ឈាន ដែលកើតអំពី
វេទនាដល់លោក ៗ សមុជ្ឈានដែលតាំងឡើងអំពីកាយ
នឹងតាំងឡើងអំពីវេទនា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញនូវ
ធម៌គ្មានទីបំផុត មានព្រះហ្វូជ័យជាប្រយោជន៍ ដល់សត្វ
លោក ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា អាចត្តិ
ប៉ុន្មាន ដែលតាំងឡើងអំពីកាយ នឹង វេទនា នោះ បពិត្រ
លោកអ្នកឈ្លាសក្នុងវិភង្គ ខ្ញុំសូមសួរសមុជ្ឈាន ដែលតាំង
ឡើងអំពីកាយនឹងវេទនានោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។ សមុជ្ឈាន
ដែលតាំងឡើង អំពីកាយនឹងវេទនា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ឃើញនូវធម៌គ្មានទីបំផុត មានព្រះហ្វូជ័យ ជាប្រយោជន៍
ដល់សត្វលោក ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អាបត្តិយោ តេន សម្មដ្ឋិតា បញ្ច ។

ឯតន្តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ ។

សម្មដ្ឋានា កាយិកា មានសិកា អនន្តទស្សីនា

អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សីនា

អាបត្តិយោ តេន សម្មដ្ឋិតា កតិ

បុណ្ណមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ ។

សម្មដ្ឋានា កាយិកា មានសិកា អនន្តទស្សីនា

អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សីនា

អាបត្តិយោ តេន សម្មដ្ឋិតា ធ ។

ឯតន្តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ ។

សម្មដ្ឋានា វាចសិកា មានសិកា អនន្តទស្សីនា

វិន័យបិដក បរិវារៈ

ថា អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានោះ មាន

៥ ។ បពិត្រលោកអ្នកណ្ហាស ក្នុងវិក្ក ខ្ញុំប្រាប់នូវ

សម្បជានន្តរៈដល់លោក ។ សម្បជានដែលតាំងឡើងអំពីកាយ

នឹងចិត្ត ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញនូវធម៌គ្មានទីបំផុត

មានព្រះហ្មឺយជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោក ទ្រង់ឃើញ

នូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា អាបត្តិខ្លាច ដែល

តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តនោះ បពិត្រលោកអ្នកណ្ហាសក្នុង

វិក្ក ខ្ញុំសូមសួរនូវសម្បជានដែលតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត

នោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។ សម្បជានដែលតាំងឡើង

អំពីកាយនឹងចិត្ត ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញនូវធម៌គ្មាន

ទីបំផុត មានព្រះហ្មឺយជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោក ទ្រង់

ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា អាបត្តិដែលតាំង

ឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តនោះមាន ៦ ។ បពិត្រលោកអ្នក

ណ្ហាសក្នុងវិក្ក ខ្ញុំប្រាប់សម្បជានដែលតាំងឡើងអំពីកាយ

នឹងចិត្តនោះ ដល់លោក ។ សម្បជានដែលតាំងឡើងអំពី

វាចានឹងចិត្ត ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃើញនូវធម៌គ្មានទីបំផុត

វិសតិ វិរា អាបន្តិសមុដ្ឋានភាថិ

អក្ខតា លោកហិតេន វិវេកទស្ស័យា

អាបន្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ

បុណ្ណមី នំ ព្រហ្មិ វិភង្គកោវិទ ។

សមុដ្ឋាយា វាចសិកា មាទសិកា អនន្តទស្ស័យា

អក្ខតា លោកហិតេន វិវេកទស្ស័យា

អាបន្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា ធ ។

ឯតន្តេ អក្ខមិ វិភង្គកោវិទ ។

សមុដ្ឋាយា កាយិកា វាចសិកា មាទសិកា អនន្តទស្ស័យា

អក្ខតា លោកហិតេន វិវេកទស្ស័យា

អាបន្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ

បុណ្ណមី នំ ព្រហ្មិ វិភង្គកោវិទ ។

វិសតិវារៈ អាចត្តិសមុជ្ឈានពាថា

មានព្រះហ្វូទ័យជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោក ទ្រង់ឃើញ
នូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា អាចត្តិប៉ុន្មាន ដែល
តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តនោះ បពិត្រលោកអ្នកណ្ហាសក្កន៍
វិក្កន្ត ខ្ញុំសូមសួរសម្បជាន ដែលតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត
នោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។ សម្បជានដែលតាំងឡើង
អំពីវាចានឹងចិត្ត ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញនូវធម៌គ្មាន
ទីបំផុត មានព្រះហ្វូទ័យជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោក ទ្រង់
ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងមកហើយថា អាចត្តិដែល
តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តនោះ មាន ៦ ។ បពិត្រលោក
អ្នកណ្ហាសក្កន៍វិក្កន្ត ខ្ញុំប្រាប់សម្បជាន ដែលតាំងឡើងអំពី
វាចានឹងចិត្តនោះដល់លោក ។ សម្បជានដែលតាំងឡើងអំពី
កាយវាចានឹងចិត្ត ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញនូវធម៌
គ្មានទីបំផុត មានព្រះហ្វូទ័យជាប្រយោជន៍ ដល់សត្វលោក
ទ្រង់ឃើញ នូវវិវេកធម៌ បានសំដែងហើយថា អាចត្តិ
ប៉ុន្មាន ដែលតាំងឡើងអំពីកាយវាចានឹងចិត្តនោះ បពិត្រ
លោកអ្នកណ្ហាសក្កន៍វិក្កន្ត ខ្ញុំសូមសួរសម្បជាន ដែលតាំង
ឡើងអំពីកាយវាចានឹងចិត្តនោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។

វិនយបំណិព បរិវារិព

សម្មដ្ឋានា កាយកាវាចសិកា មាណសិកា អនន្តទស្សនា

អក្ខតា លោកហិតេន វិវេកទស្សនា

អាបត្តិយោ តេន សម្មដ្ឋិតា ធ ។

ឯតន្ត អក្ខតិ វិភង្គកោវិទានិ ។

អាបត្តិសម្មដ្ឋានជាថា ឆិដ្ឋិកា ភតិយា ។

(៨៧៤) សីលវិបត្តិប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អា-

បដ្ឋិតិ ។ សីលវិបត្តិប្បច្ចយា ចតុស្សោ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតិ

កិក្ខុដំ ជាដំ ចារាជិកំ ធម្មំ បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ ចារាជិក-

ស្ស ។ វេមតិកា បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ វល្លច្ចយស្ស ។

កិក្ខុ សង្ឃទិសេសិ បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

អត្តោ ទដ្ឋល្លំ អាបត្តិ បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ ទិក្ខុដស្ស ។

សីលវិបត្តិប្បច្ចយា ឥមា ចតុស្សោ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្តំ វិបត្តិនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ

។ បេ ។ សត្តន្តិ សម្មដ្ឋានំ កតិហិ សម្មថេហិ សម្មន្តិ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

សម្មជានៃវេលាតាំងឡើង អំពីកាយវាចានឹងចិត្ត ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ឃើញទូរធម៌គ្មានទីបំផុត មានព្រះហ្វូជ័យជាប្រ-
យោជន៍ដល់សត្វលោក ទ្រង់ឃើញទូរវិវេកធម៌ បានសំដែង
ហើយថាអាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីកាយវាចានឹងចិត្តនោះ
មាន ៦ ។ បពិត្រលោកអ្នក ឈ្មោះសក្កន៍វិភង្គ ខ្ញុំប្រាប់ស-
ម្មជានៃវេលាតាំងឡើងអំពីកាយវាចានឹងចិត្តនោះដល់លោក ។

ចប់ អាបត្តិសម្មជានជាថាដានរប់ ៣ ។

[៨៧៤] សួរថា ភិក្ខុ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបន្ទាន ព្រោះសីលវិបត្តិជា
បច្ច័យ ។ ឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិ ៤ ព្រោះសីលវិបត្តិ ជាបច្ច័យ គឺភិក្ខុនី
ដឹងថា (ភិក្ខុនីផងគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិ
ថល្យច័យ ។ ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិសង្ស័យទិសេស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៤
នេះ ព្រោះសីលវិបត្តិជាបច្ច័យ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ
រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិបន្ទាន ។ ថេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយ

វិសតិ វិរា វិបត្តិបច្ចយវិរ

តា អាបត្តិយោ ចតុន្ទិវិបត្តិ ទ្វេវិបត្តិយោ កជន្ទិសិយា
សីលវិបត្តិ សិយា អាចារិវិបត្តិ ។ សត្តន្ទិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ
ចត្វុហិ អាបត្តិក្ខន្ធវិហិ សង្កហិតា សិយា ចារាជិកា
បត្តិក្ខន្ធនិ សិយា ឥន្ទ្រច្ចយាបត្តិក្ខន្ធនិ សិយា ចាត្តិ-
យាបត្តិក្ខន្ធនិ សិយា ធុក្កជាបត្តិក្ខន្ធនិ ។ ធម្មិ អាបត្តិ-
សម្មជាតានិ ឯកេន សម្មជាតេន សម្មដហន្ទិ កាយតោ
ច វិចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដហន្ទិ ។ ចតុន្ទិ អធិករ-
ណានិ អាបត្តិធិករណិ ។ សត្តន្ទិ សម្មជាតិវិសតិ សម-
ថេហិ សម្មន្ទិ សិយា សម្មខារិយេន ច បដិញ្ញាតករ-
ណេន ច សិយា សម្មខារិយេន ច តណ្ហាវត្តារកេន ច ។

(៨៧៥) អាចារិវិបត្តិប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋ-
តិ អាចារិវិបត្តិប្បច្ចយា ឯកំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ អាចារ-
ិវិបត្តិ បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ ធុក្កជស្ស។ អាចារិវិបត្តិប្បច្ចយា
សមិ ឯកំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ ។ សា អាបត្តិ ចតុន្ទិ វិបត្តិ
កតិ វិបត្តិយោ កជន្ទិ ។ មេ ។ សត្តន្ទិ សម្មជាតិ កតិហិ
សមថេហិ សម្មតិ ។ សា អាបត្តិ ចតុន្ទិ វិបត្តិ ឯកំ

វិសតិវារៈ វិបត្តិប្បច្ចយវារៈ

សមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូល
ក្នុងវិបត្តិ ២ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារិវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាកងនៃ
អាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះ ដោយកងនៃអាបត្តិ ៤ គឺកងនៃអាបត្តិ បុរា-
ជិកក៏មាន កងនៃអាបត្តិថេរ្យច្នៃយក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន
កងនៃអាបត្តិទុកដកក៏មាន ។ បណ្ណាសមដាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើង
ដោយសមដាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយវេទនានឹងចិត្ត ។ បណ្ណាអធិករណ៍
៤ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣
គឺដោយសម្មាវិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសម្មាវិន័យ
នឹងតិរណវត្តារកៈក៏មាន ។

(៨៧៥) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះអាចារិវិបត្តិ ជាបច្ច័យ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ ព្រោះអាចារិវិបត្តិ ជាបច្ច័យ គឺភិក្ខុបិទបាំងអាចារិវិបត្តិ
(របស់ភិក្ខុផងឆ្មា) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ នេះ ព្រោះអា-
ចារិវិបត្តិ ជាបច្ច័យ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិនោះរាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ
ប៉ុន្មាន ។ ថេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។
បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិនោះ រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិ ១

៣៧៨

វិជយបិដកេ បរិវារេ

វិបត្តិ កជិត អាចារិបត្តិ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឯកេន
អាបត្តិក្ខន្ធនេន សង្កហិតា ទុក្ខជាបត្តិក្ខន្ធនេន ។ ធន្តិ
អាបត្តិសម្មជាតានំ ឯកេន សម្មជាតេន សម្មជាតិ
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជាតិ ។ ចត្តន្តិ
អនិករណានំ អាបត្តិករណំ ។ សត្តន្តំ សម្មជាតិ
តិហិ សមថេហិ សម្មតិ សិយា សមទារិទយេន ច
បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សមទារិទយេន ច
តិណាវត្តារកេន ច ។

(៨៧២) ទិដ្ឋិវិបត្តិប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អា-
បដ្ឋតិ ។ ទិដ្ឋិវិបត្តិប្បច្ចយា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ
ចាចិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមទុកាសនាយ
នប្បដិទិស្សដ្ឋតិ ញត្តិយា ទុក្ខដំ ទ្ធិហិ កម្មវាចាហិ
ទុក្ខជា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ទិដ្ឋិវិបត្តិប្បច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ។ តា
អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ វិបត្តិនំ កតិ វិបត្តិយោ កជិតំ ។ មេ ។

វិធម្មបិដក ចវរិវារៈ

គឺអាចារិបត្តិ ។ បណ្ណកងវិនៃអាចារិក ៧ លោកសម្រុក្ខៈដោយកងវិនៃ
អាចារិក ១ គឺកងវិនៃអាចារិកទុកដ ។ បណ្ណសម្ពង្ខនវិនៃអាចារិក ៦ តាំង
ឡើងដោយសម្ពង្ខន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយវាចានឹងចិត្ត ។ បណ្ណាអធិ-
ករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាចារិករណ៍ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយ
សមថៈ ៣ គឺដោយសម្ភារិយនឹងបដិញ្ញាតករណៈ ក៏មាន ដោយ
សម្ភារិយនឹងតិណ្ណវិសារកៈក៏មាន ។

(៨៧៦) ភិក្ខុត្រូវអាចារិកនានា ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិ ជាបច្ច័យ ។
ត្រូវអាចារិក ២ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិ ជាបច្ច័យ គឺកាលភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រ
សមនុភាសនកម្មចប់ ជាគំរប់ ៣ ដងហើយ ភិក្ខុមិនព្រមលះបង់ទិដ្ឋិ
អាក្រក់ចេញ កាលបើចប់ញាតិ ត្រូវអាចារិកទុកដ កាលបើចប់កម្មវាចា
២ លើក ត្រូវអាចារិកទុកដទាំងឡាយ លះចប់កម្មវាចា ត្រូវអាចារិក-
បាចិត្តយៈ ។ ភិក្ខុត្រូវអាចារិក ២ នេះ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិ ជាបច្ច័យ ។
បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាចារិកទាំងនោះ រាប់បញ្ចូល កងវិបត្តិបន្ទាន ។ ថេ ។

៣៧៧

វិសតិ វិវា វិបត្តិបច្ចយវិវា

សត្តន្តំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តំ ។ តា
អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ វិបត្តន្តំ ឯកំ វិបត្តំ កជន្តំ អាចារៈ
វិបត្តំ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ធូហិ អាបត្តិក្ខន្ធជេហិ
សង្កហិតា សិយា ខាចិត្តិយោបត្តិក្ខន្ធនំ សិយា ធិក្ក-
ជាបត្តិក្ខន្ធនំ ។ ជន្តំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋហន្តំ កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តំ ។ ចត្តន្តំ អធិការណានំ
អាបត្តាធិការណំ ។ សត្តន្តំ សមថានំ តិហិ សមថេហិ
សម្មន្តំ សិយា សម្មខារិនយេន ច បដិញ្ញាតការណេន
ច សិយា សម្មខារិនយេន ច តិណារត្តារកេន ច ។

(៨៧៧) អាជីវិបត្តិបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អា-
បជ្ជតិ ។ អាជីវិបត្តិបច្ចយា ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ
អាជីវហេតុ អាជីវការណា ខាចិត្តោ ឥច្ឆាបកតោ អ-
សន្តិ អក្ខតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ អាបត្តិ ខារា-
ជីកស្ស ។ អាជីវហេតុ អាជីវការណា សញ្ញវត្តំ ស-
មាបជ្ជតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អាជីវហេតុ
អាជីវការណា យោ តេ វិហារេវសតិ សោ ភិក្ខុ អរហតិ

វិសន្តិវារៈ វិបត្តិបក្សយវារៈ

បណ្ណាសម្រាប់: ៧ រម្ងាប់ដោយសម្រាប់:ប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤
អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺអាចារវិបត្តិ ។ បណ្ណាក្នុងវិបត្តិ
អាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្គ្រោះ ដោយក្នុងវិបត្តិ ៤ គឺក្នុងវិបត្តិ
បាចិត្តិយៈក៏មាន ក្នុងវិបត្តិទុកដក់មាន ។ បណ្ណាសម្រាប់:វិបត្តិ
៦ តាំងឡើងដោយសម្រាប់: ១ គឺតាំងឡើងអំពីតាយវាចាចិត្ត ។
បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាសម្រាប់: ៧
រម្ងាប់ដោយសម្រាប់: ៣ គឺដោយសម្រាប់:វិបត្តិបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន
ដោយសម្រាប់:វិបត្តិបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ។

(៨៧៧) ភិក្ខុភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះអាជីវិបត្តិជាបច្ច័យ ។
ត្រូវអាបត្តិ ៦ ព្រោះអាជីវិបត្តិជាបច្ច័យ គឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់
លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នា ក៏ពោលអ្នកទុក្ខវិមុត្តិសុទ្ធម្ម ដែលមិន
មាន មិនពិត ព្រោះហេតុអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ត្រូវអាបត្តិបាព-
ជិក ។ ភិក្ខុនិយាយដឹកនាំបុរសស្រ្តីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ ព្រោះហេតុ
អាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ស័យទិសេស ។ ភិក្ខុនិយាយ
(ប្រាប់គេ) ថា ភិក្ខុណា នៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជាអវហទ្ធ
ដូច្នោះ ព្រោះហេតុអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ កាលបើអ្នកស្តាប់ដឹង

វិសយបិដកេ បរិវារេ

កណាតិ បដិវិជាទន្តស្ស អាបត្តិ វិល្លច្ឆយស្ស ។
 អាជីវហេតុ អាជីវការណា កិក្ខុ បណ្ឌិតកោជនាទិ
 អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្ត-
 យស្ស ។ អាជីវហេតុ អាជីវការណា កិក្ខុ បណ្ឌិត-
 កោជនាទិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ អាបត្តិ
 ចាចិទេសនិយស្ស ។ អាជីវហេតុ អាជីវការណា កិក្ខុ^(១)
 ស្វបិ វា ឌីទនិ វា អតិលានោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេ-
 ត្តា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាជីវិបត្តិវ្យច្ឆយា
 វេមា ធិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ច-
 ត្តនិ វិបត្តនិ កតិ វិបត្តិយោ កជនិ ។ បេ ។ សត្តនិ
 សមថានិ កតិហិ សមថេហិ សម្មនិ ។ តា អាបត្តិយោ
 ចត្តនិ វិបត្តនិ ទ្វេ វិបត្តិយោ កជនិ សិយា សិលវិ-
 បត្តិ សិយា អាចារិបត្តិ ។ សត្តនិ អាបត្តិក្ខន្ធានិ ធិហិ
 អាបត្តិក្ខន្ធាហិ សង្កហិតា សិយា ចារាជិកាបត្តិក្ខ-
 ន្ធានិ សិយា សង្កាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធានិ សិយា វិល្លច្ឆ-
 យាបត្តិក្ខន្ធានិ សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធានិ សិយា

១ ឌ. ម. ញេត្តកេសុ ភិក្ខុតិ បាលោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិទយបិណ បរិវារៈ

សេចក្តីច្បាស់ (កិកុនោះ) ត្រូវអាបត្តិ៥ល្អច្នៃ ។ កិកុសូមមណីត-
 ភោជន ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឆាន់ ព្រោះហេតុអាជីវៈ ព្រោះដំណើរ
 អាជីវៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កិកុនីសូមមណីតភោជន ដើម្បីប្រយោជន៍
 ខ្លួនឆាន់ ព្រោះហេតុអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេស-
 នីយៈ ។ កិកុមិនឈឺ សូមសម្បត្តិ បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនយក
 មកឆាន់ ព្រោះហេតុអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
 កិកុកិកុនីត្រូវអាបត្តិ ៦ នេះ ព្រោះអាជីវិបត្តិជាច្នៃ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤
 អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បេ ។ បណ្តា
 សម្រេចៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសម្រេចៈប៉ុន្មាន ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិ
 ទាំងនោះ រាប់បញ្ចូល ក្នុងវិបត្តិ ២ គឺ សីលវិបត្តិក៏មាន អាចារវិបត្តិ
 ក៏មាន ។ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ
 ៦ គឺ ក្នុងនៃអាបត្តិបាវជិក ក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេស ក៏មាន
 ក្នុងនៃអាបត្តិ៥ល្អច្នៃ ក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក៏មាន ក្នុងនៃ

វិសតិ វិកា វិបត្តិប្បច្ចយវិកា អធិករណប្បច្ចយវិកា

ខាដិទេសនិយា បត្តិក្ខន្ធន្នេន សិយា ទុក្ខជាបត្តិក្ខន្ធន្នេន ។
 ធន្នំ អាបត្តិសម្មជាតានិ ធម៌ា សម្មជាតេហិ សម្មដ្ឋហន្តិ
 សិយា កាយតោ សម្មដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ
 សិយា វាចតោ សម្មដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ
 សិយា កាយតោ ធម៌ា វាចតោ ធម៌ា សម្មដ្ឋហន្តិ ន ចិត្ត-
 តោ សិយា កាយតោ ធម៌ា ចិត្តតោ ធម៌ា សម្មដ្ឋហន្តិ ន
 វាចតោ សិយា វាចតោ ធម៌ា ចិត្តតោ ធម៌ា សម្មដ្ឋហន្តិ ន
 កាយតោ សិយា កាយតោ ធម៌ា វាចតោ ធម៌ា ចិត្តតោ
 ធម៌ា សម្មដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តន្នំ អធិករណានិ អាបត្តាធិ-
 ករណំ ។ សត្តន្នំ សម្មជាតិ តិហិ សម្មថេហិ សម្មន្នំ
 សិយា សម្មខារិយេន ធម៌ា បដិញ្ញាតករណេន ធម៌ា
 សិយា សម្មខារិយេន ធម៌ា តិណាវត្តារកេន ធម៌ា ។

វិបត្តិប្បច្ចយវិកា និដ្ឋិតំ បគុតំ ។

(៨៧៨) វិវាទាធិករណាប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ
 អាបដ្ឋតិ ។ វិវាទាធិករណាប្បច្ចយា ន្នេ អាបត្តិយោ

វិសតិវារៈ វិបត្តិប្បច្ចយវារៈ នឹងអធិករណប្បច្ចយវារៈ

អាបត្តិបាណិទេសនីយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្ខដក៏មាន ។ បណ្ណាសម្បជាន
នៃអាបត្តិ ៦ អាបត្តិទាំងនោះតាំងឡើងដោយសម្បជាន ៦ គឺតាំងឡើង
អំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពីវារៈ មិនបាទតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើង
អំពីវារៈ មិនតាំងឡើងអំពីកាយ មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើង
អំពីកាយនឹងវារៈ មិនតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយចិត្ត
មិនតាំងឡើងអំពីវារៈក៏មាន តាំងឡើងអំពីវារៈចិត្ត មិនតាំងឡើង
អំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយវារៈនឹងចិត្តក៏មាន ។ បណ្ណាអធិក-
រណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិធិករណ៍ ។ បណ្ណាសម្បជានៈ ៧ រម្ងាប់
ដោយសម្បជានៈ ៣ គឺដោយសម្បទារីនីយនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយ
សម្បទារីនីយនឹងតិណវត្ថុរកៈក៏មាន ។

ចប់ វិបត្តិប្បច្ចយវារៈដាច់រប់ ៤ ។

(៨៧៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្បន្ទាន ព្រោះវិវាទធិករណ៍ជាបច្ច័យ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ២ ព្រោះវិវាទធិករណ៍ ជាបច្ច័យ គឺភិក្ខុពោលពាក្យ

វិធីយបិដកេ បរិវាព

អាបជ្ជតំ ឧបសម្មន្តំ ឌីមសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
អនុបសម្មន្តំ ឌីមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ វិវាទាធិ-
ករណាប្បច្ចយោ ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា
អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ វិបត្តន្តំ កតិ វិបត្តិយោ កជ្ជន្តំ
។ បេ ។ សត្តន្តំ សមដានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។
តា អាបត្តិយោ ចត្តន្តំ វិបត្តន្តំ ឯកំ វិបត្តិ កជ្ជន្តំ អាចា-
វិបត្តិ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ធូហិ អាបត្តិក្ខន្ធូហិ
សន្តិហិតា សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធូន សិយា ទុក្ខជា-
បត្តិក្ខន្ធូន ។ ធូន្តំ អាបត្តិសមដាហានំ តិហិ សមដាណេ-
ហិ សមដហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមដ-
ហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមដ-
ហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សមដហន្តិ ។ ចត្តន្តំ អធិករណានំ អាបត្តា-
ធិករណំ ។ សត្តន្តំ សមដានំ តិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ
សិយា សម្មទារិយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា
សម្មទារិយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។

វិទ្យាបិដក បរិវារ:

ចាក់ដោត១បសម្បួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុពោលពាក្យចាក់ដោត
អនុបសម្បួន ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ២ នេះ ព្រោះវិវាទ-
អធិករណ៍ជាបច្ច័យ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុង
វិបត្តិប៉ុន្មាន ។ បេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។
បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ១ គឺ
អាចារិវិបត្តិ ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះដោយ
ក្នុងនៃអាបត្តិ ២ គឺក្នុងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិទុកដ
ក៏មាន ។ បណ្ណាសម្បួននៃអាបត្តិ ៦ អាបត្តិទាំងនោះតាំងឡើងដោយ
សម្បួន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន
តាំងឡើងអំពីវាចាចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយ
វាចាចិត្តក៏មាន ។ បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។
បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយសម្បទារិន័យនឹង
បដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសម្បទារិន័យនឹងតិណ្ឌវត្ថុករណៈក៏មាន ។

វិសតិ វិរា អធិករណាប្បក្ខយោវិ

(៨៧៧) អនុវាទាធិករណាប្បក្ខយោ កតិ អាបត្តិយោ
 អាបត្តិ ។ អនុវាទាធិករណាប្បក្ខយោ តិស្សោ អាបត្តិយោ
 អាបត្តិ កិក្ខុ អម្បលកេន ទាវជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិ-
 សេតិ អាបត្តិ សង្ឃា ទិសេសស្ស ។ អម្បលកេន សង្ឃា-
 ទិសេសេន អនុទ្ធិសេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អម្បល-
 កាយ អាចារិបត្តិយោ អនុទ្ធិសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អនុវាទាធិករណាប្បក្ខយោ តមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អា-
 បត្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្ធិ វិបត្តិធិ កតិ វិបត្តិយោ
 កជន្ធិ ។ បេ ។ សត្តន្ធិ សមដានិ កតិហិ សមដេហិ
 សម្មន្ធិ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តន្ធិ វិបត្តិធិ ទ្វេ វិបត្តិយោ
 កជន្ធិ សិយា សិលវិបត្តិ សិយា អាចារិបត្តិ ។ សត្តន្ធិ
 អាបត្តិក្ខន្ធានិ តិហិ អាបត្តិក្ខន្ធាហិ សង្កហិតា សិយា
 សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធានិ សិយា ទាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធានិ
 សិយា ទុក្ខជាបត្តិក្ខន្ធានិ ។ ធម្មំ អាបត្តិសមដានិ
 តិហិ សមដានេហិ សមដេហនិ សិយា កាយតោ ច

វិសតិវិវា: អធិករណប្បច្ចយវិវា:

(៨៧៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្បនាន ព្រោះអនុវត្តទោធិករណ៍ ជា
 បច្ច័យ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះអនុវត្តទោធិករណ៍ ជាបច្ច័យ គឺភិក្ខុ
 ចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិបាណវិកមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
 សេស ។ ភិក្ខុចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូល
 ត្រូវអាបត្តិបាណវិកៈ ។ ភិក្ខុចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិមិនមានមូល
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ នេះ ព្រោះអនុវត្តទោធិករណ៍ ជា
 បច្ច័យ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ
 ប្បនាន ។ បេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ
 ប្បនាន ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ៤
 គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាបាវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិ ៧
 លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ ៣ គឺ ក្នុងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេស
 ក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិបាណវិកៈក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិទុកដក៏មាន ។
 បណ្ណាសម្មដាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសម្មដាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពី

វិទយបិដកេ បរិវារេ

ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ
ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ ។ ចត្តន្តិ អធិក-
រណានំ អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្តិ សមថានំ តិហិ
សមថេហិ សម្មន្តិ សិយា សម្មខារិយេន ច បដិញ្ញា-
តករណេន ច សិយា សម្មខារិយេន ច តិលាវត្តា-
រកេន ច ។

(៨៨០) អាបត្តាធិករណាប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ
អាបជ្ជតិ ។ អាបត្តាធិករណាប្បច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិ-
យោ អាបជ្ជតិ កិក្ខុនំ ជានំ ចារាជិកំ ធម្មំ បដិច្ចាទេតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ វេមតិកា បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ
ឥល្លច្ចយស្ស ។ កិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ បដិច្ចាទេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាចារិបត្តិ បដិច្ចាទេតិ អា-
បត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាបត្តាធិករណាប្បច្ចយា វេមា
ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ
ចត្តន្តិ វិបត្តនំ កតិ វិបត្តិយោ កជន្តិ ។ បេ ។ សត្តន្តិ
សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិ-

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

កាយចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវា ក៏មាន តាំងឡើងអំពីវា
ចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីកាយ ក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយវាចាចិត្ត ក៏
មាន ។ បណ្ណាធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិធិករណ៍ ។ បណ្ណា
សមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយសមុទានវិន័យនឹង
បដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសមុទានវិន័យនឹងតិណវត្ថុរកៈក៏មាន ។

(៨៨០) ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះអាបត្តិធិករណ៍ ជា
បច្ច័យ ។ ត្រូវអាបត្តិ ៤ ព្រោះអាបត្តិធិករណ៍ជាបច្ច័យ គឺភិក្ខុនី
ដឹងថា (ភិក្ខុនីផងគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យហើយ បិទបាំង (នូវអាបត្តិបារាជិក
ដែលខ្លួនដឹងហើយ) ត្រូវអាបត្តិថល្យច្ច័យ ។ ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិសង្ស័-
ទិសេស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបិទបាំងអាចារិបត្តិ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិ ៤ នេះ ព្រោះអាបត្តិធិករណ៍
ជាបច្ច័យ ។ បណ្ណារិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងរិបត្តិ
ប៉ុន្មាន ។ មេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ណា

វិសតិ វិវា អធិការណ៍ប្បច្ចយវិវា

យោ ចត្តន្តំ វិបត្តន្តំ ទ្វេ វិបត្តិយោ កជន្តំ សិយា សិល
វិបត្តិ សិយា អាចារ្យវិបត្តិ ។ សត្តន្តំ អាបត្តិក្ខន្ធាន្តំ
ចត្តហិ អាបត្តិក្ខន្ធភិ សន្តហិតា សិយា ចារាជិកា
បត្តិក្ខន្ធន សិយា ឥល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធន សិយា ចាចិត្តិ
យាបត្តិក្ខន្ធន សិយា ធុក្កជាបត្តិក្ខន្ធន ។ ជន្ត
អាបត្តិសម្មដ្ឋាននំ ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋហន្តំ
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តំ ។
ចត្តន្តំ អធិការណ៍នំ អាបត្តាអធិការណ៍ ។ សត្តន្តំ សម
ទានំ តិហិ សមថេហិ សម្មន្តំ សិយា សម្មទារិយេន
ច បដិញ្ញាតិការណេន ច សិយា សម្មទារិយេន ច
តិណាវត្តារកេន ច ។

(៨៨០) កិច្ចាធិការណ៍ប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ
អាបដ្ឋតិ ។ កិច្ចាធិការណ៍ប្បច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ
អាបដ្ឋតិ ឧក្ខតានុវត្តិកា កិក្ខន្តំ យាវតតិយំ សមទុកា
សនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋតិ ញតិយា ធុក្កនំ ផ្ទិហិ កម្ម
វាចាហិ ឥល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសារេ អាបត្តិ ចា
វាជិកស្ស ។ កេន កានុវត្តិកា កិក្ខ យាវតតិយំ សម

វិសតិវារៈ អធិករណប្បព្វយវារៈ

វិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិបត្តិ ២ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន
អាចារវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ លោកសង្គ្រោះ
ដោយក្នុងនៃអាបត្តិ ៤ គឺក្នុងនៃអាបត្តិបារាជិកក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិ
ថ្មល្អថ្មយក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិទុក្ខដក៏មាន ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើង
អំពីកាយវាចាចិត្ត ។ បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិធិករណ៍ ។
បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺដោយសម្មាវិន័យនឹង
បដិញ្ញាតករណៈក៏មាន ដោយសម្មាវិន័យនឹងតិណវត្ថុរកៈក៏មាន ។

(៨៨១) ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិប្តីនាន ព្រោះកិច្ចាធិករណ៍ ជា
បច្ច័យ ។ ត្រូវអាបត្តិ ៥ ព្រោះកិច្ចាធិករណ៍ ជាបច្ច័យ គឺភិក្ខុនីជា
អ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនី ដែលសង្ឃលើកវត្ត កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុកា-
សនកម្មជាគំរប់ ៣ ដងចប់ហើយ នៅតែមិនលះបង់ លុះចប់ញាតិត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយទាំងឡាយ លុះ
ចប់កម្មវាចា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុអ្នកបំបែក
សង្ឃ កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្មជាគំរប់ ៣ ដងចប់ហើយ នៅ

វិទយបំជិកេ បរិវារេ

ទុកាសនាយ ឈប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ ទាចិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមទុកា-
សនាយ ឈប្បដិទិស្សជ្ជតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
កិក្កាធិករណាប្បច្ចយា វេមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។
តា អាបត្តិយោ សត្តន្ធិ វិបត្តិទំ កតិ វិបត្តិយោ កដន្តិ
។ បេ ។ សត្តន្ធិ សមថាទំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។
តា អាបត្តិយោ ចត្តន្ធិ វិបត្តិទំ ទ្រេ វិបត្តិយោ កដន្តិ
សិយា សីលវិបត្តិ សិយា អាចារិវិបត្តិ ។ សត្តន្ធិ អា-
បត្តិក្ខន្ធាទំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធហិ សង្កហិតា សិយា
ទារាជិកាបត្តិក្ខន្ធរន្ធិ សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធរន្ធិ
សិយា ឥល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធរន្ធិ សិយា ទាចិត្តិយាបត្តិក្ខ-
ន្ធរន្ធិ សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធរន្ធិ ។ ធន្ធិ អាបត្តិសម្មដា-
នាទំ ឯកេន សម្មដានេន សម្មដ្ឋហន្តិ ។ កាយតោ ច
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តន្ធិ អធិករណា-
ទំ អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្ធិ សមថាទំ តិហិ សមថេ-
ហិ សម្មន្តិ សិយា សម្មទារិយេន ច បដិញ្ញាតករណេន
ច សិយា សម្មទារិយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់ កាល
បើសង្ឃសូត្រសមុទ្យភាសនកម្មជាតំរប់ ៣ ដងចប់ហើយ នៅតែមិនលះ
បង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិ ៥ នេះ ព្រោះ
ភិបាតិករណំ ជាបច្ច័យ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះរាប់
បញ្ចលក្ខណ៍វិបត្តិប្បទាន ។ បេ ។ បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយ
សមថៈប្បទាន ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រាប់បញ្ចល
ក្នុងវិបត្តិ ២ គឺសីលវិបត្តិក៏មាន អាចារៈវិបត្តិក៏មាន ។ បណ្ណា
ក្នុងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះដោយក្នុងនៃអាបត្តិ ៥ គឺក្នុង
នៃអាបត្តិបាពាជិក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិសង្ឃទិសេសក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិ
បុល្លច័យក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន ក្នុងនៃអាបត្តិទុក្ខដក៏មាន ។
បណ្ណាសមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសមុជ្ឈាន ១ គឺតាំងឡើង
អំពីតាយវេចាចិត្ត ។ បណ្ណាអធិករណំ ៤ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណំ ។
បណ្ណាសមថៈ ៧ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ ដោយសមុខាវិន័យនឹង
បដិញ្ញាតករណៈក៏មាន សមុខាវិន័យនឹងតិណវត្ថុក៏មាន ។

វិសតិ វិវា អធិការណ៍ប្បព្វយវិរ

(៨៨២) វេបេត្វា សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធន្ត
 អវសេសា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ វេបត្តន្តិ កត វេបត្តិយោ
 កជន្តិ ។ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធន្តន្តិ កតហិ អាបត្តិក្ខន្ធន្តេហិ
 សង្កហិតា ។ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានន្តិ កតហិ សម្មដ្ឋា-
 នេហិ សម្មដ្ឋានន្តិ ។ ចត្តន្តិ អធិការណ៍ន្តិ កតមិ
 អធិការណ៍ ។ សត្តន្តិ សមថាន្តិ កតហិ សមថេហិ
 សម្មន្តិ ។ វេបេត្វា សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អាបត្តិក្ខ-
 ន្តេ អវសេសា អាបត្តិយោ ចត្តន្តិ វេបត្តន្តិ ន កតមិ
 វេបត្តិ កជន្តិ ។ សត្តន្តិ អាបត្តិក្ខន្ធន្តន្តិ ន^(១) កតមេន
 អាបត្តិក្ខន្ធន្តេន សង្កហិតា ។ នន្តិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានន្តិ
 ន^(២) កតមេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋានន្តិ ។ ចត្តន្តិ
 អធិការណ៍ន្តិ ន^(៣) កតមិ អធិការណ៍ ។ សត្តន្តិ
 សមថាន្តិ ន^(៤) កតមេន សមថេន សម្មន្តិ ។ ត
 កិស្ស ហេតុ ។ វេបេត្វា សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អា-
 បត្តិក្ខន្ធន្តេ នត្តណា អាបត្តិយោតិ ។

អធិការណ៍ប្បព្វយវិរ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ ។
 អនន្តរបេយ្យលំ និដ្ឋិតំ ។

វិសតិវារៈ អធិក ណប្បច្ចយវារៈ

(៨៨២) បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងឡាយដ៏សេស ក្រៅអំពី
អាបត្តិ ៧ នឹងកងនៃអាបត្តិ ៧ (ខោន) រាប់បញ្ចូល កងវិបត្តិប៉ុន្មាន ។
បណ្ណាកងនៃអាបត្តិ ៧ លោកសង្គ្រោះ ដោយកងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន ។
បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ តាំងឡើងដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ បណ្ណា
អធិករណ៍ ៤ ចាត់ជាអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណាសម្បជាន ៧ រម្ងាប់ដោយ
សម្បជានប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ អាបត្តិទាំងឡាយដ៏សេស ក្រៅ
អំពីអាបត្តិ ៧ នឹងកងនៃអាបត្តិ ៧ (ខោន) មិនរាប់បញ្ចូលកងវិបត្តិណា
មួយឡើយ ។ បណ្ណាកងនៃអាបត្តិ ៧ លោកមិនសង្គ្រោះ ដោយកងនៃ
អាបត្តិណាមួយឡើយ ។ បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ មិនបានតាំង
ឡើង ដោយសម្បជានណាមួយឡើយ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ មិន
បានចាត់ជាអធិករណ៍ណាមួយឡើយ ។ បណ្ណាសម្បជាន ៧ មិនបាន
រម្ងាប់ដោយសម្បជានណាមួយឡើយ ។ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
ព្រោះហេតុអាបត្តិដទៃ ក្រៅអំពីអាបត្តិ ៧ នោះក៏ឥតមានឡើយ ។

ចប់ អធិករណប្បច្ចយវារៈ ដំបូង ៥ ។

ចប់អនន្តរេយ្យាលតៃប៊ុណ្ណោះ ។

វិទយចិណ្ឌេ បរិវារេ

តស្សៈទានំ

(៨៨៣) កតិបុត្តា សម្មដ្ឋានា
កតាបត្តំ តថេវ ច
សម្មដ្ឋានា វិបត្តំ ច
តថាធិករណោ ចាតិ ។

(៨៨៤) វិវាទាធិករណស្សៈ កី បុព្វដ្ឋមី កតិ
ថាធានិ កតិ វត្ថុនិ កតិ ភូមិយោ កតិ ហេតុ
កតិ មូលានិ កតិហារកាវេហិ វិវាទតិ វិវាទាធិករណំ
កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។ អនុវាទាធិករណស្សៈ
កី បុព្វដ្ឋមី កតិ ថាធានិ កតិ វត្ថុនិ កតិ ភូមិយោ
កតិ ហេតុ កតិ មូលានិ កតិហារកាវេហិ អនុវ-
ទតិ អនុវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។
អាបត្តាធិករណស្សៈ កី បុព្វដ្ឋមី កតិ ថាធានិ កតិ
វត្ថុនិ កតិ ភូមិយោ កតិ ហេតុ កតិ មូលានិ
កតិហារកាវេហិ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ អាបត្តាធិករណំ

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

ឧទ្ទានគីបញ្ជីរឿងនៃអនុវិញ្ញាបនបត្រស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវៈ ដំបូងៈ

[៨៨៣] និយាយអំពីកតិបទៈ ១ សម្ភោសៈ ១ កតា-

បតិកៈ ១ សម្ភោសៈ ១ ជចតា ១ អាបតិសម្ភោសៈ ១ វិបតិ-

កៈ ១ អធិករណ៍កៈ ១ ។

[៨៨៤] សូមថា អ្វីជាប្រធាននៃវិវាទាធិករណ៍ វិវាទាធិករណ៍នោះ

មានឋានប្រធាន មានវត្តប្រធាន មានភូមិប្រធាន មានហេតុប្រធាន មាន

មូលប្រធាន ភិក្ខុជ័ដកតាដោយ អាការប្រធាន វិវាទាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយ

សម័យប្រធាន ។ អ្វីជាប្រធាននៃអនុវាទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍នោះ

មានឋានប្រធាន មានវត្តប្រធាន មានភូមិប្រធាន មានហេតុប្រធាន មាន

មូលប្រធាន ភិក្ខុចោទប្រកាន់តាដោយ អាការប្រធាន អនុវាទាធិករណ៍រម្ងាប់

ដោយសម័យប្រធាន ។ អ្វីជាប្រធាននៃអាបត្តិធិករណ៍ អាបត្តិធិករណ៍

នោះ មានឋានប្រធាន មានវត្តប្រធាន មានភូមិប្រធាន មានហេតុ

ប្រធាន មានមូលប្រធាន ភិក្ខុត្រូវអាបតិដោយ អាការប្រធាន អាបត្តិធិករណ៍

វិសតិ វិវា បរិយាយវិ

កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។ កិញ្ចាធិករណស្ស កិ
បុព្វង្គមិ កតិ ហំនាធិ កតិ វត្ថុធិ កតិ ភូមិយោ កតិ
ហេតុ កតិ មូលាធិ កតិហា កាវេហិ កិច្ចិ ជាយតិ
កញ្ចាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។

[៨៨៥] វិវាធិករណស្ស កិ បុព្វង្គមន្តិ ។ លោ-
កោ បុព្វង្គមោ ទោសោ បុព្វង្គមោ មោហោ បុព្វង្គមោ
អលោកោ បុព្វង្គមោ អទោសោ បុព្វង្គមោ អមោហោ
បុព្វង្គមោ ។ កតិ ហំនាធិតិ ។ អដ្ឋាវស ភេទករ-
វត្ថុធិ ហំនាធិ ។ កតិ វត្ថុធិតិ ។ អដ្ឋាវស ភេទករ-
វត្ថុធិ ។ កតិ ភូមិយោតិ ។ អដ្ឋាវស ភេទករវត្ថុធិ
ភូមិយោ ។ កតិ ហេតុតិ ។ ធម៌ ហេតុ តយោ កុស-
លហេតុ តយោ អកុសលហេតុ តយោ អព្យាកត-
ហេតុ ។ កតិ មូលាធិតិ ។ ទ្វាទស មូលាធិ ។ កតិ-
ហា កាវេហិ វិវេទតិ ។ ទ្វិហា កាវេហិ វិវេទតិ ធម្មទិដ្ឋិ
វា អធម្មទិដ្ឋិ វា ។ វិវាធិករណំ កតិហិ សម-
ថេហិ សម្មតិ ។ វិវាធិករណំ ទ្វិហិ សមថេហិ
សម្មតិ សម្មទាវនយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច ។

វិសតិវិរៈ បរិយាយវិរៈ

រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ អ្វីជាប្រធាននៃកិច្ចាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍
នោះ មានឋានប៉ុន្មាន មានវត្ថុប៉ុន្មាន មានភូមិប៉ុន្មាន មានហេតុប៉ុន្មាន
មានមូលប៉ុន្មាន កិច្ចកើតឡើងដោយអាការប៉ុន្មាន កិច្ចាធិករណ៍រម្ងាប់
ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។

(៨៨៥) ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្វីជាប្រធាននៃវិវាទាធិករណ៍ ។ ឆ្លើយ
ថា លោកៈជាប្រធាន ទោសៈជាប្រធាន មោហៈជាប្រធាន អលោកៈ
ជាប្រធាន អទោសៈជាប្រធាន អមោហៈជាប្រធាន ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា
វិវាទាធិករណ៍មានឋានប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានភេទករវត្ថុ ១៨ ជាឋាន ។
ត្រង់ពាក្យសួរថា មានភូមិប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានភេទករវត្ថុ ១៨ ជាវត្ថុ ។
ត្រង់ពាក្យសួរថា មានភូមិប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានភេទករវត្ថុ ១៨ ជាភូមិ ។
ត្រង់ពាក្យសួរថា មានហេតុប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថាមានហេតុ ៧ គឺកុសល-
ហេតុ ៣ អកុសលហេតុ ៣ អព្យាកតហេតុ ១ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា
មានមូលប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានមូល ១២ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា ភិក្ខុជ
ដែកត្នាដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុជដែកត្នាដោយអាការ ២ គឺ
សេចក្តីយល់ឃើញថាជាធម៌ ១ សេចក្តីយល់ឃើញថាមិនមែនធម៌ ១ ។
ត្រង់ពាក្យសួរថា វិវាទាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា
វិវាទាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺ សមុទារិន័យ ១ យេកុយ្យុសិរា ១ ។

វិស័យបិដកេ បរិវារេ

(៨៨៦) អនុវរណាធិករណស្ស កី បុព្វង្គមន្តិ ។

លោកោ បុព្វង្គមោ ទោសោ បុព្វង្គមោ មោហោ បុព្វង្គមោ

អលោកោ បុព្វង្គមោ អទោសោ បុព្វង្គមោ អមោហោ

បុព្វង្គមោ ។ កតិ ហំនាជិតិ ។ ចតស្សោ វិបត្តិយោ

ហំនាជិ ។ កតិ វត្ថុជិតិ ។ ចតស្សោ វិបត្តិយោ

វត្ថុជិ ។ កតិ ភូមិយោតិ ។ ចតស្សោ វិបត្តិយោ

ភូមិយោ ។ កតិ ហេតុតិ ។ ធម៌ ហេតុ តយោ

កុសលហេតុ តយោ អកុសលហេតុ តយោ អព្យា-

កតហេតុ ។ កតិ មូលាជិតិ ។ ចុទ្ធស មូលាជិ ។

កតិហាការេហិ អនុវនតិ ។ ទ្វីហាការេហិ អនុវនតិ

វត្ថុតោ វា អាបត្តិតោ វា ។ អនុវរណាធិករណំ កតិហិ

សមថេហិ សម្មតិ ។ អនុវរណាធិករណំ ចត្តហិ

សមថេហិ សម្មតិ សម្មទាវិទយេន ច សតិវិទយេន

ច អម្បឱវិទយេន ច តស្សនាបិយសិកាយ ច ។

វិន័យចិន្តិក បរិវារៈ

(៨៨៦) ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្វីជាប្រធាននៃអនុវត្តទិករណ៍ ។

ឆ្លើយថា លោកៈជាប្រធាន ទោសៈជាប្រធាន មោហៈជាប្រធាន អលោកៈ

ជាប្រធាន អទោសៈជាប្រធាន អមោហៈជាប្រធាន ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា

អនុវត្តទិករណ៍មានឋានប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានរឹបត្តិ ៤ ជាឋាន ។

ត្រង់ពាក្យសួរថា មានវត្ថុប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានរឹបត្តិ ៤ ជាវត្ថុ ។ ត្រង់

ពាក្យសួរថា មានក្ខម័ប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានរឹបត្តិ ៤ ជាក្ខម័ ។ ត្រង់

ពាក្យសួរថា មានហេតុប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានហេតុ ៧ គឺកុសលហេតុ

៣ អកុសលហេតុ ៣ អព្យាកតហេតុ ៣ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា មានមូល

ប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានមូល ១៤ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា ភិក្ខុចោទប្រកាន់

គ្នាដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុចោទប្រកាន់គ្នាដោយអាការ ៤

គឺ វត្ថុ ១ អាបត្តិ ១ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា អនុវត្តទិករណ៍រម្ងាប់ដោយ

សមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា អនុវត្តទិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៤ គឺ ដោយ

សមធាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្បញ្ញវិន័យ ១ ភស្សប្បាបិយសិកា ១ ។

វិសតិ វិរា បរិយាយវិរ

(៨៨៧) អាបត្តាធិករណាស្ស កី បុព្វង្គមនិ ។

លោកោ បុព្វង្គមោ នោសោ បុព្វង្គមោ មោហោ
បុព្វង្គមោ អលោកោ បុព្វង្គមោ អនោសោ បុព្វង្គមោ
អមោហោ បុព្វង្គមោ ។ កតិ ហំនាធិតិ ។ សត្ត
អាបត្តិក្ខត្តា ហំនាធិ ។ កតិ វត្ថុធិតិ ។ សត្ត
អាបត្តិក្ខត្តា វត្ថុធិ ។ កតិ ភ្នមិយោតិ ។ សត្ត
អាបត្តិក្ខត្តា ភ្នមិយោ ។ កតិ ហេតុតិ ។ ធម៌ ហេតុ
តយោ កុសលហេតុ តយោ អកុសលហេតុ តយោ
អព្យាកតហេតុ ។ កតិ មូលាធិតិ ។ ធម៌ អាបត្តិ-
សម្មដ្ឋានា(១) មូលាធិ ។ កតិហាការេហិ អាបត្តិ
អាបដ្ឋតិ ។ ធម៌ហាការេហិ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ អលដ្ឋតា
អញ្ញាណតា កក្កិច្ចបកតតា អកប្បិយេ កប្បិយ-
សញ្ញតា កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញតា សតិសម្មាសា ។
អាបត្តាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។
អាបត្តាធិករណំ តិហិ សមថេហិ សម្មតិ សម្មទាវិទ-
យេន ធម៌ បដិញ្ញាតករណោន ធម៌ តិណាវត្តារកេន ធម៌ ។

១ ឧ ម អាបត្តិសម្មដ្ឋានាធិ ។

វិសតិវារៈ បរិយាយវារៈ

(៨៨៧) ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្វីជាប្រធាននៃអាបត្តាធិករណ៍ ។ ឆ្លើយ
 ថា លោកៈជាប្រធាន ទោសៈជាប្រធាន មោហៈជាប្រធាន អរលោកៈជា
 ប្រធាន អរទោសៈជាប្រធាន អរមោហៈជាប្រធាន ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា
 អាបត្តាធិករណ៍មានឋានប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានកងនៃអាបត្តិ ៧ ជាឋាន ។
 ត្រង់ពាក្យសួរថា មានវត្ថុប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានកងនៃអាបត្តិ ៧ ជាវត្ថុ ។
 ត្រង់ពាក្យសួរថា មានកូមីប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានកងនៃអាបត្តិ ៧ ជា
 កូមី ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា មានហេតុប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានហេតុ ៧
 គឺកុសលហេតុ ៣ អកុសលហេតុ ៣ អព្យាកតហេតុ ១ ។ ត្រង់ពាក្យ
 សួរថា មានមូលប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ ជាមូល ។
 ត្រង់ពាក្យសួរថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា ត្រូវ
 អាបត្តិដោយការ ៦ គឺត្រូវដោយមិនមានខ្មាស ១ ដោយមិន
 ស្គាល់អាបត្តិ ១ ដោយសង្ស័យហើយធ្វើបំពាន ១ ដោយសំគាល់ថា
 គួរកងវត្ថុដែលមិនគួរ ១ ដោយសំគាល់ថាមិនគួរកងវត្ថុដែលគួរ ១ ដោយ
 ភ្លេចស្មារតី ១ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា អាបត្តាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈ
 ប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា អាបត្តាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ ដោយ
 សមធាវិនយ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្តិករៈ ១ ។

វិនយបិដក ចរិវិហារ

(៨៨៨) កិច្ចាធិការណាស្ស កិ បុព្វុដ្ឋមន្តិ ។

លោកោ បុព្វុដ្ឋមោ ទោសោ បុព្វុដ្ឋមោ មោហោ បុព្វុដ្ឋមោ

អលោកោ បុព្វុដ្ឋមោ អទោសោ បុព្វុដ្ឋមោ អមោហោ

បុព្វុដ្ឋមោ ។ កតិ ហំនាធិតិ ។ ចត្តារិ កម្មាធិ

ហំនាធិ ។ កតិ វត្ថុធិតិ ។ ចត្តារិ កម្មាធិ វត្ថុធិ ។

កតិ ក្ខមិយោតិ ។ ចត្តារិ កម្មាធិ ក្ខមិយោ ។ កតិ

ហេត្វតិ ។ នវ ហេត្វ តយោ កុសលហេត្វ តយោ

អកុសលហេត្វ តយោ អព្យាកតហេត្វ ។ កតិ

មូលាធិតិ ។ ឯកំ មូលំ សង្ឃោ ។ កតិហាការហិ

កិច្ចំ ជាយតិ ។ ម្ហិហាការហិ កិច្ចំ ជាយតិ

ញត្តតោ វា អបលោកនតោ វា ។ កិច្ចាធិការណំ

កតិហិ សមដេហិ សម្មតិ ។ កិច្ចាធិការណំ ឯកេន

សមដេន សម្មតិ សម្មាវិជយេន ។

(៨៨៩) កតិ សមថាតិ ។ សត្ត សមថា សមមា-

វិជយោ សតិវិជយោ អម្ពធិវិជយោ បដិញ្ញាតការណំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៨៨៨) ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្វីជាប្រធាននៃកិច្ចាធិការណ៍ ។ ឆ្លើយថា
លោកៈជាប្រធាន ទោសៈជាប្រធាន មោហៈជាប្រធាន អលោកៈជា
ប្រធាន អទោសៈជាប្រធាន អមោហៈជាប្រធាន ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា
កិច្ចាធិការណ៍មានឋានប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានកម្ម ៤ យ៉ាងជាឋាន ។
ត្រង់ពាក្យសួរថា មានវត្ថុប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានកម្ម ៤ ជាវត្ថុ ។
ត្រង់ពាក្យសួរថា មានភូមិប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានកម្ម ៤ ជាភូមិ ។
ត្រង់ពាក្យសួរថា មានហេតុប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានហេតុ ៧ គឺ
កុសលហេតុ ៣ អកុសលហេតុ ៣ អព្យាកតហេតុ ១ ។ ត្រង់ពាក្យ
សួរថា មានមូលប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា មានមូល ១ គឺសង្ស ។ ត្រង់
ពាក្យសួរថា កិច្ចកើតអំពីអាការប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា កិច្ចកើតអំពីអាការ
២ គឺ ញាតិ ១ អបលោកនៈ ១ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា កិច្ចាធិក-
រណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា កិច្ចាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយ
សមថៈ ១ គឺ សមធាវិន័យ ។

(៨៨៩) សួរថា សមថៈមានប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា សមថៈមាន ៧
គឺ សមធាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អមធាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១

វិសតិ វិវា សាធារណវិវា

យេកុយ្យសិកា តស្សនាបិយសិកា តិណវត្តារកោ
សមេ សត្ត សមថា ។ សិយា សមេ សត្ត សមថា ទស
សមថា ហោន្តិ ទស សមថា សត្ត សមថា ហោន្តិ
វត្តារសេន បរិយាយេន ។ សិយាតិ ។ កតញ្ច សិយា ។
វិវាទាធិករណស្ស ទ្រេ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស
ចត្តារោ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស តយោ សមថា
កិច្ចាធិករណស្ស ឃិកោ សមថា ។ ឃិរិ សមេ សត្ត
សមថា ទស សមថា ហោន្តិ ទស សមថា សត្ត
សមថា ហោន្តិ វត្តារសេន បរិយាយេន ។

បរិយាយវិវា ធិដ្ឋិតំ ធិដ្ឋំ ។

(៨៧០) កតិ សមថា វិវាទាធិករណស្ស សា-
ធារណា កតិ សមថា វិវាទាធិករណស្ស អសាធារ-
ណា ។ កតិ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស សាធារណា
កតិ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស អសាធារណា កតិ
សមថា អាបត្តាធិករណស្ស សាធារណា កតិ សមថា

វិសតិវារៈ សាធារណវារៈ

យេកុយ្យសិកា ១ ភស្សប្រាបិយសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ នេះជា
សម្រាប់: ៧ ។ សម្រាប់: ទាំង ៧ នេះ ចែកទៅជាសម្រាប់: ១០ មានដែរឬ
សម្រាប់: ១០ (បំប្រញ) ជាសម្រាប់: ៧ ដោយអំណាចនៃវត្តនឹងបរិយាយ
មានដែរឬ ។ ឆ្លើយថា មាន ។ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាថា មាន ។ ព្រោះ
វិវាទធិករណ៍មានសម្រាប់: ២ អនុវាទធិករណ៍មានសម្រាប់: ២ អាបត្តាធិករ-
ណ៍មានសម្រាប់: ៣ កិច្ចាធិករណ៍មានសម្រាប់: ១ ។ សម្រាប់: ទាំង ៧ នេះ
(ចែកទៅ) ជាសម្រាប់: ១០ សម្រាប់: ទាំង ១០ (បំប្រញទៅ) ជាសម្រាប់: ៧
ដោយអំណាចនៃវត្តនឹងបរិយាយ ដូចចែកមកនេះ ។

ចប់ បរិយាយវារៈ ជាតំរប់ ៦ ។

(៨៧០) សួរថា សម្រាប់: ដែលទូទៅដល់វិវាទធិករណ៍ មានប៉ុន្មាន
សម្រាប់: ដែលមិនទូទៅដល់វិវាទធិករណ៍ មានប៉ុន្មាន ។ សម្រាប់: ដែលទូទៅ
ដល់អនុវាទធិករណ៍ មានប៉ុន្មាន សម្រាប់: ដែលមិនទូទៅដល់អនុវាទធិ-
ករណ៍ មានប៉ុន្មាន ។ សម្រាប់: ដែលទូទៅដល់អាបត្តាធិករណ៍ មានប៉ុន្មាន

វិសយចីនិតេ បរិវារេ

អាបត្តាធិករណស្សៈ អសាធារណា ។ កតិ សមថា
កត្តាធិករណស្សៈ សាធារណា កតិ សមថា កត្តា-
ធិករណស្សៈ អសាធារណា ។ ទ្វេ សមថា វិវាទាធិក-
រណស្សៈ សាធារណា សម្មទាវិទយោ យេកុយ្យសិកា ។
បញ្ច សមថា វិវាទាធិករណស្សៈ អសាធារណា សតិ-
វិទយោ អម្បឱវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សៈ ចាបិយ-
សិកា តិណាវត្តារកោ ។ ចត្តារោ សមថា អនុវាទា-
ធិករណស្សៈ សាធារណា សម្មទាវិទយោ សតិវិទយោ
អម្បឱវិទយោ តស្សៈ ចាបិយសិកា ។ តយោ សមថា
អនុវាទាធិករណស្សៈ អសាធារណា យេកុយ្យសិកា
បដិញ្ញាតករណំ តិណាវត្តារកោ ។ តយោ សមថា អា-
បត្តាធិករណស្សៈ សាធារណា សម្មទាវិទយោ បដិញ្ញាត-
ករណំ តិណាវត្តារកោ ។ ចត្តារោ សមថា អាបត្តាធិ-
ករណស្សៈ អសាធារណា យេកុយ្យសិកា សតិវិទយោ
អម្បឱវិទយោ តស្សៈ ចាបិយសិកា ។ ឯកោ សមថា
កត្តាធិករណស្សៈ សាធារណា សម្មទាវិទយោ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

សមថៈដែលមិនទទួលបានដល់អាបត្តាធិករណ៍ មានប៉ុន្មាន ។ សមថៈដែលទទួល
ទៅដល់កិច្ចាធិករណ៍ មានប៉ុន្មាន សមថៈដែលមិនទទួលទៅដល់កិច្ចាធិករណ៍
មានប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា សមថៈដែលទទួលទៅដល់បរិវារធិករណ៍មាន ៤ គឺ
សម្មាវាទីន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ ។ សមថៈដែលមិនទទួលទៅដល់បរិវារធិ-
ករណ៍ មាន ៥ គឺ សតិវិន័យ ១ អម្មទ្បវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១
តស្សប្បាបិយសិកា ១ តិណវត្ថារកៈ ១ ។ សមថៈដែលទទួលទៅដល់អនុវត្ត-
ធិករណ៍មាន ៤ គឺ សម្មាវាទីន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្មទ្បវិន័យ ១ តស្ស-
ប្បាបិយសិកា ១ ។ សមថៈដែលមិនទទួលទៅដល់អនុវត្តធិករណ៍ មាន ៣
គឺ យេកុយ្យសិកា ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្ថារកៈ ១ ។ សមថៈ
ដែលទទួលទៅដល់អាបត្តាធិករណ៍ មាន ៣ គឺ សម្មាវាទីន័យ ១ បដិញ្ញាត-
ករណៈ ១ តិណវត្ថារកៈ ១ ។ សមថៈដែលមិនទទួលទៅដល់អាបត្តាធិករណ៍មាន
៤ គឺ យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១ អម្មទ្បវិន័យ ១ តស្សប្បាបិយ-
សិកា ១ ។ សមថៈដែលទទួលទៅដល់កិច្ចាធិករណ៍ មាន ១ គឺ សម្មាវាទីន័យ

វិសតិ វិវា តត្តាភិយវាវ

ឆ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស អសាធារណា យេ-
កុយ្យសិកា សតិវិនយោ អម្មធឿនយោ បដិញ្ញាតក-
រណំ តស្សទាបិយសិកា តិណាវត្តារកោ ។

សាធារណវាវ ធិដ្ឋិតំ សត្តមំ ។

(៨៧០) កតិ សមថា វិវាធិករណស្ស តត្តាភិយា
កតិ សមថា វិវាធិករណស្ស អញ្ញាភាគិយា ។ កតិ
សមថា អនុវាធិករណស្ស តត្តាភិយា កតិ សមថា
អនុវាធិករណស្ស អញ្ញាភាគិយា ។ កតិ សមថា
អាបត្តាធិករណស្ស តត្តាភិយា កតិ សមថា អាបត្តា-
ធិករណស្ស អញ្ញាភាគិយា ។ កតិ សមថា កិច្ចាធិ-
ករណស្ស តត្តាភិយា កតិ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស
អញ្ញាភាគិយា ។ ទ្វេ សមថា វិវាធិករណស្ស តត្តា-
ភិយា សម្មទាវិនយោ យេកុយ្យសិកា ។ បញ្ច សមថា
វិវាធិករណស្ស អញ្ញាភាគិយា សតិវិនយោ អម្មធឿន-
យោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សទាបិយសិកា តិណា-
វត្តារកោ ។ ចត្តារោ សមថា អនុវាធិករណស្ស

វិសតិវារៈ តព្ពាធិយវារៈ

សមថៈដែលមិនទូទៅ ដល់កិច្ចាធិការណ៍មាន ៦ គឺយេកុយ្យសិកា ១
សតិវិន័យ ១ អម្មទ្យវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្សប្រាប័យសិកា ១
តិណវត្តារកៈ ១ ។

ចប់ លាធារណវារៈ ជាតំរប់ ៧ ។

(៨៧១) សួរថា សមថៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹងវិវាទាធិការណ៍
មានប៉ុន្មាន សមថៈដែលមានចំណែកផ្សេងអំពីវិវាទាធិការណ៍ មានប៉ុន្មាន។
សមថៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹងអនុវាទាធិការណ៍ មានប៉ុន្មាន សមថៈ
ដែលមានចំណែកផ្សេងអំពីអនុវាទាធិការណ៍ មានប៉ុន្មាន ។ សមថៈដែល
មានចំណែកត្រូវគ្នានឹងអាបត្តាធិការណ៍ មានប៉ុន្មាន សមថៈដែលមានចំ-
ណែកផ្សេងអំពីអាបត្តាធិការណ៍ មានប៉ុន្មាន ។ សមថៈដែលមានចំណែក
ត្រូវគ្នានឹងកិច្ចាធិការណ៍មានប៉ុន្មាន សមថៈដែលមានចំណែកផ្សេងអំពីកិច្ចា-
ធិការណ៍ មានប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា សមថៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹង
វិវាទាធិការណ៍ មាន ២ គឺ សម្មាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ ។
សមថៈដែលមានចំណែកផ្សេងអំពីវិវាទាធិការណ៍ មាន ៥ គឺ សតិវិន័យ ១
អម្មទ្យវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្សប្រាប័យសិកា ១ តិណវត្តា-
រកៈ ១ ។ សមថៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹងអនុវាទាធិការណ៍ មាន ៤ គឺ

វិធីបិណ្ឌិក បរិវារ

តត្តាកិច្ចា សម្មទាវិទយោ សតិវិទយោ អម្បឡិវិទយោ
តស្ស្សទាបិយសិកា ។ តយោ សមថា អនុវាទាធិករ-
ណាស្ស អញ្ញកាតិយា យេកុយ្យសិកា បដិញ្ញាតក-
រណំ តិណាវត្តារកោ ។ តយោ សមថា អាបត្តាធិករ-
ណាស្ស តត្តាកិច្ចា សម្មទាវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ
តិណាវត្តារកោ ។ ចត្តារោ សមថា អាបត្តាធិករណាស្ស
អញ្ញកាតិយា យេកុយ្យសិកា សតិវិទយោ អម្បឡិវិទ-
យោ តស្ស្សទាបិយសិកា ។ ឯកោ សមថា តត្តាធិ-
ករណាស្ស តត្តាកិច្ចោ សម្មទាវិទយោ ។ ឆ សមថា
តត្តាធិករណាស្ស អញ្ញកាតិយា យេកុយ្យសិកា សតិ-
វិទយោ អម្បឡិវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្ស្សទាបិយ-
សិកា តិណាវត្តារកោ ។

តត្តាភិយារិ ធិត្តិកំ អធិតំ ។

(៨៧២) សមថា សមថស្ស សាធារណា សមថា
សមថស្ស អសាធារណា សិយា សមថា សមថស្ស
សាធារណា សិយា សមថា សមថស្ស អសាធារណា ។

វិសយបិណ បរិវារ:

សម្មាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្ពឡវិន័យ ១ តស្សប្រាប័យសិកា ១ ។ សម្មថៈ

ដែលមានចំណែកផ្សេងអំពីអនុវត្តធាតុករណ៍ មាន ៣ គឺ យេកុយ្យសិកា ១

បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។ សម្មថៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹង

អាបត្តាធិករណ៍ មាន ៣ គឺ សម្មាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណ-

វត្តារកៈ ១ ។ សម្មថៈដែលមានចំណែកផ្សេងអំពីអាបត្តាធិករណ៍ មាន ៤ គឺ

យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១ អម្ពឡវិន័យ ១ តស្សប្រាប័យសិកា ១ ។

សម្មថៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹងកិច្ចាធិករណ៍ មាន ១ គឺ សម្មា-

វិន័យ ។ សម្មថៈដែលមានចំណែកផ្សេងអំពីកិច្ចាធិករណ៍ មាន ៦ គឺ

យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១ អម្ពឡវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្ស-

ប្រាប័យសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។

ចប់តណ្ហតិយវារៈ ជាតំរប់ ៧ ។

(៨៧២) សម្មថៈទ្បទៅដល់សម្មថៈ សម្មថៈមិនទ្បទៅដល់សម្មថៈ

សម្មថៈទ្បទៅដល់សម្មថៈក៏មាន សម្មថៈមិនទ្បទៅដល់សម្មថៈក៏មាន ។

វីសតិ វិរា សមថា សមថស្ស សាធារណវិ

កថំ សិយា សមថា សមថស្ស សាធារណ កថំ
សិយា សមថា សមថស្ស អសាធារណ ។ យេ-
កុយ្យសិកាយ សម្មាទិទយស្ស សាធារណ សតិទ-
យស្ស អម្បធិវិទយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សទា-
ថយសិកាយ តិណាវត្តារកស្ស អសាធារណ ។
សតិទយោ សម្មាទិទយស្ស សាធារណ អម្បធិវិទ-
យស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សទាថយសិកាយ
តិណាវត្តារកស្ស យេកុយ្យសិកាយ អសាធារណ ។
អម្បធិវិទយោ សម្មាទិទយស្ស សាធារណ បដិញ្ញាត-
ករណស្ស តស្សទាថយសិកាយ តិណាវត្តារកស្ស
យេកុយ្យសិកាយ សតិទយស្ស អសាធារណ ។
បដិញ្ញាតករណំ សម្មាទិទយស្ស សាធារណំ តស្សទា-
ថយសិកាយ តិណាវត្តារកស្ស យេកុយ្យសិកាយ
សតិទយស្ស អម្បធិវិទយស្ស អសាធារណំ ។ តស្ស-
ទាថយសិកាយ សម្មាទិទយស្ស សាធារណ តិណា-
វត្តារកស្ស យេកុយ្យសិកាយ សតិទយស្ស អម្ប-
ធិវិទយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស អសាធារណ ។

វិសតិវារៈ វារៈនៃសមថៈដែលទូទៅដល់សមថៈ

សួរថា សមថៈដែលទូទៅដល់សមថៈក៏មាន នោះ តើដូចម្តេច សមថៈមិនទូទៅដល់សមថៈក៏មាន នោះ តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា យេកុយ្យសិកាទូទៅដល់សម្មាវិន័យ (តែម្យ៉ាង) មិនទូទៅដល់សតិវិន័យ អម្ពុទ្ធវិន័យ ច. ដំណាតករណៈ តស្សប្រាប័យសិកា នឹងតិណវត្តារកៈទេ ។ សតិវិន័យទូទៅដល់សម្មាវិន័យ (តែម្យ៉ាង) មិនទូទៅដល់អម្ពុទ្ធវិន័យ ចដំណាតករណៈ តស្សប្រាប័យសិកា តិណវត្តារកៈ នឹងយេកុយ្យសិកាទេ ។ អម្ពុទ្ធវិន័យទូទៅដល់សម្មាវិន័យ (តែម្យ៉ាង) មិនទូទៅដល់ចដំណាតករណៈ តស្សប្រាប័យសិកា តិណវត្តារកៈ យេកុយ្យសិកា នឹងសតិវិន័យទេ ។ ចដំណាតករណៈទូទៅដល់សម្មាវិន័យ (តែម្យ៉ាង) មិនទូទៅដល់តស្សប្រាប័យសិកា តិណវត្តារកៈ យេកុយ្យសិកា សតិវិន័យ នឹងអម្ពុទ្ធវិន័យទេ ។ តស្សប្រាប័យសិកា ទូទៅដល់សម្មាវិន័យ (តែម្យ៉ាង) មិនទូទៅដល់តិណវត្តារកៈ យេកុយ្យសិកា សតិវិន័យ អម្ពុទ្ធវិន័យ នឹងចដំណាតករណៈទេ ។

វិទយបិដកេ បរិវារេ

តិណាវត្តារកោ សម្មាទិទយស្ស សាធារណោ យេកុយ្យ
សិកាយ សតិវិទយស្ស អម្ពឡិវិទយស្ស បដិញ្ញាត
ករណស្ស តស្សទាបិយសិកាយ អសាធារណោ ។
ឯវិ សិយា សមថា សមថស្ស សាធារណោ ឯវិ សិយា
សមថា សមថស្ស អសាធារណោ ។

សមថា សមថស្ស សាធារណាវិ ឆិដ្ឋិតំ នវមំ ។

(៨៧៣) សមថា សមថស្ស តត្តាភិយា សមថា

សមថស្ស អញ្ញកាភិយា សិយា សមថា សមថស្ស
តត្តាភិយា សិយា សមថា សមថស្ស អញ្ញកាភិ-
យា ។ កេមិ សិយា សមថា សមថស្ស តត្តាភិយា
កេមិ សិយា សមថា សមថស្ស អញ្ញកាភិយា ។
យេកុយ្យសិកា សម្មាទិទយស្ស តត្តាភិយា សតិវិ-
ទយស្ស អម្ពឡិវិទយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្ស-
ទាបិយសិកាយ តិណាវត្តារកស្ស អញ្ញកាភិយា ។
សតិវិទយោ សម្មាទិទយស្ស តត្តាភិយោ អម្ពឡិវិ-

វិធីបិណ្ឌក បរិវារៈ

តិណវត្តារកៈទូទៅដល់សម្ភារវិន័យ (តែម្យ៉ាង) មិនទូទៅដល់យេកុយ្យ

សិកា សតិវិន័យ អម្បូរវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ នឹងតស្សប្រាបិយសិកា

ទេ ។ សម្រាប់ដែលទូទៅដល់សម្រាប់ក៏មាន យ៉ាងនេះ សម្រាប់ដែល

មិនទូទៅដល់សម្រាប់ក៏មាន យ៉ាងនេះ ។

ចប់ វារៈនៃសម្រាប់ដែលទូទៅដល់សម្រាប់ ដាច់រយៈ ៩ ។

[៨៧៧] សម្រាប់មានចំណែកត្រូវគ្នានឹងសម្រាប់ សម្រាប់មានចំណែក

ផ្សេងអំពីសម្រាប់ សម្រាប់មានចំណែកត្រូវគ្នានឹងសម្រាប់ក៏មាន សម្រាប់មាន

ចំណែកផ្សេងអំពីសម្រាប់ក៏មាន ។ សួរថា សម្រាប់ដែលមានចំណែកត្រូវគ្នា

នឹងសម្រាប់ក៏មាន នោះ តើដូចម្តេច សម្រាប់ដែលមានចំណែកផ្សេងអំពី

សម្រាប់ក៏មាន នោះ តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា យេកុយ្យសិកា មានចំ

ណែកត្រូវគ្នានឹងសម្ភារវិន័យ មានចំណែកផ្សេងអំពីសតិវិន័យ អម្បូរ

វិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ តស្សប្រាបិយសិកា នឹងតិណវត្តារកៈ ។ សតិវិន័យ

មានចំណែកត្រូវគ្នានឹងសម្ភារវិន័យ មានចំណែកផ្សេងអំពីអម្បូរវិន័យ

វិសតិ វិរា សមថា សមថស្ស គព្ពាគិយវិរ

នយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សទាបិយសិកាយ
 យ តិណាវត្តារកស្ស យេកុយ្យសិកាយ អញ្ញកា
 តិយោ ។ អម្ពឡិវិនយោ សម្ពុទ្ធាវិនយស្ស តញ្ញាតិ
 យោ បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សទាបិយសិកាយ តិ
 ណាវត្តារកស្ស យេកុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អញ
 កាតិយោ ។ បដិញ្ញាតករណំ សម្ពុទ្ធាវិនយស្ស តញ្ញាតិ
 យំ តស្សទាបិយសិកាយ តិណាវត្តារកស្ស យេកុយ្យ
 សិកាយ សតិវិនយស្ស អម្ពឡិវិនយស្ស អញ្ញកាតិយំ ។
 តស្សទាបិយសិកា សម្ពុទ្ធាវិនយស្ស តញ្ញាតិយា តិ
 ណាវត្តារកស្ស យេកុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស
 អម្ពឡិវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស អញ្ញកាតិយា ។
 តិណាវត្តារកោ សម្ពុទ្ធាវិនយស្ស តញ្ញាតិយោ យេកុយ្យ
 សិកាយ សតិវិនយស្ស អម្ពឡិវិនយស្ស បដិញ្ញាត
 ករណស្ស តស្សទាបិយសិកាយ អញ្ញកាតិយោ ។
 ឯវិ សិយា សមថា សមថស្ស តញ្ញាតិយា ឯវិ សិយា
 សមថា សមថស្ស អញ្ញកាតិយា ។

សមថា សមថស្ស គព្ពាគិយវិរំ និដ្ឋិតំ ទសថំ ។

វិសតិវារៈ វារៈនៃសមថៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹងសមថៈ

បដិញ្ញាតករណៈ តស្សប្បាបិយសិកា តិណវត្តារកៈ នឹងយេកុយ្យសិកា ។

អម្បុឡវិន័យ មានចំណែកត្រូវគ្នានឹងសម្មាវិន័យ មានចំណែកផ្សេងអំពី

បដិញ្ញាតករណៈ តស្សប្បាបិយសិកា តិណវត្តារកៈ យេកុយ្យសិកា នឹង

សតិវិន័យ ។ បដិញ្ញាតករណៈ មានចំណែកត្រូវគ្នានឹងសម្មាវិន័យ មាន

ចំណែកផ្សេងអំពីតស្សប្បាបិយសិកា តិណវត្តារកៈ យេកុយ្យសិកា សតិ-

វិន័យ នឹងអម្បុឡវិន័យ ។ តស្សប្បាបិយសិកា មានចំណែកត្រូវគ្នានឹង

សម្មាវិន័យ មានចំណែកផ្សេងអំពីតិណវត្តារកៈ យេកុយ្យសិកា សតិ-

វិន័យ អម្បុឡវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈ ។ តិណវត្តារកៈ មានចំណែកត្រូវ

គ្នានឹងសម្មាវិន័យ មានចំណែកផ្សេងអំពីយេកុយ្យសិកា សតិវិន័យ

អម្បុឡវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈនឹងតស្សប្បាបិយសិកា ។ សមថៈដែលមាន

ចំណែកត្រូវគ្នានឹងសមថៈក៏មាន យ៉ាងនេះ សមថៈដែលមានចំណែក

ផ្សេងអំពីសមថៈក៏មាន យ៉ាងនេះ ។

វិធីយបិដកេ បរិវារេ

(៨៧៤) សមថោ សម្មាសម្ពាសោ សម្មាសម្ពាសោ
 សមថោ ។ សមថោ យេកុយ្យសិកា យេកុយ្យសិកា
 សមថោ ។ សមថោ សតិវិទយោ សតិវិទយោ សម-
 ថោ ។ សមថោ អម្ពុទ្ធកិរិយោ អម្ពុទ្ធកិរិយោ សម-
 ថោ ។ សមថោ បដិញ្ញាតករណំ បដិញ្ញាតករណំ
 សមថោ ។ សមថោ តស្សនាបិយសិកា តស្សនាបិ-
 យសិកា សមថោ ។ សមថោ តិណាវត្តារកោ តិណា-
 វត្តារកោ សមថោ ។ យេកុយ្យសិកា សតិវិទយោ អ-
 ម្ពុទ្ធកិរិយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សនាបិយសិកា តិ-
 ណាវត្តារកោ ឥមេ សមថា សមថា នោ សម្មាសម្ពាសោ
 សម្មាសម្ពាសោ សមថោ នេវ សម្មាសម្ពាសោ ច ។ ស-
 តិវិទយោ អម្ពុទ្ធកិរិយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សនាបិ-
 យសិកា តិណាវត្តារកោ សម្មាសម្ពាសោ ឥមេ សមថា
 សមថា នោ យេកុយ្យសិកា យេកុយ្យសិកា សមថោ
 នេវ យេកុយ្យសិកា ច ។ អម្ពុទ្ធកិរិយោ បដិញ្ញាតករណំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៨៧៤) សមថៈ ហៅថា សម្មាវិន័យ សម្មាវិន័យ ហៅថា
សមថៈវិញ្ញក៏បាន ។ សមថៈ ហៅថា យេកុយ្យសិកា យេកុយ្យសិកា
ហៅថាសមថៈវិញ្ញក៏បាន ។ សមថៈហៅថា សតិវិន័យ សតិវិន័យហៅថា
សមថៈវិញ្ញក៏បាន ។ សមថៈ ហៅថាអម្មទ្ធុវិន័យ អម្មទ្ធុវិន័យហៅថា
សមថៈវិញ្ញក៏បាន ។ សមថៈ ហៅថា បដិញ្ញាតករណៈ បដិញ្ញាតករណៈ
ហៅថាសមថៈវិញ្ញក៏បាន ។ សមថៈ ហៅថាតស្សបាបិយសិកា តស្សបា-
បិយសិកា ហៅថាសមថៈវិញ្ញក៏បាន ។ សមថៈ ហៅថាតិណវត្តារកៈ
តិណវត្តារកៈ ហៅថាសមថៈវិញ្ញក៏បាន ។ យេកុយ្យសិកា សតិវិន័យ
អម្មទ្ធុវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ តស្សបាបិយសិកា នឹងតិណវត្តារកៈ
ទាំងនេះ ហៅថាសមថៈតែម្យ៉ាង ឯសម្មាវិន័យ មិនហៅថាសមថៈ
តែម្យ៉ាងទេ ដ្បិត សម្មាវិន័យ ហៅថាសមថៈផង ហៅថាសម្មាវិន័យ
ផង ។ សតិវិន័យ អម្មទ្ធុវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ តស្សបាបិយសិកា
តិណវត្តារកៈ នឹងសម្មាវិន័យ ទាំងនេះ ហៅថាសមថៈតែម្យ៉ាង ឯ
យេកុយ្យសិកា មិនហៅថាសមថៈតែម្យ៉ាងទេ ដ្បិត យេកុយ្យសិកា ហៅថា
សមថៈផង ហៅថាយេកុយ្យសិកាផង ។ អម្មទ្ធុវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ

វិសតិ វិរា សមមិសម្មទានិយោវិ

តស្ស្តទាមិយសិកា តិណាវត្តារកោ សម្មទានិយោ
យេកុយ្យសិកា ឥមេ សមមា សមមា នោ សតិវិ-
នយោ សតិវិនយោ សមមា ចេវ សតិវិនយោ ច ។
បដិញ្ញាតករណំ តស្ស្តទាមិយសិកា តិណាវត្តារកោ
សម្មទានិយោ យេកុយ្យសិកា សតិវិនយោ ឥមេ
សមមា សមមា នោ អម្បឡិវិនយោ អម្បឡិវិនយោ
សមមា ចេវ អម្បឡិវិនយោ ច ។ តស្ស្តទាមិយសិ-
កា តិណាវត្តារកោ សម្មទានិយោ យេកុយ្យសិកា
សតិវិនយោ អម្បឡិវិនយោ ឥមេ សមមា សមមា
នោ បដិញ្ញាតករណំ បដិញ្ញាតករណំ សមមា
ចេវ បដិញ្ញាតករណាញ ។ តិណាវត្តារកោ សម្មទានិ-
នយោ យេកុយ្យសិកា សតិវិនយោ អម្បឡិវិនយោ
បដិញ្ញាតករណំ ឥមេ សមមា សមមា នោ តស្ស្ត-
ទាមិយសិកា តស្ស្តទាមិយសិកា សមមា ចេវ
តស្ស្តទាមិយសិកា ច ។ សម្មទានិយោ យេកុយ្យ-
សិកា សតិវិនយោ អម្បឡិវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ

វិសតិវារៈ វារៈនៃសមថៈដែលហៅថាសម្មាវិន័យ

តស្សប្បាបិយសិកា តិណវត្ថាវកៈ សម្មាវិន័យ នឹងយេកុយ្យសិកា ទាំងនេះ

ហៅថាសមថៈតៃម្យ្យិន្ទ ឯសតិវិន័យមិនហៅថាសមថៈ តៃម្យ្យិន្ទទេ ដ្បិត

សតិវិន័យ ហៅថាសមថៈផង ហៅថា សតិវិន័យផង ។ បដិញ្ញាតករណៈ

តស្សប្បាបិយសិកា តិណវត្ថាវកៈ សម្មាវិន័យ យេកុយ្យសិកា នឹងសតិ-

វិន័យទាំងនេះ ហៅថា សមថៈតៃម្យ្យិន្ទ ឯអម្មទ្យវិន័យ មិនហៅថាសមថៈ

តៃម្យ្យិន្ទទេ ដ្បិត អម្មទ្យវិន័យ ហៅថាសមថៈផង ហៅថាអម្មទ្យវិន័យផង។

តស្សប្បាបិយសិកា តិណវត្ថាវកៈ សម្មាវិន័យ យេកុយ្យសិកា សតិវិន័យ

នឹងអម្មទ្យវិន័យ ទាំងនេះ ហៅថា សមថៈតៃម្យ្យិន្ទ ឯបដិញ្ញាតករណៈ

មិនហៅថាសមថៈតៃម្យ្យិន្ទទេ ដ្បិត បដិញ្ញាតករណៈ ហៅថាសមថៈផង

ហៅថាបដិញ្ញាតករណៈផង ។ តិណវត្ថាវកៈ សម្មាវិន័យ យេកុយ្យសិកា

សតិវិន័យ អម្មទ្យវិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈ ទាំងនេះ ហៅថា

សមថៈតៃម្យ្យិន្ទ ឯតស្សប្បាបិយសិកា មិនហៅថាសមថៈតៃម្យ្យិន្ទទេ ដ្បិត

តស្សប្បាបិយសិកា ហៅថាសមថៈផង ហៅថា តស្សប្បាបិយសិកាផង ។

សម្មាវិន័យ យេកុយ្យសិកា សតិវិន័យ អម្មទ្យវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

តស្សៈចាបិយសិកា សមេ សមថា សមថា លោ
តិណាវត្តារកោ តិណាវត្តារកោ សមថា ចេវ តិណា
វត្តារកោ ច ។

[៨៧៥] វិនយោ សម្មាវិនយោ សម្មាវិនយោ
វិនយោ ។ វិនយោ យេកុយ្យសិកា យេកុយ្យសិកា
វិនយោ ។ វិនយោ សតិវិនយោ សតិវិនយោ វិនយោ ។
វិនយោ អម្មឡិវិនយោ អម្មឡិវិនយោ វិនយោ ។ វិនយោ
បដិញ្ញាតករណំ បដិញ្ញាតករណំ វិនយោ ។ វិនយោ
តស្សៈចាបិយសិកា តស្សៈចាបិយសិកា វិនយោ ។
វិនយោ តិណាវត្តារកោ តិណាវត្តារកោ វិនយោ ។

សមថិសម្មាវិនយារិវំ និធិតំ ឯការសមំ ។

[៨៧៦] វិនយោ សិយា សម្មាវិនយោ សិយា ន
សម្មាវិនយោ សម្មាវិនយោ វិនយោ ចេវ សម្មាវិនយោ
យោ ច ។ វិនយោ សិយា យេកុយ្យសិកា សិយា ន
យេកុយ្យសិកា យេកុយ្យសិកា វិនយោ ចេវ យេ
កុយ្យសិកា ច ។ វិនយោ សិយា សតិវិនយោ សិយា

វិទយបិណ បរិវារៈ

នឹងតស្សប្បាបិយសិកា ទាំងនេះ ហៅថាសមថៈតៃម្យ្យន៍ ឯតិណវត្តារកៈ

មិនហៅថាសមថៈតៃម្យ្យន៍ទេ ដ្បិត តិណវត្តារកៈ ហៅថាសមថៈផង

ហៅថាតិណវត្តារកៈផង ។

(៨៧៥) វិន័យ ហៅថាសម្ពាវិន័យ សម្ពាវិន័យ ហៅថាវិន័យ

វិញ្ញក៍បាន ។ វិន័យ ហៅថាយេកុយ្យសិកា យេកុយ្យសិកា ហៅថាវិន័យ

វិញ្ញក៍បាន ។ វិន័យ ហៅថាសតិវិន័យ សតិវិន័យ ហៅថាវិន័យវិញ្ញក៍

បាន ។ វិន័យ ហៅថាអម្ពុទ្ធវិន័យ អម្ពុទ្ធវិន័យ ហៅថាវិន័យវិញ្ញក៍បាន

វិន័យ ហៅថាបដិញ្ញាតករណៈ បដិញ្ញាតករណៈ ហៅថាវិន័យវិញ្ញក៍បាន

វិន័យ ហៅថាតស្សប្បាបិយសិកា តស្សប្បាបិយសិកា ហៅថាវិន័យវិញ្ញក៍

បាន ។ វិន័យ ហៅថាតិណវត្តារកៈ តិណវត្តារកៈ ហៅថាវិន័យវិញ្ញក៍បាន ។

បច្ចំ វារៈនៃសមថៈដែលហៅថាសម្ពាវិន័យ ជាច្រើន ១១ ។

(៨៧៦) វិន័យ ជាសម្ពាវិន័យក៏មាន មិនមែនជាសម្ពាវិន័យក៏

មាន ព្រោះថា សម្ពាវិន័យជាវិន័យផង ជាសម្ពាវិន័យផង ។ វិន័យជា

យេកុយ្យសិកាក៏មាន មិនមែនជាយេកុយ្យសិកាក៏មាន ព្រោះថា យេកុយ្យ-

សិកាជាវិន័យផង ជាយេកុយ្យសិកាផង ។ វិន័យ ជាសតិវិន័យក៏មាន

៤២៣

វិសតិ វិវា កុសលវិវា

ន សតិវិទយោ សតិវិទយោ វិទយោ ចេវ សតិវិទយោ
ច ។ វិទយោ សិយា អម្បឡិវិទយោ សិយា ន អ-
ម្បឡិវិទយោ អម្បឡិវិទយោ វិទយោ ចេវ អម្បឡិវិទយោ
ច ។ វិទយោ សិយា បដិញ្ញាតករណំ សិយា ន
បដិញ្ញាតករណំ បដិញ្ញាតករណំ វិទយោ ចេវ ប-
ដិញ្ញាតករណាញ ។ វិទយោ សិយា តស្សនាបិយសិកា
សិយា ន តស្សនាបិយសិកា តស្សនាបិយសិកា វិ-
ទយោ ចេវ តស្សនាបិយសិកា ច ។ វិទយោ សិយា
និណាវត្តារកោ សិយា ន និណាវត្តារកោ និណាវត្តារកោ
វិទយោ ចេវ និណាវត្តារកោ ច ។

វិនយវិវា ឱទ្ធិវិវា ព្វវសមំ ។

(៨៧៧) សម្មាវិទយោ កុសលោ អកុសលោ
អព្យាកតោ ។ យេកុយ្យសិកា កុសលា អកុសលា
អព្យាកតា ។ សតិវិទយោ កុសលោ អកុសលោ
អព្យាកតោ ។ អម្បឡិវិទយោ កុសលោ អកុសលោ
អព្យាកតោ ។ បដិញ្ញាតករណំ កុសលំ អកុសលំ
អព្យាកតំ ។ តស្សនាបិយសិកា កុសលា អកុសលា

វិសតិវារៈ កុសលវារៈ

មិនមែនជាសតិវិន័យក៏មាន (ព្រោះថា) សតិវិន័យ ជាវិន័យផង ជា
សតិវិន័យផង ។ វិន័យ ជាអម្បឡវិន័យក៏មាន មិនមែនជាអម្បឡវិន័យក៏
មាន (ព្រោះថា) អម្បឡវិន័យ ជាវិន័យផង ជាអម្បឡវិន័យផង ។ វិន័យ
ជាបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន មិនមែនជាបដិញ្ញាតករណៈក៏មាន (ព្រោះថា)
បដិញ្ញាតករណៈជាវិន័យផង ជាបដិញ្ញាតករណៈផង ។ វិន័យ ជាតស្សប្បា-
ប័យសិកាក៏មាន មិនមែនជាតស្សប្បាប័យសិកាក៏មាន (ព្រោះថា) តស្ស-
ប្បាប័យសិកាជាវិន័យផង ជាតស្សប្បាប័យសិកាផង ។ វិន័យ ជាតិណវត្ថា-
រកៈក៏មាន មិនមែនជាតិណវត្ថារកៈក៏មាន (ព្រោះថា) តិណវត្ថារកៈ ជា
វិន័យផង ជាតិណវត្ថារកៈផង ។

ចប់ វិនយវារៈ ដាន់រប់ ១២ ។

(៨៧៧) សួរថា សម្មាវិន័យ ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជា
អព្យាកតៈ ។ យេកុយ្យសិកា ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជាអព្យាកតៈ ។
សតិវិន័យ ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជាអព្យាកតៈ ។ អម្បឡវិន័យ ជា
កុសល ឬជាអកុសល ឬជាអព្យាកតៈ ។ បដិញ្ញាតករណៈ ជាកុសល ឬ
ជាអកុសល ឬជាអព្យាកតៈ ។ តស្សប្បាប័យសិកា ជាកុសល ឬជាអកុសល

វិន័យបិដក ចារិក

អព្យាកតោ ។ តិណ្ណាវត្តារកោ កុសលោ អកុសលោ
អព្យាកតោ ។ សម្មទាវិទយោ សិយា កុសលោ សិយា
អព្យាកតោ ធន្តិ សម្មទាវិទយោ អកុសលោ ។
យេកុយ្យសិកា សិយា កុសលា សិយា អកុសលា
សិយា អព្យាកតោ ។ សតិវិទយោ សិយា កុសលោ
សិយា អកុសលោ សិយា អព្យាកតោ ។ អម្មធម្មវិទយោ
សិយា កុសលោ សិយា អកុសលោ សិយា អព្យាក-
តោ ។ បដិញ្ញាតករណំ សិយា កុសលំ សិយា
អកុសលំ សិយា អព្យាកតំ ។ តស្សនាបិយសិកា
សិយា កុសលា សិយា អកុសលា សិយា អព្យាក-
តោ ។ តិណ្ណាវត្តារកោ សិយា កុសលោ សិយា
អកុសលោ សិយា អព្យាកតោ ។

(៨៧៨) វិវាទាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ
អព្យាកតំ ។ អនុវាទាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ
អព្យាកតំ ។ អាបត្តាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ
អព្យាកតំ ។ កិច្ចាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ
អព្យាកតំ ។ វិវាទាធិករណំ សិយា កុសលំ សិយា
អកុសលំ សិយា អព្យាកតំ ។ អនុវាទាធិករណំ

វិនយចំណីក បរិវារៈ

ប្តីជាអព្យាក្ខតៈ ។ តិណវត្ថុរកៈ ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជា
អព្យាក្ខតៈ ។ ឆ្លើយថា សម្មាវិន័យ ជាកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន
សម្មាវិន័យ ជាអកុសលមិនមានទេ ។ យេកុយ្យសិកា ជាកុសលក៏មាន
ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន ។ សតវិន័យ ជាកុសលក៏មាន ជា
អកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន ។ អម្បឡវិន័យ ជាកុសលក៏មាន ជា
អកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន ។ បដិញ្ញាតករណៈ ជាកុសលក៏មាន
ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន ។ តស្សប្បាប័យសិកា ជាកុសលក៏
មាន ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន ។ តិណវត្ថុរកៈ ជាកុសលក៏
មាន ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន ។

[៨៧៨] សួរថា វិវាទាធិករណ៍ ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជា
អព្យាក្ខតៈ ។ អនុវាទាធិករណ៍ ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជាអព្យាក្ខតៈ ។
អាបត្តាធិករណ៍ ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជាអព្យាក្ខតៈ ។ កិច្ចាធិករណ៍
ជាកុសល ឬជាអកុសល ឬជាអព្យាក្ខតៈ ។ ឆ្លើយថា វិវាទាធិករណ៍
ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាក្ខតៈក៏មាន ។ អនុវាទាធិករណ៍

វិសតិ វារា ចក្កបេយ្យសំ យត្តវារិ

សិយា កុសលំ សិយា អកុសលំ សិយា អព្យាកតំ ។

អាបត្តាធិករណំ សិយា កុសលំ សិយា អកុសលំ

សិយា អព្យាកតំ ។ នត្តំ អាបត្តាធិករណំ កុសលំ ។

កត្តាធិករណំ សិយា កុសលំ សិយា អកុសលំ

សិយា អព្យាកតំ ។

កុសលវារិ និដ្ឋិតំ ពេសមំ ។

(៨៧៧) យត្ត យេកុយ្យសិកា លព្ពតិ តត្ត សម្ម

ខារិណយោ លព្ពតិ យត្ត សម្មខារិណយោ លព្ពតិ តត្ត

យេកុយ្យសិកា លព្ពតិ ន តត្ត សតិវិណយោ លព្ពតិ

ន តត្ត អម្មឡិវិណយោ លព្ពតិ ន តត្ត បដិញ្ញាតក-

រណំ លព្ពតិ ន តត្ត តស្ស ចាបិយសិកា លព្ពតិ ន

តត្ត តិណាវត្តារកោ លព្ពតិ ។ យត្ត សតិវិណយោ លព្ពតិ

វិសតិវារៈ ចក្កបេយ្យាលៈ យត្តវារៈ

ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាកតៈក៏មាន ។ អាបត្តាធិករណ៍
ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាកតៈក៏មាន ។ អាបត្តាធិករណ៍
ជាកុសលមិនមានទេ ។ កិច្ចាធិករណ៍ ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន
ជាអព្យាកតៈក៏មាន ។

ចប់ កុសលវារៈ ផាត់រប់ ១៣ ។

(៤៧៧) បើអ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន
ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិ-
ករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍
ណាក៏កំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ
តែកំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់
យកអម្បូរវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកបដិ-
ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតស្សប្រា-
ប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតិណាវត្ថា-
រកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។ បើអ្នកប្រាជ្ញកំណត់
យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យក

វិសយបិដកេ បរិវារេ

តត្ថ សម្មាវាទិយោ លត្តតិ យត្ថ សម្មាវាទិយោ

លត្តតិ តត្ថ សតិវិទយោ លត្តតិ ន តត្ថ អម្បធឿ-

វិទយោ លត្តតិ ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណី លត្តតិ ន

តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លត្តតិ ន តត្ថ តិណាវត្តារ-

កោ លត្តតិ ន តត្ថ យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ។ យត្ថ

អម្បធឿវិទយោ លត្តតិ ន តត្ថ សម្មាវាទិយោ លត្តតិ

យត្ថ សម្មាវាទិយោ លត្តតិ តត្ថ អម្បធឿវិទយោ លត្តតិ

ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណី លត្តតិ ន តត្ថ តស្សបាបិ-

យសិកា លត្តតិ ន តត្ថ តិណាវត្តារកោ លត្តតិ ន តត្ថ

យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ន តត្ថ សតិវិទយោ លត្តតិ ។

យត្ថ បដិញ្ញាតករណី លត្តតិ តត្ថ សម្មាវាទិយោ

វិនយបិដក បរិវារៈ

សម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មាវិន័យ
(ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសតវិន័យ (ទៅរម្ងាប់)
បានក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែកំណត់យកអម្ព្យវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិ-
ករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍
នោះមិនបាន កំណត់យកតស្សប្រាប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍
នោះមិនបាន កំណត់យកគិណវត្តារកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិន
បាន កំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន
ទេ ។ បើអ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកអម្ព្យវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករ-
ណ៍ណា កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន
ទេ កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់
យកអម្ព្យវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែកំណត់យក
បដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
តស្សប្រាប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
គិណវត្តារកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកយេកុយ្យ-
សិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកសតវិន័យ
(ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។ អ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកបដិញ្ញា-
តករណៈ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ

វិសតិ វិរា ចក្កមេយ្យលំ យន្តវិរិ

លត្តតិ យត្ត សម្មទាវិទយោ លត្តតិ តត្ត បដិញ្ញា-

តករណំ លត្តតិ ន តត្ត តស្ស្សទាបិយសិកា លត្តតិ

ន តត្ត តិណាវត្តារកោ លត្តតិ ន តត្ត យេកុយ្យ-

សិកា លត្តតិ ន តត្ត សតិវិទយោ លត្តតិ ន តត្ត

អម្មឡិវិទយោ លត្តតិ ។ យត្ត តស្ស្សទាបិយសិកា

លត្តតិ តត្ត សម្មទាវិទយោ លត្តតិ យត្ត សម្មទាវិទយោ

លត្តតិ តត្ត តស្ស្សទាបិយសិកា លត្តតិ ន តត្ត តិណា-

វត្តារកោ លត្តតិ ន តត្ត យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ន

តត្ត សតិវិទយោ លត្តតិ ន តត្ត អម្មឡិវិទយោ លត្តតិ

ន តត្ត បដិញ្ញា តករណំ លត្តតិ ។ យត្ត តិណាវត្តារ-

វិសតិវារៈ ចក្កយេយ្យលៈ យត្តវារៈ

(ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់)
បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) បាន
ក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែកំណត់យកតស្សប្រាប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុង
អធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតិណវត្តារកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍
នោះមិនបាន កំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះ
មិនបាន កំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន
កំណត់យកអម្មឡវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។
បើអ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកតស្សប្រាប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍
ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះ
កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់
យក តស្សប្រាប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែថា
កំណត់យកតិណវត្តារកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់
យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
សតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកអម្មឡ-
វិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកបដិញ្ញាត-
ករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះ មិនបានទេ ។ បើអ្នកប្រាជ្ញ
កំណត់យកតិណវត្តារកៈ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យក

វិទយបិដកេ បរិវារេ

កោ លត្តតិ តត្ថ សម្មាទិយោ លត្តតិ យត្ថ សម្ម-
ាទិយោ លត្តតិ តត្ថ តិណាវត្តារកោ លត្តតិ ន តត្ថ
យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ន តត្ថ សតិទិយោ លត្តតិ
ន តត្ថ អម្បឡិទិយោ លត្តតិ ន តត្ថ បដិញ្ញាតក-
រណំ លត្តតិ ន តត្ថ តស្សនាបិយសិកា លត្តតិ ។

(៧០០) យត្ថ យេកុយ្យសិកា តត្ថ សម្មាទិយោ

យត្ថ សម្មាទិយោ តត្ថ យេកុយ្យសិកា ន តត្ថ
សតិទិយោ ន តត្ថ អម្បឡិទិយោ ន តត្ថ បដិញ្ញាត-
ករណំ ន តត្ថ តស្សនាបិយសិកា ន តត្ថ តិណាវត្តា-
រកោ ។ យត្ថ សតិទិយោ តត្ថ សម្មាទិយោ

វិទយបិដក បរិវារៈ

សម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មា-
វិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកតិណវត្តារកៈ
(ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែកំណត់យកយេកុយ្យសិកា
(ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់)
ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកអម្ពុឡវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិ-
ករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករ-
ណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតស្សប្រាបិយសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករ-
ណ៍នោះមិនបានទេ ។

[៧០០] បើអ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន
ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិ-
ករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍ណា
ក៏កំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែ
កំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
អម្ពុឡវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកបដិញ្ញាត-
ករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតស្សប្រាបិយ-
សិកា(ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតិណវត្តារកៈ(ទៅ
រម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។ បើអ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកសតិវិន័យ

វិសតិ វិវា ចក្កេយយ្យលំ យន្តវិវំ

យត្ត សម្មាទិវិទយោ តត្ត សតិវិទយោ ន តត្ត អម្បឡិញ្ញា

វិទយោ ន តត្ត បដិញ្ញាតករណំ ន តត្ត តស្ស័យាថិ

យសិកា ន តត្ត តិណាវត្តារកោ ន តត្ត យេកុយ្យ

សិកា ។ (សម្មាទិវិទយំ កាត្ថន ម្យលំ) ។ បេ ។ យត្ត

តិណាវត្តារកោ តត្ត សម្មាទិវិទយោ យត្ត សម្មាទិវិទ

យោ តត្ត តិណាវត្តារកោ ន តត្ត យេកុយ្យសិកា ន

តត្ត សតិវិទយោ ន តត្ត អម្បឡិញ្ញាវិទយោ ន តត្ត

បដិញ្ញាតករណំ ន តត្ត តស្ស័យាថិយសិកា ។

វិសតិវិរះ ចក្កបេយ្យាលៈ យន្តវិរះ

(ទៅវម្លាប់) បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅវម្លាប់)
បានក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅវម្លាប់) បាន ក្នុង
អធិករណ៍ណា កំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅវម្លាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះ
ដែរ តែកំណត់យកអម្បញ្ញវិន័យ (ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន
កំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់
យកតស្សប្រាបិយសិកា (ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
តិណវត្តារកៈ (ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
យេកុយ្យសិកា (ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។ (ធ្វើសម្មា-
វិន័យឲ្យជាមូល^(១)) ។ បេ។ អ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកតិណវត្តារកៈ (ទៅវម្លាប់)
បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅវម្លាប់) បានក្នុង
អធិករណ៍នោះកំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅវម្លាប់) បានក្នុងអធិករណ៍ណា
កំណត់យកតិណវត្តារកៈ (ទៅវម្លាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែកំណត់
យកយេកុយ្យសិកា (ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
សតិវិន័យ (ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកអម្បញ្ញវិន័យ
(ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ
(ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន នឹងកំណត់យកតស្សប្រាបិយសិកា
(ទៅវម្លាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។

ចប់ ចក្កបេយ្យាលៈ ។ ចប់ យន្តវិរះដំរាប់ ១៤ ។

១ ត្រង់កន្លែងបេយ្យាលៈនេះត្រូវធ្វើសម្មាវិន័យមុនគេ លុះចប់ហើយត្រូវនិយាយពីសតិវិន័យ

៤៣០

វិនយបិពេ បរិវាព

(៧០១) យស្មី សមយេ សម្មទាវនិយេន ចយេកុយ្យ

សិកាយ ច អដិកាណំ វ្យាសម្មតិ យត្ថ យេកុយ្យសិ-

កា លត្តតិ តត្ថ សម្មទាវនិយោ លត្តតិ យត្ថ សម្មទា-

វនិយោ លត្តតិ តត្ថ យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ន តត្ថ

សតិវនិយោ លត្តតិ ន តត្ថ អម្បឡវនិយោ លត្តតិ ន តត្ថ

ចដិញ្ញាតកាណំ លត្តតិ ន តត្ថ តស្សនាបិយសិកា

លត្តតិ ន តត្ថ តិណាវត្តារកា លត្តតិ ។ យស្មី សមយេ

សម្មទាវនិយេន ច សតិវនិយេន ច អដិកាណំ វ្យាសម្ម-

តិ យត្ថ សតិវនិយោ លត្តតិ តត្ថ សម្មទាវនិយោ លត្តតិ

យត្ថ សម្មទាវនិយោ លត្តតិ តត្ថ សតិវនិយោ លត្តតិ

ន តត្ថ អម្បឡវនិយោ លត្តតិ ន តត្ថ ចដិញ្ញាតកាណំ

លត្តតិ ន តត្ថ តស្សនាបិយសិកា លត្តតិ ន តត្ថ

វិទ្យបិដក បរិវារៈ

(៧០១) អធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យនឹងយេកុយ្យសិកាក្នុង
សម័យណា អ្នកប្រាជ្ញកំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុង
អធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍
នោះ កំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏
កំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែ
កំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យេក
អម្បូរវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យេកបដិញ្ញាត-
ករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យេកតស្សប្រាបិយ-
សិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យេកតិណវត្តារកៈ
(ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។ អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយ
សម្មាវិន័យនឹងសតិវិន័យក្នុងសម័យណា អ្នកប្រាជ្ញកំណត់យេកុយ្យសិកា
(ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់)
បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុង
អធិករណ៍ណា កំណត់យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះ
ដែរ តែកំណត់យេកអម្បូរវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន
កំណត់យេកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំ-
ណត់យេកតស្សប្រាបិយសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន

៤៣១

វិសតិ វិរា សមយវិរិ

តិណាវត្តារកោ លត្តតិ ន តត្ថ យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ។

យស្មី សមយេ សម្មទាវិណយេន ច អម្មឡិវិណយេន ច

អធិកាណិ វ្យបសម្មតិ យត្ថ អម្មឡិវិណយោ លត្តតិ តត្ថ

សម្មទាវិណយោ លត្តតិ យត្ថ សម្មទាវិណយោ លត្តតិ

តត្ថ អម្មឡិវិណយោ លត្តតិ ន តត្ថ បដិញ្ញាតកាណិ

លត្តតិ ន តត្ថ តស្ម្មទាវិណយសិកា លត្តតិ ន តត្ថ តិណា-

វត្តារកោ លត្តតិ ន តត្ថ យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ន

តត្ថ សតិវិណយោ លត្តតិ ។ យស្មី សមយេ សម្មទា-

វិណយេន ច បដិញ្ញាតកាណោន ច អធិកាណិ វ្យប-

សម្មតិ យត្ថ បដិញ្ញាតកាណិ លត្តតិ តត្ថ សម្មទា-

វិណយោ លត្តតិ យត្ថ សម្មទាវិណយោ លត្តតិ តត្ថ

បដិញ្ញាតកាណិ លត្តតិ ន តត្ថ តស្ម្មទាវិណយសិកា

វិសតិវារៈ សមយក្ការៈ

កំណត់យកតិណវត្ថុរកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់
យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។ អធិករ-
ណ៍រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យនឹងអម្បូរិន័យក្នុងសម័យណា អ្នកប្រាជ្ញកំ-
ណត់យកអម្បូរិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យក
សម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មា-
វិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកអម្បូរិន័យ (ទៅ
រម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែកំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅ
រម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតស្សប្រាប័យសិកា (ទៅ
រម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកតិណវត្ថុរកៈ (ទៅរម្ងាប់)
ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុង
អធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍
នោះមិនបានទេ ។ អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតក-
រណៈក្នុងសម័យណា អ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់)
បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បាន
ក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិ-
ករណ៍ណា ក៏កំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) បាន ក្នុងអធិករណ៍
នោះដែរ តែកំណត់យកតស្សប្រាប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះ

៤៣២

វិទយបិដកេ បរិវារេ

លត្តតំ ន តត្ថ តិណាវត្តារកោ លត្តតំ ន តត្ថ យេ-
 កុយ្យសិកា លត្តតំ ន តត្ថ សតិវិនយោ លត្តតំ ន តត្ថ
 អម្ពឱវិនយោ លត្តតំ ។ យស្មី សមយេ សម្ពទាវិន-
 យេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច អធិករណំ វ្យប-
 សម្ពតំ យត្ថ តស្សទាបិយសិកា លត្តតំ តត្ថ សម្ពទា-
 វិនយោ លត្តតំ យត្ថ សម្ពទាវិនយោ លត្តតំ តត្ថ
 តស្សទាបិយសិកា លត្តតំ ន តត្ថ តិណាវត្តារកោ
 លត្តតំ ន តត្ថ យេកុយ្យសិកា លត្តតំ ន តត្ថ សតិ-
 វិនយោ លត្តតំ ន តត្ថ អម្ពឱវិនយោ លត្តតំ ន តត្ថ
 បដិញ្ញាតករណំ លត្តតំ ។ យស្មី សមយេ សម្ពទា-
 វិនយេន ច តិណាវត្តារកេន ច អធិករណំ វ្យបសម្ពតំ
 យត្ថ តិណាវត្តារកោ លត្តតំ តត្ថ សម្ពទាវិនយោ លត្តតំ

វិទយបិដក បរិវារៈ

មិនបាន កំណត់យកតិណវត្ថុរកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះ
មិនបាន កំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះ
មិនបាន កំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន
កំណត់យកអម្បឡវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។
អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យនឹងតស្សប្រាបិយសិកា ក្នុងសម័យណា
អ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកតស្សប្រាបិយសិកា (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍
ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះ កំ-
ណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យក
តស្សប្រាបិយសិកា (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍នោះដែរ តែកំណត់
យកតិណវត្ថុរកៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
យេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន ក៏កំណត់យកសតិ-
វិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកអម្បឡវិន័យ
(ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យកបដិញ្ញាតករណៈ (ទៅ
រម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។ អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសម្មា-
វិន័យនឹងតិណវត្ថុរកៈក្នុងសម័យណា អ្នកប្រាជ្ញកំណត់យកតិណវត្ថុរកៈ
(ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកសម្មាវិន័យ (ទៅរម្ងាប់)

៤៣៣

វិសតិ វិកា សំសង្ការំ

យត្ត សម្មាសម្ពុទ្ធិនិយោ លត្តតិ តត្ត តិណាវត្តារកោ លត្តតិ
ន តត្ត យេកុយ្យសិកា លត្តតិ ន តត្ត សតិវិទយោ
លត្តតិ ន តត្ត អម្មជ្ឈិវិទយោ លត្តតិ ន តត្ត បដិញ្ញាត-
ករណំ លត្តតិ ន តត្ត តស្សទាបិសិកា លត្តតិ ។

សមយវំ និដ្ឋិតំ បង្ហាសមំ ។

(៧០២) អធិករណ៍ន្តំ វា សមថាតិ វា ឥមេ ធម្មា

សំសង្ការំ ឧទាហរំ វិសំសង្ការំ លត្តា ច ឥមេសំ(១) ធម្មានិ
វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វជិត្តា(២) នាណករណំ បញ្ញាបេសិ ។

អធិករណ៍ន្តំ វា សមថាតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសង្ការំ នោ
វិសំសង្ការំ លត្តា ច ឥមេសំ ធម្មានិ វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វជិត្តា
នាណករណំ បញ្ញាបេសិន្តំ ។ សោ មា ហោវន្តិស្ស

វចនិយោ អធិករណ៍ន្តំ វា សមថាតិ វា ឥមេ ធម្មា
សំសង្ការំ នោ វិសំសង្ការំ ន ច លត្តា ឥមេសំ
ធម្មានិ វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វជិត្តា នាណករណំ បញ្ញាបេសិន្តំ ។

១ ឧ. ម. លត្តបទិមេសំ ។ ២ ម. វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វជិត្តា ។

វិសតិវារៈ សំសង្ការៈ

បានក្នុងអធិករណ៍នោះ កំណត់យកសមុទ្រវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុង
អធិករណ៍ណា ក៏កំណត់យកតិណវត្តារកៈ (ទៅរម្ងាប់) បានក្នុងអធិករណ៍
នោះ តែកំណត់យកយេកុយ្យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិន
បាន កំណត់យកសតិវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំ-
ណត់យកអម្ពុឡវិន័យ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
បដិញ្ញាតករណៈ (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបាន កំណត់យក
តស្សប្រាប័យសិកា (ទៅរម្ងាប់) ក្នុងអធិករណ៍នោះមិនបានទេ ។

ចប់ សមយវារៈ ផាត់រ៉ប់ ៤៥ ។

(៧០២) សួរថា អធិករណ៍នឹងសម្រេចៈ ធម៌ទាំងនេះ លាយច្រឡំ
គ្នា ឬមិនលាយគ្នាទេ មួយទៀត លោកចែករំលែកធម៌ទាំងនេះ ហើយ
បញ្ចាញឱ្យផ្សេងគ្នាបានឬទេ ។ ឆ្លើយថា អធិករណ៍នឹងសម្រេចៈ ធម៌ទាំង
នេះរមែងលាយច្រឡំគ្នា មិនមែនមិនលាយគ្នាទេ តែលោកចែករំលែកធម៌
ទាំងនេះចេញពីគ្នា ហើយបញ្ចាញឱ្យផ្សេងគ្នាបាន ។ អ្នកចោទត្រូវពោល
យាត់អ្នកឆ្លើយនោះថា អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ អធិករណ៍នឹងសម្រេចៈ
ធម៌ទាំងនេះ រមែងលាយច្រឡំគ្នា មិនមែនមិនលាយគ្នាទេ មួយទៀតលោក
មិនបានចែករំលែកធម៌ទាំងនេះចេញពីគ្នា ហើយបញ្ចាញឱ្យផ្សេងគ្នាទេ ។

វិទ្យុបិដក បរិវារ

តំ តំស្ស ហេតុ ។ អនុ វត្ថុ កតវតា ចត្តារមាណិ
កិត្តវេ អធិការណាណិ សត្ត សមថា អធិការណា
សមថេហិ សម្មន្តិ សមថា អធិការណេហិ សម្មន្តិ ឃិ
សមេ ធម្មា សំសដ្ឋា នោ វិសំសដ្ឋា ន ច លត្តា
សមេសំ ធម្មានិ វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វជិត្តា នាណាករណំ
បញ្ញាបេត្តនិ ។

សំណួររំ ឆ្លើយ លោក្សសម ។

(៧០៣) វិវាទាធិការណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ
អនុវាទាធិការណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ អាបត្តា-
ធិការណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ កិច្ចាធិការណំ
កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។ វិវាទាធិការណំ ធូហិ
សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិនយេន ច យេកុយ្យសិ-
កាយ ច អនុវាទាធិការណំ ចត្តហិ សមថេហិ សម្មតិ
សម្មទាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អម្មធូវិនយេន
ច តស្សនាបិយសិកាយ ច អាបត្តាធិការណំ តិហិ

១ បញ្ញាវិមាធិកិបិ ។

វិនយបិណ្ឌក បរិវារៈ

ពាក្យនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ (ព្រោះថា) ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ហើយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អធិករណ៍ទាំង ៤ នេះ ហៅ
ថា សមថៈ ៧ ក៏បាន ដូចពួកអធិករណ៍តែងរម្ងាប់ដោយពួកសមថៈ
ពួកសមថៈតែងរម្ងាប់ ដោយពួកអធិករណ៍ (ក៏មាន) កាលបើយ៉ាងនេះ
ធម៌ទាំងនេះវែងលាយច្រឡំគ្នា មិនមែនមិនលាយគ្នាទេ មួយទៀត
លោកមិនបានចែករំលែកធម៌ទាំងនេះ ហើយបញ្ចាតឱ្យផ្សេងគ្នាឡើយ
ដូច្នេះមិនមែនឬ ។

ចប់ សំសុដ្ឋិវិរៈ ជាតំរប់ ១៦ ។

(៧០៣) សួរថា វិវាទធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន អនុវត្ត-
ធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ
ប៉ុន្មាន កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា វិវាទធិករ-
ណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺ សម្មទាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ អនុវត្ត-
ធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៤ គឺ សម្មទាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្ពុជ្ឈ-
វិន័យ ១ កស្សប្រាបិយសិកា ១ អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣

វិសតិ វិវា សម្មន្តិវិវ

សមថេហិ សម្មតិ សម្មទាវិទយេន ច បដិញ្ញាតករណោ ន
ច តិណាវត្តារកេន ច តិច្ចាធិករណំ ឯកេន សមថេន
សម្មតិ សម្មទាវិទយេន ។ វិវាធិករណាញ អនុវាធិ-
ករណាញ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ វិវាធិករ-
ណាញ អនុវាធិករណាញ បញ្ចហិ សមថេហិ សម្មន្តិ
សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច សតិវិទយេន
ច អម្ពន្តិវិទយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច ។ វិវាធិ-
ករណាញ អាបត្តាធិករណាញ កតិហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ ។ វិវាធិករណាញ អាបត្តាធិករណាញ ចត្តហិ
សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ
ច បដិញ្ញាតករណោ ច តិណាវត្តារកេន ច ។ វិវាធិ-
ករណាញ តិច្ចាធិករណាញ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។
វិវាធិករណាញ តិច្ចាធិករណាញ ត្រីហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច ។
អនុវាធិករណាញ អាបត្តាធិករណាញ កតិហិ ស-
មថេហិ សម្មន្តិ ។ អនុវាធិករណាញ អាបត្តាធិករ-

វិសតិវារៈ សម្មន្តិវារៈ

គឺ សម្មទានវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្ថារកៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១

រម្ងាប់ដោយសមថៈ ១ គឺ សម្មទានវិន័យ ៗ សួរថា វិវាទធិករណ៍នឹងអនុវត្ត

ធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ៗ ឆ្លើយថា វិវាទធិករណ៍នឹងអនុវត្ត

ធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៥ គឺ សម្មទានវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ សតិ

វិន័យ ១ អម្បឡវិន័យ ១ តស្សប្បាប័យសិកា ១ ៗ សួរថា វិវាទធិករណ៍

នឹងអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ៗ ឆ្លើយថា វិវាទធិករណ៍

នឹងអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៤ គឺ សម្មទានវិន័យ ១ យេកុយ្យ

សិកា ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្ថារកៈ ១ ៗ សួរថា វិវាទធិករណ៍

នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ៗ ឆ្លើយថា វិវាទធិករណ៍

នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺ សម្មទានវិន័យ ១ យេកុយ្យ

សិកា ១ ៗ សួរថា អនុវត្តធិករណ៍ នឹងអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ

សមថៈប៉ុន្មាន ៗ ឆ្លើយថា អនុវត្តធិករណ៍ នឹងអាបត្តាធិករណ៍

វិសយបិដកេ បរិវាហេ

ណាញ ធិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច
សតិវិទយេន ច អម្មទ្បិវិទយេន ច បដិញ្ញាតករណោ
ច តស្សទាបិយសិកាយ ច តិណាវត្តារកេន ច ។
អនុវាណាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ កតិហិ សម-
ថេហិ សម្មន្តិ ។ អនុវាណាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ
ធិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច សតិវិទ-
យេន ច អម្មទ្បិវិទយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច ។
អាបត្តាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ កតិហិ សម-
ថេហិ សម្មន្តិ ។ អាបត្តាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ
តិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច បដិញ្ញា-
តករណោ ច តិណាវត្តារកេន ច ។ វិវាណាធិក-
រណាញ អនុវាណាធិករណាញ អាបត្តាធិករណាញ
កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ វិវាណាធិករណាញ អនុ-
វាណាធិករណាញ អាបត្តាធិករណាញ សត្តហិ ស-
មថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ
ច សតិវិទយេន ច អម្មទ្បិវិទយេន ច បដិញ្ញាតករណោ
ច តស្សទាបិយសិកាយ ច តិណាវត្តារកេន ច ។

វិធីយបិដក បរិវារៈ

រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៦ គឺ សមមាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្មឡវិន័យ ១

បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្សប្បាប័យសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។ សួរ

ថា អនុវត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។

ឆ្លើយថា អនុវត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៤ គឺសម-

មាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្មឡវិន័យ ១ តស្សប្បាប័យសិកា ១ ។ សួរថា

អបត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា

អបត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺសមមា-

វិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ តិណវត្តារកៈ ១ ។ សួរថា វិវាទាធិករណ៍

អនុវត្តាធិករណ៍ នឹងអបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយ

ថា វិវាទាធិករណ៍ អនុវត្តាធិករណ៍ នឹងអបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ

សមថៈ ៧ គឺ សមមាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១ អម្ម-

ឡវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្សប្បាប័យសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។

៤៣៧

វិសតិ វិវា សម្មន្តិសម្មន្តិវិវា

វិវាទាធិករណាញ អនុវាទាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ
កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ វិវាទាធិករណាញ អនុវា-
ទាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ បញ្ចហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច សតិ-
វិទយេន ច អម្បន្ណវិទយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ
ច ។ វិវាទាធិករណាញ អនុវាទាធិករណាញ អាបត្តា-
ធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ កតិហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ ។ វិវាទាធិករណាញ អនុវាទាធិករណាញ អា-
បត្តាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ សត្តហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច សតិ-
វិទយេន ច អម្បន្ណវិទយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច
តស្សទាបិយសិកាយ ច តិណាវត្តារកេន ច ។

សម្មន្តិវិវា និដ្ឋិត សន្តរសម ។

(៧០៤) វិវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ
កតិហិ សមថេហិ ន សម្មតិ ។ អនុវាទាធិករណំ ។ បេ ។
អាបត្តាធិករណំ ។ បេ ។ កិច្ចាធិករណំ កតិហិ
សមថេហិ សម្មតិ កតិហិ សមថេហិ ន សម្មតិ ។

វិសតិវារៈ វារៈនៃអធិការណ៍ដែលរម្ងាប់នឹងមិនរម្ងាប់

សួរថា វិវាទធិការណ៍ អនុវត្តធិការណ៍ នឹងកិច្ចាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេចៈ
ប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា វិវាទធិការណ៍ អនុវត្តធិការណ៍ នឹងកិច្ចាធិការណ៍
រម្ងាប់ដោយសម្រេចៈ ៥ គឺ សម្មាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១
អម្ព្យ្យវិន័យ ១ តស្សប្បបិយសិកា ១ ។ សួរថា វិវាទធិការណ៍ អនុវត្ត-
ធិការណ៍ អាបត្តាធិការណ៍ នឹងកិច្ចាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេចៈប៉ុន្មាន ។
ឆ្លើយថា វិវាទធិការណ៍ អនុវត្តធិការណ៍ អាបត្តាធិការណ៍ នឹងកិច្ចា-
ធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេច ៧ គឺ សម្មាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១
សតិវិន័យ ១ អម្ព្យ្យវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្សប្បបិយសិកា ១
តិណវត្ថារកៈ ១ ។

ចប់ សម្ពុត្តិវារៈ ជាតំរប់ ១៧ ។

(៧០៤) សួរថា វិវាទធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេចៈប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់
ដោយសម្រេចៈប៉ុន្មាន ។ អនុវត្តធិការណ៍ ។ រេ។ អាបត្តាធិការណ៍ ។ រេ។
កិច្ចាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេចៈប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់ដោយសម្រេចៈប៉ុន្មាន ។

វិទយបំណិពេ បរិវារិពេ

វិវាណិធិករណំ ធូហំ សមថេហំ សម្មតិ សម្មទាវិ
នយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច បញ្ចហំ សម
ថេហំ ន សម្មតិ សតិវិនយេន ច អម្ពឡិវិនយេន
ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច
តិណាវត្តារកេន ច ។ អនុវាណិធិករណំ ចត្វហំ សម
ថេហំ សម្មតិ សម្មទាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច
អម្ពឡិវិនយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច តិហំ
សមថេហំ ន សម្មតិ យេកុយ្យសិកាយ ច បដិញ្ញាត
ករណេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ អាបត្តាធិករណំ
តិហំ សមថេហំ សម្មតិ សម្មទាវិនយេន ច បដិញ្ញា
តករណេន ច តិណាវត្តារកេន ច ចត្វហំ សមថេហំ
ន សម្មតិ យេកុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច
អម្ពឡិវិនយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច ។ កិច្ចា
ធិករណំ ឯកេន សមថេន សម្មតិ សម្មទាវិនយេន
ចហំ សមថេហំ ន សម្មតិ យេកុយ្យសិកាយ ច
សតិវិនយេន ច អម្ពឡិវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន
ច តស្សទាបិយសិកាយ ច តិណាវត្តារកេន ច ។

វិន័យបំណិក បរិវារៈ

ឆ្លើយថា វិវាទាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ៤ គឺ សម្មទានីន័យ ១ យេកុយ្យ-
សិកា ១ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ៥ គឺ សតិវិន័យ ១ អម្មឡិវិន័យ ១ បដិញ្ញាត-
ករណៈ ១ តស្សប្បាបិយសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។ អនុវត្តាធិករណ៍
រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៤ គឺ សម្មទានីន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្មឡិវិន័យ ១
តស្សប្បាបិយសិកា ១ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ យេកុយ្យសិកា ១
បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។ អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ
សមថៈ ៣ គឺ សម្មទានីន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្តារកៈ ១ មិន
រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៤ គឺ យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១ អម្មឡិវិន័យ ១
តស្សប្បាបិយសិកា ១ ។ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ១ គឺ សម្ម-
ទានីន័យ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៦ គឺ យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១
អម្មឡិវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្សប្បាបិយសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។

វិសតិ វិវា សម្មន្តិសម្មន្តិវិវា

វិវាទានិករណាញ អនុវាទានិករណាញ កតិហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ វិវាទានិ-
ករណាញ អនុវាទានិករណាញ បញ្ចហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច
សតិវិទយេន ច អម្បឡិវិទយេន ច តស្សនាបិយសិកាយ
ច ទ្ធិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ បដិញ្ញាតករណេន ច
តិណាវត្តារកេន ច ។ វិវាទានិករណាញ អាបត្តានិក-
រណាញ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ កតិហិ សមថេហិ
ន សម្មន្តិ ។ វិវាទានិករណាញ អាបត្តានិករណាញ
ចត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យ-
សិកាយ ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណាវត្តារកេន ច
តិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ សតិវិទយេន ច អម្បឡិវិ-
ទយេន ច តស្សនាបិយសិកាយ ច ។ វិវាទានិករណាញ
កិច្ចានិករណាញ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ កតិហិ
សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ វិវាទានិករណាញ កិច្ចានិករ-

វិសតិវិារ: វិារ:នៃអធិការណ៍ដែលរម្ងាប់នឹងមិនរម្ងាប់

សួរថា វិវាទធិការណ៍ នឹងអនុវត្តធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន មិន

រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា វិវាទធិការណ៍ នឹងអនុវត្តធិការណ៍

រម្ងាប់ដោយសមថៈ: ៥ គឺ សម្មាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ សតិ-

វិន័យ ១ អម្មឡវិន័យ ១ តស្សប្រាប័យសិកា ១ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ: ២

គឺ បដិញ្ញាតករណៈ: ១ តិណវត្ថុរកៈ: ១ ។ សួរថា វិវាទធិការណ៍ នឹង

អាបត្តាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ:ប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ:ប៉ុន្មាន។

ឆ្លើយថា វិវាទធិការណ៍ នឹងអាបត្តាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ: ៤ គឺ

សម្មាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ បដិញ្ញាតករណៈ: ១ តិណវត្ថុរកៈ: ១ មិន

រម្ងាប់ដោយសមថៈ: ៣ គឺ សតិវិន័យ ១ អម្មឡវិន័យ ១ តស្សប្រាប័យ-

សិកា ១ ។ សួរថា វិវាទធិការណ៍ នឹងកិច្ចាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ:

ប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ:ប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា វិវាទធិការណ៍នឹងកិច្ចា-

វិសយបិដកេ បរិវារោ

ណាញ ទ្ធិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវនិយេន ច យេ
កុយ្យសិកាយ ច បញ្ចហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ សតិវិ-
នយេន ច អម្បទ្បិវនិយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច
តស្សទាបិយសិកាយ ច តិណាវត្តារកេន ច ។ អនុវា-
នាធិករណាញ អាថត្តាធិករណាញ កតិហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ អនុវា-
នាធិករណាញ អាថត្តាធិករណាញ ធិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ
សម្មទាវនិយេន ច សតិវនិយេន ច អម្បទ្បិវនិយេន
ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច
តិណាវត្តារកេន ច ឯកេន សមថេន ន សម្មន្តិ យេ-
កុយ្យសិកាយ ។ អនុវា-
នាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ
កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ កតិហិ សមថេហិ
ន សម្មន្តិ ។ អនុវា-
នាធិករណាញ កិច្ចាធិករណាញ
ចត្តិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវនិយេន ច សតិវនិ-
យេន ច អម្បទ្បិវនិយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ
ច តិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ យេកុយ្យសិកាយ ច

វិនយបិដក បរិវារៈ

ធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺ សម្មទានវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ មិន

រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៥ គឺ សតិវិន័យ ១ អម្មឡវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១

ភស្សប្បាបិយសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។ សួរថា អនុវត្តធិករណ៍នឹង

អាចត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។

ឆ្លើយថា អនុវត្តធិករណ៍ នឹងអាចត្តាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៦ គឺ

សម្មទានវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្មឡវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ ភស្សប្បា-

បិយសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ ១ គឺ យេកុយ្យសិ-

កា ។ សួរថា អនុវត្តធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន

មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា អនុវត្តធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិ-

ករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺ សម្មទានវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្មឡ-

វិន័យ ១ ភស្សប្បាបិយសិកា ១ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ យេកុយ្យសិកា ១

វិសតិ វិវា សម្មន្តិសម្មន្តិវិវា

បដិញ្ញាតករណេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ អា
 បត្តាដិករណេញ កិច្ចាដិករណេញ កតិហិ សមថេ-
 ហិ សម្មន្តិ កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ អាបត្តា-
 ដិករណេញ កិច្ចាដិករណេញ តិហិ សមថេហិ
 សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច
 តិណាវត្តារកេន ច ចត្វហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ
 យេកុយ្យសិកាយ ច សតិវិទយេន ច អម្មទ្បិវិទយេន
 ច តស្សទាបិយសិកាយ ច ។ វិវាទាដិករណេញ អនុ-
 វាទាដិករណេញ អាបត្តាដិករណេញ កតិហិ សមថេ-
 ហិ សម្មន្តិ កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ វិវាទា-
 ដិករណេញ អនុវាទាដិករណេញ អាបត្តាដិករណេញ
 សត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេ-
 កុយ្យសិកាយ ច សតិវិទយេន ច អម្មទ្បិវិទយេន ច
 បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច តិ-
 ណាវត្តារកេន ច ។ វិវាទាដិករណេញ អនុវាទាដិករ-
 ណេញ កិច្ចាដិករណេញ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ

វិសតិវិរា: វិរា:នៃអធិករណ៍ដែលរម្ងាប់នឹងមិនរម្ងាប់

បដិញ្ញាតករណ៍: ១ តិណវត្តារកៈ: ១ ។ សួរថា អាបត្តាធិករណ៍ នឹង
 កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេច:ប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់ដោយសម្រេច:ប៉ុន្មាន ។
 ឆ្លើយថា អាបត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេច: ៣ គឺសម្ម-
 ខានិយ ១ បដិញ្ញាតករណ៍: ១ តិណវត្តារកៈ: ១ មិនរម្ងាប់ដោយសម្រេច: ៤
 គឺ យេកុយ្យសិកា ១ សតវិន័យ ១ អម្បឡវិន័យ ១ តស្សប្បាបិយសិកា ១ ។
 សួរថា វិវាទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍ នឹងអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ
 សម្រេច:ប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់ដោយសម្រេច:ប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា វិវាទាធិករណ៍
 អនុវាទាធិករណ៍ នឹងអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេច: ៧ គឺសម្មខា-
 វិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ សតវិន័យ ១ អម្បឡវិន័យ ១ បដិញ្ញាត-
 ករណ៍: ១ តស្សប្បាបិយសិកា ១ តិណវត្តារកៈ: ១ ។ សួរថា វិវា-
 ទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេច:ប៉ុន្មាន

វិទ្យាបិដក បរិវារ

កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ វិវាទាធិករណាញ អនុវា-
ទាធិករណាញ កត្តាធិករណាញ បញ្ចហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកា ច ស-
តិវិទយេន ច អម្ពឡិវិទយេន ច តស្សទាបិយសិកា-
យ ច ម្លិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ បដិញ្ញាតករណេន ច
តិណាវត្តារកេន ច ។ អនុវាទាធិករណាញ អាបត្តាធិ-
ករណាញ កត្តាធិករណាញ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ
កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ អនុវាទាធិករណាញ
អាបត្តាធិករណាញ កត្តាធិករណាញ ចហិ សមថេហិ
សម្មន្តិ សម្មទាវិទយេន ច សតិវិទយេន ច អម្ពឡិវិទ-
យេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សទាបិយសិកា-
យ ច តិណាវត្តារកេន ច ឯកេន សមថេន ន សម្ម-
ន្តិ យេកុយ្យសិកាយ ។ វិវាទាធិករណាញ អនុវាទា-
ធិករណាញ អាបត្តាធិករណាញ កត្តាធិករណាញ
កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ កតិហិ សមថេហិ ន
សម្មន្តិ ។ វិវាទាធិករណាញ អនុវាទាធិករណាញ
អាបត្តាធិករណាញ កត្តាធិករណាញ សត្តហិ សម-

វិនយបិដក បរិវារៈ

មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា វិវាទាធិករណ៍ អនុវត្តាធិករណ៍
នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៥ គឺ សម្មទាវិន័យ ១ យេកុយ្យ-

សិកា ១ សតិវិន័យ ១ អម្មទ្យាវិន័យ ១ តស្សប្រាបិយសិកា ១ មិនរម្ងាប់

ដោយសមថៈ ២ គឺ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។ សួរថា អនុវត្តា-

ធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន មិន

រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា អនុវត្តាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍

នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៦ គឺ សម្មទាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១

អម្មទ្យាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តស្សប្រាបិយសិកា ១ តិណវត្តារកៈ ១

មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ ១ គឺ យេកុយ្យសិកា ។ សួរថា វិវាទាធិករណ៍

អនុវត្តាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ

ប៉ុន្មាន មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា វិវាទាធិករណ៍ អនុវត្តា-

ធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៧ គឺ

វិសតិ វិវា សមថាធិករណាមិវ

ថេហិ សម្មន្តិ សម្មទាវនិយេន ច យេកុយ្យសិកាយ
ច សតិវនិយេន ច អម្បឡវនិយេន ច បដិញ្ញាតករ-
ណោន ច តស្សទាមិយសិកាយ ច តណាវត្តារកេន ច ។

សម្មន្តិសម្មន្តិវិវា ធិត្តិវិវា អដ្ឋិវសម ។

(៧០៥) សមថា សមថេហិ សម្មន្តិ សមថា អធិករ-
ណោហិ សម្មន្តិ អធិករណា សមថេហិ សម្មន្តិ អធិករ-
ណា អធិករណោហិ សម្មន្តិ ។ សិយា សមថា សមថេ-
ហិ សម្មន្តិ សិយា សមថា សមថេហិ ន សម្មន្តិ សិយា
សមថា អធិករណោហិ សម្មន្តិ សិយា សមថា អធិករ-
ណោហិ ន សម្មន្តិ សិយា អធិករណា សមថេហិ សម្មន្តិ
សិយា អធិករណា សមថេហិ ន សម្មន្តិ សិយា អធិ-
ករណា អធិករណោហិ សម្មន្តិ សិយា អធិករណា
អធិករណោហិ ន សម្មន្តិ ។

(៧០៦) កតិ សិយា សមថា សមថេហិ សម្មន្តិ
កតិ សិយា សមថា សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។ យេកុយ្យ-
សិកា សម្មទាវនិយេន សម្មតិ សតិវនិយេន ន សម្មតិ

វិសតិវារៈ សមថាធិករណវារៈ

សមទារិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ សតិវិន័យ ១ អម្បទារិន័យ ១ បដិញ្ញា-
តករណៈ ១ តស្សប្បាបិយសិកា ១ តិណវត្ថាវកៈ ១ ។

ចប់ វារៈនៃអធិករណ៍ដែលរម្ងាប់នឹងមិនរម្ងាប់ ជាគំរប់ ១៧ ។

(៧០៥) សមថៈ រម្ងាប់ដោយសមថៈ សមថៈរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍
អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈ អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ។ សមថៈ
រម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន សមថៈមិនរម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន សមថៈ
រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន សមថៈមិនរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន
អធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន អធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ
សមថៈក៏មាន អធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍ មិន
រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន ។

(៧០៦) សួរថា សមថៈរម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន នោះ តើដូច
ម្តេច សមថៈមិនរម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា
យេកុយ្យសិកា រម្ងាប់ដោយសមទារិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយសតិវិន័យ

វិធីយបិដកេ បរិវារោ

អម្ពុទ្ធិវ័ន្តិយេន ន សម្មតិ បដិញ្ញាតករណោន ន សម្មតិ
តស្ស្សទាបិយសិកាយ ន សម្មតិ តិណ្ណាវត្តារកេន ន
សម្មតិ ។ សតិវ័ន្តិយោ សម្មទាវ័ន្តិយេន សម្មតិ អម្ពុទ្ធិវ័-
ន្តិយេន ន សម្មតិ បដិញ្ញាតករណោន ន សម្មតិ តស្ស្ស-
ទាបិយសិកាយ ន សម្មតិ តិណ្ណាវត្តារកេន ន សម្មតិ
យេកុយ្យសិកាយ ន សម្មតិ ។ អម្ពុទ្ធិវ័ន្តិយោ សម្មទា-
វ័ន្តិយេន សម្មតិ បដិញ្ញាតករណោន ន សម្មតិ តស្ស្ស-
ទាបិយសិកាយ ន សម្មតិ តិណ្ណាវត្តារកេន ន សម្មតិ
យេកុយ្យសិកាយ ន សម្មតិ សតិវ័ន្តិយេន ន សម្មតិ ។
បដិញ្ញាតករណំ សម្មទាវ័ន្តិយេន សម្មតិ តស្ស្សទាបិយ-
សិកាយ ន សម្មតិ តិណ្ណាវត្តារកេន ន សម្មតិ យេកុយ្យ-
សិកាយ ន សម្មតិ សតិវ័ន្តិយេន ន សម្មតិ អម្ពុទ្ធិវ័ន្តិ-
យេន ន សម្មតិ ។ តស្ស្សទាបិយសិកា សម្មទាវ័ន្តិយេន
សម្មតិ តិណ្ណាវត្តារកេន ន សម្មតិ យេកុយ្យសិកាយ ន
សម្មតិ សតិវ័ន្តិយេន ន សម្មតិ អម្ពុទ្ធិវ័ន្តិយេន ន សម្មតិ
បដិញ្ញាតករណោន ន សម្មតិ ។ តិណ្ណាវត្តារកោ

វិនយបិដក បរិវារៈ

មិនរម្ងាប់ដោយអម្បឡ័វិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយបដិញ្ញាតករណៈ មិនរម្ងាប់
ដោយតស្សប្រាប័យសិកា មិនរម្ងាប់ដោយតិណវត្តារកៈទេ ។ សតិវិន័យ
រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយអម្បឡ័វិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយបដិ-
ញ្ញាតករណៈ មិនរម្ងាប់ដោយតស្សប្រាប័យសិកា មិនរម្ងាប់ដោយតិណវត្តា-
រកៈ មិនរម្ងាប់ដោយយេកុយ្យសិកាទេ ។ អម្បឡ័វិន័យ រម្ងាប់ដោយសម្មា-
វិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយបដិញ្ញាតករណៈ មិនរម្ងាប់ដោយតស្សប្រាប័យសិកា
មិនរម្ងាប់ដោយតិណវត្តារកៈ មិនរម្ងាប់ដោយយេកុយ្យសិកា មិនរម្ងាប់
ដោយសតិវិន័យ ។ បដិញ្ញាតករណៈ រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ មិនរម្ងាប់
ដោយតស្សប្រាប័យសិកា មិនរម្ងាប់ដោយតិណវត្តារកៈ មិនរម្ងាប់ដោយ
យេកុយ្យសិកា មិនរម្ងាប់ដោយសតិវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយអម្បឡ័វិន័យទេ ។
តស្សប្រាប័យសិកា រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយតិណវត្តា-
រកៈ មិនរម្ងាប់ដោយយេកុយ្យសិកា មិនរម្ងាប់ដោយសតិវិន័យ មិនរម្ងាប់
ដោយអម្បឡ័វិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយបដិញ្ញាតករណៈទេ ។ តិណវត្តារកៈ

វិសតិ វិវា សមថាធិករណាវិ

សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ន សម្មតិ យេកុយ្យសិកា ន សម្មតិ
សតិវិទយេន ន សម្មតិ អម្មទ្ធិវិទយេន ន សម្មតិ
បដិញ្ញាតករណេន ន សម្មតិ តស្សនាបិយសិកាយ ន
សម្មតិ ។ ឯវិ សិយា សមថា សមថេហិ សម្មន្តិ ឯវិ
សិយា សមថា សមថេហិ ន សម្មន្តិ ។

[៧០៧] កថំ សិយា សមថា អធិករណេហិ
សម្មន្តិ កថំ សិយា សមថា អធិករណេហិ ន
សម្មន្តិ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយោ វិវាទាធិករណេន ន^(១) សម្មតិ
អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ អាចត្តាធិករណេន
ន សម្មតិ កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ ។ យេកុយ្យសិកា
វិវាទាធិករណេន ន^(២) សម្មតិ អនុវាទាធិករណេន
ន^(៣) សម្មតិ អាចត្តាធិករណេន ន សម្មតិ កិច្ចាធិ-
ករណេន ^(៤) សម្មតិ ។ សតិវិទយោ វិវាទាធិករណេន
ន សម្មតិ អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ អាចត្តាធិ-
ករណេន ន សម្មតិ កិច្ចាធិករណេន ^(៥) សម្មតិ ។
អម្មទ្ធិវិទយោ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ អនុវាទាធិ-

១-២ ឧ. ឧសទ្ធភោ ឧ ទិស្សតិ ។ ៣ ម. ឧសទ្ធភោ ឧ ទិស្សតិ ។ ៤-៥ ឧ.
ឧសទ្ធភោ ឯត្ថន្តរេ ទិស្សតិ ។

វិសតិវារៈ សមថាធិករណវារៈ

រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយយេកុយ្យសិកា មិនរម្ងាប់ដោយ
សតិវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយអម្មឡវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយបដិញ្ញាតករណៈមិន
រម្ងាប់ដោយតស្សប្តាបិយសិកាទេ ។ សមថៈរម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាននោះ
ដូចពោលមក យ៉ាងនេះ សមថៈមិនរម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន ដូច
ពោលមក យ៉ាងនេះ ។

(៧០៧) សួរថា សមថៈរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន នោះ តើ
ដូចម្តេច សមថៈមិនរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា
សម្មាវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអនុវាទធិករ-
ណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយកិច្ចាធិករណ៍ (តែ
ម្យ៉ាង) ។ យេកុយ្យសិកា មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ
អនុវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយកិច្ចាធិករណ៍
(តែម្យ៉ាង) ។ សតិវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ
អនុវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយកិច្ចាធិករណ៍
(តែម្យ៉ាង) ។ អម្មឡវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ

វិន័យបិដក បរិវារ

ករណ៍ន ធន សម្មតិ អាថត្តាធិករណ៍ន ធន សម្មតិ
កិច្ចាធិករណ៍ន^(១) សម្មតិ ។ បដិញ្ញាតករណ៍ វិវា-
នាធិករណ៍ន ធន សម្មតិ អនុវាធិករណ៍ន ធន សម្មតិ
អាថត្តាធិករណ៍ន ធន^(២) សម្មតិ កិច្ចាធិករណ៍ន
(៣) សម្មតិ ។ តស្សនាបិយសិកា វិវាធិករណ៍ន ធន
សម្មតិ អនុវាធិករណ៍ន ធន សម្មតិ អាថត្តាធិករ-
ណ៍ន ធន សម្មតិ កិច្ចាធិករណ៍ន (៤) សម្មតិ ។ តិ-
ណាវត្តារកោ វិវាធិករណ៍ន ធន សម្មតិ អនុវាធិ-
ករណ៍ន ធន សម្មតិ អាថត្តាធិករណ៍ន ធន សម្មតិ
កិច្ចាធិករណ៍ន (៥) សម្មតិ ។ ឃិ សិយា សមថា
អធិករណ៍នា សម្មតិ ឃិ សិយា សមថា អធិករ-
ណ៍នា ធន សម្មតិ ។

(៧០៨) កិច្ចិ សិយា អធិករណ៍ន សមថេហិ
សម្មតិ កិច្ចិ សិយា អធិករណ៍ន សមថេហិ ធន
សម្មតិ ។ វិវាធិករណ៍ន សម្មទាវិទយេន ច យេ-

• ១. នសទ្វេ ទិស្សតិ ។ ២ ១ នសទ្វេ ន ទិស្សតិ ។ ៣. ៤-៥ ១. នសទ្វេ
ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

អនុវត្តទានិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ អាបត្តានិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ ភិក្ខុទានិករណ៍
(តែម្យ៉ាង) ។ បដិញ្ញាតករណៈ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទានិករណ៍ មិនរម្ងាប់
ដោយអនុវត្តទានិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ អាបត្តានិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ ភិក្ខុ-
ទានិករណ៍ (តែម្យ៉ាង) ។ តស្សប្បបិយសិកា មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទានិករណ៍
មិនរម្ងាប់ដោយអនុវត្តទានិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ អាបត្តានិករណ៍ រម្ងាប់
ដោយ ភិក្ខុទានិករណ៍ (តែម្យ៉ាង) ។ តិណវត្ថុភារកៈ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទានិករ-
ណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអនុវត្តទានិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ អាបត្តានិករណ៍
រម្ងាប់ដោយ ភិក្ខុទានិករណ៍ (តែម្យ៉ាង) ។ សមថៈ រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ក៏មាន
ក៏មាន ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ សមថៈ មិនរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ក៏មាន
ដូចពោលមក យ៉ាងនេះ ។

(៧០៨) សួរថា អធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ សមថៈ ក៏មាន នោះ តើដូច
ម្តេច អធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ សមថៈ ក៏មាន តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា វិវា-
ទានិករណ៍ រម្ងាប់ដោយ សម្មាវិន័យ នឹង យេកុយ្យសិកា មិនរម្ងាប់

វិសតិ វិរា សមមាធិការណារិ

កុយ្យសិកាយ ច សម្មតិ សតិវិជយេន ច អម្បឡិ-
នយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សទាបិយសិ-
កាយ ច តិណាវត្តារកេន ច ន សម្មតិ ។ អនុវ-
នាធិការណំ សម្មទាវិជយេន ច សតិវិជយេន ច
អម្បឡិវិជយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច សម្មតិ
យេកុយ្យសិកាយ ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណា-
វត្តារកេន ច ន សម្មតិ ។ អាបត្តាធិការណំ សម្មទា-
វិជយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណាវត្តារកេន ច
សម្មតិ យេកុយ្យសិកាយ ច សតិវិជយេន ច អម្ប-
ឡិវិជយេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច ន សម្មតិ ។
កិច្ចាធិការណំ សម្មទាវិជយេន សម្មតិ យេកុយ្យសិកា-
យ ច សតិវិជយេន ច អម្បឡិវិជយេន ច បដិញ្ញាត-
ករណេន ច តស្សទាបិយសិកាយ ច តិណាវត្តារកេន
ច ន សម្មតិ ។ ឯវំ សិយា អធិការណា សមថេហិ
សម្មន្តំ ឯវំ សិយា អធិការណា សមថេហិ ន សម្មន្តំ ។

វិសតិវិរៈ សមថាធិករណវិរៈ

ដោយសតិវិន័យ អម្បឡវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ តស្សប្រាបិយសិកា នឹង

តិណវត្ថុត្រាវកៈទេ ។ អនុវត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមមាវិន័យ សតិវិន័យ

អម្បឡវិន័យ នឹងតស្សប្រាបិយសិកា មិនរម្ងាប់ដោយយេកុយ្យសិកា បដិ-

ញ្ញាតករណៈ នឹងតិណវត្ថុត្រាវកៈទេ ។ អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមមា-

វិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ នឹងតិណវត្ថុត្រាវកៈ មិនរម្ងាប់ដោយយេកុយ្យសិកា

សតិវិន័យ អម្បឡវិន័យ នឹងតស្សប្រាបិយសិកាទេ ។ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់

ដោយសមមាវិន័យ មិនរម្ងាប់ដោយយេកុយ្យសិកា សតិវិន័យ អម្បឡ-

វិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ តស្សប្រាបិយសិកា នឹងតិណវត្ថុត្រាវកៈទេ ។ អធិក-

រណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ អធិករណ៍ មិន

រម្ងាប់ដោយសមថៈក៏មាន ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ ។

វិទ្យុបិដក បរិវារ

(៧០៧) កម្ពី សិយា អធិករណា អធិករណេហិ

សម្មត្ថំ កម្ពី សិយា អធិករណា អធិករណេហិ ន

សម្មត្ថំ ។ វិវាទាធិករណំ វិវាទាធិករណេន ន សម្មត្ថំ

អនុវាទាធិករណេន ន សម្មត្ថំ អាមត្តាធិករណេន ន

សម្មត្ថំ កិច្ចាធិករណេន សម្មត្ថំ ។ អនុវាទាធិករណំ

វិវាទាធិករណេន ន សម្មត្ថំ អនុវាទាធិករណេន ន

សម្មត្ថំ អាមត្តាធិករណេន ន សម្មត្ថំ កិច្ចាធិក-

រណេន សម្មត្ថំ ។ អាមត្តាធិករណំ វិវាទាធិករណេន

ន សម្មត្ថំ អនុវាទាធិករណេន ន សម្មត្ថំ អាមត្តា-

ធិករណេន ន សម្មត្ថំ កិច្ចាធិករណេន សម្មត្ថំ ។

កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណេន ន សម្មត្ថំ អនុវាទា-

ធិករណេន ន សម្មត្ថំ អាមត្តាធិករណេន ន សម្មត្ថំ

កិច្ចាធិករណេន សម្មត្ថំ ។ ឃី សិយា អធិករណា

អធិករណេហិ សម្មត្ថំ ឃី សិយា អធិករណា អធិ-

ករណេហិ ន សម្មត្ថំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៧០៧) សួរថា អធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន នោះតើ

ដូចម្តេច អធិករណ៍មិនរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ក៏មាន តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយ
ថា វិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអនុវត្ត-
ធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអាចត្តាធិករណ៍ទេ រម្ងាប់ដោយកិច្ចាធិករណ៍
(តែម្យ៉ាង)។ អនុវត្តធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់
ដោយអនុវត្តធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអាចត្តាធិករណ៍ទេ រម្ងាប់ដោយ
កិច្ចាធិករណ៍ (តែម្យ៉ាង) ។ អាចត្តាធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយវិវាទធិ-
ករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអនុវត្តធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអាចត្តាធិករណ៍
ទេ រម្ងាប់ដោយកិច្ចាធិករណ៍ (តែម្យ៉ាង) ។ កិច្ចាធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ
វិវាទធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយ អនុវត្តធិករណ៍ មិនរម្ងាប់ដោយអាចត្តាធិ-
ករណ៍ទេ រម្ងាប់ដោយកិច្ចាធិករណ៍ (តែម្យ៉ាង)។ អធិករណ៍ រម្ងាប់
ដោយអធិករណ៍ក៏មាន ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ អធិករណ៍ មិនរម្ងាប់
ដោយអធិករណ៍ក៏មាន ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ ។

វិសតិ វិវា សមុជ្ឈាបេតិកិរំ

[៧០០] ធម៌ សមថា ចត្តារោបិ អធិករណា

សមុទាវិទយេន សមុទ្គំ សមុទាវិទយោ ន កេនចិ
សមុតិ ។

សមថាធិករណាវិ ឆិដ្ឋិកំ ឯក្ខនវិសតិមំ(១) ។

[៧០១] វិវាធិករណិ ចតុទ្គំ អធិករណានិ

កតមិ អធិករណិ សមុជ្ឈាបេតិ ។ វិវាធិករណិ
ចតុទ្គំ អធិករណានិ ន កតមិ អធិករណិ សមុជ្ឈា-
បេតិ អថច វិវាធិករណាប្បច្ចយា ចត្តារោបិ(២) អធិ-
ករណា ជាយទ្គំ ។ យថាកមិ វិយ ។ ឥធ ភិក្ខុ
វិទទ្គំ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា វិទយោតិ វា អវិទ-
យោតិ វា ភាសិតំ លបិតំ តថាកតេនាតិ វា អភា-
សិតំ អលបិតំ តថាកតេនាតិ វា អាចិណ្ឌិ តថាកតេ-
នាតិ វា អនាចិណ្ឌិ តថាកតេនាតិ វា បញ្ញតិ តថា-
កតេនាតិ វា អប្បញ្ញតិ តថាកតេនាតិ វា អាបត្តតិ វា

១ ឧ. ឧទវិសតិមំ ។ ២ ឧ. ម. ចត្តារោ ។

វិសតិវិរៈ សមុដ្ឋិវេទិវិរៈ

(៧១០) សមថៈទាំង ៦ នឹងអធិករណ៍ទាំង ៤ តែងរម្ងាប់ដោយ
សម្ភារវិន័យ តែសម្ភារវិន័យ មិនបានរម្ងាប់ដោយសមថៈ ឬអធិករណ៍
ណាមួយទេ ។

ចប់ សមថិវិរណវិរៈ ជាតំរប់ ១៧ ។

(៧១១) សួរថា បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ វិវាទធិករណ៍ ញ៉ាំងអធិ-
ករណ៍ ណាឲ្យតាំងឡើង ។ ឆ្លើយថាបណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ វិវាទធិករណ៍
មិនបានញ៉ាំងអធិករណ៍ ណាឲ្យតាំងឡើងទេ ប៉ុន្តែអធិករណ៍ទាំង ៤ តែង
កើតឡើង ព្រោះវិវាទធិករណ៍ជាបច្ច័យ ។ ដូចជាអ្វី ។ (ដូចជា) ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្នុងសាសនានេះដដែលកត្តា ថា(នេះ) ជាធម៌ក្តី ថាមិនមែនជាធម៌ក្តី ថា
ជាវិន័យក្តី ថាមិនមែនជាវិន័យក្តី ថាជាភាសិត ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ពោល
ហើយក្តី ថាមិនមែនជាភាសិត ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ពោលហើយក្តី ថាជា
ភិច្ចវត្ត ដែលព្រះតថាគតធ្លាប់សន្សំហើយក្តី ថាជាភិច្ចវត្ត ដែលព្រះតថាគត
មិនធ្លាប់សន្សំហើយក្តី ថាជាសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ
ក្តី ជាសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយក្តី ថាជាភាសិតក្តី

វិទ្យាបិដក បរិវារ

អនាមត្តិភិ វា លហុកា អមត្តិភិ វា តុកា អមត្តិភិ
វា សាវសេសា អមត្តិភិ វា អនវសេសា អមត្តិភិ វា
ឧដ្ឋល្លា អមត្តិភិ វា អធិដ្ឋល្លា អមត្តិភិ វា យំ តត្ថ
កណ្ណាជំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ ធានាវាទោ អត្តា-
បាវាទោ វិបត្តតាយ វេហារោ មេធកំ ឥទ្ធិ វុច្ឆតិ វិវាទា-
ជិករណំ ។ វិវាទាជិករណោ សង្ឃោ វិវាទតិ វិវាទាជិក-
រណំ ។ វិវាទមាណោ អនុវទតិ អនុវទាជិករណំ ។
អនុវទមាណោ អមត្តិ អមត្តិ អមត្តាជិករណំ ។
តាយ អមត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចា-
ជិករណំ ។ ឃីវំ វិវាទាជិករណាប្បច្ចយា ចត្តារោចិ
អជិករណា ជាយន្តិ ។

[៧០២] អនុវទាជិករណំ ចត្តន្តិ អជិករណាជិ
កតមិ អជិករណំ សម្មដ្ឋាបេតិ ។ អនុវទាជិករណំ
ចត្តន្តិ អជិករណាជិ ឧ កតមិ អជិករណំ សម្មដ្ឋា-
បេតិ អបិច អនុវទាជិករណាប្បច្ចយា ចត្តារោចិ អជិ-
ករណា ជាយន្តិ ។ យថាកមិ វិយ ។ ឥធិ ភិក្ខុ

វិនយបិដក បរិវារៈ

ជាអនាបតិក្តី ថាជាលហុកាបតិក្តី ជាគរុកាបតិក្តី ថាជាសាវ័សេសាបតិក្តី
ជាអនវ័សេសាបតិក្តី ថាជាទេវលាបតិក្តី ជាអទេវលាបតិក្តី សេចក្តីប្រកួត
ប្រកាន់ ជម្លោះ ប្រកាន់ខុស ទាស់ទែង ជជែកផ្សេងៗ និយាយទីវៃទីត្នា
(មិនមូលមាត់គ្នា) និយាយពាក្យសត្រូវដល់គ្នា នឹងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
ណា ក្នុងហេតុទាំងនោះ ហេតុមានសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នាជាដើមនេះ
ហៅថាវិវាទាធិករណ៍ ។ (បើ)សង្ឃគ្រាន់តែជជែក ព្រោះវិវាទាធិករណ៍
ហៅថាវិវាទាធិករណ៍ ។ កាលបើសង្ឃជជែក ទាំងចោទផង ហៅថាអនុ-
វាទាធិករណ៍ ។ កាលបើសង្ឃចោទ ត្រូវអាបត្តិខ្លាំងឯង ហៅថាអាបត្តា-
ធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម ចំពោះអាបត្តិដែលត្រូវនោះ ហៅថាកិច្ចាធិ-
ករណ៍ ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ តែងកើតឡើង ព្រោះវិវាទាធិករណ៍ជាបច្ច័យ
ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ ។

(៧១២) សួរថា បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ អនុវាទាធិករណ៍ ញ៉ាំង
អធិករណ៍ណាឲ្យតាំងឡើង ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ អនុវាទាធិករណ៍
មិនបានញ៉ាំងអធិករណ៍ណា ឲ្យតាំងឡើងទេ ប៉ុន្តែអធិករណ៍ទាំង ៤ តែង
កើតឡើង ព្រោះអនុវាទាធិករណ៍ជាបច្ច័យ ។ ដូចជាអ្វី ។ (ដូចជា) ភិក្ខុ

វិសតិ វិវា សមុដ្ឋិបេតិវិវ

កិក្ខុំ អនុវុទ្ធិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារវិបត្តិយា វា
ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាដិវិបត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវុទ្ធិ
អនុវុទ្ធិ អនុលូមនា អនុកណានា អនុសម្មវុទ្ធិតា អត្ត-
ស្សហនតា អនុពលប្បនាមិ ឥទ្ធិ វុទ្ធិតិ អនុវុទ្ធិនា
ណិ ។ អនុវុទ្ធិនា ណិ ណិ សុដ្ឋិ វិវុទ្ធិ វិវុទ្ធិនា
ណិ ។ វិវុទ្ធិនា អនុវុទ្ធិ អនុវុទ្ធិនា ណិ ។ អនុ-
វុទ្ធិនា អាបត្តិ អាបដ្ឋិ អាបត្តិណិ ។ តាយ
អាបត្តិយា សុដ្ឋិ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាណិ ។
ឃី អនុវុទ្ធិនា ណិ ប្បត្តិយា ចត្តារោមិ អនិករណា
ជាយន្តិ ។

(៧០៣) អាបត្តិណិ ចត្តន្តិ អនិករណា
កតមិ អនិករណិ សមុដ្ឋិបេតិ ។ អាបត្តិណិ
ចត្តន្តិ អនិករណា ធម៌ កតមិ អនិករណិ ស-
មុដ្ឋិបេតិ អបិច អាបត្តិណិ ប្បត្តិយា ចត្តារោមិ
អនិករណា ជាយន្តិ ។ យថា កមិ វិយ ។ បញ្ចបិ
អាបត្តិកិច្ចា អាបត្តិណិ សត្តិ អាបត្តិកិច្ចា

វិសតិវារៈ សមុដ្ឋិរេបតិវារៈ

ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ចោទប្រកាន់ភ័ក្ត្រផងគ្នាដោយសីលវិបត្តិក្តី
ដោយអាចារិវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ដោយអាដិវិបត្តិក្តី ការចោទប្រកាន់
ការពោលដេញដោលគ្នា ការដដែកតវី ការពោលបង្ហាច់ ការពោលបង្ខំច
ការខំពោលបង្ខំផង ការបន្ថែមកម្លាំងឲ្យ ណានីមួយ ក្នុងវិបត្តិទាំងនោះ
ហេតុមានពោលចោទដើមទាំងនេះហៅថា អនុវត្តាធិករណ៍ ។ សង្ឃ
ដដែកគ្នា ព្រោះអនុវត្តាធិករណ៍ ហៅថា វិវត្តាធិករណ៍ ។ កាលបើសង្ឃ
ដដែកទាំងចោទប្រកាន់ផងហៅថា អនុវត្តាធិករណ៍ ។ កាលបើសង្ឃ
ចោទប្រកាន់ ត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម
ចំពោះអាបត្តិ ដែលត្រូវនោះ ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។ អធិករណ៍ទាំង៤
តែងកើតឡើងព្រោះអនុវត្តាធិករណ៍ ជាបច្ច័យ ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ ។

(៧១៧) បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តាធិករណ៍ញ៉ាំងអធិករណ៍
ណាឲ្យតាំងឡើង ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តាធិករណ៍ មិនបាន
ញ៉ាំងអធិករណ៍ណាឲ្យតាំងឡើងទេ ប៉ុន្តែអធិករណ៍ទាំង ៤ តែងកើត
ឡើង ព្រោះអាបត្តាធិករណ៍ជាបច្ច័យ ។ ដូចជាអ្វីៗ (ដូចជា) កងវៃន
អាបត្តិទាំង ៥ ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ កងវៃនអាបត្តិទាំង ៧ ក៏ហៅថា

វិសយបិដកេ បរិវារោ

អាបត្តាធិករណំ ឥទំ វុច្ឆតិ អាបត្តាធិករណំ ។
អាបត្តាធិករណោ សង្ឃោ វិវេទនិ វិវាទាធិករណំ ។
វិវេទនាធា អនុវេទនិ អនុវាទាធិករណំ ។ អនុវេទនាធា
អាបត្តិ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ ។ តាយ អាបត្តយា
សង្ឃោ កម្មិ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ ឃី អាបត្តា-
ធិករណាប្បច្ចយា ចត្តារោបិ អធិករណា ជាយន្តំ ។
(៧០៤) កិច្ចាធិករណំ ចតុន្តំ អធិករណានិ
កតមិ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ ។ កិច្ចាធិករណំ
ចតុន្តំ អធិករណានំ ន កតមិ អធិករណំ សមុដ្ឋា-
បេតិ អបិច កិច្ចាធិករណាប្បច្ចយា ចត្តារោបិ អធិករ-
ណា ជាយន្តំ ។ យថាកមិ វិយ ។ យា សង្ឃស្ស
កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មិ ញត្តិកម្មិ
ញត្តិទុតិយកម្មិ ញត្តិចតុត្តកម្មិ ឥទំ វុច្ឆតិ កិច្ចាធិក-
រណំ ។ កិច្ចាធិករណោ សង្ឃោ វិវេទនិ វិវាទាធិករ-
ណំ ។ វិវេទនាធា អនុវេទនិ អនុវាទាធិករណំ ។
អនុវេទនាធា អាបត្តិ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ ។

វិធីបិណ្ឌ ចារិកៈ

អាបត្តាធិករណ៍ដែរ ប្រជុំកងនៃ អាបត្តិទាំង ២ ពួកនេះ ហៅថា អាបត្តា-
ធិករណ៍ ។ សង្ឃជជែកគ្នា ព្រោះអាបត្តាធិករណ៍ ហៅថា វិវា-
ធិករណ៍ ។ កាលបើសង្ឃជជែក ទាំងចោទប្រកាន់ផង ហៅថា អនុវាទា-
ធិករណ៍ ។ កាលបើសង្ឃចោទ ត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តា-
ធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម ចំពោះអាបត្តិដែលត្រូវនោះ ហៅថា កិច្ចា-
ធិករណ៍ ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ តែងកើតឡើង ព្រោះអាបត្តាធិករណ៍ជា
បច្ច័យ ដូចពោលមកយ៉ាងនេះ ។

[៧១៤] សួរថា បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ កិច្ចាធិករណ៍ ញ៉ាំង
អធិករណ៍ណាឲ្យតាំងឡើង ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ កិច្ចាធិករណ៍
មិនបានញ៉ាំងអធិករណ៍ណាឲ្យតាំងឡើងទេ ប៉ុន្តែអធិករណ៍ទាំង ៤ តែង
តាំងឡើង ព្រោះកិច្ចាធិករណ៍ជាបច្ច័យ ។ ដូចជាអ្វី ។ (ដូចជា) កិច្ច
ការនឹងកម្មណាដែលសង្ឃត្រូវធ្វើ គឺ អបលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិ-
ទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្តកម្ម កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើទាំងនេះ ហៅថា កិច្ចាធិ-
ករណ៍ ។ សង្ឃជជែកគ្នា ព្រោះកិច្ចាធិករណ៍ ហៅថា វិវាទាធិករណ៍ ។
កាលបើសង្ឃជជែក ទាំងចោទផង ហៅថា អនុវាទាធិករណ៍ ។
កាលបើសង្ឃចោទ ត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។

៤៥៣

វិសេសិ វិវា សមថិរោទំ

តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករ
ណំ ។ ឃីរិ កិច្ចាធិករណាប្បច្ចយា ចត្តារោបិ អធិក-
រណា ជាយន្តំ ។

សមុទ្ពិយេតិវិរិ(១) ធិដ្ឋិតំ វិសេសិមំ ។

(៧១៥) វិវាទាធិករណំ ចតុន្ទំ អធិករណានំ ក-
តមិ អធិករណំ កជតិ កតមិ អធិករណំ ឧបនិស្ស័តិ
កតមិ អធិករណំ បរិយាបន្នំ កតមេន អធិករណេន
សង្កហិតំ ។ អនុវាទាធិករណំ ចតុន្ទំ អធិករណានំ
កតមិ អធិករណំ កជតិ កតមិ អធិករណំ ឧបនិស្ស័តិ
កតមិ អធិករណំ បរិយាបន្នំ កតមេន អធិករណេន
សង្កហិតំ ។ អាបត្តិយាធិករណំ ចតុន្ទំ អធិករណានំ
កតមិ អធិករណំ កជតិ កតមិ អធិករណំ ឧបនិស្ស័តិ
កតមិ អធិករណំ បរិយាបន្នំ កតមេន អធិករណេន
សង្កហិតំ ។ កិច្ចាធិករណំ ចតុន្ទំ អធិករណានំ កតមិ
អធិករណំ កជតិ កតមិ អធិករណំ ឧបនិស្ស័តិ
កតមិ អធិករណំ បរិយាបន្នំ កតមេន អធិករណេន

វិសតិវារៈ សមថិកេទ

សង្ឃធ្វើកម្មចំពោះអាបត្តិដែលត្រូវនោះ ហៅថា ភិប្បាធិករណ៍ ។ អធិ-
ករណ៍ទាំង ៤ តែងកើតឡើង ព្រោះភិប្បាធិករណ៍ជាបច្ច័យ ដូចពោលមក
យ៉ាងនេះ ។

ចប់ សម្មដ្ឋាបេតិវារៈ ជាតំរប់ ២០ ។

(៧១៥) សួរថា បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ វិវាទធិករណ៍ រួមចូល

នឹងអធិករណ៍ណា អាស្រ័យនឹងអធិករណ៍ណា រាប់បញ្ចូលក្នុងអធិករណ៍

ណា សង្រ្គោះដោយអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អនុភ័-

តាភិករណ៍ រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា អាស្រ័យនឹងអធិករណ៍ណា រាប់

បញ្ចូលក្នុងអធិករណ៍ណា សង្រ្គោះដោយអធិករណ៍ណា ។ បណ្ណាអធិ-

ករណ៍ទាំង ៤ អាបត្តិធិករណ៍ រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា អាស្រ័យនឹង

អធិករណ៍ណា រាប់បញ្ចូលក្នុងអធិករណ៍ណា សង្រ្គោះដោយអធិករណ៍

ណា ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ ភិប្បាធិករណ៍ រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា

អាស្រ័យនឹងអធិករណ៍ណា រាប់បញ្ចូលក្នុងអធិករណ៍ណា សង្រ្គោះដោយ

វិទ្យុបិដក បរិវារ

សង្កហិតំ ។ វិវាទាធិករណំ ចតុទ្ធិ អធិករណាធិ
វិវាទាធិករណំ កជតិ វិវាទាធិករណំ ឧបទិស្សនំ វិវាទា
ធិករណំ បរិយាបទ្ធិ វិវាទាធិករណោន សង្កហិតំ ។
អនុវាទាធិករណំ ចតុទ្ធិ អធិករណាធិ អនុវាទាធិករណំ
កជតិ អនុវាទាធិករណំ ឧបទិស្សនំ អនុវាទាធិករណំ
បរិយាបទ្ធិ អនុវាទាធិករណោន សង្កហិតំ ។ អាបត្តាធិ-
ករណំ ចតុទ្ធិ អធិករណាធិ អាបត្តាធិករណំ កជតិ
អាបត្តាធិករណំ ឧបទិស្សនំ អាបត្តាធិករណំ បរិយា-
បទ្ធិ អាបត្តាធិករណោន សង្កហិតំ ។ កិច្ចាធិករណំ
ចតុទ្ធិ អធិករណាធិ កិច្ចាធិករណំ កជតិ កិច្ចាធិករ-
ណំ ឧបទិស្សនំ កិច្ចាធិករណំ បរិយាបទ្ធិ កិច្ចាធិក-
រណោន សង្កហិតំ ។

(៧១៦) វិវាទាធិករណំ សត្តទ្ធិ សមថោធិ កតិ
សមថេ កជតិ កតិ សមថេ ឧបទិស្សនំ កតិ សម-
ថេ បរិយាបទ្ធិ កតិហិ សមថេហិ សង្កហិតំ កតិហិ

វិទ្យាបិដក ចារឹកៈ

អធិករណ៍ ណា ។ ឆ្លើយថា បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ វិវាទធិករណ៍
 រួមចូលនឹងវិវាទធិករណ៍ អាស្រ័យនឹងវិវាទធិករណ៍ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិវា-
 ទធិករណ៍ សង្គ្រោះដោយវិវាទធិករណ៍ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤
 អនុវាទធិករណ៍ រួមចូលនឹងអនុវាទធិករណ៍ អាស្រ័យនឹងអនុវាទធិករ-
 ណ៍ រាប់បញ្ចូលក្នុងអនុវាទធិករណ៍ សង្គ្រោះដោយអនុវាទធិករណ៍ ។
 បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ អាចត្ថាធិករណ៍ រួមចូលនឹងអាចត្ថាធិករណ៍ អា-
 ស្រ័យនឹងអាចត្ថាធិករណ៍ រាប់បញ្ចូលក្នុងអាចត្ថាធិករណ៍ សង្គ្រោះដោយ
 អាចត្ថាធិករណ៍ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំង ៤ កិច្ចាធិករណ៍ រួមចូលនឹង
 កិច្ចាធិករណ៍ អាស្រ័យនឹងកិច្ចាធិករណ៍ រាប់បញ្ចូលក្នុងកិច្ចាធិករណ៍
 សង្គ្រោះដោយកិច្ចាធិករណ៍ ។

(៧១៦) សួរថា បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ វិវាទធិករណ៍ រួមចូល
 នឹងសមថៈប៉ុន្មាន អាស្រ័យនឹងសមថៈប៉ុន្មាន រាប់បញ្ចូលក្នុងសមថៈ
 ប៉ុន្មាន សង្គ្រោះដោយសមថៈប៉ុន្មាន រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន

វិសតិ វិវា សមថេរ្យ

សមថេរ្យា សម្មតិ ។ អនុវាទាធិការណាំ ។ បេ ។ អា-
បត្តាធិការណាំ ។ បេ ។ កិច្ចាធិការណាំ សត្តន្តិ សម-
ថាធិ កតិ សមថេ កជតិ កតិ សមថេ ឧបទិស្សតិ
កតិ សមថេ បរិយាបទិ កតិហិ សមថេហិ សង្កហិ-
តិ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។ វិវាទាធិការណាំ
សត្តន្តិ សមថាធិ ទ្វេ សមថេ កជតិ ទ្វេ សមថេ
ឧបទិស្សតិ ទ្វេ សមថេ បរិយាបទិ ទ្វិហិ សមថេហិ
សង្កហិតិ ទ្វិហិ សមថេហិ សម្មតិ សម្មទាវិទយេ-
ន ច យេកុយ្យសិកាយ ច ។ អនុវាទាធិការណាំ
សត្តន្តិ សមថាធិ ចត្តារោ សមថេ កជតិ ចត្តារោ
សមថេ ឧបទិស្សតិ ចត្តារោ សមថេ បរិយាបទិ
ចត្តហិ សមថេហិ សង្កហិតិ ចត្តហិ សមថេហិ
សម្មតិ សម្មទាវិទយេន ច សតិវិទយេន ច អម្មទ្ធិវិទ-
យេន ច តស្សទាវិទយសិកាយ ច ។ អាបត្តាធិការ-
ណាំ សត្តន្តិ សមថាធិ តយោ សមថេ កជតិ តយោ
សមថេ ឧបទិស្សតិ តយោ សមថេ បរិយាបទិ
តិហិ សមថេហិ សង្កហិតិ តិហិ សមថេហិ សម្មតិ

វិសតិវារៈ សមថិរោទ

យ៉ាង ៗ អនុវត្តទានិករណ៍ ៗ បេ ៗ អាបត្តិទានិករណ៍ ៗ បេ ៗ បណ្ណា
សមថៈទាំង ៧ កិច្ចាធិករណ៍ រួមចូលនឹងសមថៈប៉ុន្មាន អាស្រ័យនឹង
សមថៈប៉ុន្មាន រាប់បញ្ចូលក្នុងសមថៈប៉ុន្មាន សង្រ្គោះដោយសមថៈ
ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា បណ្ណាសមថៈ
ទាំង ៧ វិវាទានិករណ៍ រួមចូលនឹងសមថៈ ២ អាស្រ័យនឹងសមថៈ ២
រាប់បញ្ចូលក្នុងសមថៈ ២ សង្រ្គោះដោយសមថៈ ២ រម្ងាប់ដោយ
សមថៈ ២ គឺសម្មាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ ។ បណ្ណា
សមថៈទាំង ៧ អនុវត្តទានិករណ៍ រួមចូលនឹងសមថៈ ២ អាស្រ័យ
នឹងសមថៈ ២ រាប់បញ្ចូលក្នុងសមថៈ ២ សង្រ្គោះដោយសមថៈ ២
រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺសម្មាវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១ អម្ពុទ្ធិវិន័យ
១ គស្សប្រាប័យសិកា ១ ។ បណ្ណាសមថៈទាំង ៧ អាបត្តិទានិករណ៍
រួមចូលនឹងសមថៈ ៣ អាស្រ័យនឹងសមថៈ ៣ រាប់បញ្ចូលក្នុង
សមថៈ ៣ សង្រ្គោះដោយសមថៈ ៣ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣

វិទយបិដកេ បរិវាពេ

សម្មាសម្ពុទ្ធិនិយមេ ន ច បដិញ្ញាតករណេ ន តិណាវត្តារ.
កេន ច ។ កិច្ចាធិករណំ សន្តន្នំ សមថានំ ឯកំ
សមថំ កជតិ ឯកំ សមថំ ឧបនិស្សិតំ ឯកំ សមថំ
បរិយាបន្នំ ឯកេន សមថេន សង្កហិតំ ឯកេន
សមថេន សម្មតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិនិយមេនាតិ ។
សមបិពោ ឧទ្ទិសំ ។

តិស្ស្យទានំ

(៧០៧) អធិករណំ បរិយាបន្នំ
សាធារណា ច កាតិយា
សមថា សាធារណំកា
សមថស្ស តត្តាតិយា
សមថា សម្មា ចេវ
វិនយេ កុសលេន ច
យត្ថសមយសំសង្ខា
សម្មន្នំ ន សម្មន្នំ ច
សមថាធិករណេញ្ញាវ
សម្មង្ខានំ កជន្តំ នាតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

គឺ សម្មាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។ បណ្ណ
សម្មថៈទាំង ៧ តិច្ឆាធិករណ៍ រម្មចូលនឹងសម្មថៈ ១ អាស្រ័យនឹងសម្មថៈ ១
ពប់បញ្ចលក្ខណ៍សម្មថៈ ១ សង្រ្គោះដោយយសម្មថៈ ១ រម្មប់ដោយសម្មថៈ ១
គឺ សម្មាវិន័យ ។

ចប់ សមិច្ឆេទ ។

ឧទានគី បញ្ជីធឿនវិសតិវិវៈនោះ ជ្រុះ

(៧១៧) និយាយអំពីអធិករណប្បច្ចយវៈ ១ បរិយាយវៈ ១
សាធារណវៈ ១ តញ្ញាតិយវៈ ១ សមថាសមថសាធារណ -
វៈ ១ សមថាសមថតញ្ញាតិយវៈ ១ សមថសម្មាវិន័យវៈ ១
វិន័យវៈ ១ កុសលវៈ ១ យត្តវៈ ១ សមយវៈ ១ សំសដ្ឋ -
វៈ ១ សម្មតិវៈ ១ សមនិទសមនិវៈ ១ សមថាធិករណ -
វៈ ១ សម្មដ្ឋាបេតិវៈ ១ កជនិវៈ ១ ។

សង្ខេបច្បាប់មហាវិហារ

លេខទំព័រ

	ក្នុងមហាវិហារ មានរវាង: ១៦	១
មហាវិហារ: ១៦	បឋមបារាណសិក	៣
	តាមរបស់ព្រះបើរទាំងឡាយ	៧
	ទុតិយបារាណសិក	៨
	បារាណសិក ៤ នឹងទទួលបានជា	១១
	មហាវិហារ មហាវិហារ: ១៦ សង្ឃទិសេសទី ១	១៣
មហាវិហារ: ១៦	សង្ឃទិសេសទី ៣-៤	១៧
	សង្ឃទិសេសទី ៦-៧	១៨
	សង្ឃទិសេសទី ១០-១១	២១
	ទទួលបានជា	២៣
	មហាវិហារ មហាវិហារ: ១៦ អនិយតទី ១	២៥
	អនិយតទី ២	២៨
	មហាវិហារ មហាវិហារ: ១៦ និស្សត្តិយកណ្ត កបិនវត្ត	៣១
និស្សត្តិយកណ្ត	កោសិយវត្ត	៣៧
	បត្តវត្ត	៤៣
	មហាវិហារ មហាវិហារ: ១៦ បាចិត្តិយកណ្ត មុសាវិទវត្ត	៤៨
បាចិត្តិយកណ្ត	មុសាវិទវត្ត នឹងទទួលបានជា	៥៣
	ភូតគាមវត្ត	៥៥
	ឱវិទវត្ត	៥៨
	កោដិនវត្ត	៦៥
	អបេលកវត្ត	៧១

សង្ឃីក ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

លេខទំព័រ

	អបេលកវគ្គ ឧទ្ទាននាមា	៧៥
	សុរាមេរយវគ្គ	៧៧
	សប្បណាកវគ្គ	៨១
	សប្បណាកវគ្គ ឧទ្ទាននាមា	៨៥
	សហធម្មិកវគ្គ	៨៧
បាបិគ្គិយកណ្តា	រាជវគ្គ	៨៣
	ឧទ្ទាននាមា	៨៧
	មហារិកង្គ មហារិកៈ ១៦ បាណិទេសនីយកណ្តា	៩៩
	មហារិកង្គ មហារិកៈ ១៦ សេទិយកណ្តា បរិមណ្ឌលវគ្គ	១០១
សេទិយកណ្តា	ឧដ្ឋិក្សិកវគ្គ	១០៥
	ឧម្ពកតវគ្គ	១០៩
	បិណ្ឌបាតវគ្គ	១១១
	កតឡូវវគ្គ	១១៣
	សុរុសុរុវគ្គ	១១៥
	បាទុកវគ្គ	១១៩
	ឧទ្ទាននាមា	១២៥
	មហារិកង្គ មហារិកៈ ១៦ បារាជិក ៤	១២៧
	មហារិកង្គ មហារិកៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ១៣	១២៩
	មហារិកង្គ មហារិកៈ ១៦ និស្សក្ខិយកណ្តា កបិនវគ្គ	១៣៣
និស្សក្ខិយកណ្តា	កោសិយវគ្គ	១៣៥
	បត្តវគ្គ	១៣៧
	មហារិកង្គ មហារិកៈ ១៦ បាបិគ្គិយកណ្តា មុសាវាទវគ្គ	១៣៩

សង្ខេបតម្កលប្រាប់មាតិកា

៤៦០

លេខទំព័រ

បាចិត្តយកណ្តា	ភូតតាមវគ្គ	១៤១
	ឧវាទវគ្គ	១៤៥
	ភោជនវគ្គ	១៤៧
	អចេសវគ្គ	១៤៩
	ស្សារមេរយវគ្គ	១៥១
	សប្បណាកវគ្គ	១៥៣
	សហធម្មិកវគ្គ	១៥៥
	វាជីវគ្គ	១៥៩
	មហាវិវត្ត មហាវិវា: ១៦ បាដិទេសនីយកណ្តា	១៦១
	មហាវិវត្ត មហាវិវា: ១៦ និស្សត្តិយកណ្តា វគ្គទី ១	១៦៣
និស្សត្តិយកណ្តា	វគ្គទី ២	១៦៥
	វគ្គទី ៤	១៦៧
	វគ្គទី ៥	១៦៩
	វគ្គទី ៧	១៧១
	មហាវិវត្ត មហាវិវា: ១៦ សង្កហិតាវិវា: នឹងសមុដ្ឋានវិវា:	១៧៥
មហាវិវា: ១៦	សមថិវិវា:	១៧៧
	សមុច្ចយវិវា:	១៧៩
	កត្តបញ្ញត្តិវិវា:	១៨១
	កតាបត្តិវិវា:	១៨៥
	កតាបត្តិវិវា: វិបត្តិវិវា:	២០១
	សមុដ្ឋានវិវា:	២០៣

៤៦១

សង្ឃកថាដ្ឋកថាសម្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សមុច្ចយវិវាទៈ	២០៥
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦	២០៨
មហាវិវាទៈ ១៦ បារាជិត ៨	២០៨
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ សង្ឃទិសេស ១០	២១៥
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ១២	២២៣
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ បាចិត្តិយៈ លស្សនាវត្ត	២៣១
បាចិត្តិយៈ រត្តន្តការវត្ត	២៣៥
រត្តន្តការវត្ត នីសិទ្ធិហានវត្ត	២៣៨
ត្រូវនិវត្ត	២៤៥
បិណ្ឌការវត្ត	២៤៨
អាណាមវត្ត	២៥៣
គត្តិនីវត្ត	២៥៧
កុមារវិញ្ញាណវត្ត	២៦៣
ធុត្តបាហានវត្ត	២៦៨
ឧទ្ទាននាថា	២៧៥
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ បាណិទេសនីយៈ ៨	២៧៨
មហាវិវាទៈ ១៦ ឧទ្ទាននាថា	២៨១
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ បារាជិត	២៨៣
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ សង្ឃទិសេស	២៨៥
ភិក្ខុនីវិភង្គ មហាវិវាទៈ ១៦ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ	២៨៧

សង្កេត ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

៤៦២

លេខ ទំព័រ

	ភិក្ខុនិកាយ្ត មហាវិរៈ ១៦ ជាចិត្តិយៈ លសុណវិគ្គ	២៧១
ជាចិត្តិយៈ	វត្តន្តការវិគ្គ	២៧៣
	នហានវិគ្គ	២៧៥
	គុវិនិវិគ្គ	២៧៧
	ប៊ុត្តាភារវិគ្គ	២៧៧
	អាវាមវិគ្គ	៣១១
	គត្តិនិវិគ្គ	៣១៣
	កុមារិកវិគ្គ	៣១៥
	ឆត្តុបាហានវិគ្គ	៣១៧
	ភិក្ខុនិកាយ្ត មហាវិរៈ ១៦ ជាដីទេសនីយៈ ៧	៣១១
	មហាវិរៈ ១៦	សង្កហវិរៈ . . . . .
សមុដ្ឋានវិរៈ នឹងអធិការណវិរៈ		៣១៥
សមុក្ខយវិរៈ		៣១៧
បារាជិក		៣២១
កត្ត បញ្ញត្តិវិរៈ		៣២៣
កត្ត បញ្ញត្តិវិរៈ		៣២៧
កតិអាបត្តិវិរៈ បារាជិក		៣៣១
សង្កាទិសេស		៣៣២
វិបត្តិវិរៈ		៣៣៦
សង្កហវិរៈ		៣៣៧
សមុដ្ឋានវិរៈ	៣៣៧	
អធិការណវិរៈ នឹងសមថវិរៈ	៣៣៧	

៤៦៣

សន្ធិកថា ផ្លូវសម្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ភិក្ខុនិវារន្ត មហាវិរៈ ១៦ សមុច្ចយវិរៈ ៣៤០

សមុជ្ឈានសីសសង្ខេប ៣៤៤

សមុជ្ឈានសីសសង្ខេប សមុជ្ឈានកថា ៣៤៥

បឋមយាមិកសមុជ្ឈាន ៣៤៧

ទុតិយយាមិកសមុជ្ឈាន ៣៤៨

សញ្ញាវិគ្គសមុជ្ឈាន ៣៤៩

សមនុភាសនសមុជ្ឈាន ៣៥៣

កបិនសមុជ្ឈាន ៣៥៤

ឯឡុកលោមសមុជ្ឈាន ៣៥៥

បទសោធម្មសមុជ្ឈាន ៣៥៧

អន្ទានសមុជ្ឈាន ៣៥៨

ថេយ្យសត្តសមុជ្ឈាន និងធម្មទេសនាសមុជ្ឈាន ៣៥៩

ក្វតាកោចនសមុជ្ឈាន ៣៦០

បោរីវិជ្ជាបនសមុជ្ឈាន និងអនុញ្ញាតសមុជ្ឈាន ៣៦១

កតិបចារវរៈ ៣៦៣

កតិបុញ្ញវិរៈ អាបត្តិ ៧ វិនិច្ឆ័យ ៧ . . . . . ៣៦៥

សេចក្តីមិនគោរព ៦ យ៉ាង សេចក្តីគោរព ៦ យ៉ាង និងវិនិច្ឆ័យ ៦ យ៉ាង ៣៦៦

វិបត្តិ ៤ សមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ៦ មូលនៃវិហារ ៦ . . . . . ៣៦៧

មូលនៃអនុវិទ ៦ យ៉ាង ៣៧០

សង្ឃីកថាសម្ព័ន្ធសម្រាប់មាតិកា

៤៦៤

លេខទំព័រ

កតិបុញ្ញវិរៈ សារាណិយធម៌ ៦ យ៉ាង	៣៧៣
ហេតុការវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៣៧៦
អធិករណៈ ៤ នឹង សមិចៈ ៧	៣៧៧
ទង្វាននៃកតិបុញ្ញវិរៈ	៣៧៨
វិសតិវិរៈ	៣៧៧
វិសតិវិរៈ វិរៈនៃអាបត្តិសមុដ្ឋាន ៦ យ៉ាង	៣៨០
សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង នឹងកតាបត្តិវិរៈ	៣៨២
អាបត្តិសមុដ្ឋានតាថា	៣៨២
វិចត្តិបច្ចយវិរៈ	៣៨៦
អធិរណប្បច្ចយវិរៈ	៤០១
ទង្វាននៃអនន្តរបេយ្យាល	៤០៨
បរិយាយវិរៈ	៥
សាធារណវិរៈ	៤១៣
តណ្ហតិយវិរៈ	៤១៥
វិរៈនៃសមិចៈដែលទូទៅដល់សមិចៈ	៤០៦
វិរៈនៃសមិចៈដែលមានចំណែកត្រូវគ្នានឹងសមិចៈ	៤១៨
វិរៈនៃសមិចៈដែលហៅថាសម្មុទ្ធវិនិយ	៤២០
វិនិយវិរៈ	៤២២
កុសលវិរៈ	៤២៣
បក្កបេយ្យាល យត្តវិរៈ	៤២៥
សមយវិរៈ	៤៣០
សិរិសង្ឃិវិរៈ	៤៣៣

៤៦៥

ស ទ្ធិ ក ច ដ្ឋ ល ប្រា ប មា ត កា

លេខទំព័រ

រឿសតិវារៈ	សម្មតិវារៈ	៤៣៤
	វារៈនៃអធិករណ៍ដែលម្លាប់ នឹង មិនម្លាប់	៤៣៧
	សមថាធិករណ៍វារៈ	៤៤៣
	សមុជ្ឈាបេតិវារៈ	៤៤៩
	សមថិកេទ	៤៥៣
	ឧទ្ទាននៃរឿសតិវារៈ . . . . . , . . . , . . .	៤៥៦

វិវិទ្យាវិវិទូបតិ
១៦ ១៦ ១៦

វិវិទូបាហោ ១៦	អវិវិទូបាហោ ១៦	អង្កេ ក	រដ្ឋលេខាយ ៤
សិកនីតិ ១១	សិកនីតិ	៥	៧
បិតិ	បិតិ	២៧	១៤
អនុវិស្ស	អនុវិស្ស	៣៨	១០
ឧវាទវគ្គោ ភតិយោ	ឧវាទវគ្គោ ភតិយោ ។	៦៤	„
សាវតិយោ	សាវតិយោ	៦៧	៤
សក្យ	សក្យ-	៧១	១៤
បរិសិស្សភតិមា	បរិសិស្សភតិ	”	១៧
វតិសី ១	វតិសី ។	៨៤	៧
កប័មបាវជកេ	កប័មបាវជកេ	១១១	„
វិមសតិ	វិមសតិ	១៣០	៦
វិមសតិ	វិមសតិ	”	៨
បាចិត្តិយំ	បាចិត្តិយំ ។	១៣៤	១៦
សង្ឃិកេ	សង្ឃិកេ	១៤២	១៤
អាបត្តិបាចិត្តិយស្ស	អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស	១៥១	១០
នយបិដកេ	វិនយបិដកេ	១៥២	១

៤៦៧

វិរិទ្ធបាហោ ១៦	អវិរិទ្ធបាហោ ១៦	អង្កេ ១៦	រជ្ជិលេខាយ័ ១៦
ភិក្ខុសុខោ ១៦	ភិក្ខុតិ បទំ ១៦	១៥៥	១៥
ហធម្មិកវគ្គោស ១៦	សហធម្មិកវគ្គោ ១៦	១៥៧	១
កត្តប្បញ្ញតិវរំ ១៦	កត្ត បញ្ញតិវរំ ១៦	១៨១	”
សព្វប្បញ្ញតិ ១៦	សព្វត្ត បញ្ញតិ ១៦	”	១៣
កត្តប្បញ្ញតិវរំ ១៦	កត្ត បញ្ញតិវរំ ១៦	១៨៣	១
សិយោ ១៦	សិយោ ១៦	២០២	២
ចតុន ១៦	ចតុន ១៦	២០៤	៧
នារទេតិ ១៦	នារទេតិ ១៦	២១៤	១២
ភុញ ១៦	ភុញ ១៦	២២០	២
អារព្វាតិ ១៦	អារព្វាតិ ៗ ១៦	២២៧	៤
តវវគ្គោ ១៦	តវវគ្គោ ១៦	២២៨	៧
សមដ្ឋានេហ ១៦	សមដ្ឋានេហិ ១៦	”	១៧
សមដ្ឋាត ១៦	សមដ្ឋាតិ ១៦	”	”
បញ្ញតិ ១៦	បញ្ញតិ ៗ ១៦	២៥៧	២
អាបដ្ឋ ១៦	អាបដ្ឋតិ ១៦	២៧៤	១៣

វិវិទូបាហោ	អវិវិទូបាហោ	អង្កេ	រដ្ឋលេខាយ
វិញ្ញាបេត្តា	វិញ្ញាបេត្តា	៣១០	១៤
វិញ្ញាបេត្តា	វិញ្ញាបេត្តា	៣៣៧	១១
អនជ្ឈបត្តិ	អនជ្ឈបត្តិ	៣៦៦	១១
តតិយន	តតិយន	៣៨០	៤
អាបជ្ឈយ្យា ៗ តិ	អាបជ្ឈយ្យា ៗ តិ	៣៨០	១០
កប្បយសញ្ញា	កប្បយសញ្ញា	៣៨៣	១៥
សង្ឃទិសសស្ស	សង្ឃទិសសស្ស	៣៨៤	៦
វិសតិ វារា	វិសតិ វារា	៣៧៣	១
អាបត្តាធិករណំ	អាបត្តាធិករណំ	៤០៥	៧
យេតុយ្យ	យេតុយ្យ-	៤២៧	៤
តិណវត្តារកោ	តិណវត្តារកោ	៤៣២	១៣
តស្សបាបិសិកា	តស្សបាបិយសិកា	៤៣៣	៥
វិនិព្វជិត្តា	វិនិព្វជិត្តា	”	១៥
កិច្ចាធិករណំ	កិច្ចាធិករណំ	៤៣៥	៣
អម្មទ្យវិយេន	អម្មទ្យវិយេន	៤៣៧	៦
តិណវត្តារកេន	តិណវត្តារកេន	”	៨
វិវាទាធិករណេន	វិវាទាធិករណេន	៤៤៥	៧

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្លាត់
ព្រះឆន្ទមានអាយុ	ព្រះឆន្ទៈមានអាយុ	១៧	១៣
ព្រះមហិន្ទ	ព្រះមហិន្ទៈ	២៨	៧
ដោយរូបិយ	ដោយរូបិយៈ	៤០	១៧
កាលត្រូវសាកសួរ	កាលត្រូវគេសាកសួរ	៥៤	៨
មានតែបញ្ចត្ត	មានតែបញ្ចត្តិ	៥៧	១៦
ទន្ទានពភក្តិភិក្ខុនី	ទន្ទានពភក្តិភិក្ខុនី	៦១	៦
មានបញ្ចត្ត	មានបញ្ចត្តិ	៦២	១៤
នឹងចត្តិ	នឹងចត្ត	„	១៨
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	៦៤	១២
ចូលទៅ ន្ទាន	ចូលទៅទន្ទាន	”	១៣
អាមិសៈ	អាមិសៈ	”	១៥
មិនបានប្រគេន	មិនបានប្រគេន ១	៧០	១០
មានតែបញ្ចត្ត ១	មានតែបញ្ចត្តិ ១	៨៦	១៥
ប្រព្រឹត្ត ទៅក្នុងសង្ឃ	ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសង្ឃ	៧០	១៤
ក្នុងចន្ទៈផ្ទះ	ក្នុងចន្ទៈផ្ទះ ។	១០២	៧

ពាក្យខ្មែរ	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ១	ត្រូវអាបត្តិទុកដ	១១២	៧
ចប់ កតឡូវត្តទី៥	ចប់ កតឡូវត្តទី៥ ។	១១៥	៥
ចប់ សរសរវត្តទី ៦	ចប់ សរសរវត្តទី ៦ ។	១១៨	១២
ប័ន្ទានយ៉ាង	ប័ន្ទាន	១២៦	១០
អាបត្តិព យ៉ាង	អាបត្តិព	"	១១
អាបត្តិព យ៉ាង	អាបត្តិព	"	១៥
អាបត្តិព យ៉ាង	អាបត្តិព	១២៧	១២
អាបត្តបាចិត្តិយៈ	អាបត្តបាចិត្តិយៈ	១២៧	១២
ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយៈ	ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ	១២៧	៧
ត្រកូលទាំងឡាយ	ត្រកូលទាំងឡាយ	„	១០
ភិក្ខុទទួល	ភិក្ខុទទួល	១៥០	១១
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១៧៦	៨
កងវិបត្តិណា	កងវិបត្តិណា	១៧៨	„
កត្តប្បញ្ញតិវារៈ	កត្ត បញ្ញតិវារៈ	១៨១	១
សព្វត្តប្បញ្ញតិ	សព្វត្ត បញ្ញតិ	„	១៧
ដែលហៅសម្បត្តិ	ដែលហៅថាសម្បត្តិ	២០៨	១៨
ផ្នែងផល	ប្តឹងផល	២១៥	១៦

៤៧១

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អាត្មនោះ	អាបត្តនោះ	២៥០	១៣
ច្រើរប	ច្រើនរប	២៥៨	៧
មិបាន	មិនបាន	២៦១	១៤
មានបតែបពាក្យ ១ ញ្ញ	មានតែបពាក្យ ១ ។	”	១៥
ក៏ក្នុង	ក៏ក្នុង	២៧៥	១០
នឹងបរិភោគ	នឹងបរិភោគ	២៨៥	”
ទបសម្បទា	ទបសម្បទា	៣០៣	៥
គ្រេកអរ	គ្រេកអរ	៣២២	១៦
វិលខនសិក្ខាបទ	វិលខនសិក្ខាបទ	៣២៧	៧
អាបត្តិទកដ ១	អាបត្តិទកដ ១ ។	៣៦៤	១០
នៃបុគ្គលដទ	នៃបុគ្គលដទៃ	៣៦៨	១៤
កតាបត្តិវៈ	កតាបត្តិវៈ	៣៧១	១២
មានមូលប្តីបាន	មានមូលប្តីនាន	៤០៧	១៤
គីកុសលហេតុ	គីកុសលហេតុ	៤១០	៨
ជ្សត	ជ្សត	៤៣៤	៤
កិច្ចាធិការណៈ	កិច្ចាធិការណៈ	៤៣៥	២
តស្សៈបាបិយយិកា	តស្សៈបាបិយសិកា	៤៤៧	២